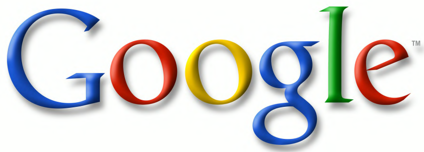

VE
RI
TAS

HET

NIEUWE TESTAMENT.

HET NIEUWE TESTAMENT

OF

ALLE BOEKEN

DES NIEUWEN VERBONDS

VAN ONZEN HEERE

JEZUS CHRISTUS.

OP LAST VAN DE HOOGMOGENDE HEEREN

Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden,

EN VOLGENS HET BESLUIT VAN DE NATIONALE SYNODE,
GEHOUDEN TE DORDRECHT IN DE JAREN 1618 EN 1619,
UIT DE OORSPRONKELIJKE (GRIEKSCHE) TAAL
IN ONZE NEDERLANDSCHE GETROUWELIJK OVERGEZET.

UITGEGEVEN DOOR
HET NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP.
Heerengracht 366. — Amsterdam.
1905.

Nieuw Testament in octavo; dessendiaan-letter.

Gedrukt bij J. VAN BOEKHOVEN te Utrecht.

REGISTER

VAN DE BOEKEN

DES NIEUWEN TESTAMENTS.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *DE BESCHRIJVING VAN*

MATTHEÜS.

HOOFDSTUK 1.

HET boek des geslachts van
JEZUS CHRISTUS, den zoon van
David, den zoon van Abraham.
2 Abraham gewon Isaäk, en
Isaäk gewon Jakob, en Jakob ge-
won Juda en zijne broeders;
3 en Juda gewon Fares en Zara
bij Thamar; en Fares gewon Es-
rom, en Esrom gewon Aram;
4 en Aram gewon Aminadab,
en Aminadab gewon Nahasson,
en Nahasson gewon Salmon;
5 en Salmon gewon Boöz bij
Rachab, en Boöz gewon Obed bij
Ruth, en Obed gewon Jesse;
6 en Jesse gewon David den
Koning. En David de Koning
gewon Salomo, bij degene die
Uría's *vrouw was geweest*;
7 en Salomo gewon Roboam,
en Roboam gewon Abía, en Abía
gewon Asa;
8 en Asa gewon Josafat, en
Josafat gewon Joram, en Joram
gewon Ozías;
9 en Ozías gewon Joatham, en
Joatham gewon Achaz, en Achaz
gewon Ezekías;
10 en Ezekías gewon Manasse,
en Manasse gewon Amon, en
Amon gewon Josías;
11 en Josías gewon Jechonias
en zijne broeders, omtrent de
Babylonische overvoering.
12 En na de Babylonische over-
voering gewon Jechonias Salathiël,
en Salathiël gewon Zorobabel;
13 en Zorobabel gewon Abiud,
en Abiud gewon Eljakim, en
Eljakim gewon Azor;
14 en Azor gewon Sadok, en
Sadok gewon Achim, en Achim
gewon Eliud;
15 en Eliud gewon Eleazar, en
Eleazar gewon Matthan, en Mat-
than gewon Jakob;
16 en Jakob gewon Jozef, den
man van Maria, uit welke ge-
boren is JEZUS gezegd Christus.
17 Alle de geslachten dan van
Abraham tot David *zijn* veertien
geslachten, en van David tot de
Babylonische overvoering *zijn*
veertien geslachten, en van de
Babylonische overvoering tot
Christus *zijn* veertien geslachten.
18 De geboorte van Jezus Chris-
tus nu was aldus: want als Maria
zijne moeder met Jozef onder-
trouwd was, eer zij te zamen

gekomen waren, werd zij zwanger bevonden uit den Heiligen Geest.

19 Jozef nu, haar man, alzoo hij rechtvaardig was, en haar niet wilde openbaarlijk te schande maken, was van wil haar heimelijk te verlaten.

20 En alzoo hij deze dingen in den zin had, zie, de Engel des Heeren verscheen hem in den droom, zeggende: Jozef, *gij* zoon Davids, wees niet bevreesd Maria uwe vrouw tot u te nemen; want hetgeen in haar ontvangen is, dat is uit den Heiligen Geest;

21 en zij zal eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten JEZUS; want hij zal zijn volk zalig maken van hunne zonden.

22 En dit alles is geschied, opdat vervuld zoude worden hetgeen van den Heere gesproken is door den Profeet, zeggende:

23 Zie, de maagd zal zwanger worden en eenen zoon baren, en gij zult zijnen naam heeten Emmanuël; hetwelk is, overgezet zijnde, God met ons.

24 Jozef dan, opgewekt zijnde van den slaap, deed gelijk de Engel des Heeren hem bevolen had, en heeft zijne vrouw tot zich genomen,

25 en bekende haar niet, totdat zij dezen haren eerstgeboren zoon gebaard had, en heette zijnen naam JEZUS.

HOOFDSTUK 2.

TOEN nu Jezus geboren was te Bethlehem, *gelegen* in Judéa, in de dagen van den Koning Herodes, zie, *eenige* wijzen van het Oosten zijn te Jeruzalem aangekomen,

2 zeggende: Waar is de geboren Koning der Joden? want wij hebben gezien zijne ster in 't Oosten, en zijn gekomen om hem te aanbidden.

3 De Koning Herodes nu *dit* gehoord hebbende, werd ontroerd, en geheel Jeruzalem met hem;

4 en bijeenvergaderd hebbende alle de Overpriesters en Schriftgeleerden des volks, vraagde van hen, waar de Christus zoude geboren worden.

5 En zij zeiden tot hem: Te Bethlehem, in Judéa *gelegen*; want alzóó is geschreven door den Profeet:

6 En gij Bethlehem, *gij* land van Juda, zijt geenszins de minste onder de Vorsten van Juda; want uit u zal de Leidsman voortkomen die mijn volk Israël weiden zal.

7 Toen heeft Herodes de wijzen heimelijk geroepen, en vernam naarstiglijk van hen den tijd wanneer de ster verschenen was;

8 en hen naar Bethlehem zendende, zeide: Reist henen en onderzoekt naarstiglijk naar het kindeken, en als gij het zult gevonden hebben, boodschapt het mij, opdat ik óók kome en hetzelve aanbidde.

9 En zij den Koning gehoord hebbende, zijn henengereisd; en zie, de ster, die zij in 't Oosten gezien hadden, ging hun voor, totdat zij kwam en stond boven *de plaats* waar het kindeken was.

10 Als zij nu de ster zagen, verheugden zij zich met zeer groote vreugde;

11 en in het huis gekomen zijnde, vonden zij het kindeken met Maria zijne moeder, en nederval-

lende, hebben zij hetzelve aangebeden; en hunne schatten opengedaan hebbende, brachten zij hem geschenken, goud en wierook en mirre.

12 En door Goddelijke openbaring vermaand zijnde in den droom, dat zij niet zouden wederkeeren tot Herodes, vertrokken zij door eenen anderen weg weder naar hun land.

13 Toen zij nu vertrokken waren, zie, de Engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, zeggende: Sta op, en neem tot u het kindeken en zijne moeder, en vlied in Egypte, en wees aldaar, totdat ik het u zeggen zal; want Herodes zal het kindeken zoeken, om hetzelve te dooden.

14 Hij dan opgestaan zijnde, nam het kindeken en zijne moeder tot zich in den nacht, en vertrok naar Egypte,

15 en was aldaar tot den dood van Herodes; opdat vervuld zoude worden hetgeen van den Heere gesproken is door den Profeet, zeggende: Uit Egypte heb Ik mijnen Zoon geroepen.

16 Als Herodes zag dat hij van de wijzen bedrogen was, toen werd hij zeer toornig, en *eenigen* afgezonden hebbende, heeft hij omgebracht alle de kinderen die binnen Bethlehem en in alle deszelfs landpalen *waren*, van twee jaren *oud* en daaronder, naar den tijd dien hij van de wijzen naarstiglijk onderzocht had.

17 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den Profeet Jeremía, zeggende:

18 Eene stem is in Rama gehoord, geklag, geween en veel gekerm; Rachel beweende hare kinderen, en wilde niet vertroost wezen, omdat ze niet zijn.

19 Toen Herodes nu gestorven was, zie, de Engel des Heeren verschijnt Jozef in den droom, in Egypte,

20 zeggende: Sta op, neem het kindeken en zijne moeder tot u, en trek in het land Israëls; want zij zijn gestorven die de ziel des kindekens zochten.

21 Hij dan, opgestaan zijnde, heeft tot zich genomen het kindeken en zijne moeder, en is gekomen in 't land Israëls.

22 Maar als hij hoorde dat Archelaüs in Judéa Koning was, in de plaats van zijnen vader Herodes, vreesde hij daarhenen te gaan; maar door Goddelijke openbaring vermaand in den droom, is hij vertrokken in de deelen van Galiléa.

23 En *daar* gekomen zijnde, nam hij zijne woonplaats in de stad genaamd Nazareth; opdat vervuld zoude worden wat door de Profeten gezegd is, dat hij Nazarener zal geheeten worden.

HOOFDSTUK 3.

EN in die dagen kwam Johannes de Dooper, predikende in de woestijn van Judéa,

2 en zeggende: Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.

3 Want deze is 't van denwelken gesproken is door Jesaja den Profeet, zeggende: De stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt zijne paden recht.

4 En deze Johannes had zijne

kleeding van kemelshaar, en eenen lederen gordel om zijne lendenen; en zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig.

5 Toen is tot hem uitgegaan Jeruzalem en geheel Judéa en het geheele land rondom den Jordaan;

6 en zij werden van hem gedoopt in den Jordaan, belijdende hunne zonden.

7 Hij dan, ziende velen van de Farizeërs en Sadduceërs tot zijnen doop komen, sprak tot hen: Gij adderengebroedsels, wie heeft u aangewezen te vlieden van den toekomenden toorn?

8 Brengt dan vruchten voort der bekeering waardig;

9 en meent niet bij uzelven te zeggen: Wij hebben Abraham tot eenen vader; want ik zeg u, dat God zelfs uit deze steenen Abraham kinderen kan verwekken.

10 En ook is alreede de bijl aan den wortel der boomen gelegd; alle boom dan die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in 't vuur geworpen.

11 Ik doop u wel met water tot bekeering; maar die na mij komt, is sterker dan ik, wiens schoenen ik niet waardig ben *hem na* te dragen: díe zal u met den Heiligen Geest en met vuur doopen;

12 wiens wan in zijne hand is, en hij zal zijnen dorschvloer dóórzuiveren, en zijne tarwe in zijne schuur samenbrengen, en zal het kaf met onuitblusschelijk vuur verbranden.

13 Toen kwam Jezus van Galiléa naar den Jordaan tot Johannes, om van hem gedoopt te worden.

14 Doch Johannes weigerde hem zeer, zeggende: Mij is noodig van u gedoopt te worden, en komt gij tot mij?

15 Maar Jezus antwoordende, zeide tot hem: Laat nu af; want aldus betaamt ons alle gerechtigheid te vervullen. Toen liet hij van hem af.

16 En Jezus gedoopt zijnde, is terstond opgeklommen uit het water; en zie, de hemelen werden hem geopend, en hij zag den Geest Gods nederdalen gelijk eene duif, en op hem komen.

17 En zie, eene stem uit de hemelen, zeggende: Deze is mijn Zoon, mijn Geliefde, in denwelken Ik mijn welbehagen heb.

HOOFDSTUK 4.

TOEN werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn, om verzocht te worden van den duivel.

2 En als hij veertig dagen en veertig nachten gevast had, hongerde hem ten laatste.

3 En de verzoeker tot hem gekomen zijnde, zeide: Indien gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze steenen brooden worden.

4 Doch hij antwoordende, zeide: Daar is geschreven: De mensch zal bij brood alléén niet leven, maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat.

5 Toen nam hem de duivel mede naar de heilige stad, en stelde hem op de tinne des Tempels,

6 en zeide tot hem: Indien gij Gods Zoon zijt, werp uzelven nederwaarts; want daar is geschreven, dat Hij zijne Engelen van u bevelen zal, en *dat* zij u

op de handen zullen nemen, opdat gij niet te eeniger tijd uwen voet aan eenen steen aanstoot.
7 Jezus zeide tot hem: Daar is wederom geschreven: Gij zult den Heere uwen God niet verzoeken.
8 Wederom nam hem de duivel mede op eenen zeer hoogen berg, en toonde hem alle de koninkrijken der wereld en hunne heerlijkheid,
9 en zeide tot hem: Alle deze dingen zal ik u geven, indien gij nedervallende mij zult aanbidden.
10 Toen zeide Jezus tot hem: Ga weg, satan; want daar staat geschreven: Den Heere uwen God zult gij aanbidden, en Hem alleen dienen.
11 Toen liet de duivel van hem af; en zie, de Engelen zijn toegekomen en dienden hem.
12 Als nu Jezus gehoord had, dat Johannes overgeleverd was, is hij wedergekeerd naar Galiléa.
13 En Nazareth verlaten hebbende, is komen wonen te Kapérnaüm, gelegen aan de zee, in de landpalen van Zébulon en Náftali;
14 opdat vervuld zoude worden hetgeen gesproken is door Jesaja den Profeet, zeggende:
15 Het land Zébulon en het land Náftali, *aan den* weg der zee óver den Jordaan, Galiléa der volkeren,
16 het volk dat in duisternis zat, heeft een groot licht gezien; en degenen die zaten in het land en de schaduw des doods, denzelven is een licht opgegaan.
17 Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken, en te zeggen: Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen.
18 En Jezus wandelende aan de zee van Galiléa, zag twee broeders, *namelijk* Simon gezegd Petrus, en Andréas zijnen broeder, het net in de zee werpende (want zij waren visschers);
19 en hij zeide tot hen: Volgt mij na, en ik zal u visschers der menschen maken.
20 Zij dan terstond de netten verlatende, zijn hem nagevolgd.
21 En hij, van daar voortgegaan zijnde, zag twee andere broeders, *namelijk* Jacobus, den *zoon* van Zebedeüs, en Johannes zijnen broeder, in het schip met hunnen vader Zebedeüs hunne netten vermakende, en heeft hen geroepen.
22 Zij dan terstond verlatende het schip en hunnen vader, zijn hem nagevolgd.
23 En Jezus omging geheel Galiléa, leerende in hunne Synagogen, en predikende het Evangelie des Koninkrijks, en genezende alle ziekte en alle kwaal onder het volk.
24 En zijn gerucht ging *van daar* uit in geheel Syrië; en zij brachten tot hem allen die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen zijnde, en van den duivel bezetenen, en maanzieken, en geraakten; en hij genas dezelven.
25 En vele scharen volgden hem na, van Galiléa, en *van* Decápolis, en *van* Jeruzalem, en *van* Judéa, en *van* óver den Jordaan.

HOOFDSTUK 5.

En *Jezus* de scharen ziende, is geklommen op eenen berg, en als hij nedergezeten was, kwamen zijne discipelen tot hem.

2 En zijnen mond geopend hebbende, leerde hij hen, zeggende:
3 Zalig *zijn* de armen van geest; want hùnner is het Koninkrijk der hemelen.
4 Zalig *zijn* die treuren; want zíj zullen vertroost worden.
5 Zalig *zijn* de zachtmoedigen; want zíj zullen het aardrijk beërven.
6 Zalig *zijn* die hongeren en dorsten *naar* de gerechtigheid; want zíj zullen verzadigd worden.
7 Zalig *zijn* de barmhartigen; want hùn zal barmhartigheid geschieden.
8 Zalig *zijn* de reinen van hart; want zíj zullen God zien.
9 Zalig *zijn* de vreedzamen; want zíj zullen Gods kinderen genaamd worden.
10 Zalig *zijn* die vervolgd worden om der gerechtigheid wil; want hùnner is het Koninkrijk der hemelen.
11 Zalig zijt gij als u *de menschen* smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken om mijnentwil.
12 Verblijdt en verheugt *u*, want uw loon *is* groot in de hemelen; want alzóó hebben zij vervolgd de Profeten die vóór u *geweest zijn*.
13 Gíj zijt het zout der aarde; indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal *het* gezouten worden? Het deugt nergens meer toe, dan om buitengeworpen en van de menschen vertreden te worden.
14 Gíj zijt het licht der wereld; eene stad, boven op eenen berg liggende, kan niet verborgen zijn;
15 noch steekt men eene kaars aan en zet die onder eene korenmaat, maar op eenen kandelaar, en zij schijnt allen die in het huis *zijn*.
16 Laat uw licht alzóó schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien, en uwen Vader die in de hemelen is, verheerlijken.
17 Meent niet dat ik gekomen ben om de Wet of de Profeten te ontbinden; ik ben niet gekomen om *die* te ontbinden, maar te vervullen.
18 Want voorwaar zeg ik u, totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal er niet ééne jota noch één tittel van de Wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied.
19 Zoo wie dan één van deze minste geboden zal ontbonden, en de menschen alzóó zal geleerd hebben, *die* zal de minste genaamd worden in het Koninkrijk der hemelen; maar zoo wie *dezelve* zal gedaan en geleerd hebben, die zal groot genaamd worden in 't Koninkrijk der hemelen.
20 Want ik zeg u, tenzij uwe gerechtigheid overvloediger zij dan der Schriftgeleerden en der Farizeërs, dat gij in 't Koninkrijk der hemelen geenszins zult ingaan.
21 Gij hebt gehoord dat *tot* de ouden gezegd is: Gij zult niet dooden; maar zoo wie doodt, *die* zal strafbaar zijn door het gericht.
22 Doch ìk zeg u, zoo wie ten onrechte op zijnen broeder toornig is, die zal strafbaar zijn door 't gericht; en wie tot zijnen broeder zegt: Raka, die zal strafbaar zijn door den grooten Raad; maar wie zegt: Gij dwaas, die zal

strafbaar zijn door het helsche vuur.

23 Zoo gij dan uwe gave zult op het altaar offeren, en aldaar gedachtig wordt dat uw broeder iets tegen u heeft,

24 laat dáár uwe gave vóór het altaar, en ga henen, verzoen u eerst met uwen broeder, en kom dàn en offer uwe gave.

25 Wees haastelijk welgezind *jegens* uwe wederpartij, terwijl gij nog met hem op den weg zijt; opdat de wederpartij niet misschien u den rechter overlevere, en de rechter u den dienaar overlevere, en gij in de gevangenis geworpen wordt.

26 Voorwaar ik zeg u, gij zult daar geenszins uitkomen, totdat gij den laatsten penning zult betaald hebben.

27 Gij hebt gehoord dat *van* de ouden gezegd is: Gij zult geen overspel doen.

28 Maar ìk zeg u, dat zoo wie eene vrouw *aan*ziet om dezelve te begeeren, die heeft alreede overspel in zijn hart met haar gedaan.

29 Indien dan uw rechteroog u ergert, trek het uit en werp het vàn u; want het is u nut dat één uwer leden verga, en niet uw geheele lichaam in de hel geworpen worde.

30 En indien uwe rechterhand u ergert, houw ze af en werp ze vàn u; want het is u nut dat één uwer leden verga, en niet uw geheele lichaam in de hel geworpen worde.

31 Daar is ook gezegd: Zoo wie zijne vrouw verlaten zal, die geve haar eenen scheidbrief.

32 Maar ìk zeg u, dat zoo wie zijne vrouw verlaten zal anders dan uit oorzaak van hoererij, die maakt dat zij overspel doet; en zoo wie de verlatene zal trouwen, die doet overspel.

33 Wederom hebt gij gehoord dat *van* de ouden gezegd is: Gij zult den eed niet breken, maar gij zult den Heere uwe eeden houden.

34 Maar ìk zeg u, zweert ganschelijk niet; noch bij den hemel, omdat hij is de troon Gods;

35 noch bij de aarde, omdat zij is de voetbank zijner voeten; noch bij Jeruzalem, omdat het is de stad des grooten Konings;

36 noch bij uw hoofd zult gij zweren, omdat gij niet één haar kunt wit of zwart maken.

37 Maar laat zijn uw woord ja, ja; neen, neen: wat boven deze is, dat is uit den booze.

38 Gij hebt gehoord dat gezegd is: Oog om oog en tand om tand.

39 Maar ìk zeg u, dat gij den booze niet wederstaat; maar zoo wie u op de rechterwang slaat, keer hem ook de andere toe;

40 en zoo iemand met u rechten wil, en uwen rok nemen, laat hem ook den mantel;

41 en zoo wie u zal dwingen ééne mijl te gaan, ga met hem twee *mijlen*.

42 Geef dengene die *iets* van u bidt, en keer u niet af van dengene die van u leenen wil.

43 Gij hebt gehoord dat er gezegd is: Gij zult uwen naaste liefhebben en uwen vijand zult gij haten.

44 Maar ìk zeg u, hebt uwe

vijanden lief, zegent ze die u
vervloeken, doet wèl dengenen
die u haten, en bidt voor degenen
die u geweld doen, en die
u vervolgen;
45 opdat gij moogt kinderen
zijn uws Vaders die in de hemelen
is; want Hij doet zijne zon
opgaan over boozen en goeden,
en regent over rechtvaardigen
en onrechtvaardigen.
46 Want indien gij liefhebt die
u liefhebben, wat loon hebt gij?
Doen ook de tollenaars niet hetzelfde?
47 En indien gij uwe broeders
alléén groet, wat doet gij boven
anderen? Doen ook niet de tollenaars
alzóó?
48 Weest dan gijlieden volmaakt,
gelijk uw Vader die in de hemelen
is, volmaakt is.

HOOFDSTUK 6.

HEBT acht dat gij uwe aalmoes
niet doet voor de menschen,
om van hen gezien te worden:
anders hebt gij geen loon bij
uwen Vader die in de hemelen is.
2 Wanneer gij dan aalmoes
doet, zoo laat vóór u niet trompetten,
gelijk de geveinsden in
de Synagogen en op de straten
doen, opdat ze van de menschen
geëerd mogen worden: voorwaar
zeg ik u, zij hebben hun loon weg.
3 Maar als gij aalmoes doet,
zoo laat uwe linker*hand* niet
weten wat uwe rechter doet,
4 opdat uwe aalmoes in 't verborgen
zij; en uw Vader die in
't verborgen ziet, díe zal het u
in 't openbaar vergelden.
5 En wanneer gij bidt, zoo
zult gij niet zijn gelijk de geveinsden;
want die plegen gaarne in
de Synagogen en op de hoeken
der straten staande te bidden,
opdat zij van de menschen mogen
gezien worden: voorwaar ik zeg
u, dat zij hun loon weg hebben.
6 Maar gij, wanneer gij bidt,
ga in uwe binnenkamer, en uwe
deur gesloten hebbende, bid uwen
Vader die in 't verborgen is; en
uw Vader die in 't verborgen ziet,
zal het u in 't openbaar vergelden.
7 En als gij bidt, zoo gebruikt
geen ijdel verhaal van woorden,
gelijk de heidenen; want zij meenen
dat zij door hunne veelheid
van woorden zullen verhoord worden.
8 Wordt dan hun niet gelijk;
want uw Vader weet wat gij van
noode hebt, eer gij Hem bidt.
9 Gij dan bidt aldus: Onze
Vader die in de hemelen *zijt*,
uw naam worde geheiligd;
10 uw Koninkrijk kome; uw
wil geschiede gelijk in den hemel
alzóó ook op de aarde;
11 geef ons heden ons dagelijksch
brood;
12 en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onzen
schuldenaren;
13 en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van den
booze; want uw is het Koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid,
in der eeuwigheid. Amen.
14 Want indien gij den menschen
hunne misdaden vergeeft,
zoo zal uw hemelsche Vader ook
u vergeven;
15 maar indien gij den menschen
hunne misdaden niet vergeeft,
zoo zal ook uw Vader uwe
misdaden niet vergeven.

16 En wanneer gij vast, toont
geen droevig gezicht gelijk de
geveinsden; want zij mismaken
hunne aangezichten, opdat zij van
de menschen mogen gezien worden als zij vasten. Voorwaar ik
zeg u, dat zij hun loon weg
hebben.
17 Maar gij, als gij vast, zalf
uw hoofd en wasch uw aangezicht,
18 opdat het van de menschen
niet gezien worde als gij vast,
maar van uwen Vader die in 't
verborgen is; en uw Vader die
in 't verborgen ziet, zal het u in
't openbaar vergelden.
19 Vergadert u geen schatten
op de aarde, waar ze de mot en
de roest verderft, en waar de
dieven doorgraven en stelen;
20 maar vergadert u schatten
in den hemel, waar ze noch mot
noch roest verderft, en waar de
dieven niet doorgraven noch stelen.
21 Want waar uw schat is,
daar zal ook uw hart zijn.
22 De kaars des lichaams is
het oog; indien dan uw oog eenvoudig is, zoo zal uw geheele
lichaam verlicht wezen;
23 maar indien uw oog boos is,
zoo zal geheel uw lichaam duister
zijn. Indien dan het licht, dat
in u is, duisternis is, hoe groot
zal de duisternis *zelve zijn*!
24 Niemand kan twee heeren
dienen; want òf hij zal den éénen
haten en den anderen liefhebben,
òf hij zal den éénen aanhangen
en den anderen verachten. Gij
kunt niet God dienen en den
Mammon.
25 Daarom zeg ik u, zijt niet
bezorgd voor uw leven, wat gij
eten en wat gij drinken zult, noch
voor uw lichaam, waarmede gij
u kleeden zult; is het leven niet
meer dan het voedsel, en het
lichaam dan de kleeding?
26 Aanziet de vogelen des hemels, dat zij niet zaaien, noch
maaien, noch verzamelen in de
schuren, en uw hemelsche Vader
voedt *nochtans* dezelve; gaat gij
dezelve niet *zeer* veel te boven?
27 Wie toch van u kan met
bezorgd te zijn ééne el tot zijne
lengte toedoen?
28 En wat zijt gij bezorgd voor
de kleeding? Aanmerkt de leliën
des velds, hoe zij wassen; zij
arbeiden niet en spinnen niet,
29 en ik zeg u, dat ook Salomo
in al zijne heerlijkheid niet is
bekleed geweest gelijk ééne van
deze.
30 Indien nu God het gras des
velds, dat heden is, en morgen
in den oven geworpen wordt,
alzóó bekleedt, zal Hij u niet
veel meer *kleeden*, gij kleingeloovigen?
31 Daarom zijt niet bezorgd,
zeggende: Wat zullen wij eten,
of wat zullen wij drinken, of
waarmede zullen wij ons kleeden?
32 Want alle deze dingen zoeken de heidenen; want uw hemelsche Vader weet dat gij alle
deze dingen behoeft.
33 Maar zoekt eerst het Koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid, en alle deze dingen zullen
u toegeworpen worden.
34 Zijt dan niet bezorgd tegen
den morgen; want de morgen
zal voor het zijne zorgen: *elke*
dag heeft genoeg aan zijn eigen
kwaad.

HOOFDSTUK 7.

OORDEELT niet, opdat gij
niet geoordeeld wordt.
2 Want met welk oordeel gij
oordeelt, zult gij geoordeeld wor-
den; en met welke maat gij meet,
zal u wedergemeten worden.
3 En wat ziet gij den splinter
die in het oog uws broeders is,
maar den balk die in úw oog is,
merkt gij niet?
4 Of hoe zult gij tot uwen
broeder zeggen: Laat toe dat ik
den splinter uit uw oog uitdoe;
en zie, daar is een balk in úw
oog?
5 Gij geveinsde, werp eerst den
balk uit úw oog, en dàn zult gij
bezien om den splinter uit uws
broeders oog uit te doen.
6 Geeft het heilige den honden
niet, noch werpt uwe paarlen
voor de zwijnen; opdat zij niet
te eeniger tijd dezelve met hunne
voeten vertreden en *zich* omkee-
rende, u verscheuren.
7 Bidt, en u zal gegeven wor-
den; zoekt, en gij zult vinden;
klopt, en u zal opengedaan worden.
8 Want een iegelijk die bidt,
die ontvangt; en die zoekt, die
vindt; en die klopt, dien zal open-
gedaan worden.
9 Of wat mensch is er onder
u, zoo zijn zoon hem zoude bid-
den om brood, die hem eenen
steen zal geven,
10 en zoo hij hem om eenen
visch zoude bidden, die hem eene
slang zal geven?
11 Indien dan gij die boos zijt,
weet uwen kinderen goede gaven
te geven, hoeveel te meer zal
uw Vader die in de hemelen is,
goede *gaven* geven dengenen die
ze van Hem bidden.
12 Alle *dingen* dan, die gij
wilt dat ú de menschen zouden
doen, doet gíj hun ook alzoo;
want dat is de Wet en de Profeten.
13 Gaat ìn door de enge poort;
want wijd is de poort en breed
is de weg die tot het verderf
leidt, en velen zijn er die door
dezelve ingaan;
14 want de poort is eng en de
weg is nauw die tot het leven
leidt, en weinigen zijn er die
denzelven vinden.
15 Maar wacht *u* van de val-
sche profeten, dewelke in schaaps-
kleederen tot u komen, maar van
binnen zijn ze grijpende wolven.
16 Aan hunne vruchten zult
gij ze kennen. Leest men ook
eene druif van doornen, of vijgen
van distelen?
17 Alzóó iedere goede boom
brengt voort goede vruchten, en
een kwade boom brengt voort
kwade vruchten.
18 Een goede boom kan geen
kwade vruchten voortbrengen,
noch een kwade boom goede
vruchten voortbrengen.
19 Iedere boom die geen goede
vrucht voortbrengt, wordt uitge-
houwen en in 't vuur geworpen.
20 Zoo zult gij dan dezelven aan
hunne vruchten kennen.
21 Niet een iegelijk die tot mij
zegt: Heere, Heere! zal ingaan
in het Koninkrijk der hemelen,
maar die daar doet den wil mijns
Vaders die in de hemelen is.
22 Velen zullen te dien dage
tot mij zeggen: Heere, Heere!
hebben wij niet in uwen naam
geprofeteerd, en in uwen naam

duivelen uitgeworpen, en in uwen
naam vele krachten gedaan?
23 En dan zal ik hun openlijk
aanzeggen: Ik heb u nooit ge-
kend; gaat weg van mij, gij die
de ongerechtigheid werkt.
24 Een iegelijk dan die deze
mijne woorden hoort, en dezelve
doet, dien zal ik vergelijken bij
een voorzichtig man, die zijn huis
op eene steenrots gebouwd heeft;
25 en daar is slagregen neder-
gevallen, en de waterstroomen
zijn gekomen en de winden heb-
ben gewaaid, en zijn tegen dat
huis aangevallen; en het is niet
gevallen, want het was op de
steenrots gegrond.
26 En een iegelijk die deze
mijne woorden hoort, en dezelve
niet doet, die zal bij eenen dwazen
man vergeleken worden, die zijn
huis op het zand gebouwd heeft;
27 en de slagregen is neder-
gevallen, en de waterstroomen
zijn gekomen, en de winden heb-
ben gewaaid, en zijn tegen dat
huis aangeslagen; en het is ge-
vallen, en zijn val was groot.
28 En het is geschied als Jezus
deze woorden geëindigd had, *dat*
de scharen zich ontzetten over
zijne leer;
29 want hij leerde hen als
machthebbende, en niet als de
Schriftgeleerden.

HOOFDSTUK 8.

TOEN hij nu van den berg
afgeklommen was, zijn hem vele
scharen gevolgd.
2 En zie, een melaatsche kwam
en aanbad hem, zeggende: Heere,
indien gij wilt, gij kunt mij
reinigen.
3 En Jezus de hand uitstrek-
kende, heeft hem aangeraakt, zeg-
gende: Ik wil, word gereinigd.
En terstond werd *hij van* zijne
melaatschheid gereinigd.
4 En Jezus zeide tot hem: Zie
dat gij *dit* niemand zegt; maar ga
henen, toon uzelven den Priester,
en offer de gave die Mozes gebo-
den heeft, hun tot eene getuigenis.
5 Als nu Jezus te Kapérnaüm
ingegaan was, kwam tot hem een
hoofdman over honderd, bidden-
de hem,
6 en zeggende: Heere, mijn
knecht ligt te huis geraakt, en
lijdt zware pijnen.
7 En Jezus zeide tot hem: Ik
zal komen en hem genezen.
8 En de hoofdman over hon-
derd antwoordende, zeide: Heere,
ik ben niet waardig dat gij onder
mijn dak zoudt inkomen, maar
spreek alleenlijk een woord, en
mijn knecht zal genezen worden.
9 Want ik ben óók een mensch
onder de macht *van anderen*,
hebbende onder mij krijgsknech-
ten, en ik zeg tot dezen: Ga, en
hij gaat; en tot den anderen:
Kom, en hij komt; en tot mijnen
dienstknecht: Doe dat, en hij
doet het.
10 Jezus nu *dit* hoorende, heeft
zich verwonderd, en zeide tot
degenen die *hem* volgden: Voor-
waar zeg ik u, ik heb zelfs in
Israël zoo groot geloof niet ge-
vonden.
11 Doch ik zeg u, dat velen
zullen komen van Oosten en Wes-
ten, en zullen met Abraham en
Isaäk en Jakob aanzitten in het
Koninkrijk der hemelen;
12 en de kinderen des Konink-

rijks zullen uitgeworpen worden in
de buitenste duisternis; aldáár zal
weening zijn en knersing der tanden.
13 En Jezus zeide tot den hoofdman
over honderd: Ga henen,
en u geschiede gelijk gij geloofd
hebt. En zijn knecht is gezond
geworden te dier ure.
14 En Jezus gekomen zijnde in
het huis van Petrus, zag zijne
vrouwsmoeder *te bed* liggen, hebbende
de koorts.
15 En hij raakte hare hand aan,
en de koorts verliet haar; en zij
stond op en diende hen.
16 En als het laat geworden
was, hebben zij velen, van den
duivel bezeten, tot hem gebracht,
en hij wierp de *booze* geesten uìt
met het woord, en hij genas allen
die kwalijk gesteld waren;
17 opdat vervuld zoude worden
wat gesproken was door Jesaja
den Profeet, zeggende: Hij heeft
onze krankheden *op zich* genomen
en *onze* ziekten gedragen.
18 En Jezus vele scharen rondom
zich ziende, beval aan de
andere zijde over te varen.
19 En daar kwam een zeker
Schriftgeleerde tot hem, en zeide
tot hem: Meester, ik zal u volgen
waar gij ook henengaat.
20 En Jezus zeide tot hem: De
vossen hebben holen, en de vogelen
des hemels nesten; maar de
Zoon des menschen heeft niet
waar hij 't hoofd nederlegge.
21 En een ander uit zijne discipelen
zeide tot hem: Heere,
laat mij toe dat ik eerst henenga
en mijnen vader begrave.
22 Doch Jezus zeide tot hem:
Volg mij, en laat de dooden hunne
dooden begraven.
23 En als hij in 't schip gegaan
was, zijn hem zijne discipelen
gevolgd.
24 En zie, daar ontstond een
groote onstuimigheid in de zee,
alzoo dat het schip van de golven
bedekt werd; doch hij sliep.
25 En zijne discipelen bij *hem*
komende, hebben hem opgewekt,
zeggende: Heere, behoed ons,
wij vergaan.
26 En hij zeide tot hen: Wat
zijt gij vreesachtig, gij kleingeloovigen?
Toen stond hij op en
bestrafte de winden en de zee;
en daar werd groote stilte.
27 En de menschen verwonderden
zich, zeggende: Hoedanig
een is deze, dat ook de winden
en de zee hem gehoorzaam zijn!
28 En als hij aan de overzijde
was gekomen in het land der
Gergesénen, zijn hem twee, van
den duivel bezeten, ontmoet, komende
uit de graven, die zeer
wreed waren, alzoo dat niemand
door dien weg kon voorbijgaan.
29 En zie, zij riepen, zeggende:
Jezus, gij Zoon Gods, wat hebben
wij met u *te doen*? Zijt gij hier
gekomen om ons te pijnigen vóór
den tijd?
30 En verre van hen was eene
kudde veler zwijnen, weidende;
31 en de duivelen baden hem,
zeggende: Indien gij ons uitwerpt,
laat ons toe dat wij in die kudde
zwijnen varen.
32 En hij zeide tot hen: Gaat
henen. En zij uitgaande voeren
henen in de kudde zwijnen; en
zie, de geheele kudde zwijnen
stortte van de steilte af in de zee,
en zij stierven in 't water.
33 En die ze weidden, zijn ge-

vlucht; en als zij in de stad gekomen waren, boodschapten zij alle *deze* dingen, en wat den bezetenen *geschied was.*

34 En zie, de geheele stad ging uit, Jezus te gemoet; en als zij hem zagen, baden zij dat hij uit hunne landpalen wilde vertrekken.

HOOFDSTUK 9.

EN in het schip gegaan zijnde, voer hij over en kwam in zijne stad. En zie, zij brachten tot hem eenen geraakte, op een bed liggende.

2 En Jezus hun geloof ziende, zeide tot den geraakte: Zoon, wees welgemoed, uwe zonden zijn u vergeven.

3 En zie, sommigen der Schriftgeleerden zeiden in zichzelven: Deze lastert *God.*

4 En Jezus ziende hunne gedachten, zeide: Waarom overdenkt gij kwaad in uwe harten?

5 Want wat is lichter, te zeggen: De zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en wandel?

6 Doch opdat gij moogt weten, dat de Zoon des menschen macht heeft op de aarde de zonden te vergeven (toen zeide hij tot den geraakte): Sta op, neem uw bed op, en ga henen naar uw huis.

7 En hij opgestaan zijnde, ging henen naar zijn huis.

8 De scharen nu *dat* ziende, hebben zich verwonderd, en God verheerlijkt, die zoodanige macht den menschen gegeven had.

9 En Jezus van daar voortgaande, zag eenen mensch in het tolhuis zitten, genaamd Mattheüs, en zeide tot hem: Volg mij. En hij opstaande, volgde hem.

10 En het geschiedde als hij in het huis *van Mattheüs* aanzat, zie, vele tollenaars en zondaars kwamen en zaten mede aan met Jezus en zijne discipelen.

11 En de Farizeërs *dat* ziende, zeiden tot zijne discipelen: Waarom eet uw Meester met de tollenaren en zondaren?

12 Maar Jezus *zulks* hoorende, zeide tot hen: Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn.

13 Doch gaat henen en leert wat het is: Ik wil barmhartigheid, en niet offerande; want ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering.

14 Toen kwamen de discipelen van Johannes tot hem, zeggende: Waarom vasten wíj en de Farizeërs veel, en úwe discipelen vasten niet?

15 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruiloftskinderen treuren zoolang de bruidegom bij hen is? Maar de dagen zullen komen wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en dàn zullen zij vasten.

16 Ook zet niemand eenen lap ongevold laken op een oud kleed; want deszelfs aangezette lap scheurt af van het kleed, en daar wordt eene ergere scheur.

17 En men doet geen nieuwen wijn in oude *lederen* zakken; anders bersten de *lederen* zakken, en de wijn wordt uitgestort, en de *lederen* zakken verderven; maar men doet nieuwen wijn in nieuwe *lederen* zakken, en beide te zamen worden behouden.

18 Als hij deze dingen tot hen

sprak, zie, een overste kwam en
aanbad hem, zeggende: Mijne
dochter is nu terstond gestorven,
doch kom en leg uwe hand op
haar, en zij zal leven.
19 En Jezus opgestaan zijnde,
volgde hem en zijne discipelen.
20 (En zie, eene vrouw die
twaalf jaren het bloedvloeien gehad
had, komende tot hem van
achteren, raakte den zoom zijns
kleeds aan;
21 want zij zeide in zichzelve:
Indien ik alleenlijk zijn kleed aanraak,
zoo zal ik gezond worden.
22 En Jezus zich omkeerende
en haar ziende, zeide: Wees welgemoed,
dochter; uw geloof heeft
u behouden. En de vrouw werd
gezond van die ure af.)
23 En als Jezus in het huis des
oversten kwam, en zag de pijpers
en de woelende schare,
24 zeide hij tot hen: Vertrekt;
want het dochterken is niet dood,
maar slaapt. En zij belachten hem.
25 Als nu de schare uitgedreven
was, ging hij in, en greep hare
hand; en het dochterken stond op.
26 En dit gerucht ging uit
door dat geheele land.
27 En als Jezus van daar voortging,
zijn hem twee blinden gevolgd,
roepende en zeggende:
Gij Zoon Davids, ontferm u onzer!
28 En als hij in huis gekomen
was, kwamen de blinden tot hem,
en Jezus zeide tot hen: Gelooft
gij dat ik dat doen kan? Zij
zeiden tot hem: Ja, Heere.
29 Toen raakte hij hunne oogen
aan, zeggende: U geschiede naar
uw geloof.
30 En hunne oogen zijn geopend
geworden. En Jezus heeft
hun zeer strengelijk verboden,
zeggende: Ziet dat het niemand
wete.
31 Maar zij uitgegaan zijnde,
hebben hem ruchtbaar gemaakt
door dat geheele land.
32 Als dezen nu uitgingen, zie,
zoo brachten zij tot hem een
mensch die stom en van den duivel
bezeten was.
33 En als de duivel uitgeworpen
was, sprak de stomme. En
de scharen verwonderden zich,
zeggende: Daar is nooit desgelijks
in Israël gezien.
34 Maar de Farizeërs zeiden:
Hij werpt de duivelen uit door
den overste der duivelen.
35 En Jezus omging alle de
steden en vlekken, leerende in
hunne Synagogen, en predikende
het Evangelie des Koninkrijks,
en genezende alle ziekte en alle
kwaal onder het volk.
36 En hij de scharen ziende,
werd innerlijk met ontferming
bewogen over hen, omdat ze vermoeid
en verstrooid waren, gelijk
schapen die geenen herder hebben.
37 Toen zeide hij tot zijne discipelen:
De oogst is wel groot,
maar de arbeiders zijn weinige;
38 bidt dan den Heere des
oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen
oogst uitstoote.

HOOFDSTUK 10.

En zijne twaalf discipelen tot
zich geroepen hebbende, heeft hij
hun macht gegeven over de onreine
geesten, om dezelve uit te
werpen, en om alle ziekte en alle
kwaal te genezen.
2 De namen nu der twaalf
Apostelen zijn deze: de eerste,

Simon gezegd Petrus, en Andréas
zijn broeder; Jacobus, de *zoon*
van Zebedeüs, en Johannes zijn
broeder;
3 Filippus en Bartholomeüs;
Thomas en Mattheüs de tollenaar;
Jacobus, de *zoon* van Alfeüs, en
Lebbeüs toegenaamd Thaddeüs;
4 Simon Kananítes, en Judas
Iskariot, die hem ook verraden
heeft.
5 Deze twaalf heeft Jezus uit-
gezonden, en hun bevel gegeven,
zeggende: Gij zult niet henen-
gaan op den weg der heidenen,
en gij zult niet ingaan in *eenige*
stad der Samaritanen;
6 maar gaat veelmeer henen
tot de verlorene schapen van het
huis Israëls.
7 En henengaande predikt, zeg-
gende: Het Koninkrijk der heme-
len is nabij gekomen.
8 Geneest de kranken, reinigt
de melaatschen, wekt de dooden
op, werpt de duivelen uit. Gij
hebt het om niet ontvangen, geeft
het om niet.
9 Verkrijgt u noch goud, noch
zilver, noch koper*geld* in uwe
gordels,
10 noch male tot den weg,
noch twee rokken, noch schoenen,
noch staf; want de arbeider is
zijn voedsel waardig.
11 En in wat stad of vlek gij
zult inkomen, onderzoekt wie
daarin waardig is; en blijft aldaar
totdat gij *daar* uitgaat.
12 En als gij in het huis gaat,
zoo groet hetzelve.
13 En indien dat huis waardig is,
zoo kome uw vrede over hetzelve,
maar indien het niet waardig is,
zoo keere uw vrede weder tot u.
14 En zoo iemand u niet zal
ontvangen, noch uwe woorden
hooren, uitgaande uit dat huis
of uit die stad, schudt het stof
uwer voeten af.
15 Voorwaar zeg ik u, het
zal den lande van Sodom en Go-
morra verdraaglijker zijn in den
dag des oordeels dan die stad.
16 Zie, ik zend u als schapen
in 't midden der wolven: zijt dan
voorzichtig gelijk de slangen, en
oprecht gelijk de duiven.
17 Maar wacht u voor de men-
schen; want zij zullen u overle-
veren in de Raadsvergaderingen,
en in hunne Synagogen zullen zij
u geeselen;
18 en gij zult ook voor Stad-
houders en Koningen geleid wor-
den om mijnentwil, hun en den
heidenen tot getuigenis.
19 Doch wanneer zij u over-
leveren, zoo zult gij niet bezorgd
zijn, hoe of wat gij spreken zult;
want het zal u in die ure gegeven
worden, wat gij spreken zult;
20 want gíj zijt het niet díe
spreekt, maar *'t is* de Geest uws
Vaders die in u spreekt.
21 En de *ééne* broeder zal den
anderen broeder overleveren tot
den dood, en de vader het kind;
en de kinderen zullen opstaan
tegen de ouders, en zullen ze
dooden.
22 En gij zult van allen gehaat
worden om mijnen naam; maar
die volstandig zal blijven tot den
einde, díe zal zalig worden.
23 Wanneer zij u dan in déze
stad vervolgen, vliedt in de an-
dere; want voorwaar zeg ik
u, gij zult *uwe reis door* de ste-
den Israëls niet geëindigd hebben,

of de Zoon des menschen zal gekomen zijn.
24 De discipel is niet boven den meester, noch de dienstknecht boven zijnen heer.
25 Het *zij* den discipel genoeg, dat hij worde gelijk zijn meester, en de dienstknecht gelijk zijn heer. Indien zij den heer des huizes Beëlzebul hebben geheeten, hoeveel te meer zijne huisgenooten!
26 Vreest hen dan niet; want daar is niets bedekt hetwelk niet zal ontdekt worden, en verborgen hetwelk niet zal geweten worden.
27 Hetgeen ik u zeg in de duisternis, zegt het in 't licht; en hetgeen gij hoort in het oor, predikt dat op de daken.
28 En vreest niet voor degenen die het lichaam dooden, en de ziel niet kunnen dooden, maar vreest veelmeer Hem die beide ziel en lichaam kan verderven in de hel.
29 Worden niet twee muschkens om een penningsken verkocht? En niet één van deze zal op de aarde vallen zonder uwen Vader.
30 En ook uwe haren des hoofds zijn alle geteld.
31 Vreest dan niet: gij gaat vele muschkens te boven.
32 Een iegelijk dan die mij belijden zal voor de menschen, dien zal ik óók belijden voor mijnen Vader die in de hemelen *is*;
33 maar zoo wie mij verloochend zal hebben voor de menschen, dien zal ik óók verloochenen voor mijnen Vader die in de hemelen *is*.
34 Meent niet dat ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde; ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard.
35 Want ik ben gekomen om den mensch tweedrachtig te maken tegen zijnen vader, en de dochter tegen hare moeder, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder;
36 en zij *zullen* des menschen vijanden *worden*, die zijne huisgenooten *zijn*.
37 Die vader of moeder liefheeft boven mij, is mijns niet waardig; en die zoon of dochter liefheeft boven mij, is mijns niet waardig;
38 en die zijn kruis niet *op zich* neemt en mij navolgt, is mijns niet waardig.
39 Die zijne ziel vindt, zal dezelve verliezen; en die zijne ziel zal verloren hebben om mijnentwil, zal dezelve vinden.
40 Die ú ontvangt, ontvangt mij; en die mij ontvangt, ontvangt Hem die mij gezonden heeft.
41 Die eenen Profeet ontvangt in den naam eens Profeten, zal het loon eens Profeten ontvangen; en die eenen rechtvaardige ontvangt in den naam eens rechtvaardigen, zal het loon eens rechtvaardigen ontvangen.
42 En zoo wie één van deze kleinen te drinken geeft alleenlijk eenen beker koud *water*, in den naam eens discipels, voorwaar zeg ik u, hij zal zijn loon geenszins verliezen.

HOOFDSTUK 11.

En het is geschied, toen Jezus geëindigd had zijnen twaalf discipelen bevelen te geven, dat hij van daar voortging, om te leeren en te prediken in hunne steden.

2 En Johannes in de gevangenis gehoord hebbende de werken van Christus, zond twee van zijne discipelen,

3 en zeide tot hem: Zijt gij degene die komen zoude, of verwachten wij eenen anderen?

4 En Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gaat henen en boodschapt Johannes weder hetgeen gij hoort en ziet:

5 de blinden worden ziende en de kreupelen wandelen, de melaatschen worden gereinigd en de dooven hooren, de dooden worden opgewekt en den armen wordt het Evangelie verkondigd;

6 en zalig is hij die aan mij niet zal geërgerd worden.

7 Als nu dezen henengingen, heeft Jezus tot de scharen beginnen te zeggen van Johannes: Wàt zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een riet dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?

8 Maar wàt zijt gij uitgegaan te zien? Een mensch met zachte kleederen bekleed? Zie, die zachte *kleederen* dragen, zijn in der Koningen huizen.

9 Maar wàt zijt gij uitgegaan te zien? Een Profeet? Ja, ik zeg u, ook veel meer dan een Profeet.

10 Want deze is 't van denwelke geschreven staat: Zie, Ik zend mijnen Engel voor uw aangezicht, die uwen weg bereiden zal voor u henen.

11 Voorwaar zeg ik u, onder degenen die van vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan meerder dan Johannes de Dooper; doch die de minste is in 't Koninkrijk der hemelen, is meerder dan hij.

12 En van de dagen van Johannes den Dooper tot nu toe wordt het Koninkrijk der hemelen geweld aangedaan, en de geweldigers nemen hetzelve met geweld.

13 Want alle de Profeten en de Wet hebben tot Johannes toe geprofeteerd.

14 En zoo gij het wilt aannemen, híj is Elía die komen zoude.

15 Wie ooren heeft om te hooren, die hoore.

16 Doch waarbij zal ik dit geslacht vergelijken? Het is gelijk de kinderkens die op de markten zitten en hunnen gezellen toeroepen,

17 en zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend.

18 Want Johannes is gekomen noch etende noch drinkende, en zij zeggen: Hij heeft den duivel.

19 De Zoon des menschen is gekomen etende en drinkende, en zij zeggen: Ziedaar een mensch *die* een vraat en wijnzuiper *is*, een vriend van tollenaren en zondaren. Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van hare kinderen.

20 Toen begon hij de steden, in dewelke zijne krachten meest geschied waren, te verwijten, omdat ze zich niet bekeerd hadden:

21 Wee u, Chorazin, wee u, Bethsaïda! Want zoo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en asch bekeerd hebben.

22 Doch ik zeg u, het zal Tyrus
en Sidon verdraaglijker zijn in
den dag des oordeels dan ulieden.
23 En gij, Kapérnaüm, dat tot
den hemel toe zijt verhoogd, gij
zult tot de hel toe nedergestooten
worden; want zoo in Sodom die
krachten waren geschied die in
u geschied zijn, het zoude tot op
den huidigen dag gebleven zijn.
24 Doch ik zeg u, dat het den
lande van Sodom verdraaglijker
zal zijn in den dag des oordeels
dan u.
25 In dien tijd antwoordde Jezus
en zeide: Ik dank U Vader, Heere
des hemels en der aarde, dat Gij
deze dingen voor de wijzen en
verstandigen verborgen hebt, en
hebt dezelve den kinderkens ge-
openbaard;
26 ja, Vader, want alzóó is ge-
weest het welbehagen voor U.
27 Alle dingen zijn mij over-
gegeven van mijnen Vader; en
niemand kent den Zoon dan de
Vader, noch iemand kent den
Vader dan de Zoon, en dien het
de Zoon wil openbaren.
28 Komt herwaarts tot mij,
allen die vermoeid en belast zijt,
en ìk zal u rust geven.
29 Neemt mijn juk op u, en
leert van mij dat ik zachtmoedig
ben en nederig van hart; en gij
zult rust vinden voor uwe zielen.
30 Want mijn juk is zacht en
mijn last is licht.

HOOFDSTUK 12.

IN dien tijd ging Jezus op
eenen sabbatdag door het gezaai-
de, en zijne discipelen hadden
honger, en begonnen aren te
plukken en te eten.
2 En de Farizeërs, *dat* ziende,
zeiden tot hem: Zie, uwe disci-
pelen doen wat niet geoorloofd
is te doen op den sabbat.
3 Maar hij zeide tot hen: Hebt
gij niet gelezen wat David gedaan
heeft, toen hem hongerde en hun
die met hem *waren*?
4 hoe hij gegaan is in het Huis
Gods, en de toonbrooden gegeten
heeft, die het hem niet geoorloofd
was te eten, noch ook hun die
met hem *waren*, maar den Prieste-
ren alléén?
5 Of hebt gij niet gelezen in
de Wet, dat de Priesters den
sabbat ontheiligen in den Tempel
op de sabbatdagen, en *nochtans*
onschuldig zijn?
6 En ik zeg u, dat een meerdere
dan de Tempel hier is.
7 Doch zoo gij geweten hadt wat
het is: Ik wil barmhartigheid, en
niet offerande, gij zoudt de onschul-
digen niet veroordeeld hebben.
8 Want de Zoon des menschen
is een Heere ook van den sabbat.
9 En van daar voortgaande,
kwam hij in hunne Synagoge.
10 En zie, daar was een mensch
die eene dorre hand had; en zij
vraagden hem, zeggende: Is 't ook
geoorloofd op de sabbatdagen te
genezen? (opdat zij hem mochten
beschuldigen.)
11 En hij zeide tot hen: Wat
mensch zal er onder u zijn, die
één schaap heeft, en zoo dat op
eenen sabbatdag in een gracht
valt, *die* hetzelve niet zal aan-
grijpen en uitheffen?
12 Hoeveel gaat nu een mensch
een schaap te boven! Zoo is het
dan op de sabbatdagen geoorloofd
wèl te doen.

13 Toen zeide hij tot dien
mensch: Strek uwe hand uit; en
hij strekte ze uit, en zij werd
hersteld, gezond gelijk de andere.
14 En de Farizeërs uitgegaan
zijnde, hielden samen raad tegen
hem, hoe zij hem dooden mochten.
15 Maar Jezus *dat* wetende, vertrok van daar, en vele scharen volgden hem; en hij genas ze allen,
16 en gebood hun scherpelijk,
dat zij hem niet openbaar maken
zouden;
17 opdat vervuld zoude worden
hetgeen gesproken is door Jesaja
den Profeet, zeggende:
18 Zie, mijn knecht welken Ik
verkoren heb, mijn beminde in
welken mijne ziel een welbehagen
heeft; Ik zal mijnen Geest op hem
leggen, en hij zal het oordeel den
heidenen verkondigen.
19 Hij zal niet twisten, noch
roepen, en daar zal niemand zijne
stem op de straten hooren.
20 Het gekrookte riet zal hij
niet verbreken, en het rookende
lemmet zal hij niet uitblusschen,
totdat hij het oordeel zal uitbrengen tot overwinning.
21 En in zijnen naam zullen
de heidenen hopen.
22 Toen werd tot hem gebracht
een van den duivel bezeten, *die*
blind en stom *was*; en hij genas
hem, alzoo dat de blinde en stomme
beide sprak en zag.
23 En alle de scharen ontzetten
zich, en zeiden: Is niet deze de
Zoon Davids?
24 Maar de Farizeërs *dit* gehoord hebbende, zeiden: Deze
werpt de duivelen niet uit dan
door Beëlzebul, den overste der
duivelen.
25 Doch Jezus kennende hunne
gedachten, zeide tot hen: Een
ieder koninkrijk dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest;
en een iedere stad of huis dat
tegen zichzelf verdeeld is, zal niet
bestaan;
26 en indien de satan den satan
uitwerpt, zoo is hij tegen zichzelven verdeeld: hoe zal dan zijn
rijk bestaan?
27 En indien ìk door Beëlzebul
de duivelen uitwerp, door wien
werpen uwe zonen ze dan uit?
Daarom zullen die uwe rechters zijn.
28 Maar indien ik door den
Geest Gods de duivelen uitwerp,
zoo is dan het Koninkrijk Gods
tot u gekomen.
29 Of hoe kan iemand in 't huis
eens sterken inkomen en zijne
vaten ontrooven, tenzij hij eerst
den sterke gebonde hebbe? en
alsdàn zal hij zijn huis berooven.
30 Wie mèt mij niet is, die is
tégen mij, en wie met mij niet
vergadert, die verstrooit.
31 Daarom zeg ik u, alle zonde en lastering zal den menschen
vergeven worden; maar de lastering tegen den Geest zal den
menschen niet vergeven worden.
32 En zoo wie *eenig* woord
gesproken zal hebben tegen den
Zoon des menschen, het zal hem
vergeven worden; maar zoo wie
tegen den Heiligen Geest zal gesproken hebben, het zal hem niet
vergeven worden, noch in deze
eeuw noch in de toekomende.
33 Of maakt den boom goed
en zijne vrucht goed, òf maakt
den boom kwaad en zijne vrucht
kwaad; want uit de vrucht wordt
de boom gekend.

34 Gij adderengebroedsels, hoe kunt gij goede dingen spreken, daar gij boos zijt? Want uit den overvloed des harten spreekt de mond.

35 De goede mensch brengt goede dingen voort uit den goeden schat des harten, en de booze mensch brengt booze dingen voort uit den boozen schat.

36 Maar ik zeg u, dat van elk ijdel woord hetwelk de menschen zullen gesproken hebben, zij van hetzelve zullen rekenschap geven in den dag des oordeels.

37 Want uit uwe woorden zult gij gerechtvaardigd worden, en uit uwe woorden zult gij veroordeeld worden.

38 Toen antwoordden sommigen der Schriftgeleerden en Farizeërs, zeggende: Meester, wij wilden van u *wel* een teeken zien.

39 Maar hij antwoordde en zeide tot hen: Het boos en overspelig geslacht verzoekt een teeken, en aan hetzelve zal geen teeken gegeven worden dan het teeken van Jona den Profeet.

40 Want gelijk Jona drie dagen en drie nachten was in den buik van den walvisch, alzóó zal de Zoon des menschen drie dagen en drie nachten wezen in het hart der aarde.

41 De mannen van Ninevé zullen opstaan in het oordeel met dit geslacht, en zullen hetzelve veroordeelen; want zij hebben zich bekeerd op de prediking van Jona; en zie, meer dan Jona is hier.

42 De Koningin van 't Zuiden zal opstaan in het oordeel met dit geslacht, en hetzelve veroordeelen; want zij is gekomen van de einden der aarde om te hooren de wijsheid van Salomo; en zie, meer dan Salomo is hier.

43 En wanneer de onreine geest van den mensch uitgegaan is, zoo gaat hij door dorre plaatsen, zoekende rust, en vindt ze niet.

44 Dan zegt hij: Ik zal wederkeeren in mijn huis van waar ik uitgegaan ben; en komende, vindt hij het ledig, met bezemen gekeerd en versierd.

45 Dan gaat hij henen en neemt met zich zeven andere geesten, boozer dan hijzelf, en ingegaan zijnde, wonen ze aldaar; en het laatste van dien mensch wordt erger dan het eerste. Alzóó zal het ook met dit boos geslacht zijn.

46 En als hij nog tot de scharen sprak, zie, zijne moeder en broeders stonden buiten, zoekende hem te spreken.

47 En iemand zeide tot hem: Zie, uwe moeder en uwe broeders staan *daar* buiten, zoekende u te spreken.

48 Maar hij antwoordende, zeide tot dengenen die hem *dat* zeide: Wie is mijne moeder en wie zijn mijne broeders?

49 En zijne hand uitstrekkende over zijne discipelen, zeide hij: Zie, mijne moeder en mijne broeders.

50 Want zoo wie den wil mijns Vaders doet die in de hemelen is, die is mijn broeder en zuster en moeder.

HOOFDSTUK 13.

EN te dien dage Jezus uit het huis gegaan zijnde, zat bij de zee;

2 en tot hem vergaderden vele

scharen, zoodat hij in een schip
ging en nederzat; en al de schare
stond op den oever.
3 En hij sprak tot hen vele
dingen door gelijkenissen, zeggen-
de: Zie, een zaaier ging uit om
te zaaien.
4 En als hij zaaide, viel een
deel *van het zaad* bij den weg;
en de vogelen kwamen en aten
hetzelve op.
5 En een ander *deel* viel op
steenachtige *plaatsen*, waar het
niet veel aarde had; en het ging
terstond op, omdat het geen diepte
van aarde had;
6 maar als de zon opgegaan
was, zoo is 't verbrand geworden,
en omdat het geen wortel had,
is het verdord.
7 En een ander *deel* viel in de
doornen; en de doornen wiesen
op en verstikten hetzelve.
8 En een ander *deel* viel in de
goede aarde, en gaf vrucht, het
één honderd-, het ander zestig-,
en het ander dertig*voud*.
9 Wie ooren heeft om te hoo-
ren, die hoore.
10 En de discipelen tot hem ko-
mende, zeiden tot hem: Waarom
spreekt gij tot hen door gelijke-
nissen?
11 En hij antwoordende, zeide
tot hen: Omdat het ú gegeven
is, de verborgenheden van het
Koninkrijk der hemelen te weten,
maar díen is 't niet gegeven.
12 Want wie heeft, dien zal
gegeven worden, en hij zal over-
vloediglijk hebben; maar wie niet
heeft, van dien zal genomen wor-
den ook wat hij heeft.
13 Daarom spreek ik tot hen
door gelijkenissen, omdat zij ziende
niet zien, en hoorende niet hooren
noch ook verstaan.
14 En in hen wordt de profe-
tie van Jesaja vervuld, die zegt:
Met het gehoor zult gij hooren
en geenszins verstaan, en ziende
zult gij zien en geenszins bemer-
ken.
15 Want het hart dezes volks
is dik geworden, en zij hebben
met de ooren zwaarlijk gehoord,
en hunne oogen hebben zij toe-
gedaan; opdat zij niet te eeniger
tijd met de oogen zouden zien,
en met de ooren hooren, en met
het hart verstaan, en zich be-
keeren, en Ik hen geneze.
16 Doch úwe oogen zijn zalig
omdat zij zien, en úwe ooren
omdat zij hooren.
17 Want voorwaar ik zeg u,
dat vele Profeten en rechtvaar-
digen hebben begeerd te zien de
dingen die gíj ziet, en hebben *ze*
niet gezien, en te hooren de dingen
die gíj hoort, en hebben *ze* niet
gehoord.
18 Gij dan, hoort de gelijkenis
van den zaaier.
19 Als iemand het Woord des
Koninkrijks hoort en niet verstaat,
zoo komt de booze en rukt weg
hetgeen in zijn hart gezaaid was;
deze is degene die bij den weg
bezaaid is.
20 Maar die in steenachtige
plaatsen bezaaid is, deze is degene
die het Woord hoort, en het ter-
stond met vreugde ontvangt;
21 doch hij heeft geen wortel
in zichzelven, maar is voor eenen
tijd; en als verdrukking of ver-
volging komt om des Woords
wil, zoo wordt hij terstond ge-
ergerd.

22 En die in de doornen bezaaid is, deze is degene die het Woord hoort, en de zorgvuldigheid dezer wereld en de verleiding des rijkdoms verstikt het Woord, en het wordt onvruchtbaar.
23 Die nu in de goede aarde bezaaid is, deze is degene, die het Woord hoort en verstaat, die ook vrucht draagt en voortbrengt, de één honderd-, de ander zestig-, en de ander dertig*voud*.
24 Eene andere gelijkenis heeft hij hun voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een mensch die goed zaad zaaide in zijnen akker;
25 en als de menschen sliepen, kwam zijn vijand en zaaide onkruid midden in de tarwe, en ging weg.
26 Toen het nu *tot* kruid opgeschoten was en vrucht voortbracht, toen openbaarde zich ook het onkruid.
27 En de dienstknechten van den heer des huizes gingen en zeiden tot hem: Heer, hebt gij niet goed zaad in uwen akker gezaaid? Van waar heeft hij dan dit onkruid?
28 En hij zeide tot hen: Een vijandig mensch heeft dat gedaan. En de dienstknechten zeiden tot hem: Wilt gij dan dat wij henengaan en hetzelve vergaderen?
29 Maar hij zeide: Neen, opdat gij het onkruid vergaderende, ook mogelijk met hetzelve de tarwe niet uittrekt.
30 Laat ze beide te zamen opwassen tot den oogst, en in den tijd des oogstes zal ik tot de maaiers zeggen: Vergadert eerst het onkruid en bindt het in busselen, om hetzelve te verbranden; maar brengt de tarwe te zamen in mijne schuur.
31 Eene andere gelijkenis heeft hij hun voorgesteld, zeggende: Het Koninkrijk der hemelen is gelijk het mostaardzaad, hetwelk een mensch heeft genomen en in zijnen akker gezaaid;
32 hetwelk wel het minste is onder alle de zaden, maar wanneer het opgewassen is, dan is 't het meeste van de moeskruiden, en het wordt een boom, alzoo dat de vogelen des hemels komen en nestelen in zijne takken.
33 Eene andere gelijkenis sprak hij tot hen, *zeggende:* Het Koninkrijk der hemelen is gelijk een zuurdeesem, welken eene vrouw nam en verborg in drie maten meel, totdat het geheel gezuurd was.
34 Alle deze dingen heeft Jezus tot de scharen gesproken door gelijkenissen, en zonder gelijkenis sprak hij tot hen niet;
35 opdat vervuld zoude worden wat gesproken is door den Profeet, zeggende: Ik zal mijnen mond opendoen door gelijkenissen, ik zal voortbrengen dingen die verborgen waren van de grondlegging der wereld.
36 Toen nu Jezus de scharen *vàn zich* gelaten had, ging hij naar huis. En zijne discipelen kwamen tot hem, zeggende: Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid des akkers.
37 En hij antwoordende, zeide tot hen: Die het goede zaad zaait, is de Zoon des menschen;
38 en de akker is de wereld; en het goede zaad zijn de kinderen des Koninkrijks; en het onkruid zijn de kinderen des boozen;

39 en de vijand die hetzelve
gezaaid heeft, is de duivel; en de
oogst is de voleinding der wereld;
en de maaiers zijn de Engelen.
40 Gelijkerwijs dan het onkruid
vergaderd en met vuur verbrand
wordt, alzóó zal het *ook* zijn in
de voleinding dezer wereld:
41 de Zoon des menschen zal
zijne Engelen uitzenden, en zij
zullen uit zijn Koninkrijk verga-
deren alle de ergernissen, en
degenen die de ongerechtigheid
doen,
42 en zullen dezelven in den
vurigen oven werpen: dáár zal
weening zijn en knersing der
tanden.
43 Dan zullen de rechtvaardigen
blinken gelijk de zon in 't Konink-
rijk huns Vaders. Die ooren heeft
om te hooren, die hoore.
44 Wederom is het Koninkrijk
der hemelen gelijk een schat in
den akker verborgen, welken een
mensch gevonden hebbende, ver-
borg *dien*, en van blijdschap over
denzelven gaat hij henen en ver-
koopt al wat hij heeft, en koopt
dien akker.
45 Wederom is het Koninkrijk
der hemelen gelijk een koopman
die schoone paarlen zoekt;
46 dewelke hebbende ééne parel
van groote waarde gevonden, ging
henen en verkocht al wat hij had
en kocht dezelve.
47 Wederom is het Koninkrijk
der hemelen gelijk een net ge-
worpen in de zee, en dat allerlei
soorten *van visschen* samenbrengt;
48 hetwelk *de visschers*, wan-
neer het vol geworden is, aan
den oever optrekken, en neder-
zittende, lezen zij het goede uit
in *hunne* vaten, maar het kwade
werpen zij weg.
49 Alzóó zal het in de volein-
ding der eeuwen wezen: de En-
gelen zullen uitgaan en de boozen
uit het midden der rechtvaardigen
afscheiden,
50 en zullen dezelven in den
vurigen oven werpen: dáár zal
weening zijn en knersing der
tanden.
51 En Jezus zeide tot hen:
Hebt gij dit alles verstaan? Zij
zeiden tot hem: Ja, Heere.
52 En hij zeide tot hen: Daarom
een iegelijk Schriftgeleerde in het
Koninkrijk der hemelen onderwe-
zen, is gelijk een heer des huizes,
die uit zijnen schat nieuwe en
oude dingen voortbrengt.
53 En het is geschied als Jezus
deze gelijkenissen geëindigd had,
vertrok hij van daar.
54 En gekomen zijnde in zijn
vaderland, leerde hij ze in hunne
Synagoge, zoodat zij zich ontzet-
ten en zeiden: Van waar *komt*
dezen die wijsheid en die krach-
ten?
55 Is deze niet de zoon des
timmermans? En is zijne moeder
niet genaamd Maria, en zijne
broeders Jacobus en Joses en
Simon en Judas?
56 En zijne zusters, zijn ze niet
allen bij ons? Van waar *komt* dan
dezen dit alles?
57 En zij werden aan hem ge-
ergerd. Maar Jezus zeide tot hen:
Een Profeet is niet ongeëerd
dan in zijn vaderland en in zijn
huis.
58 En hij heeft aldaar niet
vele krachten gedaan vanwege
hun ongeloof.

HOOFDSTUK 14.

TE dier tijd hoorde Herodes
de Viervorst het gerucht van
Jezus,
2 en zeide tot zijne knechten:
Deze is Johannes de Dooper; hij
is opgewekt van de dooden, en
daarom werken die krachten in
hem.
3 Want Herodes had Johannes
gevangengenomen, en hem ge-
bonden en in den kerker gezet,
om den wil van Herodias, de
huisvrouw van Filippus zijnen
broeder;
4 want Johannes zeide tot hem:
Het is u niet geoorloofd haar te
hebben.
5 En willende hem dooden,
vreesde hij het volk, omdat zij
hem hielden voor een Profeet.
6 Maar als de dag van Herodes'
geboorte gehouden werd, danste
de dochter van Herodias in het
midden *van hen*, en zij behaagde
aan Herodes:
7 waarom hij haar met eede
beloofde te geven wat zij ook
eischen zoude.
8 En zij, te voren onderricht
zijnde van hare moeder, zeide:
Geef mij hier in een schotel het
hoofd van Johannes den Dooper.
9 En de Koning werd bedroefd;
doch om de eeden en degenen
die met *hem* aanzaten, gebood
hij dat het *haar* zoude gegeven
worden,
10 en zond henen en onthoofdde
Johannes in den kerker.
11 En zijn hoofd werd gebracht
in een schotel, en aan het doch-
terken gegeven; en zij droeg het
tot hare moeder.
12 En zijne discipelen kwamen,
en namen het lichaam weg, en
begroeven hetzelve, en gingen en
boodschapten het aan Jezus.
13 En *als* Jezus *dit* hoorde,
vertrok hij van daar te scheep
naar eene woeste plaats alléén;
en de scharen *dat* hoorende, zijn
hem te voet gevolgd uit de steden.
14 En Jezus uitgaande, zag eene
groote schare, en werd innerlijk
met ontferming over hen bewogen,
en genas hunne kranken.
15 En als het nu avond werd,
kwamen zijne discipelen tot hem,
zeggende: Deze plaats is woest,
en de tijd is nu voorbijgegaan:
laat de scharen vàn u, opdat zij
henengaan in de vlekken en zich-
zelven spijs koopen.
16 Maar Jezus zeide tot hen:
't Is hun niet van noode henen
te gaan: geeft gíj hun te eten.
17 Doch zij zeiden tot hem:
Wij hebben hier niet dan vijf
brooden en twee visschen.
18 En hij zeide: Brengt mij
dezelve hier.
19 En hij beval de scharen
neder te zitten op het gras, en
nam de vijf brooden en de twee
visschen, en opwaarts ziende naar
den hemel, zegende hij dezelve;
en als hij ze gebroken had, gaf
hij de brooden aan de discipelen,
en de discipelen aan de scharen.
20 En zij aten allen en werden
verzadigd; en zij namen òp het
overschot der brokken, twaalf
volle korven.
21 Die nu gegeten hadden, wa-
ren omtrent vijf duizend mannen,
zonder de vrouwen en kinderen.
22 En terstond dwong Jezus
zijne discipelen in het schip te

gaan, en vóór hem af te varen
naar de andere zijde, terwijl hij
de scharen vàn zich zoude laten.
23 En als hij nu de scharen
vàn zich gelaten had, klom hij
op den berg alléén, om te bidden.
En als het nu avond was geworden, zoo was hij daar alléén.
24 En het schip was nu midden
in de zee, zijnde in nood van de
baren; want de wind was *hun*
tegen.
25 Maar ter vierder nachtwake
kwam Jezus af tot hen, wandelende op de zee.
26 En de discipelen ziende hem
op de zee wandelen, werden ontroerd, zeggende: Het is een
spooksel; en zij schreeuwden van
vrees.
27 Maar terstond sprak Jezus
hen aan, zeggende: Zijt goedsmoeds, ìk ben het, vreest niet.
28 En Petrus antwoordde hem
en zeide: Heere, indien gíj het
zijt, zoo gebied mij tot u te komen
op het water.
29 En hij zeide: Kom. En
Petrus klom neder van het schip,
en wandelde op het water om tot
Jezus te komen.
30 Maar ziende den sterken
wind, werd hij bevreesd, en als
hij begon neder te zinken, riep
hij, zeggende: Heere, behoud mij!
31 En Jezus terstond de hand
uitstekende, greep hem aan, en
zeide tot hem: Gij kleingeloovige,
waarom hebt gij gewankeld?
32 En als zij in 't schip geklommen waren, stilde de wind.
33 Die nu in 't schip *waren*,
kwamen en aanbaden hem, zeggende: Waarlijk, gij zijt Gods
Zoon.
34 En overgevaren zijnde, kwamen zij in het land Gennésareth.
35 En als de mannen van die
plaats hem werden kennende,
zonden zij in dat geheele omliggende land, en brachten tot hem
allen die kwalijk gesteld waren,
36 en baden hem dat zij alleenlijk den zoom zijns kleeds zouden
mogen aanraken; en zoovelen als
hem aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK 15.

TOEN kwamen tot Jezus *eenige*
Schriftgeleerden en Farizeërs die
van Jeruzalem *waren*, zeggende:
2 Waarom overtreden uwe discipelen de inzettingen der ouden?
Want zij wasschen hunne handen
niet, wanneer zij brood zullen
eten.
3 Maar hij antwoordende, zeide
tot hen: Waarom overtreedt ook
gij het gebod Gods door uwe
inzetting?
4 Want God heeft geboden,
zeggende: Eer uwen vader en
uwe moeder; en: Wie vader of
moeder vloekt, die zal den dood
sterven.
5 Maar gíj zegt: Zoo wie tot
vader of moeder zal zeggen: *Het
is* een gave, zoo wat u van mij
zoude kunnen ten nutte komen,
en zijnen vader of zijne moeder
geenszins zal eeren, *die voldoet.*
6 En gij hebt *alzóó* Gods gebod
krachteloos gemaakt door uwe
inzetting.
7 Gij geveinsden, wèl heeft Jesaja van u geprofeteerd, zeggende:
8 Dit volk genaakt Mij met
hunnen mond en eert Mij met
de lippen, maar hun hart houdt
zich verre van Mij;

9 doch tevergeefs eeren zij Mij,
leerende leeringen *die* geboden
van menschen *zijn*.
10 En als hij de schare tot zich
geroepen had, zeide hij tot hen:
Hoort en verstaat:
11 hetgeen ten monde ingaat,
ontreinigt den mensch niet; maar
hetgeen ten monde uitgaat, dàt
ontreinigt den mensch.
12 Toen kwamen zijne discipelen
tot hem, en zeiden tot hem: Weet
gij *wel*, dat de Farizeërs deze rede
hoorende, geërgerd zijn geweest?
13 Maar hij antwoordende zeide:
Alle plant die mijn hemelsche
Vader niet geplant heeft, zal uit-
geroeid worden.
14 Laat ze varen, zij zijn blinde
leidslieden der blinden: indien nu
de blinde den blinde leidt, zoo zul-
len zij beiden in de gracht vallen.
15 En Petrus antwoordende,
zeide tot hem: Verklaar ons deze
gelijkenis.
16 Maar Jezus zeide: Zijt ook
gijlieden alsnog onwetende?
17 Verstaat gij nog niet, dat
al wat ten monde ingaat in den
buik komt, en in de heimelijkheid
wordt uitgeworpen?
18 Maar die dingen die ten
monde uitgaan, komen voort uit
het hart, en díe ontreinigen den
mensch.
19 Want uit het hart komen
voort booze bedenkingen, dood-
slagen, overspelen, hoererijen,
dieverijen, valsche getuigenissen,
lasteringen;
20 déze dingen zijn het die den
mensch ontreinigen, maar het eten
met ongewasschen handen ont-
reinigt den mensch niet.
21 En Jezus van daar gaande,
vertrok naar de deelen van Tyrus
en Sidon.
22 En zie, eene Kananeesche
vrouw uit die landpalen komende,
riep tot hem, zeggende: Heere,
gij Zoon Davids, ontferm u mijner;
mijne dochter is deerlijk van den
duivel bezeten.
23 Doch hij antwoordde haar
niet een woord. En zijne disci-
pelen tot hem komende, baden
hem, zeggende: Laat ze vàn u,
want zij roept ons na.
24 Maar hij antwoordende, zeide:
Ik ben niet gezonden dan tot de
verlorene schapen van het huis
Israëls.
25 En zij kwam en aanbad hem,
zeggende: Heere, help mij.
26 Doch hij antwoordde en
zeide: Het is niet betamelijk, het
brood der kinderen te nemen en
den hondekens *voor* te werpen.
27 En zij zeide: Ja, Heere,
doch de hondekens eten óók van
de brokskens die daar vallen van
de tafel hunner heeren.
28 Toen antwoordde Jezus en
zeide tot haar: O vrouw, groot
is uw geloof: u geschiede gelijk
gij wilt. En hare dochter werd
gezond van die ure.
29 En Jezus van daar vertrek-
kende, kwam aan de zee van
Galiléa, en klom op den berg en
zat daar neder.
30 En vele scharen zijn tot
hem gekomen, hebbende bij zich
kreupelen, blinden, stommen,
lammen, en vele anderen, en
wierpen ze voor de voeten van
Jezus; en hij genas dezelven:
31 alzoo dat de scharen zich
verwonderden, ziende de stommen
sprekende, de lammen gezond,

de kreupelen wandelende, en de
blinden ziende; en zij verheerlijk-
ten den God Israëls.
32 En Jezus zijne discipelen tot
zich geroepen hebbende, zeide:
Ik word innerlijk met ontferming
bewogen over de schare, omdat
zij nu drie dagen bij mij gebleven
zijn, en niet hebben wat zij eten
zouden; en ik wil ze niet nuch-
teren vàn mij laten, opdat zij op
den weg niet bezwijken.
33 En zijne discipelen zeiden
tot hem: Van waar *zullen* wij
zoovele brooden in de woestijn
bekomen, dat wij zulk eene groote
schare zouden verzadigen?
34 En Jezus zeide tot hen: Hoe-
veel brooden hebt gij? Zij zeiden:
Zeven, en weinige vischkens.
35 En hij gebood de scharen
neder te zitten op de aarde.
36 En hij nam de zeven brooden
en de visschen, en als hij gedankt
had, brak hij ze, en gaf ze aan
zijne discipelen, en de discipelen
gaven ze aan de schare.
37 En zij aten allen en werden
verzadigd, en zij namen òp het
overschot der brokken, zeven volle
manden.
38 En die gegeten hadden, wa-
ren vier duizend mannen, zonder
de vrouwen en kinderen.
39 En de scharen vàn zich ge-
laten hebbende, ging hij in het
schip, en kwam in de landpalen
van Magdala.

HOOFDSTUK 16.

EN de Farizeërs en Saddu-
ceërs tot hem gekomen zijnde,
en *hem* verzoekende, begeerden
van hem, dat hij hun een teeken
uit den hemel zoude toonen.
2 Maar hij antwoordde en zeide
tot hen: Als het avond geworden
is, zegt gij: Schoon weder, want
de hemel is rood;
3 en des morgens: Heden on-
weder, want de hemel is droevig
rood. Gij geveinsden, het aan-
schijn des hemels weet gij wel
te onderscheiden, en kunt gij de
teekenen der tijden niet *onder-
scheiden*?
4 Het boos en overspelig ge-
slacht verzoekt een teeken; en
aan hetzelve zal geen teeken ge-
geven worden dan het teeken van
Jona den Profeet. En hen ver-
latende, ging hij weg.
5 En als zijne discipelen op de
andere zijde gekomen waren, had-
den zij vergeten brooden *mede* te
nemen.
6 En Jezus zeide tot hen: Ziet toe,
en wacht u van den zuurdeesem
der Farizeërs en Sadduceërs.
7 En zij overleiden bij zichzelven,
zeggende: *'t Is* omdat wij geen
brooden *mede*genomen hebben.
8 En Jezus *dat* wetende, zeide
tot hen: Wat overlegt gij bij uzel-
ven, gij kleingeloovigen, dat gij
geen brooden *mede*genomen hebt?
9 Verstaat gij nog niet, en ge-
denkt gij niet aan de vijf brooden
der vijf duizend *mannen*, en hoe-
veel korven gij opnaamt?
10 noch aan de zeven brooden
der vier duizend *mannen*, en hoe-
veel manden gij opnaamt?
11 Hoe verstaat gij niet, dat
ik u van geen brood gesproken
heb, *als ik zeide* dat gij u wach-
ten zoudt van den zuurdeesem
der Farizeërs en Sadduceërs?
12 Toen verstonden zij dat hij
niet gezegd had, dat zij zich

wachten zouden van den zuur-
deesem des broods, maar van de
leer der Farizeërs en Sadduceërs.
13 Als nu Jezus gekomen was
in de deelen van Cesaréa Filippi,
vraagde hij zijnen discipelen, zeg-
gende: Wie zeggen de menschen
dat ik, de Zoon des menschen, ben?
14 En zij zeiden: Sommigen:
Johannes de Dooper; en anderen:
Elía; en anderen: Jeremía of een
van de Profeten.
15 Hij zeide tot hen: Maar gij,
wie zegt gij dat ik ben?
16 En Simon Petrus antwoor-
dende, zeide: Gíj zijt de Christus,
de Zoon des levenden Gods.
17 En Jezus antwoordende, zeide
tot hem: Zalig zijt gij, Simon
Bar-Jona; want vleesch en bloed
heeft u *dat* niet geopenbaard,
maar mijn Vader die in de he-
melen is.
18 En ìk zeg u ook, dat gíj zijt
Petrus, en op deze petra zal ik
mijne gemeente bouwen, en de
poorten der hel zullen dezelve
niet overweldigen.
19 En ik zal u geven de sleu-
telen van het Koninkrijk der he-
melen; en zoo wat gij zult binden
op de aarde, zal in de hemelen
gebonden zijn; en zoo wat gij
ontbinden zult op de aarde, zal
in de hemelen ontbonden zijn.
20 Toen verbood hij zijnen dis-
cipelen, dat zij iemand zeggen
zouden dat hij was Jezus de
Christus.
21 Van toen aan begon Jezus
zijnen discipelen te vertoonen, dat
hij moest henengaan naar Jeru-
zalem, en veel lijden van de
Ouderlingen en Overpriesteren en
Schriftgeleerden, en gedood wor-
den, en ten derden dage opge-
wekt worden.
22 En Petrus hem tot zich ge-
nomen hebbende, begon hem te
bestraffen, zeggende: Heere, *wees*
u genadig: dit zal u geenszins
geschieden.
23 Maar hij zich omkeerende,
zeide tot Petrus: Ga weg achter
mij, satan, gij zijt mij een aan-
stoot; want gij verzint niet de
dingen die Gods zijn, maar die
der menschen zijn.
24 Toen zeide Jezus tot zijne
discipelen: Zoo iemand achter mij
wil komen, die verloochene zich-
zelven, en neme zijn kruis op en
volge mij.
25 Want zoo wie zijn leven
zal willen behouden, die zal het-
zelve verliezen; maar zoo wie zijn
leven verliezen zal om mijnent-
wil, die zal hetzelve vinden.
26 Want wat baat het een
mensch, zoo hij de geheele wereld
gewint, en lijdt schade zijner
ziel? Of wat zal een mensch
geven tot lossing van zijne ziel?
27 Want de Zoon des menschen
zal komen in de heerlijkheid zijns
Vaders met zijne Engelen, en
alsdàn zal hij een iegelijk vergel-
den naar zijn doen.
28 Voorwaar zeg ik u, daar
zijn sommigen van die hier staan,
dewelke den dood niet smaken zul-
len, totdat zij den Zoon des men-
schen zullen hebben zien komen
in zijn Koninkrijk.

HOOFDSTUK 17.

EN na zes dagen nam Jezus
met zich Petrus, en Jacobus, en Jo-
hannes zijnen broeder, en bracht
ze op eenen hoogen berg alléén.

2 En hij werd voor hen veranderd van gedaante; en zijn aangezicht blonk gelijk de zon, en zijne kleederen werden wit gelijk het licht.

3 En zie, van hen werden gezien Mozes en Elía, met hem samensprekende.

4 En Petrus antwoordende, zeide tot Jezus: Heere, 't is goed dat wij hier zijn; zoo gij wilt, laat ons hier drie tabernakelen maken, voor u éénen, en voor Mozes éénen, en éénen voor Elía.

5 Terwijl hij nog sprak, zie, eene lichtende wolk heeft hen overschaduwd; en zie, eene stem uit de wolk, zeggende: Deze is mijn geliefde Zoon, in denwelken Ik mijn welbehagen heb: hoort hem.

6 En de discipelen *dit* hoorende, vielen op hun aangezicht en werden zeer bevreesd.

7 En Jezus bij hen komende, raakte ze aan, en zeide: Staat op en vreest niet.

8 En hunne oogen opheffende, zagen zij niemand dan Jezus alléén.

9 En als zij van den berg afkwamen, gebood hun Jezus, zeggende: Zegt niemand dit gezicht, totdat de Zoon des menschen zal opgestaan zijn uit de dooden.

10 En zijne discipelen vraagden hem, zeggende: Wat zeggen dan de Schriftgeleerden, dat Elía eerst moet komen?

11 Doch Jezus antwoordende, zeide tot hen: Elía zal wel eerst komen, en alles wederoprichten;

12 maar ik zeg u dat Elía nu gekomen is, en zij hebben hem niet gekend, doch zij hebben aan hem gedaan al wat zij hebben gewild: alzóó zal ook de Zoon des menschen van hen lijden.

13 Toen verstonden de discipelen dat hij hun van Johannes den Dooper gesproken had.

14 En als zij bij de schare gekomen waren, kwam tot hem een mensch, vallende voor hem op de knieën, en zeggende:

15 Heere, ontferm u over mijn zoon, want hij is maanziek, en is in zwaar lijden; want menigmaal valt hij in 't vuur en menigmaal in 't water;

16 en ik heb hem tot uwe discipelen gebracht, en zij hebben hem niet kunnen genezen.

17 En Jezus antwoordende, zeide: O ongeloovig en verkeerd geslacht, hoelang zal ik nog met ulieden zijn, hoelang zal ik u nog verdragen? Brengt hem mij hier.

18 En Jezus bestrafte hem, en de duivel ging van hem uit, en het kind werd genezen van die ure af.

19 Toen kwamen de discipelen tot Jezus alléén, en zeiden: Waarom hebben wij hem niet kunnen uitwerpen?

20 En Jezus zeide tot hen: Om uws ongeloofs wil; want voorwaar zeg ik u, zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tot dezen berg zeggen: Ga henen van hier derwaarts, en hij zal henengaan; en niets zal u onmogelijk zijn.

21 Maar dit geslacht vaart niet uit dan door bidden en vasten.

22 En als zij in Galiléa verkeerden, zeide Jezus tot hen:

De Zoon des menschen zal overgeleverd worden in de handen der menschen;

23 en zij zullen hem dooden, en ten derden dage zal hij opgewekt worden. En zij werden zeer bedroefd.

24 En als zij te Kapérnaüm ingekomen waren, gingen tot Petrus die de didrachmen ontvingen, en zeiden: Uw Meester, betaalt hij de didrachmen niet?

25 Hij zeide: Ja. En toen hij in huis gekomen was, voorkwam hem Jezus, zeggende: Wat dunkt u, Simon? De Koningen der aarde, van wie nemen zij tollen of schatting? van hunne zonen of van de vreemden?

26 Petrus zeide tot hem: Van de vreemden. Jezus zeide tot hem: Zoo zijn dan de zonen vrij.

27 Maar opdat wij hun geenen aanstoot geven, ga henen naar de zee, werp den angel *uit*, en neem den eersten visch die opkomt; en zijnen mond geopend hebbende, zult gij eenen stater vinden: neem dien en geef hem aan hen, voor mij en u.

HOOFDSTUK 18.

TE dier ure kwamen de discipelen tot Jezus, zeggende: Wie is toch de meeste in het Koninkrijk der hemelen?

2 En Jezus een kindeken tot zich geroepen hebbende, stelde dat in 't midden van hen,

3 en zeide: Voorwaar zeg ik u, indien gij u niet verandert en wordt gelijk de kinderkens, zoo zult gij in het Koninkrijk der hemelen geenszins ingaan.

4 Zoo wie dan zichzelven zal vernederen gelijk dit kindeken, déze is de meeste in 't Koninkrijk der hemelen;

5 en zoo wie zoodanig een kindeken ontvangt in mijnen naam, die ontvangt mij.

6 Maar zoo wie één van deze kleinen die in mij gelooven, ergert, het ware hem nutter dat een molensteen aan zijnen hals gehangen, en dat hij verzonken ware in de diepte der zee.

7 Wee der wereld van de ergernissen; want het is noodzakelijk dat de ergernissen komen; doch wee dien mensch door welken de ergernis komt!

8 Indien dan uwe hand of uw voet u ergert, houw ze af en werp ze vàn u: het is beter tot het leven in te gaan, kreupel of verminkt *zijnde*, dan twee handen of twee voeten hebbende, in 't eeuwige vuur geworpen te worden.

9 En indien uw oog u ergert, trek het uit en werp het vàn u: het is u beter maar één oog hebbende, tot het leven in te gaan, dan twee oogen hebbende, in het helsche vuur geworpen te worden.

10 Ziet toe dat gij niet één van deze kleinen veracht; want ik zeg ulieden, dat hunne Engelen in de hemelen altijd zien het aangezicht mijns Vaders die in de hemelen is.

11 Want de Zoon des menschen is gekomen om zalig te maken wat verloren was.

12 Wat dunkt u? indien eenig mensch honderd schapen had, en één uit dezelve afgedwaald was, zal hij niet de negen en negentig laten, en op de bergen henengaande, het afgedwaalde zoeken?

13 En indien het geschiedt dat

hij hetzelve vindt, voorwaar ik
zeg u, dat hij zich meer verblijdt
over hetzelve dan over de negen
en negentig die niet afgedwaald
zijn geweest.
14 Alzóó is de wil niet uws
Vaders die in de hemelen is, dat
één van deze kleinen verloren ga.
15 Maar indien uw broeder
tegen u gezondigd heeft, ga henen
en bestraf hem tusschen u en hem
alléén: indien hij u hoort, zoo
hebt gij uwen broeder gewonnen;
16 maar indien hij *u* niet hoort,
zoo neem nog één of twee met
u, opdat in den mond van twee
of drie getuigen alle woord besta.
17 En indien hij denzelven geen
gehoor geeft, zoo zeg het der
gemeente; en indien hij ook der
gemeente geen gehoor geeft, zoo
zij hij u als de heiden en de
tollenaar.
18 Voorwaar zeg ik u, al
wat gij op de aarde binden zult,
zal in den hemel gebonden wezen;
en al wat gij op de aarde ont-
binden zult, zal in den hemel
ontbonden wezen.
19 Wederom zeg ik u, indien
daar twee van u samenstemmen
op de aarde over eenige zaak die
zij zouden mogen begeeren, dat
die hun zal geschieden van mijnen
Vader die in de hemelen is;
20 want waar twee of drie ver-
gaderd zijn in mijnen naam,
daar ben ik in 't midden van
hen.
21 Toen kwam Petrus tot hem
en zeide: Heere, hoe menigmaal
zal mijn broeder tegen mij zon-
digen en ik hem vergeven? Tot
zevenmaal?
22 Jezus zeide tot hem: Ik zeg
u, niet tot zevenmaal, maar tot
zeventigmaal zeven*maal*.
23 Daarom wordt het Koninkrijk
der hemelen vergeleken bij een
zeker Koning, die rekening met
zijne dienstknechten houden wilde.
24 Als hij nu begon te rekenen,
werd tot hem gebracht één die
hem schuldig was tien duizend
talenten.
25 En als hij niet had om te
betalen, beval zijn heer dat men
hem zoude verkoopen, en zijne
vrouw en kinderen, en al wat hij
had, en dat *de schuld* zoude be-
taald worden.
26 De dienstknecht dan neder-
vallende, aanbad hem, zeggende:
Heer, wees lankmoedig over mij,
en ik zal u alles betalen.
27 En de heer van dezen dienst-
knecht met barmhartigheid inner-
lijk bewogen zijnde, heeft hem
ontslagen en de schuld hem kwijt-
gescholden.
28 Maar die dienstknecht uit-
gaande, heeft gevonden eenen
zijner medediensttknechten die hem
honderd penningen schuldig was,
en hem aanvattende, greep *hem*
bij de keel, zeggende: Betaal mij
wat gij schuldig zijt.
29 Zijn medediensttknecht dan,
nedervallende aan zijne voeten,
bad hem, zeggende: Wees lank-
moedig over mij, en ik zal u alles
betalen.
30 Doch hij wilde niet, maar
ging henen en wierp hem in de
gevangenis, totdat hij de schuld
zoude betaald hebben.
31 Als nu zijne medediensts-
knechten zagen hetgeen geschied
was, zijn zij zeer bedroefd ge-
worden, en komende, verklaarden

zij hunnen heer al wat er geschied was.

32 Toen heeft hem zijn heer tot zich geroepen, en zeide tot hem: Gij booze dienstknecht, al die schuld heb ik u kwijtgescholden, dewijl gij mij gebeden hebt:

33 behoordet gíj ook niet u over uwen medediensknecht te ontfermen, gelijk ìk ook mij over u ontfermd heb?

34 En zijn heer vertoornd zijnde, leverde hem den pijnigers over, totdat hij zoude betaald hebben al wat hij hem schuldig was.

35 Alzóó zal ook mijn hemelsche Vader ú doen, indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijnen broeder zijne misdaden.

HOOFDSTUK 19.

EN het geschiedde toen Jezus deze woorden geëindigd had, dat hij vertrok van Galiléa, en kwam óver den Jordaan, in de landpalen van Judéa.

2 En vele scharen volgden hem, en hij genas ze aldaar.

3 En de Farizeërs kwamen tot hem, verzoekende hem, en zeggende tot hem: Is het een mensch geoorloofd zijne vrouw te verlaten om allerlei oorzaak?

4 Doch hij antwoordende, zeide tot hen: Hebt gij niet gelezen, die van den beginne *den mensch* gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw,

5 en gezegd heeft: Daarom zal een mensch vader en moeder verlaten, en zal zijne vrouw aanhangen, en die twee zullen tot één vleesch zijn?

6 alzoo dat zij niet meer twee zijn, maar één vleesch. Hetgeen dan God samengevoegd heeft, scheide de mensch niet.

7 Zij zeiden tot hem: Waarom heeft dan Mozes geboden, eenen scheidbrief te geven en haar te verlaten?

8 Hij zeide tot hen: Mozes heeft vanwege de hardigheid uwer harten u toegelaten uwe vrouwen te verlaten; maar van den beginne is 't alzóó niet geweest.

9 Maar ik zeg u, dat zoo wie zijne vrouw verlaat anders dan om hoererij, en eene andere trouwt, *die* doet overspel; en die de verlatene trouwt, doet *óók* overspel.

10 Zijne discipelen zeiden tot hem: Indien de zaak des menschen met de vrouw alzóó staat, zoo is 't niet oorbaar te trouwen.

11 Doch hij zeide tot hen: Allen vatten dit woord niet, maar wien het gegeven is.

12 Want daar zijn gesnedenen die uit moederslijf alzóó geboren zijn, en daar zijn gesnedenen die van de menschen gesneden zijn, en daar zijn gesnedenen die zichzelven gesneden hebben om het Koninkrijk der hemelen: die *dit* vatten kan, vatte *het*.

13 Toen werden kinderkens tot hem gebracht, opdat hij de handen hun zoude opleggen, en bidden; en de discipelen bestraften dezelven.

14 Maar Jezus zeide: Laat àf van de kinderkens, en verhindert hen niet tot mij te komen; want derzulken is het Koninkrijk der hemelen.

15 En als hij hun de handen opgelegd had, vertrok hij van daar.

16 En zie, daar kwam een tot hem, en zeide tot hem: Goede Meester, wat zal ik goeds doen,

opdat ik het eeuwige leven hebbe?
17 En hij zeide tot hem: Wat
noemt gij mij goed? Niemand is
goed dan één, *namelijk* God. Doch
wilt gij in 't leven ingaan, onder-
houd de geboden.
18 Hij zeide tot hem: Welke?
En Jezus zeide: *Deze:* gij zult niet
dooden; gij zult geen overspel
doen; gij zult niet stelen; gij zult
geene valsche getuigenis geven;
19 eer uwen vader en uwe moe-
der, en gij zult uwen naaste
liefhebben als uzelven.
20 De jongeling zeide tot hem:
Alle deze dingen heb ik onder-
houden van mijne jonkheid af:
wat ontbreekt mij nog?
21 Jezus zeide tot hem: Zoo
gij wilt volmaakt zijn, ga henen,
verkoop wat gij hebt en geef het
den armen, en gij zult eenen
schat hebben in den hemel; en
kom herwaarts, volg mij.
22 Als nu de jongeling dit woord
hoorde, ging hij bedroefd weg;
want hij had vele goederen.
23 En Jezus zeide tot zijne
discipelen: Voorwaar ik zeg u,
dat een rijke bezwaarlijk in het
Koninkrijk der hemelen zal ingaan.
24 En wederom zeg ik u, het is
lichter dat een kemel ga door het
oog van eene naald, dan dat een
rijke inga in het Koninkrijk Gods.
25 Zijne discipelen nu *dit* hoo-
rende, werden zeer verslagen,
zeggende: Wie kan dan zalig
worden?
26 En Jezus *hen* aanziende, zei-
de tot hen: Bij de menschen is dat
onmogelijk, maar bij God zijn
alle dingen mogelijk.
27 Toen antwoordde Petrus en
zeide tot hem: Zie, wíj hebben
alles verlaten en zijn u gevolgd:
wat zal òns dan geworden?
28 En Jezus zeide tot hen:
Voorwaar ik zeg u, dat gij die mij
gevolgd zijt, in de wedergeboorte,
wanneer de Zoon des menschen
zal gezeten zijn op den troon zijner
heerlijkheid, *dat* gij óók zult zit-
ten op twaalf tronen, oordeelende
de twaalf geslachten Israëls.
29 En zoo wie zal verlaten
hebben huizen, of broeders of
zusters, of vader of moeder, of
vrouw of kinderen, of akkers, om
mijns naams wil, *die* zal honderd-
voud ontvangen, en het eeuwige
leven beërven.
30 Maar vele eersten zullen de
laatsten zijn, en *vele* laatsten de
eersten.

HOOFDSTUK 20.

WANT het Koninkrijk der
hemelen is gelijk een heer des
huizes, die met den morgenstond
uitging om arbeiders te huren
in zijnen wijngaard.
2 En als hij met de arbeiders
ééns geworden was voor eenen
penning 's daags, zond hij ze he-
nen in zijnen wijngaard.
3 En uitgegaan zijnde omtrent
de derde ure, zag hij anderen
ledig staande op de markt;
4 en hij zeide tot hen: Gaat
gij óók henen in den wijngaard,
en zoo wat recht is, zal ik u ge-
ven. En zij gingen.
5 Wederom uitgegaan zijnde
omtrent de zesde en negende
ure, deed hij desgelijks.
6 En uitgegaan zijnde omtrent
de elfde ure, vond hij anderen ledig
staande, en zeide tot hen: Wat staat
gij hier den geheelen dag ledig?

7 Zij zeiden tot hem: Omdat ons niemand gehuurd heeft. Hij zeide tot hen: Gaat ook gij henen in den wijngaard, en zoo wat recht is, zult gij ontvangen.
8 Als het nu avond geworden was, zeide de heer des wijngaards tot zijnen rentmeester: Roep de arbeiders, en geef hun het loon, beginnende van de laatsten tot de eersten.
9 En als zij kwamen die ter elfder ure *gehuurd waren*, ontvingen zij ieder eenen penning.
10 En de eersten komende, meenden dat zij meer ontvangen zouden; en zijzelven ontvingen óók elk éenen penning.
11 En *dien* ontvangen hebbende, murmureerden zij tegen den heer des huizes,
12 zeggende: Deze laatsten hebben *maar* één uur gearbeid, en gij hebt ze òns gelijk gemaakt, die den last des daags en de hitte gedragen hebben.
13 Doch hij antwoordende, zeide tot éénen van hen: Vriend, ik doe u geen onrecht: zijt gij niet met mij ééns geworden voor eenen penning?
14 Neem het uwe en ga henen; ik wil dezen laatsten ook geven gelijk als u.
15 Of is 't mij niet geoorloofd te doen met het mijne wat ik wil? Of is uw oog boos omdat ik goed ben?
16 Alzóó zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten; want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.
17 En Jezus opgaande naar Jeruzalem, nam tot zich de twaalf discipelen alléén op den weg, en zeide tot hen:
18 Zie, wij gaan òp naar Jeruzalem, en de Zoon des menschen zal den Overpriesteren en Schriftgeleerden overgeleverd worden, en zij zullen hem ter dood veroordeelen;
19 en zij zullen hem den heidenen overleveren, om hem te bespotten en te geeselen en te kruisigen; en ten derden dage zal hij wederopstaan.
20 Toen kwam de moeder der zonen van Zebedeüs tot hem met hare zonen, *hem* aanbiddende, en begeerende wat van hem.
21 En hij zeide tot haar: Wat wilt gij? Zij zeide tot hem: Zeg dat deze mijne twee zonen zitten mogen de één tot uwe rechter- en de ander tot uwe linker*hand* in uw Koninkrijk.
22 Maar Jezus antwoordde en zeide: Gijlieden weet niet wat gij begeert; kunt gij den drinkbeker drinken dien ìk drinken zal, en met den doop gedoopt worden waarmede ìk gedoopt word? Zij zeiden tot hem: Wij kunnen.
23 En hij zeide tot hen: Mijnen drinkbeker zult gij wel drinken, en met den doop waarmede ìk gedoopt word, zult gij gedoopt worden; maar het zitten tot mijne rechter- en tot mijne linker*hand* staat bij míj niet te geven, maar *het zal gegeven worden* wien het bereid is van mijnen Vader.
24 En als de *andere* tien *dat* hoorden, namen zij het zeer kwalijk van de twee broeders.
25 En als hen Jezus tot zich geroepen had, zeide hij: Gij weet dat de oversten der volkeren heerschappij voeren over hen,

en de grooten gebruiken macht
over hen.
26 Doch alzóó zal het onder u
niet zijn; maar zoo wie onder u
zal willen groot worden, *die* zij
uw dienaar;
27 en zoo wie onder u zal willen de eerste zijn, *die* zij uw
dienstknecht:
28 gelijk de Zoon des menschen
niet is gekomen om gediend te
worden, maar om te dienen en
zijne ziel te geven *tot* een rantsoen voor velen.
29 En als zij van Jericho uitgingen, is hem eene groote schare
gevolgd.
30 En zie, twee blinden zittende
aan den weg, als zij hoorden dat
Jezus voorbijging, riepen, zeggende: Heere, gij Zoon Davids,
ontferm u onzer!
31 En de schare bestrafte hen,
opdat zij zwijgen zouden, maar
zij riepen te meer, zeggende:
Ontferm u onzer, Heere, gij Zoon
Davids!
32 En Jezus *stil*staande, riep ze
en zeide: Wat wilt gij dat ik u doe?
33 Zij zeiden tot hem: Heere,
dat onze oogen geopend worden.
34 En Jezus innerlijk bewogen
zijnde met barmhartigheid, raakte
hunne oogen aan; en terstond
werden hunne oogen ziende, en
zij volgden hem.

HOOFDSTUK 21.

EN als zij nu Jeruzalem genaakten, en gekomen waren te
Bethfagé aan den Olijfberg, toen
zond Jezus twee discipelen, zeggende tot hen:
2 Gaat henen in het vlek dat
tegen u over *ligt*, en gij zult terstond eene ezelin gebonden vinden, en een veulen met haar:
ontbindt ze en brengt ze tot mij.
3 En indien u iemand iets zegt,
zoo zult gij zeggen dat de Heere
deze van noode heeft, en hij zal
ze terstond zenden.
4 Dit alles nu is geschied opdat
vervuld worde hetgeen gesproken
is door den Profeet, zeggende:
5 Zegt der dochter Sions: Zie,
uw Koning komt *tot* u, zachtmoedig en gezeten op eene ezelin
en een veulen, *zijnde* een jong
eener jukdragende *ezelin*.
6 En de discipelen henengegaan
zijnde, en gedaan hebbende gelijk
Jezus hun bevolen had,
7 brachten de ezelin en het
veulen, en leiden hunne kleederen
op dezelve, en zetten *hem* daarop.
8 En de meeste schare spreidden
hunne kleederen op den weg; en
anderen hieuwen takken van de
boomen en spreidden ze op den
weg.
9 En de scharen die voorgingen
en die volgden, riepen, zeggende:
Hosanna den Zone Davids! Gezegend *is* hij die komt in den naam
des Heeren! Hosanna in de hoogste *hemelen*!
10 En als hij te Jeruzalem inkwam, werd de geheele stad beroerd, zeggende: Wie is deze?
11 En de scharen zeiden: Deze
is Jezus, de Profeet van Nazareth
in Galiléa.
12 En Jezus ging in den Tempel Gods, en dreef uit allen die
verkochten en kochten in den
Tempel, en keerde de tafels der
wisselaars om, en de zitstoelen
dergenen die de duiven verkochten;
13 en hij zeide tot hen: Daar

is geschreven: Mijn Huis zal een
Huis des gebeds genaamd worden;
maar gij hebt dat tot een moor-
denaarskuil gemaakt.
14 En daar kwamen blinden
en kreupelen tot hem in den
Tempel, en hij genas dezelven.
15 Als nu de Overpriesters en
Schriftgeleerden zagen de wonder-
heden die hij deed, en de kinde-
ren roepende in den Tempel, en
zeggende: Hosanna den Zone
Davids! namen zij dat zeer kwalijk,
16 en zeiden tot hem: Hoort
gij *wel* wat dezen zeggen? En
Jezus zeide tot hen: Ja; hebt gij
nooit gelezen: Uit den mond
der jonge kinderen en der zuige-
lingen hebt Gij *U* lof toebereid?
17 En hen verlatende, ging hij
van daar uit de stad naar Betha-
nië, en overnachtte aldaar.
18 En des morgens vroeg als
hij wederkeerde naar de stad,
hongerde hem.
19 En ziende eenen vijgeboom
aan den weg, ging hij naar hem
toe, en vond niets aan denzelven
dan alleen bladeren, en zeide tot
hem: Uit u worde geen vrucht
meer in der eeuwigheid. En de
vijgeboom verdorde terstond.
20 En de discipelen *dat* ziende,
verwonderden zich, zeggende:
Hoe is de vijgeboom *zoo* terstond
verdord?
21 Doch Jezus antwoordende,
zeide tot hen: Voorwaar zeg ik
u, indien gij geloof hadt en niet
twijfeldet, gij zoudt niet alleen
doen hetgeen den vijgeboom *is*
geschied, maar indien gij ook
tot dezen berg zeidet: Word
opgeheven en in de zee geworpen,
het zoude geschieden;
22 en al wat gij zult begeeren
in 't gebed, geloovende, zult gij
ontvangen.
23 En als hij in den Tempel
gekomen was, kwamen tot hem,
terwijl hij leerde, de Overpriesters
en de Ouderlingen des volks, zeg-
gende: Door wat macht doet gij
deze dingen, en wie heeft u deze
macht gegeven?
24 En Jezus antwoordende, zeide
tot hen: Ik zal u ook één woord
vragen, hetwelk indien gij mij
zult zeggen, zoo zal ik u óók
zeggen door wat macht ik deze
dingen doe:
25 De doop van Johannes, van
waar was *die*? Uit den hemel of
uit de menschen? En zij over-
leiden bij zichzelven en zeiden:
Indien wij zeggen: Uit den hemel,
zoo zal hij ons zeggen: Waarom
hebt gij hem dan niet geloofd?
26 En indien wij zeggen: Uit
de menschen, zoo vreezen wij de
schare; want zij houden allen
Johannes voor een Profeet.
27 En zij Jezus antwoordende,
zeiden: Wij weten 't niet. En
hij zeide tot hen: Zoo zeg ik u
óók niet door wat macht ik dit doe.
28 Maar wat dunkt u? Een
mensch had twee zonen, en gaan-
de tot den eersten, zeide hij: Zoon,
ga henen, werk heden in mijnen
wijngaard.
29 Doch hij antwoordde en
zeide: Ik wil niet; en daarna
berouw hebbende, ging hij henen.
30 En gaande tot den tweeden,
zeide hij desgelijks, en deze ant-
woordde en zeide: Ik *ga*, heer;
en hij ging niet.
31 Wie van deze twee heeft
den wil des vaders gedaan? Zij

zeiden tot hem: De eerste. Jezus
zeide tot hen: Voorwaar ik zeg
u, dat de tollenaars en de hoeren
u voorgaan in het Koninkrijk Gods.
32 Want Johannes is tot u
gekomen in den weg der gerechtigheid, en gij hebt hem niet geloofd; maar de tollenaars en hoeren
hebben hem geloofd; doch gij
zulks ziende, hebt daarna geen berouw gehad, om hem te gelooven.
33 Hoort eene andere gelijkenis. Daar was een heer des huizes
die eenen wijngaard plantte, en
zette eenen tuin daarom, en groef
eenen wijnpersbak daarin, en
bouwde eenen toren, en verhuurde
dien den landlieden, en reisde
buiten*slands*.
34 Toen nu de tijd der vruchten genaakte, zond hij zijne dienstknechten tot de landlieden om
zijne vruchten te ontvangen.
35 En de landlieden nemende
zijne dienstknechten, hebben den
éénen geslagen, en den anderen
gedood, en den derden gesteenigd.
36 Wederom zond hij andere
dienstknechten, meer *in getal* dan
de eerste; en zij deden hun desgelijks.
37 En ten laatste zond hij tot
hen zijnen zoon, zeggende: Zij
zullen mijnen zoon ontzien.
38 Maar de landlieden den zoon
ziende, zeiden onder elkander:
Déze is de erfgenaam: komt, laat
ons hem dooden en zijne erfenis
aan ons behouden.
39 En hem nemende, wierpen
zij *hem* uit buiten den wijngaard,
en doodden *hem*.
40 Wanneer dan de heer des
wijngaards komen zal, wat zal hij
dien landlieden doen?
41 Zij zeiden tot hem: Hij zal
den kwaden eenen kwaden dood
aandoen, en zal den wijngaard
anderen landlieden verhuren, die
hem de vruchten op hare tijden
zullen geven.
42 Jezus zeide tot hen: Hebt
gij nooit gelezen in de Schriften:
De steen dien de bouwlieden verworpen hebben, déze is geworden
tot een hoofd des hoeks; van den
Heere is dit geschied, en het is
wonderlijk in onze oogen?
43 Daarom zeg ik ulieden,
dat het Koninkrijk Gods van u
zal weggenomen worden, en aan
een volk gegeven dat zijne vruchten voortbrengt.
44 En wie op dezen steen valt,
die zal verpletterd worden; en
op wien hij valt, dien zal hij vermorzelen.
45 En als de Overpriesters en
Farizeërs deze zijne gelijkenissen
hoorden, verstonden zij dat hij
van hen sprak.
46 En zoekende hem te vangen,
vreesden zij de scharen, dewijl dezen hem hielden voor een Profeet.

HOOFDSTUK 22.

EN Jezus antwoordende, sprak
tot hen wederom door gelijkenissen, zeggende:
2 Het Koninkrijk der hemelen
is gelijk een zeker Koning die zijnen zoon een bruiloft bereid had,
3 en zond zijne dienstknechten
uit om de genooden ter bruiloft te
roepen; en zij wilden niet komen.
4 Wederom zond hij andere
dienstknechten uit, zeggende:
Zegt den genooden: Zie, ik heb
mijn middagmaal bereid, mijne
ossen en de gemeste *beesten* zijn

geslacht, en alle dingen zijn gereed: komt tot de bruiloft.
5 Maar zij *zulks* niet achtende, zijn henengegaan, deze tot zijnen akker, gene tot zijne koopmanschap;
6 en de anderen grepen zijne dienstknechten, deden *hun* smaadheid aan, en doodden ze.
7 Als nu de Koning *dat* hoorde, werd hij toornig, en zijne krijgsheiren zendende, heeft hij die doodslagers vernield en hunne stad in brand gestoken.
8 Toen zeide hij tot zijne dienstknechten: De bruiloft is wel bereid, doch de genooden waren het niet waardig.
9 Daarom gaat op de uitgangen der wegen, en zoovelen als gij er zult vinden, roept ze tot de bruiloft.
10 En die dienstknechten uitgaande op de wegen, vergaderden allen die zij vonden, beiden kwaden en goeden; en de bruiloft werd vervuld met aanzittende *gasten*.
11 En als de Koning ingegaan was om de aanzittende *gasten* te overzien, zag hij aldaar een mensch niet bekleed *zijnde* met een bruiloftskleed,
12 en zeide tot hem: Vriend, hoe zijt gij hier ingekomen, geen bruiloftskleed *aan*hebbende? En hij verstomde.
13 Toen zeide de Koning tot de dienaars: Bindt zijne handen en voeten, neemt hem weg, en werpt *hem* uìt in de buitenste duisternis: dáár zal zijn weening en knersing der tanden.
14 Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.
15 Toen gingen de Farizeërs henen en hielden samen raad, hoe zij hem verstrikken zouden in *zijne* rede.
16 En zij zonden uìt tot hem hunne discipelen met de Herodianen, zeggende: Meester, wij weten dat gij waarachtig zijt, en den weg Gods in waarheid leert, en naar niemand vraagt; want gij ziet den persoon der menschen niet aan:
17 zeg ons dan, wat dunkt u? Is het geoorloofd den Keizer schatting te geven of niet?
18 Maar Jezus bekennende hunne boosheid, zeide:
19 Gij geveinsden, wat verzoekt gij mij? Toont mij den schattingpenning. En zij brachten hem eenen penning.
20 En hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld en het opschrift?
21 Zij zeiden tot hem: Des Keizers. Toen zeide hij tot hen: Geeft dan den Keizer wat des Keizers is, en Gode wat Gods is.
22 En zij dit hoorende, verwonderden zich, en hem verlatende, zijn zij weggegaan.
23 Te dien dage kwamen tot hem de Sadduceërs, die zeggen dat er geene opstanding is, en vraagden hem,
24 zeggende: Meester, Mozes heeft gezegd: Indien iemand sterft geen kinderen hebbende, zoo zal zijn broeder deszelfs vrouw trouwen en zijnen broeder zaad verwekken.
25 Nu waren daar bij ons zeven broeders; en de eerste *eene vrouw* getrouwd hebbende, stierf, en dewijl hij geen zaad had, zoo liet hij zijne vrouw voor zijnen broeder.
26 Desgelijks ook de tweede, en de derde, tot den zevenden toe.

27 Ten laatste na allen is ook de vrouw gestorven.
28 In de opstanding dan, wiens vrouw zal zij wezen van die zeven? want zij hebben ze allen gehad.
29 Maar Jezus antwoordde en zeide tot hen: Gij dwaalt, niet wetende de Schriften noch de kracht Gods.
30 Want in de opstanding nemen zij niet ten huwelijk, en worden niet ten huwelijk uitgegeven; maar zij zijn als Engelen Gods in den hemel.
31 En wat aangaat de opstanding der dooden, hebt gij niet gelezen hetgeen van God tot ulieden gesproken is, die daar zegt:
32 Ik ben de God Abrahams en de God Isaäks en de God Jakobs? God is niet een God der dooden, maar der levenden.
33 En de scharen *dit* hoorende, werden verslagen over zijne leer.
34 En de Farizeërs gehoord hebbende dat hij den Sadduceërs den mond gestopt had, zijn te zamen bijeenvergaderd;
35 en één uit hen, *zijnde* een Wetgeleerde, heeft gevraagd, hem verzoekende, en zeggende:
36 Meester, welk is het groote gebod in de Wet?
37 En Jezus zeide tot hem: Gij zult liefhebben den Heere uwen God met geheel uw hart en met geheel uwe ziel en met geheel uw verstand.
38 Dit is het eerste en het groote gebod.
39 En het tweede, daaraan gelijk, *is*: Gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven.
40 Aan deze twee geboden hangt de gansche Wet en de Profeten.
41 Als nu de Farizeërs samenvergaderd waren, vraagde hun Jezus,
42 en zeide: Wat dunkt u van den Christus? Wiens zoon is hij? Zij zeiden tot hem: Davids *zoon*.
43 Hij zeide tot hen: Hoe noemt hem dan David in den Geest *zijnen* Heere, zeggende:
44 De Heere heeft gezegd tot mijnen Heere: Zit aan mijne rechter*hand*, totdat Ik uwe vijanden zal gezet hebben tot een voetbank uwer voeten?
45 Indien hem dan David noemt *zijnen* Heere, hoe is hij zijn zoon?
46 En niemand kon hem een woord antwoorden, en niemand durfde hem van dien dag aan *iets* meer vragen.

HOOFDSTUK 23.

TOEN sprak Jezus tot de scharen en tot zijne discipelen,
2 zeggende: De Schriftgeleerden en de Farizeërs zijn gezeten op den stoel van Mozes.
3 Daarom al wat zij u zeggen dat gij houden zult, houdt *dat* en doet *het*; maar doet niet naar hunne werken; want zij zeggen het, en doen het niet.
4 Want zij binden lasten die zwaar zijn en kwalijk om te dragen, en leggen ze op de schouders der menschen; maar zij willen die met hunnen vinger niet verroeren.
5 En alle hunne werken doen zij om van de menschen gezien te worden; want zij maken hunne gedenkcedels breed, en maken de zoomen van hunne kleederen groot.
6 En zij beminnen de vooraan-

zitting in de maaltijden, en de
voorgestoelten in de Synagogen,
7 ook de begroetingen op de
markten, en van de menschen
genaamd te worden Rabbi, Rabbi.
8 Doch gij zult niet Rabbi genaamd
worden; want één is uw
Meester, *namelijk* Christus, en gij
zijt allen broeders.
9 En gij zult niemand uwen
Vader noemen op de aarde; want
één is uw Vader, *namelijk* die in
de hemelen is.
10 En gij zult niet Meesters
genoemd worden; want één is uw
Meester, *namelijk* Christus.
11 Maar de meeste van u zal
uw dienaar zijn.
12 En wie zichzelven verhoogen
zal, *die* zal vernederd worden;
en wie zichzelven zal vernederen,
die zal verhoogd worden.
13 Maar wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeërs, gij geveinsden;
want gij sluit het Koninkrijk
der hemelen voor de menschen,
overmits gij *daar* niet ingaat, en
degenen die ingaan zouden, niet
laat ingaan.
14 Wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeërs, gij geveinsden; want
gij eet de huizen der weduwen
op, en *dat* onder den schijn van
lang te bidden; daarom zult gij
te zwaarder oordeel ontvangen.
15 Wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeërs, gij geveinsden;
want gij omreist zee en land om
éénen Jodengenoot te maken; en
als hij het geworden is, zoo
maakt gij hem een kind derhel,
tweemaal meer dan gij *zijt.*
16 Wee u, gij blinde leidslieden,
die zegt: Zoo wie gezworen
zal hebben bij den Tempel, dat
is niets; maar zoo wie gezworen
zal hebben bij het goud des Tempels,
díe is schuldig.
17 Gij dwazen en blinden; want
wat is meerder, het goud of de
Tempel die het goud heiligt?
18 En zoo wie gezworen zal
hebben bij het altaar, dat is niets;
maar zoo wie gezworen zal hebben
bij de gave die daarop is,
díe is schuldig.
19 Gij dwazen en blinden; want
wat is meerder, de gave of het
altaar dat de gave heiligt?
20 Daarom wie zweert bij het
altaar, die zweert bij hetzelve en
bij al wat daarop is;
21 en wie zweert bij den Tempel,
die zweert bij denzelven en
bij dien die daarin woont;
22 en wie zweert bij den hemel,
die zweert bij den troon Gods en
bij dien die daarop zit.
23 Wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeërs, gij geveinsden; want
gij vertient de munte en de dille
en de komijn, en gij laat ná het
zwaarste der Wet, *namelijk* het
oordeel en de barmhartigheid en
het geloof. Déze dingen moest
men doen en de andere niet nalaten.
24 Gij blinde leidslieden, die
de mug uitzijgt en den kemel
doorzwelgt.
25 Wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeërs, gij geveinsden; want
gij reinigt het buitenste des drinkbekers
en des schotels, maar
van binnen zijn ze vol van roof
en onmatigheid.
26 Gij blinde Farizeër, reinig
eerst wat binnen in den drinkbeker
en den schotel is, opdat ook het
buitenste derzelve rein worde.

27 Wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeërs, gij geveinsden; want
gij zijt den witgepleisterden gra-
ven gelijk, die van buiten wel
schoon schijnen, maar van binnen
zijn ze vol doodsbeenderen en
alle onreinigheid.
28 Alzóó ook schijnt gíj wel
den menschen van buiten recht-
vaardig, maar van binnen zijt gij
vol geveinsdheid en ongerech-
tigheid.
29 Wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeërs, gij geveinsden; want
gij bouwt de graven der Profeten
op, en versiert de grafteekenen
der rechtvaardigen,
30 en zegt: Indien wíj ten tijde
onzer vaderen waren geweest, wij
zouden met hen geen gemeen-
schap gehad hebben aan het bloed
der Profeten.
31 Aldus getuigt gij *tegen* uzel-
ven, dat gij kinderen zijt dergenen
die de Profeten gedood hebben.
32 Gij *dan* ook, vervult de maat
uwer vaderen.
33 Gij slangen, gij adderenge-
broedsels, hoe zoudt gij de helsche
verdoemenis ontvlieden?
34 Daarom zie, ik zend tot u
Profeten en Wijzen en Schrift-
geleerden, en uit dezelven zult
gij *sommigen* dooden en kruisigen,
en *sommigen* uit dezelven zult gij
geeselen in uwe Synagogen, en
zult ze vervolgen van stad tot stad;
35 opdat op u kome al het
rechtvaardige bloed dat vergoten
is op de aarde, van het bloed
des rechtvaardigen Abels af, tot
op het bloed van Zacharía, den
zoon van Barachia, welken gij
gedood hebt tusschen den Tempel
en het altaar.
36 Voorwaar zeg ik u, alle deze
dingen zullen komen over dit ge-
slacht.
37 Jeruzalem, Jeruzalem, gij
die de Profeten doodt, en steenigt
die tot u gezonden zijn, hoe
menigmaal heb ik uwe kinderen
willen bijeenvergaderen, gelijker-
wijs eene hen hare kiekens bij-
eenvergadert onder de vleugelen,
en gijlieden hebt niet gewild.
38 Zie, uw huis wordt u woest
gelaten.
39 Want ik zeg u, gij zult mij
van nu aan niet zien, totdat gij
zeggen zult: Gezegend *is* hij die
komt in den naam des Heeren.

HOOFDSTUK 24.

EN Jezus ging uit en vertrok
van den Tempel; en zijne disci-
pelen kwamen bij hem, om hem
de gebouwen des Tempels te
toonen.
2 En Jezus zeide tot hen: Ziet
gij niet alle deze dingen? Voor-
waar zeg ik u, hier zal niet *een*
steen op *den anderen* steen ge-
laten worden, die niet afgebroken
zal worden.
3 En als hij op den Olijfberg
gezeten was, gingen de discipelen
tot hem alléén, zeggende: Zeg
ons, wanneer zullen deze dingen
zijn? En welk *zal* het teeken *zijn*
van uwe toekomst en van de vol-
einding der wereld?
4 En Jezus antwoordende, zeide
tot hen: Ziet toe dat u niemand
verleide;
5 want velen zullen komen on-
der mijnen naam, zeggende: Ik
ben de Christus; en zij zullen
velen verleiden.
6 En gij zult hooren van oor-

logen en geruchten van oorlogen:
ziet toe, wordt niet verschrikt;
want alle *die* dingen moeten geschieden,
maar nog is het einde niet.
7 Want *het ééne* volk zal tegen
het andere volk opstaan, en *het*
ééne koninkrijk tegen *het andere*
koninkrijk; en daar zullen zijn
hongersnooden, en pestilentiën,
en aardbevingen in verscheidene
plaatsen.
8 Doch alle die dingen *zijn*
maar een begin der smarten.
9 Alsdàn zullen zij u overleveren
in verdrukking, en zullen u dooden,
en gij zult gehaat worden van
alle volkeren om mijns naams
wil.
10 En dàn zullen er velen geërgerd
worden, en zullen elkander
overleveren en elkander haten.
11 En vele valsche profeten
zullen opstaan, en zullen er velen
verleiden.
12 En omdat de ongerechtigheid
vermenigvuldigd zal worden,
zoo zal de liefde van velen verkouden.
13 Maar wie volharden zal tot
den einde, díe zal zalig worden.
14 En dit Evangelie des Koninkrijks
zal in de geheele wereld
gepredikt worden tot een getuigenis
allen volkeren; en dàn zal
het einde komen.
15 Wanneer gij dan zult zien
den gruwel der verwoesting, waarvan
gesproken is door Daniël den
Profeet, staande in de heilige
plaats (die *het* leest, die merke
daarop),
16 dat alsdàn die in Judéa zijn,
vlieden op de bergen;
17 die op het dak is, kome
niet af om iets uit zijn huis weg
te nemen;
18 en die op den akker is,
keere niet weder terug om zijne
kleederen weg te nemen.
19 Maar wee den bevruchten
en den zoogenden *vrouwen* in die
dagen.
20 Doch bidt dat uwe vlucht
niet geschiede des winters noch
op eenen sabbat;
21 want alsdàn zal er groote
verdrukking wezen, hoedanige
niet is geweest van het begin der
wereld tot nu toe, en ook niet
zijn zal.
22 En zoo die dagen niet verkort
werden, geen vleesch zoude
behouden worden; maar om der
uitverkorenen wil zullen die dagen
verkort worden.
23 Alsdàn zoo iemand tot ulieden
zal zeggen: Zie, híer is de
Christus, of dáár, gelooft het niet.
24 Want daar zullen valsche
christussen en valsche profeten
opstaan, en zullen groote teekenen
en wonderheden doen, alzoo dat
zij (indien het mogelijk was) ook
de uitverkorenen zouden verleiden.
25 Zie, ik heb *het* u voorzegd.
26 Zoo zij dan tot u zullen
zeggen: Zie, hij is in de woestijn,
gaat niet uit; zie, *hij is* in de
binnenkameren, gelooft het niet.
27 Want gelijk de bliksem uitgaat
van het Oosten en schijnt
tot het Westen, alzóó zal ook dè
toekomst van den Zoon des menschen
wezen.
28 Want alwaar het doode
lichaam zal zijn, daar zullen de
arenden vergaderd worden.
29 En terstond na de verdrukking
dier dagen zal de zon ver-

duisterd worden, en de maan zal
haar schijnsel niet geven, en de
sterren zullen van den hemel val-
len, en de krachten der hemelen
zullen bewogen worden.
30 En alsdàn zal in den hemel
verschijnen het teeken van den
Zoon des menschen; en dan zullen
alle de geslachten der aarde wee-
nen, en zullen den Zoon des
menschen zien, komende op de
wolken des hemels met groote
kracht en heerlijkheid.
31 En hij zal zijne Engelen
uitzenden met eene bazuin van
groot geluid, en zij zullen zijne
uitverkorenen bijeenvergaderen uit
de vier winden, van *het ééne*
uiterste der hemelen tot *het an-
dere* uiterste derzelve.
32 En leert van den vijgeboom
deze gelijkenis: wanneer zijn tak
nu teer wordt en de bladeren
uitspruiten, zoo weet gij dat de
zomer nabij is:
33 alzóó ook gijlieden, wanneer
gij alle deze dingen zult zien,
zoo weet dat *het* nabij is, voor de
deur.
34 Voorwaar ik zeg u, dit ge-
slacht zal geenszins voorbijgaan,
totdat alle deze dingen zullen ge-
schied zijn.
35 De hemel en de aarde zullen
voorbijgaan, maar mijne woorden
zullen geenszins voorbijgaan.
36 Doch van dien dag en die
ure weet niemand, ook niet de
Engelen der hemelen, dan mijn
Vader alléén.
37 En gelijk de dagen van
Noach *waren*, alzóó zal ook zijn
de toekomst van den Zoon des
menschen.
38 Want gelijk zij waren in de
dagen vóór den zondvloed, etende
en drinkende, trouwende en ten
huwelijk uitgevende, tot den dag
toe in welken Noach in de ark
ging,
39 en bekenden het niet, totdat
de zondvloed kwam en hen allen
wegnam: alzóó zal ook zijn de
toekomst van den Zoon des men-
schen.
40 Alsdàn zullen er twee op
den akker zijn: de één zal aan-
genomen en de ander zal verlaten
worden;
41 daar zullen twee *vrouwen*
malen in den molen: de ééne zal
aangenomen en de andere zal
verlaten worden.
42 Waakt dan, want gij weet
niet in welke ure uw Heere ko-
men zal.
43 Maar weet dit, dat, zoo de
heer des huizes geweten had, in
welke nachtwaak de dief komen
zoude, hij gewaakt zoude hebben
en zijn huis niet zoude hebben
laten doorgraven.
44 Daarom zijt ook gij bereid;
want in welke ure gij het niet
meent, zal de Zoon des menschen
komen.
45 Wie is dan de getrouwe en
voorzichtige dienstknecht, denwel-
ken zijn heer over zijne dienstboden
gesteld heeft, om hunlieden *hun*
voedsel te geven ter rechter tijd?
46 Zalig is die dienstknecht, wel-
ken zijn heer komende zal vinden
alzóó doende.
47 Voorwaar ik zeg u, dat hij
hem zal zetten over alle zijne
goederen.
48 Maar zoo die kwade dienst-
knecht in zijn hart zoude zeggen:
Mijn heer vertoeft te komen,

49 en zoude beginnen *zijne* me-
dedienstknechten te slaan, en te
eten en te drinken met de dronk-
aards:
50 zoo zal de heer dezes dienst-
knechts komen ten dage in welken
hij *hem* niet verwacht, en ter ure
die hij niet weet,
51 en zal hem afscheiden, en
zijn deel zetten met de geveins-
den: dáár zal weening zijn en
knersing der tanden.

HOOFDSTUK 25.

ALSDAN zal het Koninkrijk
der hemelen zijn gelijk tien maag-
den, welke hare lampen namen
en gingen uit, den bruidegom
te gemoet.
2 En vijf van haar waren wijze
en vijf waren dwaze.
3 Die dwaas *waren*, hare lam-
pen nemende, namen geen olie
met zich;
4 maar de wijze namen olie in
hare vaten, met hare lampen.
5 Als nu de bruidegom vertoef-
de, werden zij allen sluimerig en
vielen in slaap.
6 En te middernacht geschiedde
er een geroep: Zie, de bruidegom
komt, gaat uìt hem te gemoet.
7 Toen stonden al die maagden
op en bereidden hare lampen.
8 En de dwaze zeiden tot de
wijze: Geeft ons van uwe olie,
want onze lampen gaan uit.
9 Doch de wijze antwoordden,
zeggende: *Geenszins*, opdat er
misschien voor ons en voor u niet
genoeg zij; maar gaat liever
tot de verkoopers en koopt voor
uzelven.
10 Als zij nu henengingen om
te koopen, kwam de bruidegom;
en die gereed *waren*, gingen met
hem ìn tot de bruiloft, en de deur
werd gesloten.
11 Daarna kwamen ook de an-
dere maagden, zeggende: Heer,
heer, doe ons open.
12 En hij antwoordende, zeide:
Voorwaar zeg ik u, ik ken u niet.
13 Zoo waakt dan, want gij
weet den dag niet noch de ure,
in dewelke de Zoon des menschen
komen zal.
14 Want *'t is* gelijk een mensch,
die buitenslands reizende zijne
dienstknechten riep, en gaf hun
zijne goederen over;
15 en den éénen gaf hij vijf ta-
lenten, en den anderen twee, en den
derden één, een iegelijk naar zijn
vermogen, en verreisde terstond.
16 Die nu de vijf talenten ont-
vangen had, ging henen en han-
delde daarmede, en won andere vijf
talenten.
17 Desgelijks ook die de twee
ontvangen had, die won ook andere
twee.
18 Maar die het ééne ontvangen
had, ging henen en groef in de
aarde, en verborg het geld zijns
heeren.
19 En na eenen langen tijd kwam
de heer van die dienstknechten,
en hield rekening met hen.
20 En die de vijf talenten ont-
vangen had, kwam en bracht tot
hem andere vijf talenten, zeggen-
de: Heer, vijf talenten hebt gij
mij gegeven; zie, andere vijf ta-
lenten heb ik boven dezelve ge-
wonnen.
21 En zijn heer zeide tot hem:
Wèl, gij goede en getrouwe dienst-
knecht, over weinig zijt gij ge-
trouw geweest, over veel zal ik u

zetten: ga ìn in de vreugde uws
heeren.
22 En die de twee talenten ont-
vangen had, kwam óók tot hem,
en zeide: Heer, twee talenten
hebt gij mij gegeven; zie, twee
andere talenten heb ik boven de-
zelve gewonnen.
23 Zijn heer zeide tot hem: Wèl,
gij goede en getrouwe dienstknecht,
over weinig zijt gij getrouw ge-
weest, over veel zal ik u zetten: ga
ìn in de vreugde uws heeren.
24 Maar die het ééne talent
ontvangen had, kwam óók, en
zeide: Heer, ik kende u dat gij
een hard mensch zijt, maaiende
waar gij niet gezaaid hebt, en
vergaderende van daar, *waar* gij
niet gestrooid hebt;
25 en bevreesd zijnde, ben ik
henengegaan en heb uw talent
verborgen in de aarde: zie, gij
hebt het uwe.
26 Maar zijn heer antwoordende,
zeide tot hem: Gij booze en luie
dienstknecht, gij wist dat ik maai
waar ik niet gezaaid heb, en van
daar vergader, waar ik niet ge-
strooid heb:
27 zoo moest gij dan mijn geld
bij de wisselaren gedaan hebben,
en ik komende, zoude het mijne
wedergenomen hebben met winst.
28 Neemt dan van hem het ta-
lent weg, en geeft het dengenen
die de tien talenten heeft.
29 Want een iegelijk die heeft,
dien zal gegeven worden, en hij
zal overvloedig hebben; maar van
dengenen die niet heeft, van dien
zal genomen worden ook wat hij
heeft.
30 En werpt den onnutten dienst-
knecht uìt in de buitenste duister-
nis: dáár zal weening zijn en kner-
sing der tanden.
31 En wanneer de Zoon des men-
schen komen zal in zijne heerlijk-
heid, en alle de heilige Engelen
met hem, dan zal hij zitten op
den troon zijner heerlijkheid;
32 en vóór hem zullen alle de vol-
keren vergaderd worden, en hij
zal ze van elkander scheiden, ge-
lijk de herder de schapen van de
bokken scheidt;
33 en hij zal de schapen tot zijne
rechter*hand* zetten, maar de bok-
ken tot *zijne* linker*hand*.
34 Alsdàn zal de Koning zeggen
tot degenen die tot zijne rechter-
hand zijn: Komt gij gezegenden
mijns Vaders, beërft het Konink-
rijk hetwelk u bereid is van de
grondlegging der wereld;
35 want ik ben hongerig ge-
weest en gij hebt mij te eten ge-
geven, ik ben dorstig geweest en
gij hebt mij te drinken gegeven,
ik was een vreemdeling en gij hebt
mij geherbergd,
36 *ik was* naakt en gij hebt mij
gekleed, ik ben krank geweest en
gij hebt mij bezocht, ik was in
de gevangenis en gij zijt tot mij
gekomen.
37 Dan zullen de rechtvaardigen
hem antwoorden, zeggende: Heere,
wanneer hebben wij u hongerig
gezien, en gespijzigd? of dorstig,
en te drinken gegeven?
38 En wanneer hebben wij u een
vreemdeling gezien, en geher-
bergd? of naakt, en gekleed?
39 En wanneer hebben wij u
krank gezien of in de gevangenis,
en zijn tot u gekomen?
40 En de Koning zal antwoorden
en tot hen zeggen: Voorwaar zeg

ik u, voor zooveel gij *dit* één van
deze mijne minste broeders ge-
daan hebt, zoo hebt gij *dat* míj
gedaan.
41 Dan zal hij zeggen ook tot
degenen die ter linker*hand zijn*:
Gaat weg van mij, gij vervloekten,
in het eeuwige vuur hetwelk den
duivel en zijnen engelen bereid is;
42 want ik ben hongerig ge-
weest en gij hebt mij niet te eten
gegeven, ik ben dorstig geweest
en gij hebt mij niet te drinken
gegeven,
43 ik was een vreemdeling en
gij hebt mij niet geherbergd,
naakt en gij hebt mij niet ge-
kleed, krank en in de gevange-
nis en gij hebt mij niet bezocht.
44 Dan zullen ook dezen hem
antwoorden, zeggende: Heere,
wanneer hebben wij u hongerig
gezien, of dorstig, of een vreem-
deling, of naakt, of krank, of in
de gevangenis en hebben u niet
gediend?
45 Dan zal hij hun antwoorden
en zeggen: Voorwaar zeg ik u,
voor zooveel gij *dit* één van deze
minsten niet gedaan hebt, zoo
hebt gij het mij óók niet gedaan.
46 En dezen zullen gaan in de
eeuwige pijn, maar de rechtvaar-
digen in het eeuwige leven.

HOOFDSTUK 26.

En het is geschied als Jezus
alle deze woorden geëindigd had,
dat hij tot zijne discipelen zeide:
2 Gij weet dat na twee dagen
het Pascha is, en de Zoon des
menschen zal overgeleverd worden
om gekruisigd te worden.
3 Toen vergaderden de Over-
priesters en de Schriftgeleerden
en de Ouderlingen des volks in
de zaal des Hoogepriesters die
genaamd was Kájafas,
4 en beraadslaagden samen, dat
zij Jezus met listigheid vangen
en dooden zouden.
5 Doch zij zeiden: Niet op het
feest, opdat er geen oproer worde
onder het volk.
6 Als nu Jezus te Bethanië was,
ten huize van Simon den melaat-
sche,
7 kwam tot hem eene vrouw
hebbende een albasten flesch met
zeer kostelijke zalf, en goot ze
uìt op zijn hoofd, daar hij aan
tafel zat.
8 En zijne discipelen *dat* ziende,
namen het zeer kwalijk, zeggende:
Waartoe dit verlies?
9 Want deze zalf had duur
kunnen verkocht en *de penningen*
den armen gegeven worden.
10 Maar Jezus *zulks* verstaande,
zeide tot hen: Waarom doet gij
deze vrouw moeite aan? Want
zij heeft een goed werk aan mij
gewrocht.
11 Want de armen hebt gij
altijd met u, maar míj hebt gij
niet altijd.
12 Want als zij deze zalf op
mijn lichaam gegoten heeft, zoo
heeft zij het gedaan tot *eene voor-
bereiding van* mijne begrafenis.
13 Voorwaar zeg ik u, alwaar
dit Evangelie gepredikt zal worden
in de geheele wereld, *daar* zal
ook tot hare gedachtenis gespro-
ken worden van hetgeen zij gedaan
heeft.
14 Toen ging een van de
twaalve, genaamd Judas Iskariot,
tot de overpriesters,
15 en zeide: Wat wilt gij mij

geven, en ik zal hem u overle-
veren? En zij hebben hem toe-
gelegd dertig zilveren *penningen.*
16 En van toen af zocht hij
gelegenheid opdat hij hem overle-
veren mocht.
17 En op den eersten *dag* der
ongehevelde *brooden* kwamen de
discipelen tot Jezus, zeggende tot
hem: Waar wilt gij dat wij u
bereiden het Pascha te eten?
18 En hij zeide: Gaat henen
in de stad tot zulk eenen, en
zegt hem: De Meester zegt:
Mijn tijd is nabij, ik zal bij u
het Pascha houden met mijne
discipelen.
19 En de discipelen deden ge-
lijk Jezus hun bevolen had, en
bereidden het Pascha.
20 En als het avond geworden
was, zat hij aan met de twaalve.
21 En toen zij aten, zeide hij:
Voorwaar ik zeg u, dat één van
u mij zal verraden.
22 En zij zeer bedroefd gewor-
den zijnde, begon een iegelijk
van hen tot hem te zeggen: Ben
ìk 't, Heere?
23 En hij antwoordende, zeide:
Die de hand met mij in den scho-
tel indoopt, díe zal mij verraden.
24 De Zoon des menschen gaat
wel henen gelijk van hem geschre-
ven is, maar wee dien mensch
door welken de Zoon des men-
schen verraden wordt: het ware
hem goed zoo die mensch niet
geboren was geweest.
25 En Judas die hem verried,
antwoordde en zeide: Ben ìk 't,
Rabbi? Hij zeide tot hem: Gij
hebt het gezegd.
26 En als zij aten, nam Jezus het
brood, en gezegend hebbende, brak
hij het, en gaf het den discipelen,
en zeide: Neemt, eet, dat is mijn
lichaam.
27 En hij nam den drinkbeker,
en gedankt hebbende, gaf hun
dien, zeggende: Drinkt allen daar-
uit;
28 want dat is mijn bloed, het
bloed des nieuwen Testaments,
hetwelk voor velen vergoten wordt
tot vergeving der zonden.
29 En ik zeg u, dat ik van nu
aan niet zal drinken van deze
vrucht des wijnstoks, tot op dien
dag, wanneer ik met u dezelve
nieuw zal drinken in 't Koninkrijk
mijns Vaders.
30 En als zij den lofzang ge-
zongen hadden, gingen zij uìt
naar den Olijfberg.
31 Toen zeide Jezus tot hen:
Gij zult allen aan mij geërgerd
worden in dezen nacht; want daar
is geschreven: Ik zal den herder
slaan, en de schapen der kudde
zullen verstrooid worden.
32 Maar nadat ik zal opgestaan
zijn, zal ik u voorgaan naar Ga-
liléa.
33 Doch Petrus antwoordende,
zeide tot hem: Al werden zij ook
allen aan u geërgerd, ik zal nim-
mermeer geërgerd worden.
34 Jezus zeide tot hem: Voor-
waar ik zeg u, dat gij in dezen
zelfden nacht, eer de haan ge-
kraaid zal hebben, mij driemaal
zult verloochenen.
35 Petrus zeide tot hem: Al
moest ik ook met u sterven, zoo
zal ik u geenszins verloochenen.
Desgelijks zeiden ook alle de dis-
cipelen.
36 Toen ging Jezus met hen in
eene plaats genaamd Gethsémané,

en zeide tot de discipelen: Zit
hier neder totdat ik henenga en
aldaar zal gebeden hebben.
37 En met zich nemende Petrus
en de twee zonen van Zebedeüs,
begon hij droevig en zeer beangst
te worden.
38 Toen zeide hij tot hen: Mijne
ziel is geheel bedroefd tot den
dood toe: blijft hier en waakt
met mij.
39 En een weinig voortgegaan
zijnde, viel hij op zijn aangezicht,
biddende en zeggende: Mijn Vader,
indien het mogelijk is, laat dezen
drinkbeker van mij voorbijgaan;
doch niet gelijk ìk wil, maar ge-
lijk Gíj *wilt.*
40 En hij kwam tot de disci-
pelen en vond ze slapende, en
zeide tot Petrus: Kondet gijlieden
dan niet één uur met mij waken?
41 Waakt en bidt, opdat gij
niet in verzoeking komt: de geest
is wel gewillig, maar het vleesch
is zwak.
42 Wederom ten tweeden male
henengaande, bad hij, zeggende:
Mijn Vader, indien deze drink-
beker van mij niet voorbij kan
gaan tenzij dat ik hem drinke,
uw wil geschiede.
43 En komende *bij hen*, vond
hij ze wederom slapende; want
hunne oogen waren bezwaard.
44 En hen latende, ging hij we-
derom henen en bad ten derden
male, zeggende dezelfde woorden.
45 Toen kwam hij tot zijne
discipelen, en zeide tot hen: Slaapt
nu voort en rust; zie, de ure is
nabij gekomen, en de Zoon des
menschen wordt overgeleverd in
de handen der zondaren.
46 Staat op, laat ons gaan:
zie, hij is nabij die mij verraadt.
47 En als hij nog sprak, zie,
Judas, een van de twaalve, kwam,
en met hem eene groote schare
met zwaarden en stokken, *gezon-
den* van de Overpriesteren en
Ouderlingen des volks.
48 En die hem verried, had hun
een teeken gegeven, zeggende:
Dien ik zal kussen, díe is het:
grijpt hem.
49 En terstond komende tot
Jezus, zeide hij: Wees gegroet,
Rabbi; en hij kuste hem.
50 Maar Jezus zeide tot hem:
Vriend, waartoe zijt gij hier? Toen
kwamen zij toe, en sloegen de
handen aan Jezus en grepen hem.
51 En zie, één van degenen
die met Jezus waren, de hand
uitstekende, trok zijn zwaard uit,
en slaande den dienstknecht des
Hoogepriesters, hieuw zijn oor af.
52 Toen zeide Jezus tot hem:
Keer uw zwaard weder in zijne
plaats; want allen die het zwaard
nemen, zullen door het zwaard
vergaan.
53 Of meent gij dat ik mijnen
Vader nu niet kan bidden, en
Hij zal mij meer dan twaalf legi-
oenen Engelen bijzetten?
54 Hoe zouden dan de Schriften
vervuld worden, *die zeggen* dat
het alzóó geschieden moet?
55 Te dier ure sprak Jezus
tot de scharen: Gij zijt uitgegaan
als tegen eenen moordenaar, met
zwaarden en stokken, om mij te
vangen: dagelijks zat ik bij u,
leerende in den Tempel, en gij
hebt mij niet gegrepen;
56 doch dit alles is geschied
opdat de Schriften der Profeten
zouden vervuld worden. Toen

vluchtten alle de discipelen, hem
verlatende.
57 Die nu Jezus gevangen had-
den, leidden *hem* henen tot Ká-
jafas den Hoogepriester, alwaar
de Schriftgeleerden en Ouderlingen
vergaderd waren.
58 En Petrus volgde hem van
verre tot aan de zaal des Hooge-
priesters, en binnengegaan zijnde,
zat hij bij de dienaren, om het
einde te zien.
59 En de Overpriesters en de
Ouderlingen en de geheele groote
Raad zochten valsche getuigenis
tegen Jezus, opdat zij hem dooden
mochten, en vonden niet;
60 en hoewel daar vele valsche
getuigen toegekomen waren, zoo
vonden zij *toch* niet.
61 Maar ten laatste kwamen
twee valsche getuigen, en zeiden:
Deze heeft gezegd: Ik kan den
Tempel Gods afbreken, en in drie
dagen denzelven opbouwen.
62 En de Hoogepriester op-
staande, zeide tot hem: Antwoordt
gij niets? Wat getuigen dezen
tegen u?
63 Doch Jezus zweeg stil. En
de Hoogepriester antwoordende,
zeide tot hem: Ik bezweer u bij
den levenden God, dat gij ons
zegt of gij zijt de Christus, de
Zoon Gods.
64 Jezus zeide tot hem: Gij
hebt het gezegd. Doch ik zeg
ulieden, van nu aan zult gij zien
den Zoon des menschen zittende
ter rechter*hand* der kracht *Gods*,
en komende op de wolken des
hemels.
65 Toen verscheurde de Hooge-
priester zijne kleederen, zeggende:
Hij heeft *God* gelasterd: wat heb-
ben wij nog getuigen van noode?
Zie, nu hebt gij zijne *gods*laste-
ring gehoord;
66 wat dunkt ulieden? En zij
antwoordende, zeiden: Hij is des
doods schuldig.
67 Toen spuwden zij in zijn
aangezicht, en sloegen hem met
vuisten;
68 en anderen gaven hem kin-
nebakslagen, zeggende: Profeteer
ons, Christus, wie is het die u
geslagen heeft?
69 En Petrus zat buiten in de
zaal; en eene dienstmaagd kwam
tot hem, zeggende: Gij waart
óók met Jezus den Galileër.
70 Maar hij loochende het voor
allen, zeggende: Ik weet niet wat
gij zegt.
71 En als hij naar de voorpoort
uitging, zag hem eene andere
dienstmaagd, en zeide tot degenen
die aldaar *waren*: Deze was óók
met Jezus den Nazarener.
72 En hij loochende het weder-
om met eenen eed, *zeggende*: Ik
ken den mensch niet.
73 En een weinig daarna, die
daar stonden bijkomende, zeiden
tot Petrus: Waarlijk gij zijt óók
van die, want ook uwe spraak
maakt u openbaar.
74 Toen begon hij *zich* te ver-
vloeken, en te zweren: Ik ken
den mensch niet.
75 En terstond kraaide de haan;
en Petrus werd indachtig aan het
woord van Jezus, die tot hem
gezegd had: Eer de haan gekraaid
zal hebben, zult gij mij driemaal
verloochenen. En naar buiten
gaande, weende hij bitterlijk.

HOOFDSTUK 27.

ALS het nu morgenstond geworden was, hebben alle de Overpriesters en de Ouderlingen des volks samen raad genomen tegen Jezus, dat zij hem dooden zouden;

2 en hem gebonden hebbende, leidden zij *hem* weg, en gaven hem over aan Pontius Pilatus den Stadhouder.

3 Toen heeft Judas die hem verraden had, ziende dat hij veroordeeld was, berouw gehad, en heeft de dertig zilveren *penningen* den Overpriesteren en den Ouderlingen wedergebracht,

4 zeggende: Ik heb gezondigd, verradende het onschuldig bloed. Maar zij zeiden: Wat gaat òns *dat* aan? Gíj moogt toezien.

5 En als hij de zilveren *penningen* in den Tempel geworpen had, vertrok hij, en henengaande verworgde *zichzelven*.

6 En de Overpriesters de zilveren *penningen* nemende, zeiden: Het is niet geoorloofd dezelve in de offerkist te leggen, dewijl het een prijs des bloeds is.

7 En samen raad genomen hebbende, kochten zij daarmede den akker des pottenbakkers, tot eene begrafenis voor de vreemdelingen.

8 Daarom is die akker genaamd de akker des bloeds tot op den huidigen dag.

9 Toen is vervuld geworden hetgeen gesproken is door den Profeet Jeremía, zeggende: En zij hebben de dertig zilveren *penningen* genomen, de waarde des gewaardeerden van de kinderen Israëls, denwelken zij gewaardeerd hebben,

10 en hebben dezelve gegeven voor den akker des pottenbakkers; volgens hetgeen mij de Heere bevolen heeft.

11 En Jezus stond voor den Stadhouder; en de Stadhouder vraagde hem, zeggende: Zijt gij de Koning der Joden? En Jezus zeide hem: Gij zegt het.

12 En als hij van de Overpriesters en de Ouderlingen beschuldigd werd, antwoordde hij niets.

13 Toen zeide Pilatus tot hem: Hoort gij niet hoevele *zaken* zij tegen u getuigen?

14 Maar hij antwoordde hem niet op een éénig woord, alzoo dat de Stadhouder zich zeer verwonderde.

15 En op het feest was de Stadhouder gewoon den volke éénen gevangene los te laten, welken zij wilden.

16 En zij hadden toen eenen welbekenden gevangene, genaamd Bar-Abbas.

17 Als zij dan vergaderd waren, zeide Pilatus tot hen: Welken wilt gij dat ik u zal loslaten, Bar-Abbas of Jezus die genaamd wordt Christus?

18 Want hij wist dat zij hem door nijdigheid overgeleverd hadden.

19 En als hij op den Rechterstoel zat, zoo heeft zijne huisvrouw tot hem gezonden, zeggende: Heb *toch* niets te doen met dien rechtvaardige, want ik heb heden veel geleden in den droom om zijnentwil.

20 Maar de Overpriesters en de Ouderlingen hebben de scharen

aangeraden, dat zij zouden Bar-Ab-
bas begeeren en Jezus dooden.
21 En de Stadhouder antwoor-
dende, zeide tot hen: Welken van
deze twee wilt gij dat ik u zal
loslaten? En zij zeiden: Bar-Abbas.
22 Pilatus zeide tot hen: Wat
zal ik dan doen *met* Jezus die
genaamd wordt Christus? Zij zei-
den allen tot hem: Laat hem
gekruisigd worden.
23 Doch de Stadhouder zeide:
Wat heeft hij dan kwaads gedaan?
En zij riepen te meer, zeggende:
Laat hem gekruisigd worden.
24 Als nu Pilatus zag dat hij
niets vorderde, maar veelmeer
dat er oproer werd, nam hij water
en wiesch de handen voor de
schare, zeggende: Ik ben onschul-
dig aan het bloed dezes recht-
vaardigen: gijlieden moogt toe-
zien.
25 En al het volk antwoordende,
zeide: Zijn bloed *kome* over ons
en over onze kinderen.
26 Toen liet hij hun Bar-Abbas
los, maar Jezus gegeeseld heb-
bende, gaf hij hem over om ge-
kruisigd te worden.
27 Toen namen de krijgsknech-
ten des Stadhouders Jezus met
zich in het Rechthuis, en verga-
derden over hem de gansche
bende.
28 En als zij hem ontkleed
hadden, deden zij hem eenen pur-
peren mantel om;
29 en eene kroon van doornen
gevlochten hebbende, zetten zij
die op zijn hoofd, en een rietstok
in zijne rechter*hand*; en vallende
op hunne knieën voor hem, be-
spotten zij hem, zeggende: Wees
gegroet gij Koning der Joden;
30 en op hem gespuwd hebben-
de, namen zij den rietstok en
sloegen op zijn hoofd.
31 En toen zij hem bespot had-
den, deden zij hem den mantel
af, en deden hem zijne kleederen
aan, en leidden hem henen om
te kruisigen.
32 En uitgaande, vonden zij
eenen man van Cyréne, met name
Simon; dezen dwongen zij dat
hij zijn kruis droeg.
33 En gekomen zijnde tot de
plaats genaamd Golgotha, welke
is gezegd Hoofdschedelplaats,
34 gaven zij hem te drinken
edik met gal gemengd; en als hij
dien geproefd had, wilde hij niet
drinken.
35 Toen zij nu hem gekruisigd
hadden, verdeelden zij zijne klee-
deren, het lot werpende; opdat
vervuld zoude worden hetgeen
gezegd is door den Profeet: Zij
hebben mijne kleederen onder
zich verdeeld, en hebben het lot
over mijne kleeding geworpen.
36 En zij nederzittende, bewaar-
den hem aldaar.
37 En zij stelden boven zijn hoofd
zijne beschuldiging geschreven:
DEZE IS JEZUS DE KONING DER
JODEN.
38 Toen werden met hem twee
moordenaars gekruisigd, één ter
rechter- en één ter linker*zijde*.
39 En die voorbijgingen, laster-
den hem, schuddende hunne hoof-
den
40 en zeggende: Gij die den
Tempel afbreekt en in drie dagen
opbouwt, verlos uzelven; indien
gij de Zoon Gods zijt, zoo kom
âf van het kruis.
41 En desgelijks ook de Over-

priesters met de Schriftgeleerden
en Ouderlingen en Farizeërs *hem*
bespottende, zeiden:
42 Anderen heeft hij verlost,
hij kan zichzelven niet verlossen;
indien hij de Koning Israëls is,
dat hij nu afkome van het kruis,
en wij zullen hem gelooven.
43 Hij heeft op God betrouwd:
dat Híj hem nu verlosse, indien
Hij hem *wèl* wil; want hij heeft
gezegd: Ik ben Gods Zoon.
44 En hetzelfde verweten hem
ook de moordenaars die met hem
gekruisigd waren.
45 En van de zesde ure aan
werd er duisternis over de geheele
aarde, tot de negende ure
toe.
46 En omtrent de negende ure
riep Jezus met eene groote stem,
zeggende: Elí, Elí, lama sabachtaní?
dat is: Mijn God, mijn
God, waarom hebt Gij mij verlaten?
47 En sommigen van die daar
stonden, *zulks* hoorende, zeiden:
Deze roept Elía.
48 En terstond één van hen
*toe*loopende, nam eene spons, en
die met edik gevuld hebbende,
stak ze op eenen rietstok, en gaf
hem te drinken.
49 Doch de anderen zeiden:
Houd op, laat ons zien of Elía
komt om hem te verlossen.
50 En Jezus wederom met eene
groote stem roepende, gaf den
geest.
51 En zie, het voorhangsel des
Tempels scheurde in tweeën, van
boven tot beneden, en de aarde
beefde, en de steenrotsen scheurden,
52 en de graven werden geopend,
en vele lichamen der heiligen
die ontslapen waren, werden
opgewekt;
53 en uit de graven uitgegaan
zijnde na zijne opstanding, kwamen
zij in de heilige stad, en
zijn velen verschenen.
54 En de hoofdman over honderd,
en die met hem Jezus bewaarden,
ziende de aardbeving
en de dingen die geschied waren,
werden zeer bevreesd, zeggende:
Waarlijk, deze was Gods Zoon.
55 En aldaar waren vele vrouwen
van verre aanschouwende,
die Jezus gevolgd waren van Galiléa
om hem te dienen;
56 onder dewelke was Maria
Magdaléna, en Maria de moeder
van Jacobus en Joses, en de moeder
der zonen van Zebedeüs.
57 En als het avond geworden
was, kwam een rijk man van
Arimathéa, met name Jozef, die
ook zelf een discipel van Jezus was:
58 déze kwam tot Pilatus en
begeerde het lichaam van Jezus.
Toen beval Pilatus dat *hem* het
lichaam gegeven zoude worden.
59 En Jozef het lichaam nemende,
wond hetzelve in een
zuiver fijn lijnwaad,
60 en leide dat in zijn nieuw
graf, hetwelk hij in eene steenrots
uitgehouwen had; en eenen
grooten steen *tegen* de deur des
grafs gewenteld hebbende, ging
hij weg.
61 En aldaar was Maria Magdaléna
en de andere Maria, zittende
tegenover het graf.
62 Des anderen daags nu, welke
is na de voorbereiding, vergaderden
de Overpriesters en de Farizeërs
tot Pilatus,

63 zeggende: Heer, wij zijn
indachtig dat deze verleider nog
levende gezegd heeft: Na drie
dagen zal ik opstaan.
64 Beveel dan dat het graf
verzekerd worde tot den derden
dag toe, opdat zijne discipelen
misschien niet komen bij nacht
en hem stelen, en zeggen tot
het volk: Hij is opgestaan van
de dooden; en *zóó* zal de laatste
dwaling erger zijn dan de eerste.
65 En Pilatus zeide tot hen:
Gij hebt eene wacht: gaat henen,
verzekert het gelijk gij 't verstaat.
66 En zij henengaande, verzekerden het graf met de wacht,
den steen verzegeld hebbende.

HOOFDSTUK 28.

En laat *na* den sabbat, als
het begon te lichten, tegen den
eersten *dag* der week, kwam
Maria Magdaléna en de andere
Maria om het graf te bezien.
2 En zie, daar geschiedde eene
groote aardbeving; want een Engel des Heeren nederdalende uit
den hemel, kwam toe en wentelde den steen af van de deur,
en zat op denzelven.
3 En zijne gedaante was gelijk
een bliksem, en zijne kleeding
wit gelijk sneeuw.
4 En uit vrees van hem zijn
de wachters zeer verschrikt geworden, en werden als dooden.
5 Maar de Engel antwoordende,
zeide tot de vrouwen: Vreest gijlieden niet; want ik weet dat gij
zoekt Jezus die gekruisigd was.
6 Hij is hier niet, want hij is
opgestaan, gelijk hij gezegd heeft.
Komt herwaarts, ziet de plaats
waar de Heere gelegen heeft.
7 En gaat haastelijk henen en
zegt zijnen discipelen, dat hij opgestaan is van de dooden; en zie,
hij gaat u vóór naar Galiléa: dáár
zult gij hem zien. Zie, ik heb
het ulieden gezegd.
8 En haastelijk uitgaande van
het graf, met vrees en groote
blijdschap, liepen zij henen om
hetzelve zijnen discipelen te boodschappen.
9 En als zij henengingen om
zijnen discipelen te boodschappen,
zie, Jezus is haar ontmoet, zeggende: Weest gegroet. En zij
tot *hem* komende, grepen zijne
voeten en aanbaden hem.
10 Toen zeide Jezus tot haar:
Vreest niet; gaat henen, boodschapt mijnen broederen, dat zij
henengaan naar Galiléa, en aldáár
zullen zij mij zien.
11 En als zij henengingen, zie,
eenigen van de wacht kwamen
in de stad, en boodschapten den
Overpriesters alle de dingen die
geschied waren.
12 En zij vergaderd zijnde met
de Ouderlingen, en samen raad
genomen hebbende, gaven zij den
krijgsknechten veel geld,
13 en zeiden: Zegt: Zijne discipelen zijn des nachts gekomen en hebben hem gestolen, als wij sliepen.
14 En indien zulks komt gehoord te worden van den Stadhouder, wij zullen hem tevreden
stellen en maken dat gij zonder
zorg zijt.
15 En zij het geld genomen
hebbende, deden gelijk zij geleerd
waren. En dit woord is verbreid
geworden bij de Joden tot op den
huidigen dag.
16 En de elf discipelen zijn

henengegaan naar Galiléa, naar
den berg waar Jezus hen beschei-
den had.
17 En als zij hem zagen, aanbaden
zij hem; doch sommigen twijfelden.
18 En Jezus bij hen komende,
sprak tot hen, zeggende: Mij is
gegeven alle macht in hemel en
op aarde.
19 Gaat dan henen, onderwijst
alle de volkeren, dezelve doopende
in den naam des Vaders en des
Zoons en des Heiligen Geestes,
leerende hen onderhouden alles
wat ik u geboden heb.
20 En zie, ik ben met ulieden
alle de dagen tot de voleinding
der wereld. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *DE BESCHRIJVING VAN*

MARCUS.

HOOFDSTUK 1.

HET begin des Evangelies van
JEZUS CHRISTUS den Zoon Gods.
2 Gelijk geschreven is in de
Profeten: Zie, Ik zend mijnen
Engel voor uw aangezicht, die
uwen weg voor u henen bereiden
zal:
3 de stem des roependen in de
woestijn: Bereidt den weg des
Heeren, maakt zijne paden recht.
4 Johannes was doopende in de
woestijn, en predikende den doop
der bekeering tot vergeving der
zonden.
5 En al het Joodsche land ging
tot hem uit, en die van Jeruza-
lem; en zij werden allen van hem
gedoopt in de rivier den Jordaan,
belijdende hunne zonden.
6 En Johannes was gekleed
met kemelshaar, en met eenen
lederen gordel om zijne lendenen,
en at sprinkhanen en wilden honig.
7 En hij predikte, zeggende:
Na mij komt die sterker is dan
ik, wien ik niet waardig ben
nederbukkende den riem zijner
schoenen te ontbinden.
8 Ik heb ulieden wel gedoopt met
water, maar hij zal u doopen met
den Heiligen Geest.
9 En het geschiedde in die
dagen dat Jezus kwam van Naza-
reth, *gelegen* in Galiléa, en werd
van Johannes gedoopt in den Jor-
daan.
10 En terstond als hij uit het
water opklom, zag hij de heme-
len opengaan, en den Geest gelijk
eene duif op hem nederdalen.

11 En daar geschiedde eene
stem uit de hemelen: Gij zijt
mijn geliefde Zoon, in denwelken
Ik mijn welbehagen heb.
12 En terstond dreef hem de
Geest uit de woestijn.
13 En hij was aldaar in de
woestijn veertig dagen, verzocht
van den satan, en was bij de
wilde gedierten; en de Engelen
dienden hem.
14 En nadat Johannes overge-
leverd was, kwam Jezus in Gali-
léa, predikende het Evangelie
van het Koninkrijk Gods,
15 en zeggende: De tijd is
vervuld, en het Koninkrijk Gods
nabij gekomen: bekeert u en ge-
looft het Evangelie.
16 En wandelende bij de Gali-
leesche zee, zag hij Simon en
Andréas zijnen broeder, werpende
het net in de zee (want zij waren
visschers);
17 en Jezus zeide tot hen:
Volgt mij na, en ik zal maken
dat gij visschers der menschen
zult worden.
18 En zij terstond hunne netten
verlatende, zijn hem gevolgd.
19 En van daar een weinig voort-
gegaan zijnde, zag hij Jacobus den
zoon van Zebedeüs, en Johannes
zijnen broeder, en dezelven in 't
schip hunne netten vermakende:
20 en terstond riep hij ze; en
zij latende hunnen vader Zebedeüs
in het schip met de huurlingen,
zijn hem nagevolgd.
21 En zij kwamen binnen Kapér-
naüm; en terstond op den sabbat-
dag in de Synagoge gegaan zijnde,
leerde hij.
22 En zij stonden verslagen over
zijne leer; want hij leerde hen als
machthebbende, en niet als de
Schriftgeleerden.
23 En daar was in hunne Syna-
goge een mensch met eenen on-
reinen geest, en hij riep uit,
24 zeggende: Laat af, wat heb-
ben wij met u *te doen*, gij Jezus
Nazarener? Zijt gij gekomen om
ons te verderven? Ik ken u wie gij
zijt, *namelijk* de Heilige Gods.
25 En Jezus bestrafte hem, zeg-
gende: Zwijg stil en ga uìt van
hem.
26 En de onreine geest hem
scheurende, en roepende met eene
groote stem, ging uìt van hem.
27 En zij werden allen verbaasd,
zoodat zij onder elkander vraag-
den, zeggende: Wat is dit? Wat
nieuwe leer is deze, dat hij met
macht ook den onreinen geesten
gebiedt, en zij hem gehoorzaam
zijn?
28 En zijn gerucht ging terstond
uìt in het geheele omliggende land
van Galiléa.
29 En van stonde aan uit de
Synagoge gegaan zijnde, kwamen
zij in het huis van Simon en An-
dréas, met Jacobus en Johannes.
30 En Simons vrouwsmoeder
lag met de koorts; en terstond
zeiden zij hem van haar.
31 En hij tot haar gaande, vatte
hare hand, en richtte ze op; en
terstond verliet haar de koorts,
en zij diende hen.
32 Als het nu avond geworden
was, toen de zon onderging, brach-
ten zij tot hem allen die kwalijk
gesteld en van den duivel bezeten
waren.
33 En de geheele stad was bij-
eenvergaderd omtrent de deur.
34 En hij genas er velen die

door verscheidene ziekten kwalijk gesteld waren, en wierp vele duivelen uit, en liet den duivelen niet toe te spreken, omdat zij hem kenden.
35 En 's morgens vroeg, als het nog diep in den nacht was, opgestaan zijnde, ging hij uit, en ging henen in eene woeste plaats, en bad aldaar.
36 En Simon en die met hem *waren*, zijn hem nagevolgd.
37 En zij hem gevonden hebbende, zeiden tot hem: Zij zoeken u allen.
38 En hij zeide tot hen: Laat ons in de bijliggende vlekken gaan, opdat ik ook dáár predike; want daartoe ben ik uitgegaan.
39 En hij predikte in hunne Synagogen, door geheel Galiléa, en wierp de duivelen uit.
40 En tot hem kwam een melaatsche, biddende hem en vallende voor hem op de knieën, en tot hem zeggende: Indien gij wilt, gij kunt mij reinigen.
41 En Jezus met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, strekte de hand uit en raakte hem aan, en zeide tot hem: Ik wil, word gereinigd.
42 En als hij *dit* gezegd had, ging de melaatschheid terstond vàn hem, en hij werd gereinigd.
43 En als hij hem strengelijk verboden had, deed hij hem terstond vàn zich gaan,
44 en zeide tot hem: Zie dat gij niemand iets zegt; maar ga henen en vertoon uzelven den Priester, en offer voor uwe reiniging hetgeen Mozes geboden heeft, hun tot een getuigenis.
45 Maar hij uitgegaan zijnde begon vele dingen te verkondigen en dat woord te verbreiden, alzoo dat hij niet meer openlijk in de stad kon komen, maar was buiten in de woeste plaatsen; en zij kwamen tot hem van alle kanten.

HOOFDSTUK 2.

EN na *sommige* dagen is hij wederom binnen Kapérnaüm gekomen. En het werd gehoord dat hij in huis was;
2 en terstond vergaderden *daar* velen, alzoo dat ook zelfs de *plaatsen* omtrent de deur *hen* niet meer konden bevatten; en hij sprak het Woord tot hen.
3 En daar kwamen *sommigen* tot hem, brengende eenen geraakte, die van vier gedragen werd.
4 En niet kunnende tot hem genaken wegens de schare, ontdekten zij het dak waar hij was; en *dat* opengebroken hebbende, lieten zij het beddeken neder waar de geraakte op lag.
5 En Jezus hun geloof ziende, zeide tot den geraakte: Zoon, uwe zonden zijn u vergeven.
6 En sommigen van de Schriftgeleerden zaten aldaar, en overdachten in hunne harten:
7 Wat spreekt deze aldus *godslasteringen*? Wie kan de zonden vergeven dan alleen God?
8 En Jezus terstond in zijnen geest bekennende, dat zij alzóó in zichzelven overdachten, zeide tot hen: Wat overdenkt gij deze dingen in uwe harten?
9 Wat is lichter, te zeggen tot den geraakte: De zonden zijn u vergeven, of te zeggen: Sta op en neem uw beddeken op, en wandel?

10 Doch opdat gij moogt weten dat de Zoon des menschen macht heeft om de zonden op de aarde te vergeven (zeide hij tot den geraakte):

11 Ik zeg u, sta op en neem uw beddeken op, en ga henen naar uw huis.

12 En terstond stond hij op, en het beddeken opgenomen hebbende, ging hij uìt in aller tegenwoordigheid; zoodat zij zich allen ontzetten, en God verheerlijkten, zeggende: Wij hebben nooit zulks gezien.

13 En hij ging wederom uìt naar de zee; en de geheele schare kwam tot hem, en hij leerde ze.

14 En voorbijgaande, zag hij Levi, *den zoon* van Alfeüs, zitten in het tolhuis, en zeide tot hem: Volg mij. En hij opstaande volgde hem.

15 En het geschiedde als hij aanzat in deszelfs huis, dat ook vele tollenaren en zondaren aanzaten met Jezus en zijne discipelen; want zij waren velen, en zij waren hem gevolgd.

16 En de Schriftgeleerden en de Farizeërs, ziende hem eten met de tollenaren en zondaren, zeiden tot zijne discipelen: Wat *is 't* dat hij met de tollenaren en zondaren eet en drinkt?

17 En Jezus *dat* hoorende, zeide tot hen: Die gezond zijn hebben den medicijnmeester niet van noode, maar die ziek zijn. Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering.

18 En de discipelen van Johannes en van de Farizeërs vastten; en zij kwamen en zeiden tot hem: Waarom vasten de discipelen van Johannes en van de Farizeërs, en úwe discipelen vasten niet?

19 En Jezus zeide tot hen: Kunnen ook de bruiloftskinderen vasten, terwijl de bruidegom bij hen is? Zoo langen tijd zij den bruidegom bij zich hebben, kunnen zij niet vasten;

20 maar de dagen zullen komen, wanneer de bruidegom van hen zal weggenomen zijn, en alsdàn zullen zij vasten in die dagen.

21 En niemand naait eenen lap ongevold laken op een oud kleed; anders scheurt deszelfs nieuwe aangenaaide lap *iets* af van het oude *kleed*, en daar wordt eene ergere scheur.

22 En niemand doet nieuwen wijn in oude *lederen* zakken; anders doet de nieuwe wijn de *lederen* zakken bersten, en de wijn wordt uitgestort, en de *lederen* zakken verderven; maar nieuwen wijn moet men in nieuwe *lederen* zakken doen.

23 En het geschiedde dat hij op eenen sabbatdag door het gezaaide ging, en zijne discipelen begonnen, al gaande, aren te plukken.

24 En de Farizeërs zeiden tot hem: Zie, waarom doen zij op den sabbatdag wat niet geoorloofd is?

25 En hij zeide tot hen: Hebt gij nooit gelezen wat David gedaan heeft, als hij nood had, en hem hongerde en dengenen die met hem *waren*?

26 hoe hij ingegaan is in het Huis Gods, ten tijde van Abjathar den Hoogepriester, en de toonbrooden gegeten heeft, die het

niemand geoorloofd is te eten
dan den Priesteren, en ook gege-
ven heeft dengenen die met hem
waren?
27 En hij zeide tot hen: De
sabbat is gemaakt om den mensch,
niet de mensch om den sabbat:
28 zoo is dan de Zoon des
menschen een Heere ook van den
sabbat.

HOOFDSTUK 3.

EN hij ging wederom in de
Synagoge. En aldaar was een
mensch hebbende eene verdorde
hand;
2 en zij namen hem waar, of
hij op den sabbat hem genezen
zoude, opdat zij hem beschuldi-
gen mochten.
3 En hij zeide tot den mensch
die de verdorde hand had: Sta
òp in het midden.
4 En hij zeide tot hen: Is het
geoorloofd op sabbatdagen goed
te doen of kwaad te doen? een
mensch te behouden of te doo-
den? En zij zwegen stil.
5 En als hij ze met toorn rondom
aangezien had, meteen bedroefd
zijnde over de verharding van hun
hart, zeide hij tot den mensch:
Strek uwe hand uit; en hij strekte
ze uit, en zijne hand werd her-
steld, gezond gelijk de andere.
6 En de Farizeërs uitgegaan
zijnde, hebben terstond met de
Herodianen samen raad gehouden
tegen hem, hoe zij hem zouden
dooden.
7 En Jezus vertrok met zijne
discipelen naar de zee, en hem
volgde eene groote menigte van
Galiléa, en van Judéa,
8 en van Jeruzalem, en van
Iduméa, en *van* óver den Jordaan;
en die *van* omtrent Tyrus en
Sidon, eene groote menigte,
gehoord hebbende hoe groote
dingen hij deed, kwamen tot
hem.
9 En hij zeide tot zijne disci-
pelen, dat een scheepken steeds
omtrent hem blijven zoude, om
der schare wil, opdat zij hem
niet zouden verdringen;
10 want hij had er velen gene-
zen, alzoo dat alle degenen die
eenige kwalen hadden, hem over-
vielen, opdat zij hem mochten
aanraken.
11 En de onreine geesten, als
zij hem zagen, vielen voor hem
neder en riepen, zeggende: Gij
zijt de Zoon Gods.
12 En hij gebood hun scherpe-
lijk dat zij hem niet zouden open-
baar maken.
13 En hij klom op den berg,
en riep tot zich die hij wilde; en
zij kwamen tot hem.
14 En hij stelde er twaalf,
opdat zij met hem zouden zijn,
en opdat hij dezelven zoude uit-
zenden om te prediken,
15 en om macht te hebben de
ziekten te genezen en de duive-
len uit te werpen.
16 En aan Simon gaf hij den
*toe*naam Petrus;
17 en Jacobus, den *zoon* van Ze-
bedeüs, en Johannes, den broeder
van Jacobus, en gaf hun *toe*na-
men Boanerges, hetwelk is, zonen
des donders;
18 En Andréas, en Filippus,
en Bartholomeüs, en Mattheüs,
en Thomas, en Jacobus, den *zoon*
van Alfeüs, en Thaddeüs, en Simon
Kananítes,

19 en Judas Iskariot, die hem ook verraden heeft.
20 En zij kwamen in huis, en er vergaderde wederom eene schare, alzoo dat zij ook zelfs niet konden brood eten.
21 En als degenen die hem bestonden, *dit* hoorden, gingen zij uìt om hem vast te houden; want zij zeiden: Hij is buiten zijne zinnen.
22 En de Schriftgeleerden die van Jeruzalem afgekomen waren, zeiden: Hij heeft Beëlzebul, en door den overste der duivelen werpt hij de duivelen uit.
23 En hen tot zich geroepen hebbende, zeide hij tot hen in gelijkenissen: Hoe kan de satan den satan uitwerpen?
24 En indien een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld is, zoo kan dat koninkrijk niet bestaan;
25 en indien een huis tegen zichzelf verdeeld is, zoo kan dat huis niet bestaan;
26 en indien de satan tegen zichzelven opstaat en verdeeld is, zoo kan hij niet bestaan, maar heeft een einde.
27 Daar kan niemand in het huis eens sterken ingaan en zijne vaten ontrooven, indien hij niet eerst den sterke bindt; en alsdàn zal hij zijn huis berooven.
28 Voorwaar ik zeg u, dat alle de zonden den kinderen der menschen zullen vergeven worden, en allerlei lasteringen waarmede zij zullen gelasterd hebben;
29 maar zoo wie gelasterd zal hebben tegen den Heiligen Geest, die heeft geene vergeving in der eeuwigheid, maar hij is schuldig des eeuwigen oordeels.
30 Want zij zeiden: Hij heeft eenen onreinen geest.
31 Zoo kwamen dan zijne broeders en zijne moeder; en buiten staande, zonden zij tot hem en riepen hem.
32 En de schare zat rondom hem; en zij zeiden tot hem: Zie, uwe moeder en uwe broeders daar buiten zoeken u.
33 En hij antwoordde hun, zeggende: Wie is mijne moeder of mijne broeders?
34 En rondom overzien hebbende die òm hem zaten, zeide hij: Zie, mijne moeder en mijne broeders.
35 Want zoo wie den wil Gods doet, die is mijn broeder en mijne zuster en moeder.

HOOFDSTUK 4.

EN hij begon wederom te leeren omtrent de zee; en er vergaderde eene groote schare bij hem, alzoo dat hij in het schip gegaan zijnde, nederzat op de zee; en de geheele schare was op het land aan de zee.
2 En hij leerde hun vele dingen door gelijkenissen, en hij zeide in zijne leering tot hen:
3 Hoort toe. Zie, een zaaier ging uit om te zaaien.
4 En het geschiedde in het zaaien, dat het ééne *deel van het zaad* viel bij den weg; en de vogelen des hemels kwamen en aten het op.
5 En het andere viel op het steenachtige, waar het niet veel aarde had; en het ging terstond op, omdat het geen diepte van aarde had;
6 maar als de zon opgegaan

was, zoo is het verbrand gewor-
den, en omdat het geen wortel
had, zoo is het verdord.
7 En het andere viel in de
doornen, en de doornen wiesen
op en verstikten hetzelve, en het
gaf geen vrucht.
8 En het andere viel in de
goede aarde, en gaf vrucht die
opging en wies; en het ééne
droeg dertig-, en het andere zes-
tig-, en het andere honderd*voud*.
9 En hij zeide tot hen: Wie
ooren heeft om te hooren, die
hoore.
10 En als hij nu alléén was,
vraagden hem degenen die om-
trent hem *waren*, met de twaalve,
naar de gelijkenis.
11 En hij zeide tot hen: Het
is ú gegeven te verstaan de ver-
borgenheid van het Koninkrijk
Gods; maar dengenen die buiten
zijn, geschieden alle deze dingen
door gelijkenissen,
12 opdat zij ziende zien en niet
bemerken, en hoorende hooren
en niet verstaan, opdat zij zich
niet te eeniger tijd bekeeren en
hun de zonden vergeven worden.
13 En hij zeide tot hen: Weet
gij deze gelijkenis niet, en hoe
zult gij alle de gelijkenissen ver-
staan?
14 De zaaier *is die* het Woord
zaait.
15 En dezen zijn die bij den
weg *bezaaid worden*, waarin het
Woord gezaaid wordt; en als zij
het gehoord hebben, zoo komt
de satan terstond en neemt het
Woord weg hetwelk in hunne
harten gezaaid was.
16 En dezen zijn desgelijks die
op de steenachtige *plaatsen* bezaaid
worden, welke als zij het Woord
gehoord hebben, terstond hetzelve
met vreugde ontvangen,
17 en hebben geenen wortel in
zichzelven, maar zijn voor eenen
tijd; daarna als verdrukking of
vervolging komt om des Woords
wil, zoo worden zij terstond ge-
ergerd.
18 En dezen zijn die in de door-
nen bezaaid worden, *namelijk* de-
genen die het Woord hooren,
19 en de zorgvuldigheden dezer
wereld en de verleiding des rijk-
doms en de begeerlijkheden om-
trent de andere dingen inkomende,
verstikken het Woord, en het
wordt onvruchtbaar.
20 En dezen zijn die in de goede
aarde bezaaid zijn, welke het
Woord hooren en aannemen, en
vruchten dragen, het éénе dertig-,
en het andere zestig-, en het
andere honderd*voud*.
21 En hij zeide tot hen: Komt
ook de kaars opdat ze onder de
korenmaat of onder het bed gezet
worde? *Is 't* niet opdat ze op den
kandelaar gezet worde?
22 Want daar is niets verbor-
gen dat niet geopenbaard zal
worden, en daar is niets geschied
om verborgen *te zijn*, maar opdat
het in 't openbaar zoude komen.
23 Zoo iemand ooren heeft om
te hooren, die hoore.
24 En hij zeide tot hen: Ziet
wàt gij hoort. Met wat maat gij
meet, zal u gemeten worden, en
u die hoort, zal *meer* toegelegd
worden.
25 Want zoo wie heeft, dien
zal gegeven worden; en wie niet
heeft, van dien zal genomen wor-
den ook wat hij heeft.

26 En hij zeide: Alzóó is het
Koninkrijk Gods, alsof een mensch
het zaad in de aarde wierp,
27 en *voorts* sliep en opstond,
nacht en dag, en het zaad uit-
sproot en lang werd, dat hij zelf
niet wist hoe;
28 want de aarde brengt van-
zelf vrucht voort: eerst het kruid,
daarna de aar, daarna het volle
koren in de aar.
29 En als de vrucht *zich* voor-
doet, terstond zendt hij de sikkel
daarin, omdat de oogst dáár is.
30 En hij zeide: Waarbij zullen
wij het Koninkrijk Gods verge-
lijken, of met wat gelijkenis zul-
len wij hetzelve gelijken?
31 *Namelijk* bij een mostaard-
zaad, hetwelk wanneer het in de
aarde gezaaid wordt, het minste
is van alle de zaden die op de
aarde *zijn*;
32 en wanneer het gezaaid is,
gaat het op en wordt het meeste
van alle de moeskruiden, en maakt
groote takken, alzoo dat de voge-
len des hemels onder zijne scha-
duw kunnen nestelen.
33 En door vele zulke gelijke-
nissen sprak hij tot hen het Woord,
naardat zij het hooren konden;
34 en zonder gelijkenis sprak
hij tot hen niet; maar hij ver-
klaarde alles zijnen discipelen in
't bijzonder.
35 En op dien dag, als 't nu
avond geworden was, zeide hij
tot hen: Laat ons overvaren aan
de andere zijde.
36 En zij de schare gelaten
hebbende, namen hem mede, ge-
lijk hij in het schip was; en daar
waren nog andere scheepkens
met hem.
37 En daar werd een groote
storm van wind, en de baren
sloegen óver in het schip, alzoo
dat het nu vol werd.
38 En hij was in het achter-
schip slapende op een oorkussen;
en zij wekten hem op en zeiden
tot hem: Meester, bekommert
het u niet dat wij vergaan?
39 En hij opgewekt zijnde, be-
strafte den wind, en zeide tot de
zee: Zwijg, wees stil; en de wind
ging liggen, en daar werd groote
stilte.
40 En hij zeide tot hen: Wat
zijt gij zoo vreesachtig? Hoe hebt
gij geen geloof?
41 En zij vreesden met groote
vrees en zeiden tot elkander:
Wie is toch deze, dat ook de
wind en de zee hem gehoorzaam
zijn?

HOOFDSTUK 5.

En zij kwamen óver op de
andere zijde der zee, in het land
der Gadarénen.
2 En als hij uit het schip ge-
gaan was, terstond ontmoette hem
uit de graven een mensch met
eenen onreinen geest;
3 dewelke *zijne* woning in de
graven had, en niemand kon hem
binden, ook zelfs niet met ketenen;
4 want hij was menigmaal met
boeien en ketenen gebonden ge-
weest, en de ketenen waren van
hem in stukken getrokken en de
boeien verbrijzeld, en niemand
was machtig om hem te temmen;
5 en hij was altijd, nacht en
dag, op de bergen en in de gra-
ven, roepende en slaande zich-
zelven met steenen.
6 Als hij nu Jezus van verre

zag, liep hij *toe* en aanbad hem;
7 en met eene groote stem
roepende, zeide hij: Wat heb ik
met u *te doen*, Jezus, gij Zoon
Gods des Allerhoogsten? Ik be-
zweer u bij God dat gij mij niet
pijnigt.
8 (Want hij zeide tot hem:
Gij onreine geest, ga ùit van den
mensch.)
9 En hij vraagde hem: Welke
is uw naam? En hij antwoordde,
zeggende: Mijn naam is Legio,
want wij zijn velen.
10 En hij bad hem zeer, dat
hij hen buiten dat land niet weg-
zond.
11 En aldaar aan de bergen
was eene groote kudde zwijnen,
weidende;
12 en alle de duivelen baden
hem, zeggende: Zend ons in die
zwijnen, opdat wij in dezelve
mogen varen.
13 En Jezus liet het hun ter-
stond toe. En de onreine geesten
uitgevaren zijnde, voeren in de
zwijnen; en de kudde stortte van
de steilte af in de zee (daar waren
er nu omtrent twee duizend), en
zij versmoorden in de zee.
14 En die de zwijnen weidden,
zijn gevlucht, en boodschapten
zulks in de stad en op het land;
en zij gingen uit om te zien wat
het was dat er geschied was.
15 En zij kwamen tot Jezus,
en zagen den bezetene zittende
en gekleed en wèl bij zijn ver-
stand, *namelijk* die het legioen
gehad had; en zij werden bevreesd.
16 En die het gezien hadden,
vertelden hun wat den bezetene
geschied was, en *ook* van de zwij-
nen.
17 En zij begonnen hem te
bidden dat hij van hunne land-
palen wegging.
18 En als hij in het schip ging,
bad hem degene die bezeten was
geweest, dat hij met hem mocht
zijn.
19 Doch Jezus liet hem *dat* niet
toe, maar zeide tot hem: Ga henen
naar uw huis tot de uwen, en
boodschap hun wat groote dingen
u de Heere gedaan heeft, en *hoe*
Hij zich uwer ontfermd heeft.
20 En hij ging henen en begon
te verkondigen in *het land van*
Decápolis wat groote dingen hem
Jezus gedaan had; en zij verwon-
derden zich allen.
21 En als Jezus wederom in
het schip overgevaren was aan
de andere zijde, vergaderde eene
groote schare bij hem; en hij was
bij de zee.
22 En zie, daar kwam een van
de oversten der Synagoge, met
name Jaïrus; en hem ziende, viel
hij aan zijne voeten,
23 en bad hem zeer, zeggende:
Mijn dochterken is in haar uiter-
ste; *ik bid u* dat gij komt en de
handen op haar legt, opdat zij
behouden worde, en zij zal leven.
24 En hij ging met hem, en
eene groote schare volgde hem,
en zij verdrongen hem.
25 En eene zekere vrouw, die
twaalf jaren den vloed des bloeds
gehad had,
26 en veel geleden had van
vele medicijnmeesters, en al het
hare *daaraan* ten koste gelegd
en geen baat gevonden had, maar
met welke het veeleer erger ge-
worden was:
27 *deze* van Jezus hoorende,

kwam onder de schare van achteren, en raakte zijn kleed aan;
28 want zij zeide: Indien ik
maar zijne kleederen mag aanraken, ik zal gezond worden.
29 En terstond is de fontein
haars bloeds opgedroogd, en zij
gevoelde aan haar lichaam dat
zij van die kwaal genezen was.
30 En terstond Jezus bekennende in zichzelven de kracht die
van hem uitgegaan was, keerde
zich òm in de schare, en zeide:
Wie heeft mijne kleederen aangeraakt?
31 En zijne discipelen zeiden
tot hem: Gij ziet dat de schare
u verdringt, en zegt gij: Wie
heeft mij aangeraakt?
32 En hij zag rondom, om haar
te zien die dat gedaan had.
33 En de vrouw vreezende en
bevende, wetende wat aan haar
geschied was, kwam en viel voor
hem neder, en zeide hem al de
waarheid.
34 En hij zeide tot haar: Dochter, uw geloof heeft u behouden;
ga henen in vrede, en wees genezen van deze uwe kwaal.
35 Terwijl hij nog sprak, kwamen *eenigen* van *het huis van* den
overste der Synagoge, zeggende:
Uwe dochter is gestorven: wat
zijt gij den Meester nog moeielijk?
36 En Jezus terstond gehoord
hebbende het woord dat er gesproken werd, zeide tot den overste der Synagoge: Vrees niet,
geloof alleenlijk.
37 En hij liet niemand toe hem
te volgen dan Petrus, en Jacobus,
en Johannes, den broeder van
Jacobus,
38 en kwam in het huis van
den overste der Synagoge, en zag
de beroerte *en degenen* die zeer
weenden en huilden;
39 en ingegaan zijnde, zeide hij
tot hen: Wat maakt gij beroerte
en *wat* weent gij? Het kind is niet
gestorven, maar het slaapt.
40 En zij belachten hem; maar
hij, als hij ze allen had uitgedreven, nam bij zich den vader
en de moeder des kinds, en degenen die met hem *waren*, en
ging binnen waar het kind lag.
41 En hij vatte de hand des
kinds, en zeide tot haar: Talitha
kumi, hetwelk is, overgezet zijnde:
Gij dochterken, (ik zeg u) sta op.
42 En terstond stond het dochterken op en wandelde; want het
was twaalf jaren *oud*; en zij ontzetten zich met groote ontzetting.
43 En hij gebood hun zeer dat
niemand dat zoude weten, en zeide
dat men haar zoude te eten geven.

HOOFDSTUK 6.

En hij ging van daar weg, en
kwam in zijn vaderland, en zijne
discipelen volgden hem.
2 En als het sabbat geworden
was, begon hij in de Synagoge
te leeren; en velen die *hem* hoorden, ontzetten zich, zeggende: Van
waar *komen* dezen deze dingen,
en wat wijsheid is dit die hem
gegeven is, dat ook zulke krachten
door zijne handen geschieden?
3 Is deze niet de timmerman,
de zoon van Maria, en de broeder
van Jacobus en Joses, en van Judas
en Simon? En zijn zijne zusters
niet hier bij ons? En zij werden
aan hem geërgerd.
4 En Jezus zeide tot hen: Een
Profeet is niet ongeëerd dan in zijn

vaderland en onder *zijne* magen
en in zijn huis.
5 En hij kon aldaar geene kracht
doen; dan hij leide weinigen zieken
de handen op en genas ze.
6 En hij verwonderde zich over
hun ongeloof, en omging de vlekken
daar rondom, leerende.
7 En hij riep tot zich de twaalve,
en begon hen uit te zenden twee
en twee, en gaf hun macht over
de onreine geesten;
8 en hij gebood hun dat zij
niets zouden nemen tot den weg
dan alléén eenen staf, geen male,
geen brood, geen geld in den
gordel,
9 maar dat zij schoenzolen zouden
aanbinden, en met geen twee
rokken gekleed zijn.
10 En hij zeide tot hen: Zoo
waar gij in een huis zult ingaan,
blijft daar totdat gij van daar
uitgaat.
11 En zoo wie u niet zullen
ontvangen noch u hooren, vertrekkende
van daar, schudt het
stof af dat onderaan uwe voeten
is, hun tot een getuigenis. Voorwaar
zeg ik u, het zal Sodom of
Gomorra verdraaglijker zijn in den
dag des oordeels dan die stad.
12 En uitgegaan zijnde, predikten
zij dat zij zich zouden bekeeren;
13 en zij wierpen vele duivelen
uit, en zalfden vele kranken met
olie, en maakten ze gezond.
14 En de Koning Herodes hoorde
het (want zijn naam was openbaar
geworden) en zeide: Johannes
die doopte, is van de dooden
opgewekt, en daarom werken die
krachten in hem;
15 anderen zeiden: Hij is Elía;
en anderen zeiden: Hij is een
Profeet, of als een der Profeten.
16 Maar als Herodes het hoorde,
zeide hij: Deze is Johannes,
dien ik onthoofd heb; díe is van
de dooden opgewekt.
17 Want deze Herodes *eenigen*
uitgezonden hebbende, had Johannes
gevangengenomen en hem in
de gevangenis gebonden, uit oorzaak
van Herodias, de huisvrouw
van zijnen broeder Filippus, omdat
hij haar getrouwd had;
18 want Johannes zeide tot
Herodes: Het is u niet geoorloofd
de huisvrouw uws broeders te
hebben.
19 En Herodias leide op hem toe
en wilde hem dooden, en kon niet;
20 want Herodes vreesde Johannes,
wetende dat hij een rechtvaardig
en heilig man was, en
hield hem in waarde; en als hij
hem hoorde, deed hij vele dingen,
en hoorde hem gaarne.
21 En als er een welgelegen
dag gekomen was, toen Herodes
op den dag zijner geboorte een
maaltijd aanrichtte voor zijne grooten
en de oversten over duizend
en de voornaamsten van Galiléa;
22 en als de dochter van deze
Herodias inkwam en danste, en
Herodes en dengenen die medeaanzaten,
behaagde, zoo zeide de
Koning tot het dochterken: Eisch
van mij wat gij ook wilt, en ik
zal het u geven;
23 en hij zwoer haar: Zoo wat
gij van mij zult eischen, zal ik u
geven, *ook* tot de helft mijns
koninkrijks.
24 En zij uitgegaan zijnde, zeide
tot hare moeder: Wat zal ik
eischen? En díe zeide: Het hoofd
van Johannes den Dooper.

25 En zij terstond met haast
ingaande tot den Koning, heeft
het geëischt, zeggende: Ik wil
dat gij mij nu terstond in een
schotel geeft het hoofd van Johan-
nes den Dooper.
26 En de Koning zeer bedroefd
geworden zijnde, *nochtans* om de
eeden en degenen die medeaan-
zaten, wilde hij haar *hetzelve* niet
afslaan;
27 en de Koning zond terstond
eenen scherprechter, en gebood
zijn hoofd te brengen. Deze nu
ging henen en onthoofdde hem
in de gevangenis,
28 en bracht zijn hoofd in een
schotel, en gaf hetzelve aan het
dochterken, en het dochterken gaf
hetzelve aan hare moeder.
29 En als zijne discipelen *dit*
hoorden, gingen zij en namen
zijn dood lichaam weg, en leiden
dat in een graf.
30 En de Apostelen kwamen
weder te zamen tot Jezus, en
boodschapten hem alles, beide wat
zij gedaan hadden en wat zij ge-
leerd hadden.
31 En hij zeide tot hen: Komt
gijlieden in eene woeste plaats
hier alléén, en rust een weinig.
Want daar waren velen die kwa-
men en die gingen, en zij hadden
zelfs geen gelegen tijd om te eten.
32 En zij vertrokken in een
schip naar eene woeste plaats
alléén.
33 En de scharen zagen ze
henenvaren, en velen werden hem
kennende, en liepen gezamenlijk
te voet van alle steden derwaarts,
en kwamen hun vóór, en gingen
te zamen tot hem.
34 En Jezus uitgaande, zag eene
groote schare, en werd innerlijk
met ontferming bewogen over hen;
want zij waren als schapen die
geenen herder hebben; en hij
begon hun vele dingen te leeren.
35 En als het nu laat op den
dag geworden was, kwamen zijne
discipelen tot hem en zeiden:
Deze plaats is woest, en het is
nu laat op den dag:
36 laat ze vàn u, opdat ze
henengaan in de omliggende dor-
pen en vlekken, en brooden voor
zichzelven mogen koopen; want zij
hebben niet wat zij eten zullen.
37 Maar hij antwoordende, zeide
tot hen: Geeft gij hun te eten.
En zij zeiden tot hem: Zullen wij
henengaan en koopen voor twee-
honderd penningen brood, en hun
te eten geven?
38 En hij zeide tot hen: Hoe-
veel brooden hebt gij? Gaat henen
en beziet *het.* En toen zij het
vernomen hadden, zeiden zij: Vijf,
en twee visschen.
39 En hij gebood hun dat zij
ze allen zouden doen nederzitten
bij gezelschappen op het groene
gras.
40 En zij zaten neder in ge-
deelten, bij honderd te zamen en
bij vijftig te zamen.
41 En als hij de vijf brooden
en de twee visschen genomen had,
zag hij òp naar den hemel, zegende,
en brak de brooden, en gaf ze
zijnen discipelen, opdat zij ze hun
zouden voorleggen; en de twee
visschen deelde hij voor allen.
42 En zij aten allen, en zijn
verzadigd geworden;
43 en zij namen òp twaalf volle
korven brokken, en van de vis-
schen.

44 En die de brooden gegeten hadden, waren omtrent vijf duizend mannen.

45 En terstond dwong hij zijne discipelen in het schip te gaan, en vooruit henen te varen naar de andere zijde tegen*over* Bethsaïda, terwijl hij de schare vàn zich zoude laten.

46 En als hij denzelven hun afscheid gegeven had, ging hij op den berg om te bidden.

47 En als het nu avond was geworden, zoo was het schip in 't midden van de zee, en hij was alléén op het land.

48 En hij zag dat zij zich zeer pijnigden om *het schip* voort te krijgen (want de wind was hun tegen); en omtrent de vierde nachtwaak kwam hij tot hen, wandelende op de zee, en wilde hen voorbijgaan.

49 En zij ziende hem wandelen op de zee, meenden dat het een spooksel was, en schreeuwden zeer;

50 want zij zagen hem allen, en werden ontroerd. En terstond sprak hij met hen, en zeide tot hen: Zijt welgemoed, ìk ben 't, vreest niet.

51 En hij klom tot hen in 't schip, en de wind stilde; en zij ontzetten zich bovenmate zeer in zichzelven, en waren verwonderd.

52 Want zij hadden niet gelet op *het wonder* der brooden; want hun hart was verhard.

53 En als zij overgevaren waren, kwamen zij in het land Gennésareth, en havenden aldaar.

54 En als zij uit het schip gegaan waren, werden zij terstond hem kennende.

55 *En* het geheele òmliggende land doorloopende, begonnen zij op beddekens degenen die kwalijk gesteld waren, òm te dragen, ter plaatse waar zij hoorden dat hij was.

56 En zoo waar hij kwam, in vlekken of steden of dorpen, daar leiden zij de kranken op de markten, en baden hem dat zij maar den zoom zijns kleeds aanraken mochten; en zoovelen als er hem aanraakten, werden gezond.

HOOFDSTUK 7.

EN tot hem vergaderden de Farizeërs en sommigen der Schriftgeleerden, die van Jeruzalem gekomen waren;

2 en ziende dat sommigen van zijne discipelen met onreine, dat is met ongewasschen handen brood aten, berispten zij *hen.*

3 Want de Farizeërs en alle de Joden eten niet, tenzij dat zij *eerst* de handen dikwijls wasschen, houdende de inzetting der ouden;

4 en van de markt *komende*, eten zij niet, tenzij dat ze *eerst* gewasschen zijn; en vele andere dingen zijn er die zij aangenomen hebben te houden, *als namelijk* de wasschingen der drinkbekers en kannen en koperen vaten en bedden.

5 Daarna vraagden hem de Farizeërs en de Schriftgeleerden: Waarom wandelen uwe discipelen niet naar de inzetting der ouden, maar eten het brood met ongewasschen handen?

6 Maar hij antwoordde en zeide tot hen: Wèl heeft Jesaja van u geveinsden geprofeteerd, gelijk geschreven is: Dit volk eert Mij

met de lippen, maar hun hart
houdt zich verre van Mij;
7 doch tevergeefs eeren zij Mij,
leerende leeringen *die* geboden
zijn der menschen.
8 Want nalatende het gebod
Gods, houdt gij de inzettingen der
menschen, *als namelijk* wasschingen der kannen en drinkbekers;
en andere dergelijke dingen doet
gij vele.
9 En hij zeide tot hen: Gij
doet *zeker* Gods gebod wèl te
niet, opdat gij úwe inzetting
zoudt onderhouden.
10 Want Mozes heeft gezegd:
Eer uwen vader en uwe moeder,
en: Wie vader of moeder vloekt,
die zal den dood sterven.
11 Maar gijlieden zegt: Zoo
een mensch tot vader of moeder
zegt: *Het is* korban (dat is *te
zeggen*, een gave), zoo wat u van
mij zoude kunnen ten nutte komen, *die voldoet;*
12 en gij laat hem niet meer
toe iets aan zijnen vader of zijne
moeder te doen,
13 makende *alzóó* Gods Woord
krachteloos door uwe inzetting
die gij ingezet hebt; en dergelijke
dingen doet gij vele.
14 En tot zich de gansche
schare geroepen hebbende, zeide
hij tot hen: Hoort mij allen en
verstaat:
15 daar is niets van buiten
den mensch in hem ingaande,
hetwelk hem kan ontreinigen;
maar de dingen die van hem uitgaan, díe zijn het welke den
mensch ontreinigen.
16 Zoo iemand ooren heeft om
te hooren, die hoore.
17 En toen hij van de schare
in huis gekomen was, vraagden
hem zijne discipelen van de gelijkenis.
18 En hij zeide tot hen: Zijt
ook gij alzóó onwetend? Verstaat
gij niet, dat al wat van buiten
in den mensch ingaat, hem niet
kan ontreinigen?
19 Want het gaat niet in zijn
hart, maar in den buik, en gaat
in de heimelijkheid uit, reinigende
alle de spijzen.
20 En hij zeide: Hetgeen uitgaat uit den mensch, dàt ontreinigt den mensch.
21 Want van binnen uit het
hart der menschen komen voort
kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen,
22 dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een
boos oog, lastering, hoovaardij,
onverstand:
23 alle deze booze dingen komen voort van binnen, en ontreinigen den mensch.
24 En van daar opstaande, ging
hij weg naar de landpalen van
Tyrus en Sidon; en in een huis
gegaan zijnde, wilde hij niet dat
iemand het wist, en hij kon
nochtans niet verborgen zijn.
25 Want eene vrouw, welker
dochterken eenen onreinen geest
had, van hem gehoord hebbende,
kwam en viel neder aan zijne
voeten.
26 Deze nu was eene Grieksche
vrouw, van geboorte uit Syro-Fenicië; en zij bad hem dat hij
den duivel uitwierp uit hare
dochter.
27 Maar Jezus zeide tot haar:
Laat eerst de kinderen verzadigd
worden; want het is niet beta-

melijk, dat men het brood der
kinderen neme en den hondekens
*voor*werpe.
28 Maar zij antwoordde en zeide
tot hem: Ja, Heere, doch ook de
hondekens eten onder de tafel van
de kruimkens der kinderen.
29 En hij zeide tot haar: Om
dezes woords wil ga henen: de
duivel is uit uwe dochter uitge-
varen.
30 En als zij in haar huis
kwam, vond zij dat de duivel
uitgevaren was, en de dochter
liggende op het bed.
31 En hij wederom weggegaan
zijnde van de landpalen van Tyrus
en Sidon, kwam aan de zee van
Galiléa, door het midden der
landpalen van Decápolis.
32 En zij brachten tot hem
eenen doove, die zwaarlijk sprak,
en baden hem dat hij de hand
op hem leide.
33 En hem van de schare alléén
genomen hebbende, stak hij zijne
vingeren in zijne ooren, en ge-
spuwd hebbende, raakte hij zijne
tong aan;
34 en opwaarts ziende naar den
hemel, zuchtte hij, en zeide tot
hem: Effatha, dat is, word ge-
opend.
35 En terstond werden zijne
ooren geopend, en de band zijner
tong werd los, en hij sprak recht.
36 En hij gebood hun dat zij
het niemand zeggen zouden; maar
wat hij hun ook verbood, zoo
verkondigden zij het des te meer.
37 En zij ontzetten zich boven-
mate zeer, zeggende: Hij heeft
alles wèl gedaan, en hij maakt
dat de dooven hooren en de stom-
men spreken.

HOOFDSTUK 8.

In die dagen, als er eene
zeer groote schare was, en zij
niet hadden wat zij eten zou-
den, riep Jezus zijne discipelen
tot zich, en zeide tot hen:
2 Ik word innerlijk met ontfer-
ming bewogen over de schare;
want zij zijn nu drie dagen bij
mij gebleven, en hebben niet wat
zij eten zouden;
3 en indien ik ze nuchteren naar
hun huis laat gaan, zoo zullen zij
op den weg bezwijken; want som-
migen van hen komen van verre.
4 En zijne discipelen antwoord-
den hem: Van waar zal iemand
dezen met brooden hier in de
woestijn kunnen verzadigen?
5 En hij vraagde hun: Hoe-
veel brooden hebt gij? En zij
zeiden: Zeven.
6 En hij gebood de schare ne-
der te zitten op de aarde. En
hij nam de zeven brooden, en
gedankt hebbende, brak hij ze,
en gaf ze zijnen discipelen, opdat
zij ze zouden voorleggen; en zij
leiden ze der schare voor.
7 En zij hadden weinige visch-
kens; en als hij gezegend had,
zeide hij dat zij ook die zouden
voorleggen.
8 En zij hebben gegeten en
zijn verzadigd geworden; en zij
namen het overschot der brokken
òp, zeven manden.
9 Die nu gegeten hadden, wa-
ren omtrent vier duizend; en hij
liet ze gaan.
10 En terstond in het schip
gegaan zijnde met zijne discipelen,
is hij gekomen in de deelen van
Dalmanútha.

11 En de Farizeeërs gingen uit
en begonnen met hem te twis-
ten, begeerende van hem een
teeken van den hemel, hem ver-
zoekende.
12 En hij zwaarlijk zuchtende
in zijnen geest, zeide: Wat be-
geert dit geslacht een teeken?
Voorwaar ik zeg u, zoo aan dit
geslacht een teeken gegeven zal
worden!
13 En hij verliet hen, en we-
derom in het schip gegaan zijnde,
voer hij weg naar de andere zijde.
14 En *zijne discipelen* hadden
vergeten brood mede te nemen,
en hadden niet dan één brood
met zich in het schip.
15 En hij gebood hun, zeg-
gende: Ziet toe, wacht u van den
zuurdeesem der Farizeeërs en van
den zuurdeesem van Herodes.
16 En zij overleiden onder elkan-
der, zeggende: *Het is* omdat wij
geen brooden hebben.
17 En Jezus *dat* bekennende,
zeide tot hen: Wat overlegt gij
dat gij geen brooden hebt? Be-
merkt gij nog niet, en verstaat
gij niet? Hebt gij nog uw verhard
hart?
18 Oogen hebbende, ziet gij niet,
en ooren hebbende, hoort gij niet?
19 En gedenkt gij niet, toen
ik de vijf brooden brak onder de
vijf duizend mannen, hoeveel
volle korven met brokken gij op-
naamt? Zij zeggen hem: Twaalf.
20 En toen ik de zeven *brak*
onder de vier duizend mannen,
hoeveel volle manden met brokken
gij opnaamt? En zij zeiden: Zeven.
21 En hij zeide tot hen: Hoe
verstaat gij niet?
22 En hij kwam te Bethsaïda;
en zij brachten tot hem eenen
blinde, en baden hem, dat hij
hem aanraakte.
23 En de hand des blinden ge-
nomen hebbende, leidde hij hem
uit buiten het vlek, en spuwde
in zijne oogen, en leide de han-
den op hem, en vraagde hem of
hij iets zag.
24 En hij opziende, zeide: Ik
zie de menschen, want ik zie ze
als boomen, wandelen.
25 Daarna leide hij de handen
weder op zijne oogen, en deed
hem opzien; en hij werd her-
steld, en zag ze allen, ver en
klaar.
26 En hij zond hem naar zijn
huis, zeggende: Ga niet in het
vlek, en zeg het niemand in het
vlek.
27 En Jezus ging uit en zijne
discipelen naar de vlekken van
Cesaréa Filippi; en op den weg
vraagde hij zijnen discipelen, zeg-
gende tot hen: Wie zeggen de
menschen dat ik ben?
28 En zij antwoordden: Johan-
nes de Dooper; en anderen: Elía;
en anderen: Een van de Pro-
feten.
29 En hij zeide tot hen: Maar
gijlieden, wie zegt gij dat ik ben?
En Petrus antwoordende, zeide
tot hem: Gij zijt de Christus.
30 En hij gebood hun scherpe-
lijk, dat zij het niemand zouden
zeggen van hem.
31 En hij begon hun te leeren,
dat de Zoon des menschen veel
moest lijden, en verworpen wor-
den van de Ouderlingen en Over-
priesteren en Schriftgeleerden, en
gedood worden, en na drie dagen
wederopstaan;

32 en dit woord sprak hij vrij-
uit. En Petrus hem tot zich ge-
nomen hebbende, begon hem te
bestraffen.
33 Maar hij zich omkeerende
en zijne discipelen aanziende, be-
strafte Petrus, zeggende: Ga he-
nen achter mij, satan; want gij
verzint niet de dingen die Gods
zijn, maar die der menschen zijn.
34 En tot zich geroepen heb-
bende de schare met zijne disci-
pelen, zeide hij tot hen: Zoo
wie achter mij wil komen, die
verloochene zichzelven, en neme
zijn kruis op en volge mij.
35 Want zoo wie zijn leven zal
willen behouden, die zal hetzelve
verliezen; maar zoo wie zijn leven
zal verliezen om mijnentwil en
om des Evangelies *wil*, die zal
hetzelve behouden.
36 Want wat zoude het den
mensch baten, zoo hij de geheele
wereld won en zijner ziel schade
leed?
37 Of wat zal een mensch ge-
ven tot lossing van zijne ziel?
38 Want zoo wie zich mijns
en mijner woorden zal geschaamd
hebben in dit overspelig en zon-
dig geslacht, diens zal zich de Zoon
des menschen óók schamen, wan-
neer hij zal komen in de heerlijk-
heid zijns Vaders, met de heilige
Engelen.

HOOFDSTUK 9.

EN hij zeide tot hen: Voor-
waar ik zeg u, dat er sommigen
zijn van degenen die hier staan,
die den dood niet zullen smaken,
totdat zij zullen hebben gezien
dat het Koninkrijk Gods met
kracht gekomen is.
2 En na zes dagen nam Jezus
met zich Petrus en Jacobus en
Johannes, en bracht ze op eenen
hoogen berg bezijden alléén. En
hij werd voor hen van gedaante
veranderd;
3 en zijne kleederen werden
blinkende, zeer wit als sneeuw,
hoedanige geen voller op aarde
zóó wit maken kan.
4 En van hen werd gezien Elía
met Mozes, en zij spraken met
Jezus.
5 En Petrus antwoordende, zeide
tot Jezus: Rabbi, het is goed dat
wij hier zijn, en laat ons drie
tabernakelen maken, voor u éénen,
en voor Mozes éénen, en voor
Elía éénen.
6 Want hij wist niet wat hij
zeide; want zij waren zeer be-
vreesd.
7 En daar kwam eene wolk
die ze overschaduwde, en eene
stem kwam uit de wolk, zeggende:
Deze is mijn geliefde Zoon: hoort
hem.
8 En haastelijk rondom ziende,
zagen zij niemand meer dan Jezus
alléén bij zich.
9 En als zij van den berg
afkwamen, gebood hij hun, dat
zij niemand verhalen zouden het-
geen zij gezien hadden, dan wan-
neer de Zoon des menschen uit
de dooden zoude opgestaan zijn.
10 En zij behielden dit woord
bij zichzelven, vragende onder
elkander wat het was, uit de
dooden opstaan.
11 En zij vraagden hem, zeg-
gende: Waarom zeggen de Schrift-
geleerden, dat Elía eerst komen
moet?
12 En hij antwoordende, zeide

tot hen: Elía zal wel eerst komen
en alles wederoprichten; en *het
zal geschieden* gelijk geschreven
is van den Zoon des menschen,
dat hij veel lijden zal en veracht
worden.
13 Maar ik zeg u, dat ook Elía
gekomen is, en zij hebben hem
gedaan al wat zij gewild hebben,
gelijk van hem geschreven is.
14 En als hij bij de discipelen
gekomen was, zag hij eene groote
schare rondom hen, en *eenige*
Schriftgeleerden met hen twis-
tende.
15 En terstond de geheele scha-
re hem ziende, werd verbaasd, en
toeloopende, groetten zij hem.
16 En hij vraagde den Schriftge-
leerden: Wat twist gij met dezen?
17 En een uit de schare ant-
woordende, zeide: Meester, ik heb
mijnen zoon tot u gebracht, die
een stommen geest heeft;
18 en waar hij hem ook aan-
grijpt, zoo scheurt hij hem, en
hij schuimt en knerst met zijne
tanden en verdort; en ik heb
uwen discipelen gezegd dat zij
hem zouden uitwerpen, en zij
hebben niet gekund.
19 En hij antwoordde hem en
zeide: O ongeloovig geslacht, hoe-
lang zal ik nog bij ulieden zijn,
hoelang zal ik u nog verdragen?
Brengt hem tot mij.
20 En zij brachten denzelven
tot hem; en als hij hem zag,
scheurde hem terstond de geest;
en hij vallende op de aarde, wen-
telde zich al schuimende.
21 En hij vraagde zijnen vader:
Hoe langen tijd is het, dat hem
dit overkomen is? En hij zeide:
Van *zijne* kindsheid af;
22 en menigmaal heeft hij hem
ook in het vuur en in het water
geworpen, om hem te verderven;
maar zoo gij iets kunt, wees met
innerlijke ontferming over ons
bewogen en help ons.
23 En Jezus zeide tot hem: Zoo
gij kunt gelooven, alle dingen
zijn mogelijk dengenen die ge-
looft.
24 En terstond de vader des
kinds roepende met tranen, zeide:
Ik geloof, Heere, kom mijne
ongeloovigheid te hulp.
25 En Jezus ziende dat de
schare gezamenlijk toeliep, bestrafte
den onreinen geest, zeggende tot
hem: Gij stomme en doove geest,
ik beveel u, ga uìt van hem en
kom niet meer in hem.
26 En hij roepende, en hem
zeer scheurende, ging uit; en
het kind werd als dood, alzoo
dat velen zeiden dat het gestorven
was.
27 En Jezus hem bij de hand
grijpende, richtte hem op, en hij
stond op.
28 En als hij in huis gegaan
was, vraagden hem zijne discipe-
len alléén: Waarom hebben wíj
hem niet kunnen uitwerpen?
29 En hij zeide tot hen: Dit
geslacht kan nergens door uitgaan
dan door bidden en vasten.
30 En van daar weggaande,
reisden zij door Galiléa; en hij
wilde niet, dat iemand het wist;
31 want hij leerde zijne disci-
pelen en zeide tot hen: De Zoon
des menschen zal overgeleverd
worden in de handen der men-
schen, en zij zullen hem dooden,
en gedood zijnde, zal hij ten derden
dage wederopstaan.

32 Maar zij verstonden dat
woord niet, en zij vreesden hem
te vragen.
33 En hij kwam te Kapérnaüm,
en in het huis gekomen zijnde,
vraagde hij hun: Waarvan hadt
gij woorden onder elkander op
den weg?
34 Doch zij zwegen; want zij
waren onder elkander in woorden
geweest op den weg, wie de
meeste *zoude zijn*.
35 En nedergezeten zijnde, riep
hij de twaalve, en zeide tot hen:
Indien iemand wil de eerste zijn,
die zal de laatste van allen zijn,
en aller dienaar.
36 En nemende een kindeken,
stelde hij dat midden onder hen,
en omving het met zijne armen,
en zeide tot hen:
37 Zoo wie één van zoodanige
kinderkens zal ontvangen in mij-
nen naam, die ontvangt míj; en
zoo wie míj zal ontvangen, die
ontvangt míj niet, maar dien die
mij gezonden heeft.
38 En Johannes antwoordde
hem, zeggende: Meester, wij heb-
ben eenen gezien die de duivelen
uitwierp in uwen naam, welke
ons niet volgt; en wij hebben
het hem verboden, omdat hij ons
niet volgt.
39 Doch Jezus zeide: Verbiedt
hem niet; want daar is niemand
die eene kracht doen zal in mijnen
naam, en haastelijk van mij zal
kunnen kwalijk spreken.
40 Want wie tégen ons niet is,
die is vóór ons.
41 Want zoo wie ulieden eenen
beker water te drinken zal geven
in mijnen naam, omdat gij *disci-
pelen* van Christus zijt, voorwaar
zeg ik u, hij zal zijn loon geens-
zins verliezen.
42 En zoo wie één van deze
kleinen die in mij gelooven, ergert,
het ware hem beter dat een mo-
lensteen om zijnen hals gedaan
ware, en dat hij in de zee ge-
worpen ware.
43 En indien uwe hand u er-
gert, houw ze af: het is u beter
verminkt tot het leven in te gaan,
dan de twee handen hebbende,
henen te gaan in de hel, in het
onuitblusschelijk vuur,
44 waar hun worm niet sterft
en het vuur niet uitgebluscht
wordt.
45 En indien uw voet u ergert,
houw hem af: het is u beter
kreupel tot het leven in te gaan,
dan de twee voeten hebbende, ge-
worpen te worden in de hel, in
het onuitblusschelijk vuur,
46 waar hun worm niet sterft
en het vuur niet uitgebluscht
wordt.
47 En indien uw oog u ergert,
werp het uit: het is u beter maar
één oog hebbende, in het Koninkrijk
Gods in te gaan, dan twee oogen
hebbende, in het helsche vuur
geworpen te worden,
48 waar hun worm niet sterft
en het vuur niet uitgebluscht
wordt.
49 Want een ieder zal met vuur
gezouten worden, en iedere offe-
rande zal met zout gezouten
worden.
50 Het zout is goed; maar in-
dien het zout onzout wordt, waar-
mede zult gij dat smakelijk maken?
Hebt zout in uzelven, en houdt
vrede onder elkander.

HOOFDSTUK 10.

EN van daar opgestaan zijnde,
ging hij naar de landpalen van
Judéa, door de overzijde van den
Jordaan; en de scharen kwamen
wederom te zamen bij hem, en
gelijk hij gewoon was, leerde hij
ze wederom.
2 En de Farizeërs tot hem komende,
vraagden hem, of het een
man geoorloofd is *zijne* vrouw te
verlaten, hem verzoekende.
3 Maar hij antwoordende, zeide
tot hen: Wat heeft Mozes u geboden?
4 En zij zeiden: Mozes heeft
toegelaten eenen scheidbrief te
schrijven en *haar* te verlaten.
5 En Jezus antwoordende, zeide
tot hen: Vanwege de hardigheid
uwer harten heeft hij ulieden dat
gebod geschreven;
6 maar van het begin der schepping
heeft God ze man en vrouw
gemaakt.
7 Daarom zal een mensch zijn
vader en moeder verlaten, en zal
zijne vrouw aanhangen,
8 en die twee zullen tot één
vleesch zijn; alzoo dat zij niet
meer twee zijn, maar één vleesch.
9 Hetgeen dan God samengevoegd
heeft, scheide de mensch
niet.
10 En in het huis vraagden
hem zijne discipelen wederom van
hetzelfde.
11 En hij zeide tot hen: Zoo
wie zijne vrouw verlaat en eene
andere trouwt, die doet overspel
tegen haar.
12 En indien eene vrouw haren
man zal verlaten en met een ander
trouwen, die doet overspel.
13 En zij brachten kinderkens
tot hem, opdat hij ze aanraken
zoude; en de discipelen bestraften
degenen die ze tot hem brachten.
14 Maar Jezus *dat* ziende, nam
het zeer kwalijk, en zeide tot hen:
Laat de kinderkens tot mij komen,
en verhindert ze niet; want derzulken
is het Koninkrijk Gods.
15 Voorwaar zeg ik u, zoo wie
het Koninkrijk Gods niet ontvangt
gelijk een kindeken, die zal in
hetzelve geenszins ingaan.
16 En hij omving ze met zijne
armen, *en* de handen op hen gelegd
hebbende, zegende hij dezelven.
17 En als hij uitging op den
weg, liep een tot hem, en voor
hem op de knieën vallende, vraagde
hem: Goede Meester, wat zal
ik doen, opdat ik het eeuwige
leven beërve?
18 En Jezus zeide tot hem:
Wat noemt gij mij goed? Niemand
is goed dan één, *namelijk* God.
19 Gij weet de geboden: gij
zult geen overspel doen; gij zult
niet dooden; gij zult niet stelen;
gij zult geen valsche getuigenis
geven; gij zult niemand te kort
doen; eer uwen vader en uwe
moeder.
20 Doch hij antwoordende, zeide
tot hem: Meester, alle deze dingen
heb ik onderhouden van mijne
jonkheid af.
21 En Jezus hem aanziende, beminde
hem, en zeide tot hem:
Één ding ontbreekt u: ga henen,
verkoop alles wat gij hebt, en geet
het den armen, en gij zult eenen
schat hebben in den hemel; en
kom herwaarts, neem het kruis
op en volg mij.
22 Maar hij treurig geworden

zijnde over dat woord, ging be-
droefd weg; want hij had vele
goederen.
23 En Jezus rondom ziende,
zeide tot zijne discipelen: Hoe be-
zwaarlijk zullen degenen die goed
hebben, in het Koninkrijk Gods
inkomen!
24 En de discipelen werden
verbaasd over deze zijne woorden.
Maar Jezus wederom antwoorden-
de, zeide tot hen: Kinderen, hoe
zwaar is 't, dat degenen die op
het goed hun betrouwen zetten,
in het Koninkrijk Gods ingaan!
25 Het is lichter dat een kemel
ga door het oog van eene naald,
dan dat een rijke in het Konink-
rijk Gods inga.
26 En zij werden nog meer
verslagen, zeggende tot elkander:
Wie kan dan zalig worden?
27 Doch Jezus hen aanziende,
zeide: Bij de menschen is het on-
mogelijk, maar niet bij God; want
alle dingen zijn mogelijk bij God.
28 En Petrus begon tot hem
te zeggen: Zie, wij hebben alles
verlaten en zijn u gevolgd.
29 En Jezus antwoordende, zei-
de: Voorwaar zeg ik ulieden, daar
is niemand die verlaten heeft huis,
of broeders of zusters, of vader
of moeder, of vrouw of kinderen,
of akkers, om mijnentwil en des
Evangelies *wil*,
30 of hij ontvangt honderdvoud,
nu in dezen tijd huizen, en broe-
ders en zusters, en moeders en
kinderen, en akkers, met de ver-
volgingen, en in de toekomende
eeuw het eeuwige leven.
31 Maar vele eersten zullen de
laatsten zijn, en *velen* die de laat-
sten *zijn*, de eersten.
32 En zij waren op den weg,
opgaande naar Jeruzalem, en Jezus
ging vóór hen; en zij waren ver-
baasd, en hem volgende, waren
zij bevreesd. En de twaalve weder-
om tot zich nemende, begon hij
hun te zeggen de dingen die hem
overkomen zouden,
33 *zeggende:* Zie, wij gaan òp
naar Jeruzalem, en de Zoon des
menschen zal den Overpriesteren
en den Schriftgeleerden overge-
leverd worden, en zij zullen hem
ter dood veroordeelen, en hem den
heidenen overleveren;
34 en zij zullen hem bespotten,
en hem geeselen, en hem bespu-
wen, en hem dooden; en ten der-
den dage zal hij wederopstaan.
35 En tot hem kwamen Jacobus
en Johannes, de zonen van Ze-
bedeüs, zeggende: Meester, wij
wilden *wel*, dat gij ons deedt zoo
wat wij begeeren zullen.
36 En hij zeide tot hen: Wat
wilt gij dat ik u doe?
37 En zij zeiden tot hem: Geef
ons dat wij mogen zitten de één
aan uwe rechter*hand* en de ander
aan uwe linker*hand* in uwe heer-
lijkheid.
38 Maar Jezus zeide tot hen:
Gij weet niet wat gij begeert;
kunt gij den drinkbeker drinken
dien ìk drink, en met den doop
gedoopt worden waar ìk mede ge-
doopt word?
39 En zij zeiden tot hem: Wij
kunnen. Doch Jezus zeide tot hen:
Den drinkbeker dien ìk drink, zult
gij wel drinken, en met den doop
gedoopt worden waar ìk mede ge-
doopt word;
40 maar het zitten tot mijne
rechter- en tot mijne linker*hand*

staat bij mij niet te geven, maar *het zal gegeven worden* wien het bereid is.

41 En als de *andere* tien *dit* hoorden, begonnen zij het van Jacobus en Johannes zeer kwalijk te nemen.

42 Maar Jezus hen tot zich geroepen hebbende, zeide tot hen: Gij weet dat degenen die geacht worden oversten te zijn der volkeren, heerschappij voeren over hen, en hunne grooten gebruiken macht over hen.

43 Doch alzóó zal het onder u niet zijn; maar zoo wie onder u groot zal willen worden, die zal uw dienaar zijn;

44 en zoo wie van u de eerste zal willen worden, die zal aller dienstknecht zijn.

45 Want ook de Zoon des menschen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijne ziel te geven *tot* een rantsoen voor velen.

46 En zij kwamen te Jericho. En als hij en zijne discipelen en eene groote schare van Jericho uitging, zat de zoon van Timeüs, Bar-Timeüs de blinde, aan den weg, bedelende.

47 En hoorende dat het Jezus de Nazarener was, begon hij te roepen en te zeggen: Jezus, gij Zoon Davids, ontferm u mijner!

48 En velen bestraften hem, opdat hij zwijgen zoude; maar hij riep zooveel te meer: Gij Zoon Davids, ontferm u mijner!

49 En Jezus *stil*staande, zeide dat men hem roepen zoude; en zij riepen den blinde, zeggende tot hem: Heb goeden moed, sta op; hij roept u.

50 En hij zijnen mantel afgeworpen hebbende, stond op en kwam tot Jezus.

51 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Wat wilt gij dat ik u doen zal? En de blinde zeide tot hem: Rabboni, dat ik ziende moge worden.

52 En Jezus zeide tot hem: Ga henen, uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende, en volgde Jezus op den weg.

HOOFDSTUK 11.

EN toen zij Jeruzalem genaakten, te Bethfagé en Bethanië aan den Olijfberg, zond hij twee van zijne discipelen uit,

2 en zeide tot hen: Gaat henen in het vlek dat tegen u over is; en terstond als gij in hetzelve komt, zult gij vinden een veulen gebonden, op hetwelk geen mensch gezeten heeft: ontbindt het en brengt het.

3 En indien iemand tot u zegt: Waarom doet gij dat? zoo zegt dat de Heere hetzelve van noode heeft, en hij zal het terstond herwaarts zenden.

4 En zij gingen henen, en vonden het veulen gebonden bij de deur, buiten aan de wegscheiding, en zij ontbonden hetzelve.

5 En sommigen van degenen die aldaar stonden, zeiden tot hen: Wat doet gij, dat gij het veulen ontbindt?

6 Doch zij zeiden tot hen, gelijk Jezus bevolen had; en zij lieten ze gaan.

7 En zij brachten het veulen tot Jezus, en wierpen hunne kleederen daarop; en hij zat op hetzelve.

8 En velen spreidden hunne kleederen op den weg, en anderen hieuwen meien van de boomen en spreidden ze op den weg.

9 En die voorgingen en die volgden, riepen, zeggende: Hosanna, gezegend *is* hij die komt in den naam des Heeren!

10 Gezegend *zij* het Koninkrijk van onzen vader David, hetwelk komt in den naam des Heeren! Hosanna in de hoogste *hemelen*!

11 En Jezus kwam binnen Jeruzalem, en in den Tempel; en als hij alles rondom bezien had, en het nu avondstond was, ging hij ùit naar Bethanië met de twaalve.

12 En des anderen daags, als zij uit Bethanië gingen, hongerde hem.

13 En ziende van verre eenen vijgeboom die bladeren had, ging hij *om te zien* of hij ook iets op denzelven zoude vinden; en daarbij gekomen zijnde, vond hij niets dan bladeren; want het was de tijd der vijgen niet.

14 En Jezus antwoordende, zeide tot denzelven: Niemand ete *eenige* vrucht meer van u in der eeuwigheid. En zijne discipelen hoorden het.

15 En zij kwamen te Jeruzalem; en Jezus in den Tempel gegaan zijnde, begon degenen die in den Tempel verkochten en kochten, uit te drijven; en de tafels der wisselaars en de zitstoelen dergenen die de duiven verkochten, keerde hij om,

16 en liet niet toe dat iemand eenig vat door den Tempel droeg;

17 en hij leerde, zeggende tot hen: Is er niet geschreven: Mijn Huis zal een Huis des gebeds genaamd worden allen volken? Maar gíj hebt het *tot* een kuil der moordenaren gemaakt.

18 En de Schriftgeleerden en de Overpriesters hoorden *dat*, en zochten hoe zij hem dooden zouden; want zij vreesden hem, omdat de gansche schare ontzet was over zijne leer.

19 En als het nu laat geworden was, ging hij ùit buiten de stad.

20 En des morgens vroeg voorbijgaande, zagen zij dat de vijgeboom verdord was van de wortels af.

21 En Petrus *zulks* indachtig geworden zijnde, zeide tot hem: Rabbi, zie, de vijgeboom dien gij vervloekt hebt, is verdord.

22 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Hebt geloof op God.

23 Want voorwaar zeg ik u, dat zoo wie tot dezen berg zal zeggen: Word opgeheven en in de zee geworpen, en niet zal twijfelen in zijn hart, maar zal gelooven dat hetgeen hij zegt, geschieden zal, het zal hem geworden zoo wat hij zegt.

24 Daarom zeg ik u, alle dingen die gij biddende begeert, gelooft dat gij ze ontvangen zult, en zij zullen u geworden.

25 En wanneer gij staat om te bidden, vergeeft indien gij iets hebt tegen iemand; opdat ook uw Vader die in de hemelen is, ulieden úwe misdaden vergeve.

26 Maar indien gij niet vergeeft, zoo zal uw Vader die in de hemelen is, ook úwe misdaden niet vergeven.

27 En zij kwamen wederom te Jeruzalem. En als hij in den Tempel wandelde, kwamen tot hem

de Overpriesters en de Schriftgeleerden en de Ouderlingen,
28 en zeiden tot hem: Door wat
macht doet gij deze dingen, en
wie heeft u deze macht gegeven,
dat gij deze dingen doen zoudt?
29 Maar Jezus antwoordende,
zeide tot hen: Ik zal u ook één
woord vragen; antwoordt mij óók,
en zoo zal ik u zeggen door wat
macht ik deze dingen doe:
30 De doop van Johannes, was
die uit den hemel of uit de menschen? Antwoordt mij.
31 En zij overleiden onder
elkander, zeggende: Indien wij
zeggen: Uit den hemel, zoo zal
hij zeggen: Waarom hebt gij hem
dan niet geloofd?
32 Maar indien wij zeggen: Uit
de menschen, zoo vreezen wij het
volk; want zij hielden allen van
Johannes, dat hij waarlijk een
Profeet was.
33 En antwoordende, zeiden zij
tot Jezus: Wij weten het niet. En
Jezus antwoordende, zeide tot hen:
Zoo zeg ik u óók niet door wat
macht ik deze dingen doe.

HOOFDSTUK 12.

En hij begon door gelijkenissen tot hen te zeggen: Een mensch
plantte eenen wijngaard, en zette
eenen tuin daarom, en groef eenen
wijnpersbak, en bouwde eenen
toren, en verhuurde dien aan de
landlieden, en reisde buitenslands.
2 En als het de tijd was, zond
hij eenen dienstknecht tot de
landlieden, opdat hij van de landlieden ontving van de vrucht des
wijngaards;
3 maar zij namen en sloegen
hem, en zonden *hem* ledig henen.
4 En hij zond wederom eenen
anderen dienstknecht tot hen, en
dien steenigden zij, en wondden
hem het hoofd, en zonden *hem*
henen, schandelijk behandeld
zijnde.
5 En wederom zond hij eenen
anderen, en dien doodden zij;
en vele anderen, *waarvan* zij
sommigen sloegen en sommigen
doodden.
6 Als hij dan nog éénen zoon
had, die hem lief was, zoo heeft
hij ook dien ten laatste tot hen
gezonden, zeggende: Zij zullen
immers mijnen zoon ontzien.
7 Maar die landlieden zeiden
onder elkander: Deze is de erfgenaam; komt, laat ons hem
dooden, en de erfenis zal de onze
zijn.
8 En zij namen en doodden hem,
en wierpen *hem* uìt buiten den
wijngaard.
9 Wat zal dan de heer des
wijngaards doen? Hij zal komen
en de landlieden verderven, en
den wijngaard aan anderen geven.
10 Hebt gij ook deze Schrift
niet gelezen: De steen dien de
bouwlieden verworpen hebben,
déze is geworden tot een hoofd
des hoeks;
11 van den Heere is dit geschied, en het is wonderlijk in
onze oogen?
12 En zij zochten hem te vangen, maar zij vreesden de schare;
want zij verstonden dat hij die
gelijkenis op hen sprak; en zij
verlieten hem en gingen weg.
13 En zij zonden tot hem eenigen der Farizeërs en der Herodianen, opdat zij hem in *zijne*
rede vangen zouden.

14 Dezen nu kwamen en zeiden tot hem: Meester, wij weten dat gij waarachtig zijt, en naar niemand vraagt; want gij ziet den persoon der menschen niet aan, maar gij leert den weg Gods in der waarheid: is het geoorloofd den Keizer schatting te geven of niet? Zullen wij geven of niet geven?
15 En hij wetende hunne geveinsdheid, zeide tot hen: Wat verzoekt gij mij? Brengt mij eenen penning, dat ik *hem* zie.
16 En zij brachten *eenen*. En hij zeide tot hen: Wiens is dit beeld en het opschrift? En zij zeiden tot hem: Des Keizers.
17 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Geeft dan den Keizer wat des Keizers is, en Gode wat Gods is. En zij verwonderden zich over hem.
18 En de Sadduceërs kwamen tot hem, welke zeggen dat er geene opstanding is, en vraagden hem, zeggende:
19 Meester, Mozes heeft ons geschreven, indien iemands broeder sterft, en eene vrouw achterlaat, en geene kinderen nalaat, dat zijn broeder deszelfs vrouw nemen zal en zijnen broeder zaad verwekken.
20 Daar waren nu zeven broeders; en de eerste nam eene vrouw, en stervende, liet geen zaad na.
21 De tweede nam haar óók, en is gestorven, en ook deze liet geen zaad na, en de derde desgelijks;
22 en *alle* de zeven namen dezelve, en lieten geen zaad na. De laatste van allen is ook de vrouw gestorven.
23 In de opstanding dan, wanneer zij zullen opgestaan zijn, wiens vrouw zal zij zijn van dezen? want die zeven hebben haar tot eene vrouw gehad.
24 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Dwaalt gij niet, daarom dat gij de Schriften niet weet noch de kracht Gods?
25 Want als zij uit de dooden zullen opgestaan zijn, zoo trouwen zij niet, noch worden ten huwelijk gegeven; maar zij zijn gelijk Engelen die in de hemelen *zijn*.
26 Doch aangaande de dooden, dat zij opgewekt zullen worden, hebt gij niet gelezen in het boek van Mozes, hoe God in het doornenbosch tot hem gesproken heeft, zeggende: Ik ben de God Abrahams en de God Isaäks en de God Jakobs?
27 God is niet een *God* der dooden, maar een God der levenden. Gij dwaalt dan zeer.
28 En een der Schriftgeleerden, hoorende dat zij te zamen in woorden waren, *en* wetende dat hij hun wèl geantwoord had, kwam tot hem en vraagde hem: Welk is het eerste gebod van alle?
29 En Jezus antwoordde hem: Het eerste van alle de geboden is: Hoor, Israël, de Heere onze God is een éénige Heere;
30 en gij zult den Heere uwen God liefhebben uit geheel uw hart en uit geheel uwe ziel en uit geheel uw verstand en uit geheel uwe kracht Dit is het eerste gebod.
31 En het tweede *hieraan* gelijk, *is* dit: Gij zult uwen naaste liefhebben als uzelven. Daar is

geen ander gebod grooter dan
deze.
32 En de Schriftgeleerde zeide
tot hem: Meester, gij hebt in
waarheid wèl gezegd, dat er een
éénig God is, en daar is geen
ander dan Hij;
33 en Hem lief te hebben uit
geheel het hart en uit geheel het
verstand en uit geheel de ziel en
uit geheel de kracht, en den
naaste lief te hebben als zichzel-
ven, is meer dan alle de brand-
offeren en de slachtofferen.
34 En Jezus ziende dat hij ver-
standiglijk geantwoord had, zeide
tot hem: Gij zijt niet verre van
't Koninkrijk Gods. En niemand
durfde hem meer vragen.
35 En Jezus antwoordde en
zeide, leerende in den Tempel:
Hoe zeggen de Schriftgeleerden,
dat de Christus een zoon Davids is?
36 Want David zelf heeft door
den Heiligen Geest gezegd: De
Heere heeft gezegd tot mijnen
Heere: Zit aan mijne rechter*hand*,
totdat ik uwe vijanden zal gezet
hebben tot een voetbank uwer
voeten.
37 David dan zelf noemt hem
zijnen Heere, en hoe is hij zijn
zoon? En de menigte der schare
hoorde hem gaarne.
38 En hij zeide tot hen in zijne
leer: Wacht u voor de Schrift-
geleerden, die gaarne willen wan-
delen in lange kleederen, en ge-
groet zijn op de markten,
39 en de voorgestoelten *hebben*
in de Synagogen, en de vooraan-
zittingen in de maaltijden;
40 welke de huizen der wedu-
wen opeten, en *dat* onder den
schijn van lang te bidden: dezen
zullen zwaarder oordeel ontvangen.
41 En Jezus gezeten zijnde
tegenover de schatkist, zag hoe
de schare geld wierp in de schat-
kist; en vele rijken wierpen veel
daarin.
42 En daar kwam eene arme
weduwe, die wierp twee kleine
penningen daarin, hetwelk is een
oort.
43 En *Jezus* zijne discipelen tot
zich geroepen hebbende, zeide tot
hen: Voorwaar ik zeg u, dat
deze arme weduwe meer inge-
worpen heeft dan allen die in de
schatkist geworpen hebben;
44 want zij allen hebben van
hunnen overvloed *daarin* gewor-
pen; maar déze heeft van haar
gebrek al wat zij had, *daarin* ge-
worpen, haren ganschen leeftocht.

HOOFDSTUK 13.

EN als hij uit den Tempel
ging, zeide een van zijne discipe-
len tot hem: Meester, zie, hoe-
danige steenen en hoedanige ge-
bouwen!
2 En Jezus antwoordende, zeide
tot hem: Ziet gij deze groote
gebouwen? Daar zal niet *een*
steen op *den anderen* steen gela-
ten worden, die niet afgebroken
zal worden.
3 En als hij gezeten was op den
Olijfberg, tegen den Tempel over,
vraagden hem Petrus en Jacobus
en Johannes en Andréas alléén:
4 Zeg ons, wanneer zullen deze
dingen zijn? En welk is het tee-
ken, wanneer deze dingen alle
voleindigd zullen worden?
5 En Jezus hun antwoordende,
begon te zeggen: Ziet toe dat u
niemand verleide;

6 want velen zullen komen onder mijnen naam, zeggende: Ik ben *de Christus*, en zullen velen verleiden.

7 En wanneer gij zult hooren van oorlogen en geruchten van oorlogen, zoo wordt niet verschrikt; want *dit* moet geschieden, maar nog is het einde niet.

8 Want *het ééne* volk zal tegen *het andere* volk opstaan, en *het ééne* koninkrijk tegen *het andere* koninkrijk; en daar zullen aardbevingen zijn in verscheidene plaatsen, en daar zullen hongersnooden wezen en beroerten. Deze dingen zijn *maar* beginselen der smarten.

9 Maar ziet gij voor uzelven toe; want zij zullen u overleveren in de Raadsvergaderingen en in de Synagogen; gij zult geslagen worden, en voor Stadhouders en Koningen zult gij gesteld worden om mijnentwil, hun tot een getuigenis.

10 En het Evangelie moet eerst gepredikt worden onder alle de volken.

11 Doch wanneer zij u leiden zullen om u over te leveren, zoo zijt te voren niet bezorgd wat gij spreken zult, en bedenkt het niet; maar zoo wat u in die ure gegeven zal worden, spreekt dàt; want gij zijt het niet die spreekt, maar de Heilige Geest.

12 En de *ééne* broeder zal den *anderen* broeder overleveren tot den dood, en de vader het kind; en de kinderen zullen opstaan tegen de ouders, en zullen ze dooden.

13 En gij zult gehaat worden van allen om mijns naams wil; maar wie volharden zal tot den einde, die zal zalig worden.

14 Wanneer gij dan zult zien den gruwel der verwoesting, waarvan door den Profeet Daniël gesproken is, staande waar het niet behoort (die het leest, die merke daarop), alsdàn die in Judéa zijn, dat ze vlieden op de bergen;

15 en die op het dak is, kome niet àf in het huis, en ga niet in om iets uit zijn huis weg te nemen;

16 en die op den akker is, keere niet weder terug om zijn kleed te nemen.

17 Maar wee den bevruchten en den zoogenden *vrouwen* in die dagen.

18 Doch bidt dat uwe vlucht niet geschiede des winters;

19 want die dagen zullen zulke verdrukking zijn, welker gelijke niet geweest is van het begin der schepselen die God geschapen heeft, tot nu toe, en ook niet zijn zal.

20 En indien de Heere de dagen niet verkort had, geen vleesch zoude behouden worden; maar om der uitverkorenen wil die Hij heeft uitverkoren, heeft Hij de dagen verkort.

21 En alsdàn zoo iemand tot ulieden zal zeggen: Zie, hier is de Christus, of zie, hij is dáár, gelooft het niet.

22 Want daar zullen valsche christussen en valsche profeten opstaan, en zullen teekenen en wonderen doen, om te verleiden, indien het mogelijk was, ook de uitverkorenen.

23 Maar gijlieden, ziet toe: zie, ik heb u alles voorzegd.

24 Maar in die dagen, na die
verdrukking, zal de zon verduis-
terd worden, en de maan zal
haar schijnsel niet geven,
25 en de sterren des hemels
zullen daaruit vallen, en de krach-
ten die in de hemelen *zijn*, zul-
len bewogen worden.
26 En alsdàn zullen zij den
Zoon des menschen zien, komen-
de in de wolken met groote kracht
en heerlijkheid.
27 En alsdàn zal hij zijne En-
gelen uitzenden, en zal zijne uit-
verkorenen bijeenvergaderen uit
de vier winden, van het uiterste
der aarde tot het uiterste des
hemels.
28 En leert van den vijgeboom
deze gelijkenis: wanneer nu zijn
tak teer wordt en de bladeren
uitspruiten, zoo weet gij dat de
zomer nabij is:
29 alzóó ook gij, wanneer gij
deze dingen zult zien geschieden,
zoo weet dat *het* nabij, voor de
deur is.
30 Voorwaar ik zeg u, dat dit
geslacht niet zal voorbijgaan, tot-
dat alle deze dingen zullen ge-
schied zijn.
31 De hemel en de aarde zullen
voorbijgaan, maar mijne woorden
zullen geenszins voorbijgaan.
32 Maar van dien dag en die
ure weet niemand, noch de En-
gelen die in den hemel zijn, noch
de Zoon, dan de Vader.
33 Ziet toe, waakt en bidt,
want gij weet niet wanneer de
tijd is.
34 Gelijk een mensch buiten-
slands reizende, zijn huis verliet,
en zijnen dienstknechten macht
gaf, en elk zijn werk, en den
deurwachter gebood dat hij zoude
waken:
35 zoo waakt dan (want gij weet
niet wanneer de heer des huizes
komen zal, *des avonds* laat, of
te middernacht, of met het hanen-
gekraai, of in den morgenstond),
36 opdat hij niet onvoorziens
kome en u slapende vinde.
37 En hetgeen ik ú zeg, *dat*
zeg ik allen: Waakt!

HOOFDSTUK 14.

EN het Pascha en *het feest* der
ongehevelde *brooden* was na twee
dagen; en de Overpriesters en de
Schriftgeleerden zochten, hoe zij
hem met listigheid vangen en
dooden zouden.
2 Maar zij zeiden: Niet op het
feest, opdat er niet misschien oproer
onder het volk worde.
3 En als hij te Bethanië was
in het huis van Simon den melaat-
sche, daar hij aan *tafel* zat, kwam
eene vrouw, hebbende eene albas-
ten flesch met zalf van onver-
valschte nardus van grooten prijs;
en de albasten flesch gebroken
hebbende, goot die op zijn hoofd.
4 En daar waren sommigen die
dat zeer kwalijk namen bij zich-
zelven, en zeiden: Waartoe is dit
verlies der zalf geschied?
5 Want dezelve had kunnen
boven de driehonderd penningen
verkocht, en *die* den armen ge-
geven worden; en zij vergrimden
tegen haar.
6 Maar Jezus zeide: Laat àf
van haar; wat doet gij haar moeite
aan? Zij heeft een goed werk aan
mij gewrocht.
7 Want de armen hebt gij altijd
met u, en wanneer gij wilt, kunt

gij hun wèldoen; maar mij hebt
gij niet altijd.
8 Zij heeft gedaan hetgeen zij
kon: zij is voorgekomen om mijn
lichaam te zalven, *tot eene voorbereiding*
ter begrafenis.
9 Voorwaar zeg ik u, alwaar
dit Evangelie gepredikt zal worden
in de geheele wereld, *daar*
zal ook tot hare gedachtenis gesproken
worden van hetgeen zij
gedaan heeft.
10 En Judas Iskariot, een van
de twaalve, ging henen tot de
Overpriesters, opdat hij hem hun
zoude overleveren.
11 En zij *dat* hoorende, waren
verblijd, en beloofden hem geld
te geven; en hij zocht hoe hij hem
bekwamelijk overleveren zoude.
12 En op den eersten dag der
ongehevelde *brooden*, wanneer zij
het Pascha slachtten, zeiden zijne
discipelen tot hem: Waar wilt gij
dat wij henengaan en bereiden,
dat gij het Pascha eet?
13 En hij zond twee van zijne
discipelen uit, en zeide tot hen:
Gaat henen in de stad, en u zal
een mensch ontmoeten, dragende
eene kruik water: volgt dien;
14 en zoo waar hij ingaat, zegt
tot den heer des huizes: De Meester
zegt: Waar is de eetzaal,
waar ik het Pascha met mijne
discipelen eten zal?
15 En hij zal u wijzen eene
groote opperzaal, toegerust *en*
gereed: bereidt het ons aldaar.
16 En zijne discipelen gingen
uit, en kwamen in de stad, en
vonden het gelijk hij hun gezegd
had, en bereidden het Pascha.
17 En als het avond geworden
was, kwam hij met de twaalve.
18 En als zij aanzaten en aten,
zeide Jezus: Voorwaar ik zeg u,
dat één van u, die met mij eet,
mij zal verraden.
19 En zij begonnen bedroefd te
worden, en de één na den ander
tot hem te zeggen: Ben ik 't? en
een ander: Ben ik 't?
20 Maar hij antwoordde en zeide
tot hen: *'t Is* een uit de twaalve,
die met mij in den schotel indoopt.
21 De Zoon des menschen gaat
wel henen gelijk van hem geschreven
is, maar wee dien mensch
door welken de Zoon des menschen
verraden wordt: het ware hem
goed zoo die mensch niet geboren
ware geweest.
22 En als zij aten, nam Jezus
brood, en als hij gezegend had,
brak hij het, en gaf het hun, en
zeide: Neemt, eet, dat is mijn
lichaam.
23 En hij nam den drinkbeker,
en gedankt hebbende, gaf hun
dien, en zij dronken allen uit
denzelven.
24 En hij zeide tot hen: Dat
is mijn bloed, het *bloed* des nieuwen
Testaments, hetwelk voor
velen vergoten wordt.
25 Voorwaar ik zeg u, dat ik
niet meer zal drinken van de
vrucht des wijnstoks, tot op dien
dag, wanneer ik dezelve nieuw zal
drinken in het Koninkrijk Gods.
26 En als zij den lofzang gezongen
hadden, gingen zij uit
naar den Olijfberg.
27 En Jezus zeide tot hen:
Gij zult in dezen nacht allen aan
mij geërgerd worden; want daar
is geschreven: Ik zal den herder
slaan, en de schapen zullen verstrooid
worden.

28 Maar nadat ik zal opgestaan zijn, zal ik u voorgaan naar Galiléa.

29 En Petrus zeide tot hem: Ofschoon zij allen geërgerd wierden, zoo zal ìk toch niet *geërgerd worden.*

30 En Jezus zeide tot hem: Voorwaar ik zeg u, dat heden in dezen nacht, eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, gij mij driemaal zult verloochenen.

31 Maar hij zeide nog des te meer: Al moest ik met u sterven, zoo zal ik u geenszins verloochenen. En desgelijks zeiden zij ook allen.

32 En zij kwamen in eene plaats welker naam was Gethsémané, en hij zeide tot zijne discipelen: Zit hier neder, totdat ik gebeden zal hebben.

33 En hij nam met zich Petrus en Jacobus en Johannes, en begon verbaasd en zeer beangst te worden,

34 en zeide tot hen: Mijne ziel is geheel bedroefd tot den dood toe: blijft hier en waakt.

35 En een weinig voortgegaan zijnde, viel hij op de aarde, en bad, zoo het mogelijk ware, dat die ure van hem voorbijging.

36 En hij zeide: Abba, Vader, alle dingen zijn U mogelijk: neem dezen drinkbeker van mij weg; doch niet wat ìk wil, maar wat Gij *wilt.*

37 En hij kwam en vond hen slapende, en zeide tot Petrus: Simon, slaapt gij? Kondet gij niet één uur waken?

38 Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt: de geest *is* wel gewillig, maar het vleesch is zwak.

39 En wederom henengegaan zijnde, bad hij, sprekende dezelfde woorden.

40 En wedergekeerd zijnde, vond hij ze wederom slapende, want hunne oogen waren bezwaard; en zij wisten niet wat zij hem antwoorden zouden.

41 En hij kwam ten derden male, en zeide tot hen: Slaapt *nu* voort en rust. Het is genoeg, de ure is gekomen; zie, de Zoon des menschen wordt overgeleverd in de handen der zondaren.

42 Staat op, laat ons gaan: zie, die mij verraadt, is nabij.

43 En terstond als hij nog sprak, kwam Judas aan, die één was van de twaalve, en met hem eene groote schare met zwaarden en stokken, *gezonden* van de Overpriesters en de Schriftgeleerden en de Ouderlingen.

44 En die hem verried, had hun een gemeen teeken gegeven, zeggende: Dien ik kussen zal, die is 't: grijpt hem, en leidt hem zekerlijk henen.

45 En als hij gekomen was, ging hij terstond tot hem, en zeide: Rabbi, Rabbi, en kuste hem.

46 En zij sloegen hunne handen aan hem, en grepen hem.

47 En één dergenen die daarbij stonden, het zwaard trekkende, sloeg den dienstknecht des Hoogepriesters en hieuw hem zijn oor af.

48 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken als tegen eenen moordenaar om mij te vangen?

49 Dagelijks was ik bij ulieden in den Tempel, leerende, en gij

hebt mij niet gegrepen; maar *dit*
geschiedt opdat de Schriften ver-
vuld zouden worden.
50 En zij hem verlatende, zijn
allen gevloden.
51 En een zeker jongeling volg-
de hem, hebbende een lijnwaad
omgedaan over het naakte *lijf*,
en de jongelingen grepen hem;
52 en hij het lijnwaad verla-
tende, is naakt van hen gevloden.
53 En zij leidden Jezus henen
tot den Hoogepriester; en bij hem
vergaderden alle de Overpriesters
en de Ouderlingen en de Schrift-
geleerden.
54 En Petrus volgde hem van
verre tot binnen in de zaal des
Hoogepriesters, en hij was mede-
zittende met de dienaren, en zich
warmende bij het vuur.
55 En de Overpriesters en de
geheele Raad zochten getuigenis
tegen Jezus, om hem te dooden,
en vonden niet;
56 want velen getuigden val-
schelijk tegen hem, en de getui-
genissen waren niet eenparig.
57 En eenigen opstaande, ge-
tuigden valschelijk tegen hem,
zeggende:
58 Wij hebben hem hooren
zeggen: Ik zal dezen Tempel die
met handen gemaakt is, afbre-
ken, en in drie dagen eenen
anderen, zonder handen gemaakt,
bouwen.
59 En ook alzóó was hunne
getuigenis niet eenparig.
60 En de Hoogepriester in 't
midden opstaande, vraagde Jezus,
zeggende: Antwoordt gij niets?
Wat getuigen dezen tegen u?
61 Maar hij zweeg stil en ant-
woordde niets. Wederom vraag-
de hem de Hoogepriester en zeide
tot hem: Zijt gij de Christus,
de Zoon des gezegenden *Gods*?
62 En Jezus zeide: Ik ben 't;
en gijlieden zult den Zoon des
menschen zien zitten ter rechter-
hand der kracht *Gods*, en komen
met de wolken des hemels.
63 En de Hoogepriester ver-
scheurende zijne kleederen, zeide:
Wat hebben wij nog getuigen
van noode?
64 Gij hebt de *gods*lastering
gehoord: wat dunkt ulieden? En
zij allen veroordeelden hem des
doods schuldig te zijn.
65 En sommigen begonnen hem
te bespuwen, en zijn aangezicht
te bedekken, en met vuisten te
slaan, en tot hem te zeggen:
Profeteer; en de dienaars gaven
hem kinnebakslagen.
66 En als Petrus beneden in
de zaal was, kwam eene van de
dienstmaagden des Hoogepriesters;
67 en ziende Petrus zich war-
mende, zag zij hem aan, en
zeide: Ook gij waart met Jezus
den Nazarener.
68 Maar hij heeft het geloo-
chend, zeggende: Ik ken *hem*
niet, en ik weet niet wat gij zegt.
En hij ging buiten in de voor-
zaal, en de haan kraaide.
69 En de dienstmaagd hem
wederom ziende, begon te zeggen
tot degenen die daarbij stonden:
Deze is één van die.
70 Maar hij loochende het we-
derom. En een weinig daarna
die daarbij stonden, zeiden weder-
om tot Petrus: Waarlijk, gij zijt
één van die; want gij zijt ook
een Galileër, en uwe spraak ge-
lijkt.

71 En hij begon *zichzelven* te vervloeken, en te zweren: *Ik* ken dezen mensch niet, dien gij zegt.

72 En de haan kraaide de tweede maal; en Petrus werd indachtig aan het woord, hetwelk Jezus tot hem gezegd had: Eer de haan tweemaal gekraaid zal hebben, zult gij mij driemaal verloochenen. En hij *zich* van daar makende, weende.

HOOFDSTUK 15.

EN terstond des morgens vroeg hielden de Overpriesters samen raad met de Ouderlingen en Schriftgeleerden, en den geheelen Raad; en Jezus gebonden hebbende, brachten zij *hem* henen, en gaven *hem* aan Pilatus over.

2 En Pilatus vraagde hem: Zijt gij de Koning der Joden? En hij antwoordende, zeide tot hem: Gij zegt het.

3 En de Overpriesters beschuldigden hem van vele *zaken*; maar hij antwoordde niets.

4 En Pilatus vraagde hem wederom, zeggende: Antwoordt gij niets? Zie, hoevele *zaken* zij tegen u getuigen.

5 En Jezus heeft niets meer geantwoord, zoodat Pilatus zich verwonderde.

6 En op het feest liet hij hun éénen gevangene los, wien zij ook begeerden.

7 En daar was een, genaamd Bar-Abbas, gevangen met *andere* medeoproermakers, die in het oproer eenen doodslag gedaan had.

8 En de schare riep uit, en begon te begeeren *dat hij deed*, gelijk hij hun altijd gedaan had.

9 En Pilatus antwoordde hun, zeggende: Wilt gij dat ik u den Koning der Joden loslate?

10 (Want hij wist dat de Overpriesters hem door nijd overgeleverd hadden.)

11 Maar de Overpriesters bewogen de schare, dat hij hun liever Bar-Abbas zoude loslaten.

12 En Pilatus antwoordende, zeide wederom tot hen: Wat wilt gij dan dat ik *met hèm* doen zal, dien gij een Koning der Joden noemt?

13 En zij riepen wederom: Kruis hem!

14 Doch Pilatus zeide tot hen: Wat heeft hij dan kwaads gedaan? En zij riepen te meer: Kruis hem!

15 Pilatus nu willende de schare te wille zijn, heeft hun Bar-Abbas losgelaten, en gaf Jezus over, als hij *hem* gegeeseld had, om gekruist te worden.

16 En de krijgsknechten leidden hem binnen in de zaal, welke is het Rechthuis, en riepen de gansche bende te zamen;

17 en zij deden hem eenen purperen mantel aan, en eene doornenkroon gevlochten hebbende, zetten hem *die* op,

18 en begonnen hem te groeten, *zeggende:* Wees gegroet *gij* Koning der Joden,

19 en sloegen zijn hoofd met eenen rietstok, en bespuwden hem, en vallende op de knieën, aanbaden hem.

20 En als zij hem bespot hadden, deden zij hem den purperen mantel af, en deden hem zijne eigene kleederen aan, en leidden hem uit om hem te kruisigen.

21 En zij dwongen eenen Simon
van Cyréne, die *daar* voorbijging,
komende van den akker, den va-
der van Alexander en Rufus, dat
hij zijn kruis droeg.
22 En zij brachten hem tot de
plaats Gólgotha, hetwelk is, over-
gezet zijnde, Hoofdschedelplaats.
23 En zij gaven hem gemir-
reden wijn te drinken; maar hij
nam *dien* niet.
24 En als zij hem gekruisigd
hadden, verdeelden zij zijne klee-
deren, werpende het lot over de-
zelve, wat een iegelijk wegnemen
zoude.
25 En het was de derde ure,
en zij kruisigden hem.
26 En het opschrift zijner be-
schuldiging was boven hem ge-
schreven: De Koning der Joden.
27 En zij kruisigden met hem
twee moordenaars, éénen aan *zijne*
rechter- en éénen aan zijne linker-
zijde.
28 En de Schrift is vervuld ge-
worden, die daar zegt: En hij is
met de misdadigen gerekend.
29 En die voorbijgingen, laster-
den hem, schuddende hunne hoof-
den, en zeggende: Ha, gij die den
Tempel afbreekt en in drie dagen
opbouwt,
30 behoud uzelven en kom af
van het kruis!
31 En desgelijks ook de Over-
priesters met de Schriftgeleerden
zeiden tot elkander, al spottende:
Hij heeft anderen verlost, zich-
zelven kan hij niet verlossen;
32 de Christus, de Koning Is-
raëls kome nu af van het kruis,
opdat wij het zien en gelooven
mogen. Ook die met hem ge-
kruist waren, smaadden hem.
33 En als de zesde ure geko-
men was, werd er duisternis over
de geheele aarde, tot de negen-
de ure toe.
34 En ter negender ure riep
Jezus met groote stem: Eloï, Eloï,
lamma sabachtaní? hetwelk is,
overgezet zijnde: Mijn God, mijn
God, waarom hebt Gij mij verlaten?
35 En sommigen van die daar-
bij stonden, *dit* hoorende, zeiden:
Zie, hij roept Elía.
36 En daar liep één en vulde
eene spons met edik, en stak ze op
eenen rietstok, en gaf hem te
drinken, zeggende: Houdt stil,
laat ons zien of Elía komt om hem
af te nemen.
37 En Jezus eene groote stem
vàn *zich* gegeven hebbende, gaf
den geest.
38 En het voorhangsel des
Tempels scheurde in tweeën, van
boven tot beneden.
39 En de hoofdman over hon-
derd, die daarbij tegenover hem
stond, ziende dat hij alzóó roe-
pende den geest gegeven had,
zeide: Waarlijk, deze mensch was
Gods Zoon.
40 En daar waren ook vrou-
wen van verre *dit* aanschouwende,
onder welke ook was Maria Mag-
daléna, en Maria, de moeder van
Jacobus den kleine en van Joses,
en Salóme,
41 welke ook toen hij in Gali-
léa was, hem waren gevolgd en
hem gediend hadden, en vele an-
dere *vrouwen* die met hem naar
Jeruzalem opgekomen waren.
42 En als het nu avond was
geworden, dewijl het de voorbe-
reiding was, welke is de vóór-
sabbat,

43 kwam Jozef die van Arimathéa *was*, een achtbaar Raadsheer, die ook zelf het Koninkrijk Gods was verwachtende, en zich verstoutende, ging hij in tot Pilatus en begeerde het lichaam van Jezus.
44 En Pilatus verwonderde zich dat hij alreede gestorven was; en den hoofdman over honderd tot zich geroepen hebbende, vraagde hem of hij lang gestorven was;
45 en als hij 't van den hoofdman over honderd verstaan had, schonk hij aan Jozef het lichaam.
46 En hij kocht fijn lijnwaad, en hem afgenomen hebbende, wond *hem* in dat fijne lijnwaad, en leide hem in een graf hetwelk uit eene steenrots gehouwen was, en hij wentelde eenen steen tegen de deur des grafs.
47 En Maria Magdaléna en Maria, *de moeder* van Joses, aanschouwden waar hij gelegd werd.

HOOFDSTUK 16.

EN als de sabbat voorbijgegaan was, hadden Maria Magdaléna, en Maria, de *moeder* van Jacobus, en Salóme specerijen gekocht, opdat zij kwamen en hem zalfden.
2 En zeer vroeg op den eersten *dag* der week kwamen zij tot het graf, als de zon opging,
3 en zeiden tot elkander: Wie zal ons den steen van de deur des grafs afwentelen?
4 (en opziende, zagen zij dat de steen afgewenteld was) want hij was zeer groot.
5 En in het graf ingegaan zijnde, zagen zij eenen jongeling zittende ter rechter*zijde*, bekleed met een wit lang kleed, en werden verbaasd.
6 Maar hij zeide tot haar: Zijt niet verbaasd. Gij zoekt Jezus den Nazarener die gekruist was: hij is opgestaan, hij is hier niet; zie, de plaats waar zij hem gelegd hadden.
7 Doch gaat henen, zegt zijnen discipelen en Petrus, dat hij u voorgaat naar Galiléa: aldáár zult gij hem zien, gelijk hij ulieden gezegd heeft.
8 En zij haastelijk uitgegaan zijnde, vloden van het graf, en beving en ontzetting had haar bevangen; en zij zeiden niemand iets, want zij waren bevreesd.
9 En als *Jezus* opgestaan was 's morgens vroeg op den eersten *dag* der week, verscheen hij eerst aan Maria Magdaléna, uit welke hij zeven duivelen uitgeworpen had.
10 Deze henengaande, boodschapte het dengenen die met hem geweest waren, welke treurden en weenden.
11 En als dezen hoorden dat hij leefde en van haar gezien was, geloofden zij 't niet.
12 En na dezen is hij geopenbaard in eene andere gedaante aan twee van hen, daar zij wandelden en in het veld gingen.
13 Dezen ook henengaande, boodschapten 't den anderen, *maar* zij geloofden ook die niet.
14 Daarna is hij geopenbaard aan de elve daar zij aanzaten, en verweet *hun* hunne ongeloovigheid en hardigheid der harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen die hem gezien hadden nadat hij opgestaan was.
15 En hij zeide tot hen: Gaat henen in de geheele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen.

16 Die geloofd zal hebben, en
gedoopt zal zijn, zal zalig worden;
maar die niet zal geloofd hebben,
zal verdoemd worden.
17 En degenen die geloofd zullen
hebben, zullen deze teekenen
volgen: in mijnen naam zullen zij
duivelen uitwerpen; met nieuwe
tongen zullen zij spreken;
18 slangen zullen zij opnemen;
en al is het dat zij iets doodelijks
zullen drinken, het zal hun niet
schaden; op kranken zullen zij de
handen leggen, en zij zullen gezond
worden.
19 De Heere dan nadat hij tot
hen gesproken had, is opgenomen
in den hemel, en is gezeten aan
de rechter*hand* Gods.
20 En zij uitgegaan zijnde, predikten
overal, en de Heere wrocht
mede, en bevestigde het Woord
door teekenen die daarop volgden.
Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *DE BESCHRIJVING VAN*

L U C A S.

HOOFDSTUK 1.

NADEMAAL velen ter hand
genomen hebben, om in orde te
stellen een verhaal van de dingen
die onder ons volkomene zekerheid
hebben,
2 gelijk ons overgeleverd hebben
die van den beginne zelven
aanschouwers en dienaars des
Woords geweest zijn:
3 zoo heeft het ook mij goedgedacht,
hebbende alles van voren
aan naarstiglijk onderzocht, vervolgens
aan u te schrijven, voortreffelijke
Theófilus,
4 opdat gij moogt kennen de
zekerheid der dingen waarvan gij
onderwezen zijt.
5 In de dagen van Herodes,
den Koning van Judéa, was er
een zeker Priester met name
Zacharías, van de dagorde van
Abía; en zijne vrouw was uit de
dochteren Äärons, en haar naam
Elizabet.
6 En zij waren beiden rechtvaardig
voor God, wandelende in
alle de geboden en rechten des
Heeren onberispelijk.
7 En zij hadden geen kind, omdat
Elizabet onvruchtbaar was en
zij beiden ver op hunne dagen
gekomen waren.
8 En het geschiedde dat, als hij
het Priesterambt bediende voor
God in de beurt zijner dagorde,
9 naar de gewoonte der Priesterlijke
bediening, hem ten lote
was gevallen, dat hij zoude ingaan
in den Tempel des Heeren om te
reukofferen;

10 en al de menigte des volks
was buiten biddende, ter ure des
reukoffers.
11 En van hem werd gezien
een Engel des Heeren, staande
ter rechter*zijde* van het altaar des
reukoffers.
12 En Zacharías *hem* ziende,
werd ontroerd, en vrees is op
hem gevallen.
13 Maar de Engel zeide tot hem:
Vrees niet, Zacharías, want uw
gebed is verhoord, en uwe vrouw
Elizabet zal u eenen zoon baren,
en gij zult zijnen naam heeten
Johannes;
14 en u zal blijdschap en verheuging zijn, en velen zullen zich
over zijne geboorte verblijden.
15 Want hij zal groot zijn voor
den Heere; noch wijn noch sterken
drank zal hij drinken, en hij zal
met den Heiligen Geest vervuld
worden, ook van zijn moederslijf af;
16 en hij zal velen der kinderen
Israëls bekeeren tot den Heere
hunnen God;
17 en hij zal vóór Hem henengaan in den geest en de kracht
van Elía, om te bekeeren de harten der vaderen tot de kinderen,
en de ongehoorzamen tot de voorzichtigheid der rechtvaardigen, om
den Heere te bereiden een toegerust volk.
18 En Zacharías zeide tot den
Engel: Waarbij zal ik dat weten? Want ik ben oud, en mijne
vrouw is ver op hare dagen
gekomen.
19 En de Engel antwoordde
en zeide tot hem: Ik ben Gabriël, die voor God sta, en ben
uitgezonden om tot u te spreken
en u deze dingen te verkondigen;
20 en zie, gij zult zwijgen en
niet kunnen spreken, tot op den
dag dat deze dingen geschied
zullen zijn, omdat gij mijne
woorden niet geloofd hebt, welke
vervuld zullen worden op hunnen
tijd.
21 En het volk was wachtende
op Zacharías, en zij waren verwonderd dat hij zoolang vertoefde
in den Tempel.
22 En als hij uitkwam, kon hij
tot hen niet spreken; en zij bekenden dat hij een gezicht in den
Tempel gezien had. En hij wenkte
hun toe, en bleef stom.
23 En het geschiedde als de
dagen zijner bediening vervuld
waren, dat hij naar zijn huis
ging.
24 En na die dagen werd Elizabet zijne vrouw bevrucht; en zij
verborg zich vijf maanden, zeggende:
25 Alzóó heeft mij de Heere
gedaan, in de dagen in welke Hij
mij aangezien heeft, om mijne
versmaadheid onder de menschen
weg te nemen.
26 En in de zesde maand werd
de Engel Gabriël van God gezonden naar eene stad in Galiléa,
genaamd Nazareth,
27 tot eene maagd, die ondertrouwd was met eenen man wiens
naam was Jozef, uit den huize
Davids; en de naam der maagd
was Maria.
28 En de Engel tot haar ingekomen zijnde, zeide: Wees gegroet, gij begenadigde; de Heere
is met u, gij *zijt* gezegend onder
de vrouwen.
29 En als zij *hem* zag, werd

zij zeer ontroerd over dit zijn
woord, en overleide hoedanig deze
groetenis mocht zijn.
30 En de Engel zeide tot haar:
Vrees niet, Maria, want gij hebt
genade bij God gevonden.
31 En zie, gij zult bevrucht
worden, en eenen zoon baren, en
zult zijnen naam heeten JEZUS.
32 Deze zal groot zijn en de
Zoon des Allerhoogsten genaamd
worden, en God de Heere zal
hem den troon zijns vaders Davids
geven;
33 en hij zal over het huis Ja-
kobs Koning zijn in der eeuwig-
heid, en zijns Koninkrijks zal geen
einde zijn.
34 En Maria zeide tot den Engel:
Hoe zal dat wezen, dewijl ik
geenen man beken?
35 En de Engel antwoordende,
zeide tot haar: De Heilige Geest
zal over u komen, en de kracht
des Allerhoogsten zal u overscha-
duwen: daarom ook het Heilige,
dat uit u geboren zal worden,
zal Gods Zoon genaamd worden.
36 En zie, Elizabet uwe nicht
is ook zelve bevrucht met eenen
zoon in haren ouderdom; en deze
maand is haar, die onvruchtbaar
genaamd was, de zesde;
37 want geen ding zal bij God
onmogelijk zijn.
38 En Maria zeide: Zie, de
dienstmaagd des Heeren: mij ge-
schiede naar uw woord. En de
Engel ging weg van haar.
39 En Maria opgestaan zijnde
in die dagen, reisde met haast
naar het gebergte in eene stad
van Juda,
40 en kwam in het huis van
Zacharias, en groette Elizabet.
41 En het geschiedde als Eliza-
bet de groetenis van Maria hoorde,
zoo sprong het kindeken òp in
haren buik; en Elizabet werd ver-
vuld met den Heiligen Geest,
42 en riep uit met groote stem,
en zeide: Gezegend *zijt* gij onder
de vrouwen, en gezegend *is* de
vrucht uws buiks!
43 En van waar *komt* mij dit,
dat de moeder mijns Heeren tot
mij komt?
44 Want zie, als de stem uwer
groetenis in mijne ooren geschied-
de, zoo sprong het kindeken van
vreugde òp in mijnen buik.
45 En zalig is *zij* die geloofd
heeft; want de dingen die haar
van den Heere gezegd zijn, zullen
volbracht worden.
46 En Maria zeide: Mijne ziel
maakt groot den Heere,
47 en mijn geest verheugt zich
in God mijnen Zaligmaker,
48 omdat Hij de vernedering zij-
ner dienstmaagd heeft aangezien;
want zie, van nu aan zullen mij
zalig spreken alle de geslachten;
49 want groote dingen heeft
aan mij gedaan Hij die machtig
is, en heilig *is* zijn naam,
50 en zijne barmhartigheid is
van geslacht tot geslacht over
degenen die Hem vreezen.
51 Hij heeft een krachtig werk
gedaan door zijnen arm; Hij heeft
verstrooid de hoogmoedigen in de
gedachten hunner harten;
52 Hij heeft machtigen van de
tronen afgetrokken, en nederigen
heeft Hij verhoogd;
53 hongerigen heeft Hij met
goederen vervuld, en rijken heeft
Hij ledig weggezonden.
54 Hij heeft Israël zijnen knecht

opgenomen, opdat Hij gedachtig
ware der barmhartigheid
55 (gelijk Hij gesproken heeft
tot onze vaderen, *namelijk* tot
Abraham en zijn zaad) in der eeu-
wigheid.
56 En Maria bleef bij haar om-
trent drie maanden, en keerde
weder tot haar huis.
57 En de tijd van Elizabet werd
vervuld dat zij baren zoude, en
zij baarde eenen zoon.
58 En die daar rondom woon-
den, en hare magen hoorden, dat
de Heere zijne barmhartigheid
grootelijks aan haar bewezen had,
en waren met haar verblijd.
59 En het geschiedde dat zij
op den achtsten dag kwamen om
het kindeken te besnijden, en
noemden het Zacharías naar den
naam zijns vaders.
60 En zijne moeder antwoord-
de en zeide: Niet *alzóó*, maar hij
zal Johannes heeten.
61 En zij zeiden tot haar: Daar
is niemand in uwe maagschap die
met dien naam genaamd wordt.
62 En zij wenkten zijnen vader,
hoe hij wilde dat hij genaamd
zoude worden.
63 En als hij een schrijftafelken
geëischt had, schreef hij, zeggende:
Johannes is zijn naam. En zij ver-
wonderden zich allen.
64 En terstond werd zijn mond
geopend en zijne tong *losgemaakt*,
en hij sprak, God lovende.
65 En daar kwam vrees over
allen die rondom hen woonden;
en in 't geheele gebergte van
Judéa werd veel gesproken van
alle deze dingen.
66 En allen die het hoorden,
namen het ter harte, zeggende:
Wat zal toch dit kindeken wezen?
En de hand des Heeren was met
hem.
67 En Zacharías zijn vader werd
vervuld met den Heiligen Geest
en profeteerde, zeggende:
68 Geloofd *zij* de Heere, de
God Israëls; want Hij heeft be-
zocht, en verlossing teweegge-
bracht zijnen volke,
69 en heeft eenen hoorn der
zaligheid ons opgericht in het huis
Davids zijns knechts,
70 gelijk Hij gesproken heeft
door den mond zijner heilige Pro-
feten, die van den beginne der
wereld *geweest zijn*,
71 *namelijk* eene verlossing van
onze vijanden en van de hand
aller dergenen die ons haten;
72 opdat Hij barmhartigheid
deed aan onze vaderen, en ge-
dachtig ware aan zijn heilig ver-
bond,
73 *en* aan den eed dien Hij
Abraham onzen vader gezworen
heeft, om ons te geven
74 dat wij, verlost zijnde uit de
hand onzer vijanden, Hem dienen
zouden zonder vrees,
75 in heiligheid en gerechtigheid
voor Hem, alle de dagen onzes
levens.
76 En gij kindeken, zult een
Profeet des Allerhoogsten ge-
naamd worden; want gij zult voor
het aangezicht des Heeren henen-
gaan om zijne wegen te bereiden,
77 om zijnen volke kennis der
zaligheid te geven, in vergeving
hunner zonden,
78 door de innerlijke bewegin-
gen der barmhartigheid onzes
Gods, met welke ons bezocht heeft
de Opgang uit de hoogte,

79 om te verschijnen dengenen
die gezeten zijn in de duisternis
en schaduw des doods, om onze
voeten te richten op den weg des
vredes.
80 En het kindeken wies op,
en werd gesterkt in den geest,
en was in de woestijnen tot den
dag zijner vertooning aan Israël.

HOOFDSTUK 2.

En het geschiedde in die
dagen dat er een gebod uitging
van den Keizer Augustus, dat de
geheele wereld beschreven zoude
worden.
2 Deze eerste beschrijving ge-
schiedde als Cyrenius over Syrië
Stadhouder was.
3 En zij gingen allen om be-
schreven te worden, een iegelijk
naar zijne eigene stad.
4 En Jozef ging óók op, van
Galiléa uit de stad Nazareth, naar
Judéa tot de stad Davids, die
Bethlehem genaamd wordt (om-
dat hij uit het huis en geslacht
Davids was),
5 om beschreven te worden met
Maria zijne ondertrouwde vrouw,
welke bevrucht was.
6 En het geschiedde als zij daar
waren, dat de dagen vervuld wer-
den dat zij baren zoude;
7 en zij baarde haren eerstge-
boren zoon, en wond hem in doe-
ken, en leide hem neder in de
kribbe, omdat voor hen geene
plaats was in de herberg.
8 En daar waren herders in
die zelfde landstreek, zich houden-
de in het veld, en hielden de
nachtwacht over hunne kudde.
9 En zie, een Engel des Hee-
ren stond bij hen, en de heerlijk-
heid des Heeren omscheen ze, en
zij vreesden met groote vrees.
10 En de Engel zeide tot hen:
Vreest niet, want zie, ik verkon-
dig u groote blijdschap, die al
den volke wezen zal,
11 *namelijk* dat u heden gebo-
ren is de Zaligmaker, welke is
Christus de Heere, in de stad
Davids.
12 En dit zal u het teeken zijn:
gij zult het kindeken vinden in
doeken gewonden en liggende in de
kribbe.
13 En van stonde aan was *daar*
met den Engel eene menigte des
hemelschen heirlegers, prijzende
God en zeggende:
14 Eere *zij* God in de hoogste
hemelen, en vrede op aarde, in de
menschen een welbehagen!
15 En het geschiedde als de
Engelen van hen weggevaren wa-
ren naar den hemel, dat de her-
ders tot elkander zeiden: Laat ons
dan henengaan naar Bethlehem,
en laat ons zien het woord dat er
geschied is, hetwelk de Heere ons
heeft kond gedaan.
16 En zij kwamen met haast,
en vonden Maria en Jozef, en het
kindeken liggende in de kribbe.
17 En als zij het gezien had-
den, maakten zij alom bekend het
woord dat hun van dit kindeken
gezegd was.
18 En allen die het hoorden,
verwonderden zich over hetgeen
hun van de herders gezegd werd;
19 doch Maria bewaarde deze
woorden alle te zamen, overleg-
gende *die* in haar hart.
20 En de herders keerden we-
der, verheerlijkende en prijzen-
de God over alles wat zij gehoord

en gezien hadden, gelijk tot hen
gesproken was.
21 En als acht dagen vervuld
waren dat men het kindeken be-
snijden zoude, zoo werd zijn naam
genaamd JEZUS, welke genaamd
was van den Engel eer hij in het
lichaam ontvangen was.
22 En als de dagen harer rei-
niging vervuld waren naar de wet
van Mozes, brachten zij hem te
Jeruzalem, opdat zij *hem* den
Heere voorstelden
23 (gelijk geschreven is in de
wet des Heeren: Al wat manne-
lijk is dat de moeder opent, zal
den Heere heilig genaamd wor-
den),
24 en opdat zij offerande gaven,
naar hetgeen in de wet des Hee-
ren gezegd is, een paar torteldui-
ven of twee jonge duiven.
25 En zie, daar was een mensch
te Jeruzalem wiens naam was Si-
meon; en deze mensch was recht-
vaardig en godvreezend, verwach-
tende de vertroosting Israëls, en
de Heilige Geest was op hem;
26 en hem was eene Goddelijke
openbaring gedaan door den Hei-
ligen Geest, dat hij den dood niet
zien zoude eer hij den Christus
des Heeren zoude zien.
27 En hij kwam door den Geest
in den Tempel; en als de ouders
het kindeken Jezus inbrachten, om
naar de gewoonte der Wet met
hem te doen,
28 zoo nam hij hetzelve in zij-
ne armen, en loofde God, en zeide:
29 Nu laat Gij, Heere, uwen
dienstknecht gaan in vrede, naar
uw woord;
30 want mijne oogen hebben
uwe zaligheid gezien,
31 die Gij bereid hebt voor het
aangezicht van alle de volkeren:
32 een licht tot verlichting der
heidenen en tot heerlijkheid van
uw volk Israël.
33 En Jozef en zijne moeder
verwonderden zich over hetgeen
van hem gezegd werd.
34 En Simeon zegende hen, en
zeide tot Maria zijne moeder: Zie,
deze wordt gezet tot een val en
opstanding veler in Israël, en tot
een teeken dat wedersproken zal
worden
35 (en ook een zwaard zal door
uw zelfs ziel gaan), opdat de
gedachten uit vele harten geopen-
baard worden.
36 En daar was Anna eene
Profetes, eene dochter Fanuëls,
uit den stam Aser; deze was tot
grooten ouderdom gekomen, wel-
ke met *haren* man zeven jaren
had geleefd van haren maagdom
af;
37 en zij was eene weduwe van
omtrent vier en tachtig jaren,
dewelke niet week uit den Tempel,
met vasten en bidden *God* die-
nende nacht en dag.
38 En deze te dier ure daarbij
komende, heeft insgelijks den
Heere beleden, en sprak van hem
tot allen die de verlossing in Jeru-
zalem verwachtten.
39 En als zij alles voleindigd
hadden wat naar de wet des
Heeren *te doen* was, keerden zij
weder naar Galiléa tot hunne stad
Nazareth.
40 En het kindeken wies op,
en werd gesterkt in den geest en
vervuld met wijsheid, en de ge-
nade Gods was over hem.
41 En zijne ouders reisden alle

jaren naar Jeruzalem op het feest
van Pascha.
42 En toen hij twaalf jaren
oud geworden was, en zij naar
Jeruzalem opgegaan waren, naar
de gewoonte des feestdags,
43 en de dagen *aldaar* volein-
digd hadden, toen zij wederkeer-
den, bleef het kind Jezus te Jeru-
zalem, en Jozef en zijne moeder
wisten het niet;
44 maar meenende dat hij in
't gezelschap op den weg was,
gingen zij eene dagreis, en zoch-
ten hem onder de magen en on-
der de bekenden.
45 En als zij hem niet vonden,
keerden zij weder naar Jeruza-
lem, hem zoekende.
46 En het geschiedde na drie
dagen, dat zij hem vonden in
den Tempel, zittende in het mid-
den der leeraren, hen hoorende
en hen ondervragende;
47 en allen die hem hoorden,
ontzetten zich over zijn verstand
en antwoorden.
48 En zij hem ziende, werden
verslagen, en zijne moeder zeide
tot hem: Kind, waarom hebt gij
ons zóó gedaan? Zie, uw vader
en ik hebben u met angst gezocht.
49 En hij zeide tot hen: Wat
is het dat gij mij gezocht hebt?
Wist gij niet dat ik moet zijn in
de dingen mijns Vaders?
50 En zij verstonden het woord
niet dat hij tot hen sprak.
51 En hij ging met hen af, en
kwam te Nazareth, en was hun on-
derdanig. En zijne moeder bewaar-
de alle deze dingen in haar hart.
52 En Jezus nam toe in wijs-
heid en in grootte en in genade
bij God en de menschen.

HOOFDSTUK 3.

EN in het vijftiende jaar der
regeering van den Keizer Tibe-
rius, als Pontius Pilatus Stadhou-
der was over Judéa, en Herodes
een Viervorst over Galilea, en
Filippus zijn broeder een Viervorst
over Ituréa en over het land
Trachonítis, en Lysanias een Vier-
vorst over Abiléne,
2 onder de Hoogepriesters An-
nas en Kájafas, geschiedde het
Woord Gods tot Johannes, den
zoon van Zacharías, in de woes-
tijn;
3 en hij kwam in al het om-
liggende land des Jordaans, pre-
dikende den doop der bekeering
tot vergeving der zonden,
4 gelijk geschreven is in het
boek der woorden van Jesaja den
Profeet, zeggende: De stem des
roependen in de woestijn: Be-
reidt den weg des Heeren, maakt
zijne paden recht:
5 alle dal zal gevuld worden,
en alle berg en heuvel zal verne-
derd worden, en de kromme
wegen zullen tot eenen rechten
weg worden, en de oneffene tot
effene wegen,
6 en alle vleesch zal de zalig-
heid Gods zien.
7 Hij zeide dan tot de scharen
die uitkwamen om van hem
gedoopt te worden: Gij adderen-
gebroedsels, wie heeft u aange-
wezen te vlieden van den toeko-
menden toorn?
8 Brengt dan vruchten voort
der bekeering waardig; en begint
niet te zeggen bij uzelven: Wij
hebben Abrahem tot eenen vader;
want ik zeg u, dat God zelfs uit

deze steenen Abraham kinderen
kan verwekken.
9 En de bijl ligt ook alreede
aan den wortel der boomen: alle
boom dan die geen goede vrucht
voortbrengt, wordt uitgehouwen
en in het vuur geworpen.
10 En de scharen vraagden
hem, zeggende: Wat zullen wij
dan doen?
11 En hij antwoordende, zeide
tot hen: Die twee rokken heeft,
deele hèm mede die er geen
heeft, en die spijs heeft, doe
desgelijks.
12 En daar kwamen ook tolle-
naars om gedoopt te worden, en
zeiden tot hem: Meester, wat
zullen wij doen?
13 En hij zeide tot hen: Eischt
niets meer dan hetgeen u ge-
zet is.
14 En hem vraagden ook de
krijgslieden, zeggende: En wij,
wat zullen wij doen? En hij zeide
tot hen: Doet niemand overlast,
en ontvreemdt niemand het zijne
met bedrog, en laat u vergenoe-
gen met uwe bezoldingen.
15 En als het volk verwachtte,
en allen in hunne harten over-
leiden van Johannes, of hij niet
mogelijk de Christus ware,
16 zoo antwoordde Johannes
aan allen, zeggende: Ik doop u
wel met water, maar hij komt
die sterker is dan ik, wien ik
niet waardig ben den riem van
zijne schoenen te ontbinden: déze
zal u doopen met den Heiligen
Geest en met vuur;
17 wiens wan in zijne hand is,
en hij zal zijnen dorschvloer dóór-
zuiveren, en de tarwe zal hij in
zijne schuur samenbrengen, maar
het kaf zal hij met onuitblussche-
lijk vuur verbranden.
18 Hij dan ook nog vele an-
dere dingen vermanende, verkon-
digde den volke het Evangelie.
19 Maar als Herodes de Vier-
vorst van hem bestraft werd, om
den wil van Herodias, de vrouw
van Filippus zijnen broeder, en
over alle booze *stukken* die Hero-
des deed,
20 zoo heeft hij ook dit nog
boven alles daartoe gedaan, dat
hij Johannes in de gevangenis
gesloten heeft.
21 En het geschiedde toen al
het volk gedoopt werd, en Jezus
óók gedoopt was en bad, dat de
hemel geopend werd,
22 en dat de Heilige Geest op
hem nederdaalde in lichamelijke
gedaante gelijk eene duif, en dat
er eene stem geschiedde uit den
hemel, zeggende: Gij zijt mijn
geliefde Zoon, in u heb Ik mijn
welbehagen.
23 En hij, Jezus, begon om-
trent dertig jaren *oud* te wezen,
zijnde (alzoo men meende) de
zoon van Jozef, den *zoon* van
Heli,
24 den *zoon* van Matthat, den
zoon van Levi, den *zoon* van Melchi,
den *zoon* van Jannas, den *zoon*
van Jozef,
25 den *zoon* van Mattathias,
den *zoon* van Amos, den *zoon*
van Naüm, den *zoon* van Esli,
den *zoon* van Naggai,
26 den *zoon* van Maäth, den
zoon van Mattathias, den *zoon*
van Semeï, den *zoon* van Jozef,
den *zoon* van Juda,
27 den *zoon* van Johannas, den
zoon van Rhesa, den *zoon* van

Zorobabel, den *zoon* van Salathiël,
den *zoon* van Neri,
28 den *zoon* van Melchi, den
zoon van Addi, den *zoon* van Ko-
sam, den *zoon* van Elmodam, den
zoon van Er,
29 den *zoon* van Joses, den
zoon van Eliëzer, den *zoon* van
Jorim, den *zoon* van Matthat, den
zoon van Levi,
30 den *zoon* van Simeon, den
zoon van Juda, den *zoon* van
Jozef, den *zoon* van Jonan, den
zoon van Eljakim,
31 den *zoon* van Meleas, den
zoon van Maïnan, den *zoon* van
Mattatha, den *zoon* van Nathan,
den *zoon* van David,
32 den *zoon* van Jesse, den
zoon van Obed, den *zoon* van
Boöz, den *zoon* van Salmon, den
zoon van Nahasson,
33 den *zoon* van Aminadab,
den *zoon* van Aram, den *zoon*
van Esrom, den *zoon* van Fares,
den *zoon* van Juda,
34 den *zoon* van Jakob, den
zoon van Isaäk, den *zoon* van
Abraham, den *zoon* van Thara,
den *zoon* van Nachor,
35 den *zoon* van Saruch, den
zoon van Ragau, den *zoon* van
Falek, den *zoon* van Heber, den
zoon van Sala,
36 den *zoon* van Kaïnan, den
zoon van Arfaxad, den *zoon* van
Sem, den *zoon* van Noach, den
zoon van Lamech,
37 den *zoon* van Mathusala,
den *zoon* van Enoch, den *zoon*
van Jared, den *zoon* van Malaleël,
den *zoon* van Kaïnan,
38 den *zoon* van Enos, den
zoon van Seth, den zoon van
Adam, den *zoon* van God.

HOOFDSTUK 4.

EN Jezus vol des Heiligen
Geestes keerde weder van den
Jordaan, en werd door den Geest
geleid in de woestijn,
2 en werd veertig dagen ver-
zocht van den duivel, en at gansch
niet in die dagen; en als dezelve
geëindigd waren, zoo hongerde
hem ten laatste.
3 En de duivel zeide tot hem:
Indien gij Gods Zoon zijt, zeg
tot dezen steen dat hij brood
worde.
4 En Jezus antwoordde hem,
zeggende: Daar is geschreven,
dat de mensch bij brood alléén
niet zal leven, maar bij alle Woord
Gods.
5 En als hem de duivel geleid
had op eenen hoogen berg, toon-
de hij hem alle de koninkrijken
der wereld in een oogenblik tijds;
6 en de duivel zeide tot hem:
Ik zal u al deze macht en de
heerlijkheid dier *koninkrijken* ge-
ven; want zij is mij overgegeven,
en ik geef ze wien ik ook wil:
7 indien gij dan mij zult aan-
bidden, zal zoo alles het uwe
zijn.
8 En Jezus antwoordende, zeide
tot hem: Ga weg van mij, satan;
want daar is geschreven: Gij zult
den Heere uwen God aanbidden,
en Hem alléén dienen.
9 En hij leidde hem naar Jeru-
zalem en stelde hem op de tinne
des Tempels, en zeide tot hem:
Indien gij de Zoon Gods zijt,
werp uzelven van hier neder-
waarts;
10 want daar is geschreven,
dat Hij zijne Engelen van u be-

velen zal, dat zij u bewaren
zullen,
11 en dat zij u op de handen
nemen zullen, opdat gij uwen
voet niet te eeniger tijd aan eenen
steen stoot.
12 En Jezus antwoordende, zeide
tot hem: Daar is gezegd: Gij
zult den Heere uwen God niet
verzoeken.
13 En als de duivel alle ver-
zoeking voleindigd had, week hij
van hem voor eenen tijd.
14 En Jezus keerde weder door
de kracht des Geestes naar Gali-
léa; en het gerucht van hem ging
uit door het geheele omliggende
land.
15 En hij leerde in hunne Sy-
nagogen, en werd van allen ge-
prezen.
16 En hij kwam te Nazareth,
waar hij opgevoed was, en ging,
naar zijne gewoonte, op den dag
des sabbats in de Synagoge, en
stond op om te lezen.
17 En hem werd gegeven het
boek van den Profeet Jesaja; en
als hij het boek opengedaan had,
vond hij de plaats waar geschre-
ven was:
18 De Geest des Heeren *is* op
mij; daarom heeft Hij mij gezalfd;
Hij heeft mij gezonden om den
armen het Evangelie te verkon-
diken, om te genezen die gebro-
ken zijn van hart,
19 om den gevangenen te pre-
digen loslating en den blinden
het gezicht, om de verslagenen
henen te zenden in vrijheid, om
te prediken het aangename jaar
des Heeren.
20 En als hij het boek toege-
daan en den dienaar wedergege-
ven had, zat hij neder; en de
oogen van allen in de Synagoge
waren op hem geslagen.
21 En hij begon tot hen te
zeggen: Heden is deze Schrift in
uwe ooren vervuld.
22 En zij gaven hem allen
getuigenis, en verwonderden zich
over de aangename woorden die
uit zijnen mond voortkwamen, en
zeiden: Is deze niet de zoon
Jozefs?
23 En hij zeide tot hen: Gij
zult zonder twijfel tot mij dit
spreekwoord zeggen: Medicijn-
meester, genees uzelven; al wat wij
gehoord hebben dat in Kapérnaüm
geschied is, doe *dat* ook hier in
uw vaderland.
24 En hij zeide: Voorwaar ik
zeg u, dat geen Profeet aange-
naam is in zijn vaderland.
25 Maar ik zeg u in der waar-
heid, daar waren vele weduwen
in Israël in de dagen van Elía,
toen de hemel drie jaren en zes
maanden gesloten was, zoodat er
groote hongersnood werd over het
geheele land;
26 en tot geene van haar werd
Elía gezonden dan naar Sarepta
Sidonis, tot eene vrouw, *die* we-
duwe *was*.
27 En daar waren vele melaat-
schen in Israël ten tijde van den
Profeet Elísa; en geen van hen
werd gereinigd dan Naäman de
Syriër.
28 En zij werden allen in de
Synagoge met toorn vervuld, als
zij dit hoorden;
29 en opstaande, wierpen zij
hem uit buiten de stad, en leid-
den hem op den top des bergs
op denwelken hunne stad gebouwd

was, om hem van de steilte af
te werpen;
30 maar hij door het midden
van hen doorgegaan zijnde, ging
weg.
31 En hij kwam af naar Ka-
pérnaüm, eene stad van Galiléa,
en leerde hen op de sabbatdagen.
32 En zij waren verslagen over
zijne leer; want zijn woord was
met macht.
33 En in de Synagoge was een
mensch, hebbende eenen geest
eens onreinen duivels, en hij riep
uìt met groote stem,
34 zeggende: Laat af, wat
hebben wij met u *te doen*, gij
Jezus Nazarener? Zijt gij geko-
men om ons te verderven? Ik
ken u wie gij zijt, *namelijk* de
Heilige Gods.
35 En Jezus bestrafte hem,
zeggende: Zwijg stil en ga van
hem uit. En de duivel hem in het
midden geworpen hebbende, voer
van hem uit, zonder hem iets te
beschadigen.
36 En daar kwam eene ver-
baasdheid over allen, en zij spra-
ken te zamen tot elkander, zeg-
gende: Wat woord is dit, dat
hij met macht en kracht den
onreinen geesten gebiedt en zij
varen uit?
37 En het gerucht van hem
ging uìt in alle plaatsen des om-
liggenden lands.
38 En *Jezus* opgestaan zijnde
uit de Synagoge, ging in het huis
van Simon; en Simons vrouws-
moeder was met eene groote
koorts bevangen, en zij baden
hem voor haar.
39 En staande boven haar, be-
strafte hij de koorts, en *de koorts*
verliet haar; en zij van stonde
aan opstaande, diende hen.
40 En als de zon onderging,
brachten allen die kranken hadden,
met verscheidene ziekten *bevangen*,
die tot hem, en hij leide een
iegelijk van hen de handen op,
en genas dezelve.
41 En er voeren ook duivelen uìt
van velen, roepende en zeggen-
de: Gij zijt de Christus, de Zoon
Gods. En *hen* bestraffende, liet
hij die niet spreken, omdat zij
wisten dat hij de Christus was.
42 En als het dag werd, ging
hij uit en trok naar eene woeste
plaats; en de scharen zochten
hem, en kwamen tot bij hem,
en hielden hem op, dat hij van
hen niet zoude weggaan.
43 Maar hij zeide tot hen: Ik
moet ook anderen steden het
Evangelie van het Koninkrijk Gods
verkondigen; want daartoe ben
ik uitgezonden.
44 En hij predikte in de Syna-
gogen van Galiléa.

HOOFDSTUK 5.

En het geschiedde als de
schare op hem aandrong om het
Woord Gods te hooren, dat hij
stond bij het meer Gennésareth;
2 en hij zag twee schepen aan
den oever van het meer liggende,
en de visschers waren daaruit
gegaan en spoelden de netten.
3 En hij ging in een van die
schepen, hetwelk van Simon was,
en bad hem dat hij een weinig
van het land afstak; en nederzit-
tende, leerde hij de scharen uit
het schip.
4 En als hij afliet van spreken,
zeide hij tot Simon: Steek af

naar de diepte, en werpt uwe
netten uìt om te vangen.
5 En Simon antwoordde en
zeide tot hem: Meester, wij heb-
ben den geheelen nacht over ge-
arbeid en niets gevangen; doch
op úw woord zal ik het net uit-
werpen.
6 En als zij dat gedaan had-
den, besloten zij eene groote
menigte visschen, en hun net
scheurde.
7 En zij wenkten hunne mede-
genooten die in het andere schip
waren, dat zij hen zouden komen
helpen; en zij kwamen, en vulden
beide de schepen, zoodat zij bijna
zonken.
8 En Simon Petrus *dat* ziende,
viel neder aan de knieën van
Jezus, zeggende: Heere, ga uìt
van mij, want ik ben een zondig
mensch.
9 Want verbaasdheid had hem
bevangen en allen die met hem
waren, over de vangst der vis-
schen, die zij gevangen hadden;
10 en desgelijks ook Jacobus
en Johannes, de zonen van Zebe-
deüs, die Simons medegenooten
waren. En Jezus zeide tot Simon:
Vrees niet; van nu aan zult gij
menschen vangen.
11 En als zij de schepen aan
land gestuurd hadden, verlieten
zij alles en volgden hem.
12 En het geschiedde als hij
in een dier steden was, zie, daar
was een man vol melaatschheid;
en Jezus ziende, viel hij op het
aangezicht, en bad hem, zeggen-
de: Heere, zoo gij wilt, gij kunt
mij reinigen.
13 En hij de hand uitstrekkende,
raakte hem aan, en zeide: Ik
wil, word gereinigd. En terstond
ging de melaatschheid vàn hem.
14 En hij gebood hem dat hij
't niemand zeggen zoude; maar
ga henen, *zeide hij*, vertoon uzel-
ven den Priester, en offer voor
uwe reiniging, gelijk Mozes gebo-
den heeft, hun tot een getui-
genis.
15 Maar het gerucht van hem
ging te meer voort, en vele scha-
ren kwamen te zamen om *hem* te
hooren, en door hem genezen te
worden van hunne krankheden;
16 maar hij vertrok in de woes-
tijnen, en bad *aldaar*.
17 En 't geschiedde op een dier
dagen dat hij leerde, en *daar*
zaten Farizeërs en Leeraars der
Wet, die van alle vlekken van
Galiléa en Judéa en Jeruzalem ge-
komen waren; en de kracht des
Heeren was *er* om hen te ge-
nezen.
18 En zie, *eenige* mannen brach-
ten op een bed eenen mensch die
geraakt was, en zochten hem in
te brengen en vóór hem te leggen.
19 En niet vindende waardoor
zij hem inbrengen mochten, we-
gens de schare, zoo klommen zij
op het dak, en lieten hem door
de tichelen neder met het bed-
deken in het midden, vóór Jezus.
20 En hij ziende hun geloof,
zeide tot hem: Mensch, uwe zon-
den zijn u vergeven.
21 En de Schriftgeleerden en
de Farizeërs begonnen te over-
denken, zeggende: Wie is deze,
die *gods*lastering spreekt? Wie
kan de zonden vergeven dan God
alléén
22 Maar Jezus hunne overden-
kingen bekennende, antwoordde

en zeide tot hen: Wat overdenkt
gij in uwe harten?
23 Wat is lichter, te zeggen:
Uwe zonden zijn u vergeven, of
te zeggen: Sta op en wandel?
24 Doch opdat gij moogt weten
dat de Zoon des menschen macht
heeft op de aarde de zonden te
te vergeven (zeide hij tot den
geraakte): Ik zeg u, sta op en
neem uw beddeken op, en ga
henen naar uw huis.
25 En hij terstond voor hen
opstaande, *en* opgenomen hebben-
de hetgeen waar hij op gelegen had,
ging henen naar zijn huis, God
verheerlijkende.
26 En ontzetting heeft *hen* allen
bevangen, en zij verheerlijkten
God, en werden vervuld met
vrees, zeggende: Wij hebben he-
den ongeloofelijke dingen gezien.
27 En na dezen ging hij uit,
en zag eenen tollenaar, met name
Levi, zitten in het tolhuis, en
zeide tot hem: Volg mij.
28 En hij alles verlatende, stond
op en volgde hem.
29 En Levi richtte hem een
grooten maaltijd aan in zijn huis;
en *er* was eene groote schare
van tollenaren en van anderen die
met hen aanzaten.
30 En hunne Schriftgeleerden
en de Farizeërs murmureerden
tegen zijne discipelen, zeggende:
Waarom eet en drinkt gij met
tollenaren en zondaren?
31 En Jezus antwoordende, zeide
tot hen: Die gezond zijn, hebben
den medicijnmeester niet van
noode, maar die ziek zijn.
32 Ik ben niet gekomen om te
roepen rechtvaardigen, maar zon-
daren tot bekeering.
33 En zij zeiden tot hem: Waar-
om vasten de discipelen van Jo-
hannes dikmaals en doen gebeden,
desgelijks ook *de discipelen* der
Farizeërs, maar de úwe eten en
drinken?
34 Doch hij zeide tot hen: Kunt
gij de bruiloftskinderen, terwijl de
bruidegom bij hen is, doen vasten?
35 Maar de dagen zullen komen
wanneer de bruidegom van hen
zal weggenomen zijn: dàn zullen
zij vasten in die dagen.
36 En hij zeide ook tot hen
eene gelijkenis: Niemand zet eenen
lap van een nieuw kleed op een
oud kleed; anders scheurt ook dat
nieuwe *het oude*, en de lap van
het nieuwe komt met het oude
niet overeen.
37 En niemand doet nieuwen
wijn in oude *lederen* zakken; an-
ders zal de nieuwe wijn de *le-
deren* zakken doen bersten, en de
wijn zal uitgestort worden, en de
lederen zakken zullen verderven;
38 maar nieuwen wijn moet
men in nieuwe *lederen* zakken
doen, en zij worden beide te za-
men behouden.
39 En niemand die ouden drinkt,
begeert terstond nieuwen; want
hij zegt: De oude is beter.

HOOFDSTUK 6.

En het geschiedde op den
tweeden eersten sabbat, dat hij
door het gezaaide ging; en zijne
discipelen plukten aren, en aten
ze, *die* wrijvende met de handen.
2 En sommigen der Farizeërs
zeiden tot hen: Waarom doet gij
wat niet geoorloofd is te doen op
de sabbatten?
3 En Jezus hun antwoordende,

zeide: Hebt gij ook dat niet ge-
lezen, hetwelk David deed wanneer
hem hongerde en dengenen die
met hem waren?
4 hoe hij ingegaan is in het
Huis Gods, en de toonbrooden ge-
nomen en gegeten heeft, en ook
gegeven dengenen die met hem
waren, welke niet zijn geoorloofd
te eten dan alléén den Priesteren?
5 En hij zeide tot hen: De
Zoon des menschen is een Heere
ook van den sabbat.
6 En het geschiedde ook op
eenen anderen sabbat, dat hij in
de Synagoge ging, en leerde. En
dáár was een mensch, en zijne
rechterhand was dor;
7 en de Schriftgeleerden en de
Farizeërs namen hem waar, of
hij op den sabbat genezen zoude,
opdat zij *eenige* beschuldiging te-
gen hem mochten vinden.
8 Doch hij kende hunne ge-
dachten, en zeide tot den mensch
die de dorre hand had: Rijs op
en sta in 't midden. En hij op-
gestaan zijnde, stond *overeind.*
9 Zoo zeide dan Jezus tot hen:
Ik zal u vragen: Wat is geoor-
loofd op de sabbatten, goed te
doen of kwaad te doen? een
mensch te behouden of te ver-
derven?
10 En hen allen rondom aan-
gezien hebbende, zeide hij tot
den mensch: Strek uwe hand
uit; en hij deed alzoo, en zijne
hand werd hersteld, gezond ge-
lijk de andere.
11 En zij werden vervuld met
uitzinnigheid, en spraken te za-
men met elkander, wat zij Jezus
doen zouden.
12 En het geschiedde in die
dagen dat hij uitging naar den
berg om te bidden, en hij bleef
den nacht over in het gebed tot
God.
13 En als het dag was gewor-
den, riep hij zijne discipelen tot
zich, en verkoos er twaalf uit hen,
die hij ook Apostelen noemde:
14 *namelijk* Simon, welken hij
ook Petrus noemde, en Andréas
zijnen broeder, Jacobus en Johan-
nes, Filippus en Bartholomeüs,
15 Mattheüs en Thomas, Jaco-
bus, den *zoon* van Alfeüs, en
Simon genaamd Zelótes,
16 Judas Jacobi, en Judas Iska-
riot, die ook de verrader gewor-
den is.
17 En met hen afgekomen zijn-
de, stond hij op eene vlakke plaats,
en *met hem* de schare zijner dis-
cipelen, en eene groote menigte
des volks van geheel Judéa en
Jeruzalem, en van den zeekant
van Tyrus en Sidon,
18 die gekomen waren om hem
te hooren en om van hunne ziek-
ten genezen te worden, en die
van onreine geesten gekweld wa-
ren; en zij werden genezen.
19 En al de schare zocht hem
aan te raken; want daar ging
kracht van hem uit, en hij genas
ze allen.
20 En hij zijne oogen opslaande
over zijne discipelen, zeide: Zalig
zijt gij armen; want uwer is het
Koninkrijk Gods.
21 Zalig zijt gij die nu hon-
gert; want gij zult verzadigd
worden. Zalig zijt gij die nu
weent; want gij zult lachen.
22 Zalig zijt gij wanneer u de
menschen haten, en wanneer zij
u afscheiden en smaden, en uwen

naam als kwaad verwerpen, om
des Zoons des menschen wil.
23 Verblijdt u te dien dage en
zijt vroolijk; want zie, uw loon
is groot in den hemel; want
hunne vaderen deden desgelijks
den Profeten.
24 Maar wee u, gij rijken; want
gij hebt uwen troost weg.
25 Wee u, die verzadigd zijt;
want gij zult hongeren. Wee u,
die nu lacht; want gij zult treu-
ren en weenen.
26 Wee u wanneer alle de
menschen wèl van u spreken;
want hunne vaderen deden des-
gelijks den valschen profeten.
27 Maar ik zeg ulieden die *dit*
hoort: Hebt uwe vijanden lief,
doet wèl dengenen die u haten,
28 zegent degenen die u ver-
vloeken, en bidt voor degenen
die u geweld doen.
29 Dengenen die u aan de wang
slaat, bied ook de andere; en
dengenen die u den mantel neemt,
verhinder ook den rok niet *te
nemen*;
30 maar geef een iegelijk die
van u begeert, en van dengenen
die het uwe neemt, eisch niet
weder.
31 En gelijk gij wilt dat ú de
menschen doen zullen, doet gíj
hun ook desgelijks.
32 En indien gij liefhebt die u
liefhebben, wat dank hebt gij?
Want ook de zondaars hebben
lief degenen die hen liefhebben.
33 En indien gij goeddoet den-
genen die u goeddoen, wat dank
hebt gij? Want ook de zondaars
doen hetzelfde.
34 En indien gij leent dengenen
van welke gij hoopt weder te
ontvangen, wat dank hebt gij?
Want ook de zondaars leenen den
zondaren, opdat zij evengelijk
weder mogen ontvangen.
35 Maar hebt uwe vijanden lief,
en doet goed, en leent zonder
iets weder te hopen; en uw loon
zal groot zijn, en gij zult kinde-
ren des Allerhoogsten zijn; want
Hij is goedertieren over de on-
dankbaren en boozen.
36 Weest dan barmhartig, ge-
lijk ook uw Vader barmhartig is.
37 En oordeelt niet, en gij zult
niet geoordeeld worden; verdoemt
niet, en gij zult niet verdoemd
worden; laat los, en gij zult los-
gelaten worden;
38 geeft, en u zal gegeven wor-
den: eene goede, neergedrukte
en geschudde en overloopende
maat zal men in uwen schoot
geven; want met dezelfde maat
waarmede gijlieden meet, zal ulie-
den wedergemeten worden.
39 En hij zeide tot hen eene
gelijkenis: Kan ook wel een blinde
eenen blinde op den weg leiden?
Zullen zij niet beiden in de gracht
vallen?
40 De discipel is niet boven
zijnen meester, maar een iegelijk
volmaakt *discipel* zal zijn gelijk
zijn meester.
41 En wat ziet gij den splinter
die in uws broeders oog is, en
den balk die in uw eigen oog is,
merkt gij niet?
42 Of hoe kunt gij tot uwen
broeder zeggen: Broeder, laat toe
dat ik den splinter die in uw oog
is, uitdoe, daar gij zelf den balk
die in úw oog is, niet ziet? Gij
geveinsde, doe eerst den balk uit
úw oog, en dàn zult gij bezien

om den splinter uit te doen die in uws broeders oog is.

43 Want het is geen goede boom, die kwade vrucht voortbrengt, en geen kwade boom, die goede vrucht voortbrengt.

44 Want iedere boom wordt uit zijne eigene vrucht gekend; want men leest geen vijgen van doornen, en men snijdt geen druif van bramen.

45 De goede mensch brengt het goede voort uit den goeden schat zijns harten, en de kwade mensch brengt het kwade voort uit den kwaden schat zijns harten; want uit den overvloed des harten spreekt zijn mond.

46 En wat noemt gij mij Heere, Heere, en doet niet hetgeen ik zeg?

47 Een iegelijk die tot mij komt en mijne woorden hoort en dezelve doet, ik zal u toonen wien hij gelijk is.

48 Hij is gelijk een mensch die een huis bouwde, en groef, en verdiepte, en leide het fundament op eene steenrots: als nu de hooge vloed kwam, zoo sloeg de waterstroom tegen dat huis aan, en kon het niet bewegen; want het was op de steenrots gegrond.

49 Maar die ze gehoord en niet gedaan zal hebben, is gelijk een mensch die een huis bouwde op de aarde zonder fundament: tegen hetwelk de waterstroom aansloeg, en het viel terstond, en de val van dat huis was groot.

HOOFDSTUK 7.

NADAT hij nu alle zijne woorden voleindigd had ten aanhooren des volks, ging hij in te Kapérnaüm.

2 En een dienstknecht van een zeker hoofdman over honderd, die hem zeer waard was, krank zijnde, lag op zijn sterven.

3 En van Jezus gehoord hebbende, zond hij tot hem de Ouderlingen der Joden, hem biddende dat hij wilde komen en zijnen dienstknecht gezond maken.

4 Dezen nu tot Jezus gekomen zijnde, baden hem ernstiglijk, zeggende: Hij is waardig dat gij hem dat doet;

5 want hij heeft ons volk lief, en heeft zelf ons de Synagoge gebouwd.

6 En Jezus ging met hen. En als hij nu niet ver van het huis was, zond de hoofdman over honderd tot hem *eenige* vrienden, en zeide tot hem: Heere, neem de moeite niet; want ik ben niet waardig dat gij onder mijn dak zoudt inkomen:

7 daarom heb ik ook mijzelven niet waardig geacht om tot u te komen; maar zeg *het* met een woord, en mijn knecht zal genezen worden.

8 Want ik ben óók een mensch onder de macht *van anderen* gesteld, hebbende krijgsknechten onder mij, en ik zeg tot dezen: Ga, en hij gaat; en tot den anderen: Kom, en hij komt; en tot mijnen dienstknecht: Doe dat, en hij doet *het*.

9 En Jezus dit hoorende, verwonderde zich over hem, en zich omkeerende, zeide tot de schare die hem volgde: Ik zeg ulieden, ik heb zoo groot geloof zelfs in Israël niet gevonden.

10 En die gezonden waren, wedergekeerd zijnde in het huis, vonden den kranken dienstknecht gezond.
11 En het geschiedde op den volgenden *dag*, dat hij ging naar eene stad genaamd Naïn, en met hem gingen velen van zijne discipelen en eene groote schare.
12 En als hij de poort der stad genaakte, ziedaar, een doode werd uitgedragen, *die* een eeniggeboren zoon zijner moeder *was*, en zij *was* weduwe, en eene groote schare van de stad *was* met haar.
13 En de Heere haar ziende, werd innerlijk met ontferming over haar bewogen, en zeide tot haar: Ween niet.
14 En hij ging toe en raakte de baar aan (de dragers nu stonden stil), en hij zeide: Jongeling, ik zeg u, sta op.
15 En de doode zat overeind en begon te spreken; en hij gaf hem aan zijne moeder.
16 En vrees beving ze allen, en zij verheerlijkten God, zeggende: Een groot Profeet is onder ons opgestaan, en: God heeft zijn volk bezocht.
17 En dit gerucht van hem ging ùit in geheel Judéa en in al het omliggende land.
18 En de discipelen van Johannes boodschapten hem van alle deze dingen.
19 En Johannes zekere twee van zijne discipelen tot zich geroepen hebbende, zond ze tot Jezus, zeggende: Zijt gíj degene die komen zoude, of verwachten wij eenen anderen?
20 En als de mannen tot hem gekomen waren, zeiden zij: Johannes de Dooper heeft ons tot u afgezonden, zeggende: Zijt gíj die komen zoude, of verwachten wij eenen anderen?
21 En in die ure genas hij er velen van ziekten en kwalen en booze geesten, en velen blinden gaf hij het gezicht.
22 En Jezus antwoordende, zeide tot hen: Gaat henen en boodschapt Johannes wéder de dingen die gij gezien en gehoord hebt, *namelijk* dat de blinden ziende worden, de kreupelen wandelen, de melaatschen gereinigd worden, de dooven hooren, de dooden opgewekt worden, den armen het Evangelie verkondigd wordt;
23 en zalig is hij, die aan mij niet zal geërgerd worden.
24 Als nu de boden van Johannes weggegaan waren, begon hij van Johannes tot de scharen te zeggen: Wàt zijt gij uitgegaan in de woestijn te aanschouwen? Een riet dat van den wind ginds en weder bewogen wordt?
25 Maar wàt zijt gij uitgegaan te zien? Een mensch met zachte kleederen bekleed? Zie, die in heerlijke kleeding en wellust zijn, díe zijn in de koninklijke hoven.
26 Maar wàt zijt gij uitgegaan te zien? Een Profeet? Ja, ik zeg u, ook veel meer dan een Profeet.
27 Deze is het van welken geschreven is: Zie, Ik zend mijnen Engel voor uw aangezicht, die uwen weg voor u henen bereiden zal.
28 Want ik zeg ulieden, onder die van vrouwen geboren zijn, is niemand meerder Profeet dan Johannes de Dooper; maar de minste in het Koninkrijk Gods is meerder dan hij.

29 En al het volk *hem* hoorende, en de tollenaars die met den doop van Johannes gedoopt waren, rechtvaardigden God;

30 maar de Farizeërs en de Wetgeleerden hebben den raad Gods tegen zichzelven verworpen, van hem niet gedoopt zijnde.

31 En de Heere zeide: Bij wien zal ik dan de menschen van dit geslacht vergelijken, en wien zijn zij gelijk?

32 Zij zijn gelijk den kinderen die op de markt zitten en elkander toeroepen, en zeggen: Wij hebben u op de fluit gespeeld en gij hebt niet gedanst; wij hebben u klaagliederen gezongen en gij hebt niet geweend.

33 Want Johannes de Dooper is gekomen noch brood etende, noch wijn drinkende, en gij zegt: Hij heeft den duivel.

34 De Zoon des menschen is gekomen etende en drinkende, en gij zegt: Ziedaar een mensch *die* een vraat en wijnzuiper *is*, een vriend van tollenaren en zondaren.

35 Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van alle hare kinderen.

36 En een der Farizeërs bad hem dat hij met hem ate; en ingegaan zijnde in des Farizeërs huis, zat hij aan.

37 En zie, eene vrouw in de stad welke eene zondares was, verstaande dat hij in des Farizeërs huis aanzat, bracht eene albasten flesch met zalf;

38 en staande achter aan zijne voeten, weenende, begon zij zijne voeten nat te maken met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, en kuste zijne voeten, en zalfde ze met de zalf.

39 En de Farizeër die hem genood had, *zulks* ziende, sprak bij zichzelven, zeggende: Deze, indien hij een Profeet was, zoude wel weten, wat en hoedanige vrouw deze is die hem aanraakt; want zij is eene zondares.

40 En Jezus antwoordende, zeide tot hem: Simon, ik heb u wat te zeggen. En hij sprak: Meester, zeg het.

41 *Jezus zeide:* Een zeker schuldheer had twee schuldenaars; de één was schuldig vijfhonderd penningen, en de ander vijftig;

42 en als zij niet hadden om te betalen, schold hij het hun beiden kwijt. Zeg dan, wie van dezen zal hem meer liefhebben?

43 En Simon antwoordende, zeide: Ik acht dat hij 't *is* wien hij het meest kwijtgescholden heeft. En hij zeide tot hem: Gij hebt recht geoordeeld.

44 En hij zich omkeerende naar de vrouw, zeide tot Simon: Ziet gij deze vrouw? Ik ben in uw huis gekomen; water hebt gij niet tot mijne voeten gegeven; maar déze heeft mijne voeten met tranen nat gemaakt en met het haar van haar hoofd afgedroogd.

45 Gij hebt mij geenen kus gegeven; maar déze, van dat zij ingekomen is, heeft niet afgelaten mijne voeten te kussen.

46 Met olie hebt gij mijn hoofd niet gezalfd; maar déze heeft mijne voeten met zalf gezalfd.

47 Daarom zeg ik u, hare zonden zijn *haar* vergeven die vele waren, want zij heeft veel liefgehad; maar dien weinig vergeven wordt, die heeft weinig lief.

48 En hij zeide tot haar: Uwe
zonden zijn *u* vergeven.
49 En die medeaanzaten, be-
gonnen te zeggen bij zichzelven:
Wie is deze die ook de zonden
vergeeft?
50 Maar hij zeide tot de vrouw:
Uw geloof heeft u behouden, ga
henen in vrede.

HOOFDSTUK 8.

EN het geschiedde daarna dat
hij reisde van de éêne stad en
vlek tot de andere, predikende
en verkondigende het Evangelie
van het Koninkrijk Gods; en de
twaalve *waren* met hem,
2 en sommige vrouwen die van
booze geesten en krankheden ge-
nezen waren, *namelijk* Maria, ge-
naamd Magdaléna, van welke ze-
ven duivelen uitgegaan waren,
3 en Johanna, de huisvrouw
van Chuzas, den rentmeester van
Herodes, en Susanna en vele an-
dere, die hem dienden van hare
goederen.
4 Als nu eene groote schare
bijeenvergaderde, en zij van alle
steden tot hem kwamen, zoo zeide
hij door gelijkenis:
5 Een zaaier ging uit om zijn
zaad te zaaien; en als hij zaaide,
viel het éêne bij den weg, en
werd vertreden, en de vogelen
des hemels aten het op;
6 en het andere viel op eene
steenrots, en opgewassen zijnde,
is het verdord, omdat het geen
vochtigheid had;
7 en het andere viel in het
midden van de doornen, en de
doornen mede opwassende, ver-
stikten hetzelve;
8 en het andere viel in de
goede aarde, en opgewassen zijn-
de, bracht het honderdvoudige
vrucht voort. Dit zeggende, riep
hij: Wie ooren heeft om te hoo-
ren, die hoore.
9 En zijne discipelen vraagden
hem, zeggende: Wat mag deze
gelijkenis wezen?
10 En hij zeide: U is het gegeven
de verborgenheden van het Ko-
ninkrijk Gods te verstaan; maar
tot de anderen *spreek ik* in ge-
lijkenissen, opdat zij ziende niet
zien, en hoorende niet verstaan.
11 Dit nu is de gelijkenis: Het
zaad is het Woord Gods.
12 En die bij den weg *bezaaïd
worden*, zijn dezen die hooren;
daarna komt de duivel en neemt
het Woord uit hun hart weg,
opdat zij niet zouden gelooven en
zalig worden.
13 En die op de steenrots *be-
zaaid worden*, zijn dezen, die
wanneer zij het gehoord hebben,
het Woord met vreugde ontvan-
gen; en dezen hebben geenen
wortel, die maar voor eenen tijd
gelooven, en in den tijd der ver-
zoeking wijken zij af.
14 En dat in de doornen valt,
dezen zijn die gehoord hebben,
en henengaande, verstikt worden
door de zorgvuldigheden en rijk-
dom en wellusten des levens, en
voldragen geen *vrucht*.
15 En dat in de goede aarde
valt, zijn dezen, die het Woord
gehoord hebbende, hetzelve in een
eerlijk en goed hart bewaren, en
in volstandigheid vruchten voort-
brengen.
16 En niemand die eene kaars
ontsteekt, bedekt dezelve met een
vat of zet ze onder een bed, maar

zet ze op eenen kandelaar, opdat
degenen die inkomen, het licht
zien mogen.
17 Want daar is niets verbor-
gen dat niet openbaar zal worden,
noch heimelijk dat niet bekend
zal worden en in 't openbaar
komen.
18 Ziet dan hoe gij hoort; want
zoo wie heeft, dien zal gegeven
worden; en zoo wie niet heeft,
ook hetgeen hij meent te hebben,
zal vàn hem genomen worden.
19 En zijne moeder en *zijne*
broeders kwamen tot hem, en
konden bij hem niet komen van-
wege de schare.
20 En hem werd geboodschapt
van eenigen die zeiden: Uwe
moeder en uwe broeders staan
daar buiten, begeerende u te zien.
21 Maar hij antwoordde en zeide
tot hen: Mijne moeder en mijne
broeders zijn dezen, die Gods
Woord hooren en hetzelve doen.
22 En het geschiedde in een
van die dagen dat hij in een schip
ging, en zijne discipelen *met hem*;
en hij zeide tot hen: Laat ons
overvaren aan de andere zijde des
meers. En zij staken af.
23 En als zij voeren, viel hij
in slaap; en daar kwam een storm
van wind op het meer, en zij
werden vol *water* en waren in
nood.
24 En zij gingen tot hem en
wekten hem op, zeggende: Mees-
ter, Meester, wij vergaan. En hij
opgestaan zijnde, bestrafte den
wind en de watergolven, en zij
hielden op, en daar werd stilte.
25 En hij zeide tot hen: Waar
is uw geloof? Maar zij bevreesd
zijnde, verwonderden zich, zeg-
gende tot elkander: Wie is toch
deze, dat hij ook den winden en
het water gebiedt, en zij zijn hem
gehoorzaam?
26 En zij voeren voort naar het
land der Gadarénen, hetwelk is
tegenover Galiléa.
27 En als hij aan het land uit-
gegaan was, ontmoette hem een
zeker man uit de stad, die se-
dert langen tijd met duivelen was
bezeten geweest; en hij was met
geen kleederen bekleed, en bleef
in geen huis, maar in de graven.
28 En hij Jezus ziende, en zeer
roepende, viel voor hem neder,
en zeide met eene groote stem:
Wat heb ik met u *te doen*, Jezus,
gij Zoon Gods des Allerhoogsten?
Ik bid u dat gij mij niet pijnigt.
29 Want hij had den onreinen
geest geboden dat hij van den
mensch zoude uitvaren; want hij
had hem menigen tijd bevangen
gehad, en hij werd met ketenen
en met boeien gebonden om be-
waard te zijn; en hij verbrak de
banden, en werd van den duivel
gedreven in de woestijnen.
30 En Jezus vraagde hem, zeg-
gende: Welke is uw naam? En
hij zeide: Legio; want vele dui-
velen waren in hem gevaren.
31 En zij baden hem, dat hij
hun niet gebieden zoude in den
afgrond henen te varen.
32 En aldaar was eene kudde
veler zwijnen, weidende op den
berg; en zij baden hem, dat hij
hun wilde toelaten in dezelve te
varen; en hij liet het hun toe.
33 En de duivelen uitvarende van
den mensch, voeren in de zwijnen;
en de kudde stortte van de steilte
af in het meer, en versmoorde.

34 En die ze weidden, ziende hetgeen geschied was, zijn gevlucht, en henengaande, boodschapten het in de stad en op het land.

35 En zij gingen uit om te zien hetgeen geschied was, en kwamen tot Jezus, en vonden den mensch van welken de duivelen uitgevaren waren, zittende aan de voeten van Jezus, gekleed en wèl bij zijn verstand; en zij werden bevreesd.

36 En ook die het gezien hadden, verhaalden hun hoe de bezetene was verlost geworden.

37 En de geheele menigte van het omliggende land der Gadarénen baden hem dat hij van hen wegging; want zij waren met groote vrees bevangen; en hij in het schip gegaan zijnde, keerde weder.

38 En de man van welken de duivelen uitgevaren waren, bad hem dat hij mocht bij hem zijn. Maar Jezus liet hem vàn zich gaan, zeggende:

39 Keer weder naar uw huis, en vertel wat groote dingen u God gedaan heeft. En hij ging henen, door de geheele stad verkondigende wat groote dingen Jezus hem gedaan had.

40 En het geschiedde als Jezus wederkeerde, dat hem de schare ontving; want zij waren allen hem verwachtende.

41 En zie, daar kwam een man wiens naam was Jaïrus, en hij was een overste der Synagoge; en hij viel aan de voeten van Jezus, en bad hem dat hij in zijn huis wilde komen;

42 want hij had eene éénige dochter van omtrent twaalf jaren, en deze lag op haar sterven. En als hij henenging, zoo verdrongen hem de scharen.

43 En eene vrouw die twaalf jaren lang den vloed des bloeds gehad had, welke al haren leeftocht aan medicijnmeesters ten koste gelegd had, en van niemand had kunnen genezen worden,

44 van achteren tot hem komende, raakte den zoom zijns kleeds aan; en terstond stelpte de vloed haars bloeds.

45 En Jezus zeide: Wie is het die mij heeft aangeraakt? En als zij het allen ontkenden, zeide Petrus en die met hem waren: Meester, de scharen drukken en verdringen u, en zegt gij: Wie is het die mij aangeraakt heeft?

46 En Jezus zeide: Iemand heeft mij aangeraakt; want ik heb bekend dat kracht van mij uitgegaan is.

47 De vrouw nu ziende dat zij niet verborgen was, kwam bevende, en voor hem nedervallende, verklaarde hem voor al het volk om wat oorzaak zij hem aangeraakt had, en hoe zij terstond genezen was.

48 En hij zeide tot haar: Dochter, wees welgemoed, uw geloof heeft u behouden; ga henen in vrede.

49 Als hij nog sprak, kwam daar een van *het huis van* den overste der Synagoge, zeggende tot hem: Uwe dochter is gestorven; wees den Meester niet moeielijk.

50 Maar Jezus *dat* hoorende, antwoordde hem, zeggende: Vrees niet; geloof alleenlijk, en zij zal behouden worden.

51 En als hij in het huis kwam, liet hij niemand inkomen dan Petrus en Jacobus en Johannes, en den vader en de moeder des kinds.

52 En zij schreiden allen en maakten misbaar over haar. En hij zeide: Schreit niet; zij is niet gestorven, maar zij slaapt.

53 En zij belachten hem, wetende dat zij gestorven was.

54 Maar als hij ze allen uitgedreven had, greep hij hare hand en riep, zeggende: Kind, sta op!

55 En haar geest keerde weder, en zij is terstond opgestaan; en hij gebood dat men haar te eten geven zoude.

56 En hare ouders ontzetten zich; en hij beval hun dat zij niemand zouden zeggen hetgeen geschied was.

HOOFDSTUK 9.

EN zijne twaalf discipelen samengeroepen hebbende, gaf hij hun kracht en macht over alle de duivelen, en om ziekten te genezen,

2 en zond ze henen om te prediken het Koninkrijk Gods, en de kranken gezond te maken.

3 En hij zeide tot hen: Neemt niets mede tot den weg, noch staven, noch male, noch brood, noch geld; noch iemand van u zal twee rokken hebben.

4 En in wat huis gij ook zult ingaan, blijft aldaar, en gaat van dáár uit.

5 En zoo wie u niet zullen ontvangen, uitgaande van die stad, schudt ook het stof af van uwe voeten, tot een getuigenis tegen hen.

6 En zij uitgaande, gingen alle de vlekken door, verkondigende het Evangelie, en genezende *de zieken* overal.

7 En Herodes de Viervorst hoorde alle de dingen die van hem geschiedden, en was twijfelmoedig, omdat van sommigen gezegd werd, dat Johannes van de dooden was opgestaan;

8 en van sommigen, dat Elía verschenen was; en *van* anderen, dat een Profeet van de ouden was opgestaan.

9 En Herodes zeide: Johannes heb ik onthoofd: wie is nu deze, van welken ik zulke dingen hoor? En hij zocht hem te zien.

10 En de Apostelen wedergekeerd zijnde, verhaalden hem al wat zij gedaan hadden. En hij nam ze mede, en vertrok alléén in eene woeste plaats der stad, genaamd Bethsaïda.

11 En de scharen *dat* verstaande, volgden hem; en hij ontving ze, en sprak tot hen van het Koninkrijk Gods; en die genezing van noode hadden, maakte hij gezond.

12 En de dag begon te dalen; en de twaalve tot hem komende, zeiden tot hem: Laat de schare vàn u, opdat zij henengaande in de omliggende vlekken en in de dorpen, herberg nemen mogen, en spijs vinden; want wij zijn hier in eene woeste plaats.

13 Maar hij zeide tot hen: Geeft gij hun te eten. En zij zeiden: Wij hebben niet meer dan vijf brooden en twee visschen; tenzij dan dat wij henengaan en spijs koopen voor al dit volk.

14 Want daar waren omtrent

vijf duizend mannen. Doch hij
zeide tot zijne discipelen: Doet
hen nederzitten bij afdeelingen,
elk van vijftig.
15 En zij deden alzóó, en de-
den ze allen nederzitten.
16 En hij, de vijf brooden en
de twee visschen genomen heb-
bende, zag òp naar den hemel
en zegende die, en brak ze, en
gaf ze den discipelen om der
schare voor te leggen.
17 En zij aten en werden allen
verzadigd; en daar werd opgeno-
men hetgeen hun van de brokken
overgeschoten was, twaalf korven.
18 En het geschiedde als hij
alléén was, biddende, dat de dis-
cipelen met hem waren, en hij
vraagde hun, zeggende: Wie zeg-
gen de scharen dat ik ben?
19 En zij antwoordende, zeiden:
Johannes de Dooper; en anderen:
Elía; en anderen, dat eenig Pro-
feet van de ouden opgestaan is.
20 En hij zeide tot hen: Maar
gijlieden, wie zegt gij dat ik ben?
En Petrus antwoordende, zeide:
De Christus Gods.
21 En hij gebood hun scherpe-
lijk en beval dat zij dit niemand
zeggen zouden,
22 zeggende: De Zoon des
menschen moet veel lijden, en
verworpen worden van de Ouder-
lingen en Overpriesters en Schrift-
geleerden, en gedood, en ten
derden dage opgewekt worden.
23 En hij zeide tot allen: Zoo
iemand achter mij wil komen,
die verloochene zichzelven, en
neme zijn kruis dagelijks op en
volge mij.
24 Want zoo wie zijn leven
behouden wil, die zal het verlie-
zen; maar zoo wie zijn leven
verliezen zal om mijnentwil, die
zal het behouden.
25 Want wat baat het een
mensch die de geheele wereld
zoude winnen, en zichzelven ver-
liezen of schade *zijns zelfs* lijden?
26 Want zoo wie zich mijns
en mijner woorden zal geschaamd
hebben, diens zal de Zoon des
menschen zich schamen, wanneer
hij komen zal in zijne heerlijkheid
en *in de heerlijkheid* des Vaders
en der heilige Engelen.
27 En ik zeg u waarlijk, daàr
zijn sommigen dergenen die hier
staan, die den dood niet zullen
smaken, totdat zij het Koninkrijk
Gods zullen gezien hebben.
28 En het geschiedde omtrent
acht dagen na deze woorden, dat
hij medenam Petrus en Johannes
en Jacobus, en op den berg klom
om te bidden.
29 En als hij bad, werd de
gedaante zijns aangezichts veran-
derd, en zijne kleeding wit *en*
zeer blinkende.
30 En zie, twee mannen spra-
ken met hem, welke waren Mozes
en Elía:
31 dewelke gezien zijnde in
heerlijkheid, zeiden zijnen uitgang
dien hij zoude volbrengen te Jeru-
zalem.
32 Petrus nu en die met hem
waren, waren met slaap bezwaard;
en ontwaakt zijnde, zagen zij zijne
heerlijkheid en de twee mannen
die bij hem stonden.
33 En het geschiedde als zij van
hem afscheidden, zoo zeide Petrus
tot Jezus: Meester, het is goed
dat wij hier zijn; en laat ons drie
tabernakelen maken, voor u éénen,

en voor Mozes éénen, en voor Elía
éénen, niet wetende wat hij zeide.
34 Als hij nu dit zeide, kwam
eene wolk en overschaduwde hen;
en zij werden bevreesd, als die
in de wolk ingingen.
35 En daar geschiedde eene
stem uit de wolk, zeggende: Deze
is mijn geliefde Zoon: hoort hem.
36 En als de stem geschiedde,
zoo werd Jezus alléén gevonden.
En zij zwegen stil, en verhaalden
in die dagen niemand iets van
hetgeen zij gezien hadden.
37 En het geschiedde des daags
daaraan, als zij van den berg afkwamen,
dat hem eene groote
schare te gemoet kwam.
38 En zie, een man van de schare
riep uit, zeggende: Meester, ik
bid u, zie toch mijnen zoon aan,
want hij is mij een eeniggeborene:
39 en zie, een geest neemt hem,
en van stonde aan roept hij, en
hij scheurt hem dat hij schuimt,
en wijkt nauwelijks vàn hem, en
verplettert hem;
40 en ik heb uwe discipelen
gebeden dat zij hem zouden uitwerpen,
en zij hebben niet gekund.
41 En Jezus antwoordende, zeide:
O ongeloovig en verkeerd geslacht,
hoelang zal ik nog bij ulieden
zijn en ulieden verdragen? Breng
uwen zoon hier.
42 En nog als hij *naar hem*
toe kwam, scheurde hem de duivel
en verscheurde *hem*; maar Jezus
bestrafte den onreinen geest, en
maakte het kind gezond, en gaf
hem zijnen vader weder.
43 En zij werden allen verslagen
over de grootdadigheid Gods.
En als zij allen zich verwonderden
over alle de dingen die Jezus gedaan
had, zeide hij tot zijne discipelen:
44 Legt gíj deze woorden in
uwe ooren: Want de Zoon des
menschen zal overgeleverd worden
in der menschen handen.
45 Maar zij verstonden dit woord
niet, en het was voor hen verborgen,
alzoo dat zij het niet begrepen;
en zij vreesden van dat
woord hem te vragen.
46 En daar rees eene overlegging
onder hen, namelijk wie van
hen de meeste ware.
47 Maar Jezus ziende de overlegging
hunner harten, nam een
kindeken en stelde dat bij zich,
48 en zeide tot hen: Zoo wie
dit kindeken ontvangen zal in
mijnen naam, die ontvangt míj;
en zoo wie míj ontvangen zal, die
ontvangt Hem die mij gezonden
heeft. Want díe de minste onder u
allen is, díe zal groot zijn.
49 En Johannes antwoordde en
zeide: Meester, wij hebben eenen
gezien die in uwen naam de duivelen
uitwierp, en wij hebben 't
hem verboden, omdat hij *u* met
ons niet volgt.
50 En Jezus zeide tot hem: Verbiedt
het niet, want wie tégen
ons niet is, die is vóór ons.
51 En het geschiedde als de dagen
zijner opneming vervuld werden,
zoo richtte hij zijn aangezicht
om naar Jeruzalem te reizen;
52 en hij zond boden uìt voor
zijn aangezicht, en zij henengereisd
zijnde, kwamen in een vlek
der Samaritanen, om voor hem
herberg te bereiden.
53 En zij ontvingen hem niet,
omdat zijn aangezicht was *als* reizende
naar Jeruzalem.

54 Als nu zijne discipelen Jacobus en Johannes *dat* zagen, zeiden zij: Heere, wilt gij dat wij zeggen, dat vuur van den hemel nederdale en dezen verslinde, gelijk ook Elía gedaan heeft?

55 Maar zich omkeerende, bestrafte hij ze en zeide: Gij weet niet van hoedanigen geest gij zijt;

56 want de Zoon des menschen is niet gekomen om der menschen zielen te verderven, maar om te behouden. En zij gingen naar een ander vlek.

57 En het geschiedde op den weg als zij reisden, dat een tot hem zeide: Heere, ik zal u volgen waar gij ook henengaat.

58 En Jezus zeide tot hem: De vossen hebben holen, en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des menschen heeft niet waar hij het hoofd nederlegge.

59 En hij zeide tot eenen anderen: Volg mij. Doch hij zeide: Heere, laat mij toe dat ik henenga en eerst mijnen vader begrave.

60 Maar Jezus zeide tot hem: Laat de dooden hunne dooden begraven; doch gij, ga henen en verkondig het Koninkrijk Gods.

61 En ook een ander zeide: Heere, ik zal u volgen; maar laat mij eerst toe dat ik afscheid neme van degenen die in mijn huis zijn.

62 En Jezus zeide tot hem: Niemand die zijne hand aan den ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods.

HOOFDSTUK 10.

En na dezen stelde de Heere nog zeventig anderen, en zond ze henen voor zijn aangezicht, twee en twee, in iedere stad en plaats waar hij komen zoude.

2 Hij zeide dan tot hen: De oogst is wel groot, maar de arbeiders zijn weinige; daarom bidt den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in zijnen oogst uitstoote.

3 Gaat henen: zie, ik zend u als lammeren in het midden der wolven.

4 Draagt geenen buidel, noch male, noch schoenen, en groet niemand op den weg.

5 En in wat huis gij zult ingaan, zegt eerst: Vrede *zij* dezen huize!

6 En indien aldaar een zoon des vredes is, zoo zal uw vrede op hem rusten; maar indien niet, zoo zal *uw vrede* tot u wederkeeren.

7 En blijft in dat huis, etende en drinkende hetgeen van hen *voorgezet wordt*; want de arbeider is zijn loon waardig. Gaat niet óver van *het ééne* huis in *het andere* huis.

8 En in wat stad gij zult ingaan en zij u ontvangen, eet hetgeen ulieden voorgezet wordt;

9 en geneest de kranken die daarin zijn, en zegt tot hen: Het Koninkrijk Gods is nabij u gekomen.

10 Maar in wat stad gij zult ingaan en zij u niet ontvangen, uitgaande op hare straten zoo zegt:

11 Ook het stof dat uit uwe stad aan ons kleeft, schudden wij af op ulieden; nochtans weet dit, dat het Koninkrijk Gods nabij u gekomen is.

12 En ik zeg u, dat het *dien van* Sodom verdraaglijker wezen zal in dien dag dan die stad.

13 Wee u Chorazin, wee u
Bethsaida! Want zoo in Tyrus en
Sidon de krachten geschied waren
die in u geschied zijn, zij zouden
eertijds in zak en asch zittende,
zich bekeerd hebben.
14 Doch het zal Tyrus en Sidon
verdraaglijker zijn in het oordeel
dan ulieden.
15 En gij Kapérnaüm, dat tot
den hemel toe verhoogd zijt, gij
zult tot de hel toe nedergestooten
worden.
16 Wie u hoort, die hoort mij,
en wie u verwerpt, die verwerpt
mij; en wie mij verwerpt, die ver-
werpt dengenen die mij gezonden
heeft.
17 En de zeventig zijn weder-
gekeerd met blijdschap, zeggende:
Heere, ook de duivelen zijn ons
onderworpen in uwen naam.
18 En hij zeide tot hen: Ik zag
den satan als een bliksem uit den
hemel vallen.
19 Zie, ik geef u de macht om
op slangen en schorpioenen te
treden, en over alle kracht des
vijands; en geen ding zal u eenigs-
zins beschadigen.
20 Doch verblijdt u dáárin niet,
dat de geesten u onderworpen
zijn; maar verblijdt u veelmeer,
dat uwe namen geschreven zijn
in de hemelen.
21 Te dier ure verheugde zich
Jezus in den geest, en zeide: Ik
dank U Vader, Heere des hemels
en der aarde, dat gij deze dingen
voor de wijzen en verstandigen
verborgen hebt, en hebt dezelve
den kinderkens geopenbaard; ja,
Vader, want alzóó is geweest het
welbehagen voor U.
22 Alle dingen zijn mij van
mijnen Vader overgegeven; en nie-
mand weet wie de Zoon is dan de
Vader, en wie de Vader is dan
de Zoon, en wien het de Zoon
zal willen openbaren.
23 En zich keerende naar de
discipelen, zeide hij *tot hen* alléén:
Zalig zijn de oogen die zien het-
geen gij ziet.
24 Want ik zeg u dat vele
Profeten en Koningen hebben be-
geerd te zien hetgeen gíj ziet, en
hebben het niet gezien, en te
hooren hetgeen gíj hoort, en heb-
ben het niet gehoord.
25 En zie, een zeker Wetge-
leerde stond op, hem verzoe-
kende, en zeggende: Meester,
wat doende zal ik het eeuwige
leven beërven?
26 En hij zeide tot hem: Wat
is in de Wet geschreven? Hoe
leest gij?
27 En hij antwoordende, zeide:
Gij zult den Heere uwen God
liefhebben uit geheel uw hart en
uit geheel uwe ziel en uit geheel
uwe kracht en uit geheel uw
verstand, en uwen naaste als
uzelven.
28 En hij zeide tot hem: Gij
hebt recht geantwoord: doe dat,
en gij zult leven.
29 Maar hij willende zichzelven
rechtvaardigen, zeide tot Jezus:
En wie is mijn naaste?
30 En Jezus antwoordende, zeide:
Een zeker mensch kwam af van
Jeruzalem naar Jericho, en viel
onder de moordenaars, welke hem
ook uitgetogen en daartoe *zware*
slagen gegeven hebbende, henen-
gingen, en lieten *hem* halfdood
liggen.
31 En bijgeval kwam een zeker

Priester dien weg af, en hem ziende, ging hij tegenover *hem* voorbij.
32 En desgelijks ook een Leviet, als hij was bij die plaats, kwam hij en zag *hem*, en ging tegenover hem voorbij.
33 Maar een zeker Samaritaan, reizende, kwam omtrent hem, en hem ziende, werd hij met innerlijke ontferming bewogen;
34 en hij tot *hem* gaande, verbond zijne wonden, gietende daarin olie en wijn; en hem heffende op zijn eigen beest, voerde hij hem in de herberg en verzorgde hem.
35 En des anderen daags, weggaande, langde hij twee penningen uit, en gaf ze den waard, en zeide tot hem: Draag zorg voor hem; en zoo wat gij meer *aan hem* ten koste zult leggen, dat zal ik u wedergeven als ik wederkom.
36 Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen die onder de moordenaars gevallen was?
37 En hij zeide: Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft. Zoo zeide dan Jezus tot hem: Ga henen en doe gij desgelijks.
38 En het geschiedde als zij reisden, dat hij kwam in een vlek; en eene zekere vrouw, met name Martha, ontving hem in haar huis.
39 En deze had eene zuster, genaamd Maria, welke ook zittende aan de voeten van Jezus, zijn woord hoorde.
40 Doch Martha was zeer bezig met veel dienens, en daar bijkomende, zeide zij: Heere, trekt gij u dat niet aan, dat mijne zuster mij alléén laat dienen? Zeg dan haar dat zij mij helpe.
41 En Jezus antwoordende, zeide tot haar: Martha, Martha, gij bekommert en ontrust u over vele dingen,
42 maar één ding is noodig; doch Maria heeft het goede deel uitgekozen, hetwelk van haar niet zal weggenomen worden.

HOOFDSTUK 11.

En het geschiedde toen hij in eene zekere plaats was biddende, als hij ophield, dat een van zijne discipelen tot hem zeide: Heere, leer ons bidden, gelijk ook Johannes zijnen discipelen geleerd heeft.
2 En hij zeide tot hen: Wanneer gij bidt, zoo zegt: Onze Vader die in de hemelen *zijt*, uw naam worde geheiligd; uw Koninkrijk kome; uw wil geschiede gelijk in den hemel *alzóó* ook op de aarde;
3 geef ons elken dag ons dagelijksch brood;
4 en vergeef ons onze zonden, want ook wij vergeven aan een iegelijk die ons schuldig is; en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den booze.
5 En hij zeide tot hen: Wie van u zal eenen vriend hebben, en zal te middernacht tot hem gaan, en tot hem zeggen: Vriend, leen mij drie brooden,
6 overmits mijn vriend van de reis tot mij gekomen is, en ik heb niet wat ik hem voorzette:
7 en dat die van binnen antwoordende, zoude zeggen: Doe mij geen moeite aan; de deur is nu gesloten, en mijne kinderen

zijn met mij in de slaapkamer:
ik kan niet opstaan om u te
geven?
8 Ik zeg ulieden, hoewel hij
niet zoude opstaan en hem geven
omdat hij zijn vriend is, nochtans
om zijner onbeschaamdheid wil
zal hij opstaan en hem geven
zooveel als hij er behoeft.
9 En ik zeg ulieden: Bidt en
u zal gegeven worden; zoekt, en
gij zult vinden; klopt, en u zal
opengedaan worden.
10 Want een iegelijk die bidt,
die ontvangt; en die zoekt, die
vindt; en die klopt, dien zal
opengedaan worden.
11 En wat vader onder u, dien
de zoon om brood bidt, zal hem
eenen steen geven? of ook om
eenen visch, zal hem voor eenen
visch eene slang geven?
12 Of zoo hij ook om een ei
zoude bidden, zal hij hem een
schorpioen geven?
13 Indien dan gíj die boos zijt,
weet uwen kinderen goede gaven
te geven, hoeveel te meer zal de
hemelsche Vader den Heiligen
Geest geven dengenen die Hem
bidden!
14 En hij wierp eenen duivel
uit, en die was stom; en het
geschiedde als de duivel uitgeva-
ren was, dat de stomme sprak.
En de scharen verwonderden zich;
15 maar sommigen van hen
zeiden: Hij werpt de duivelen
ùit door Beëlzebul, den overste
der duivelen.
16 En anderen *hem* verzoekende,
begeerden van hem een teeken
uit den hemel.
17 Maar hij kennende hunne
gedachten, zeide tot hen: Ieder
koninkrijk dat tegen zichzelf ver-
deeld is, wordt verwoest; en een
huis tegen zichzelf *verdeeld zijnde*,
valt:
18 indien nu ook de satan te-
gen zichzelven verdeeld is, hoe
zal zijn rijk bestaan? Dewijl gij
zegt dat ik door Beëlzebul de dui-
velen uitwerp.
19 En indien ìk door Beëlzebul
de duivelen uitwerp, door wien
werpen uwe zonen ze uit? Daar-
om zullen dézen uwe rechters
zijn.
20 Maar indien ik door den
vinger Gods de duivelen uitwerp,
zoo is dan het Koninkrijk Gods
tot u gekomen.
21 Wanneer een sterke gewa-
pende zijn hof bewaart, zoo is *al*
wat hij heeft, in vrede;
22 maar als een daarover komt
die sterker is dan hij, en hem
overwint, die neemt zijne geheele
wapenrusting waar hij op ver-
trouwde, en deelt zijnen roof uit.
23 Wie mèt mij niet is, die is
tégen mij; en wie met mij niet
vergadert, die verstrooit.
24 Wanneer de onreine geest
van den mensch uitgevaren is,
zoo gaat hij door dorre plaatsen,
zoekende rust, en die niet vinden-
de, zegt hij: Ik zal wederkeeren
in mijn huis waar ik uitgevaren
ben;
25 en komende, vindt hij het
met bezemen gekeerd en versierd.
26 Dan gaat hij henen en
neemt met zich zeven andere
geesten, boozer dan hijzelf is,
en ingegaan zijnde, wonen zij
aldaar; en het laatste van dien
mensch wordt erger dan het eerste.
27 En het geschiedde als hij

deze dingen sprak, dat eene ze-
kere vrouw de stem verheffende
uit de schare, tot hem zeide:
Zalig is de buik, die u gedragen
heeft, en de borsten, die gij hebt
gezogen.
28 Maar hij zeide: Ja, zalig
zijn degenen die het Woord Gods
hooren en hetzelve bewaren.
29 En als de scharen dicht
bijeenvergaderden, begon hij te
zeggen: Dit is een boos geslacht:
het verzoekt een teeken, en aan
hetzelve zal geen teeken gegeven
worden dan het teeken van Jona
den Profeet.
30 Want gelijk Jona voor de
Ninevieten een teeken geweest is,
alzóó zal ook de Zoon des men-
schen zijn voor dit geslacht.
31 De Koningin van het Zui-
den zal opstaan in het oordeel
met de mannen van dit geslacht,
en zal ze veroordeelen; want zij
is gekomen van de einden der
aarde om te hooren de wijsheid
van Salomo; en zie, meer dan
Salomo is hier.
32 De mannen van Ninevé zul-
len opstaan in het oordeel met
dit geslacht, en zullen hetzelve
veroordeelen; want zij hebben
zich bekeerd op de prediking van
Jona; en zie, meer dan Jona is
hier.
33 En niemand die eene kaars
ontsteekt, zet *die* in het verbor-
gen noch onder eene korenmaat,
maar op eenen kandelaar, opdat
degenen die inkomen, het licht
zien mogen.
34 De kaars des lichaams is
het oog: wanneer dan uw oog
eenvoudig is, zoo is ook uw ge-
heele lichaam verlicht; maar zoo
het boos is, zoo is ook uw *ge-
heele* lichaam duister.
35 Zie dan toe, dat niet het
licht hetwelk in u is, duisternis zij.
36 Indien dan uw lichaam ge-
heel verlicht is, niet hebbende
eenig deel dat duister is, zoo zal
het geheel verlicht zijn, gelijk
wanneer de kaars met het schijn-
sel u verlicht.
37 Als hij nu *dit* sprak, bad
hem een zeker Farizeër dat hij bij
hem het middagmaal wilde eten;
en ingegaan zijnde, zat hij aan.
38 En de Farizeër *dat* ziende,
verwonderde zich dat hij niet eerst
vóór het middagmaal zich gewas-
schen had.
39 En de Heere zeide tot hem:
Nu, gij Farizeërs, gij reinigt het
buitenste des drinkbekers en des
schotels, maar het binnenste van
u is vol van roof en boosheid.
40 Gij onverstandigen, die het
buitenste heeft gemaakt, heeft Hij
ook niet het binnenste gemaakt?
41 Doch geeft tot aalmoezen
hetgeen daarin is, en zie, alles
is u rein.
42 Maar wee u, Farizeërs; want
gij vertient munte en ruit en alle
moeskruid, en gij gaat voorbij het
oordeel en de liefde Gods. Dìt
moest men doen en het andere
niet nalaten.
43 Wee u, Farizeërs; want gij
bemint het voorgestoelte in de
Synagogen, en de begroetingen
op de markten.
44 Wee u, gij Schriftgeleerden
en Farizeërs, gij geveinsden; want
gij zijt gelijk de graven die niet
openbaar zijn, en de menschen
die daarover wandelen, weten
't niet.

45 En een van de Wetgeleerden antwoordende, zeide tot hem: Meester, als gij deze dingen zegt, zoo doet gij ook ons smaadheid aan.

46 Doch hij zeide: Wee ook u, Wetgeleerden; want gij belast de menschen met lasten zwaar om te dragen, en zelven raakt gij die lasten niet aan met één van uwe vingeren.

47 Wee u; want gij bouwt de graven der Profeten, en uwe vaderen hebben dezelven gedood.

48 Zoo getuigt gij dan dat gij mede behagen hebt aan de werken uwer vaderen; want zíj hebben ze gedood, en gíj bouwt hunne graven.

49 Waarom ook de Wijsheid Gods zegt: Ik zal Profeten en Apostelen tot hen zenden, en van die zullen zij *sommigen* dooden, en *sommigen* zullen zij uitjagen,

50 opdat van dit geslacht afgeëischt worde het bloed van alle de Profeten dat vergoten is van de grondlegging der wereld af,

51 van het bloed Abels tot het bloed van Zacharía, die gedood is tusschen het altaar en het Huis *Gods*; ja, zeg ik u, het zal afgeeischt worden van dit geslacht.

52 Wee u, gij Wetgeleerden; want gij hebt den sleutel der kennis weggenomen: gijzelven zijt niet ingegaan, en die ingingen, hebt gij verhinderd.

53 En als hij deze dingen tot hen zeide, begonnen de Schriftgeleerden en Farizeërs hard aan te houden, en hem van vele dingen te doen spreken,

54 hem lagen leggende, en zoekende iets uit zijnen mond te bejagen, opdat zij hem beschuldigen mochten.

HOOFDSTUK 12.

ALS intusschen vele duizenden der schare bijeenvergaderd waren, zoodat zij elkander vertraden, begon hij te zeggen tot zijne discipelen: Vooreerst, wacht uzelven voor den zuurdeesem der Farizeërs, welke is geveinsdheid.

2 En daar is niets bedekt dat niet zal ontdekt worden, en verborgen dat niet zal geweten worden.

3 Daarom al wat gij in de duisternis gezegd hebt, zal in het licht gehoord worden; en wat gij in het oor gesproken hebt in de binnenkamers, zal op de daken gepredikt worden.

4 En ik zeg u mijnen vrienden, vreest niet voor degenen die het lichaam dooden, en daarna niets méér kunnen doen;

5 maar ik zal u toonen wien gij vreezen zult: vreest dien, die nadat Hij gedood heeft, *ook* macht heeft in de hel te werpen: ja, ik zeg u, vreest dien.

6 Worden niet vijf muschkens verkocht voor twee penningskens? En niet één van die is voor God vergeten.

7 Ja, ook de haren uws hoofds zijn alle geteld. Vreest dan niet: gij gaat vele muschkens te boven.

8 En ik zeg u, een iegelijk die mij belijden zal voor de menschen, dien zal ook de Zoon des menschen belijden voor de Engelen Gods;

9 maar wie mij verloochenen zal voor de menschen, die zal verloochend worden voor de Engelen Gods.

10 En een iegelijk die *eenig*
woord spreken zal tegen den Zoon
des menschen, het zal hem vergeven
worden; maar wie tegen
den Heiligen Geest gelasterd zal
hebben, dien zal het niet vergeven
worden.
11 En wanneer zij u henenbrengen
zullen in de Synagogen
en *tot* de overheden en de machten,
zoo zijt niet bezorgd, hoe
of wat gij tot verantwoording zeggen
of wat gij spreken zult;
12 want de Heilige Geest zal
u in die ure leeren hetgeen *gij*
spreken moet.
13 En een uit de schare zeide
tot hem: Meester, zeg mijnen broeder
dat hij met mij de erfenis deele.
14 Maar hij zeide tot hem:
Mensch, wie heeft mij tot een
rechter of scheidsman over ulieden
gesteld?
15 En hij zeide tot hen: Ziet
toe en wacht u van de gierigheid;
want het is niet in den overvloed
gelegen, dat iemand leeft uit zijne
goederen.
16 En hij zeide tot hen eene
gelijkenis, en sprak: Eens rijken
menschen land had wèl gedragen;
17 en hij overleide bij zichzelven,
zeggende: Wat zal ik doen?
want ik heb niet waarin ik mijne
vruchten zal verzamelen.
18 En hij zeide: Dit zal ik doen:
ik zal mijne schuren afbreken en
grootere bouwen, en zal aldaar
verzamelen al dit mijn gewas en
deze mijne goederen,
19 en ik zal tot mijne ziel zeggen:
Ziel, gij hebt vele goederen
die opgelegd zijn voor vele jaren:
neem rust, eet, drink, wees
vroolijk.
20 Maar God zeide tot hem:
Gij dwaas, in dezen nacht zal men
uwe ziel van u afeischen; en hetgeen
gij bereid hebt, wiens zal
het zijn?
21 Alzóó *is 't met dien* die zichzelven
schatten vergadert, en niet
rijk is in God.
22 En hij zeide tot zijne discipelen:
Daarom zeg ik u, zijt
niet bezorgd voor uw leven, wat gij
eten zult, noch voor het lichaam,
waarmede gij u kleeden zult:
23 het leven is meer dan het
voedsel, en het lichaam dan de
kleeding.
24 Aanmerkt de raven, dat zij
niet zaaien noch maaien, welke
geen spijskamer noch schuur hebben,
en God voedt dezelve: hoeveel
gaat gij de vogelen te boven!
25 Wie toch van u kan met
bezorgd te zijn ééne el tot zijne
lengte toedoen?
26 Indien gij dan ook het minste
niet kunt, wat zijt gij voor andere
dingen bezorgd?
27 Aanmerkt de leliën, hoe zij
wassen: zij arbeiden niet en spinnen
niet, en ik zeg u, ook Salomo
in al zijne heerlijkheid is niet bekleed
geweest als ééne van deze.
28 Indien nu God het gras, dat
heden op het veld is en morgen
in den oven geworpen wordt,
alzóó bekleedt, hoeveel te meer
u, gij kleingeloovigen!
29 En gijlieden, vraagt niet wat
gij eten of wat gij drinken zult,
en weest niet wankelmoedig;
30 want alle deze dingen zoeken
de volkeren der wereld; maar uw
Vader weet dat gij deze dingen
behoeft.
31 Maar zoekt het Koninkrijk

Gods, en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden.

32 Vrees niet, gij klein kuddeken; want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven.

33 Verkoopt hetgeen gij hebt, en geeft aalmoes; maakt uzelven buidels die niet verouden, eenen schat die niet afneemt in de hemelen, waar de dief niet bijkomt noch de mot verderft.

34 Want waar uw schat is, aldaar zal ook uw hart zijn.

35 Laat uwe lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende;

36 en zijt gij den menschen gelijk die op hunnen heer wachten, wanneer hij wederkomen zal van de bruiloft, opdat als hij komt en klopt, zij hem terstond mogen opendoen.

37 Zalig zijn die dienstknechten, welke de heer als hij komt, zal wakende vinden: voorwaar ik zeg u, dat hij zich zal omgorden, en ze zal doen aanzitten; en bijkomende, zal hij hen dienen.

38 En zoo hij komt in de tweede *nacht*waak, en komt in de derde waak, en vindt ze alzóó, zalig zijn die dienstknechten.

39 Maar weet dit, dat indien de heer des huizes geweten had, in welke ure de dief zoude komen, hij zoude gewaakt hebben en zoude zijn huis niet hebben laten doorgraven.

40 Gij dan, zijt óók bereid; want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des menschen komen.

41 En Petrus zeide tot hem: Heere, zegt gij deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen?

42 En de Heere zeide: Wie is dan de getrouwe en voorzichtige huisbezorger, dien de heer over zijne dienstboden zal zetten, om *hun* ter rechter tijd het bescheiden deel spijze te geven?

43 Zalig is die dienstknecht, welken zijn heer als hij komt, zal vinden alzóó doende:

44 waarlijk, ik zeg ulieden dat hij hem over alle zijne goederen zetten zal.

45 Maar indien die dienstknecht in zijn hart zou zeggen: Mijn heer vertoeft te komen, en zoude beginnen de knechten en de dienstmaagden te slaan, en te eten en te drinken en dronken te worden,

46 zoo zal de heer van dien dienstknecht komen ten dage op welken hij hem niet verwacht, en ter ure die hij niet weet, en zal hem afscheiden, en zal zijn deel zetten met de ontrouwen.

47 En die dienstknecht welke geweten heeft den wil zijns heeren, en *zich* niet bereid noch naar zijnen wil gedaan heeft, díe zal met vele *slagen* geslagen worden;

48 maar die *denzelven* niet geweten heeft en gedaan heeft *dingen* die slagen waardig zijn, díe zal met weinige *slagen* geslagen worden. En een iegelijk wien veel gegeven is, van dien zal veel geëischt worden; en wien men veel vertrouwd heeft, van dien zal men overvloediger eischen.

49 Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen; en wat wil ik, indien het alreede ontstoken is?

50 Maar ik moet met eenen doop gedoopt worden, en hoe

word ik geperst, totdat het volbracht is!

51 Meent gij dat ik gekomen ben om vrede te geven op de aarde? Neen, zeg ik u, maar veeleer verdeeldheid.

52 Want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee, en twee tegen drie;

53 de vader zal tegen den zoon verdeeld zijn, en de zoon tegen den vader; de moeder tegen de dochter, en de dochter tegen de moeder; de schoonmoeder tegen hare schoondochter, en de schoondochter tegen hare schoonmoeder.

54 En hij zeide ook tot de scharen: Wanneer gij eene wolk ziet opgaan van het Westen, terstond zegt gijlieden: Daar komt regen; en het geschiedt alzoo;

55 en wanneer gij den zuidenwind *ziet* waaien, zoo zegt gij: Daar zal hitte zijn; en het geschiedt.

56 Gij geveinsden, het aanschijn der aarde en des hemels weet gij te beproeven, en hoe beproeft gij dezen tijd niet?

57 En waarom oordeelt gij ook van uzelven niet hetgeen recht is?

58 Want als gij henengaat met uwe wederpartij voor de overheid, zoo benaarstig u op den weg om van hem verlost te worden; opdat hij misschien u niet voor den rechter trekke, en de rechter u den gerechtsdienaar overlevere, en de gerechtsdienaar u in de gevangenis werpe.

59 Ik zeg u, gij zult van daar geenszins uitgaan, totdat gij ook het laatste penningsken betaald zult hebben.

HOOFDSTUK 13.

En daar waren te dier zelfder tijd eenigen tegenwoordig, die hem boodschapten van de Galileërs, welker bloed Pilatus met hunne offeranden gemengd had.

2 En Jezus antwoordde en zeide tot hen: Meent gij dat deze Galileërs zondaars zijn geweest boven alle de Galileërs, omdat zij zulks geleden hebben?

3 Ik zeg u, neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen desgelijks vergaan.

4 Of die achttien, op welke de toren in Silóam viel en doodde ze, meent gij dat deze schuldenaars zijn geweest boven alle menschen die in Jeruzalem wonen?

5 Ik zeg u, neen zij; maar indien gij u niet bekeert, zoo zult gij allen insgelijks vergaan.

6 En hij zeide deze gelijkenis: Een zeker *man* had eenen vijgeboom, geplant in zijnen wijngaard; en hij kwam en zocht vrucht daarop, en vond ze niet.

7 En hij zeide tot den wijngaardenier: Zie, ik kom nu drie jaren, zoekende vrucht op dezen vijgeboom, en vind ze niet; houw hem uit: waartoe beslaat hij ook onnuttelijk de aarde?

8 En hij antwoordende, zeide tot hem: Heere, laat hem ook *nog* dit jaar, totdat ik om hem gegraven en mest gelegd zal hebben;

9 en indien hij vrucht zal voortbrengen, *laat hem staan*; maar indien niet, zoo zult gij hem namaals uithouwen.

10 En hij leerde op den sabbat in een der Synagogen.

11 En zie, daar was eene
vrouw die eenen geest der krank-
heid achttien jaren lang gehad
had, en zij was samengebogen
en kon zich ganschelijk niet op-
richten.
12 En Jezus haar ziende, riep
ze tot zich, en zeide tot haar:
Vrouw, gij zijt verlost van uwe
krankheid.
13 En hij leide de handen op
haar, en zij werd terstond weder
recht, en verheerlijkte God.
14 En de overste der Synagoge,
kwalijk nemende dat Jezus op den
sabbat genezen had, antwoordde
en zeide tot de schare: Daar zijn
zes dagen op welke men moet
werken; komt dan op dezelve en
laat u genezen, en niet op den
dag des sabbats.
15 De Heere dan antwoordde
hem en zeide: Gij geveinsde,
maakt niet een iegelijk van u op
den sabbat zijnen os of ezel van
de kribbe los, en leidt *hem* henen
om te doen drinken?
16 En deze, die eene dochter
Abrahams is, welke de satan, zie,
nu achttien jaren gebonden had,
moest díe niet losgemaakt worden
van dezen band op den dag des
sabbats?
17 En als hij dit zeide, werden
zij allen beschaamd die zich tegen
hem stelden, en al de schare
verblijdde zich over alle de heer-
lijke dingen die van hem geschied-
den.
18 En hij zeide: Waaraan is
het Koninkrijk Gods gelijk, en
waarbij zal ik hetzelve vergelijken?
19 Het is gelijk een mostaard-
zaad, hetwelk een mensch genomen
en in zijnen hof geworpen heeft;
en het wies op en werd tot eenen
grooten boom, en de vogelen des
hemels nestelden in zijne takken.
20 En hij zeide wederom:
Waarbij zal ik het Koninkrijk
Gods vergelijken?
21 Het is gelijk een zuurdee-
sem, welken eene vrouw nam en
verborg in drie maten meel, totdat
het geheel gezuurd was.
22 En hij reisde van de éénе
stad en vlek tot de andere, lee-
rende, en richtende *zijne* reis
naar Jeruzalem.
23 En daar zeide een tot hem:
Heere, zijn er ook weinigen die
zalig worden? En hij zeide tot hen:
24 Strijdt om in te gaan door
de enge poort; want velen (zeg
ik u) zullen zoeken in te gaan,
en zullen niet kunnen;
25 *namelijk* nadat de heer
des huizes zal opgestaan zijn en
de deur zal gesloten hebben, en
gij zult beginnen buiten te staan
en aan de deur te kloppen, zeg-
gende: Heer, heer, doe ons
open! en hij zal antwoorden en
tot u zeggen: Ik ken u niet van
waar gij zijt.
26 Alsdàn zult gij beginnen te
zeggen: Wij hebben in uwe
tegenwoordigheid gegeten en ge-
dronken, en gij hebt in onze
straten geleerd.
27 En hij zal zeggen: Ik zeg
u, ik ken u niet van waar gij
zijt: wijkt van mij af, alle gij
werkers der ongerechtigheid.
28 Aldáár zal zijn weening en
knersing der tanden, wanneer gij
zult zien Abraham en Isaäk en
Jakob en alle de Profeten in het
Koninkrijk Gods, maar ulieden
buiten uitgeworpen.

29 En daar zullen er komen
van Oosten en Westen, en van
Noorden en Zuiden, en zullen
aanzitten in het Koninkrijk Gods.
30 En zie, daar zijn laatsten
die de eersten zullen zijn, en daar
zijn eersten die de laatsten zullen
zijn.
31 Te dien dage kwamen daar
eenige Farizeërs, zeggende tot
hem: Ga weg en vertrek van hier,
want Herodes wil u dooden.
32 En hij zeide tot hen: Gaat
henen en zegt dien vos: Zie, ik
werp duivelen uit en maak gezond,
heden en morgen, en ten derden
dage word ik voleindigd.
33 Doch ik moet heden en morgen
en den volgenden *dag* reizen;
want het gebeurt niet dat een
Profeet gedood wordt buiten Jeruzalem.
34 Jeruzalem, Jeruzalem, gij die
de Profeten doodt, en steenigt
die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal
heb ik uwe kinderen willen
bijeenvergaderen, gelijkerwijs
eene hen hare kiekens onder de
vleugelen *vergadert*, en gijlieden
hebt niet gewild.
35 Zie, uw huis wordt ulieden
woest gelaten. En voorwaar ik
zeg u, dat gij mij niet zult zien,
totdat *de tijd* zal gekomen zijn
als gij zult zeggen: Gezegend *is* hij
die komt in den naam des Heeren.

HOOFDSTUK 14.

EN het geschiedde als hij gekomen
was in het huis van een
der oversten der Farizeërs, op
den sabbat, om brood te eten,
dat zij hem waarnamen.
2 En zie, daar was een zeker
waterzuchtig mensch vóór hem.
3 En Jezus antwoordende, zeide
tot de Wetgeleerden en Farizeërs,
en sprak: Is het ook geoorloofd
op den sabbat gezond te maken?
4 Maar zij zwegen stil. En hij
nam *hem* en genas hem, en liet
hem gaan.
5 En hij hun antwoordende,
zeide: Wiens ezel of os van ulieden
zal in eenen put vallen, en die
hem niet terstond zal uittrekken
op den dag des sabbats?
6 En zij konden hem daarop
niet weder antwoorden.
7 En hij zeide tot de genooden
eene gelijkenis, aanmerkende hoe
zij de vooraanzittingen verkoren,
zeggende tot hen:
8 Wanneer gij van iemand ter
bruiloft genood zult zijn, zoo zet
u niet op de eerste zitplaats; opdat
niet misschien een waardiger dan
gij van hem genood zij,
9 en hij komende die u en hem
genood heeft, tot u zegge: Geef
dezen plaats, en gij alsdan zoudt
beginnen met schaamte de laatste
plaats te houden.
10 Maar wanneer gij genood
zult zijn, ga henen en zet u op
de laatste plaats; opdat wanneer
hij komt die u genood heeft, hij
tot u zegge: Vriend, ga hooger
op: alsdan zal het u eer zijn
voor degenen die met u aanzitten.
11 Want een iegelijk die zichzelven
verhoogt, zal vernederd
worden, en die zichzelven vernedert,
zal verhoogd worden.
12 En hij zeide ook tot dengenen
die hem genood had: Wanneer
gij een middagmaal of avondmaal
zult houden, zoo roep niet uwe
vrienden, noch uwe broeders, noch
uwe magen, noch *uwe* rijke

geburen, opdat ook dezelven u
niet te eeniger tijd wedernooden
en u vergelding geschiede.
13 Maar wanneer gij een maaltijd zult houden, zoo nood armen,
verminkten, kreupelen, blinden;
14 en gij zult zalig zijn, omdat
zij niet hebben om u te vergelden; want het zal u vergolden
worden in de opstanding der
rechtvaardigen.
15 En als een van degenen die
medeaanzaten, deze dingen hoorde, zeide hij tot hem: Zalig is hij
die brood eet in het Koninkrijk
Gods.
16 Maar hij zeide tot hem: Een
zeker mensch bereidde een groot
avondmaal, en hij noodde er velen;
17 en hij zond zijnen dienstknecht ùit ter ure des avondmaals,
om den genooden te zeggen: Komt,
want alle dingen zijn nu gereed.
18 En zij begonnen allen *zich*
eendrachtiglijk te verontschuldigen. De eerste zeide tot hem: Ik heb
eenen akker gekocht, en het is
noodig dat ik uitga en hem bezie;
ik bid u, houd mij voor verontschuldigd.
19 En een ander zeide: Ik heb
vijf juk ossen gekocht, en ik ga
henen om die te beproeven; ik
bid u, houd mij voor verontschuldigd.
20 En een ander zeide: Ik heb
eene vrouw getrouwd, en daarom
kan ik niet komen.
21 En die dienstknecht *weder*gekomen zijnde, boodschapte deze
dingen zijnen heer. Toen werd
de heer des huizes toornig, en
zeide tot zijnen dienstknecht: Ga
haastelijk ùit in de straten en
wijken der stad, en breng de
armen en verminkten en kreupelen en blinden hier in.
22 En de dienstknecht zeide:
Heer, het is geschied, gelijk gij
bevolen hebt, en nog is er plaats.
23 En de heer zeide tot den
dienstknecht: Ga ùit in de wegen
en heggen, en dwing ze in te
komen, opdat mijn huis vol
worde;
24 want ik zeg ulieden, dat
niemand van die mannen die genood waren, mijn avondmaal smaken zal.
25 En vele scharen gingen met
hem; en hij zich omkeerende,
zeide tot hen:
26 Indien iemand tot mij komt,
en niet haat zijn vader en moeder, en vrouw en kinderen, en
broeders en zusters, ja, ook zelfs
zijn eigen leven, die kan mijn
discipel niet zijn;
27 en wie zijn kruis niet draagt
en mij navolgt, die kan mijn discipel niet zijn.
28 Want wie van u willende
eenen toren bouwen, zit niet eerst
neder en overrekent de kosten,
of hij ook heeft hetgeen tot volmaking *noodig is*?
29 opdat niet misschien, als hij
het fundament gelegd heeft en
niet kan voleindigen, allen die
het zien, hem beginnen te bespotten,
30 zeggende: Deze mensch heeft
begonnen te bouwen, en heeft
niet kunnen voleindigen.
31 Of wat Koning gaande naar
den krijg, om tegen eenen anderen
Koning te slaan, zit niet eerst
neder en beraadslaagt, of hij machtig is met tien duizend te ont-

moeten dengenen die met twintig
duizend tegen hem komt?
32 Anders zendt hij gezanten
uit, terwijl gene nog verre is, en
begeert hetgeen tot vrede *dient.*
33 Alzóó dan een iegelijk van
u die niet verlaat alles wat hij
heeft, die kan mijn discipel niet
zijn.
34 Het zout is goed; maar in-
dien het zout smakeloos geworden
is, waarmede zal het smakelijk
gemaakt worden?
35 Het is noch voor het land
noch voor den mesthoop geschikt:
men werpt het weg. Wie ooren
heeft om te hooren, die hoore.

HOOFDSTUK 15.

EN alle de tollenaars en de
zondaars naderden tot hem om
hem te hooren.
2 En de Farizeërs en de Schrift-
geleerden murmureerden, zeggen-
de: Déze ontvangt de zondaars,
en eet met hen.
3 En hij sprak tot hen deze
gelijkenis, zeggende:
4 Wat mensch onder u, heb-
bende honderd schapen, en één
van die verliezende, verlaat niet
de negen en negentig in de woes-
tijn, en gaat naar het verlorene,
totdat hij hetzelve vindt?
5 En als hij het gevonden heeft,
legt hij het op zijne schouders,
verblijd zijnde;
6 en te huis komende, roept hij
de vrienden en geburen te zamen,
zeggende tot hen: Weest blijde
met mij, want ik heb mijn schaap
gevonden dat verloren was.
7 Ik zeg ulieden, dat er alzóó
blijdschap zal zijn in den hemel
over éénen zondaar die zich be-
keert, *meer* dan over negen en
negentig rechtvaardigen die de
bekeering niet van noode hebben.
8 Of wat vrouw, hebbende tien
penningen, indien zij éénen pen-
ning verliest, ontsteekt niet eene
kaars, en keert het huis *met*
bezemen, en zoekt naarstiglijk tot-
dat zij *dien* vindt?
9 En als zij *dien* gevonden heeft,
roept zij de vriendinnen en de
geburinnen te zamen, zeggende:
Weest blijde met mij, want ik
heb den penning gevonden dien
ik verloren had.
10 Alzóó (zeg ik ulieden) is daar
blijdschap voor de Engelen Gods
over éénen zondaar die zich be-
keert.
11 En hij zeide: Een zeker
mensch had twee zonen.
12 En de jongste van hen zeide
tot den vader: Vader, geef mij
het deel des goeds dat *mij* toe-
komt. En hij deelde hun het goed.
13 En niet vele dagen daarna,
de jongste zoon alles bijeenverga-
derd hebbende, is weggereisd in
een ver*gelegen* land, en heeft
aldaar zijn goed doorgebracht,
levende overdadiglijk.
14 En als hij het alles verteerd
had, werd daar een groote hon-
gersnood in dat land, en hij be-
gon gebrek te lijden;
15 en hij ging henen en voegde
zich bij een van de burgers van
dat land, en die zond hem op
zijn land om de zwijnen te wei-
den;
16 en hij begeerde zijnen buik
te vullen met den draf dien de
zwijnen aten, en niemand gaf
hem dien.
17 En tot zichzelven gekomen

zijnde, zeide hij: Hoevele huur-
lingen mijns vaders hebben over-
vloed van brood, en ìk verga van
honger!
18 Ik zal opstaan en tot mijnen
vader gaan, en ik zal tot hem
zeggen: Vader, ik heb gezondigd
tegen den hemel en voor u,
19 en ik ben niet meer waar-
dig uw zoon genaamd te worden:
maak mij als eenen van uwe
huurlingen.
20 En opstaande, ging hij naar
zijnen vader. En als hij nog
verre *van hem* was, zag hem zijn
vader, en werd met innerlijke
ontferming bewogen, en *toe*loo-
pende, viel hem om zijnen hals en
kuste hem.
21 En de zoon zeide tot hem:
Vader, ik heb gezondigd tegen
den hemel en voor u, en ben
niet meer waardig uw zoon ge-
naamd te worden.
22 Maar de vader zeide tot
zijne dienstknechten: Brengt *hier*
vóór het beste kleed en doet het
hem aan, en geeft eenen ring
aan zijne hand en schoenen aan
de voeten,
23 en brengt het gemeste kalf
en slacht het, en laat ons eten
en vroolijk zijn;
24 want deze mijn zoon was
dood en is weder levend gewor-
den, en hij was verloren en is
gevonden. En zij begonnen vroo-
lijk te zijn.
25 En zijn oudste zoon was in
het veld, en als hij kwam en het
huis genaakte, hoorde hij het ge-
zang en het gerei;
26 en tot zich geroepen heb-
bende een van de knechten, vraag-
de wat dat mocht zijn.
27 En deze zeide tot hem: Uw
broeder is gekomen, en uw vader
heeft het gemeste kalf geslacht,
omdat hij hem gezond wederont-
vangen heeft.
28 Maar hij werd toornig en
wilde niet ingaan. Zoo ging dan
zijn vader uit, en bad hem.
29 Doch hij antwoordende, zeide
tot den vader: Zie, ik dien u
nu zoovele jaren en heb nooit
uw gebod overtreden, en gij hebt
míj nooit een boksken gegeven,
opdat ik met mijne vrienden
mocht vroolijk zijn;
30 maar als deze uw zoon ge-
komen is, die uw goed met hoeren
doorgebracht heeft, zoo hebt gij
hem het gemeste kalf geslacht.
31 En hij zeide tot hem: Kind,
gij zijt altijd bij mij, en al het
mijne is het uwe:
32 men behoorde dan vroolijk
en blijde te zijn; want deze uw
broeder was dood en is weder
levend geworden, en hij was ver-
loren en is gevonden.

HOOFDSTUK 16.

EN hij zeide ook tot zijne
discipelen: Daar was een zeker
rijk mensch, welke eenen rent-
meester had, en déze werd bij
hem verklaagd als die zijne goe-
deren doorbracht.
2 En hij riep hem en zeide
tot hem: Hoe hoor ik dit van
u? Geef rekenschap van uw
rentmeesterschap; want gij zult
niet meer rentmeester kunnen
zijn.
3 En de rentmeester zeide bij
zichzelven: Wat zal ik doen,
dewijl mijn heer dit rentmeester-
schap vàn mij neemt? Graven

kan ik niet, te bedelen schaam
ik mij.
4 Ik weet wat ik doen zal,
opdat, wanneer ik van het rent-
meesterschap afgezet zal wezen,
zij mij in hunne huizen ontvangen.
5 En hij riep tot zich een iege-
lijk van de schuldenaars zijns
heeren, en zeide tot den eersten:
Hoeveel zijt gij mijnen heer schul-
dig?
6 En hij zeide: Honderd vaten
olie. En hij zeide tot hem: Neem
uw handschrift, en nederzittende,
schrijf haastelijk vijftig.
7 Daarna zeide hij tot eenen
anderen: En gij, hoeveel zijt gij
schuldig? En hij zeide: Honderd
mudden tarwe. En hij zeide tot
hem: Neem uw handschrift, en
schrijf tachtig.
8 En de heer prees den onrecht-
vaardigen rentmeester, omdat hij
voorzichtiglijk gedaan had; want
de kinderen dezer wereld zijn
voorzichtiger dan de kinderen des
lichts in hun geslacht.
9 En ik zeg ulieden, maakt
uzelven vrienden uit den onrecht-
vaardigen Mammon, opdat, wan-
neer u ontbreken zal, zij u mogen
ontvangen in de eeuwige taber-
nakelen.
10 Die getrouw is in 't minste,
die is ook in 't groote getrouw;
en die in het minste onrechtvaar-
dig is, die is ook in het groote
onrechtvaardig.
11 Zoo gij dan in den onrecht-
vaardigen Mammon niet getrouw
zijt geweest, wie zal u het ware
vertrouwen?
12 En zoo gij in eens anders
goed niet getrouw zijt geweest,
wie zal u het uwe geven?
13 Geen huisknecht kan twee
heeren dienen; want òf hij zal
den éénen haten en den anderen
liefhebben, òf hij zal den éénen
aanhangen en den anderen ver-
achten. Gij kunt God niet dienen
en den Mammon.
14 En alle deze dingen hoorden
ook de Farizeërs die geldgierig
waren, en zij beschimpten hem.
15 En hij zeide tot hen: Gíj
zijt het die uzelven rechtvaardigt
voor de menschen, maar God
kent uwe harten; want wat hoog
is onder de menschen, is een
gruwel voor God.
16 De Wet en de Profeten *zijn*
tot op Johannes; van dien tijd af
wordt het Koninkrijk Gods ver-
kondigd, en een iegelijk doet ge-
weld op hetzelve.
17 En het is lichter dat de
hemel en de aarde voorbijgaan,
dan dat één tittel der Wet valle.
18 Een iegelijk die zijne vrouw
verlaat en eene andere trouwt,
die doet overspel; en een iegelijk
die de verlatene van den man
trouwt, die doet *óók* overspel.
19 En daar was een zeker rijk
mensch, en was gekleed met pur-
per en zeer fijn lijnwaad, levende
alle dagen vroolijk en prachtig.
20 En daar was een zeker bede-
laar met name Lazarus, welke
lag voor zijne poort, vol zweren,
21 en begeerde verzadigd te
worden van de kruimkens die van
de tafel des rijken vielen; maar
ook de honden kwamen en lekten
zijne zweren.
22 En het geschiedde dat de
bedelaar stierf, en van de Enge-
len gedragen werd in den schoot
Abrahams.

23 En de rijke stierf óók, en werd begraven. En als hij in de hel zijne oogen ophief, zijnde in de pijn, zag hij Abraham van verre, en Lazarus in zijnen schoot.

24 En hij riep en zeide: Vader Abraham, ontferm u mijner en zend Lazarus, dat hij het uiterste zijns vingers in het water doope, en mijne tong verkoele; want ik lijd smarten in deze vlam.

25 Maar Abraham zeide: Kind, gedenk dat *gij* uw goed ontvangen hebt in uw leven, en Lazarus desgelijks het kwade; en nu wordt *hij* vertroost, en *gij* lijdt smarten.

26 En boven dit alles, tusschen ons en ulieden is eene groote kloof gevestigd, zoodat degenen die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die *dáár zijn*, van daar tot ons overkomen.

27 En hij zeide: Ik bid u dan, vader, dat gij hem zendt tot mijns vaders huis;

28 want ik heb vijf broeders: dat hij hun *dit* betuige, opdat ook zij niet komen in deze plaats der pijniging.

29 Abraham zeide tot hem: Zij hebben Mozes en de Profeten: dat ze die hooren.

30 En hij zeide: Neen, vader Abraham, maar zoo iemand van de dooden tot hen henenging, zij zouden zich bekeeren.

31 Doch *Abraham* zeide tot hem: Indien zij Mozes en de Profeten niet hooren, zoo zullen zij ook, al ware het dat er iemand uit de dooden opstond, zich niet laten gezeggen.

HOOFDSTUK 17.

EN hij zeide tot de discipelen: Het kan niet wezen dat er geene ergernissen komen, doch wee *hem* door welken zij komen!

2 Het zoude hem nutter zijn dat een molensteen om zijnen hals gedaan ware, en hij in de zee geworpen, dan dat hij één van deze kleinen zoude ergeren.

3 Wacht uzelven. En indien uw broeder tegen u zondigt, zoo bestraf hem; en indien het hem leed is, zoo vergeef het hem.

4 En indien hij zevenmaal 's daags tegen u zondigt, en zevenmaal 's daags tot u wederkeert, zeggende: Het is mij leed, zoo zult gij het hem vergeven.

5 En de Apostelen zeiden tot den Heere: Vermeerder ons het geloof.

6 En de Heere zeide: Zoo gij een geloof hadt als een mostaardzaad, gij zoudt tegen dezen moerbezieboom zeggen: Word ontworteld en in de zee geplant! en hij zoude u gehoorzaam zijn.

7 En wie van u heeft eenen dienstknecht ploegende of *de beesten* hoedende, die tot hem, als hij van den akker inkomt, terstond zal zeggen: Kom bij en zit aan?

8 Maar zal hij niet zeggen: Bereid wat ik te avond zal eten, en omgord u en dien mij, totdat ik zal gegeten en gedronken hebben, en eet en drink *gij* daarna?

9 Dankt hij ook dien dienstknecht, omdat hij gedaan heeft hetgeen hem bevolen was? Ik meen, neen.

10 Alzóó ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u

bevolen is, zoo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben *maar* gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen.
11 En het geschiedde als hij naar Jeruzalem reisde, dat hij door het midden van Samarië en Galiléa ging.
12 En als hij in een zeker vlek kwam, ontmoetten hem tien melaatsche mannen, welke van verre stonden;
13 en zij verhieven *hunne* stem, zeggende: Jezus, Meester, ontferm u onzer!
14 En als hij ze zag, zeide hij tot hen: Gaat henen en vertoont uzelven den Priesteren. En het geschiedde, terwijl ze henengingen, dat zij gereinigd werden.
15 En één van hen, ziende dat hij genezen was, keerde weder, met groote stem God verheerlijkende;
16 en hij viel op het aangezicht voor zijne voeten, hem dankende; en déze was een Samaritaan.
17 En Jezus antwoordende, zeide: Zijn niet de tien gereinigd geworden? En waar zijn de negen?
18 Zijn er geenen gevonden die wederkeeren om Gode eere te geven, dan deze vreemdeling?
19 En hij zeide tot hem: Sta op en ga henen; uw geloof heeft u behouden.
20 En gevraagd zijnde van de Farizeërs, wanneer het Koninkrijk Gods komen zoude, heeft hij hun geantwoord en gezegd: Het Koninkrijk Gods komt niet met uiterlijk gelaat,
21 en men zal niet zeggen: Zie hier, of, zie dáár; want zie, het Koninkrijk Gods is binnen ulieden.
22 En hij zeide tot de discipelen: Daar zullen dagen komen, wanneer gij zult begeeren éénen der dagen van den Zoon des menschen te zien, en gij zult *dien* niet zien.
23 En zij zullen tot u zeggen: Zie hier, of, zie dáár is hij: gaat niet henen, en volgt niet.
24 Want gelijk de bliksem, die van het éene *einde* onder den hemel bliksemt, tot het andere onder den hemel schijnt, alzóó zal ook de Zoon des menschen wezen in zijnen dag.
25 Maar eerst moet hij veel lijden, en verworpen worden van dit geslacht.
26 En gelijk het geschied is in de dagen van Noach, alzóó zal het ook zijn in de dagen van den Zoon des menschen:
27 zij aten, zij dronken, zij namen ten huwelijk, zij werden ten huwelijk gegeven tot den dag, op welken Noach in de ark ging, en de zondvloed kwam en verdierf ze allen.
28 Desgelijks ook gelijk het geschiedde in de dagen van Lot: zij aten, zij dronken, zij kochten, zij verkochten, zij plantten, zij bouwden;
29 maar op den dag, op welken Lot van Sodom uitging, regende het vuur en zwavel van den hemel, en verdierf ze allen:
30 even alzóó zal het zijn in den dag, op welken de Zoon des menschen geopenbaard zal worden.
31 In dien dag, wie op het dak zal zijn, en zijn huisraad in huis, die kome niet af om hetzelve weg te nemen; en wie op den akker zijn zal, die keere desgelijks niet naar hetgeen achter is.

32 Gedenkt aan de vrouw van Lot.
33 Zoo wie zijn leven zal zoeken te behouden, die zal het verliezen; en zoo wie hetzelve zal verliezen, die zal het in 't leven behouden.
34 Ik zeg u, in dien nacht zullen twee op één bed zijn: de één zal aangenomen en de ander zal verlaten worden.
35 Twee *vrouwen* zullen te zamen malen: de ééne zal aangenomen en de andere zal verlaten worden.
36 Twee zullen op den akker zijn: de één zal aangenomen en de ander zal verlaten worden.
37 En zij antwoordden en zeiden tot hem: Wáár, Heere? En hij zeide tot hen: Waar het lichaam is, aldaar zullen de arenden vergaderd worden.

HOOFDSTUK 18.

EN hij zeide ook eene gelijkenis tot hen, daartoe *strekkende*, dat men altijd bidden moet en niet vertragen,
2 zeggende: Daar was een zeker rechter in eene stad, die God niet vreesde en geen mensch ontzag.
3 En daar was eene zekere weduwe in die stad, en zij kwam tot hem, zeggende: Doe mij recht tegen mijne wederpartij.
4 En hij wilde voor eenen *langen* tijd niet; maar daarna zeide hij bij zichzelven: Hoewel ik God niet vrees en geen mensch ontzie,
5 nochtans omdat deze weduwe mij moeielijk valt, zoo zal ik haar recht doen, opdat zij niet eindelijk kome en mij het hoofd breke.
6 En de Heere zeide: Hoort, wat de onrechtvaardige rechter zegt.
7 Zal God dan geen recht doen zijnen uitverkorenen die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen?
8 Ik zeg u dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des menschen als hij komt, zal hij ook geloof vinden op de aarde?
9 En hij zeide ook tot sommigen die bij zichzelven vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren, en de anderen niets achtten, deze gelijkenis:
10 Twee menschen gingen òp in den Tempel om te bidden: de één was een Farizeër en de ander een tollenaar.
11 De Farizeër staande, bad dit bij zichzelven: O God, ik dank u dat ik niet ben gelijk de andere menschen, roovers, onrechtvaardigen, overspelers, of ook gelijk deze tollenaar;
12 ik vast tweemaal ter week, ik geef tienden van alles wat ik bezit.
13 En de tollenaar van verre staande, wilde ook zelfs de oogen niet opheffen naar den hemel, maar sloeg op zijne borst, zeggende: O God, wees mij zondaar genadig.
14 Ik zeg ulieden, deze ging àf gerechtvaardigd in zijn huis, *meer* dan die; want een ieder die zichzelven verhoogt, zal vernederd worden, en die zichzelven vernedert, zal verhoogd worden.
15 En zij brachten ook de kinderkens tot hem, opdat hij die zoude aanraken; en de discipelen *dat* ziende, bestraften dezelven.
16 Maar Jezus riep die *kinderkens* tot zich, en zeide: Laat de

kinderkens tot mij komen, en ver-
hindert hen niet; want derzulken
is het Koninkrijk Gods.
17 Voorwaar zeg ik u, zoo wie
het Koninkrijk Gods niet zal ont-
vangen als een kindeken, die zal
geenszins in hetzelve komen.
18 En een zeker overste vraagde
hem, zeggende: Goede Meester,
wat doende zal ik het eeuwige
leven beërven?
19 En Jezus zeide tot hem: Wat
noemt gij mij goed? Niemand is
goed dan één, *namelijk* God.
20 Gij weet de geboden: Gij
zult geen overspel doen; gij zult
niet dooden; gij zult niet stelen;
gij zult geene valsche getuigenis
geven; eer uwen vader en uwe
moeder.
21 En hij zeide: Alle deze din-
gen heb ik onderhouden van mij-
ne jonkheid aan.
22 Doch Jezus dit hoorende,
zeide tot hem: Nog één ding
ontbreekt u: verkoop alles wat
gij hebt en deel het onder de
armen, en gij zult eenen schat
hebben in den hemel; en kom
herwaarts, volg mij.
23 Maar als hij dit hoorde, werd
hij zeer droevig; want hij was
zeer rijk.
24 Jezus nu ziende dat hij zeer
droevig geworden was, zeide: Hoe
bezwaarlijk zullen degenen die
goed hebben, in het Koninkrijk
Gods ingaan!
25 Want het is lichter dat een
kemel ga door het oog van eene
naald, dan dat een rijke in 't Ko-
ninkrijk Gods inga.
26 En die *dit* hoorden, zeiden:
Wie kan dan zalig worden?
27 En hij zeide: De dingen die
onmogelijk zijn bij de menschen,
zijn mogelijk bij God.
28 En Petrus zeide: Zie, wíj
hebben alles verlaten en zijn u
gevolgd.
29 En hij zeide tot hen: Voor-
waar ik zeg ulieden, dat er nie-
mand is die verlaten heeft huis,
of ouders of broeders, of vrouw
of kinderen, om het Koninkrijk
Gods,
30 die niet zal veelvoudig weder-
ontvangen in dezen tijd, en in de
komende eeuw het eeuwige leven.
31 En hij nam de twaalve bij
zich, en zeide tot hen: Zie, wij
gaan òp naar Jeruzalem, en het
zal alles volbracht worden aan
den Zoon des menschen, wat ge-
schreven is door de Profeten;
32 want hij zal den heidenen
overgeleverd worden, en hij zal
bespot worden en smadelijk be-
handeld worden en bespuwd wor-
den;
33 en *hem* gegeeseld hebbende,
zullen zij hem dooden; en ten
derden dage zal hij wederopstaan.
34 En zij verstonden geen van
deze dingen, en dit woord was
voor hen verborgen, en zij ver-
stonden niet hetgeen gezegd werd.
35 En het geschiedde als hij
nabij Jericho kwam, dat een zeker
blinde aan den weg zat, bedelende.
36 En deze hoorende de schare
voorbijgaan, vraagde wat dat was.
37 En zij boodschapten hem,
dat Jezus de Nazarener voorbij-
ging.
38 En hij riep, zeggende: Je-
zus, gij Zoon Davids, ontferm u
mijner!
39 En die voorbijgingen, bestraf-
ten hem, opdat hij zwijgen zoude;

maar hij riep zooveel te meer:
Zoon Davids, ontferm u mijner!
40 En Jezus *stil*staande, beval
dat men denzelven tot hem brengen
zoude; en als hij nabij *hem*
gekomen was, vraagde hij hem,
41 zeggende: Wat wilt gij dat
ik u doen zal? En hij zeide:
Heere, dat ik ziende moge worden.
42 En Jezus zeide tot hem:
Word ziende: uw geloof heeft u
behouden.
43 En terstond werd hij ziende,
en volgde hem, God verheerlijkende.
En al het volk *dat* ziende,
gaf Gode lof.

HOOFDSTUK 19.

EN *Jezus* ingekomen zijnde,
ging door Jericho.
2 En zie, daar was een man
met name geheeten Zacheüs; en
deze was een overste der tollenaren,
en hij was rijk;
3 en hij zocht Jezus te zien,
wie hij was, en kon niet vanwege
de schare, omdat hij klein van
persoon was.
4 En vooruitloopende, klom hij
op eenen wilden vijgeboom, opdat
hij hem mocht zien; want hij
zoude door dien *weg* voorbijgaan.
5 En als Jezus aan die plaats
kwam, opwaarts ziende, zag hij
hem, en zeide tot hem: Zacheüs,
haast u en kom af; want ik moet
heden in uw huis blijven.
6 En hij haastte zich en kwam
af, en ontving hem met blijdschap.
7 En allen die het zagen, murmureerden,
zeggende: Hij is tot
eenen zondigen man ingegaan om
te herbergen.
8 En Zacheüs stond en zeide
tot den Heere: Zie, de helft van
mijne goederen, Heere, geef ik
den armen; en indien ik iemand
iets door bedrog ontvreemd heb,
dat geef ik vierdubbel weder.
9 En Jezus zeide tot hem: Heden
is dezen huize zaligheid geschied,
nademaal ook deze een
zoon Abrahams is;
10 want de Zoon des menschen
is gekomen om te zoeken en zalig
te maken wat verloren was.
11 En als zij dat hoorden,
voegde hij daarbij en zeide eene
gelijkenis, omdat hij nabij Jeruzalem
was, en *omdat* zij meenden
dat het Koninkrijk Gods terstond
zoude openbaar worden.
12 Hij zeide dan: Een zeker
welgeboren man reisde in een
ver*gelegen* land, om voor zichzelven
een koninkrijk te ontvangen,
en *dan* weder te keeren.
13 En geroepen hebbende zijne
tien dienstknechten, gaf hij hun
tien ponden, en zeide tot hen:
Doet handeling totdat ik kom.
14 En zijne burgers haatten
hem, en zonden hem gezanten
na, zeggende: Wij willen niet
dat deze over ons Koning zij.
15 En het geschiedde, toen hij
wederkwam, als hij het koninkrijk
ontvangen had, dat hij zeide dat
die dienstknechten tot hem zouden
geroepen worden, wien hij het
geld gegeven had, opdat hij weten
mocht wat een iegelijk met handelen
gewonnen had.
16 En de eerste kwam en zeide:
Heer, uw pond heeft tien ponden
daarbij gewonnen.
17 En hij zeide tot hem: Wèl,
gij goede dienstknecht, dewijl gij
in het minste getrouw zijt geweest,
zoo heb macht over tien steden.

18 En de tweede kwam en zeide: Heer, uw pond heeft vijf ponden gewonnen.

19 En hij zeide ook tot dezen: En gij, wees over vijf steden.

20 En een ander kwam, zeggende: Heer, zie*hier* uw pond, hetwelk ik in een zweetdoek weggelegd had;

21 want ik vreesde u, omdat gij een straf mensch zijt; gij neemt weg wat gij niet gelegd hebt, en gij maait wat gij niet gezaaid hebt.

22 Maar hij zeide tot hem: Uit uwen mond zal ik u oordeelen, gij booze dienstknecht. Gij wist dat ik een straf mensch ben, wegnemende wat ik niet gelegd heb, en maaiende wat ik niet gezaaid heb:

23 waarom hebt gij dan mijn geld niet in de bank gegeven, en ik komende, had hetzelve met winst mogen eischen?

24 En hij zeide tot degenen die bij hem stonden: Neemt dat pond van hem weg, en geeft het dien die de tien ponden heeft.

25 En zij zeiden tot hem: Heer, hij heeft tien ponden.

26 Want ik zeg u, dat aan een iegelijk die heeft, zal gegeven worden; maar van dengenen die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft.

27 Doch deze mijne vijanden, die niet hebben gewild dat ik over hen Koning zoude zijn, brengt *ze* hier en slaat ze *hier* vóór mij dood.

28 En dit gezegd hebbende, reisde hij voor *hen* henen, en ging òp naar Jeruzalem.

29 En het geschiedde, als hij nabij Bethfagé en Bethanië gekomen was, aan den berg, genaamd de Olijfberg, dat hij twee van zijne discipelen uitzond,

30 zeggende: Gaat henen in dat vlek dat tegenover is, in hetwelk inkomende, zult gij een veulen gebonden vinden, waarop geen mensch ooit heeft gezeten: ontbindt hetzelve en brengt het.

31 En indien iemand u vraagt: Waarom ontbindt gij *dat*? zoo zult gij alzóó tot hem zeggen: Omdat de Heere het van noode heeft.

32 En die uitgezonden waren, henengegaan zijnde, vonden het gelijk hij hun gezegd had.

33 En als zij het veulen ontbonden, zeiden de heeren van hetzelve tot hen: Waarom ontbindt gij het veulen?

34 En zij zeiden: De Heere heeft het van noode.

35 En zij brachten hetzelve tot Jezus; en hunne kleederen op het veulen geworpen hebbende, zetten zij Jezus daarop.

36 En als hij *voort*reisde, spreidden zij hunne kleederen onder *hem* op den weg.

37 En als hij nu genaakte aan den afgang des Olijfbergs, begon al de menigte der discipelen zich te verblijden, en God te loven met groote stem, vanwege alle de krachtige daden die zij gezien hadden,

38 zeggende: Gezegend *is* de Koning die daar komt in den naam des Heeren! Vrede *zij* in den hemel en heerlijkheid in de hoogste *plaatsen*!

39 En sommigen der Farizeërs uit de schare zeiden tot hem: Meester, bestraf uwe discipelen.

40 En hij antwoordende, zeide
tot hen: Ik zeg ulieden, dat zoo
dézen zwijgen, de steenen haast
roepen zullen.
41 En als hij nabij kwam en
de stad zag, weende hij over haar,
42 zeggende: Och of gij ook
bekendet, ook nog in dezen uwen
dag, hetgeen tot uwen vrede *dient*!
Maar nu is het verborgen voor
uwe oogen.
43 Want daar zullen dagen over
u komen, dat uwe vijanden eene
verschansing rondom u zullen opwerpen,
en u zullen omsingelen
en u van alle zijden benauwen,
44 en u tot den grond zullen
nederwerpen, en uwe kinderen
in u; en zij zullen in u den
éénen steen op den *anderen* steen
niet laten, daarom dat gij den
tijd uwer bezoeking niet bekend
hebt.
45 En gegaan zijnde in den
Tempel, begon hij uit te drijven
degenen die daarin verkochten en
kochten,
46 zeggende tot hen: Daar is
geschreven: Mijn Huis is een
Huis des gebeds; maar gij hebt
dat tot een kuil der moordenaren
gemaakt.
47 En hij leerde dagelijks in
den Tempel; en de Overpriesters
en de Schriftgeleerden en de oversten
des volks zochten hem te
dooden,
48 en zij vonden niet wat zij
doen zouden; want al het volk
hing hem aan en hoorde *hem*.

HOOFDSTUK 20.

EN het geschiedde op één
van die dagen, als hij in den
Tempel het volk leerde en het
Evangelie verkondigde, dat de
Overpriesters en Schriftgeleerden
met de Ouderlingen daarover kwamen,
2 en tot hem spraken, zeggende:
Zeg ons door wat macht gij
deze dingen doet, of wie hij is
die u deze macht heeft gegeven.
3 En hij antwoordende, zeide
tot hen: Ik zal u ook één woord
vragen, en zegt mij:
4 De doop van Johannes, was
die uit den hemel of uit de menschen?
5 En zij overleiden onder elkander,
zeggende: Indien wij zeggen:
Uit den hemel, zoo zal hij
zeggen: Waarom hebt gij hem
dan niet geloofd?
6 En indien wij zeggen: Uit
de menschen, zoo zal ons al het
volk steenigen; want zij houden
voor zeker, dat Johannes een
Profeet was.
7 En zij antwoordden, dat zij
niet wisten van waar *die was*.
8 En Jezus zeide tot hen: Zoo
zeg ik u óók niet door wat macht
ik deze dingen doe.
9 En hij begon tot het volk
deze gelijkenis te zeggen: Een
zeker mensch plantte eenen wijngaard,
en hij verhuurde dien aan
landlieden, en trok eenen langen
tijd buitenslands.
10 En als het de tijd was, zond
hij tot de landlieden eenen dienstknecht,
opdat zij hem van de
vrucht des wijngaards geven zouden;
maar de landlieden sloegen
denzelven, en zonden *hem* ledig
henen.
11 En wederom zond hij nog
eenen anderen dienstknecht; maar
ook dien geslagen en smadelijk

behandeld hebbende, zonden zij
hem ledig henen.
12 En wederom zond hij nog
eenen derden; maar zij verwondden
ook dezen, en wierpen *hem* uit.
13 En de heer des wijngaards
zeide: Wat zal ik doen? Ik zal
mijnen geliefden zoon zenden;
mogelijk dezen ziende, zullen zij
hem ontzien.
14 Maar als de landlieden hem
zagen, overleiden zij onder elkander,
en zeiden: Deze is de erfgenaam:
komt, laat ons hem dooden,
opdat de erfenis de onze worde.
15 En als zij hem buiten den
wijngaard uitgeworpen hadden,
doodden zij *hem*. Wat zal dan
de heer des wijngaards hun doen?
16 Hij zal komen en deze landlieden
verderven, en zal den wijngaard
aan anderen geven. En als
zij *dat* hoorden, zeiden zij: Dat
zij verre.
17 Maar hij zag ze aan, en zeide:
Wat is dan dit hetwelk geschreven
staat: De steen dien
de bouwlieden verworpen hebben,
déze is tot een hoofd des hoeks
geworden?
18 Een iegelijk die op dien
steen valt, zal verpletterd worden,
en op wien hij valt, dien zal hij
vermorzelen.
19 En de Overpriesters en de
Schriftgeleerden zochten te dier ure
de handen aan hem te slaan, maar
zij vreesden het volk; want zij
verstonden dat hij deze gelijkenis
tegen hèn gesproken had.
20 En zij namen *hem* waar, en
zonden verspieders uit, die zichzelven
veinsden rechtvaardig te
zijn, opdat zij hem in *zijne* rede
vangen mochten, om hem aan de
heerschappij en de macht des
Stadhouders over te leveren.
21 En zij vraagden hem, zeggende:
Meester, wij weten dat
gij rècht spreekt en leert, en den
persoon niet aanneemt, maar den
weg Gods leert in der waarheid:
22 is het ons geoorloofd den
Keizer schatting te geven of niet?
23 En hij hunne arglistigheid
bemerkende, zeide tot hen: Wat
verzoekt gij mij?
24 Toont mij eenen penning:
wiens beeld en opschrift heeft hij?
En zij antwoordende, zeiden: Des
Keizers.
25 En hij zeide tot hen: Geeft
dan den Keizer wat des Keizers
is, en Gode wat Gods *is*.
26 En zij konden hem in *zijn*
woord niet vatten voor het volk,
en zich verwonderende over zijn
antwoord, zwegen zij stil.
27 En tot hem kwamen sommigen
der Sadduceërs, welke tegensprekende,
zeggen dat er geene
opstanding is, en vraagden hem,
28 zeggende: Meester, Mozes
heeft ons geschreven, zoo iemands
broeder sterft, die eene vrouw heeft,
en hij sterft zonder kinderen, dat
zijn broeder de vrouw nemen zal
en zijnen broeder zaad verwekken.
29 Daar waren nu zeven broeders;
en de eerste nam eene vrouw, en
hij stierf zonder kinderen.
30 En de tweede nam die vrouw,
en *ook* deze stierf zonder kinderen.
31 En de derde nam die *vrouw*,
en desgelijks ook de zeven, en
hebben geen kinderen nagelaten,
en zijn gestorven.
32 En ten laatste na allen stierf
ook de vrouw.
33 In de opstanding dan, wiens

vrouw van dezen zal zij zijn? want
die zeven hebben dezelve tot eene
vrouw gehad.
34 En Jezus antwoordende, zeide
tot hen: De kinderen dezer eeuw
trouwen en worden ten huwelijk
uitgegeven;
35 maar die waardig zullen geacht
zijn die eeuw te verwerven
en de opstanding uit de dooden,
zullen noch trouwen noch ten
huwelijk uitgegeven worden;
36 want zij kunnen niet meer
sterven, want zij zijn den Engelen
gelijk; en zij zijn kinderen Gods,
dewijl zij kinderen der opstanding
zijn.
37 En dat de dooden opgewekt
zullen worden, heeft ook Mozes
aangewezen bij het doornenbosch,
als hij den Heere noemt den God
Abrahams en den God Isaäks en
den God Jakobs:
38 *God* nu is niet een God der
dooden, maar der levenden; want
zij leven Hem allen.
39 En sommigen der Schriftgeleerden
antwoordende, zeiden:
Meester, gij hebt wèl gezegd.
40 En zij durfden hem niet
meer iets vragen.
41 En hij zeide tot hen: Hoe
zeggen zij dat de Christus Davids
zoon is?
42 En David zelf zegt in het
boek der Psalmen: De Heere heeft
gezegd tot mijnen Heere: Zit aan
mijne rechter*hand*,
43 totdat Ik uwe vijanden zal
gezet hebben tot een voetbank
uwer voeten.
44 David dan noemt hem *zijnen*
Heere, en hoe is hij zijn zoon?
45 En daar al het volk *het* hoorde,
zeide hij tot zijne discipelen:
46 Wacht u van de Schriftgeleerden,
die willen wandelen in
lange kleederen, en beminnen de
groetingen op de markten, en de
voorgestoelten in de Synagogen,
en de vooraanzittingen in de
maaltijden;
47 die der weduwen huizen opeten,
en onder een schijn lange
gebeden doen: dezen zullen zwaarder
oordeel ontvangen.

HOOFDSTUK 21.

En opziende, zag hij de rijken
hunne gaven in de schatkist werpen.
2 En hij zag ook eene zekere
arme weduwe twee kleine *penningskens*
daarin werpen;
3 en hij zeide: Waarlijk ik zeg
u, dat deze arme weduwe meer
dan allen heeft *in*geworpen;
4 want die allen hebben van
hunnen overvloed *in*geworpen tot
de gaven Gods, maar déze heeft
van haar gebrek al den leeftocht
dien zij had, *daarin* geworpen.
5 En als sommigen zeiden van
den Tempel, dat hij met schoone
steenen en begiftigingen versierd
was, zeide hij:
6 *Wat* deze dingen *aangaat* die
gij aanschouwt, daar zullen dagen
komen, in welke niet *een* steen
op *den anderen* steen zal gelaten
worden, die niet zal worden afgebroken.
7 En zij vraagden hem, zeggende:
Meester, wanneer zullen dan
deze dingen zijn? en welk is het
teeken wanneer deze dingen zullen
geschieden?
8 En hij zeide: Ziet dat gij niet
verleid wordt; want velen zullen
er komen onder mijnen naam,

zeggende: Ik ben *de Christus*,
en de tijd is nabij gekomen: gaat
hen dan niet na.
9 En wanneer gij zult hooren
van oorlogen en beroerten, zoo
wordt niet verschrikt; want deze
dingen moeten eerst geschieden,
maar *nog* is terstond het einde
niet.
10 Toen zeide hij tot hen: *Het*
ééne volk zal tegen *het andere*
volk opstaan, en *het ééne* konink-
rijk tegen *het andere* koninkrijk;
11 en daar zullen groote aardbe-
vingen wezen in verscheidene
plaatsen, en hongersnooden, en
pestilentiën; daar zullen ook
schrikkelijke dingen en groote tee-
kenen van den hemel geschieden.
12 Maar vóór dit alles zullen zij
hunne handen aan ulieden slaan,
en *u* vervolgen, *u* overleverende
in de Synagogen en gevangenissen;
en gij zult getrokken worden voor
Koningen en Stadhouders, om
mijns naams wil;
13 en *dit* zal u overkomen tot
eene getuigenis.
14 Neemt dan in uwe harten
voor, van te voren niet te overden-
ken *hoe* gij u verantwoorden zult;
15 want ik zal u mond en wijs-
heid geven, welke niet zullen kun-
nen tegenspreken noch wederstaan
allen die zich tegen u zetten.
16 En gij zult overgeleverd wor-
den ook van ouders en broeders
en magen en vrienden, en zij zul-
len er *sommigen* uit u dooden,
17 en gij zult van allen gehaat
worden om mijns naams wil.
18 Doch niet een haar van uw
hoofd zal verloren gaan.
19 Bezit uwe zielen in uwe
lijdzaamheid.
20 Maar wanneer gij zien zult,
dat Jeruzalem van heirlegers om-
singeld wordt, zoo weet alsdàn dat
hare verwoesting nabij gekomen is.
21 Alsdàn die in Judéa zijn, dat
ze vlieden naar de bergen; en die
in 't midden van dezelve zijn, dat
ze daar uittrekken; en die op de
velden zijn, dat ze in dezelve niet
komen;
22 want deze zijn de dagen der
wraak, opdat alles vervuld worde
wat geschreven is.
23 Doch wee den bevruchten en
den zoogenden *vrouwen* in die da-
gen; want daar zal groote nood zijn
in het land, en toorn over dit
volk;
24 en zij zullen vallen door de
scherpte des zwaards, en gevanke-
lijk weggevoerd worden onder alle
volken; en Jeruzalem zal van de
heidenen vertreden worden, totdat
de tijden der heidenen vervuld zul-
len zijn.
25 En daar zullen teekenen zijn
in de zon en maan en sterren, en
op de aarde benauwdheid der vol-
keren, met twijfelmoedigheid, als
de zee en watergolven groot geluid
zullen geven,
26 en den menschen het hart
zal bezwijken van vrees en ver-
wachting der dingen die het aard-
rijk zullen overkomen; want de
krachten der hemelen zullen bewo-
gen worden.
27 En alsdàn zullen zij den Zoon
des menschen zien komen in eene
wolk met groote kracht en heer-
lijkheid.
28 Als nu deze dingen beginnen
te geschieden, zoo ziet omhoog en
heft uwe hoofden opwaarts, omdat
uwe verlossing nabij is.

29 En hij zeide tot hen eene gelijkenis: Ziet den vijgeboom en alle de boomen:
30 wanneer zij nu uitspruiten, en gij *dat* ziet, zoo weet gij uit uzelven dat de zomer nu nabij is:
31 alzóó ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zoo weet dat het Koninkrijk Gods nabij is.
32 Voorwaar ik zeg u, dat dit geslacht geenszins zal voorbijgaan, totdat alles zal geschied zijn.
33 De hemel en de aarde zullen voorbijgaan, maar mijne woorden zullen geenszins voorbijgaan.
34 En wacht uzelven, dat uwe harten niet te eeniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens *over*kome.
35 Want gelijk een strik zal hij komen over al degenen die op den ganschen aardbodem gezeten zijn.
36 Waakt dan te aller tijd, biddende, dat gij moogt waardig geacht worden te ontvlieden alle deze dingen die geschieden zullen, en te staan voor den Zoon des menschen.
37 Des daags nu was hij leerende in den Tempel; maar des nachts ging hij uit, en vernachtte op den berg, genaamd de Olijf*berg*.
38 En al het volk kwam 's morgens vroeg tot hem in den Tempel, om hem te hooren.

HOOFDSTUK 22.

EN het feest der ongehevelde *brooden*, genaamd Pascha, was nabij;
2 en de Overpriesters en de Schriftgeleerden zochten hoe zij hem ombrengen zouden; want zij vreesden het volk.
3 En de satan voer in Judas die toegenaamd was Iskariot, zijnde uit het getal der twaalve;
4 en hij ging henen en sprak met de Overpriesters en de hoofdmannen, hoe hij hem hun zoude overleveren.
5 En zij waren verblijd, en zijn het ééns geworden dat zij hem geld geven zouden.
6 En hij beloofde het, en zocht gelegenheid om hem hun over te leveren zonder oproer.
7 En de dag der ongehevelde *brooden* kwam, op denwelken het Pascha moest geslacht worden.
8 En hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat henen en bereidt ons het Pascha, opdat wij het eten mogen.
9 En zij zeiden tot hem: Waar wilt gij dat wij het bereiden?
10 En hij zeide tot hen: Zie, als gij in de stad zult gekomen zijn, zoo zal u een mensch ontmoeten, dragende eene kruik water: volgt hem in het huis waar hij ingaat;
11 en gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, waar ik het Pascha met mijne discipelen eten zal?
12 En hij zal u eene groote toegeruste opperzaal wijzen: bereidt het aldaar.
13 En zij henengaande, vonden het gelijk hij hun gezegd had, en bereidden het Pascha.
14 En als de ure gekomen was, zat hij aan en de twaalf Apostelen met hem.
15 En hij zeide tot hen: Ik heb

grootelijks begeerd dit Pascha met
u te eten eerdat ik lijd;
16 want ik zeg u, dat ik niet
meer daarvan eten zal, totdat het
vervuld zal zijn in het Koninkrijk
Gods.
17 En als hij een drinkbeker
genomen had, en gedankt had,
zeide hij: Neemt dezen en deelt
hem onder ulieden;
18 want ik zeg u, dat ik niet
drinken zal van de vrucht des
wijnstoks, totdat het Koninkrijk
Gods zal gekomen zijn.
19 En hij nam brood, en als
hij gedankt had, brak hij het en
gaf het hun, zeggende: Dat is mijn
lichaam hetwelk voor u gegeven
wordt: doet dat tot mijne gedach-
tenis.
20 Desgelijks ook den drinkbe-
ker na het avondmaal, zeggende:
Deze drinkbeker *is* het nieuwe
Testament in mijn bloed, hetwelk
voor u vergoten wordt.
21 Doch zie, de hand desgenen
die mij verraadt, is met mij aan
de tafel;
22 en de Zoon des menschen
gaat wel henen gelijk besloten is,
doch wee dien mensch door wel-
ken hij verraden wordt!
23 En zij begonnen onder elkan-
der te vragen, wie van hen het toch
mocht zijn die dat doen zoude.
24 En daar werd ook twisting
onder hen, wie van hen scheen
de meeste te zijn.
25 En hij zeide tot hen: De Ko-
ningen der volkeren heerschen over
hen, en die macht over hen heb-
ben, worden weldadige *heeren* ge-
naamd.
26 Doch gíj niet alzoo; maar de
meeste onder u, die zij gelijk de
minste; en die voorganger is, als
een die dient.
27 Want wie is meerder, die
aanzit of die dient? Is het niet die
aanzit? Maar ìk ben in 't midden
van u als een die dient.
28 En gíj zijt degenen die met
mij steeds gebleven zijt in mijne
verzoekingen.
29 En ik verordineer u het Ko-
ninkrijk, gelijkerwijs mijn Vader
mij *dat* verordineerd heeft;
30 opdat gij eet en drinkt aan
mijne tafel in mijn Koninkrijk, en
zit op tronen, oordeelende de
twaalf geslachten Israëls.
31 En de Heere zeide: Simon,
Simon, zie, de satan heeft ulieden
zeer begeerd om te ziften als de
tarwe;
32 maar ìk heb voor u gebe-
den, dat uw geloof niet ophoude;
en gij, als gij eens zult bekeerd
zijn, zoo versterk uwe broeders.
33 En hij zeide tot hem: Heere,
ik ben bereid met ú ook in de
gevangenis en in den dood te gaan.
34 Maar hij zeide: Ik zeg u
Petrus, de haan zal heden niet
kraaien, eer gij driemaal zult ge-
loochend hebben dat gij mij kent.
35 En hij zeide tot hen: Als ik
u uitzond zonder buidel en male
en schoenen, heeft u ook iets
ontbroken? En zij zeiden: Niets.
36 Hij zeide dan tot hen: Maar
nu, wie eenen buidel heeft, die
neme hem, desgelijks ook een
male, en die er geen heeft, die
verkoope zijn kleed en koope een
zwaard.
37 Want ik zeg u, dat nog
dit hetwelk geschreven is, in mij
moet volbracht worden, namelijk:
En hij is met de misdadigen ge-

rekend; want ook die dingen die
van mij *geschreven zijn*, hebben
een einde.
38 En zij zeiden: Heere, ziehier
twee zwaarden. En hij zeide tot
hen: Het is genoeg.
39 En uitgaande, vertrok hij,
gelijk hij gewoon was, naar den
Olijfberg; en hem volgden ook
zijne discipelen.
40 En als hij aan die plaats
gekomen was, zeide hij tot hen:
Bidt dat gij niet in verzoeking
komt.
41 En hij scheidde zich van
hen af, omtrent eenen steenworp,
en knielde neder en bad,
42 zeggende: Vader, of gij wil-
det dezen drinkbeker van mij weg-
nemen! Doch niet míjn wil, maar
de úwe geschiede.
43 En van hem werd gezien
een Engel uit den hemel die hem
versterkte.
44 En in zwaren strijd zijnde,
bad hij te ernstiger. En zijn zweet
werd gelijk groote druppelen
bloeds, die op de aarde afliepen.
45 En als hij van het gebed
opgestaan was, kwam hij tot zijne
discipelen, en vond hen slapende
van droefheid;
46 en hij zeide tot hen: Wat
slaapt gij? Staat op en bidt, op-
dat gij niet in verzoeking komt.
47 En als hij nog sprak, zie-
daar eene schare; en één van de
twaalve, die genaamd was Judas,
ging hun voor, en kwam bij Jezus
om hem te kussen.
48 En Jezus zeide tot hem: Ju-
das, verraadt gij den Zoon des
menschen met eenen kus?
49 En die bij hem waren, zien-
de wat er geschieden zoude, zeiden
tot hem: Heere, zullen wij met het
zwaard slaan?
50 En één uit hen sloeg den
dienstknecht des Hoogepriesters
en hieuw *hem* zijn rechteroor af.
51 En Jezus antwoordende, zeide:
Laat ze tot hiertoe *geworden*, en
raakte zijn oor aan en heelde hem.
52 En Jezus zeide tot de Over-
priesters en de hoofdmannen des
Tempels en de Ouderlingen, die
tegen hem gekomen waren: Zijt
gij uitgegaan met zwaarden en
stokken als tegen een moordenaar?
53 Als ik dagelijks met u was
in den Tempel, zoo hebt gij de han-
den tegen mij niet uitgestoken;
maar dit is úwe ure en de macht
der duisternis.
54 En zij grepen hem en leid-
den *hem weg*, en brachten hem
in het huis des Hoogepriesters.
En Petrus volgde van verre;
55 en als zij vuur ontstoken
hadden in het midden van de zaal,
en zij te zamen nederzaten, zat Pe-
trus in 't midden van hen.
56 En eene zekere dienstmaagd
ziende hem bij het vuur zitten,
en hare oogen op hem houdende,
zeide: Ook deze was met hem.
57 Maar hij verloochende hem,
zeggende: Vrouw, ik ken hem
niet.
58 En kort daarna een ander
hem ziende, zeide: Ook gij zijt
van die. Maar Petrus zeide:
Mensch, ik ben niet.
59 En als het omtrent één uur
geleden was, bevestigde *dat* een
ander, zeggende: In waarheid
ook deze was met hem; want hij
is ook een Galileër.
60 Maar Petrus zeide: Mensch,
ik weet niet wat gij zegt. En ter-

stond als hij nog sprak, kraaide de haan;
61 en de Heere zich omkeerende, zag Petrus aan, en Petrus werd indachtig aan het woord des Heeren, hoe hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult gij mij driemaal verloochenen.
62 En Petrus naar buiten gaande, weende bitterlijk.
63 En de mannen die Jezus hielden, bespotten hem, en sloegen *hem*;
64 en als zij hem overdekt hadden, sloegen zij hem op het aangezicht, en vraagden hem, zeggende: Profeteer, wie het is die u geslagen heeft.
65 En vele andere dingen zeiden zij tegen hem, lasterende.
66 En als het dag geworden was, vergaderden de Ouderlingen des volks, en de Overpriesters en Schriftgeleerden, en brachten hem in hunnen Raad,
67 zeggende: Zijt gij de Christus? zeg het ons. En hij zeide tot hen: Indien ik het u zeg, gij zult het niet gelooven;
68 en indien ik ook vraag, gij zult mij niet antwoorden of loslaten.
69 Van nu aan zal de Zoon des menschen gezeten zijn aan de rechter*hand* der kracht Gods.
70 En zij zeiden allen: Zijt gíj dan de Zoon Gods? En hij zeide tot hen: Gij zegt dat ik het ben.
71 En zij zeiden: Wat hebben wij nog getuigenis van noode? Want wijzelven hebben het uit zijnen mond gehoord.

HOOFDSTUK 23.

EN de geheele menigte van hen stond op en leidde hem tot Pilatus.
2 En zij begonnen hem te beschuldigen, zeggende: Wij hebben bevonden dat deze het volk verkeert, en verbiedt den Keizer schattingen te geven, zeggende dat hij zelf Christus, de Koning is.
3 En Pilatus vraagde hem, zeggende: Zijt gíj de Koning der Joden? En hij antwoordde hem en zeide: Gij zegt het.
4 En Pilatus zeide tot de Overpriesters en de scharen: Ik vind geen schuld in dezen mensch.
5 En zij hielden te sterker aan, zeggende: Hij beroert het volk, leerende door geheel Judéa, begonnen hebbende van Galiléa tot hier toe.
6 Als nu Pilatus van Galiléa hoorde, vraagde hij of die mensch een Galileër was;
7 en verstaande dat hij uit het gebied van Herodes was, zond hij hem henen tot Herodes, die ook zelf in die dagen binnen Jeruzalem was.
8 En als Herodes Jezus zag, werd hij zeer verblijd; want hij was sedert lang begeerig geweest hem te zien, omdat hij veel van hem hoorde, en hoopte eenig teeken te zien dat van hem gedaan zoude worden.
9 En hij vraagde hem met vele woorden; doch hij antwoordde hem niets.
10 En de Overpriesters en de Schriftgeleerden stonden en beschuldigden hem heftiglijk.
11 En Herodes met zijne krijgslieden hem veracht en bespot hebbende, deed hem een blinkend kleed aan, en zond hem weder tot Pilatus.
12 En op dien dag werden

Pilatus en Herodes vrienden met
elkander; want zij waren te voren
in vijandschap tegen elkander.
13 En als Pilatus de Overpriesters
en de oversten en het volk bijeengeroepen
had, zeide hij tot hen:
14 Gij hebt dezen mensch tot
mij gebracht als eenen die het volk
afkeerig maakt; en zie, ik heb
hem in uwe tegenwoordigheid ondervraagd,
en heb in dezen mensch
geen schuld gevonden van hetgeen
waar gij hem mede beschuldigt;
15 ja, ook Herodes niet; want
ik heb ulieden tot hem gezonden,
en zie, daar is van hem niets gedaan
dat des doods waardig is;
16 zoo zal ik hem dan kastijden
en loslaten.
17 En hij moest hun op het
feest éénen loslaten.
18 Doch al de menigte riep
gelijkelijk, zeggende: Weg met
dezen, en laat ons Bar-Abbas los;
19 dewelke was om zeker oproer
dat in de stad geschied was, en
om eenen doodslag, in de gevangenis
geworpen.
20 Pilatus dan riep *hun* wederom
toe, willende Jezus loslaten.
21 Maar zij riepen daartegen,
zeggende: Kruis *hem*, kruis hem!
22 En hij zeide ten derden male
tot hen: Wat heeft deze dan
kwaads gedaan? Ik heb geen
schuld des doods in hem gevonden:
zoo zal ik hem dan kastijden
en loslaten.
23 Maar zij hielden áán met
groot geroep, eischende dat hij
zoude gekruist worden, en hun
en der Overpriesteren geroep werd
geweldiger.
24 En Pilatus oordeelde dat hun
eisch geschieden zoude;
25 en hij liet hun los dengenen
die om oproer en doodslag in de
gevangenis geworpen was, welken
zij geëischt hadden; maar Jezus
gaf hij óver tot hunnen wil.
26 En als zij hem wegleidden,
namen zij eenen Simon van Cyréne,
komende van den akker,
en leiden hem het kruis op, dat
hij het achter Jezus droeg.
27 En eene groote menigte van
volk en van vrouwen volgde hem,
welke ook weenden en hem beklaagden.
28 En Jezus zich tot haar keerende,
zeide: Gij dochters van
Jeruzalem, weent niet over míj,
maar weent over uzelven en over
uwe kinderen;
29 want zie, daar komen dagen
in welke men zeggen zal: Zalig
zijn de onvruchtbaren, en de buiken
die niet gebaard hebben, en de
borsten die niet gezoogd hebben.
30 Alsdàn zullen zij beginnen
te zeggen tot de bergen: Valt op
ons, en tot de heuvelen: Bedekt
ons;
31 want indien zij dit doen aan
het groene hout, wat zal aan het
dorre geschieden?
32 En daar werden ook twee anderen,
zijnde kwaaddoeners, geleid
om met hem gedood te worden.
33 En toen zij kwamen op de
plaats, genaamd Hoofdschedel*plaats*,
kruisigden zij hem aldaar,
en de kwaaddoeners, den éénen ter
rechter- en den anderen ter linker*zijde*.
34 En Jezus zeide: Vader, vergeef
het hun, want zij weten niet
wat zij doen. En verdeelende zijne
kleederen, wierpen zij het lot.
35 En het volk stond en zag

het aan; en ook de oversten met
hen beschimpten *hem*, zeggende:
Anderen heeft hij verlost, dat hij
nu zichzelven verlosse, zoo hij is
de Christus, de uitverkorene Gods.
36 En ook de krijgsknechten
tot *hem* komende, bespotten hem,
en brachten hem edik,
37 en zeiden: Indien gij de Ko-
ning der Joden zijt, zoo verlos
uzelven.
38 En daar was ook een opschrift
boven hem geschreven, met Griek-
sche en Romeinsche en Hebreeuw-
sche letters: DEZE IS DE KONING
DER JODEN.
39 En één van de kwaaddoeners
die gehangen waren, lasterde hem,
zeggende: Indien gij de Christus
zijt, verlos uzelven en ons.
40 Maar de andere antwoorden-
de, bestrafte hem, zeggende: Vreest
gij ook God niet, daar gij in het-
zelfde oordeel zijt?
41 En wíj toch rechtvaardiglijk;
want wij ontvangen *straf* waardig
hetgeen wij gedaan hebben; maar
déze heeft niets onbehoorlijks ge-
daan.
42 En hij zeide tot Jezus: Heere,
gedenk mijner als gij in uw Ko-
ninkrijk zult gekomen zijn.
43 En Jezus zeide tot hem:
Voorwaar zeg ik u, heden zult
gij met mij in het Paradijs zijn.
44 En het was omtrent de zesde
ure, en daar werd duisternis over
de geheele aarde, tot de negende
ure toe;
45 en de zon werd verduisterd,
en het voorhangsel des Tempels
scheurde midden*door*.
46 En Jezus roepende met
groote stem, zeide: Vader, in uwe
handen beveel ik mijnen geest.
En als hij dat gezegd had, gaf
hij den geest.
47 Als nu de hoofdman over
honderd zag wat er geschied was,
verheerlijkte hij God en zeide:
Waarlijk, deze mensch was recht-
vaardig.
48 En alle de scharen die sa-
mengekomen waren om dit te
aanschouwen, ziende de dingen
die geschied waren, keerden we-
der, slaande op hunne borsten.
49 En alle zijne bekenden stonden
van verre, ook de vrouwen die
hem te zamen gevolgd waren van
Galiléa, en zagen dit aan.
50 En zie, een man met name
Jozef, zijnde een Raadsheer, een
goed en rechtvaardig man
51 (deze had niet medebewil-
ligd in hunnen raad en handel),
van Arimathéa, eene stad der Jo-
den, en die ook zelf het Konink-
rijk Gods verwachtte:
52 déze ging tot Pilatus en be-
geerde het lichaam van Jezus.
53 En als hij hetzelve afgenomen
had, wond hij het in een fijn lijn-
waad, en leide het in een graf, in
eene rots gehouwen, waarin nog
nooit iemand gelegd was.
54 En het was de dag der voor-
bereiding, en de sabbat kwam aan.
55 En ook de vrouwen die met
hem gekomen waren uit Galiléa,
volgden, en aanschouwden het graf,
en hoe zijn lichaam gelegd werd.
56 En wedergekeerd zijnde, be-
reidden zij specerijen en zalven;
en op den sabbat rustten zij naar
het gebod.

HOOFDSTUK 24.

EN op den eersten *dag* der
week, zeer vroeg in den morgen-

stond, gingen zij naar het graf,
dragende de specerijen die zij bereid hadden, en sommigen met
haar.
2 En zij vonden den steen afgewenteld van het graf;
3 en ingegaan zijnde, vonden zij
het lichaam des Heeren Jezus
niet.
4 En het geschiedde als zij daarover twijfelmoedig waren, zie,
twee mannen stonden bij haar in
blinkende kleederen;
5 en als zij zeer bevreesd werden en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar:
Wat zoekt gij den levende bij de
dooden?
6 Hij is hier niet, maar hij is
opgestaan. Gedenkt hoe hij tot u
gesproken heeft, als hij nog in Galiléa was,
7 zeggende: De Zoon des menschen moet overgeleverd worden
in de handen der zondige menschen, en gekruisigd worden, en
ten derden dage wederopstaan.
8 En zij werden indachtig aan
zijne woorden;
9 en wedergekeerd zijnde van
het graf, boodschapten zij alle deze
dingen aan de elve en aan alle de
anderen.
10 En *dezen* waren Maria Magdaléna, en Johanna, en Maria *de
moeder* van Jacobus, en de anderen
met haar, die dit tot de Apostelen
zeiden.
11 En hare woorden schenen
voor hen als ijdel geklap, en zij
geloofden haar niet.
12 Doch Petrus opstaande, liep
tot het graf, en nederbukkende,
zag hij de linnen doeken liggende alléén, en ging weg, zich verwonderende bij zichzelven over
hetgeen geschied was.
13 En zie, twee van hen gingen
op dien dag naar een vlek dat zestig stadiën van Jeruzalem was,
welks naam was Emmaüs;
14 en zij spraken samen onder elkander van alle deze dingen
die er gebeurd waren.
15 En het geschiedde terwijl zij
samen spraken en elkander ondervraagden, dat Jezus zelf bij
hen kwam en met hen ging;
16 en hunne oogen werden gehouden, dat zij hem niet kenden.
17 En hij zeide tot hen: Wat
redenen zijn dit, die gij wandelende onder elkander verhandelt, en
waarom ziet gij droevig?
18 En de één wiens naam was
Kléopas, antwoordende, zeide tot
hem: Zijt gij alléén een vreemdeling te Jeruzalen, en weet niet de
dingen die dezer dagen daarin geschied zijn?
19 En hij zeide tot hen: Welke?
En zij zeiden tot hem: De dingen
aangaande Jezus den Nazarener,
welke een Profeet was, krachtig in
werken en woorden, voor God en
al het volk;
20 en hoe onze Overpriesters en
oversten denzelven overgeleverd
hebben tot het oordeel des doods,
en hem gekruisigd hebben.
21 En wij hoopten dat hij was
degene die Israël verlossen zoude;
doch ook benevens dit alles is het
heden de derde dag van dat deze
dingen geschied zijn.
22 Maar ook sommige vrouwen
uit ons hebben ons ontsteld, die
vroeg in den morgenstond aan het
graf geweest zijn;
23 en zijn lichaam niet vinden-

de, kwamen zij en zeiden, dat zij
ook een gezicht van Engelen gezien
hadden, die zeggen dat hij leeft.
24 En sommigen dergenen die
met ons zijn, gingen henen tot het
graf en bevonden het alzóó gelijk
ook de vrouwen gezegd hadden;
maar hèm zagen zij niet.
25 En hij zeide tot hen: O on-
verstandigen en tragen van hart
om te gelooven al hetgeen de
Profeten gesproken hebben,
26 moest de Christus niet deze
dingen lijden, en *alzóó* in zijne
heerlijkheid ingaan?
27 En begonnen hebbende van
Mozes en van alle de Profeten, leide
hij hun ùit in alle de Schriften
hetgeen van hem *geschreven* was.
28 En zij kwamen nabij het vlek
waar zij naar toe gingen; en hij
hield zich alsof hij verder gaan
zoude;
29 en zij dwongen hem, zeggen-
de: Blijf met ons, want het is bij
den avond en de dag is gedaald.
En hij ging in, om met hen te
blijven.
30 En het geschiedde als hij met
hen aanzat, nam hij het brood
en zegende het; en als hij het
gebroken had, gaf hij het hun;
31 en hunne oogen werden ge-
opend, en zij kenden hem; en hij
kwam weg uit hun gezicht.
32 En zij zeiden tot elkander:
Was ons hart niet brandende in
ons, als hij tot ons sprak op den
weg en als hij ons de Schriften
opende?
33 En zij opstáande te dier ure,
keerden weder naar Jeruzalem, en
vonden de elve samenvergaderd,
en die met hen waren,
34 welke zeiden: De Heere is
waarlijk opgestaan, en is van Si-
mon gezien.
35 En zij vertelden hetgeen op
den weg *geschied was*, en hoe
hij hun bekend was geworden in
't breken des broods.
36 En als zij van deze dingen
spraken, stond Jezus zelf in het
midden van hen, en zeide tot
hen: Vrede zij ulieden.
37 En zij verschrikt en zeer be-
vreesd geworden zijnde, meenden
dat zij eenen geest zagen.
38 En hij zeide tot hen: Wat
zijt gij ontroerd, en waarom klim-
men *zulke* overleggingen in uwe
harten?
39 Ziet mijne handen en mijne
voeten, want ik ben het zelf; tast
mij aan en ziet, want een geest
heeft geen vleesch en beenderen,
gelijk gij ziet dat ìk heb.
40 En als hij dit zeide, toonde
hij hun de handen en de voeten.
41 En toen zij het van blijdschap
nòg niet geloofden en zich ver-
wonderden, zeide hij tot hen:
Hebt gij hier iets om te eten?
42 En zij gaven hem een stuk
van eenen gebraden visch, en van
honigraten;
43 en hij nam het en at het voor
hunne oogen.
44 En hij zeide tot hen: Dit
zijn de woorden die ik tot u sprak,
als ik nog met u was, *namelijk*
dat het alles moest vervuld wor-
den wat van mij geschreven is
in de wet van Mozes en de Pro-
feten en de Psalmen.
45 Toen opende hij hun ver-
stand, opdat zij de Schriften ver-
stonden,
46 en zeide tot hen: Alzóó is
er geschreven, en alzóó moest de

Christus lijden, en van de dooden
opstaan ten derden dage,
47 en in zijnen naam gepredikt
worden bekeering en vergeving
der zonden onder alle volken,
beginnende van Jeruzalem.
48 En gíj zijt getuigen van deze
dingen.
49 En zie, ìk zend de belofte
mijns Vaders op u; maar blijft
gíj in de stad Jeruzalem, totdat
gij zult aangedaan zijn met kracht
uit de hoogte.
50 En hij leidde hen buiten tot
aan Bethanië, en zijne handen
opheffende, zegende hij hen.
51 En het geschiedde als hij ze
zegende, dat hij van hen scheidde
en werd opgenomen in den
hemel.
52 En zij aanbaden hem, en
keerden weder naar Jeruzalem
met groote blijdschap.
53 En zij waren te allen tijde
in den Tempel, lovende en dankende
God. Amen.

HET HEILIG EVANGELIE

NAAR *DE BESCHRIJVING VAN*

JOHANNES.

HOOFDSTUK 1.

IN den beginne was het Woord,
en het Woord was bij God, en
het Woord was God.
2 Dit was in den beginne bij
God.
3 Alle dingen zijn door hetzelve
gemaakt, en zonder hetzelve is
geen ding gemaakt dat gemaakt is.
4 In hetzelve was het leven,
en het leven was het licht der
menschen;
5 en het licht schijnt in de
duisternis, en de duisternis heeft
hetzelve niet begrepen.
6 Daar was een mensch van
God gezonden, wiens naam was
Johannes:
7 deze kwam tot eene getuigenis,
om van het licht te getuigen,
opdat zij allen door hem gelooven
zouden.
8 Híj was het licht niet, maar
was gezonden opdat hij van het
licht getuigen zoude.
9 *Dit* was het waarachtige licht,
hetwelk verlicht een iegelijk
mensch, komende in de wereld.
10 Hij was in de wereld, en
de wereld is door hem gemaakt; en
de wereld heeft hem niet gekend.
11 Hij is gekomen tot het zijne,
en de zijnen hebben hem niet
aangenomen.
12 Maar zoovelen hem aangenomen
hebben, dien heeft hij
macht gegeven kinderen Gods te
worden, *namelijk* die in zijnen
naam gelooven;

13 welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vleesches, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn.

14 En het Woord is vleesch geworden, en heeft onder ons gewoond (en wij hebben zijne heerlijkheid aanschouwd, eene heerlijkheid als des Eeniggeborenen van den Vader) vol van genade en waarheid.

15 Johannes getuigt van hem en heeft geroepen, zeggende: Déze was het van welken ik zeide: Die ná mij komt is vóór mij geworden, want hij was eer dan ik.

16 En uit zijne volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade;

17 want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid is door Jezus Christus geworden.

18 Niemand heeft ooit God gezien: de eeniggeboren Zoon die in den schoot des Vaders is, díe heeft *Hem ons* verklaard.

19 En dit is de getuigenis van Johannes, toen de Joden *eenige* Priesters en Levieten afzonden van Jeruzalem, opdat zij hem zouden vragen: Wie zijt gij?

20 En hij beleed, en loochende het niet, en beleed: Ik ben de Christus niet.

21 En zij vraagden hem: Wat dan? Zijt gij Elía? En hij zeide: Ik ben *die* niet. Zijt gij de Profeet? En hij antwoordde: Neen.

22 Zij zeiden dan tot hem: Wie zijt gij? opdat wij antwoord geven mogen dengenen die ons gezonden hebben; wat zegt gij van uzelven?

23 Hij zeide: Ik ben de stem des roependen in de woestijn: Maakt den weg des Heeren recht, gelijk Jesaja de Profeet gesproken heeft.

24 En de afgezondenen waren uit de Farizeërs.

25 En zij vraagden hem en spraken tot hem: Waarom doopt gij dan, zoo gij de Christus niet zijt, noch Elía, noch de Profeet?

26 Johannes antwoordde hun, zeggende: Ik doop met water, maar hij staat midden onder uliededen dien gij niet kent:

27 dezelve is 't die ná mij komt, welke vóór mij geworden is, wien ik niet waardig ben dat ik zijnen schoenriem zoude ontbinden.

28 Deze dingen zijn geschied in Bethábara óver den Jordaan, waar Johannes was doopende.

29 Des anderen daags zag Johannes Jezus tot zich komen, en zeide: Zie, het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt.

30 Deze is 't van welken ik gezegd heb: Ná mij komt een man die vóór mij geworden is; want hij was eer dan ik.

31 En ik kende hem niet; maar opdat hij aan Israël zoude geopenbaard worden, dáárom ben ik gekomen, doopende met het water.

32 En Johannes getuigde, zeggende: Ik heb den Geest zien nederdalen uit den hemel gelijk eene duif, en hij bleef op hem.

33 En ik kende hem niet; maar die mij gezonden heeft om te doopen met water, díe had mij gezegd: Op welken gij den Geest zult zien nederdalen, en op hem blijven, deze is 't die met den Heiligen Geest doopt.

34 En ik heb gezien en heb getuigd, dat déze de Zoon Gods is.

35 Des anderen daags wederom stond Johannes, en twee uit zijne discipelen;
36 en ziende op Jezus *daar* wandelende, zeide hij: Zie, het Lam Gods.
37 En die twee discipelen hoorden hem *dat* spreken, en zij volgden Jezus.
38 En Jezus zich omkeerende en ziende hen volgen, zeide tot hen:
39 Wat zoekt gij? En zij zeiden tot hem: Rabbi (hetwelk is te zeggen, overgezet zijnde, Meester), waar woont gij?
40 Hij zeide tot hen: Komt en ziet. Zij kwamen en zagen waar hij woonde, en bleven dien dag bij hem; en het was omtrent de tiende ure.
41 Andréas, de broeder van Simon Petrus, was één van de twee, die het van Johannes gehoord hadden en hem gevolgd waren:
42 deze vond eerst zijnen broeder Simon, en zeide tot hem: Wij hebben gevonden den Messias; hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus.
43 En hij leidde hem tot Jezus. En Jezus hem aanziende, zeide: Gij zijt Simon, de zoon van Jona: gij zult genaamd worden Cefas; hetwelk overgezet wordt Petrus.
44 Des anderen daags wilde Jezus henengaan naar Galiléa, en vond Filippus en zeide tot hem: Volg mij.
45 Filippus nu was van Bethsaïda, uit de stad van Andréas en Petrus.
46 Filippus vond Nathánaël en zeide tot hem: Wij hebben *dien* gevonden, van welken Mozes in de Wet geschreven heeft, en de Profeten, *namelijk* Jezus, den zoon Jozefs, van Nazareth.
47 En Nathánaël zeide tot hem: Kan uit Nazareth iets goeds zijn? Filippus zeide tot hem: Kom en zie.
48 Jezus zag Nathánaël tot zich komen, en zeide van hem: Zie, waarlijk een Israëliet in welken geen bedrog is.
49 Nathánaël zeide tot hem: Van waar kent gij mij? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Eer u Filippus riep, daar gij onder den vijgeboom waart, zag ik u.
50 Nathánaël antwoordde en zeide tot hem: Rabbi, gíj zijt de Zoon Gods, gíj zijt de Koning Israëls.
51 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Omdat ik u gezegd heb: Ik zag u onder den vijgeboom, zoo gelooft gij: gij zult grootere dingen zien dan deze.
52 En hij zeide tot hem: Voorwaar, voorwaar zeg ik ulieden, van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en de Engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des menschen.

HOOFDSTUK 2.

En op den derden dag was er een bruiloft te Kana in Galiléa, en de moeder van Jezus was aldaar;
2 en Jezus was óók genood, en zijne discipelen, tot de bruiloft.
3 En als er wijn ontbrak, zeide de moeder van Jezus tot hem: Zij hebben geen wijn.
4 Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat heb ik met u *te doen*? Mijne ure is nog niet gekomen.
5 Zijne moeder zeide tot de dienaars: Zoo wat hij ulieden zal zeggen, doet *dat*.

6 En aldaar waren zes steenen
watervaten gesteld, naar de reiniging der Joden, elk houdende twee of drie metréten.
7 Jezus zeide tot hen: Vult de
watervaten met water. En zij vulden ze tot boven toe.
8 En hij zeide tot hen: Schept
nu en draagt het tot den hofmeester. En zij droegen het.
9 Als nu de hofmeester het water dat wijn geworden was, geproefd had (en hij wist niet van waar *de wijn* was, maar de dienaren die het water geschept hadden, wisten het), zoo riep de hofmeester den bruidegom,
10 en zeide tot hem: Alleman
zet eerst den goeden wijn op, en wanneer men wèl gedronken heeft, alsdàn den minderen; *maar* gij hebt den goeden wijn tot nu toe bewaard.
11 Dit begin der teekenen heeft
Jezus gedaan te Kana in Galiléa, en heeft zijne heerlijkheid geopenbaard; en zijne discipelen geloofden in hem.
12 Daarna ging hij af naar Ka-
pérnaüm, hij en zijne moeder en zijne broeders en zijne discipelen, en zij bleven aldaar niet vele dagen.
13 En het Pascha der Joden was
nabij, en Jezus ging òp naar Jeruzalem.
14 En hij vond in den Tempel
die ossen en schapen en duiven verkochten, en de wisselaars *daar* zittende;
15 en een geesel van touwkens
gemaakt hebbende, dreef hij ze allen uit den Tempel, ook de schapen en de ossen; en het geld der wisselaren stortte hij uit, en keerde de tafels om;
16 en hij zeide tot degenen die
de duiven verkochten: Neemt deze dingen van hier weg; maakt niet het Huis mijns Vaders tot een huis van koophandel.
17 En zijne discipelen werden
indachtig dat er geschreven is: De ijver van uw Huis heeft mij verslonden.
18 De Joden dan antwoordden
en zeiden tot hem: Wat teeken toont gij ons, dat gij deze dingen doet?
19 Jezus antwoordde en zeide
tot hen: Breekt dezen tempel, en in drie dagen zal ik denzelven oprichten.
20 De Joden dan zeiden: Zes en
veertig jaren is *over* dezen Tempel gebouwd, en gij, zult gij dien in drie dagen oprichten?
21 Maar hij zeide *dit* van den
tempel zijns lichaams.
22 Daarom als hij opgestaan was
van de dooden, werden zijne discipelen gedachtig dat hij dit tot hen gezegd had, en zij geloofden de Schrift en het woord dat Jezus gesproken had.
23 En als hij te Jeruzalem was
op het Pascha, op het feest, geloofden velen in zijnen naam, ziende zijne teekenen die hij deed.
24 Maar Jezus zelf betrouwde
hun zichzelven niet, omdat hij ze allen kende,
25 en omdat hij niet van noode
had dat iemand getuigen zoude van den mensch; want hijzelf wist wat in den mensch was.

HOOFDSTUK 3.

EN daar was een mensch uit de Farizeërs, wiens naam was Nicodémus, een overste der Joden:

2 déze kwam des nachts tot Je-
zus, en zeide tot hem: Rabbi, wij
weten dat gij zijt een Leeraar van
God gekomen; want niemand kan
deze teekenen doen die gíj doet,
zoo God met hem niet is.
3 Jezus antwoordde en zeide tot
hem: Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, tenzij dat iemand wederom ge-
boren worde, hij kan het Konink-
rijk Gods niet zien.
4 Nicodémus zeide tot hem: Hoe
kan een mensch geboren worden,
nu oud zijnde? Kan hij ook ander-
maal in den buik zijner moeder
ingaan en geboren worden?
5 Jezus antwoordde: Voorwaar,
voorwaar zeg ik u, zoo iemand niet
geboren wordt uit water en Geest,
hij kan in het Koninkrijk Gods niet
ingaan.
6 Hetgeen uit het vleesch gebo-
ren is, *dat* is vleesch, en hetgeen
uit den Geest geboren is, *dat* is
geest.
7 Verwonder u niet dat ik u ge-
zegd heb: Gijlieden moet weder-
om geboren worden.
8 De wind blaast waarhenen hij
wil, en gij hoort zijn geluid, maar
gij weet niet van waar hij komt en
waar hij henengaat: alzóó is een
iegelijk die uit den Geest gebo-
ren is.
9 Nicodémus antwoordde en zei-
de tot hem: Hoe kunnen deze
dingen geschieden?
10 Jezus antwoordde en zeide tot
hem: Zijt gíj een Leeraar Israëls
en weet gij deze dingen niet?
11 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, wij spreken wat wij weten,
en getuigen wat wij gezien heb-
ben, en gijlieden neemt onze ge-
tuigenis niet aan.
12 Indien ik ulieden de aard-
sche dingen gezegd heb en gij
niet gelooft, hoe zult gij gelooven
indien ik ulieden de hemelsche
zoude zeggen?
13 En niemand is opgevaren
in den hemel, dan die uit den
hemel nedergekomen is, *namelijk*
de Zoon des menschen die in den
hemel is.
14 En gelijk Mozes de slang in
de woestijn verhoogd heeft, alzóó
moet de Zoon des menschen ver-
hoogd worden,
15 opdat een iegelijk die in hem
gelooft, niet verderve, maar het
eeuwige leven hebbe.
16 Want alzóó lief heeft God
de wereld gehad, dat Hij zijnen
eeniggeboren Zoon gegeven heeft,
opdat een iegelijk die in hem ge-
looft, niet verderve, maar het
eeuwige leven hebbe.
17 Want God heeft zijnen Zoon
niet gezonden in de wereld, opdat
hij de wereld veroordeelen zoude,
maar opdat de wereld door hem
zoude behouden worden.
18 Die in hem gelooft, wordt
niet veroordeeld, maar die niet
gelooft, is alreede veroordeeld,
dewijl hij niet heeft geloofd in
den naam van den eeniggeboren
Zoon Gods.
19 En dit is het oordeel, dat
het licht in de wereld gekomen
is, en de menschen hebben de
duisternis liever gehad dan het
licht; want hunne werken waren
boos.
20 Want een iegelijk die kwaad
doet, haat het licht, en komt tot
het licht niet, opdat zijne werken
niet bestraft worden;
21 maar die de waarheid doet,

komt tot het licht, opdat zijne werken openbaar worden, dat zij in God gedaan zijn.

22 Na dezen kwam Jezus en zijne discipelen in het land van Judéa, en onthield zich aldaar met hen, en doopte.

23 En Johannes doopte óók in Enon bij Salim, dewijl aldaar vele wateren waren; en zij kwamen daar en werden gedoopt;

24 want Johannes was nog niet in de gevangenis geworpen.

25 Daar rees dan eene vraag *van eenigen* uit de discipelen van Johannes met de Joden over de reiniging;

26 en zij kwamen tot Johannes en zeiden tot hem: Rabbi, die met u was óver den Jordaan, welken gij getuigenis gaaft, zie, die doopt, en zij komen allen tot hem.

27 Johannes antwoordde en zeide: Een mensch kan geen ding aannemen, zoo het hem uit den hemel niet gegeven is.

28 Gijzelven zijt mijne getuigen dat ik gezegd heb: Ik ben de Christus niet, maar dat ik voor hem henen uitgezonden ben.

29 Die de bruid heeft, is de bruidegom; maar de vriend des bruidegoms, die staat en hem hoort, verblijdt zich met blijdschap om de stem des bruidegoms. Zoo is dan deze mijne blijdschap vervuld geworden.

30 Híj moet wassen, maar ìk minder worden.

31 Die van boven komt, is boven allen. Die uit de aarde is *voortgekomen*, die is uit de aarde en spreekt uit de aarde: die uit den hemel komt, is boven allen;

32 en hetgeen hij gezien en gehoord heeft, dat getuigt hij, en zijne getuigenis neemt niemand aan.

33 Die zijne getuigenis aangenomen heeft, die heeft bezegeld dat God waarachtig is;

34 want dien God gezonden heeft, die spreekt de woorden Gods; want God geeft *hem* den Geest niet met mate.

35 De Vader heeft den Zoon lief, en heeft alle dingen in zijne hand gegeven.

36 Die in den Zoon gelooft, díe heeft het eeuwige leven; maar die den Zoon ongehoorzaam is, díe zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.

HOOFDSTUK 4.

ALS dan de Heere verstond dat de Farizeërs gehoord hadden, dat Jezus meer discipelen maakte en doopte dan Johannes

2 (hoewel Jezus zelf niet doopte, maar zijne discipelen),

3 zoo verliet hij Judéa en ging wederom henen naar Galiléa.

4 En hij moest door Samarië gaan.

5 Hij kwam dan in eene stad van Samarië, genaamd Sichar, nabij het stuk land hetwelk Jakob zijnen zoon Jozef gaf;

6 en aldaar was de fontein Jakobs. Jezus dan vermoeid zijnde van de reis, zat alzoo neder nevens de fontein: het was omtrent de zesde ure.

7 Daar kwam eene vrouw uit Samarië om water te putten. Jezus zeide tot haar: Geef mij te drinken.

8 (Want zijne discipelen waren henengegaan in de stad, opdat zij spijs zouden koopen.)

9 Zoo zeide dan de Samaritaansche vrouw tot hem: Hoe begeert gíj, die een Jood zijt, van míj te drinken die eene Samaritaansche vrouw ben? Want de Joden houden geen gemeenschap met de Samaritanen.

10 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Indien gij de gave Gods kendet, en wie hij is die tot u zegt: Geef mij te drinken, zoo zoudt gij van hem hebben begeerd, en hij zoude u levend water gegeven hebben.

11 De vrouw zeide tot hem: Heere, gij hebt niets om mede te putten, en de put is diep: van waar hebt gij dan het levend water?

12 Zijt gíj meerder dan onze vader Jakob die ons den put gegeven heeft, en hijzelf heeft daaruit gedronken, en zijne kinkeren, en zijn vee?

13 Jezus antwoordde en zeide tot haar: Een ieder die van dìt water drinkt, zal wederom dorsten;

14 maar zoo wie gedronken zal hebben van het water dat ìk hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten, maar het water dat ìk hem zal geven, zal in hem worden eene fontein van water, springende tot in het eeuwige leven.

15 De vrouw zeide tot hem: Heere, geef mij dàt water, opdat mij niet dorste, en ik hier niet *moet* komen om te putten.

16 Jezus zeide tot haar: Ga henen, roep uwen man en kom hier.

17 De vrouw antwoordde en zeide: Ik heb geenen man. Jezus zeide tot haar: Gij hebt wèl gezegd: Ik heb geenen man;

18 want gij hebt vijf mannen gehad, en dien gij nú hebt, is uw man niet: dat hebt gij met waarheid gezegd.

19 De vrouw zeide tot hem: Heere, ik zie dat gij een Profeet zijt.

20 Onze vaderen hebben op dezen berg aangebeden, en gíjlieden zegt dat te Jeruzalem de plaats is, waar men moet aanbidden.

21 Jezus zeide tot haar: Vrouw, geloof mij, de ure komt, wanneer gijlieden noch op dezen berg, noch te Jeruzalem den Vader zult aanbidden.

22 Gíjlieden aanbidt wat gij niet weet, wíj aanbidden wat wij weten; want de zaligheid is uit de Joden;

23 maar de ure komt en is nu, wanneer de ware aanbidders den Vader aanbidden zullen in geest en waarheid; want de Vader zoekt ook dezulken die Hem *alzóó* aanbidden.

24 God is een geest, en die Hem aanbidden, moeten *Hem* aanbidden in geest en waarheid.

25 De vrouw zeide tot hem: Ik weet dat de Messias komt (die genaamd wordt Christus); wanneer díe zal gekomen zijn, zoo zal hij ons alle dingen verkondigen.

26 Jezus zeide tot haar: Ìk ben het, die met u spreek.

27 En daarop kwamen zijne discipelen, en verwonderden zich dat hij met eene vrouw sprak. Nochtans zeide niemand: Wat vraagt gij, of wat spreekt gij met haar?

28 Zoo verliet de vrouw dan haar watervat, en ging henen in de stad, en zeide tot de lieden:

29 Komt, ziet een mensch die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb: is déze niet de Christus?

30 Zij dan gingen uit de stad en kwamen tot hem.

31 En ondertusschen baden hem de discipelen, zeggende: Rabbi, eet.

32 Maar hij zeide tot hen: Ik heb eene spijs om te eten die gíj niet weet.

33 Zoo zeiden dan de discipelen tegen elkander: Heeft hem iemand te eten gebracht?

34 Jezus zeide tot hen: Mijne spijs is, dat ik doe den wil desgenen die mij gezonden heeft, en zijn werk volbreng.

35 Zegt gíjlieden niet: Het zijn nog vier maanden en *dan* komt de oogst? Zie, ik zeg u, heft uwe oogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alreede wit om te oogsten.

36 En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwigen leven, opdat zich te zamen verblijden beiden die zaait en die maait;

37 want hierin is die spreuk waarachtig: Een ander is 't die zaait, en een ander die maait.

38 Ik heb u uitgezonden om te maaien hetgeen gij niet bearbeid hebt; anderen hebben 't bearbeid, en gíj zijt tot hunnen arbeid ingegaan.

39 En velen der Samaritanen uit die stad geloofden in hem, om het woord der vrouw die getuigde: Hij heeft mij gezegd alles wat ik gedaan heb.

40 Als dan de Samaritanen tot hem gekomen waren, baden zij hem dat hij bij hen bleve; en hij bleef aldaar twee dagen.

41 En daar geloofden veel meerderen om zijns woords wil,

42 en zeiden tot de vrouw: Wij gelooven niet meer om uws zeggens wil, want wijzelven hebben *hem* gehoord, en weten dat déze waarlijk is de Christus, de Zaligmaker der wereld.

43 En na de twee dagen ging hij van daar, en ging henen naar Galiléa;

44 want Jezus heeft zelf getuigd, dat een Profeet in zijn eigen vaderland geen eer heeft.

45 Als hij dan in Galiléa kwam, ontvingen hem de Galileërs, gezien hebbende alle de dingen die hij te Jeruzalem op het feest gedaan had; want ook zij waren tot het feest gegaan.

46 Zoo kwam dan Jezus wederom te Kana in Galiléa, waar hij het water wijn gemaakt had. En daar was een zeker koninklijk *hoveling*, wiens zoon krank was, te Kapérnaüm:

47 déze gehoord hebbende dat Jezus uit Judéa in Galiléa kwam, ging tot hem en bad hem dat hij afkwame en zijnen zoon gezondmaakte; want hij lag op zijn sterven.

48 Jezus dan zeide tot hem: Tenzij dat gijlieden teekenen en wonderen ziet, zoo zult gij niet gelooven.

49 De koninklijke *hoveling* zeide tot hem: Heere, kom af, eer mijn kind sterft.

50 Jezus zeide tot hem: Ga henen, uw zoon leeft. En de mensch geloofde het woord dat Jezus tot hem zeide, en ging henen.

51 En als hij nu afging, kwamen hem zijne dienstknechten te

gemoet en boodschapten, zeggen-
de: Uw kind leeft.
52 Zoo vraagde hij dan van
hen de ure in welke het beter
met hem geworden was, en zij
zeiden tot hem: Gisteren te zeven
uur verliet hem de koorts.
53 De vader dan bekende, dat
het in díe ure *was* in dewelke
Jezus tot hem gezegd had: Uw
zoon leeft; en hij geloofde zelf,
en zijn geheele huis.
54 Dit tweede teeken heeft Je-
zus wederom gedaan, als hij uit
Judéa in Galiléa gekomen was.

HOOFDSTUK 5.

NA dezen was er een feest der
Joden, en Jezus ging òp naar
Jeruzalem.
2 En daar is te Jeruzalem aan de
Schaaps*poort* een badwater, het-
welk in 't Hebreeuwsch toege-
naamd wordt Bethesda, hebbende
vijf zalen.
3 In dezelve lag eene groote
menigte van kranken, blinden,
kreupelen, verdorden, wachtende
op de roering des waters;
4 want een Engel daalde neder
op zekeren tijd in het badwater,
en beroerde het water: die dan
het eerst daarin kwam na de be-
roering van het water, díe werd
gezond, van wat ziekte hij ook
bevangen was.
5 En aldaar was een zeker
mensch die acht en dertig jaren
krank gelegen had.
6 Jezus ziende dezen liggen,
en wetende dat hij nu langen
tijd gelegen had, zeide tot hem:
Wilt gij gezond worden?
7 De kranke antwoordde hem:
Heere, ik heb geen mensch om
mij te werpen in het badwater,
wanneer het water beroerd wordt;
en terwijl ìk kom, zoo daalt een
ander vóór mij neder.
8 Jezus zeide tot hem: Sta op,
neem uw beddeken op en wandel.
9 En terstond werd de mensch
gezond, en nam zijn beddeken
op en wandelde. En het was sab-
bat op dien dag.
10 De Joden zeiden dan tot
dengenen die genezen was: Het is
sabbat, 't is u niet geoorloofd het
beddeken te dragen.
11 Hij antwoordde hun: Die
mij gezond gemaakt heeft, díe heeft
mij gezegd: Neem uw beddeken
op en wandel.
12 Zij vraagden hem dan: Wie
is de mensch die u gezegd heeft:
Neem uw beddeken op en wan-
del?
13 En die gezond gemaakt was,
wist niet wie hij was; want Je-
zus was ontweken, alzoo er eene
groote schare in die plaats was.
14 Daarna vond hem Jezus in
den tempel en zeide tot hem: Zie,
gij zijt gezond geworden: zondig
niet meer, opdat u niet wat er-
gers geschiede.
15 De mensch ging henen en
boodschapte den Joden, dat het
Jezus was die hem gezond gemaakt
had.
16 En daarom vervolgden de
Joden Jezus, en zochten hem te
dooden, omdat hij deze dingen op
den sabbat deed.
17 En Jezus antwoordde hun:
Mijn Vader werkt tot nu toe, en
ik werk *óók*.
18 Daarom dan zochten de Joden
te meer hem te dooden, omdat hij
niet alleen den sabbat brak, maar

ook zeide dat God zijn eigen Vader
was, zichzelven Gode evengelijk
makende.
19 Jezus dan antwoordde en zei-
de tot hen: Voorwaar, voorwaar
zeg ik u, de Zoon kan niets van
zichzelven doen, tenzij hij den Va-
der dat ziet doen; want zoo wat díe
doet, hetzelve doet ook de Zoon
desgelijks.
20 Want de Vader heeft den
Zoon lief, en toont hem alles wat
Hij doet, en Hij zal hem grootere
werken toonen dan deze, opdat
gij u verwondert.
21 Want gelijk de Vader de
dooden opwekt en levend maakt,
alzóó maakt ook de Zoon levend
die hij wil.
22 Want ook de Vader oordeelt
niemand, maar heeft al het oor-
deel den Zoon gegeven,
23 opdat zij allen den Zoon
eeren, gelijk zij den Vader eeren.
Wie den Zoon niet eert, eert den
Vader niet die hem gezonden heeft.
24 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, die mijn woord hoort, en ge-
looft Hem die mij gezonden heeft,
díe heeft het eeuwige leven, en
komt niet in de verdoemenis,
maar is uit den dood overgegaan
in het leven.
25 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, de ure komt en is nu, wan-
neer de dooden zullen hooren de
stem van den Zoon Gods, en die
ze gehoord hebben, zullen leven;
26 want gelijk de Vader het
leven heeft in zichzelven, alzóó
heeft Hij ook den Zoon gegeven
het leven te hebben in zichzelven,
27 en heeft hem macht gege-
ven ook gericht te houden, omdat
hij des menschen Zoon is.
28 Verwondert u daar niet over;
want de ure komt, in welke allen
die in de graven zijn, zijne stem
zullen hooren,
29 en zullen uitgaan, die het
goede gedaan hebben tot de op-
standing des levens, en die het
kwade gedaan hebben tot de op-
standing der verdoemenis.
30 Ik kan van mijzelven niets
doen: gelijk ik hoor, oordeel ik,
en mijn oordeel is rechtvaardig;
want ik zoek niet míjnen wil,
maar den wil des Vaders die mij
gezonden heeft.
31 Indien ik van mijzelven ge-
tuig, mijne getuigenis is niet waar-
achtig:
32 daar is een ander die van mij
getuigt, en ik weet, dat de getui-
genis welke Hij van mij getuigt,
waarachtig is.
33 Gíjlieden hebt tot Johannes
gezonden, en hij heeft der waar-
heid getuigenis gegeven;
34 doch ìk neem geene getui-
genis van een mensch, maar dit
zeg ik, opdat gíjlieden zoudt be-
houden worden.
35 Híj was eene brandende en
lichtende kaars, en gíj hebt u
voor een korten tijd in zijn licht
willen verheugen;
36 maar ìk heb eene getuigenis
meerder dan *die* van Johannes;
want de werken die mij de Vader
gegeven heeft om die te volbren-
gen, díe werken die ik doe, ge-
tuigen van mij, dat mij de Vader
gezonden heeft.
37 En de Vader die mij ge-
zonden heeft, díe heeft zelf van
mij getuigd: gij hebt noch zijne
stem ooit gehoord, noch zijne ge-
daante gezien;

38 en zijn Woord hebt gij niet
in u blijvende; want gij gelooft
dien niet, dien Hij gezonden heeft.
39 Onderzoekt de Schriften,
want gij meent in dezelve het
eeuwige leven te hebben, en díe
zijn het die van mij getuigen;
40 en gij wilt tot mij niet komen,
opdat gij het leven moogt
hebben.
41 Ik neem geene eer van menschen;
42 maar ik ken ulieden, dat gij
de liefde Gods in uzelven niet hebt.
43 Ik ben gekomen in den naam
mijns Vaders, en gij neemt mij
niet aan; zoo een ander komt in
zijnen eigenen naam, díen zult
gij aannemen.
44 Hoe kunt gíj gelooven, gij
die eer van elkander neemt, en
de eer die van God alléén is, niet
zoekt?
45 Meent niet dat ìk u verklagen
zal bij den Vader: die u
verklaagt, is Mozes, op welken gij
gehoopt hebt.
46 Want indien gij Mozes geloofdet,
zoo zoudt gij míj gelooven;
want híj heeft van mij geschreven.
47 Maar zoo gij zíjne schriften
niet gelooft, hoe zult gij míjne
woorden gelooven?

HOOFDSTUK 6.

NA dezen vertrok Jezus over
de zee van Galiléa, welke is *de
zee* van Tiberias;
2 en hem volgde eene groote
schare, omdat zij zijne teekenen
zagen die hij deed aan de kranken.
3 En Jezus ging op den berg,
en zat aldaar neder met zijne
discipelen.
4 En het Pascha, het feest der
Joden, was nabij.
5 Jezus dan de oogen opheffende
en ziende dat eene groote
schare tot hem kwam, zeide tot
Filippus: Van waar zullen wij
brooden koopen, opdat dezen eten
mogen?
6 (Doch dit zeide hij hem beproevende,
want hij wist zelf wat
hij doen zoude.)
7 Filippus antwoordde hem:
Voor tweehonderd penningen
brood is dezen niet genoeg, opdat
een iegelijk van hen een weinig
neme.
8 Een van zijne discipelen, *namelijk*
Andréas, de broeder van
Simon Petrus, zeide tot hem:
9 Hier is een jongsken dat vijf
gerstebrooden heeft, en twee vischkens;
maar wat zijn déze onder
zoovelen?
10 En Jezus zeide: Doet de
menschen nederzitten. En daar was
veel gras in die plaats. Zoo zaten
dan de mannen neder, omtrent
vijf duizend in getal.
11 En Jezus nam de brooden,
en gedankt hebbende, deelde hij
ze den discipelen uit, en de discipelen
dengenen die nedergezeten
waren; desgelijks ook van de
vischkens, zooveel zij wilden.
12 En als zij verzadigd waren,
zeide hij tot zijne discipelen: Vergadert
de overgeschotene brokken,
opdat er niets verloren ga.
13 Zij vergaderden ze dan, en
vulden twaalf korven met brokken
van de vijf gerstebrooden, welke
overgeschoten waren dengenen die
gegeten hadden.
14 De menschen dan, gezien
hebbende het teeken dat Jezus ge-

daan had, zeiden: Déze is waar-
lijk de Profeet die in de wereld
komen zoude.
15 Jezus dan wetende dat zij
zouden komen, en hem met ge-
weld nemen, opdat zij hem Koning
maakten, ontweek wederom op
den berg, hijzelf alléén.
16 En als het avond geworden
was, gingen zijne discipelen af
naar de zee;
17 en in het schip gegaan zijn-
de, kwamen zij over de zee naar
Kapérnaüm. En het was alreede
duister geworden, en Jezus was
tot hen niet gekomen;
18 en de zee verhief zich, over-
mits er een groote wind waaide.
19 En als zij omtrent vijf en twin-
tig of dertig stadiën gevaren waren,
zagen zij Jezus wandelende op de
zee en komende bij het schip; en
zij werden bevreesd.
20 Maar hij zeide tot hen: Ìk
ben 't, zijt niet bevreesd.
21 Zij hebben hem dan gewillig-
lijk in het schip genomen; en ter-
stond kwam het schip aan het land
waar zij naar toe voeren.
22 Des anderen daags de schare
die aan de andere zijde der zee
stond, ziende dat aldaar geen ander
scheepken was dan dat éene waar
zijne discipelen ingegaan waren,
en dat Jezus met zijne discipelen
in dat scheepken niet was gegaan,
maar *dat* zijne discipelen alléén
weggevaren waren
23 (doch daar kwamen andere
scheepkens van Tiberias nabij de
plaats, waar zij het brood gege-
ten hadden, als de Heere gedankt
had);
24 toen dan de schare zag, dat
Jezus aldaar niet was noch zijne
discipelen, zoo gingen zij óók in
de schepen, en kwamen te Kapér-
naüm, zoekende Jezus;
25 en als zij hem gevonden had-
den óver de zee, zeiden zij tot
hem: Rabbi, wanneer zijt gij hier
gekomen?
26 Jezus antwoordde hun en zei-
de: Voorwaar, voorwaar zeg ik u,
gij zoekt mij niet omdat gij tee-
kenen gezien hebt, maar omdat
gij van de brooden gegeten hebt
en verzadigd zijt.
27 Werkt niet *om* de spijs die
vergaat, maar *om* de spijs die blijft
tot in het eeuwige leven, welke de
Zoon des menschen ulieden geven
zal; want dezen heeft God de Va-
der bezegeld.
28 Zij zeiden dan tot hem: Wat
zullen wij doen, opdat wij de wer-
ken Gods mogen werken?
29 Jezus antwoordde en zeide tot
hen: Dit is het werk Gods, dat gij
gelooft in hem dien Híj gezonden
heeft.
30 Zij zeiden dan tot hem: Wat
teeken doet gij dan, opdat wij het
mogen zien en u gelooven? Wat
werkt gij?
31 Onze vaderen hebben het
manna gegeten in de woestijn, ge-
lijk geschreven is: Hij gaf hun het
brood uit den hemel te eten.
32 Jezus dan zeide tot hen: Voor-
waar, voorwaar zeg ik u, Mozes
heeft u niet gegeven het brood uit
den hemel, maar mijn Vader geeft
u het ware brood uit den hemel;
33 want het brood Gods is hij
die uit den hemel nederdaalt, en
die der wereld het leven geeft.
34 Zij zeiden dan tot hem: Heere,
geef ons altijd dit brood.
35 En Jezus zeide tot hen: Ìk

ben het brood des levens: die tot
mij komt, zal geenszins hongeren,
en die in mij gelooft, zal nim-
mermeer dorsten.
36 Maar ik heb u gezegd, dat
gij mij ook gezien hebt, en gij
gelooft niet.
37 Al wat mij de Vader geeft,
zal tot mij komen, en die tot mij
komt, zal ik geenszins uitwerpen.
38 Want ik ben uit den hemel
nedergedaald, niet opdat ik míjnen
wil zoude doen, maar den wil
desgenen die mij gezonden heeft.
39 En dit is de wil des Vaders
die mij gezonden heeft, dat al wat
Hij mij gegeven heeft, ik daaruit
niet verlieze, maar hetzelve op-
wekke ten uitersten dage.
40 En dit is de wil desgenen
die mij gezonden heeft, dat een
iegelijk die den Zoon aanschouwt
en in hem gelooft, het eeuwige
leven hebbe, en ìk zal hem op-
wekken ten uitersten dage.
41 De Joden dan murmureerden
over hem, omdat hij gezegd had:
Ìk ben het brood dat uit den
hemel nedergedaald is;
42 en zij zeiden: Is deze niet
Jezus, de zoon Jozefs, wiens vader
en moeder wij kennen? Hoe zegt
déze dan: Ik ben uit den hemel
nedergedaald?
43 Jezus dan antwoordde en
zeide tot hen: Murmureert niet
onder elkander.
44 Niemand kan tot mij komen,
tenzij dat de Vader die mij ge-
zonden heeft, hem trekke; en ìk
zal hem opwekken ten uitersten
dage.
45 Daar is geschreven in de Pro-
feten: En zij zullen allen van God
geleerd zijn. Een iegelijk dan die
het van den Vader gehoord en
geleerd heeft, die komt tot mij;
46 niet dat iemand den Vader
gezien heeft dan die van God is:
deze heeft den Vader gezien.
47 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, die in mij gelooft, heeft het
eeuwige leven.
48 Ìk ben het brood des levens.
49 Uwe vaderen hebben het
manna gegeten in de woestijn, en
zij zijn gestorven:
50 dìt is het brood dat uit den
hemel nederdaalt, opdat de mensch
daarvan ete en niet sterve.
51 Ìk ben het levende brood
dat uit den hemel nedergedaald
is: zoo iemand van dit brood eet,
die zal in der eeuwigheid leven; en
het brood dat ìk geven zal, is
mijn vleesch, hetwelk ik geven
zal voor het leven der wereld.
52 De Joden dan streden onder
elkander, zeggende: Hoe kan ons
deze *zijn* vleesch te eten geven?
53 Jezus dan zeide tot hen:
Voorwaar, voorwaar zeg ik ulie-
den, tenzij dat gij het vleesch van
den Zoon des menschen eet en zijn
bloed drinkt, zoo hebt gij geen
leven in uzelven.
54 Die mijn vleesch eet en
mijn bloed drinkt, die heeft het
eeuwige leven, en ìk zal hem op-
wekken ten uitersten dage;
55 want mijn vleesch is waar-
lijk spijs, en mijn bloed is waar-
lijk drank.
56 Die mijn vleesch eet en mijn
bloed drinkt, die blijft in mij en
ik in hem.
57 Gelijkerwijs mij de levende
Vader gezonden heeft en ik leef
door den Vader, *alzóó* die mij
eet, dezelve zal leven door mij.

58 Dit is het brood dat uit den
hemel nedergedaald is; niet gelijk
uwe vaderen het manna gegeten
hebben en zijn gestorven: die dit
brood eet, zal in der eeuwigheid
leven.
59 Deze dingen zeide hij in de
Synagoge, leerende te Kapérnaüm.
60 Velen dan van zijne discipe-
len *dit* hoorende, zeiden: Deze
rede is hard, wie kan dezelve
hooren?
61 Jezus nu wetende bij zich-
zelven, dat zijne discipelen daar-
over murmureerden, zeide tot hen:
Ergert ulieden dit?
62 *Wat zoude het* dan *zijn*, zoo
gij den Zoon des menschen zaagt
opvaren waar hij te voren was?
63 De geest is het die levend
maakt, het vleesch is niets nut:
de woorden die ik tot u spreek,
zijn geest en zijn leven.
64 Maar daar zijn sommigen van
ulieden die niet gelooven. Want
Jezus wist van den beginne, wie
zij waren die niet geloofden, en wie
hij was die hem verraden zoude.
65 En hij zeide: Daarom heb ik
u gezegd, dat niemand tot mij
komen kan, tenzij dat het hem
gegeven zij van mijnen Vader.
66 Van toen af gingen velen
zijner discipelen terug, en wan-
delden niet meer met hem.
67 Jezus dan zeide tot de twaalve:
Wilt gijlieden óók niet weggaan?
68 Simon Petrus dan antwoord-
de hem: Heere, tot wien zullen
wij henengaan? Gij hebt de
woorden des eeuwigen levens;
69 en wíj hebben geloofd en
bekend, dat gij zijt de Christus,
de Zoon des levenden Gods.
70 Jezus antwoordde hun: Heb
ik niet u twaalve uitverkoren? en
één uit u is een duivel.
71 En hij zeide *dit van* Judas
Simons *zoon* Iskariot; want deze
zoude hem verraden, zijnde een
van de twaalve.

HOOFDSTUK 7.

En na dezen wandelde Jezus in
Galiléa; want hij wilde in Judéa
niet wandelen, omdat de Joden
hem zochten te dooden.
2 En het feest der Joden, *na-*
melijk de *loof*huttenzetting, was
nabij.
3 Zoo zeiden dan zijne broeders
tot hem: Vertrek van hier en ga
henen in Judéa, opdat ook uwe
discipelen uwe werken mogen
aanschouwen die gij doet;
4 want niemand doet iets in 't
verborgen, en zoekt zelf dat men
openlijk van hem spreke. Indien
gij deze dingen doet, zoo open-
baar uzelven aan de wereld.
5 Want ook zijne broeders ge-
loofden niet in hem.
6 Jezus dan zeide tot hen: Míjn
tijd is nog niet daar, maar úw
tijd is altijd bereid.
7 De wereld kan úlieden niet
haten, maar míj haat zij, omdat
ik van dezelve getuig dat hare
werken boos zijn.
8 Gaat gíjlieden òp tot dit
feest: ìk ga nog niet òp tot dit
feest; want mijn tijd is nog niet
vervuld.
9 En als hij deze dingen tot
hen gezegd had, bleef hij in Ga-
liléa.
10 Maar als zijne broeders opge-
gaan waren, toen ging hij ook zelf
òp tot het feest, niet openlijk,
maar als in 't verborgen.

11 De Joden dan zochten hem
op het feest, en zeiden: Waar
is hij?
12 En daar was veel gemompel
van hem onder de scharen; som-
migen zeiden: Hij is goed; en
anderen zeiden: Neen, maar hij
verleidt de schare.
13 Nochtans sprak niemand vrij-
moediglijk van hem, om de vrees
der Joden.
14 Doch als het nu in het mid-
den van het feest was, zoo ging
Jezus òp in den Tempel en leerde.
15 En de Joden verwonderden
zich, zeggende: Hoe weet déze
de Schriften, daar hij ze niet ge-
leerd heeft?
16 Jezus antwoordde hun en
zeide: Mijne leer is de mijne
niet, maar desgenen die mij ge-
zonden heeft:
17 zoo iemand wil deszelfs wil
doen, díe zal van deze leer beken-
nen of zij uit God is, dan *of* ik
van mijzelven spreek.
18 Die van zichzelven spreekt,
zoekt zijne eigene eer; maar die
de eer zoekt desgenen die hem
gezonden heeft, díe is waarachtig,
en geen ongerechtigheid is in
hem.
19 Heeft Mozes u niet de Wet
gegeven? en niemand van u doet
de Wet. Wat zoekt gij mij te
dooden?
20 De schare antwoordde en
zeide: Gij hebt den duivel: wie
zoekt u te dooden?
21 Jezus antwoordde en zeide
tot hen: Éen werk heb ik gedaan,
en gij verwondert u allen.
22 Daarom Mozes heeft ulieden
de besnijdenis gegeven (niet dat
ze uit Mozes is, maar uit de vade-
ren), en gij besnijdt een mensch
op den sabbat.
23 Indien een mensch de be-
snijdenis ontvangt op den sabbat,
opdat de wet van Mozes niet ver-
broken worde, zijt gij toornig op
mij, dat ik een geheelen mensch
gezond gemaakt heb op den sabbat?
24 Oordeelt niet naar het aan-
zien, maar oordeelt een rechtvaar-
dig oordeel.
25 Sommigen dan uit die van
Jeruzalem zeiden: Is deze niet
dien zij zoeken te dooden?
26 En zie, hij spreekt vrijmoe-
diglijk en zij zeggen hem niets.
Zouden nu wel de oversten waar-
lijk weten, dat deze waarlijk is de
Christus?
27 Doch van dezen weten wij
van waar hij is; maar de Christus
wanneer hij komen zal, zoo zal
niemand weten van waar hij is.
28 Jezus dan riep, in den Tempel
leerende en zeggende: En gij kent
mij, en gij weet van waar ik ben;
en ik ben van mijzelven niet ge-
komen, maar Hij is waarachtig
die mij gezonden heeft welken
gijlieden niet kent;
29 maar ìk ken Hem, want ik
ben van Hem, en Hij heeft mij
gezonden.
30 Zij zochten hem dan te grij-
pen; maar niemand sloeg de hand
aan hém, want zijne ure was nog
niet gekomen.
31 En velen uit de schare ge-
loofden in hem, en zeiden: Wan-
neer de Christus zal gekomen
zijn, zal hij ook meer teekenen
doen dan die welke deze gedaan
heeft?
32 De Farizeërs hoorden dat de
schare dit van hem mompelde; en

de Farizeërs en de Overpriesters
zonden dienaren, opdat zij hem
grijpen zouden.
33 Jezus dan zeide tot hen: Nog
eenen kleinen tijd ben ik bij u, en
ik ga henen tot dengenen die mij
gezonden heeft.
34 Gij zult mij zoeken en gij
zult *mij* niet vinden, en waar ìk
ben, kunt gíj niet komen.
35 De Joden dan zeiden tot elkander:
Waar zal deze henengaan,
dat wij hem niet zullen vinden?
Zal hij tot de verstrooide Grieken
gaan, en de Grieken leeren?
36 Wat is dit voor een rede die
hij gezegd heeft: Gij zult mij zoeken
en zult *mij* niet vinden, en
waar ìk ben, kunt gíj niet komen?
37 En op den laatsten dag,
zijnde de groote *dag* van het
feest, stond Jezus en riep, zeggende:
Zoo iemand dorst, die
kome tot mij en drinke.
38 Die in mij gelooft, gelijkerwijs
de Schrift zegt, stroomen
des levenden waters zullen uit
zijn binnenste vloeien.
39 (En dit zeide hij van den
Geest, denwelken ontvangen zouden
die in hem gelooven; want
de Heilige Geest was nog niet,
overmits Jezus nog niet verheerlijkt
was.)
40 Velen dan uit de schare, deze
rede hoorende, zeiden: Deze is
waarlijk de Profeet;
41 anderen zeiden: Deze is de
Christus; en anderen zeiden: Zal
dan de Christus uit Galiléa komen?
42 Zegt de Schrift niet, dat de
Christus komen zal uit den zade
Davids, en van het vlek Bethlehem,
waar David was?
43 Daar werd dan tweedracht
onder de schare om zijnentwil;
44 en sommigen van hen wilden
hem grijpen; maar niemand
sloeg de handen aan hem.
45 De dienaars dan kwamen
tot de Overpriesters en Farizeërs;
en díe zeiden tot hen: Waarom
hebt gij hem niet gebracht?
46 De dienaars antwoordden:
Nooit heeft een mensch alzóó gesproken
gelijk deze mensch.
47 De Farizeërs dan antwoordden
hun: Zijt ook gijlieden verleid?
48 Heeft iemand uit de oversten
in hem geloofd, of uit de Farizeërs?
49 Maar deze schare, die de Wet
niet weet, is vervloekt.
50 Nicodémus zeide tot hen,
welke des nachts tot hem gekomen
was, zijnde één uit hen:
51 Oordeelt ook onze Wet den
mensch, tenzij dat ze eerst van
hem gehoord heeft en verstaat wat
hij doet?
52 Zij antwoordden en zeiden
tot hem: Zijt gij óók uit Galiléa?
Onderzoek en zie, dat uit Galiléa
geen Profeet opgestaan is.
53 En een iegelijk ging henen
naar zijn huis.

HOOFDSTUK 8.

MAAR Jezus ging naar den
Olijfberg.
2 En des morgens vroeg kwam
hij wederom in den Tempel, en al
het volk kwam tot hem; en nedergezeten
zijnde, leerde hij hen.
3 En de Schriftgeleerden en de
Farizeërs brachten tot hem eene
vrouw in overspel gegrepen;
4 en haar gesteld hebbende in
het midden, zeiden zij tot hem:

Meester, deze vrouw is op de daad zelve gegrepen, overspel begaande;

5 en Mozes heeft ons in de Wet geboden, dat dezulken gesteenigd zullen worden: gíj dan, wat zegt gij?

6 En dit zeiden zij hem verzoekende, opdat zij *iets* hadden om hem te beschuldigen. Maar Jezus nederbukkende, schreef met den vinger in de aarde.

7 En als zij hem bleven vragen, richtte hij zich op en zeide tot hen: Die van ulieden zonder zonde is, werpe het eerst den steen op haar.

8 En wederom nederbukkende, schreef hij in de aarde.

9 Maar zij *dit* hoorende, en van *hunne* conscientie overtuigd zijnde, gingen uit, de één na den ander, beginnende van de oudsten tot de laatsten; en Jezus werd alléén gelaten, en de vrouw in 't midden staande.

10 En Jezus zich oprichtende, en niemand ziende dan de vrouw, zeide tot haar: Vrouw, waar zijn deze uwe beschuldigers? Heeft u niemand veroordeeld?

11 En zij zeide: Niemand, Heere. En Jezus zeide tot haar: Zoo veroordeel ìk u óók niet: ga henen en zondig niet meer.

12 Jezus dan sprak wederom tot hen, zeggende: Ìk ben het licht der wereld: die mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen, maar zal het licht des levens hebben.

13 De Farizeërs dan zeiden tot hem: Gij getuigt van uzelven, uwe getuigenis is niet waarachtig.

14 Jezus antwoordde en zeide tot hen: Hoewel ik van mijzelven getuig, zoo is *nochtans* mijne getuigenis waarachtig, want ik weet van waar ik gekomen ben en waar ik henenga; maar gíjlieden weet niet van waar ik kom en waar ik henenga.

15 Gíj oordeelt naar het vleesch, ìk oordeel niemand.

16 En indien ìk ook oordeel, mijn oordeel is waarachtig; want ik ben niet alléén, maar ik en de Vader die mij gezonden heeft.

17 En daar is ook in uwe Wet geschreven, dat de getuigenis van twee menschen waarachtig is;

18 ìk ben het die van mijzelven getuig, en de Vader die mij gezonden heeft, getuigt van mij.

19 Zij dan zeiden tot hem: Waar is uw vader? Jezus antwoordde: Gij kent noch mij, noch mijnen Vader; indien gij míj kendet, zoo zoudt gij ook mijnen Vader kennen.

20 Deze woorden sprak Jezus bij de schatkist, leerende in den Tempel; en niemand greep hem, want zijne ure was nog niet gekomen.

21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Ik ga henen, en gij zult mij zoeken, en in uwe zonde zult gij sterven; waar ìk henenga, kunt gíjlieden niet komen.

22 De Joden dan zeiden: Zal hij ook zichzelven dooden, omdat hij zegt: Waar ìk henenga, kunt gíjlieden niet komen?

23 En hij zeide tot hen: Gíjlieden zijt van beneden, ìk ben van boven; gíj zijt uit deze wereld, ìk ben niet uit deze wereld.

24 Ik heb u dan gezegd dat gij in uwe zonden zult sterven; want indien gij niet gelooft dat ik *die* ben, gij zult in uwe zonden sterven.

25 Zij zeiden dan tot hem: Wie
zijt gij? En Jezus zeide tot hen:
Wat ik van den beginne ulieden
ook zeg.
26 Ik heb vele dingen van u
te zeggen en te oordeelen; maar
die mij gezonden heeft, is waar-
achtig, en de dingen die ik van
Hem gehoord heb, dezelve spreek
ik tot de wereld.
27 Zij verstonden niet, dat hij
hun van den Vader sprak.
28 Jezus dan zeide tot hen:
Wanneer gij den Zoon des men-
schen zult verhoogd hebben, dan
zult gij verstaan dat ik *die* ben,
en *dat* ik van mijzelven niets doe;
maar deze dingen spreek ik gelijk
mijn Vader mij geleerd heeft.
29 En die mij gezonden heeft,
is met mij: de Vader heeft mij
niet alléén gelaten, want ik doe
altijd wat Hem behaaglijk is.
30 Als hij deze dingen sprak,
geloofden velen in hem.
31 Jezus dan zeide tot de Joden
die *in* hem geloofden: Indien gij-
lieden in mijn woord blijft, zoo
zijt gij waarlijk mijne discipelen,
32 en zult de waarheid verstaan,
en de waarheid zal u vrijmaken.
33 Zij antwoordden hem: Wij
zijn Abrahams zaad, en hebben
nooit iemand gediend; hoe zegt
gij *dan*: Gij zult vrij worden?
34 Jezus antwoordde hun: Voor-
waar, voorwaar zeg ik u, een
iegelijk die de zonde doet, is een
dienstknecht der zonde;
35 en de dienstknecht blijft
niet eeuwiglijk in het huis, de
zoon blijft er eeuwiglijk.
36 Indien dan de Zoon u zal
vrijgemaakt hebben, zoo zult gij
waarlijk vrij zijn.
37 Ik weet dat gij Abrahams
zaad zijt; maar gij zoekt mij te
dooden, want mijn woord heeft
in u geene plaats.
38 Ik spreek wat ik bij mijnen
Vader gezien heb: gij dan doet
ook wat gij bij uwen vader ge-
zien hebt.
39 Zij antwoordden en zeiden
tot hem: Abraham is onze vader.
Jezus zeide tot hen: Indien gij
Abrahams kinderen waart, zoo
zoudt gij de werken Abrahams
doen;
40 maar nu zoekt gij mij te
dooden, een mensch die u de
waarheid gesproken heb, welke
ik van God gehoord heb: dàt
deed Abraham niet.
41 Gíj doet de werken uws va-
ders. Zij dan zeiden tot hem: Wíj
zijn niet geboren uit hoererij; wij
hebben éénen Vader, *namelijk* God.
42 Jezus dan zeide tot hen:
Indien God uw Vader was, zoo
zoudt gij mij liefhebben; want
ik ben van God uitgegaan en kom
van Hem; want ik ben ook van
mijzelven niet gekomen, maar
Híj heeft mij gezonden.
43 Waarom kent gij mijne
spraak niet? *Het is* omdat gij
mijn woord niet kunt hooren.
44 Gíj zijt uit den vader den
duivel, en wilt de begeerten uws
vaders doen. Díe was een men-
schenmoorder van den beginne,
en is in de waarheid niet staande
gebleven; want geen waarheid is
in hem. Wanneer hij de leugen
spreekt, zoo spreekt hij uit zijn
eigen; want hij is een leugenaar
en de vader der *leugen*.
45 Maar mij, omdat ik *u* de
waarheid zeg, geloooft gij niet.

46 Wie van u overtuigt mij
van zonde? En indien ik de waar-
heid zeg, waarom gelooft gij mij
niet?
47 Die uit God is, hoort de
woorden Gods; daarom hoort gíj-
lieden niet, omdat gij uit God
niet zijt.
48 De Joden dan antwoordden
en zeiden tot hem: Zeggen wij
niet wèl, dat gij een Samaritaan
zijt en den duivel hebt?
49 Jezus antwoordde: Ik heb
den duivel niet, maar ìk eer mij-
nen Vader, en gíj onteert mij.
50 Doch ìk zoek mijne eer niet:
daar is een die ze zoekt en oor-
deelt.
51 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, zoo iemand mijn woord zal
bewaard hebben, die zal den dood
niet zien in der eeuwigheid.
52 De Joden dan zeiden tot
hem: Nú bekennen wij dat gij
den duivel hebt. Abraham is ge-
storven, en de Profeten, en zegt
gíj: Zoo iemand mijn woord be-
waard zal hebben, die zal den
dood niet smaken in der eeuwig-
heid?
53 Zijt gij meerder dan onze
vader Abraham, welke gestorven
is? En de Profeten zijn gestorven:
wien maakt gij uzelven?
54 Jezus antwoordde: Indien
ik mijzelven eer, zoo is mijne eer
niets: mijn Vader is het die mij
eert, welken gíj zegt dat uw God is,
55 en gij kent Hem niet; maar
ìk ken Hem, en indien ik zeg dat
ik Hem niet ken, zoo zal ik ulie-
den gelijk zijn, *dat is* een leuge-
naar; maar ik ken Hem en be-
waar zijn Woord.
56 Abraham uw vader heeft
met verheuging verlangd, opdat
hij mijnen dag zien zoude, en hij
heeft *hem* gezien en is verblijd
geweest.
57 De Joden dan zeiden tot hem:
Gij hebt nog geen vijftig jaren,
en hebt gij Abraham gezien?
58 Jezus zeide tot hen: Voor-
waar, voorwaar zeg ik u, eer
Abraham was ben ìk.
59 Zij namen dan steenen op,
dat zij ze op hem wierpen; maar
Jezus verborg zich en ging uit
den Tempel, gaande door het
midden van hen, en ging alzóó
voorbij.

HOOFDSTUK 9.

En voorbijgaande, zag hij eenen
mensch, blind van de geboorte af.
2 En zijne discipelen vraagden
hem, zeggende: Rabbi, wie heeft
er gezondigd, deze of zijne ouders,
dat hij blind zoude geboren wor-
den?
3 Jezus antwoordde: Noch deze
heeft gezondigd noch zijne ouders;
maar *dit is geschied*, opdat de
werken Gods in hem zouden ge-
openbaard worden.
4 Ik moet werken de werken
desgenen die mij gezonden heeft,
zoolang het dag is: de nacht komt,
wanneer niemand werken kan.
5 Zoolang ik in de wereld ben,
ben ik het licht der wereld.
6 Dit gezegd hebbende, spuwde
hij op de aarde, en maakte slijk
uit dat speeksel, en streek dat
slijk op de oogen des blinden,
7 en zeide tot hem: Ga henen,
wasch u in het badwater Silóam
(hetwelk overgezet wordt Uitge-
zonden). Hij dan ging henen en
wiesch zich, en kwam ziende.

8 De geburen dan, en die hem
te voren gezien hadden dat hij
blind was, zeiden: Is deze niet
die zat en bedelde?
9 Anderen zeiden: Hij is het;
en anderen: Hij is hem gelijk. Híj
zeide: Ik ben het.
10 Zij dan zeiden tot hem: Hoe
zijn u de oogen geopend?
11 Hij antwoordde en zeide: De
mensch, genaamd Jezus, maakte
slijk, en bestreek mijne oogen,
en zeide tot mij: Ga henen naar
het badwater Silóam en wasch u.
En ik ging henen en wiesch mij,
en ik werd ziende.
12 Zij dan zeiden tot hem:
Waar is die? Hij zeide: Ik weet
het niet.
13 Zij brachten hem tot de Farizeërs, hem *namelijk* die te voren
blind *geweest was.*
14 En het was sabbat als Jezus
het slijk maakte en zijne oogen
opende.
15 De Farizeërs dan vraagden
hem ook wederom, hoe hij ziende
geworden was; en hij zeide tot
hen: Hij leide slijk op mijne oogen,
en ik wiesch mij, en ik zie.
16 Sommigen dan uit de Farizeërs zeiden: Deze mensch is van
God niet, want hij houdt den
sabbat niet. Anderen zeiden: Hoe
kan een mensch *die* een zondaar
is, zulke teekenen doen? En daar
was tweedracht onder hen.
17 Zij zeiden wederom tot den
blinde: Gij, wat zegt gij van hem,
dewijl hij uwe oogen geopend heeft?
En hij zeide: Hij is een Profeet.
18 De Joden dan geloofden van
hem niet, dat hij blind geweest
was en ziende was geworden,
totdat zij geroepen hadden de
ouders desgenen die ziende geworden was;
19 en zij vraagden hun, zeggende: Is déze uw zoon, welken
gij zegt dat blind geboren is?
Hoe ziet hij dan nu?
20 Zijne ouders antwoordden
hun en zeiden: Wij weten dat
déze onze zoon is, en dat hij blind
geboren is;
21 maar hoe hij nu ziet, weten
wij niet, of wie zijne oogen geopend heeft, weten wij niet; hij
heeft *zijnen* ouderdom, vraagt
hemzelven; hij zal van zichzelven
spreken.
22 Dit zeiden zijne ouders, omdat zij de Joden vreesden; want
de Joden hadden alreede te zamen
een besluit gemaakt, zoo iemand
hem beleed Christus te zijn, dat
díe uit de Synagoge zoude geworpen worden;
23 daarom zeiden zijne ouders:
Hij heeft *zijnen* ouderdom, vraagt
hemzelven.
24 Zij dan riepen voor de tweede
maal den mensch die blind geweest was, en zeiden tot hem:
Geef Gode de eer: wíj weten dat
deze mensch een zondaar is.
25 Hij dan antwoordde en zeide:
Of hij een zondaar is, weet ik niet;
één ding weet ik, dat ik blind
was, en nu zie.
26 En zij zeiden wederom tot
hem: Wat heeft hij u gedaan?
hoe heeft hij uwe oogen geopend?
27 Hij antwoordde hun: Ik heb
het u alreede gezegd en gij hebt
het niet gehoord; wat wilt gij het
wederom hooren? Wilt gijlieden
óók zijne discipelen worden?
28 Zij gaven hem dan scheldwoorden en zeiden: Gíj zijt zijn

discipel, maar wíj zijn Mozes' discipelen;

29 wij weten dat God tot Mozes gesproken heeft, maar van dezen weten wij niet van waar hij is.

30 De mensch antwoordde en zeide tot hen: Hierin is immers *wat* wonders, dat gíj niet weet van waar hij is, en *nochtans* heeft hij mijne oogen geopend.

31 En wij weten dat God de zondaars niet hoort; maar zoo iemand godvruchtig is en zijnen wil doet, dien hoort Hij.

32 Van *alle* eeuw is het niet gehoord, dat iemand eens blindgeborenen oogen geopend heeft.

33 Indien déze van God niet was, hij zoude niets kunnen doen.

34 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Gíj zijt geheel in zonden geboren, en leert gíj ons? En zij wierpen hem uit.

35 Jezus hoorde dat zij hem uitgeworpen hadden, en hem vindende, zeide hij tot hem: Gelooft gij in den Zoon Gods?

36 Hij antwoordde en zeide: Wie is hij, Heere, opdat ik in hem moge gelooven?

37 En Jezus zeide tot hem: En gij hebt hem gezien, en die met u spreekt, dezelve is het.

38 En hij zeide: Ik geloof, Heere; en hij aanbad hem.

39 En Jezus zeide: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat degenen die niet zien, zien mogen, en die zien, blind worden.

40 En dit hoorden *eenigen* uit de Farizeërs die bij hem waren, en zeiden tot hem: Zijn wij *dan* óók blind?

41 Jezus zeide tot hen: Indien gij blind waart, zoo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; zoo blijft dan uwe zonde.

HOOFDSTUK 10.

VOORWAAR, voorwaar zeg ik ulieden, die niet ingaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inklimt, díe is een dief en moordenaar;

2 maar die door de deur ingaat, is een herder der schapen.

3 Dezen doet de deurwachter open, en de schapen hooren zijne stem; en hij roept zijne schapen bij name, en leidt ze uit.

4 En wanneer hij zijne schapen uitgedreven heeft, zoo gaat hij voor hen henen; en de schapen volgen hem, overmits zij zijne stem kennen;

5 maar eenen vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen vàn hem vlieden, overmits zij de stem der vreemden niet kennen.

6 Deze gelijkenis zeide Jezus tot hen; maar zíj verstonden niet wat het was dat hij tot hen sprak.

7 Jezus dan zeide wederom tot hen: Voorwaar, voorwaar zeg ik u, ìk ben de deur der schapen.

8 Allen, zoovelen als er vóór mij zijn gekomen, zijn dieven en moordenaars; maar de schapen hebben hen niet gehoord.

9 Ìk ben de deur: indien iemand door mij ingaat, die zal behouden worden, en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden.

10 De dief komt niet dan opdat hij stele en slachte en verderve: ìk ben gekomen, opdat zij het leven hebben en overvloed hebben.

11 Ìk ben de goede Herder. De goede herder stelt zijn leven voor de schapen;

12 maar de huurling en die geen herder is, wien de schapen niet eigen zijn, ziet den wolf komen en verlaat de schapen, en vliedt, en de wolf grijpt ze en verstrooit de schapen;

13 en de huurling vliedt, overmits hij een huurling is, en heeft geene zorg voor de schapen.

14 Ik ben de goede Herder, en ik ken de mijnen en word van de mijnen gekend.

15 Gelijkerwijs de Vader mij kent, *alzóó* ken ik ook den Vader; en ik stel mijn leven voor de schapen.

16 Ik heb nog andere schapen, die van dezen stal niet zijn; déze moet ik óók toebrengen, en zij zullen mijne stem hooren, en het zal worden ééne kudde *en* één herder.

17 Daarom heeft mij de Vader lief, overmits ik mijn leven afleg, opdat ik hetzelve wederom neme.

18 Niemand neemt hetzelve vàn mij; maar ik leg het van mijzelven af: ik heb macht hetzelve af te leggen en heb macht hetzelve weder te nemen; dit gebod heb ik van mijnen Vader ontvangen.

19 Daar werd dan wederom tweedracht onder de Joden om dezer woorden wil;

20 en velen van hen zeiden: Hij heeft den duivel en is uitzinnig; wat hoort gij hem?

21 Anderen zeiden: Dit zijn geen woorden eens bezetenen; kan ook de duivel der blinden oogen openen?

22 En het was het feest der vernieuwing des Tempels te Jeruzalem, en het was winter;

23 en Jezus wandelde in den Tempel, in het voorhof Salomo's.

24 De Joden dan omringden hem, en zeiden tot hem: Hoelang houdt gij onze ziel op? Indien gij de Christus zijt, zeg het ons vrijuit.

25 Jezus antwoordde hun: Ik heb het u gezegd, en gij gelooft het niet. De werken die ik doe in den naam mijns Vaders, díe getuigen van mij;

26 maar gijlieden gelooft niet, want gij zijt niet van mijne schapen, gelijk ik u gezegd heb.

27 Mijne schapen hooren mijne stem, en ik ken dezelve, en zij volgen mij,

28 en ik geef hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit mijne hand rukken.

29 Mijn Vader die ze mij gegeven heeft, is meerder dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand mijns Vaders.

30 Ik en de Vader zijn één.

31 De Joden dan namen wederom steenen op om hem te steenigen.

32 Jezus antwoordde hun: Ik heb u vele treffelijke werken getoond van mijnen Vader: om welk werk van die steenigt gij mij?

33 De Joden antwoordden hem, zeggende: Wij steenigen u niet over *eenig* goed werk, maar over *gods*lastering, en omdat gij een mensch zijnde, uzelven God maakt.

34 Jezus antwoordde hun: Is er niet geschreven in uwe Wet: Ik heb gezegd: Gij zijt goden?

35 Indien *de Wet* díe goden genaamd heeft tot welke het

Woord Gods geschied is, en de
Schrift niet kan gebroken worden,
36 zegt gijlieden *tot mij*, dien
de Vader geheiligd en in de wereld
gezonden heeft: Gij lastert
God, omdat ik gezegd heb: Ik
ben Gods Zoon?
37 Indien ik niet doe de werken
mijns Vaders, zoo gelooft mij
niet;
38 maar indien ik ze doe, en
zoo gij míj niet gelooft, zoo gelooft
de werken; opdat gij moogt
bekennen en gelooven dat de
Vader in mij is, en ik in Hem.
39 Zij zochten dan wederom
hem te grijpen, en hij ontging
uit hunne hand.
40 En hij ging wederom óver
den Jordaan, tot de plaats waar
Johannes eerst doopte, en hij
bleef aldaar.
41 En velen kwamen tot hem
en zeiden: Johannes deed wel
geen teeken, maar alles wat Johannes
van dezen zeide, was waar.
42 En velen geloofden aldaar
in hem.

HOOFDSTUK 11.

En daar was een zeker *man*
krank, *genaamd* Lazarus, van
Bethanië, uit het vlek van Maria
en hare zuster Martha.
2 (Maria nu was degene die
den Heere gezalfd heeft met zalf,
en zijne voeten afgedroogd heeft
met hare haren; welker broeder
Lazarus krank was.)
3 Zijne zusters dan zonden tot
hem, zeggende: Heere, zie, dien
gij liefhebt, is krank.
4 En Jezus *dat* hoorende, zeide:
Deze krankheid is niet tot den
dood, maar ter heerlijkheid Gods,
opdat de Zoon Gods door dezelve
verheerlijkt worde.
5 Jezus nu had Martha en hare
zuster en Lazarus lief.
6 Als hij dan gehoord had dat hij
krank was, toen bleef hij *nog* twee
dagen in de plaats waar hij was.
7 Daarna zeide hij verder tot
de discipelen: Laat ons wederom
naar Judéa gaan.
8 De discipelen zeiden tot hem:
Rabbi, de Joden hebben u nu
onlangs gezocht te steenigen, en
gaat gij wederom derwaarts?
9 Jezus antwoordde: Zijn er
niet twaalf uren in den dag? Indien
iemand in den dag wandelt,
zoo stoot hij zich niet, overmits
hij het licht dezer wereld ziet;
10 maar indien iemand in den
nacht wandelt, zoo stoot hij zich,
overmits het licht in hem niet is.
11 Dit sprak hij, en daarna
zeide hij tot hen: Lazarus onze
vriend slaapt, maar ik ga henen
om hem uit den slaap op te
wekken.
12 Zijne discipelen dan zeiden:
Heere, indien hij slaapt, zoo zal
hij gezond worden.
13 Doch Jezus had gesproken
van zijnen dood; maar zíj meenden
dat hij sprak van de rust
des slaaps.
14 Toen zeide dan Jezus tot
hen vrijuit: Lazarus is gestorven,
15 en ik ben blijde om uwentwil
dat ik daar niet geweest ben,
opdat gij gelooven moogt; doch
laat ons tot hem gaan.
16 Thomas dan, genaamd Didymus,
zeide tot *zijne* medediscipelen:
Laat ons óók gaan, opdat
wij met hem sterven.
17 Jezus dan gekomen zijnde,

vond dat hij nu vier dagen in
het graf geweest was.
18 (Bethanië nu was nabij Je-
ruzalem, omtrent vijftien stadiën
van *daar*.)
19 En velen uit de Joden wa-
ren gekomen tot Martha en Maria,
opdat zij haar vertroosten zouden
over haren broeder.
20 Martha dan, als zij hoorde
dat Jezus kwam, ging hem te
gemoet; doch Maria bleef in huis
zitten.
21 Zoo zeide Martha dan tot
Jezus: Heere, waart gij hier ge-
weest, zoo ware mijn broeder niet
gestorven;
22 maar ook nu weet ik, dat alles
wat gij van God begeeren zult,
God het u geven zal.
23 Jezus zeide tot haar: Uw
broeder zal wederopstaan.
24 Martha zeide tot hem: Ik
weet dat hij opstaan zal in de
opstanding ten laatsten dage.
25 Jezus zeide tot haar: Ik
ben de opstanding en het leven:
die in mij gelooft zal leven, al
ware hij ook gestorven;
26 en een iegelijk die leeft, en
in mij gelooft, zal niet sterven
in der eeuwigheid: gelooft gij dat?
27 Zij zeide tot hem: Ja, Heere,
ik heb geloofd dat gij zijt de
Christus, de Zoon Gods die in de
wereld komen zoude.
28 En dit gezegd hebbende,
ging zij henen, en riep Maria
hare zuster heimelijk, zeggende:
De Meester is daar, en hij roept u.
29 Déze als zij *dat* hoorde,
stond haastelijk op en ging tot
hem.
30 (Jezus nu was nog in het
vlek niet gekomen, maar was in
de plaats waar hem Martha te
gemoet gekomen was.)
31 De Joden dan die met haar
in het huis waren en haar ver-
troostten, ziende Maria dat zij
haastelijk opstond en uitging,
volgden haar, zeggende: Zij gaat
naar het graf, opdat zij aldaar
weene.
32 Maria dan als zij kwam waar
Jezus was, en hem zag, viel aan
zijne voeten, zeggende tot hem:
Heere, indien gij hier geweest
waart, zoo ware mijn broeder niet
gestorven.
33 Jezus dan als hij haar zag
weenen, en de Joden die met
haar kwamen, *óók* weenen, werd
zeer bewogen in den geest en
ontroerde zichzelven,
34 en zeide: Waar hebt gij
hem gelegd? Zij zeiden tot hem:
Heere, kom en zie het.
35 Jezus weende.
36 De Joden dan zeiden: Zie,
hoe lief hij hem had.
37 En sommigen uit hen zei-
den: Kon hij die de oogen des
blinden geopend heeft, niet maken
dat ook déze niet gestorven ware?
38 Jezus dan wederom in zich-
zelven zeer bewogen zijnde, kwam
tot het graf; en het was eene
spelonk, en een steen was daarop
gelegd.
39 Jezus zeide: Neemt den steen
weg. Martha, de zuster des ge-
storvenen, zeide tot hem: Heere,
hij riekt nu al, want hij heeft
vier dagen *aldaar gelegen*.
40 Jezus zeide tot haar: Heb
ik u niet gezegd, dat zoo gij ge-
looft, gij de heerlijkheid Gods zien
zult?
41 Zij namen dan den steen

weg, waar de gestorvene lag; en
Jezus hief de oogen opwaarts en
zeide: Vader, ik dank U dat Gij
mij gehoord hebt.
42 Doch ik wist dat Gij mij
altijd hoort; maar om der schare
wil die rondom staat, heb ik *dit*
gezegd, opdat zij zouden gelooven
dat Gíj mij gezonden hebt.
43 En als hij dit gezegd had,
riep hij met groote stem: Laza-
rus, kom uit!
44 En de gestorvene kwam uit,
gebonden aan handen en voeten
met grafdoeken, en zijn aangezicht
was omwonden met eenen zweet-
doek. Jezus zeide tot hen: Ont-
bindt hem en laat hem henengaan.
45 Velen dan uit de Joden die
tot Maria gekomen waren, en
aanschouwd hadden hetgeen Jezus
gedaan had, geloofden in hem;
46 maar sommigen van hen gin-
gen tot de Farizeërs, en zeiden
tot hen hetgeen Jezus gedaan had.
47 De Overpriesters dan en de
Farizeërs vergaderden den Raad,
en zeiden: Wat zullen wij doen?
Want deze mensch doet vele tee-
kenen.
48 Indien wij hem alzóó laten
geworden, zij zullen allen in hem
gelooven, en de Romeinen zullen
komen en wegnemen beide onze
plaats en volk.
49 En één uit hen, *namelijk*
Kájafas, die dat jaar Hoogepries-
ter was, zeide tot hen: Gij ver-
staat niets,
50 en gij bedenkt niet dat het
ons nut is, dat één mensch sterve
voor het volk, en het geheele volk
niet verloren ga.
51 En dit zeide hij niet uit
zichzelven, maar zijnde Hooge-
priester van dat jaar profeteerde
hij dat Jezus sterven zoude voor
het volk;
52 en niet alleen voor het volk,
maar opdat hij ook de kinderen
Gods die verstrooid waren, tot
één zoude vergaderen.
53 Van dien dag dan af be-
raadslaagden zij te zamen, dat zij
hem dooden zouden.
54 Jezus dan wandelde niet
meer vrijelijk onder de Joden,
maar ging van daar naar het land
bij de woestijn, naar de stad ge-
naamd Efraïm, en verkeerde al-
daar met zijne discipelen.
55 En het Pascha der Joden
was nabij, en velen uit dat land
gingen òp naar Jeruzalem vóór
het Pascha, opdat zij zichzelven
reinigden.
56 Zij zochten dan Jezus, en
zeiden onder elkander, staande in
den Tempel: Wat dunkt u?
Dunkt u dat hij niet komen zal
tot het feest?
57 De Overpriesters nu en de
Farizeërs hadden een gebod ge-
geven, dat zoo iemand wist waar
hij was, hij het zoude te kennen
geven, opdat zij hem mochten
vangen.

HOOFDSTUK 12.

JEZUS dan kwam zes dagen
vóór het Pascha te Bethanië, waar
Lazarus was, die gestorven was
geweest, welken hij opgewekt had
uit de dooden.
2 Zij bereidden hem dan aldaar
een avondmaal, en Martha diende;
en Lazarus was een van degenen
die met hem aanzaten.
3 Maria dan genomen hebbende
een pond zalf van onvervalschte

zeer kostelijke nardus, heeft de
voeten van Jezus gezalfd, en met
hare haren zijne voeten afgedroogd;
en het huis werd vervuld van den
reuk der zalf.
4 Zoo zeide dan één van zijne
discipelen, *namelijk* Judas Simons
zoon Iskariot, die hem verraden
zoude:
5 Waarom is deze zalf niet
verkocht voor driehonderd pennin-
gen, en den armen gegeven?
6 En dit zeide hij niet omdat
hij bezorgd was voor de armen,
maar omdat hij een dief was, en
de beurs had, en droeg hetgeen
gegeven werd.
7 Jezus dan zeide: Laat af van
haar: zij heeft dit bewaard tegen
den dag mijner begrafenis.
8 Want de armen hebt gijlie-
den altijd met u, maar mij hebt
gij niet altijd.
9 Eene groote schare dan der
Joden verstond dat hij aldaar was;
en zij kwamen niet alleen om
Jezus' wil, maar opdat zij ook
Lazarus zouden zien, dien hij uit
de dooden opgewekt had.
10 En de Overpriesters beraad-
slaagden dat zij ook Lazarus doo-
den zouden;
11 want velen van de Joden
gingen er henen om zijnentwil en
geloofden in Jezus.
12 Des anderen daags eene
groote schare die tot het feest
gekomen was, hoorende dat Jezus
naar Jeruzalem kwam,
13 namen de takken van palm-
boomen, en gingen uit hem te
gemoet, en riepen: Hosanna, ge-
zegend *is* hij die komt in den
naam des Heeren, *hij die is* de
Koning Israëls!
14 En Jezus vond eenen jongen
ezel en zat daarop, gelijk geschre-
ven is:
15 Vrees niet, gij dochter Sions:
zie, uw Koning komt, zittende
op het veulen eener ezelin.
16 Doch dit verstonden zijne
discipelen in 't eerst niet; maar
als Jezus verheerlijkt was, toen
werden zij indachtig dat dit van
hem geschreven was, en *dat* zij
hem dit gedaan hadden.
17 De schare dan die met hem
was, getuigde dat hij Lazarus uit
het graf geroepen en hem uit de
dooden opgewekt had.
18 Daarom ging ook de schare
hem te gemoet, overmits zij gehoord
had, dat hij dat teeken gedaan had.
19 De Farizeërs dan zeiden on-
der elkander: Ziet gij *wel* dat gij
gansch niet vordert? Zie, de *ge-
heele* wereld gaat hem na.
20 En daar waren sommige
Grieken, uit degenen die opge-
komen waren, opdat zij op het
feest zouden aanbidden:
21 dézen dan gingen tot Filip-
pus die van Bethsaïda in Galiléa
was, en baden hem, zeggende:
Heer, wij wilden Jezus *wel* zien.
22 Filippus kwam en zeide het
Andréas, en Andréas en Filippus
wederom zeiden het Jezus.
23 Maar Jezus antwoordde hun,
zeggende: De ure is gekomen,
dat de Zoon des menschen zal
verheerlijkt worden.
24 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, indien het tarwegraan in de
aarde niet valt en sterft, zoo
blijft hetzelve alléén; maar indien
het sterft, zoo brengt het veel
vrucht voort.
25 Die zijn leven liefheeft, zal

hetzelve verliezen; en die zijn leven haat in deze wereld, zal hetzelve bewaren tot het eeuwige leven.
26 Zoo iemand mij dient, die volge mij, en waar ik ben, aldáár zal ook mijn dienaar zijn. En zoo iemand mij dient, de Vader zal hem eeren.
27 Nu is mijne ziel ontroerd, en wat zal ik zeggen? Vader, verlos mij uit deze ure? Maar hierom ben ik in deze ure gekomen.
28 Vader, verheerlijk uwen naam. Daar kwam dan eene stem uit den hemel, *zeggende*: En Ik heb *hem* verheerlijkt, en Ik zal *hem* wederom verheerlijken.
29 De schare dan die daar stond en *dit* hoorde, zeide dat er een donderslag geschied was; anderen zeiden: Een Engel heeft tot hem gesproken.
30 Jezus antwoordde en zeide: Niet om mijnentwil is deze stem geschied, maar om uwentwil.
31 Nu is het oordeel dezer wereld: nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden;
32 en ik, zoo wanneer ik van de aarde zal verhoogd zijn, zal ze allen tot mij trekken.
33 (En dit zeide hij, beteekenende hoedanigen dood hij sterven zoude.)
34 De schare antwoordde hem: Wij hebben uit de Wet gehoord dat de Christus blijft in der eeuwigheid; en hoe zegt gij dat de Zoon des menschen moet verhoogd worden? Wie is deze Zoon des menschen?
35 Jezus dan zeide tot hen: Nog eenen kleinen tijd is het licht bij ulieden: wandelt terwijl gij het licht hebt, opdat de duisternis u niet bevange; en die in de duisternis wandelt, weet niet waar hij henengaat.
36 Terwijl gij het licht hebt, gelooft in het licht, opdat gij kinderen des lichts moogt zijn. Deze dingen sprak Jezus, en weggaande, verborg hij zich van hen.
37 En hoewel hij zoovele teekenen voor hen gedaan had, *nochtans* geloofden zij in hem niet,
38 opdat het woord van Jesaja den Profeet vervuld wierd, dat hij gesproken heeft: Heere, wie heeft onze prediking geloofd, en wien is de arm des Heeren geopenbaard?
39 Daarom konden zij niet gelooven, dewijl Jesaja wederom gezegd heeft:
40 Hij heeft hunne oogen verblind en hun hart verhard, opdat zij met de oogen niet zien, en met het hart *niet* verstaan, en zij bekeerd worden, en Ik hen geneze.
41 Dit zeide Jesaja, toen hij zijne heerlijkheid zag en van hem sprak.
42 Nochtans geloofden ook zelfs velen uit de oversten in hem; maar om der Farizeërs wil beleden zij het niet, opdat zij uit de Synagoge niet zouden geworpen worden;
43 want zij hadden de eer der menschen lief, meer dan de eer Gods.
44 En Jezus riep en zeide: Die in mij gelooft, gelooft in míj niet, maar in dengenen, die mij gezonden heeft;
45 en die míj ziet, die ziet dengenen die mij gezonden heeft.

46 Ik ben een licht, in de wereld gekomen, opdat een iegelijk die in mij gelooft, in de duisternis niet blijve.

47 En indien iemand mijne woorden gehoord en niet geloofd zal hebben, ìk oordeel hem niet; want ik ben niet gekomen opdat ik de wereld oordeele, maar opdat ik de wereld zalig make.

48 Die mij verwerpt en mijne woorden niet ontvangt, heeft die hem oordeelt: het woord dat ik gesproken heb, dàt zal hem oordeelen ten laatsten dage.

49 Want ik heb uit mijzelven niet gesproken; maar de Vader die mij gezonden heeft, díe heeft mij een gebod gegeven, wat ik zeggen zal en wat ik spreken zal.

50 En ik weet dat zijn gebod het eeuwige leven is. Hetgeen ik dan spreek, dat spreek ik alzóó gelijk mij de Vader gezegd heeft.

HOOFDSTUK 13.

EN vóór het feest van het Pascha, Jezus wetende dat zijne ure gekomen was, dat hij uit deze wereld zoude overgaan tot den Vader, alzoo hij de zijnen die in de wereld waren, liefgehad had, zoo heeft hij ze liefgehad tot den einde.

2 En als het avondmaal gedaan was (toen nu de duivel in het hart van Judas Simons *zoon* Iskariot gegeven had dat hij hem verraden zoude),

3 Jezus wetende dat de Vader hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat hij van God uitgegaan was en tot God henenging,

4 stond òp van het avondmaal, en leide *zijne* kleederen af, en nemende eenen linnen doek omgordde zichzelven;

5 daarna goot hij water in het bekken, en begon de voeten der discipelen te wasschen, en af te drogen met den linnen doek waarmede hij omgord was.

6 Hij dan kwam tot Simon Petrus, en díe zeide tot hem: Heere, zult gíj mij de voeten wasschen?

7 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Wat ik doe, weet gij nú niet, maar gij zult het na dezen verstaan,

8 Petrus zeide tot hem: Gij zult mijne voeten niet wasschen in der eeuwigheid. Jezus antwoordde hem: Indien ik u niet wasch, gij hebt geen deel met mij.

9 Simon Petrus zeide tot hem: Heere, niet alleen mijne voeten, maar ook de handen en het hoofd.

10 Jezus zeide tot hem: Die gewasschen is, heeft niet van noode dan de voeten te wasschen, maar is geheel rein; en gíjlieden zijt rein, doch niet allen.

11 Want hij wist wie hem verraden zoude; daarom zeide hij: Gij zijt niet allen rein.

12 Als hij dan hunne voeten gewasschen en zijne kleederen genomen had, zat hij wederom aan, en zeide tot hen: Verstaat gij wat ik ulieden gedaan heb?

13 Gij heet mij Meester en Heere, en gij zegt wèl, want ik ben het.

14 Indien dan ik, de Heere en de Meester, uwe voeten gewasschen heb, zoo zijt gij óók schuldig elkanders voeten te wasschen;

15 want ik heb u een exempel gegeven, opdat gelijkerwijs ìk u gedaan heb, gijlieden óók doet.

16 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, een dienstknecht is niet meer-
der dan zijn heer, noch een ge-
zant meerder dan die hem gezon-
den heeft.
17 Indien gij deze dingen weet,
zalig zijt gij zoo gij dezelve doet.
18 Ik zeg niet van u allen: ik
weet welken ik uitverkoren heb;
maar *dit geschiedt* opdat de Schrift
vervuld worde: Die met mij het
brood eet, heeft tegen mij zijne
verzenen opgeheven.
19 Van nu aan zeg ik het ulie-
den eer het geschied is, opdat
wanneer het geschied zal zijn,
gij gelooven moogt dat ìk het ben.
20 Voorwaar, voorwaar zeg ik
u, zoo ik iemand zend, wie *dien*
ontvangt, die ontvangt míj; en
wie mij ontvangt, die ontvangt
Hem die mij gezonden heeft.
21 Jezus deze dingen gezegd
hebbende, werd ontroerd in den
geest, en betuigde en zeide: Voor-
waar, voorwaar ik zeg u, dat één
van ulieden mij zal verraden.
22 De discipelen dan zagen op
elkander, twijfelende van wien hij
dat zeide.
23 En één van zijne discipelen
was aanzittende in den schoot van
Jezus, welken Jezus liefhad.
24 Simon Petrus dan wenkte
dezen dat hij vragen zoude, wie
hij toch was van welken hij *dit*
zeide.
25 En deze vallende op de borst
van Jezus, zeide tot hem: Heere,
wie is het?
26 Jezus antwoordde: Déze is
het, wien ik de bete, als ik ze
ingedoopt heb, geven zal. En als
hij de bete ingedoopt had, gaf hij
ze aan Judas Simons *zoon* Iskariot.
27 En na de bete, toen voer
de satan in hem. Jezus dan zeide
tot hem: Wat gij doet, doe het
haastelijk.
28 En dit verstond niemand der-
genen die aanzaten, waartoe hij
hem *dat* zeide;
29 want sommigen meenden, de-
wijl Judas de beurs had, dat hem
Jezus zeide: Koop hetgeen wij van
noode hebben tot het feest; of dat
hij den armen wat geven zoude.
30 Hij dan de bete genomen
hebbende, ging terstond uit; en
het was nacht.
31 Als hij dan uitgegaan was,
zeide Jezus: Nu is de Zoon des
menschen verheerlijkt, en God is
in hem verheerlijkt.
32 Indien God in hem verheer-
lijkt is, zoo zal ook God hem ver-
heerlijken in zichzelven, en Hij
zal hem terstond verheerlijken.
33 Kinderkens, nog eenen klei-
nen *tijd* ben ik bij u. Gij zult mij
zoeken, en gelijk ik den Joden
gezegd heb: Waar ìk henenga,
kunt gíj niet komen, *alzóó* zeg
ik ulieden nu óók.
34 Een nieuw gebod geef ik u,
dat gij elkander liefhebt; gelijk
ik u liefgehad heb, dat ook gij
elkander liefhebt.
35 Hieraan zullen zij bekennen
dat gij míjne discipelen zijt, zoo
gij liefde hebt onder elkander.
36 Simon Petrus zeide tot hem:
Heere, waar gaat gij henen? Jezus
antwoordde hem: Waar ik henen-
ga, kunt gij mij nú niet volgen,
maar gij zult mij namaals volgen.
37 Petrus zeide tot hem: Hee-
re, waarom kan ik u nú niet vol-
gen? Ik zal mijn leven voor u
zetten.

38 Jezus antwoordde hem: Zult
gij uw leven voor mij zetten?
Voorwaar, voorwaar zeg ik u, de
haan zal niet kraaien totdat gij
mij driemaal verloochend zult heb-
ben.

HOOFDSTUK 14.

UW hart worde niet ontroerd;
gijlieden gelooft in God, gelooft
ook in mij.
2 In het huis mijns Vaders zijn
vele woningen: anderszins zoo zou-
de ik het u gezegd hebben; ik ga
henen om u plaats te bereiden.
3 En zoo wanneer ik henen zal
gegaan zijn en u plaats zal bereid
hebben, zoo kom ik weder en zal
u tot mij nemen, opdat gij óók
zijn moogt waar ìk ben.
4 En waar ik henenga, weet
gij, en den weg weet gij.
5 Thomas zeide tot hem: Heere,
wij weten niet waar gij henengaat,
en hoe kunnen wij den weg weten?
6 Jezus zeide tot hem: Ìk ben
de weg, en de waarheid, en het
leven: niemand komt tot den Vader
dan door mij.
7 Indien gijlieden míj gekend
hadt, zoo zoudt gij ook mijnen
Vader gekend hebben; en van nu
aan kent gij Hem en hebt Hem
gezien.
8 Filippus zeide tot hem: Heere,
toon ons den Vader, en het is
ons genoeg.
9 Jezus zeide tot hem: Ben ik
zoo langen tijd met ulieden, en
hebt gij mij niet gekend, Filippus?
Die míj gezien heeft, díe heeft den
Vader gezien: en hoe zegt gij:
Toon ons den Vader?
10 Gelooft gij niet dat ìk in den
Vader *ben*, en de Vader in mij
is? De woorden die ik tot ulieden
spreek, spreek ik van mijzelven
niet; maar de Vader die in mij
blijft, díe doet de werken.
11 Gelooft mij dat ìk in den
Vader *ben*, en de Vader in mij
is; en indien niet, zoo gelooft mij
om de werken zelve.
12 Voorwaar, voorwaar zeg ik
ulieden, die in mij gelooft, de
werken die ìk doe, zal hij óók doen,
en zal meerdere doen dan deze;
want ik ga henen tot mijnen
Vader,
13 en zoo wat gij begeeren zult
in mijnen naam, dàt zal ik doen,
opdat de Vader in den Zoon ver-
heerlijkt worde.
14 Zoo gij iets begeeren zult in
mijnen naam, ik zal het doen.
15 Indien gij mij liefhebt, zoo
bewaart mijne geboden;
16 en ik zal den Vader bidden,
en Hij zal u eenen anderen Troos-
ter geven, opdat hij bij u blijve
in der eeuwigheid,
17 *namelijk* den Geest der waar-
heid, welken de wereld niet kan
ontvangen, want zij ziet hem niet
en kent hem niet; maar gíj kent
hem, want hij blijft bij ulieden en
zal in u zijn.
18 Ik zal u geene weezen laten,
ik kom *weder* tot u.
19 Nog eenen kleinen *tijd* en
de wereld zal mij niet meer zien;
maar gíj zult mij zien, want ìk
leef en gíj zult leven.
20 In dien dag zult gij beken-
nen dat ìk in mijnen Vader *ben*,
en gij in mij, en ik in u.
21 Die mijne geboden heeft en
dezelve bewaart, díe is het die mij
liefheeft; en die mij liefheeft, zal
van mijnen Vader geliefd worden;

en ík zal hem liefhebben, en ik
zal mijzelven aan hem openbaren.
22 Judas, niet de Iskariot, zeide
tot hem: Heere, wat is het, dat
gij uzelven aan òns zult openbaren
en niet aan de wereld?
23 Jezus antwoordde en zeide
tot hem: Zoo iemand mij liefheeft,
die zal mijn woord bewaren; en
mijn Vader zal hem liefhebben, en
wij zullen tot hem komen en zullen
woning bij hem maken.
24 Die mij niet liefheeft, die
bewaart mijne woorden niet; en
het woord dat gijlieden hoort, is
het mijne niet, maar des Vaders
die mij gezonden heeft.
25 Deze dingen heb ik tot u
gesproken, bij u blijvende;
26 maar de Trooster, de Heilige Geest, welken de Vader zenden zal in mijnen naam, díe zal
u alles leeren, en zal u indachtig
maken alles wat ik u gezegd heb.
27 Vrede laat ik u, mijnen vrede
geef ik u: niet gelijkerwijs de wereld *hem* geeft, geef ìk *hem* u.
Uw hart worde niet ontroerd en
zij niet versaagd.
28 Gij hebt gehoord dat ik tot
u gezegd heb: Ik ga henen en
kom *weder* tot u. Indien gij mij
liefhadt, zoo zoudt gij u verblijden
omdat ik gezegd heb: Ik ga henen
tot den Vader; want mijn Vader
is meerder dan ik.
29 En nu heb ik het u gezegd,
eer het geschied is, opdat wanneer
het geschied zal zijn, gij gelooven
moogt.
30 Ik zal niet veel meer met u
spreken; want de overste dezer
wereld komt, en heeft aan mij
niets;
31 maar opdat de wereld wete
dat ik den Vader liefheb, en alzóó
doe gelijkerwijs mij de Vader geboden heeft: staat op, laat ons
van hier gaan.

HOOFDSTUK 15.

Ik ben de ware wijnstok, en
mijn Vader is de landman.
2 Alle rank die in mij geen
vrucht draagt, die neemt Hij weg,
en alle die vrucht draagt, díe reinigt Hij, opdat zij meer vrucht
drage.
3 Gijlieden zijt nu rein om het
woord dat ik tot u gesproken heb:
4 blijft in mij, en ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan
dragen van zichzelve, zoo zij niet
in den wijnstok blijft, alzóó ook
gij niet, zoo gij in mij niet blijft.
5 Ìk ben de wijnstok *en* gíj de
ranken: die in mij blijft, en ik in
hem, die draagt veel vrucht; want
zonder míj kunt gij niets doen.
6 Zoo iemand in mij niet blijft,
díe is buitengeworpen gelijkerwijs
de rank, en is verdord; en men
vergadert dezelve, en men werpt
ze in 't vuur, en zij worden verbrand.
7 Indien gij in mij blijft en mijne
woorden in u blijven, zoo wat gij
wilt, zult gij begeeren, en het zal
u geschieden.
8 Hierin is mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt;
en gij zult mijne discipelen zijn.
9 Gelijkerwijs de Vader míj
liefgehad heeft, heb ik ook u liefgehad: blijft in deze mijne liefde.
10 Indien gij mijne geboden bewaart, zoo zult gij in mijne liefde
blijven, gelijkerwijs ìk de geboden
mijns Vaders bewaard heb en
blijf in zijne liefde.

11 Deze dingen heb ik tot u
gesproken opdat mijne blijdschap
in u blijve, en uwe blijdschap
vervuld worde.
12 Dit is mijn gebod, dat gij
elkander liefhebt, gelijkerwijs ik
u liefgehad heb.
13 Niemand heeft meerder lief-
de dan deze, dat iemand zijn le-
ven zette voor zijne vrienden.
14 Gíj zijt mijne vrienden, zoo
gij doet wat ik u gebied.
15 Ik heet u niet meer dienst-
knechten, want de dienstknecht
weet niet wat zijn heer doet; maar
ik heb u vrienden genoemd; want
al wat ik van mijnen Vader ge-
hoord heb, *dat* heb ik u bekend-
gemaakt.
16 Gij hebt míj niet uitverko-
ren, maar ik heb ú uitverkoren,
en ik heb u gesteld dat gij zoudt
henengaan en vrucht dragen, en
dat uwe vrucht blijve; opdat zoo
wat gij van den Vader begeeren
zult in mijnen naam, Hij u *dat*
geve.
17 Dit gebied ik u, opdat gij
elkander liefhebt.
18 Indien u de wereld haat, zoo
weet dat zij mij eer dan u ge-
haat heeft.
19 Indien gij van de wereld
waart, zoo zoude de wereld het
hare liefhebben; doch omdat gij
van de wereld niet zijt, maar ik
u uit de wereld heb uitverkoren,
daarom haat u de wereld.
20 Gedenkt het woord dat ik u
gezegd heb: Een dienstknecht is
niet meerder dan zijn heer. Indien
zij míj vervolgd hebben, zij zullen
ook ú vervolgen; indien zij míjn
woord bewaard hebben, zij zullen
ook het úwe bewaren.
21 Maar alle deze dingen zullen
zij u doen om mijns naams wil,
omdat zij Hem niet kennen die
mij gezonden heeft.
22 Indien ik niet gekomen was
en tot hen gesproken had, zij
hadden geen zonde; maar nu heb-
ben zij geen voorwendsel voor
hunne zonde.
23 Die míj haat, die haat ook
mijnen Vader.
24 Indien ik de werken onder
hen niet had gedaan, die niemand
anders gedaan heeft, zij hadden
geen zonde; maar nu hebben zij
ze gezien, en beiden mij en mij-
nen Vader gehaat.
25 Maar *dit geschiedt* opdat het
woord vervuld worde dat in hunne
Wet geschreven is: Zij hebben mij
zonder oorzaak gehaat.
26 Maar wanneer de Trooster
zal gekomen zijn, dien ik u zen-
den zal van den Vader, *namelijk*
de Geest der waarheid die van den
Vader uitgaat, díe zal van mij
getuigen;
27 en gij zult óók getuigen,
want gij zijt van den beginne met
mij geweest.

HOOFDSTUK 16.

DEZE dingen heb ik tot u ge-
sproken, opdat gij niet geërgerd
wordt.
2 Zij zullen u uit de Synagogen
werpen; ja, de ure komt, dat een
iegelijk die u zal dooden, zal mee-
nen Gode eenen dienst te doen.
3 En deze dingen zullen zij u
doen, omdat zij den Vader niet
gekend hebben noch mij.
4 Maar deze dingen heb ik tot u
gesproken, opdat wanneer de ure
zal gekomen zijn, gij aan dezelve

moogt gedenken dat ik ze u gezegd heb. Doch deze dingen heb ik u van den beginne niet gezegd, omdat ik bij ulieden was;

5 en nu ga ik henen tot dengenen die mij gezonden heeft, en niemand van u vraagt mij: Waar gaat gij henen?

6 Maar omdat ik deze dingen tot u gesproken heb, zoo heeft de droefheid uw hart vervuld.

7 Doch ik zeg u de waarheid, het is u nut dat ik wegga; want indien ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien ik henenga, zoo zal ik hem tot u zenden.

8 En díe gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel:

9 van zonde, omdat zij in mij niet gelooven;

10 en van gerechtigheid, omdat ik tot mijnen Vader henenga, en gij zult mij niet meer zien;

11 en van oordeel, omdat de overste dezer wereld geoordeeld is.

12 Nog vele dingen heb ik u te zeggen, doch gij kunt die nú niet dragen;

13 maar wanneer díe zal gekomen zijn, *namelijk* de Geest der waarheid, hij zal u in al de waarheid leiden; want hij zal van zichzelven niet spreken, maar zoo wat hij zal gehoord hebben, zal hij spreken, en de toekomende dingen zal hij u verkondigen.

14 Díe zal mij verheerlijken; want hij zal 't uit het mijne nemen, en zal 't u verkondigen.

15 Al wat de Vader heeft, is het mijne: daarom heb ik gezegd dat hij 't uit het mijne zal nemen en u verkondigen.

16 Eenen kleinen *tijd* en gij zult mij niet zien, en wederom eenen kleinen *tijd* en gij zult mij zien; want ik ga henen tot den Vader.

17 *Sommigen* dan uit zijne discipelen zeiden tot elkander: Wat is dit dat hij tot ons zegt: Eenen kleinen *tijd* en gij zult mij niet zien, en wederom eenen kleinen *tijd* en gij zult mij zien; en: Want ik ga henen tot den Vader?

18 Zij zeiden dan: Wat is dit dat hij zegt: Eenen kleinen *tijd*? Wij weten niet wat hij zegt.

19 Jezus dan bekende dat zij hem wilden vragen, en zeide tot hen: Vraagt gij daarvan onder elkander, dat ik gezegd heb: Eenen kleinen *tijd* en gij zult mij niet zien, en wederom eenen kleinen *tijd* en gij zult mij zien?

20 Voorwaar, voorwaar ik zeg u, dat gij zult schreien en klaaglijk weenen, maar de wereld zal zich verblijden; en gíj zult bedroefd zijn, maar uwe droefheid zal tot blijdschap worden.

21 Eene vrouw wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl hare ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebaard heeft, zoo gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap dat een mensch ter wereld geboren is.

22 En gíj dan hebt nu wel droefheid, maar ik zal u wederzien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uwe blijdschap van u wegnemen;

23 en in dien dag zult gij mij niets vragen. Voorwaar, voorwaar ik zeg u, al wat gij den Vader zult bidden in mijnen naam, *dat* zal Hij u geven.

24 Tot nog toe hebt gij niets ge-

beden in mijnen naam: bidt en gij
zult ontvangen, opdat uwe blijd-
schap vervuld zij.
25 Deze dingen heb ik door ge-
lijkenissen tot u gesproken; maar
de ure komt dat ik niet meer door
gelijkenissen tot u spreken zal,
maar u vrijuit van den Vader zal
verkondigen.
26 In dien dag zult gij in mij-
nen naam bidden; en ik zeg u niet
dat ik den Vader voor u bidden
zal;
27 want de Vader zelf heeft u
lief, dewijl gij mij liefgehad hebt,
en hebt geloofd dat ik van God
ben uitgegaan.
28 Ik ben van den Vader uit-
gegaan en ben in de wereld ge-
komen; wederom verlaat ik de
wereld en ga henen tot den
Vader.
29 Zijne discipelen zeiden tot
hem: Zie, nú spreekt gij vrijuit
en zegt geene gelijkenis;
30 nú weten wij dat gij alle din-
gen weet, en gij hebt niet van
noode dat u iemand vrage: hierom
gelooven wij dat gij van God uit-
gegaan zijt.
31 Jezus antwoordde hun: Ge-
looft gij nu?
32 Zie, de ure komt en is nú
gekomen, dat gij zult verstrooid
worden een iegelijk naar het zijne,
en gij mij alléén zult laten. En
nochtans ben ik niet alléén; want
de Vader is met mij.
33 Deze dingen heb ik tot u ge-
sproken, opdat gij in mij vrede
hebt. In de wereld zult gij ver-
drukking hebben; maar hebt goe-
den moed, ìk heb de wereld over-
wonnen.

HOOFDSTUK 17.

DIT heeft Jezus gesproken, en
hij hief zijne oogen òp naar den
hemel, en zeide: Vader, de ure
is gekomen, verheerlijk uwen Zoon,
opdat ook uw Zoon U verheerlijke;
2 gelijkerwijs Gij hem macht
gegeven hebt over alle vleesch,
opdat al wat Gij hem gegeven hebt,
hij hun het eeuwige leven geve.
3 En dit is het eeuwige leven,
dat zij U kennen, den eenigen waar-
achtigen God, en Jezus Christus
dien Gij gezonden hebt.
4 Ik heb U verheerlijkt op de
aarde, ik heb voleindigd het werk
dat Gij mij gegeven hebt om te
doen.
5 En nu verheerlijk mij, Gij
Vader, bij Uzelven, met de heer-
lijkheid die ik bij U had, eer de
wereld was.
6 Ik heb uwen naam geopen-
baard den menschen die Gij mij
uit de wereld gegeven hebt. Zij
waren de uwen, en Gij hebt mij
dezelven gegeven, en zij hebben uw
Woord bewaard.
7 Nú hebben zij bekend dat
alles wat Gij mij gegeven hebt,
van U is;
8 want de woorden die Gij mij
gegeven hebt, heb ik hun gege-
ven, en zij hebben ze ontvangen,
en zij hebben waarlijk bekend dat
ik van U uitgegaan ben, en hebben
geloofd dat Gij mij gezonden hebt.
9 Ik bid voor hen; ik bid niet
voor de wereld, maar voor de-
genen die Gij mij gegeven hebt,
want zij zijn de uwen;
10 en al het mijne is het uwe,
en het uwe is het mijne; en ik
ben in hen verheerlijkt.

11 En ik ben niet meer in de
wereld, maar dézen zijn in de we-
reld, en ìk kom tot U. Heilige
Vader, bewaar ze in uwen naam,
die Gij mij gegeven hebt, opdat
zij één zijn gelijk als wij.
12 Toen ik met hen in de we-
reld was, bewaarde ik ze in uwen
naam: die Gij mij gegeven hebt,
heb ik bewaard, en niemand uit
hen is verloren gegaan, dan de
zoon der verderfenis, opdat de
Schrift vervuld worde.
13 Maar nu kom ik tot U, en
spreek dit in de wereld, opdat
zij mijne blijdschap vervuld mo-
gen hebben in zichzelven.
14 Ik heb hun uw Woord ge-
geven; en de wereld heeft ze
gehaat, omdat zij van de wereld
niet zijn, gelijk als ìk van de wereld
niet ben.
15 Ik bid niet dat Gij hen
uit de wereld wegneemt, maar
dat Gij hen bewaart van den
booze.
16 Zij zijn niet van de wereld,
gelijkerwijs ìk van de wereld niet
ben.
17 Heilig ze in uwe waarheid:
uw Woord is de waarheid.
18 Gelijkerwijs Gij mij gezon-
den hebt in de wereld, *alzoo*
heb ik hen óók in de wereld ge-
zonden;
19 en ik heilig mijzelven voor
hen, opdat ook zij geheiligd mo-
gen zijn in waarheid.
20 En ik bid niet alleen voor
dezen, maar ook voor degenen die
door hun woord in mij gelooven
zullen:
21 opdat zij allen één zijn, ge-
lijkerwijs Gij Vader in mij, en
ik in U, dat ook zij in ons één
zijn; opdat de wereld geloove dat
Gíj mij gezonden hebt.
22 En ik heb hùn de heerlijk-
heid gegeven die Gij míj gegeven
hebt, opdat zij één zijn gelijk als
wij één zijn:
23 ik in hen, en Gij in mij;
opdat zij volmaakt zijn in één, en
opdat de wereld bekenne dat Gíj
mij gezonden hebt, en hen lief-
gehad hebt gelijk Gij míj liefge-
had hebt.
24 Vader, ik wil dat waar ìk
ben, ook díe bij mij zijn die Gij
mij gegeven hebt, opdat zij mijne
heerlijkheid mogen aanschouwen,
die Gij mij gegeven hebt; want
Gij hebt mij liefgehad vóór de
grondlegging der wereld.
25 Rechtvaardige Vader, de we-
reld heeft U niet gekend; maar ìk
heb U gekend, en dezen hebben
bekend dat Gíj mij gezonden hebt;
26 en ik heb hun uwen naam
bekendgemaakt en zal *hem* be-
kendmaken, opdat de liefde waar-
mede Gij mij liefgehad hebt, in
hen zij, en ik in hen.

HOOFDSTUK 18.

JEZUS dit gezegd hebbende,
ging uìt met zijne discipelen over
de beek Kedron, waar een hof
was, in welken hij ging en zijne
discipelen.
2 En Judas die hem verried,
wist óók die plaats, dewijl Jezus
aldaar dikwijls vergaderd was ge-
weest met zijne discipelen;
3 Judas dan genomen hebben-
de de bende *krijgsknechten* en
eenige dienaars van de Overpries-
ters en Farizeërs, kwam aldaar
met lantaarnen en fakkelen en
wapenen.

4 Jezus dan wetende alles wat
over hem komen zoude, ging uit
en zeide tot hen: Wien zoekt gij?
5 Zij antwoordden hem: Jezus
den Nazarener. Jezus zeide tot
hen: Ik ben 't. En Judas die
hem verried, stond óók bij hen.
6 Als hij dan tot hen zeide: Ik
ben 't, gingen zij achterwaarts en
vielen ter aarde.
7 Hij vraagde hun dan wederom:
Wien zoekt gij? En zij zeiden:
Jezus den Nazarener.
8 Jezus antwoordde: Ik heb u
gezegd dat ik het ben: indien gij
dan míj zoekt, zoo laat dézen henengaan.
9 Opdat het woord vervuld zoude
worden dat hij gezegd had:
Uit degenen die Gij mij gegeven
hebt, heb ik niemand verloren.
10 Simon Petrus dan hebbende
een zwaard, trok hetzelve *uit*, en
sloeg des Hoogepriesters dienstknecht
en hieuw zijn rechteroor
af; en de naam van den dienstknecht
was Malchus.
11 Jezus dan zeide tot Petrus:
Steek uw zwaard in de scheede.
Den drinkbeker dien mij de Vader
gegeven heeft, zal ik dien niet
drinken?
12 De bende dan en de overste
over duizend en de dienaars
der Joden namen Jezus gezamenlijk
en bonden hem,
13 en leidden hem henen, eerst
tot Annas; want hij was de vrouwsvader
van Kájafas, welke de Hoogepriester
van dat jaar was:
14 Kájafas nu was degene die
den Joden geraden had, dat het
nut was dat één mensch voor het
volk stierve.
15 En Simon Petrus volgde Jezus,
en een ander discipel: deze
discipel nu was den Hoogepriester
bekend, en ging met Jezus in
des Hoogepriesters zaal;
16 en Petrus stond buiten aan
de deur. De andere discipel dan,
die den Hoogepriester bekend was,
ging uit en sprak met de deurwaarster,
en bracht Petrus in.
17 De dienstmaagd dan die de
deurwaarster was, zeide tot Petrus:
Zijt ook gij niet uit de discipelen
van dezen mensch? Hij zeide: Ik
ben niet.
18 En de dienstknechten en de
dienaars stonden, hebbende een
kolenvuur gemaakt, omdat het
koud was, en warmden zich.
Petrus stond bij hen en warmde
zich.
19 De Hoogepriester dan vraagde
Jezus van zijne discipelen en
van zijne leer.
20 Jezus antwoordde hem: Ik
heb vrijuit gesproken tot de wereld;
ik heb altijd geleerd in de
Synagoge en in den Tempel, waar
de Joden van alle plaatsen samenkomen,
en in 't verborgen heb ik
niets gesproken:
21 wat ondervraagt gij míj? Ondervraag
degenen die het gehoord
hebben, wat ik tot hen gesproken
heb; zie, dezen weten wat ik gezegd
heb.
22 En als hij dit zeide, gaf
een van de dienaren die daarbij
stond, Jezus eenen kinnebakslag,
zeggende: Antwoordt gij alzóó den
Hoogepriester?
23 Jezus antwoordde hem: Indien
ik kwalijk gesproken heb,
betuig van het kwade; en indien
wèl, waarom slaat gij mij?
24 (Annas dan had hem gebon-

den gezonden tot Kájafas den Hoogepriester.)

25 En Simon Petrus stond en warmde zich; zij zeiden dan tot hem: Zijt ook gij niet uit zijne discipelen? Hij loochende het, en zeide: Ik ben niet.

26 Een van de dienstknechten des Hoogepriesters, die maagschap was van dengenen wien Petrus het oor afgehouwen had, zeide: Heb ik u niet gezien in den hof met hem?

27 Petrus dan loochende het wederom; en terstond kraaide de haan.

28 Zij dan leidden Jezus van Kájafas in het Rechthuis; en het was 's morgens vroeg. En zij gingen niet in het Rechthuis, opdat zij niet verontreinigd zouden worden, maar opdat zij het Pascha eten mochten.

29 Pilatus dan ging tot hen uit, en zeide: Wat beschuldiging brengt gij tegen dezen mensch?

30 Zij antwoordden en zeiden tot hem: Indien déze geen kwaaddoener was, zoo zouden wij hem u niet overgeleverd hebben.

31 Pilatus dan zeide tot hen: Neemt gíj hem en oordeelt hem naar úwe wet. De Joden dan zeiden tot hem: Het is òns niet geoorloofd iemand te dooden.

32 Opdat het woord van Jezus vervuld wierd, dat hij gezegd had, beteekenende hoedanigen dood hij sterven zoude.

33 Pilatus dan ging wederom in het Rechthuis, en riep Jezus, en zeide tot hem: Zijt gíj de Koning der Joden?

34 Jezus antwoordde hem: Zegt gij dit van uzelven, of hebben het u anderen van mij gezegd?

35 Pilatus antwoordde: Ben ik een Jood? Uw volk en de Overpriesters hebben u aan mij overgeleverd: wat hebt gij gedaan?

36 Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van déze wereld: indien mijn Koninkrijk van déze wereld was, zoo zouden mijne dienaars gestreden hebben, opdat ik den Joden niet ware overgeleverd; maar nú is mijn Koninkrijk niet van hier.

37 Pilatus dan zeide tot hem: Zijt gij dan een Koning? Jezus antwoordde: Gij zegt dat ik een Koning ben. Hiertoe ben ik geboren en hiertoe ben ik in de wereld gekomen, opdat ik der waarheid getuigenis geven zoude. Een iegelijk die uit de waarheid is, hoort mijne stem.

38 Pilatus zeide tot hem: Wat is waarheid? En als hij dat gezegd had, ging hij wederom ùit tot de Joden, en zeide tot hen: Ik vind geen schuld in hem.

39 Doch gij hebt eene gewoonte, dat ik u op het Pascha éénen loslaat: wilt gij dan dat ik u den Koning der Joden loslaat?

40 Zij dan riepen allen wederom, zeggende: Niet dezen, maar Bar-Abbas. En Bar-Abbas was een moordenaar.

HOOFDSTUK 19.

TOEN nam Pilatus dan Jezus en geeselde *hem*.

2 En de krijgsknechten eene kroon van doornen gevlochten hebbende, zetten *die* op zijn hoofd, en wierpen hem een purperen kleed om,

3 en zeiden: Wees gegroet gij Koning der Joden; en zij gaven hem kinnebakslagen.

4 Pilatus dan kwam wederom uit, en zeide tot hen: Zie, ik breng hem tot ulieden uit, opdat gij weet dat ik in hem geen schuld vind.
5 Jezus dan kwam uit, dragende de doornenkroon en het purperen kleed; en *Pilatus* zeide tot hen: Zie, de mensch.
6 Als hem dan de Overpriesters en de dienaars zagen, riepen zij, zeggende: Kruis *hem*, kruis *hem*! Pilatus zeide tot hen: Neemt gíjlieden hem en kruist *hem*; want ìk vind in hem geen schuld.
7 De Joden antwoordden hem: Wíj hebben eene wet, en naar onze wet moet hij sterven; want hij heeft zichzelven Gods Zoon gemaakt.
8 Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij meer bevreesd,
9 en ging wederom in het Rechthuis, en zeide tot Jezus: Van waar zijt gij? Maar Jezus gaf hem geen antwoord.
10 Pilatus dan zeide tot hem: Spreekt gij tot míj niet? Weet gij niet dat ik macht heb u te kruisigen en macht heb u los te laten?
11 Jezus antwoordde: Gij zoudt geen macht hebben tegen mij, indien het u niet van boven gegeven was; daarom die mij aan u heeft overgeleverd, heeft grooter zonde.
12 Van toen af zocht Pilatus hem los te laten; maar de Joden riepen, zeggende: Indien gij dezen loslaat, zoo zijt gij des Keizers vriend niet: een iegelijk die zichzelven Koning maakt, wederspreekt den Keizer.
13 Als Pilatus dan dit woord hoorde, bracht hij Jezus uit, en zat neder op den Rechterstoel, in de plaats genaamd Lithostrótos, en in 't Hebreeuwsch Gábbatha.
14 En het was de voorbereiding van het Pascha, en omtrent de zesde ure; en hij zeide tot de Joden: Zie, uw Koning.
15 Maar zij riepen: Neem weg, neem weg, kruis hem! Pilatus zeide tot hen: Zal ik uwen Koning kruisigen? De Overpriesters antwoordden: Wij hebben geenen Koning dan den Keizer.
16 Toen gaf hij hem dan hun over, opdat hij gekruist zoude worden. En zij namen Jezus en leidden *hem* weg;
17 en hij dragende zijn kruis, ging uìt naar de *plaats* genaamd Hoofdschedelplaats, welke in 't Hebreeuwsch genaamd wordt Gólgotha;
18 alwaar zij hem kruisten, en met hem twee anderen, aan elke zijde éénen, en Jezus in 't midden.
19 En Pilatus schreef ook een opschrift, en zette *dat* op het kruis; en daar was geschreven: JEZUS DE NAZARENER, DE KONING DER JODEN.
20 Dit opschrift dan lazen velen van de Joden; want de plaats waar Jezus gekruist werd, was nabij de stad; en het was geschreven in 't Hebreeuwsch, in 't Grieksch, *en* in 't Latijn.
21 De Overpriesters dan der Joden zeiden tot Pilatus: Schrijf niet: De Koning der Joden, maar dat hij gezegd heeft: Ik ben de Koning der Joden.
22 Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, *dat* heb ik geschreven.
23 De krijgsknechten dan als zij

Jezus gekruist hadden, namen zij-
ne kleederen (en maakten vier
deelen, voor elken krijgsknecht
een deel) en den rok. De rok
nu was zonder naad; van boven
af geheellijk geweven;
24 zij dan zeiden tot elkander:
Laat ons dien niet scheuren,
maar laat ons daarover loten, van
wien *die* zijn zal; opdat de Schrift
vervuld worde, die zegt: Zij
hebben mijne kleederen onder
zich verdeeld, en over mijne klee-
ding hebben zij het lot geworpen.
Dit hebben dan de krijgsknechten
gedaan.
25 En bij het kruis van Jezus
stonden zijne moeder, en zijne
moederszuster Maria, de *vrouw*
van Klopas, en Maria Magdaléna.
26 Jezus nu ziende *zijne* moe-
der, en den discipel dien hij lief-
had, daarbij staande, zeide tot zijne
moeder: Vrouw, zie, uw zoon.
27 Daarna zeide hij tot den
discipel: Zie, uwe moeder. En
van die ure aan nam haar de
discipel in zijn *huis*.
28 Hierna Jezus wetende dat nu
alles volbracht was, opdat de
Schrift zoude vervuld worden,
zeide: Mij dorst.
29 Daar stond dan een vat vol
edik, en zij vulden eene spons met
edik, en omleiden ze met hysop,
en brachten ze aan zijnen mond.
30 Toen Jezus dan den edik
genomen had, zeide hij: Het is
volbracht, en het hoofd buigende,
gaf hij den geest.
31 De Joden dan, opdat de
lichamen niet aan het kruis zouden
blijven op den sabbat, dewijl het
de voorbereiding was (want die
dag des sabbats was groot), baden
Pilatus dat hunne beenen zouden
gebroken en zij weggenomen wor-
den.
32 De krijgsknechten dan kwa-
men, en braken wel de beenen des
eersten en des anderen die met
hem gekruist was;
33 maar komende tot Jezus, als
zij zagen dat hij nu gestorven
was, zoo braken zij zijne beenen
niet;
34 maar een der krijgsknechten
doorstak zijne zijde met eene speer,
en terstond kwam er bloed en
water uit.
35 En die het gezien heeft, díe
heeft het getuigd, en zijne getuige-
nis is waarachtig, en híj weet dat
hij zegt hetgeen waar is, opdat
ook gij gelooven moogt.
36 Want deze dingen zijn ge-
schied opdat de Schrift vervuld
worde: Geen been van hem zal
verbroken worden;
37 en wederom zegt eene andere
Schrift: Zij zullen zien in welken
zij gestoken hebben.
38 En daarna Jozef van Arima-
théa (die een discipel van Jezus
was, maar bedekt om de vrees
der Joden) bad Pilatus dat hij
het lichaam van Jezus mocht weg-
nemen; en Pilatus liet het toe. Hij
dan ging en nam het lichaam van
Jezus weg.
39 En Nicodémus kwam óók
(die het eerst des nachts tot Jezus
gekomen was), brengende een
mengsel van mirre en aloë, om-
trent honderd ponden *gewicht*.
40 Zij namen dan het lichaam
van Jezus en bonden dat in linnen
doeken met de specerijen, gelijk
de Joden de gewoonte hebben van
begraven.

41 En daar was in de plaats waar
hij gekruist was, een hof, en in den
hof een nieuw graf, in hetwelk nog
nooit iemand gelegd was geweest:
42 aldaar dan leiden zij Jezus,
om de voorbereiding der Joden,
overmits het graf nabij was.

HOOFDSTUK 20.

EN op den eersten *dag* der
week ging Maria Magdaléna vroeg,
als het nog duister was, naar het
graf, en zag den steen van het
graf weggenomen.
2 Zij liep dan en kwam tot Si-
mon Petrus en tot den anderen
discipel, welken Jezus liefhad, en
zeide tot hen: Zij hebben den Heere
weggenomen uit het graf, en wij
weten niet waar zij hem gelegd
hebben.
3 Petrus dan ging uit, en de
andere discipel, en zij kwamen tot
het graf;
4 en deze twee liepen te gelijk.
En de andere discipel liep vooruit,
sneller dan Petrus, en kwam het
eerst tot het graf;
5 en als hij nederbukte, zag hij
de doeken liggen, nochtans ging
hij *er* niet in.
6 Simon Petrus dan kwam en
volgde hem, en ging in het graf,
en zag de doeken liggen;
7 en den zweetdoek die op zijn
hoofd geweest was, *zag hij* niet bij
de doeken liggen, maar afzonderlijk
in eene *andere* plaats samengerold.
8 Toen ging dan ook de andere
discipel *er* in, die het eerst tot het
graf gekomen was, en zag het en
geloofde;
9 want zij wisten nog de Schrift
niet, dat hij van de dooden moest
opstaan.
10 De discipelen dan gingen
wederom naar huis.
11 En Maria stond buiten bij
het graf, weenende. Als zij dan
weende, bukte zij in het graf,
12 en zag twee engelen in witte
kleederen zitten, éénen aan het hoofd
en éénen aan de voeten, waar het
lichaam van Jezus gelegen had.
13 En díe zeiden tot haar: Vrouw,
wat weent gij? Zij zeide tot hen:
Omdat zij mijnen Heere weggeno-
men hebben, en ik weet niet waar
zij hem gelegd hebben.
14 En als zij dit gezegd had,
keerde zij zich achterwaarts, en
zag Jezus staan, en zij wist niet
dat het Jezus was.
15 Jezus zeide tot haar: Vrouw,
wat weent gij? Wien zoekt gij? Zij
meenende dat het de hovenier was,
zeide tot hem: Heere, zoo gíj hem
*weg*gedragen hebt, zeg mij waar
gij hem gelegd hebt, en ìk zal
hem wegnemen.
16 Jezus zeide tot haar: Maria!
Zij zich omkeerende, zeide tot
hem: Rabbouni, hetwelk is gezegd
Meester.
17 Jezus zeide tot haar: Raak
mij niet aan, want ik ben nog
niet opgevaren tot mijnen Vader;
maar ga henen tot mijne broeders,
en zeg hun: Ik vaar òp tot mij-
nen Vader en uwen Vader, en *tot*
mijnen God en uwen God.
18 Maria Magdaléna ging en
boodschapte den discipelen, dat
zij den Heere gezien had, en *dat*
hij haar dit gezegd had.
19 Als het dan avond was op
dien eersten dag der week, en
als de deuren gesloten waren,
waar de discipelen vergaderd wa-
ren om de vrees der Joden, kwam

Jezus en stond in het midden, en zeide tot hen: Vrede zij ulieden.

20 En dit gezegd hebbende, toonde hij hun zijne handen en *zijne* zijde. De discipelen dan werden verblijd, als zij den Heere zagen.

21 Jezus dan zeide wederom tot hen: Vrede zij ulieden: gelijkerwijs mij de Vader gezonden heeft, zend ik ook ulieden.

22 En als hij dit gezegd had, blies hij *op hen*, en zeide tot hen: Ontvangt den Heiligen Geest.

23 Zoo gij iemands zonden vergeeft, dien worden ze vergeven; zoo gij iemands *zonden* houdt, *dien* zijn ze gehouden.

24 En Thomas, een van de twaalve, gezegd Didymus, was met hen niet, toen Jezus *daar* kwam.

25 De andere discipelen dan zeiden tot hem: Wij hebben den Heere gezien. Doch híj zeide tot hen: Indien ik in zijne handen niet zie het teeken der nagelen, en mijnen vinger steek in het teeken der nagelen, en mijne hand steek in zijne zijde, ik zal geenszins gelooven.

26 En na acht dagen waren zijne discipelen wederom binnen, en Thomas met hen; *en* Jezus kwam als de deuren gesloten waren, en stond in het midden, en zeide: Vrede zij ulieden.

27 Daarna zeide hij tot Thomas: Breng uwen vinger hier, en zie mijne handen, en breng uwe hand en steek ze in mijne zijde, en wees niet ongeloovig maar geloovig.

28 En Thomas antwoordde en zeide tot hem: Mijn Heere en mijn God!

29 Jezus zeide tot hem: Omdat gij mij gezien hebt, Thomas, zoo hebt gij geloofd: zalig *zijn ze* die niet zullen gezien hebben en *nochtans* zullen geloofd hebben.

30 Jezus dan heeft nog wel vele andere teekenen in de tegenwoordigheid zijner discipelen gedaan, die niet zijn geschreven in dit boek;

31 maar déze zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, en opdat gij geloovende, het leven hebt in zijnen naam.

HOOFDSTUK 21.

NA dezen openbaarde Jezus zichzelven wederom den discipelen aan de zee van Tiberias; en hij openbaarde zich aldus.

2 Daar waren te zamen Simon Petrus, en Thomas gezegd Didymus, en Nathánaël die van Kana in Galiléa was, en de *zonen* van Zebedeüs, en twee andere van zijne discipelen.

3 Simon Petrus zeide tot hen: Ik ga visschen. Zij zeiden tot hem: Wij gaan ook met u. Zij gingen uit en traden terstond in het schip, en in dien nacht vingen zij niets.

4 En als het nu morgenstond geworden was, stond Jezus op den oever; doch de discipelen wisten niet dat het Jezus was.

5 Jezus dan zeide tot hen: Kinderkens, hebt gij niet eenige toespijs? Zij antwoordden hem: Neen.

6 En hij zeide tot hen: Werpt het net aan de rechterzijde van het schip, en gij zult vinden. Zij wierpen het dan, en konden hetzelve niet meer trekken vanwege de menigte der visschen.

7 De discipel dan welken Jezus liefhad, zeide tot Petrus: Het is de Heere. Simon Petrus dan hoorende dat het de Heere was, omgordde het opperkleed (want hij was naakt) en wierp zichzelven in de zee.

8 En de andere discipelen kwamen met het scheepken (want zij wáren niet ver van het land, maar omtrent tweehonderd ellen), sleepende het net met de visschen.

9 Als zij dan aan het land gegaan waren, zagen zij een kolenvuur liggen, en visch daarop liggen, en brood.

10 Jezus zeide tot hen: Brengt van de visschen die gij nu gevangen hebt.

11 Simon Petrus ging op en trok het net op het land, vol groote visschen, *tot* honderd drie en vijftig; en hoewel er zoovele waren, zoo scheurde het net niet.

12 Jezus zeide tot hen: Komt herwaarts, houdt het middagmaal. En niemand van de discipelen durfde hem vragen: Wie zijt gij? wetende dat het de Heere was.

13 Jezus dan kwam, en nam het brood, en gaf het hun, en de visch desgelijks.

14 Dit was nu de derde maal dat Jezus zijnen discipelen geopenbaard is, nadat hij van de dooden opgewekt was.

15 Toen zij dan het middagmaal gehouden hadden, zeide Jezus tot Simon Petrus: Simon Jona's *zoon*, hebt gij mij liever dan deze? Hij zeide tot hem: Ja, Heere, gij weet dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: Weid mijne lammeren.

16 Hij zeide wederom tot hem ten tweede male: Simon Jona's *zoon*, hebt gij mij lief? Hij zeide tot hem: Ja, Heere, gij weet dat ik u liefheb. Hij zeide tot hem: Hoed mijne schapen.

17 Hij zeide tot hem ten derden male: Simon Jona's *zoon*, hebt gij mij lief? Petrus werd bedroefd, omdat hij ten derde male tot hem zeide: Hebt gij mij lief? en zeide tot hem: Heere, gij weet alle dingen, gij weet dat ik u liefheb. Jezus zeide tot hem: Weid mijne schapen.

18 Voorwaar, voorwaar zeg ik u, toen gij jonger waart, gorddet gij uzelven en wandeldet alwaar gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn, zoo zult gij uwe handen uitstrekken, en een ander zal u gorden en brengen waar gij niet wilt.

19 En dit zeide hij, beteekenende met hoedanigen dood hij God verheerlijken zoude. En dit gesproken hebbende, zeide hij tot hem: Volg mij.

20 En Petrus zich omkeerende, zag den discipel volgen welken Jezus liefhad, die ook aan het avondmaal op zijne borst gevallen was en gezegd had: Heere, wie is het die u verraden zal?

21 Als Petrus dezen zag, zeide hij tot Jezus: Heere, maar wat *zal* deze?

22 Jezus zeide tot hem: Indien ik wil dat hij blijve totdat ik kom, wat gaat het u aan? Volg gij mij.

23 Dit woord dan ging uit onder de broederen, dat deze discipel niet zoude sterven; en Jezus had tot hem niet gezegd dat hij niet sterven zoude, maar: Indien ik wil dat hij blijve totdat ik kom, wat gaat het u aan?

24 Déze is de discipel die van
deze dingen getuigt en deze dingen geschreven heeft; en wij
weten dat zijne getuigenis waarachtig is.
25 En daar zijn nog vele andere dingen die Jezus gedaan heeft, welke zoo ze elk bijzonder geschreven wierden, ik acht dat ook de wereld zelve de geschrevene boeken niet zoude bevatten. Amen.

DE HANDELINGEN

DER

APOSTELEN,

BESCHREVEN DOOR LUCAS.

HOOFDSTUK 1.

HET eerste boek heb ik gemaakt, o Theófilus, van al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leeren,
2 tot op den dag op welken hij opgenomen is, nadat hij door den Heiligen Geest aan de Apostelen, die hij uitverkoren had, bevelen had gegeven;
3 aan welke hij ook, nadat hij geleden had, zichzelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kenteekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen die het Koninkrijk Gods aangaan.
4 En als hij met *hen* vergaderd was, beval hij hun dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij (*zeide hij*) van mij gehoord hebt;
5 want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met den Heiligen Geest gedoopt worden niet lang na deze dagen.
6 Zij dan die samengekomen waren, vraagden hem, zeggende: Heere, zult gij in dezen tijd aan Israël het koninkrijk wederoprichten?
7 En hij zeide tot hen: Het komt ú niet toe te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in zijne eigene macht gesteld heeft;
8 maar gij zult ontvangen de kracht des Heiligen Geestes die over u komen zal, en gij zult mijne getuigen zijn, zoo te Jeruzalem als in geheel Judéa en Samarië, en tot aan het uiterste der aarde.
9 En als hij dit gezegd had, werd hij opgenomen daar zij het zagen, en eene wolk nam hem weg van hunne oogen.
10 En als zij hunne oogen naar den hemel hielden, terwijl hij henenvoer, zie, twee man-

nen stonden bij hen in witte klee-
ding,
11 welke ook zeiden: Gij Gali-
leesche mannen, wat staat gij en
ziet òp naar den hemel? Deze
Jezus, die van u opgenomen is in
den hemel, zal alzóó komen ge-
lijkerwijs gij hem naar den hemel
hebt zien henenvaren.
12 Toen keerden zij weder naar
Jeruzalem van den berg, die ge-
naamd wordt de Olijf*berg*, welke
is nabij Jeruzalem, liggende *van
daar* eene sabbatsreis.
13 En als zij ingekomen waren,
gingen zij òp in de opperzaal, waar
zij bleven, *namelijk* Petrus en Ja-
cobus, en Johannes, en Andréas,
Filippus en Thomas, Bartholomeüs
en Mattheüs, Jacobus, *de zoon* van
Alfeüs, en Simon Zelótes, en Ju-
das *de broeder* van Jacobus.
14 Deze allen waren eendrachtig-
lijk volhardende in 't bidden en
smeeken, met de vrouwen, en
Maria, de moeder van Jezus, en
met zijne broeders.
15 En in die dagen stond Petrus
òp in het midden der discipelen, en
sprak (daar was nu eene schare bij-
een van omtrent honderd en twin-
tig personen):
16 Mannen broeders, deze Schrift
moest vervuld worden, welke de
Heilige Geest door den mond Da-
vids voorzegd heeft van Judas,
die de leidsman geweest is der-
genen die Jezus vingen;
17 want hij was met ons gere-
kend en had het lot dezer bedie-
ning verkregen.
18 Déze dan heeft verworven
eenen akker door het loon der
ongerechtigheid, en vooroverge-
vallen zijnde, is midden opgebar-
sten, en alle zijne ingewanden zijn
uitgestort;
19 en het is bekend geworden
allen die te Jeruzalem wonen, alzoo
dat die akker in hunne eigene taal
genoemd wordt Akeldama, dat is,
een akker des bloeds.
20 Want er staat geschreven in
het boek der Psalmen: Zijne woon-
stede worde woest, en daar zij nie-
mand die in dezelve wone; en: Een
ander neme zijn Opzienersambt.
21 Het is dan noodig dat van de
mannen, die met ons omgegaan
hebben al den tijd in welken de
Heere Jezus onder ons in- en uit-
gegaan is,
22 beginnende van den doop van
Johannes, tot den dag toe op wel-
ken hij van ons opgenomen is, één
derzelven met ons getuige worde
zijner opstanding.
23 En zij stelden er twee, Jozef
genaamd Bársabas, die toegenaamd
was Justus, en Máthias.
24 En zij baden en zeiden: Gij
Heere, Gij kenner der harten van
allen, wijs van deze twee éénen aan,
dien Gij uitverkoren hebt,
25 om te ontvangen het lot van
deze bediening en dit Apostelschap,
waarvan Judas afgeweken is, dat
hij henenging in zijne eigene plaats.
26 En zij wierpen hunne loten,
en het lot viel op Mátthias, en hij
werd met algemeene toestemming
tot de elf Apostelen gekozen.

HOOFDSTUK 2.

En als de dag van het Pink-
ster*feest* vervuld werd, waren zij
allen eendrachtiglijk bijeen.
2 En daar geschiedde haastelijk
uit den hemel een geluid, gelijk als
van een geweldigen gedreven wind,

en vervulde het geheele huis waar
zij zaten;
3 en van hen werden gezien
verdeelde tongen als van vuur,
en het zat op een iegelijk van
hen;
4 en zij werden allen vervuld
met den Heiligen Geest, en begonnen
te spreken met andere talen,
zooals de Geest hun gaf uit
te spreken.
5 En daar waren Joden te Jeruzalem
wonende, godvruchtige mannen
van allen volke dergenen die
onder den hemel zijn;
6 en als deze stem geschied was,
kwam de menigte samen en werd
beroerd, want een iegelijk hoorde
hen in zijne eigene taal spreken.
7 En zij ontzetten zich allen
en verwonderden zich, zeggende
tot elkander: Zie, zijn niet alle
dezen die daar spreken, Galileërs?
8 En hoe hooren wij ze een
iegelijk in onze eigene taal in welke
wij geboren zijn?
9 Parthers en Meders en Elamieten,
en die inwoners zijn van
Mesopotamië, en Judéa, en Cappadocië,
Pontus en Azië,
10 en Frygië, en Pamfylië,
Egypte, en de deelen van Libyë
hetwelk bij Cyréne *ligt*, en uitlandsche
Romeinen, beiden Joden
en Jodengenooten,
11 Cretenzen en Arabieren, wij
hooren ze in onze talen de groote
werken Gods spreken.
12 En zij ontzetten zich allen
en werden twijfelmoedig, zeggende
de één tegen den ander: Wat
wil toch dit zijn?
13 En anderen spottende, zeiden:
Zij zijn vol zoeten wijn.
14 Maar Petrus staande met de
elve, verhief zijne stem en sprak
tot hen: Gij Joodsche mannen,
en gij allen die te Jeruzalem
woont, dit zij u bekend, en laat
mijne woorden tot uwe ooren
ingaan.
15 Want dezen zijn niet dronken,
gelijk gij vermoedt; want het is
eerst de derde ure van den dag;
16 maar dit is het wat gesproken
is door den Profeet Joël:
17 En het zal zijn in de laatste
dagen (zegt God), Ik zal uitstorten
van mijnen Geest op alle vleesch;
en uwe zonen en uwe dochters
zullen profeteeren, en uwe jongelingen
zullen gezichten zien, en
uwe ouden zullen droomen droomen;
18 en ook op mijne dienstknechten
en op mijne dienstmaagden zal
Ik in die dagen van mijnen Geest
uitstorten; en zij zullen profeteeren.
19 En Ik zal wonderen geven in
den hemel boven, en teekenen op
de aarde beneden, bloed en vuur
en rookdamp.
20 De zon zal veranderd worden
in duisternis, en de maan in bloed,
eerdat de groote en doorluchtige
dag des Heeren komt.
21 En het zal zijn dat een iegelijk,
die den naam des Heeren
zal aanroepen, zalig zal worden.
22 Gij Israëlietische mannen,
hoort deze woorden: Jezus den
Nazarener, eenen man van God
onder ulieden betoond door krachten
en wonderen en teekenen, die
God door hem gedaan heeft in 't
midden van u, gelijk ook gijzelven
weet:
23 dezen, door den bepaalden
raad en voorkennis Gods overgegeven
zijnde, hebt gij genomen

en door de handen der onrecht-
vaardigen aan *het kruis* gehecht en
gedood:
24 welken God opgewekt heeft,
de smarten des doods ontbonden
hebbende, alzoo het niet mogelijk
was dat hij van denzelven *dood*
zoude gehouden worden.
25 Want David zegt van hem:
Ik zag den Heere te allen tijde
vóór mij; want Hij is aan mijne
rechter*hand*, opdat ik niet bewo-
gen worde.
26 Daarom is mijn hart verblijd
en mijne tong verheugt zich, ja,
ook mijn vleesch zal rusten in hope;
27 want Gij zult mijne ziel in
de hel niet verlaten, en zult uwen
Heilige niet *over*geven om verder-
ving te zien.
28 Gij hebt mij de wegen des
levens bekendgemaakt; Gij zult
mij vervullen met verheuging door
uw aangezicht.
29 Gij mannen broeders, het is
mij geoorloofd vrijuit tot u te
spreken van den Patriarch David,
dat hij beide gestorven en begra-
ven is, en zijn graf is onder ons
tot op dezen dag.
30 Alzoo hij dan een profeet was,
en wist dat God hem met eede
gezworen had, dat hij uit de
vrucht zijner lende, zooveel het
vleesch aangaat, den Christus
verwekken zoude, om *hem* op
zijnen troon te zetten,
31 zoo heeft hij *dit* voorziende,
gesproken van de opstanding van
Christus, dat zijne ziel niet is
verlaten in de hel noch zijn vleesch
verderving heeft gezien.
32 Dezen Jezus heeft God opge-
wekt, waarvan wij allen getuigen
zijn.
33 Hij dan door de rechter*hand*
Gods verhoogd zijnde, en de belofte
des Heiligen Geestes ontvangen
hebbende van den Vader, heeft dit
uitgestort wat gij nu ziet en hoort.
34 Want David is niet opgeva-
ren in de hemelen; maar hij zegt:
De Heere heeft gesproken tot mij-
nen Heere: Zit aan mijne rechter-
hand,
35 totdat Ik uwe vijanden zal
gezet hebben tot een voetbank
uwer voeten.
36 Zoo wete dan zekerlijk het
gansche huis Israëls, dat God hem
tot eenen Heere en Christus ge-
maakt heeft, *namelijk* dezen Jezus
dien gíj gekruist hebt.
37 En als zij *dit* hoorden, wer-
den zij verslagen in het hart, en
zeiden tot Petrus en de andere
Apostelen: Wat zullen wij doen,
mannen broeders?
38 En Petrus zeide tot hen: Be-
keert u, en een iegelijk van u worde
gedoopt in den naam van Jezus
Christus tot vergeving der zon-
den, en gij zult de gave des Hei-
ligen Geestes ontvangen.
39 Want ú komt de belofte toe,
en uwen kinderen, en allen die
daar verre zijn, zoovelen als er de
Heere onze God toe roepen zal.
40 En met veel meer andere
woorden betuigde hij en vermaan-
de *ze*, zeggende: Wordt behouden
van dit verkeerd geslacht.
41 Die dan zijn woord gaarne
aannamen, werden gedoopt; en daar
werden op dien dag *tot hen* toege-
daan omtrent drie duizend zielen.
42 En zij waren volhardende in
de leer der Apostelen, en in de ge-
meenschap, en in de breking des
broods, en in de gebeden.

43 En eene vrees kwam over alle
ziel, en vele wonderen en teekenen
geschiedden door de Apostelen.
44 En allen die geloofden, waren
bijeen, en hadden alle dingen gemeen;
45 en zij verkochten *hunne* goederen
en have, en verdeelden dezelve
aan allen, naardat elk van
noode had;
46 en dagelijks eendrachtiglijk in
den Tempel volhardende, en van
huis tot huis brood brekende, aten
zij te zamen met verheuging en
eenvoudigheid des harten,
47 en prezen God en hadden
genade bij het gansche volk. En
de Heere deed dagelijks tot de gemeente
die zalig werden.

HOOFDSTUK 3.

PETRUS nu en Johannes gingen
te zamen òp naar den Tempel
omtrent de ure des gebeds, zijnde
de negende *ure.*
2 En een zeker man, die kreupel
was van moederslijf af, werd
gedragen, welken zij dagelijks zetten
aan de deur des Tempels, genaamd
de Schoone, om een aalmoes
te begeeren van degenen die
in den Tempel gingen:
3 welke Petrus en Johannes
ziende, als zij in den Tempel zouden
ingaan, bad dat hij een aalmoes
mocht ontvangen.
4 En Petrus sterk op hem ziende,
met Johannes, zeide: Zie op
ons.
5 En hij hield *de oogen* op hen,
verwachtende dat hij iets van hen
zoude ontvangen.
6 En Petrus zeide: Zilver en
goud heb ik niet, maar hetgeen ik
heb, dat geef ik u: in den naam
van Jezus Christus den Nazarener,
sta op en wandel.
7 En hem grijpende bij de rechterhand,
richtte hij *hem* op; en
terstond werden zijne voeten en
enkels vast,
8 en hij opspringende, stond en
wandelde, en ging met hen in den
Tempel, wandelende en springende
en lovende God.
9 En al het volk zag hem wandelen
en God loven;
10 en zij kenden hem dat hij díe
was, die om een aalmoes gezeten
had aan de Schoone poort des Tempels;
en zij werden vervuld met
verbaasdheid en ontzetting over
hetgeen hem geschied was.
11 En als de kreupele die gezond
gemaakt was, *aan* Petrus en
Johannes vasthield, liep al het volk
gezamenlijk tot hen in het voorhof,
hetwelk Salomo's *voorhof* genaamd
wordt, verbaasd zijnde.
12 En Petrus *dat* ziende, antwoordde
tot het volk: Gij Israëlietische
mannen, wat verwondert gij
u over dit, of wat ziet gij *zoo*
sterk op òns, alsof wij door onze
eigene kracht of godzaligheid dezen
hadden doen wandelen?
13 De God Abrahams en Isaäks
en Jakobs, de God onzer vaderen,
heeft zijn Kind Jezus verheerlijkt,
welken gíj overgeleverd hebt, en
hebt hem verloochend voor het
aangezicht van Pilatus, als hij oordeelde
dat men *hem* zoude loslaten;
14 maar gíj hebt den Heilige en
Rechtvaardige verloochend, en
hebt begeerd dat u een man die
een doodslager was, zoude geschonken
worden;
15 en den Vorst des levens hebt

gij gedood: welken God opgewekt
heeft uit de dooden, waarvan wíj
getuigen zijn.
16 En door het geloof in zijnen
naam heeft zijn naam dezen ge-
sterkt, dien gij ziet en kent; en het
geloof dat door hem is, heeft hem
deze volmaakte gezondheid gege-
ven, in uw aller tegenwoordigheid.
17 En nu broeders, ik weet dat
gij het door onwetendheid gedaan
hebt, gelijk als ook uwe oversten;
18 maar God heeft alzóó vervuld
hetgeen Hij door den mond van alle
zijne Profeten te voren verkondigd
had, dat de Christus lijden zoude.
19 Betert u dan en bekeert u,
opdat uwe zonden mogen uitge-
wischt worden, wanneer de tijden
der verkoeling zullen gekomen zijn
van het aangezicht des Heeren,
20 en Hij gezonden zal hebben
Jezus Christus, die u te voren ge-
predikt is:
21 welken de hemel moet ont-
vangen tot de tijden der wederop-
richting aller dingen, die God ge-
sproken heeft door den mond van
alle zijne heilige Profeten van *alle*
eeuw.
22 Want Mozes heeft tot de va-
deren gezegd: De Heere uw God
zal u een Profeet verwekken uit
uwe broederen gelijk mij: dien
zult gij hooren in alles wat hij tot
u spreken zal;
23 en het zal geschieden dat alle
ziel die dezen Profeet niet zal ge-
hoord hebben, uitgeroeid zal wor-
den uit den volke.
24 En ook alle de Profeten,
van Samuël aan en die daarna
gevolgd zijn, zoovelen als er heb-
ben gesproken, díe hebben ook
deze dagen te voren verkondigd.
25 Gijlieden zijt kinderen der
Profeten en des Verbonds het-
welk God met onze vaderen op-
gericht heeft, zeggende tot Abra-
ham: En in uwen zade zullen
alle geslachten der aarde gezegend
worden.
26 God opgewekt hebbende zijn
Kind Jezus, heeft denzelven het
eerst tot u gezonden, dat hij ulie-
den zegenen zoude daarin, dat hij
een iegelijk *van u* afkeere van
uwe boosheden.

HOOFDSTUK 4.

En terwijl zij tot het volk
spraken, kwamen daarover tot
hen de Priesters en de hoofdman
des Tempels en de Sadduceërs,
2 zeer ontevreden zijnde, omdat
zij het volk leerden en verkondig-
den in Jezus de opstanding uit de
dooden;
3 en zij sloegen de handen aan
hen en zetten ze in bewaring tot
den anderen dag; want het was
nu avond.
4 En velen van degenen die het
Woord gehoord hadden, geloof-
den, en het getal der mannen
werd omtrent vijf duizend.
5 En het geschiedde des ande-
ren daags, dat hunne oversten
en Ouderlingen en Schriftgeleerden
te Jeruzalem vergaderden,
6 en Annas de Hoogepriester,
en Kájafas en Johannes en Alexan-
der, en zoovelen daar van het Hoo-
gepriesterlijk geslacht waren;
7 en als zij ze in het midden ge-
steld hadden, vraagden zij: Door
wat kracht of door wat naam
hebt gijlieden dit gedaan?
8 Toen zeide Petrus, vervuld
zijnde met den Heiligen Geest,

tot hen: Gij oversten des volks
en gij Ouderlingen Israëls,
9 alzoo wij heden gerechtelijk
onderzocht worden over de wel-
daad aan een krank mensch *ge-
schied*, wáárdoor hij gezond ge-
worden is,
10 zoo zij aan u allen kenne-
lijk en aan het gansche volk Isra-
els, dat door den naam van Jezus
Christus den Nazarener, dien gíj
gekruist hebt, welken God van
de dooden heeft opgewekt, door
hem, *zeg ik*, staat deze hier vóór
u gezond.
11 Déze is de steen die van u,
de bouwlieden, veracht is, welke
tot een hoofd des hoeks gewor-
den is.
12 En de zaligheid is in geenen
anderen; want daar is ook onder
den hemel geen andere naam, die
onder de menschen gegeven is,
door welken wij moeten zalig
worden.
13 Zij nu ziende de vrijmoedig-
heid van Petrus en Johannes, en
vernemende dat zij ongeleerde en
eenvoudige menschen waren, ver-
wonderden zich, en kenden hen
dat zij met Jezus geweest waren;
14 en ziende den mensch bij
hen staan die genezen was, had-
den zij niets daartegen te zeggen.
15 En hun geboden hebbende,
uit te gaan buiten den Raad, over-
leiden zij met elkander,
16 zeggende: Wat zullen wij
dezen menschen doen? Want dat
er een bekend teeken door hen
geschied is, is openbaar aan allen
die te Jeruzalem wonen, en wij
kunnen het niet loochenen;
17 maar opdat het niet meer
en meer onder het volk verspreid
worde, laat ons hen scherpelijk
dreigen, dat zij niet meer tot
eenig mensch in dezen naam spre-
ken.
18 En als zij ze geroepen had-
den, zeiden zij hun aan, dat zij
ganschelijk niet zouden spreken
noch leeren in den naam van
Jezus.
19 Maar Petrus en Johannes
antwoordende, zeiden tot hen:
Oordeelt gij of het recht is voor
God, ulieden meer te hooren dan
God;
20 want wij kunnen niet laten
te spreken hetgeen wij gezien en
gehoord hebben.
21 Maar zij dreigden ze nog
meer, en lieten ze gaan, niets
vindende hoe zij ze straffen zou-
den, om des volks wil; want zij
verheerlijkten allen God over het-
geen er geschied was;
22 want de mensch was meer
dan veertig jaren oud, aan wel-
ken dit teeken der genezing ge-
schied was.
23 En zij losgelaten zijnde, kwa-
men tot de hunnen, en verkon-
digden al wat de Overpriesters
en de Ouderlingen tot hen gezegd
hadden.
24 En als dezen *dat* hoorden,
hieven zij eendrachtiglijk *hunne*
stem òp tot God en zeiden: Heere,
Gij zijt de God die gemaakt hebt
den hemel en de aarde en de zee
en alle dingen die in dezelve zijn;
25 die door den mond Davids
uws knechts gezegd hebt: Waar-
om woeden de heidenen en heb-
ben de volken ijdele dingen be-
dacht?
26 De Koningen der aarde zijn
te zamen opgestaan, en de over-

sten zijn bijeenvergaderd tegen
den Heere en tegen zijn Gezalfde.
27 Want in waarheid zijn ver-
gaderd tegen uw heilig Kind Je-
zus, welken gij gezalfd hebt, beiden
Herodes en Pontius Pilatus, met
de heidenen en de volken Israëls,
28 om te doen al wat uwe hand
en uw raad te voren bepaald had
dat geschieden zoude.
29 En nu *dan*, Heere, zie op
hunne dreigingen, en geef uwen
dienstknechten met alle vrijmoe-
digheid uw Woord te spreken,
30 daarin dat Gij uwe hand
uitstrekt tot genezing, en dat
teekenen en wonderen geschieden
door den naam van uw heilig
Kind Jezus.
31 En als zij gebeden hadden,
werd de plaats in welke zij ver-
gaderd waren, bewogen; en zij
werden allen vervuld met den
Heiligen Geest, en spraken het
Woord Gods met vrijmoedigheid.
32 En de menigte van degenen
die geloofden, was één hart en
ééne ziel, en niemand zeide dat
iets van hetgeen hij had, zijn
eigen was, maar alle dingen wa-
ren hun gemeen.
33 En de Apostelen gaven met
groote kracht getuigenis van de
opstanding des Heeren Jezus; en
daar was groote genade over hen
allen.
34 Want daar was ook nie-
mand onder hen die gebrek had;
want zoovelen als er bezitters wa-
ren van landen of huizen, die
verkochten zij, en brachten den
prijs der verkochte *goederen* en
leiden *dien* aan de voeten der
Apostelen;
35 en aan een iegelijk werd
uitgedeeld naardat elk van noode
had.
36 En Joses, van de Apostelen
toegenaamd Bárnabas (hetwelk is,
overgezet zijnde, een zoon der
vertroosting), een Leviet, van ge-
boorte uit Cyprus,
37 alzoo hij eenen akker had,
verkocht *dien*, en bracht het geld
en leide het aan de voeten der
Apostelen.

HOOFDSTUK 5.

En een zeker man, met name
Ananías, met Saffíra zijne vrouw,
verkocht eene have,
2 en onttrok van den prijs, ook
met medeweten zijner vrouw, en
bracht een zeker deel en leide *dat*
aan de voeten der Apostelen.
3 En Petrus zeide: Ananías,
waarom heeft de satan uw hart
vervuld, dat gij den Heiligen Geest
liegen zoudt en onttrekken van
den prijs des lands?
4 Zoo het gebleven was, bleef
het niet het uwe, en verkocht
zijnde, was het niet in uwe macht?
Wat is het dat gij deze daad in
uw hart hebt voorgenomen? Gij
hebt den menschen niet gelogen
maar Gode.
5 En Ananías deze woorden
hoorende, viel neder en gaf den
geest. En daar kwam groote vrees
over allen die dit hoorden.
6 En de jongelingen opstaande,
schikten hem toe, en droegen
hem uit, en begroeven *hem*.
7 En het was omtrent drie
uren daarna, dat ook zijne vrouw
er inkwam, niet wetende wat er
geschied was.
8 En Petrus antwoordde haar:
Zeg mij, hebt gijlieden het land

voor zóóveel verkocht? En zij
zeide: Ja, voor zóóveel.
9 En Petrus zeide tot haar:
Wat is het dat gij onder u hebt
overeengestemd te verzoeken den
Geest des Heeren? Zie, de voeten
dergenen die uwen man begraven
hebben, zijn voor de deur,
en zullen u uitdragen.
10 En zij viel terstond neder
voor zijne voeten, en gaf den
geest; en de jongelingen ingekomen
zijnde, vonden ze dood, en
droegen *ze* uit, en begroeven *ze*
bij haren man.
11 En daar kwam groote vrees
over de geheele gemeente en over
allen die dit hoorden.
12 En door de handen der
Apostelen geschiedden vele teekenen
en wonderen onder het
volk. En zij waren allen eendrachtiglijk
in het voorhof Salomo's.
13 En van de anderen durfde
niemand zich bij hen voegen; maar
het volk hield ze in groote achting.
14 En daar werden meer en
meer toegedaan die den Heere
geloofden, menigten beiden van
mannen en van vrouwen:
15 alzoo dat zij de kranken
uitdroegen op de straten en leiden
op bedden en beddekens, opdat
als Petrus kwam, ook maar de
schaduw iemand van hen beschaduwen
mocht.
16 En ook de menigte uit de
omliggende steden kwam gezamenlijk
te Jeruzalem, brengende kranken
en die van onreine geesten
gekweld waren, welke allen genezen
werden.
17 En de Hoogepriester stond
op, en allen die met hem waren
(welke was de sekte der Sadduceërs),
en zij werden vervuld met
nijdigheid,
18 en sloegen hunne handen
aan de Apostelen, en zetten ze
in de algemeene gevangenis.
19 Maar de Engel des Heeren
opende des nachts de deuren der
gevangenis, en leidde ze uit, en
zeide:
20 Gaat henen, en staat en
spreekt in den Tempel tot het
volk alle de woorden dezes levens.
21 Als zij nu *dit* gehoord hadden,
gingen zij tegen den morgenstond
in den Tempel en leerden.
Maar de Hoogepriester, en die
met hem waren, gekomen zijnde,
riepen den Raad te zamen, en
alle de oudsten der kinderen Israëls,
en zonden naar den kerker
om hen te halen.
22 Doch als de dienaars daar
kwamen, vonden zij hen in de
gevangenis niet, maar keerden
weder en boodschapten *dit*,
23 zeggende: Wij vonden wel
den kerker met alle verzekerdheid
toegesloten, en de wachters buiten
staande voor de deuren; maar
als wij *die* geopend hadden, vonden
wij niemand daar binnen.
24 Toen nu de *Hooge*priester
en de hoofdman des Tempels en
de Overpriesters deze woorden
hoorden, werden zij twijfelmoedig
over hen, wat toch dit worden
zoude.
25 En daar kwam een en boodschapte
hun, zeggende: Zie, de
mannen die gij in de gevangenis
gezet hebt, staan in den Tempel
en leeren het volk.
26 Toen ging de hoofdman henen
met de dienaren, en bracht
ze, *doch* niet met geweld (want

zij vreesden het volk, opdat zij
niet gesteenigd wierden);
27 en als zij hen gebracht hadden,
stelden zij ze voor den Raad;
en de Hoogepriester vraagde hun
en zeide:
28 Hebben wij u niet ernstiglijk
aangezegd dat gij in dezen naam
niet zoudt leeren? En zie, gij hebt
met deze uwe leer Jeruzalem vervuld,
en gij wilt het bloed van
dezen mensch over ons brengen.
29 Maar Petrus en de Apostelen
antwoordden en zeiden: Men moet
Gode meer gehoorzaam zijn dan
den menschen.
30 De God onzer vaderen heeft
Jezus opgewekt, welken gij omgebracht
hebt, hangende *hem* aan
het hout.
31 Dezen heeft God door zijne
rechter*hand* verhoogd *tot* eenen
Vorst en Zaligmaker, om Israël te
geven bekeering en vergeving der
zonden.
32 En wij zijn zijne getuigen
van deze woorden, en ook de Heilige
Geest, welken God gegeven
heeft dengenen die Hem gehoorzaam
zijn.
33 Als zij nu *dit* hoorden, barstte
hun *het hart*, en zij hielden raad
om hen te dooden.
34 Maar een zeker Farizeër
stond òp in den Raad, met name
Gamaliël, een Leeraar der Wet,
in waarde gehouden bij al het
volk, en gebood dat men de Apostelen
een weinig zoude doen buiten*staan*,
35 en zeide tot hen: Gij Israëlietische
mannen, ziet voor u, wat
gij doen zult aangaande deze
menschen.
36 Want vóór deze dagen stond
Theudas op, zeggende dat hij wat
was, wien een getal van omtrent
vierhonderd mannen aanhing: welke
is omgebracht, en allen die
hem gehoor gaven, zijn verstrooid
en tot niets geworden.
37 Na hem stond òp Judas de
Galileër, in de dagen der beschrijving,
en maakte veel volk afvallig
achter zich; en deze is óók vergaan,
en allen die hem gehoor
gaven, zijn verstrooid geworden.
38 En nu zeg ik ulieden, houdt
af van deze menschen en laat ze
gaan; want indien deze raad of
dit werk uit menschen is, zoo zal
het gebroken worden;
39 maar indien het uit God is,
zoo kunt gij dat niet breken; opdat
gij niet misschien bevonden wordt
ook tegen God te strijden.
40 En zij gaven hem gehoor;
en als zij de Apostelen tot zich
geroepen hadden, geeselden zij
hen, en geboden *hun* dat ze niet
zouden spreken in den naam van
Jezus, en lieten ze gaan.
41 Zij dan gingen henen van het
aangezicht des Raads, verblijd zijnde
dat zij waren waardig geacht
geweest, om zijns naams wil smaadheid
te lijden;
42 en zij hielden niet op, alle
dagen in den Tempel en bij de
huizen te leeren en Jezus Christus
te verkondigen.

HOOFDSTUK 6.

En in die dagen, als de discipelen
vermenigvuldigden, ontstond
eene murmureering der
Griekschen tegen de Hebreërs,
omdat hunne weduwen in de
dagelijksche bediening verzuimd
werden.

2 En de twaalve riepen de me-
nigte der discipelen tot zich, en
zeiden: Het is niet behoorlijk dat
wij het Woord Gods nalaten en
de tafelen dienen.
3 Ziet dan om, broeders, naar
zeven mannen uit u, die *goede*
getuigenis hebben, vol des Hei-
ligen Geestes en der wijsheid, welke
wij mogen stellen over deze noo-
dige zaak;
4 maar wij zullen volharden in
het gebed en in de bediening des
Woords.
5 En dit woord behaagde aan
al de menigte; en zij verkozen
Stéfanus, eenen man vol des ge-
loofs en des Heiligen Geestes, en
Filippus, en Próchorus, en Nicá-
nor, en Timon, en Pármenas, en
Nicolaüs, eenen Jodengenoot van
Antiochië;
6 welke zij voor de Apostelen
stelden; en *dezen*, als zij gebeden
hadden, leiden hun de handen op.
7 En het Woord Gods wies, en
het getal der discipelen vermenig-
vuldigde te Jeruzalem zeer; en eene
groote schare der Priesteren werd
den geloove gehoorzaam.
8 En Stéfanus, vol geloof en
kracht, deed wonderen en groote
teekenen onder het volk.
9 En daar stonden òp sommigen
die waren van de Synagoge, ge-
naamd der Libertijnen, en der
Cyreneërs, en der Alexandrijnen,
en dergenen die van Cilicië en
Azië waren, en twistten met
Stéfanus;
10 en zij konden niet weder-
staan de wijsheid en den Geest
door welken hij sprak.
11 Toen maakten zij mannen
òp die zeiden: Wij hebben hem
hooren spreken lasterlijke woorden
tegen Mozes en God;
12 en zij beroerden het volk en
de Ouderlingen en de Schriftge-
leerden; en *hem* aanvallende, gre-
pen zij hem en leidden *hem* voor
den Raad,
13 en stelden valsche getuigen
die zeiden: Deze mensch houdt
niet op, lasterlijke woorden te spre-
ken tegen deze heilige plaats en
de Wet;
14 want wij hebben hem hoo-
ren zeggen, dat deze Jezus de
Nazarener deze plaats zal verbre-
ken, en *dat* hij de zeden veran-
deren zal die Mozes ons overgele-
verd heeft.
15 En allen die in den Raad
zaten, de oogen op hem houden-
de, zagen zijn aangezicht als het
aangezicht eens Engels.

HOOFDSTUK 7.

EN de Hoogepriester zeide:
Zijn dan deze dingen alzóó?
2 En hij zeide: Gij mannen
broeders en vaders, hoort toe. De
God der heerlijkheid verscheen
onzen vader Abraham, *nog* zijnde
in Mesopotamië, eer hij woonde
in Haran,
3 en zeide tot hem: Ga uit
uw land en uit uwe maagschap,
en kom in een land dat Ik u
wijzen zal.
4 Toen ging hij uit het land
der Chaldeërs, en woonde in Ha-
ran. En van daar, nadat zijn
vader gestorven was, bracht Hij
hem óver in dit land, waar gij
nu in woont;
5 en Hij gaf hem geen erfdeel
in hetzelve, ook niet eenen voet-
stap, en beloofde dat Hij hem

hetzelve tot eene bezitting geven
zoude, en zijnen zade na hem,
als hij *nog* geen kind had.
6 En God sprak alzóó, dat zijn
zaad vreemdeling zijn zoude in
een vreemd land, en *dat* zij het
zouden dienstbaar maken en kwalijk
behandelen vierhonderd jaren;
7 en het volk dat zij dienen
zullen, zal Ik oordeelen, sprak
God, en daarna zullen zij uitgaan,
en zij zullen Mij dienen in deze
plaats.
8 En Hij gaf hem het verbond
der besnijdenis; en alzoo gewon
hij Isaäk, en besneed hem op den
achtsten dag; en Isaäk *gewon* Jakob,
en Jakob de twaalf Patriarchen.
9 En de Patriarchen nijdig zijnde,
verkochten Jozef *om* naar
Egypte *gebracht te worden*; en
God was met hem,
10 en verloste hem uit alle zijne
verdrukkingen, en gaf hem genade
en wijsheid voor Farao, den
Koning van Egypte; en hij stelde
hem tot een overste over Egypte
en zijn geheele huis.
11 En daar kwam een hongersnood
over het geheele land van
Egypte en Kanaän, en groote benauwdheid,
en onze vaderen vonden
geene spijs.
12 Maar als Jakob hoorde dat
in Egypte koren was, zond hij
onze vaderen de eerste maal uit;
13 en in de tweede *reis* werd
Jozef zijnen broederen bekend, en
het geslacht van Jozef werd aan
Farao openbaar.
14 En Jozef zond henen en ontbood
zijnen vader Jakob, en al
zijn geslacht, *bestaande* in vijf en
zeventig zielen.
15 En Jakob kwam af in Egypte,
en stierf, hijzelf en onze vaderen;
16 en zij werden overgebracht
naar Sichem, en gelegd in het
graf, hetwelk Abraham gekocht
had voor eene som gelds van de
zonen van Hemor, *den vader* van
Sichem.
17 Maar als nu de tijd der belofte,
die God aan Abraham gezworen
had, genaakte, wies het
volk en vermenigvuldigde in Egypte,
18 totdat een ander Koning opstond,
die Jozef niet gekend had.
19 Deze gebruikte listigheid tegen
ons geslacht, en handelde
kwalijk met onze vaderen, zoodat
ze hunne jonge kinderen moesten
wegwerpen, opdat zij niet zouden
voorttelen.
20 In welken tijd Mozes werd
geboren, en hij was uitnemend
schoon; welke drie maanden opgevoed
werd in het huis zijns vaders;
21 en als hij weggeworpen was,
nam hem de dochter van Farao
op, en voedde hem voor zichzelve
òp tot eenen zoon.
22 En Mozes werd onderwezen
in alle wijsheid der Egyptenaren,
en was machtig in woorden en
in werken.
23 Als hem nu de tijd van
veertig jaren vervuld was, kwam
hem in zijn hart, zijne broeders,
de kinderen Israëls, te bezoeken.
24 En ziende eenen die onrecht
leed, beschermde hij *hem*, en
wreekte dengenen dien overlast
geschiedde, en versloeg den Egyptenaar.
25 En hij meende dat zijne
broeders zouden verstaan, dat
God door zijne hand hun verlos-

sing geven zoude; maar zij hebben het niet verstaan.

26 En den volgenden dag werd hij van hen gezien, daar zij vochten, en hij drong ze tot vrede, zeggende: Mannen, gij zijt broeders: waarom doet gij elkander ongelijk?

27 En die zijnen naaste ongelijk deed, verstiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld?

28 Wilt gij mij *óók* ombrengen, gelijkerwijs gij gisteren den Egyptenaar omgebracht hebt?

29 En Mozes vluchtte op dat woord, en werd een vreemdeling in het land Midian, waar hij twee zonen gewon.

30 En als veertig jaren vervuld waren, verscheen hem de Engel des Heeren, in de woestijn van den berg Sinaï, in een vlammend vuur van het doornenbosch.

31 Mozes nu *dat* ziende, verwonderde zich over het gezicht; en als hij derwaarts ging om *dat* te bezien, zoo geschiedde eene stem des Heeren tot hem,

32 *zeggende:* Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams en de God Isaäks en de God Jakobs. En Mozes werd zeer bevende, en durfde *het* niet bezien.

33 En de Heere zeide tot hem: Ontbind de schoenen van uwe voeten, want de plaats in welke gij staat, is heilig land.

34 Ik heb duidelijk gezien de mishandeling mijns volks dat in Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord, en ben nedergekomen om hen daaruit te verlossen; en nu kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden.

35 Dezen Mozes welken zij verloochend hadden, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld? dezen, *zeg ik*, heeft God tot eenen overste en verlosser gezonden door de hand des Engels die hem verschenen was in het doornenbosch.

36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en teekenen in 't land van Egypte, en in de Roode zee, en in de woestijn, veertig jaren.

37 Deze is de Mozes, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft: De Heere uw God zal u eenen Profeet verwekken uit uwe broederen gelijk mij: dien zult gij hooren.

38 Deze is het die in de vergadering *des volks* in de woestijn was met den Engel die tot hem sprak op den berg Sinaï, en *met* onze vaderen; welke de levende woorden ontving, om ons *die* te geven;

39 denwelken onze vaderen niet wilden gehoorzaam zijn, maar zij verwierpen *hem*, en keerden met hunne harten *weder* naar Egypte,

40 zeggende tot Aäron: Maak ons goden die voor ons henengaan; want *wat* dezen Mozes *aangaat*, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet wat hem geschied is.

41 En zij maakten een kalf in die dagen, en brachten offerande tot den afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen.

42 En God keerde *zich* en gaf hen over, dat zij het heir des hemels dienden, gelijk geschreven is in het boek der Profeten: Hebt gij ook slachtofferen en offeranden

Mij opgeofferd, veertig jaren in de
woestijn, gij huis Israëls?
43 Ja, gij hebt opgenomen den
tabernakel Molochs, en het ge-
sternte uws gods Remfan, de af-
beeldingen die gij gemaakt hebt,
om die te aanbidden; en Ik zal
u overvoeren op gene *zijde* van
Babylonië.
44 De Tabernakel der getuige-
nis was onder onze vaderen in de
woestijn, gelijk geordineerd had
Hij, die tot Mozes zeide, dat hij
denzelven maken zoude naar de
afbeelding die hij gezien had:
45 welken ook onze vaderen
ontvangen hebbende, met Jozua
gebracht hebben in het *land* dat
de heidenen bezaten, die God ver-
dreven heeft van het aangezicht
onzer vaderen, tot de dagen Da-
vids toe:
46 dewelke voor God genade
gevonden heeft, en begeerd heeft
te vinden eene woonstede voor
den God Jakobs.
47 En Salomo bouwde Hem een
Huis.
48 Maar de Allerhoogste woont
niet in tempelen met handen ge-
maakt, gelijk de Profeet zegt:
49 De hemel is Mij een troon,
en de aarde een voetbank mijner
voeten. Hoedanig Huis zult gij Mij
bouwen, zegt de Heere, of welke
is de plaats mijner rust?
50 Heeft niet mijne hand alle
deze dingen gemaakt?
51 Gij hardnekkigen en onbe-
snedenen van hart en ooren, gij
wederstaat altijd den Heiligen
Geest, gelijk uwe vaderen *alzóó*
ook gij.
52 Wien van de Profeten heb-
ben uwe vaderen niet vervolgd?
En zij hebben gedood degenen
die te voren verkondigd hebben
de komst des Rechtvaardigen,
van welken gijlieden nu verraders
en moordenaars geworden zijt,
53 gij die de Wet ontvangen
hebt door bestellingen der Enge-
len, en hebt *ze* niet gehouden.
54 Als zij nu dit hoorden, barst-
ten hunne harten, en zij knersten
de tanden tegen hem.
55 Maar hij vol zijnde des Hei-
ligen Geestes, en de oogen hou-
dende naar den hemel, zag de
heerlijkheid Gods, en Jezus staan-
de ter rechter*hand* Gods;
56 en hij zeide: Zie, ik zie de
hemelen geopend, en den Zoon
des menschen staande ter rech-
ter*hand* Gods.
57 Maar zij roepende met groote
stem, stopten hunne ooren, en
vielen eendrachtiglijk op hem aan,
58 en wierpen hem ter stad
uit, en steenigden *hem*. En de
getuigen leiden hunne kleederen
af aan de voeten eens jongelings,
genaamd Saulus;
59 en zij steenigden Stéfanus,
aanroepende en zeggende: Heere
Jezus, ontvang mijnen geest!
60 En vallende op de knieën,
riep hij met groote stem: Heere,
reken hun deze zonde niet toe! En
als hij dat gezegd had, ontsliep hij.

HOOFDSTUK 8.

En Saulus had mede een wel-
behagen aan zijnen dood. En daar
werd te dien dage eene groote
vervolging tegen de gemeente die
te Jeruzalem was; en zij werden
allen verstrooid door de landen
van Judéa en Samarië, behalve
de Apostelen.

2 En *eenige* godvruchtige mannen droegen Stéfanus te zamen *ten grave*, en maakten grooten rouw over hem.

3 En Saulus verwoestte de gemeente, gaande in de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde hij ze óver in de gevangenis.

4 Zij dan nu die verstrooid waren, gingen *het land* door en verkondigden het Woord.

5 En Filippus kwam af in de stad van Samarië, en predikte hun Christus.

6 En de scharen hielden zich eendrachtiglijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, dewijl zij hoorden en zagen de teekenen die hij deed.

7 Want van velen die onreine geesten hadden, gingen *dezelve* uit, roepende met groote stem, en vele geraakten en kreupelen werden genezen;

8 en daar werd groote blijdschap in die stad.

9 En een zeker man, met name Simon, was te voren in de stad plegende tooverij, en verrukkende de zinnen des volks van Samarië, zeggende van zichzelven dat hij wat groots was;

10 welken zij allen aanhingen, van den kleine tot den groote, zeggende: Deze is de groote kracht Gods.

11 En zij hingen hem aan, omdat hij eenen langen tijd met tooverijen hunne zinnen verrukt had.

12 Maar toen zij Filippus geloofden, die het Evangelie van het Koninkrijk Gods en *van* den naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, beiden mannen en vrouwen.

13 En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filippus; en ziende de teekene en groote krachten die er geschiedden, ontzette hij zich.

14 Als nu de Apostelen die te Jeruzalem waren, hoorden, dat Samarië het Woord Gods aangenomen had, zonden zij tot hen Petrus en Johannes,

15 dewelke afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mochten

16 (want hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleenlijk gedoopt in den naam des Heeren Jezus);

17 toen leiden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest.

18 En als Simon zag dat door de oplegging van de handen der Apostelen de Heilige Geest gegeven werd, zoo bood hij hun geld aan,

19 zeggende: Geeft ook mij deze macht, opdat zoo wien ik de handen opleg, hij den Heiligen Geest ontvange.

20 Maar Petrus zeide tot hem: Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt dat de gave Gods door geld verkregen wordt.

21 Gij hebt geen deel of lot in dit woord; want uw hart is niet recht voor God.

22 Bekeer u dan van deze uwe boosheid, en bid God, of misschien u deze overlegging uws harten vergeven wierd;

23 want ik zie dat gij zijt in eene gansch bittere gal en samenknooping der ongerechtigheid.

24 Doch Simon antwoordende,

zeide: Bidt gijlieden voor mij tot den Heere, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt.

25 Zij dan nu, als zij het Woord des Heeren betuigd en gesproken hadden, keerden weder naar Jeruzalem, en verkondigden het Evangelie *in* vele vlekken der Samaritanen.

26 En een Engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op en ga henen tegen het Zuiden, op den weg die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is.

27 En hij stond op en ging henen. En zie, een Moorman, een kamerling *en* een machtig heer van Candacé, de Koningin der Mooren, die over al haren schat was, welke was gekomen om te aanbidden te Jeruzalem;

28 en hij keerde weder, en zat op zijnen wagen, en las den Profeet Jesaja.

29 En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe en voeg u bij dezen wagen.

30 En Filippus liep toe, en hoorde hem den Profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook hetgeen gij leest?

31 En hij zeide: Hoe zoude ik toch kunnen, zoo mij niet iemand onderricht? En hij bad Filippus dat hij zoude opkomen en bij hem zitten.

32 En de plaats der Schriftuur die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien die het scheert, alzóó doet hij zijnen mond niet open.

33 In zijne vernedering is zijn oordeel weggenomen, en wie zal zijn geslacht verhalen? Want zijn leven wordt van de aarde weggenomen.

34 En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van wien zegt de Profeet dit? van zichzelven of van iemand anders?

35 En Filippus deed zijnen mond open, en beginnende van die Schrift, verkondigde hem Jezus.

36 En als zij overweg reisden, kwamen zij aan een zeker water; en de kamerling zeide: Ziedaar water: wat verhindert mij gedoopt te worden?

37 En Filippus zeide: Indien gij van ganscher harte gelooft, zoo is het geoorloofd. En hij antwoordende, zeide: Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon Gods is.

38 En hij gebood den wagen stil te houden, en zij daalden beiden af in het water, zoo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem.

39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijnen weg met blijdschap.

40 Maar Filippus werd gevonden te Azótus; en *het land* doorgaande, verkondigde hij het Evangelie *in* alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam.

HOOFDSTUK 9.

EN Saulus, blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, ging tot den Hoogepriester,

2 en begeerde brieven van hem naar Damascus aan de Synagogen, opdat, zoo hij eenigen die van dien weg waren, vond, hij *dezelve*,

beiden mannen en vrouwen, zoude
gebonden brengen naar Jeruzalem.
3 En als hij reisde, is het ge-
schied dat hij nabij Damascus
kwam, en hem omscheen snellijk
een licht van den hemel;
4 en ter aarde gevallen zijnde,
hoorde hij eene stem die tot hem
zeide: Saul, Saul, wat vervolgt
gij mij?
5 En hij zeide: Wie zijt gij,
Heere? En de Heere zeide: Ik
ben Jezus dien gij vervolgt: het
is u hard, de verzenen tegen de
prikkels te slaan.
6 En hij bevende en verbaasd
zijnde, zeide: Heere, wat wilt gij
dat ik doen zal? En de Heere
zeide tot hem: Sta op en ga in
de stad, en u zal *aldaar* gezegd
worden wat gij doen moet.
7 En de mannen die met hem
overweg reisden, stonden verbaasd,
hoorende wel de stem, maar nie-
mand ziende.
8 En Saulus stond òp van de
aarde; en als hij zijne oogen open-
deed, zag hij niemand; en zij hem
bij de hand leidende, brachten
hem te Damascus.
9 En hij was drie dagen, dat
hij niet zag; en hij at niet en
dronk niet.
10 En daar was een zeker dis-
cipel te Damascus, met name
Ananías; en de Heere zeide tot
hem in een gezicht: Ananías! En
hij zeide: Zie, *hier ben* ik, Heere.
11 En de Heere *zeide* tot hem:
Sta op, en ga in de straat, ge-
naamd de Rechte, en vraag in
het huis van Judas naar *eenen*,
met name Saulus van Tarsus;
want zie, hij bidt,
12 en hij heeft in een gezicht
gezien, dat een man, met name
Ananías, inkwam en hem de hand
opleide, opdat hij wederom ziende
wierd.
13 En Ananías antwoordde:
Heere, ik heb uit velen gehoord
van dezen man, hoeveel kwaad
hij uwen heiligen in Jeruzalem
gedaan heeft;
14 en hij heeft hier macht van
de Overpriesters, om te binden
allen die uwen naam aanroepen.
15 Maar de Heere zeide tot hem:
Ga henen, want deze is mij een
uitverkoren vat, om mijnen naam
te dragen voor de heidenen en de
Koningen en de kinderen Israëls;
16 want ik zal hem toonen,
hoeveel hij lijden moet om mijnen
naam.
17 En Ananías ging henen en
kwam in het huis; en de handen
op hem leggende, zeide hij: Saul,
broeder, de Heere heeft mij ge-
zonden, *namelijk* Jezus die u ver-
schenen is op den weg dien gij
kwaamt, opdat gij weder ziende
en met den Heiligen Geest ver-
vuld zoudt worden.
18 En terstond vielen af van
zijne oogen gelijk als schellen, en
hij werd terstond wederom ziende,
en stond op, en werd gedoopt;
19 en als hij spijs genomen
had, werd hij versterkt. En Saulus
was sommige dagen bij de disci-
pelen die te Damascus waren;
20 en hij predikte terstond Chris-
tus in de Synagogen, dat hij de
Zoon Gods is.
21 En zij ontzetten zich allen,
die het hoorden, en zeiden: Is
deze niet degene die te Jeruzalem
verstoorde wie dezen naam aan-
riepen, en die daarom hier ge-

komen is, opdat hij dezelven ge-
bonden zoude brengen tot de
Overpriesters?
22 Doch Saulus werd meer en
meer bekrachtigd, en overtuigde
de Joden die te Damascus woon-
den, bewijzende dat déze de Chris-
tus is.
23 En als vele dagen verloopen
waren, zoo hielden de Joden samen
raad om hem te dooden;
24 maar hunne lage werd Saulus
bekend. En zij bewaarden de
poorten, beide des daags en des
nachts, opdat zij hem dooden
mochten;
25 doch de discipelen namen
hem des nachts en lieten *hem*
neder door den muur, *hem* afla-
tende in eene mand.
26 Saulus nu te Jeruzalem ge-
komen zijnde, poogde zich bij de
discipelen te voegen; maar zij
vreesden hem allen, niet geloo-
vende dat hij een discipel was.
27 Maar Bárnabas hem tot zich
nemende, leidde *hem* tot de Apos-
telen, en verhaalde hun hoe hij
op den weg den Heere gezien had,
en dat hij tot hem gesproken had,
en hoe hij te Damascus vrijmoe-
diglijk gesproken had in den naam
van Jezus.
28 En hij was met hen ingaan-
de en uitgaande te Jeruzalem;
29 en vrijmoediglijk sprekende
in den naam des Heeren Jezus,
sprak hij ook en handelde tegen
de Grieksche *Joden*; maar dezen
trachtten hem te dooden.
30 Doch de broeders *dit* ver-
staande, geleidden hem tot Cesa-
réa, en zonden hem af naar Tarsus.
31 De gemeenten dan door ge-
heel Judéa en Galiléa en Samarië
hadden vrede, en werden gesticht;
en wandelende in de vreeze des
Heeren en de vertroosting des
Heiligen Geestes, werden verme-
nigvuldigd.
32 En het geschiedde als Petrus
alom doortrok, dat hij ook afkwam
tot de heiligen die te Lydda
woonden.
33 En aldaar vond hij een ze-
ker mensch, met name Enéas, die
acht jaren te bed gelegen had,
welke geraakt was.
34 En Petrus zeide tot hem:
Enéas, Jezus Christus maakt u
gezond; sta op en spreid uzelven
het bed. En hij stond terstond op.
35 En zij zagen hem allen die
te Lydda en Saróna woonden,
dewelke zich bekeerden tot den
Heere.
36 En te Joppe was eene ze-
kere discipelin, met name Tabítha,
hetwelk, overgezet zijnde, is ge-
zegd Dorcas. Deze was vol van
goede werken en aalmoezen die
zij deed.
37 En het geschiedde in die
dagen, dat zij krank werd en
stierf; en als zij ze gewasschen
hadden, leiden zij haar in de op-
perzaal.
38 En alzoo Lydda nabij Joppe
was, de discipelen hoorende dat
Petrus aldaar was, zonden twee
mannen tot hem, biddende dat hij
niet zoude vertoeven tot hen over
te komen.
39 En Petrus stond op en ging
met hen; welken zij, als hij daar
gekomen was, in de opperzaal
leidden; en alle de weduwen ston-
den bij hem, weenende en toonende
de rokken en kleederen, die Dorcas
gemaakt had, als zij bij haar was.

40 Maar Petrus hebbende *hen*
allen uitgedreven, knielde neder
en bad; en zich keerende tot het
lichaam, zeide hij: Tabítha, sta
op. En zij deed hare oogen open,
en Petrus gezien hebbende, zat
zij overeind;
41 en hij gaf haar de hand en
richtte ze op, en de heiligen en
de weduwen geroepen hebbende,
stelde hij ze levend vóór *hen.*
42 En *dit* werd bekend door
geheel Joppe, en velen geloofden
in den Heere.
43 En het geschiedde dat hij
vele dagen te Joppe bleef bij
eenen zekeren Simon, eenen lederbereider.

HOOFDSTUK 10.

EN daar was een zeker man
te Cesaréa, met name Cornelius,
een hoofdman over honderd, uit
de bende, genaamd de Italiaansche,
2 godzalig, en vreezende God
met geheel zijn huis, en doende
vele aalmoezen aan het volk, en
God geduriglijk biddende.
3 *Deze* zag in een gezicht klaarlijk,
omtrent de negende ure des
daags, een Engel Gods tot hem
inkomen, en tot hem zeggende:
Cornelius!
4 En hij de oogen op hem houdende,
en zeer bevreesd geworden
zijnde, zeide: Wat is het, Heere?
En hij zeide tot hem: Uwe gebeden
en uwe aalmoezen zijn tot
gedachtenis opgekomen voor God.
5 En nu, zend mannen naar
Joppe, en ontbied Simon die toegenaamd
wordt Petrus:
6 deze ligt te huis bij eenen
zekeren Simon, eenen lederbereider,
die *zijn* huis heeft bij de zee;
deze zal u zeggen wat gij doen
moet.
7 En als de Engel die tot Cornelius
sprak, weggegaan was, riep
hij twee van zijne huisknechten,
en eenen godzaligen krijgsknecht
van degenen die gedurig bij hem
waren;
8 en als hij hun alles verhaald
had, zond hij ze naar Joppe.
9 En des anderen daags, terwijl
dezen reisden en nabij de
stad kwamen, klom Petrus op het
dak om te bidden, omtrent de
zesde ure.
10 En hij werd hongerig en
begeerde te eten; en terwijl zij
het bereidden, viel over hem eene
vertrekking van zinnen;
11 en hij zag den hemel geopend,
en een zeker vat tot hem
nederdalen, gelijk een groot linnen
laken, aan de vier hoeken
gebonden, en nedergelaten op de
aarde;
12 in hetwelk waren alle de
viervoetige *dieren* der aarde, en
de wilde en de kruipende *dieren*,
en de vogelen des hemels.
13 En daar geschiedde eene
stem tot hem: Sta op, Petrus,
slacht en eet.
14 Maar Petrus zeide: Geenszins,
Heere; want ik heb nooit
iets gegeten dat gemeen of onrein
was.
15 En eene stem *geschiedde* wederom
ten tweeden male tot hem:
Hetgeen God gereinigd heeft, zult
gij niet gemeen maken.
16 En dit geschiedde tot driemaal;
en het vat werd wederom
opgenomen in den hemel.
17 En als Petrus bij zichzelven
twijfelde, wat toch het gezicht

mocht zijn dat hij gezien had,
zie, de mannen die van Cornelius
afgezonden waren, gevraagd heb-
bende naar het huis van Simon,
stonden aan de poort;
18 en *iemand* geroepen heb-
bende, vraagden zij, of Simon,
toegenaamd Petrus, daar te huis
lag.
19 En als Petrus over dat ge-
zicht nadacht, zeide de Geest tot
hem: Zie, drie mannen zoeken u:
20 daarom sta op, ga af, en
reis met hen, niet twijfelende;
want ìk heb hen gezonden.
21 En Petrus ging af tot de
mannen die van Cornelius tot hem
gezonden waren, en zeide: Zie,
ìk ben het dien gij zoekt; wat is
de oorzaak waarom gij hier zijt?
22 En zij zeiden: Cornelius, een
hoofdman over honderd, een recht-
vaardig man, en vreezende God,
en die *goede* getuigenis heeft van
het gansche volk der Joden, is
door Goddelijke openbaring ver-
maand van eenen heiligen Engel,
dat hij u zoude ontbieden te zij-
nen huize, en dat hij van u woor-
den *der zaligheid* zoude hooren.
23 Als hij ze dan ingeroepen
had, ontving hij ze in huis. Doch
des anderen daags ging Petrus
met hen henen; en sommigen der
broederen die van Joppe waren,
gingen met hem.
24 En des anderen daags kwa-
men zij te Cesaréa. En Cornelius
verwachtte hen, samengeroepen
hebbende die van zijne maagschap
en bijzonderste vrienden.
25 En als het geschiedde dat
Petrus inkwam, ging Cornelius
hem te gemoet, en vallende aan
zijne voeten, aanbad hij.
26 Maar Petrus richtte hem op,
zeggende: Sta op, ik ben ook
zelf een mensch.
27 En met hem sprekende,
ging hij in, en vond er velen die
samengekomen waren;
28 en hij zeide tot hen: Gij
weet hoe het eenen Joodschen
man ongeoorloofd is, zich te voe-
gen of te gaan tot eenen vreemde;
doch God heeft míj getoond dat
ik geen mensch zoude gemeen of
onrein heeten.
29 Daarom ben ik ook zonder
tegenspreken gekomen, ontboden
zijnde. Zoo vraag ik dan, om
wat reden gijlieden mij hebt ont-
boden.
30 En Cornelius zeide: Vóór
vier dagen was ik vastende tot
deze ure toe, en ter negender ure
bad ik in mijn huis;
31 en zie, een man stond vóór
mij in een blinkend kleed, en
zeide: Cornelius, uw gebed is
verhoord en uwe aalmoezen zijn
voor God gedacht geworden.
32 Zend dan naar Joppe, en
ontbied Simon die toegenaamd
wordt Petrus: deze ligt te huis
in het huis van Simon, den leder-
bereider, aan de zee, welke hier
gekomen zijnde, tot u spreken zal.
33 Zoo heb ik dan van stonde
aan tot u gezonden, en gij hebt
wèl gedaan dat gij hier gekomen
zijt. Wij zijn dan allen nu *hier*
tegenwoordig voor God, om te
hooren al hetgeen u van God be-
volen is.
34 En Petrus den mond open-
doende, zeide: Ik verneem in
der waarheid, dat God geen aan-
nemer des persoons is;
35 maar in allen volke is wie

Hem vreest en gerechtigheid werkt,
Hem aangenaam.
36 *Dit is* het woord dat Hij
gezonden heeft den kinderen Isra-
els, verkondigende vrede door Je-
zus Christus: deze is een Heere
van allen.
37 Gijlieden weet de zaak die
geschied is door geheel Judéa,
beginnende van Galiléa, na den
doop welken Johannes gepredikt
heeft,
38 *belangende* Jezus van Naza-
reth, hoe God hem gezalfd heeft
met den Heiligen Geest en met
kracht; welke *het land* doorgegaan
is goeddoende, en genezende allen
die van den duivel overweldigd
waren; want God was met hem.
39 En wíj zijn getuigen van al
hetgeen hij gedaan heeft, beide in
het Joodsche land en te Jeruzalem;
welken zij gedood hebben, *hem*
hangende aan een hout.
40 Dezen heeft God opgewekt
ten derden dage, en gegeven dat
hij openbaar zoude worden,
41 niet al den volke, maar den
getuigen die van God te voren
verkoren waren, òns *namelijk* die
met hem gegeten en gedronken
hebben, nadat hij uit de dooden
opgestaan was;
42 en hij heeft ons geboden den
volke te prediken en te betuigen,
dat híj is degene die van God
verordineerd is tot een Rechter
van levenden en dooden.
43 Dezen geven getuigenis alle
de Profeten, dat een iegelijk die
in hem gelooft, vergeving der zon-
den ontvangen zal door zijnen naam.
44 Als Petrus deze woorden nog
sprak, viel de Heilige Geest op
allen die het Woord hoorden.
45 En de geloovigen die uit de
besnijdenis waren, zoovelen als er
met Petrus waren gekomen, ont-
zetten zich dat de gave des Hei-
ligen Geestes ook op de heidenen
uitgestort werd;
46 want zij hoorden hen spreken
met *vreemde* talen, en God groot-
maken. Toen antwoordde Petrus:
47 Kan ook iemand het water
weren, dat dezen niet gedoopt
zouden worden, welke den Heili-
gen Geest ontvangen hebben, ge-
lijk als ook wij?
48 En hij beval dat zij zouden
gedoopt worden in den naam
des Heeren. Toen baden zij hem,
dat hij eenige dagen bij *hen* wilde
blijven.

HOOFDSTUK 11.

DE Apostelen nu en de broe-
ders die in Judéa waren, hebben
gehoord, dat ook de heidenen het
Woord Gods aangenomen hadden.
2 En toen Petrus opgegaan was
naar Jeruzalem, twistten tegen hem
degenen die uit de besnijdenis
waren,
3 zeggende: Gij zijt ingegaan
tot mannen die de voorhuid heb-
ben, en hebt met hen gegeten.
4 Maar Petrus beginnende, ver-
haalde het hun vervolgens, zeg-
gende:
5 Ik was in de stad Joppe bid-
dende, en zag in eene vertrekking
van zinnen een gezicht, *namelijk*
een zeker vat, gelijk een groot
linnen laken, nederdalende, bij de
vier hoeken nedergelaten uit den
hemel, en het kwam tot bij mij;
6 op welk *laken* als ik de oogen
hield, zoo merkte ik en zag de
viervoetige *dieren* der aarde, en

de wilde en de kruipende *dieren*,
en de vogelen des hemels.
7 En ik hoorde eene stem die
tot mij zeide: Sta op, Petrus,
slacht en eet.
8 Maar ik zeide: Geenszins,
Heere, want nooit is iets dat gemeen
of onrein was, in mijnen
mond ingegaan.
9 Doch de stem antwoordde mij
ten tweeden male uit den hemel:
Hetgeen God gereinigd heeft, zult
gij niet gemeen maken.
10 En dit geschiedde tot driemaal;
en alles werd wederom opgetrokken
in den hemel.
11 En zie, ter zelfder *ure* stonden
er drie mannen vóór het huis waar
ik in was, die van Cesaréa tot mij
afgezonden waren.
12 En de Geest zeide tot mij,
dat ik met hen gaan zoude, niet
twijfelende. En met mij gingen
ook deze zes broeders, en wij zijn
in des mans huis ingegaan;
13 en hij heeft ons verhaald,
hoe hij eenen Engel gezien had,
die in zijn huis stond en tot hem
zeide: Zend mannen naar Joppe,
en ontbied Simon die toegenaamd
is Petrus,
14 die woorden tot u zal spreken,
door welke gij zult zalig worden,
en geheel uw huis.
15 En als ik begon te spreken,
viel de Heilige Geest op hen, gelijk
ook op ons in het begin.
16 En ik werd gedachtig aan
het woord des Heeren, hoe hij
zeide: Johannes doopte wel met
water, maar gijlieden zult gedoopt
worden met den Heiligen Geest.
17 Indien dan God hun evengelijke
gave gegeven heeft als ook
ons, die in den Heere Jezus Christus
geloofd hebben, wie was ik
toch die God kon weren?
18 En als zij dit hoorden, waren
zij tevreden en verheerlijkten
God, zeggende: Zoo heeft dan God
ook den heidenen de bekeering
gegeven ten leven.
19 Degenen nu die verstrooid
waren door de verdrukking, die
over Stéfanus geschied was, gingen
het land door tot Fenicië toe,
en Cyprus, en Antiochíë, tot niemand
het Woord sprekende dan
alléén tot de Joden.
20 En daar waren eenige Cyprische
en Cyreneïsche mannen
uit hen, welke te Antiochíë gekomen
zijnde, spraken tot de
Griekschen, verkondigende den
Heere Jezus.
21 En de hand des Heeren was
met hen, en een groot getal geloofde
en bekeerde zich tot den
Heere.
22 En het gerucht van hen
kwam tot de ooren der gemeente
die te Jeruzalem was, en zij zonden
Bárnabas uit, dat hij *het land*
doorging tot Antiochíë toe:
23 dewelke daar gekomen zijnde,
en de genade Gods ziende, verblijd
werd, en ze allen vermaande,
dat zij met een voornemen des
harten bij den Heere zouden blijven;
24 want hij was een goed man,
en vol des Heiligen Geestes en
des geloofs. En daar werd eene
groote schare den Heere toegevoegd.
25 En Bárnabas ging uit naar
Tarsus om Saulus te zoeken; en
als hij hem gevonden had, bracht
hij hem te Antiochíë.
26 En het is geschied dat zij

een geheel jaar *te zamen* vergaderden in de gemeente, en eene groote schare leerden, en dat de discipelen het eerst te Antiochíë Christenen genaamd werden.

27 En in die dagen kwamen *eenige* Profeten af van Jeruzalem te Antiochíë;

28 en één uit hen, met name Ágabus, stond op en gaf te kennen door den Geest, dat er een groote hongersnood zoude wezen over de geheele wereld; dewelke ook gekomen is onder den Keizer Claudius.

29 En naardat een iegelijk der discipelen vermocht, besloot elk van hen *iets* te zenden ten dienste der broederen die in Judéa woonden;

30 hetwelk zij ook deden, en zij zonden het tot de Ouderlingen door de hand van Bárnabas en Saulus.

HOOFDSTUK 12.

EN omtrent dien tijd sloeg de Koning Herodes de handen aan sommigen van de gemeente, om die kwalijk te behandelen.

2 En hij doodde Jacobus, den broeder van Johannes, met het zwaard;

3 en toen hij zag dat het den Joden behaaglijk was, voer hij voort ook Petrus te vangen (en het waren de dagen der ongehevelde *brooden*);

4 denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, en gaf *hem* óver aan vier *wachten*, *elk* van vier krijgsknechten om hem te bewaren, willende na het Paasch*feest* hem voorbrengen voor het volk.

5 Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan.

6 Toen hem nu Herodes zoude voorbrengen, sliep Petrus dien nacht tusschen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en de wachters vóór de deur bewaarden de gevangenis.

7 En zie, een Engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijne ketenen vielen af van de handen.

8 En de Engel zeide tot hem: Omgord u en bind uwe schoenzolen aan. En hij deed alzóó. En hij zeide tot hem: Werp uwen mantel om en volg mij.

9 En uitgaande, volgde hij hem, en wist niet dat het waarachtig was, hetgeen door den Engel geschiedde, maar hij meende dat hij een gezicht zag.

10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort die naar de stad leidt, dewelke vanzelf hun geopend werd. En uitgegaan zijnde, gingen zij ééne straat voort, en terstond scheidde de Engel van hem.

11 En Petrus tot zichzelven gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk dat de Heere zijnen Engel uitgezonden heeft, en mij verlost heeft uit de hand van Herodes en *uit* al de verwachting van het volk der Joden.

12 En als hij *alles* overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die toe-

genaamd was Marcus, alwaar ve-
len samenvergaderd en biddende
waren.
13 En als Petrus aan de deur
van de voorpoort klopte, kwam
eene dienstmaagd vóór om te luis-
teren, met name Rhode;
14 en zij de stem van Petrus
bekennende, deed van blijdschap
de voorpoort niet open, maar liep
naar binnen en boodschapte dat
Petrus voor *aan* de voorpoort stond.
15 En zij zeiden tot haar: Gij
raast. Doch zij bleef daar sterk
bij, dat het alzoo was. En zij
zeiden: Het is zijn Engel.
16 Maar Petrus bleef kloppen-
de; en als zij opengedaan hadden,
zagen zij hem en ontzetten zich.
17 En als hij hun met de hand
gewenkt had dat ze zwijgen zou-
den, verhaalde hij hun, hoe hem
de Heere uit de gevangenis uitge-
leid had, en zeide: Boodschapt
dit aan Jacobus en de broederen.
En hij uitgegaan zijnde, reisde
naar eene andere plaats.
18 En als het dag was gewor-
den, was daar geen kleine beroer-
te onder de krijgsknechten, wat
toch aan Petrus mocht geschied
zijn.
19 En als Herodes hem gezocht
had en niet vond, en de wachters
gerechtelijk ondervraagd had, ge-
bood hij dat ze weggeleid zouden
worden. En hij vertrok van Judéa
naar Cesaréa, en onthield zich
aldaar.
20 En Herodes had in den zin
tegen de Tyriërs en Sidoniërs te
krijgen; maar zij kwamen een-
drachtiglijk tot hem, en Blastus,
die des Konings kamerling was,
overreed hebbende, begeerden zij
vrede, omdat hun land gespijzigd
werd van des Konings *land*.
21 En op eenen gezetten dag
Herodes, een koninklijk kleed
aangedaan hebbende, en op den
Rechterstoel gezeten zijnde, deed
eene rede tot hen;
22 en het volk riep *hem* toe: Een
stem Gods en niet eens menschen!
23 En van stonde aan sloeg
hem een Engel des Heeren, daar-
om dat hij Gode de eer niet gaf;
en hij werd van de wormen ge-
geten en gaf den geest.
24 En het Woord Gods wies
en vermenigvuldigde.
25 Bárnabas nu en Saulus keer-
den weder naar Jeruzalem, als zij
den dienst volbracht hadden, me-
degenomen hebbende ook Johan-
nes, die toegenaamd werd Marcus.

HOOFDSTUK 13.

En daar waren te Antiochíë,
in de gemeente die daar was,
eenige Profeten en Leeraars, na-
melijk Bárnabas, en Simeon ge-
naamd Niger, en Lucius van Cy-
réne en Mánahen, die met Hero-
des den Viervorst opgevoed was,
en Saulus.
2 En als zij den Heere dienden,
en vastten, zeide de Heilige Geest:
Zondert mij af beiden Bárnabas
en Saulus tot het werk, waartoe
ik ze geroepen heb.
3 Toen vastten en baden zij,
en hun de handen opgelegd heb-
bende, lieten zij ze gaan.
4 Dezen dan uitgezonden zijnde
van den Heiligen Geest, kwamen
af naar Seleucië, en van daar voe-
ren zij af naar Cyprus;
5 en gekomen zijnde te Sála-
mis, verkondigden zij het Woord

Gods in de Synagogen der Joden;
en zij hadden ook Johannes tot
eenen dienaar.
6 En als zij het eiland doorge-
gaan waren tot Pafos toe, vonden
zij eenen zekeren toovenaar, eenen
valschen profeet, eenen Jood,
wiens naam was Bar-Jezus,
7 welke was bij den Stadhou-
der Sergius Paulus, eenen ver-
standigen man. Deze, Bárnabas
en Saulus tot zich geroepen heb-
bende, zocht zeer het Woord Gods
te hooren;
8 maar Élymas de toovenaar
(want alzóó wordt zijn naam over-
gezet) wederstond hen, zoekende
den Stadhouder van het geloof af
te keeren.
9 Doch Saulus (die ook Paulus
genaamd is) vervuld met den Hei-
ligen Geest, en de oogen op hem
houdende, zeide:
10 O gij kind des duivels, vol
van alle bedrog en van alle arg-
listigheid, vijand van alle gerechtig-
heid, zult gij ophouden te verkee-
ren de rechte wegen des Heeren?
11 En nu zie, de hand des Hee-
ren *is* tegen u, en gij zult blind
zijn en de zon niet zien voor eenen
tijd. En van stonde aan viel op
hem donkerheid en duisternis, en
rondom gaande, zocht hij die *hem*
met de hand mochten leiden.
12 Als de Stadhouder zag hetgeen
geschied was, toen geloofde hij,
verslagen zijnde over de leer des
Heeren.
13 En Paulus en die met hem
waren, van Pafos afgevaren zijn-
de, kwamen te Perge, *eene stad*
in Pamfylië; maar Johannes van
hen scheidende, keerde weder naar
Jeruzalem.
14 En zij van Perge *het land*
doorgaande, kwamen te Antiochíë,
eene stad in Pisidië, en gegaan
zijnde in de Synagoge op den dag
des sabbats, zaten zij neder.
15 En na het lezen der Wet en
der Profeten zonden de oversten
der Synagoge tot hen, zeggende:
Mannen broeders, indien daar
eenig woord van vertroosting tot
het volk in u is, zoo spreekt.
16 En Paulus stond op en wenk-
te met de hand, en zeide: Gij
Israëlietische mannen en gij die
God vreest, hoort toe.
17 De God van dit volk Israël
heeft onze vaderen uitverkoren,
en het volk verhoogd, als zij vreem-
delingen waren in het land van
Egypte, en heeft ze met een hoo-
gen arm daaruit geleid,
18 en heeft omtrent den tijd
van veertig jaren hunne zeden
verdragen in de woestijn;
19 en zeven volkeren uitgeroeid
hebbende in het land Kanaän,
heeft Hij hun door het lot het
land derzelven uitgedeeld;
20 en daarna, omtrent vierhon-
derd en vijftig jaren, gaf Hij *hun*
Richters, tot op Samuël den Pro-
feet.
21 En van toen aan begeerden
zij eenen Koning, en God gaf hun
Saul, den zoon van Kis, eenen
man uit den stam Benjamin, veer-
tig jaren;
22 en dezen afgezet hebbende,
verwekte Hij hun David tot eenen
Koning; denwelken Hij ook getui-
genis gaf, en zeide: Ik heb ge-
vonden David, den *zoon* van Isai,
eenen man naar mijn hart, die
al mijnen wil zal doen.
23 Van diens zaad heeft God

Israël, naar de belofte, verwekt
den Zaligmaker Jezus,
24 als Johannes eerst al den
volke Israëls vóór zijne aankomst
gepredikt had den doop der be-
keering.
25 Doch als Johannes den loop
vervulde, zeide hij: Wie meent
gijlieden dat ik ben? Ik ben *de*
Christus niet; maar zie, hij komt
na mij, wien ik niet waardig ben
de schoenen *zijner* voeten te ont-
binden.
26 Mannen broeders, kinderen
van het geslacht Abrahams, en
wie onder u God vreezen, tot u
is het Woord dezer zaligheid ge-
zonden.
27 Want die te Jeruzalem wo-
nen, en hunne oversten, dezen
niet kennende, hebben ook de
stemmen der Profeten, die op el-
ken sabbat*dag* gelezen worden,
hem veroordeelende, vervuld;
28 en geene oorzaak des doods
vindende, hebben zij van Pilatus
begeerd dat hij zoude gedood wor-
den;
29 en als zij alles volbracht had-
den wat van hem geschreven was,
namen zij *hem* af van het hout
en leiden *hem* in het graf.
30 Maar God heeft hem uit de
dooden opgewekt;
31 welke gezien is geweest,
vele dagen lang, van degenen die
met hem opgekomen waren van
Galiléa naar Jeruzalem, die zijne
getuigen zijn bij het volk.
32 En wij verkondigen u de be-
lofte die tot de vaderen geschied
is, dat *namelijk* God dezelve ver-
vuld heeft aan ons, hunne kinde-
ren, als Hij Jezus verwekt heeft:
33 gelijk ook in den tweeden
Psalm geschreven staat: Gij zijt
mijn Zoon, heden heb Ik u gege-
nereerd.
34 En dat Hij hem uit de doo-
den heeft opgewekt, alzoo dat hij
niet meer tot verderving zal kee-
ren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal
ulieden de weldadigheden Davids
geven, die getrouw zijn;
35 waarom Hij ook in eenen
anderen *Psalm* zegt: Gij zult
uwen Heilige niet *over*geven om
verderving te zien.
36 Want David, als hij in zij-
nen tijd den raad Gods gediend
had, is ontslapen, en is bij zijne
vaderen gelegd, en heeft wèl ver-
derving gezien;
37 maar hij dien God opgewekt
heeft, heeft geene verderving ge-
zien.
38 Zoo zij u dan bekend, man-
nen broeders, dat door dezen u
vergeving der zonden verkondigd
wordt;
39 en *dat* van alles, waarvan
gij niet kondet gerechtvaardigd
worden door de wet van Mozes,
door dezen een iegelijk die gelooft,
gerechtvaardigd wordt.
40 Ziet dan toe dat over ulieden
niet kome hetgeen gezegd is in de
Profeten:
41 Ziet, gij verachters, en ver-
wondert u, en verdwijnt; want
Ik werk een werk in uwe dagen,
een werk hetwelk gij niet zult
gelooven, zoo iemand het u ver-
haalt.
42 En als de Joden uitgegaan
waren uit de Synagoge, baden de
heidenen, dat tegen den naasten
sabbat hun dezelfde woorden zou-
den gesproken worden.
43 En als de Synagoge geschei-

den was, volgden velen van de
Joden en van de godsdienstige
Jodengenooten Paulus en Bárna-
bas; welke tot hen spraken, en
hen vermaanden te blijven bij de
genade Gods.
44 En op den volgenden sabbat
kwam bijna de geheele stad te
zamen om het Woord Gods te
hooren.
45 Doch de Joden de scharen
ziende, werden met nijdigheid ver-
vuld, en wederspraken hetgeen
van Paulus gezegd werd, weder-
sprekende en lasterende.
46 Maar Paulus en Bárnabas
vrijmoedigheid gebruikende, zei-
den: Het was noodig dat eerst
tot u het Woord Gods gesproken
zoude worden; doch nademaal gij
hetzelve verstoot, en uzelven des
eeuwigen levens niet waardig oor-
deelt, zie, wij keeren ons tot de
heidenen.
47 Want alzóó heeft ons de
Heere geboden, *zeggende:* Ik heb
u gesteld tot een licht der heide-
nen, opdat gij zoudt zijn tot zalig-
heid, tot aan het uiterste der
aarde.
48 Als nu de heidenen *dit* hoor-
den, verblijdden zij zich en prezen
het Woord des Heeren; en daar
geloofden zoovelen als er geordi-
neerd waren tot het eeuwige leven;
49 en het Woord des Heeren
werd door het geheele land uit-
gebreid.
50 Maar de Joden maakten òp
de godsdienstige en achtbare vrou-
wen en de voornaamsten van de
stad, en verwekten vervolging
tegen Paulus en Bárnabas, en
wierpen ze uit hunne landpalen.
51 Doch zij schudden het stof
van hunne voeten af tegen dezel-
ven, en kwamen te Iconium;
52 en de discipelen werden ver-
vuld met blijdschap en met den
Heiligen Geest.

HOOFDSTUK 14.

EN het geschiedde te Iconium,
dat zij te zamen gingen in de
Synagoge der Joden, en alzóó
spraken, dat eene groote menigte
beiden van Joden en Grieken ge-
loofde.
2 Maar de Joden die ongehoor-
zaam waren, verwekten en ver-
bitterden de zielen der heidenen
tegen de broeders.
3 Zij verkeerden dan *aldaar*
eenen langen tijd, vrijmoediglijk
sprekende in den Heere, die ge-
tuigenis gaf aan het Woord zijner
genade, en gaf dat teekenen en
wonderen geschiedden door hunne
handen.
4 En de menigte der stad werd
verdeeld, en sommigen waren met
de Joden, en sommigen met de
Apostelen.
5 En als daar een oploop ge-
schiedde beiden van heidenen en
van Joden, met hunne oversten,
om hun smaadheid aan te doen
en *hen* te steenigen,
6 zijn zij, *alles* overlegd heb-
bende, gevlucht naar de steden
van Lycaonië, *namelijk* Lystra en
Derbe, en het omliggende land,
7 en verkondigden aldaar het
Evangelie.
8 En een zeker man te Lystra
zat onmachtig aan de voeten,
kreupel zijnde van zijn moederslijf,
die nooit had gewandeld.
9 Deze hoorde Paulus spreken;
welke de oogen op hem houdende,

en ziende dat hij geloof had om
gezond te worden,
10 zeide met groote stem: Sta
recht op uwe voeten! En hij sprong
op en wandelde.
11 En de scharen, ziende het-
geen Paulus gedaan had, verhie-
ven hunne stemmen en zeiden in
't Lycaonisch: De goden zijn den
menschen gelijk geworden en tot
ons nedergekomen;
12 en zij noemden Bárnabas
Júpiter, en Paulus Mercúrius, om-
dat hij het woord voerde.
13 En de Priester van Júpiter
die vóór hunne stad was, als hij
ossen en kransen aan de voor-
poorten gebracht had, wilde hij
offeren met de scharen.
14 Maar de Apostelen Bárnabas
en Paulus *dat* hoorende, scheur-
den hunne kleederen en sprongen
onder de schare, roepende
15 en zeggende: Mannen, waar-
om doet gij deze dingen? Wij
zijn óók menschen van gelijke be-
wegingen als gij, en verkondigen
ulieden, dat gij u van deze ijdele
dingen zoudt bekeeren tot den
levenden God, die gemaakt heeft
den hemel en de aarde en de zee
en al hetgeen in dezelve is:
16 welke in de verledene tijden
alle de heidenen heeft laten wan-
delen in hunne wegen;
17 hoewel Hij nochtans zich-
zelven niet onbetuigd gelaten heeft,
goeddoende van den hemel, ons
regen en vruchtbare tijden gevende,
vervullende onze harten met spijs
en vroolijkheid.
18 En dit zeggende, wederhiel-
den zij nauwelijks de scharen, dat
zij hun offerden.
19 Maar daarover kwamen Jo-
den van Antiochíë en Iconium,
en overreedden de scharen, en
steenigden Paulus, en sleepten
hem buiten de stad, meenende
dat hij dood was.
20 Doch als de discipelen hem
omringd hadden, stond hij op en
kwam in de stad; en des anderen
daags ging hij met Bárnabas ùit
naar Derbe.
21 En als zij aan die stad het
Evangelie verkondigd en vele dis-
cipelen gemaakt hadden, keerden
zij weder naar Lystra en Iconium
en Antiochíë,
22 versterkende de zielen der
discipelen, *en* vermanende dat ze
zouden blijven in het geloof, en
dat wij door vele verdrukkingen
moeten ingaan in het Koninkrijk
Gods.
23 En als zij hun in elke ge-
meente met opsteken der handen
Ouderlingen verkoren hadden, ge-
beden hebbende met vasten, be-
valen zij ze den Heere, in welken
zij geloofd hadden.
24 En Pisidië doorgereisd heb-
bende, kwamen zij in Pamfylië;
25 en als zij te Perge het Woord
gesproken hadden, kwamen zij af
naar Attalië;
26 en van daar voeren zij af
naar Antiochíë, van waar zij der
genade Gods bevolen waren ge-
weest tot het werk dat zij vol-
bracht hadden.
27 En daar gekomen zijnde, en
de gemeente vergaderd hebbende,
verhaalden zij wat groote dingen
God met hen gedaan had, en dat
Hij den heidenen de deur des
geloofs geopend had.
28 En zij verkeerden aldaar
geen kleinen tijd met de discipelen.

HOOFDSTUK 15.

EN sommigen die afgekomen
waren van Judéa, leerden de broe-
deren, *zeggende:* Indien gij niet be-
sneden wordt naar de wijze van Mo-
zes, zoo kunt gij niet zalig worden.
2 Als er dan geen kleine weder-
stand en twisting geschiedde bij
Paulus en Bárnabas tegen hen,
zoo hebben zij geordineerd, dat
Paulus en Bárnabas en eenige
anderen uit hen zouden opgaan
tot de Apostelen en Ouderlingen
naar Jeruzalem, over deze vraag.
3 Zij dan van de gemeente uit-
geleid zijnde, reisden door Fenicië
en Samarië, verhalende de bekee-
ring der heidenen, en deden allen
den broederen groote blijdschap
aan.
4 En te Jeruzalem gekomen
zijnde, werden zij ontvangen van
de gemeente en de Apostelen en
de Ouderlingen; en zij verkondig-
den wat groote dingen God met
hen gedaan had.
5 Maar, *zeiden zij*, daar zijn
sommigen opgestaan van die van
de sekte der Farizeërs, die ge-
loovig zijn geworden, zeggende,
dat men hen moet besnijden, en
gebieden de wet van Mozes te
onderhouden.
6 En de Apostelen en de Ouder-
lingen vergaderden te zamen om
op deze zaak te letten.
7 En als *daarover* groote twis-
ting geschiedde, stond Petrus op
en zeide tot hen: Mannen broe-
ders, gij weet dat God sedert
langen tijd onder ons *mij* verkoren
heeft, dat de heidenen door mij-
nen mond het Woord des Evan-
gelies zouden hooren en gelooven.
8 En God, de kenner der har-
ten, heeft hun getuigenis gegeven,
hun gevende den Heiligen Geest
gelijk als ook ons,
9 en heeft geen onderscheid
gemaakt tusschen ons en hen,
gereinigd hebbende hunne harten
door het geloof.
10 Nu dan, wat verzoekt gij
God, om een juk op den hals der
discipelen te leggen, hetwelk noch
onze vaderen noch wij hebben
kunnen dragen?
11 Maar wij gelooven door de
genade des Heeren Jezus Christus
zalig te worden op zulke wijze als
ook zij.
12 En al de menigte zweeg
stil, en zij hoorden Bárnabas en
Paulus verhalen, wat groote tee-
kenen en wonderen God door hen
onder de heidenen gedaan had.
13 En nadat dezen zwegen,
antwoordde Jacobus, zeggende:
Mannen broeders, hoort mij.
14 Simeon heeft verhaald, hoe
God eerst de heidenen heeft be-
zocht, om uit *hen* een volk aan
te nemen voor zijnen naam.
15 En hiermede stemmen over-
een de woorden der Profeten, ge-
lijk geschreven is:
16 Na dezen zal Ik wederkee-
ren en wederopbouwen den Ta-
bernakel Davids die vervallen is,
en hetgeen daarvan verbroken is,
wederopbouwen, en Ik zal den-
zelven wederoprichten,
17 opdat de overblijvende men-
schen den Heere zoeken, en alle
de heidenen over welke mijn naam
aangeroepen is, spreekt de Heere
die dit alles doet.
18 Gode zijn alle zijne werken
van eeuwigheid bekend.

19 Daarom oordeel ik, dat men
degenen die uit de heidenen zich
tot God bekeeren, niet beroere,
20 maar hun zal aanschrijven,
dat zij zich onthouden van de
dingen die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van
het verstikte, en van bloed.
21 Want Mozes heeft er van
oude tijden in elke stad die hem
prediken, en hij wordt op elken
sabbat in de Synagogen gelezen.
22 Toen heeft het den Apostelen en den Ouderlingen met de
geheele gemeente goedgedacht,
eenige mannen uit zich te verkiezen en met Paulus en Bárnabas
te zenden naar Antiochíë, *namelijk*
Judas, die toegenaamd wordt Bársabas, en Silas, mannen die voorgangers waren onder de broeders;
23 en zij schreven door hen
dit *navolgende*: De Apostelen en
de Ouderlingen en de broeders
wenschen den broederen uit de
heidenen, die in Antiochíë en Syrië en Cilicië zijn, zaligheid.
24 Nademaal wij gehoord hebben dat sommigen, die van ons
uitgegaan zijn, u met woorden
ontroerd hebben, en uwe zielen
wankelend gemaakt, zeggende dat
gij moet besneden worden en de
Wet onderhouden, welken wij *dat*
niet bevolen hadden,
25 zoo heeft het ons eendrachtiglijk te zamen zijnde, goedgedacht, *eenige* mannen te verkiezen en tot u te zenden met onze
geliefden, Bárnabas en Paulus,
26 menschen die hunne zielen
overgegeven hebben voor den
naam onzes Heeren Jezus Christus.
27 Wij hebben dan Judas en
Silas gezonden, die óók met den
mond hetzelfde zullen verkondigen.
28 Want het heeft den Heiligen
Geest en ons goedgedacht, uliеden geenen meerderen last op te
leggen dan deze noodzakelijke
dingen:
29 *namelijk* dat gij u onthoudt
van hetgeen den afgoden geofferd
is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke
dingen indien gij uzelven wacht,
zoo zult gij wèl doen. Vaarwel.
30 Dezen dan hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochíë; en de menigte vergaderd
hebbende, gaven zij den brief over.
31 En zij, *dien* gelezen hebbende, verblijdden zich over de
vertroosting.
32 Judas nu en Silas, die ook
zelven Profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden,
en versterkten ze.
33 En als zij *daar* een tijd*lang*
vertoefd hadden, lieten hen de
broeders *wederom* gaan met vrede,
tot de Apostelen.
34 Maar het dacht Silas goed
aldaar te blijven.
35 En Paulus en Bárnabas onthielden zich te Antiochíë, leerende
en verkondigende met nog vele
anderen het Woord des Heeren.
36 En na eenige dagen zeide
Paulus tot Bárnabas: Laat ons
nu wederkeeren, en bezoeken onze
broeders in elke stad in welke wij
het Woord des Heeren verkondigd hebben, hoe zij het hebben.
37 En Bárnabas ried dat zij
Johannes, die genaamd is Marcus,
zouden medenemen;
38 maar Paulus achtte billijk
dat men dien niet zoude medenemen, die van Pamfylië af van

hen was afgeweken, en met hen
niet was gegaan tot het werk.
39 Daar ontstond dan eene verbittering, alzoo dat zij van elkander gescheiden zijn, en dat Bárnabas Marcus medenam en naar Cyprus afvoer.
40 Maar Paulus verkoos Silas, en reisde henen, der genade Gods van de broederen bevolen zijnde;
41 en hij doorreisde Syrië en Cilicië, versterkende de gemeenten.

HOOFDSTUK 16.

EN hij kwam te Derbe en Lystra. En zie, aldaar was een zeker discipel met name Timótheüs, zoon van eene geloovige Joodsche vrouw, maar van eenen Griekschen vader;
2 welken *goede* getuigenis gegeven werd van de broederen te Lystra en Iconium.
3 Deze wilde Paulus dat met hem zoude reizen; en hij nam en besneed hem, om der Joden wil die in die plaatsen waren; want zij kenden allen zijnen vader dat hij een Griek was.
4 En als zij de steden doorreisden, gaven zij hun de ordonnantiën over, die van de Apostelen en de Ouderlingen te Jeruzalem goedgevonden waren, om *die* te onderhouden.
5 De gemeenten dan werden bevestigd in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal.
6 En als zij Frygië en het land van Galatië doorgereisd hadden, werden zij van den Heiligen Geest verhinderd het Woord in Azië te spreken;
7 *en* aan Mysië gekomen zijnde, poogden zij naar Bithynië te reizen; en de Geest liet het hun niet toe;
8 en zij Mysië voorbijgereisd zijnde, kwamen af naar Troas.
9 En van Paulus werd in den nacht een gezicht gezien: daar was een Macedonisch man staande, die hem bad en zeide: Kom óver in Macedonië en help ons.
10 Als hij nu dit gezicht gezien had, zoo zochten wij terstond naar Macedonië te reizen, besluitende *daaruit*, dat ons de Heere geroepen had om denzelven het Evangelie te verkondigen.
11 Van Troas dan afgevaren zijnde, liepen wij recht naar Samothrace, en den volgenden *dag* naar Neápolis;
12 en van daar naar Filippi, welke is de eerste stad van dit deel van Macedonië, eene kolonie; en wij onthielden ons in die stad ettelijke dagen.
13 En op den dag des sabbats gingen wij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden, en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen die samengekomen waren.
14 En eene zekere vrouw, met name Lydia, eene purperverkoopster van de stad Thyatíra, die God diende, hoorde *ons*; welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.
15 En als zij gedoopt was en haar huis, bad zij *ons*, zeggende: Indien gij hebt geoordeeld dat ik den Heere getrouw ben, zoo komt in mijn huis en blijft er; en zij dwong ons.
16 En het geschiedde als wij tot het gebed henengingen, dat

eene zekere dienstmaagd, hebbende eenen waarzeggenden geest, ons ontmoette, welke haren heeren groot gewin toebracht met waarzeggen.
17 Deze volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze menschen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons den weg der zaligheid verkondigen.
18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus *daarover* ontevreden zijnde, keerde zich om, en zeide tot den geest: Ik gebied u in den naam van Jezus Christus dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit ter zelfder ure.
19 Als nu de heeren van dezelve zagen dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas en trokken ze naar de markt voor de oversten;
20 en als zij ze tot de hoofdmannen gebracht hadden, zeiden zij: Deze menschen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn;
21 en zij verkondigen zeden die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen of te doen, alzoo wij Romeinen zijn.
22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen hun de kleederen afgescheurd hebbende, bevalen ze te geeselen;
23 en als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij ze in de gevangenis, en geboden den stokbewaarder dat hij ze zekerlijk bewaren zoude;
24 dewelke zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in den binnensten kerker en verzekerde hunne voeten in den stok.
25 En omtrent middernacht baden Paulus en Silas en zongen Gode lofzangen, en de gevangenen hoorden naar hen.
26 En daar geschiedde snellijk eene groote aardbeving, alzoo dat de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden alle de deuren geopend, en de banden van allen werden los.
27 En de stokbewaarder wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard en zoude zichzelven omgebracht hebben, meenende dat de gevangenen ontvloden waren.
28 Maar Paulus riep met groote stem, zeggende: Doe uzelven geen kwaad; want wij zijn allen hier.
29 En als hij licht geëischt had, sprong hij in en werd zeer bevende en viel neder *aan de voeten* van Paulus en Silas;
30 en hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: *Lieve* heeren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde?
31 En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.
32 En zij spraken tot hem het Woord des Heeren, en tot allen die in zijn huis waren.
33 En hij nam hen tot zich in die ure des nachts, en wiesch *hen* van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en alle de zijnen;
34 en hij bracht ze in zijn huis en zette *hun* de tafel voor, en verheugde zich dat hij met al zijn huis aan God geloovig geworden was.
35 En als het dag geworden was, zonden de hoofdmannen de

stadsdienaars, zeggende: Laat die menschen los.

36 En de stokbewaarder boodschapte deze woorden aan Paulus, *zeggende:* De hoofdmannen hebben gezonden dat gij zoudt losgelaten worden: gaat dan nu uit en reist henen in vrede.

37 Maar Paulus zeide tot hen: Zij hebben ons die Romeinen zijn, onveroordeeld in 't openbaar gegeeseld en in de gevangenis geworpen, en werpen ze ons nu heimelijk daaruit? Niet alzoo; maar dat ze zelven komen en ons uitleiden.

38 En de stadsdienaars boodschapten deze woorden wederom den hoofdmannen; en zij werden bevreesd, hoorende dat zij Romeinen waren;

39 en zij komende, baden hen, en als zij ze uitgeleid hadden, begeerden zij dat ze uit de stad gaan zouden.

40 En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen zij in bij Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij hen, en gingen uit *de stad.*

HOOFDSTUK 17.

EN door Amfipolis en Apollonia *hunnen* weg genomen hebbende, kwamen zij te Thessaloníca, alwaar eene Synagoge der Joden was.

2 En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging bij hen in; en drie sabbatten lang handelde hij met hen uit de Schriften,

3 *dezelve* openende, en voor *oogen* stellende dat de Christus moest lijden en opstaan uit de dooden, en dat deze Jezus is de Christus, dien ik, *zeide hij*, ulieden verkondig.

4 En sommigen uit hen geloofden en werden aan Paulus en Silas toegevoegd, en van de godsdienstige Grieken eene groote menigte, en van de voornaamste vrouwen niet weinige.

5 Maar de Joden die ongehoorzaam waren, *dit* benijdende, namen tot zich eenige booze mannen uit de marktboeven, en maakten dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad; en op het huis Jasons aanvallende, zochten zij ze tot het volk te brengen.

6 En als zij ze niet vonden, trokken zij Jason en eenige broeders voor de oversten der stad, roepende: Dezen, die de wereld in beroering hebben gebracht, zijn ook hier gekomen,

7 welke Jason in *zijn huis* genomen heeft; en alle dezen doen tegen de geboden des Keizers, zeggende dat er een andere Koning is, *namelijk* Jezus.

8 En zij beroerden de schare en de oversten der stad die dit hoorden;

9 doch als zij van Jason en de anderen genoegdoening ontvangen hadden, lieten zij ze gaan.

10 En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Beréa; welke daar gekomen zijnde, henengingen naar de Synagoge der Joden:

11 en dezen waren edeler dan die te Thessaloníca waren, *als* die het Woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzóó waren.

12 Velen dan uit hen geloofden,

en van de Grieksche achtbare
vrouwen en van de mannen niet
weinige;
13 maar als de Joden van Thes-
salonica verstonden dat het Woord
Gods ook te Beréa van Paulus
verkondigd werd, kwamen zij ook
dáár en bewogen de scharen.
14 Doch de broeders zonden
toen van stonde aan Paulus weg,
dat hij ging als naar de zee; maar
Silas en Timótheüs bleven aldaar.
15 En die Paulus geleidden,
brachten hem tot Athene toe; en
als zij bevel gekregen hadden aan
Silas en Timótheüs, dat zij ten
spoedigste tot hem zouden komen,
vertrokken zij.
16 En terwijl Paulus hen te
Athene verwachtte, werd zijn geest
in hem ontstoken, ziende dat de
stad zoozeer afgodisch was.
17 Hij handelde dan in de Sy-
nagoge met de Joden en met de-
genen die godsdienstig waren, en
op de markt alle dagen met de-
genen die *hem* voorkwamen.
18 En sommigen van de Epicu-
reïsche en Stoïsche philosofen stre-
den met hem, en sommigen zeiden:
Wat wil toch deze klapper zeg-
gen? maar anderen *zeiden*: Hij
schijnt een verkondiger te zijn van
vreemde goden, omdat hij hun Je-
zus en de opstanding verkondigde.
19 En zij namen hem en brach-
ten *hem* op de *plaats*, *genaamd*
Areópagus, zeggende: Kunnen wij
niet weten welke deze nieuwe leer
is, waar gij van spreekt?
20 Want gij brengt eenige
vreemde dingen voor onze ooren;
wij willen dan weten wat toch dit
zijn wil.
21 (Allen die van Athene nu,
en de vreemdelingen die zich daar
onthielden, besteedden *hunnen*
tijd tot niets anders dan om wat
nieuws te zeggen en te hooren.)
22 En Paulus staande in het
midden van de *plaats*, *genaamd*
Areópagus, zeide: Gij mannen
van Athene, ik bemerk dat gij
alleszins gelijk als godsdienstiger
zijt;
23 want *de stad* doorgaande, en
aanschouwende uwe heiligdom-
men, heb ik ook een altaar ge-
vonden, op hetwelk een opschrift
stond: DEN ONBEKENDEN GOD. De-
zen dan, dien gij niet kennende
dient, verkondig ìk ulieden.
24 De God die de wereld ge-
maakt heeft en alles wat daarin
is, deze zijnde een Heere des he-
mels en der aarde, woont niet in
tempelen met handen gemaakt,
25 en wordt ook van menschen-
handen niet gediend *als* iets be-
hoevende, alzoo Hij zelf allen het
leven en den adem en alle dingen
geeft,
26 en heeft uit éénen bloede
het gansche geslacht der menschen
gemaakt, om op den geheelen
aardbodem te wonen, bescheiden
hebbende de tijden te voren geor-
dineerd, en de bepalingen van
hunne woning,
27 opdat zij den Heere zouden
zoeken, of zij Hem immers tasten
en vinden mochten, hoewel Hij
niet ver is van een iegelijk van ons.
28 Want in Hem leven wij, en
bewegen wij ons, en zijn wij,
gelijk ook eenigen van uwe poëten
gezegd hebben: Want wij zijn ook
zijn geslacht.
29 Wij dan zijnde Gods geslacht,
moeten niet meenen dat de God-

heid goud of zilver of steen gelijk is, welke door menschenkunst en bedenking gesneden zijn.

30 God dan de tijden der onwetendheid voorbijgezien hebbende, verkondigt nu allen menschen alom dat zij zich bekeeren:

31 daarom dat Hij eenen dag gesteld heeft op welken Hij den aardbodem rechtvaardiglijk zal oordeelen, door eenen man dien Hij *daartoe* geordineerd heeft, verzekering *daarvan* doende aan allen, dewijl Hij hem uit de dooden opgewekt heeft.

32 Als zij nu van de opstanding der dooden hoorden, spotten sommigen *daarmede*, en sommigen zeiden: Wij zullen u wederom hiervan hooren.

33 En alzoo is Paulus uit het midden van hen weggegaan;

34 doch sommige mannen hingen hem aan en geloofden, onder welke ook Dionysius de Areópagiet was, en eene vrouw, met name Dámaris, en anderen met hen.

HOOFDSTUK 18.

En na dezen scheidde Paulus van Athene en kwam te Corinthe,

2 en vond eenen zekeren Jood, met name Aquila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Italië gekomen was, en Priscilla zijne vrouw (omdat Claudius bevolen had dat alle de Joden uit Rome vertrekken zouden), en hij ging tot hen;

3 en omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen en werkte; want zij waren tentenmakers van handwerk.

4 En hij handelde op elken sabbat in de Synagoge, en bewoog *tot het geloof* Joden en Grieken.

5 En als Silas en Timótheüs van Macedonië afgekomen waren, werd Paulus door den Geest gedrongen, betuigende den Joden dat Jezus is de Christus.

6 Maar als zij wederstonden en lasterden, schudde hij *zijne* kleederen af en zeide tot hen: Uw bloed *zij* op uw hoofd; ik ben rein, *en* van nu af zal ik tot de heidenen henengaan.

7 En van daar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van eenen *man*, met name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de Synagoge.

8 En Crispus, de overste der Synagoge, geloofde aan den Heere met geheel zijn huis, en velen van de Corinthiërs *hem* hoorende, geloofden en werden gedoopt.

9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezicht in den nacht: Wees niet bevreesd, maar spreek, en zwijg niet;

10 want ik ben met u, en niemand zal *de hand* aan u leggen om u kwaad te doen; want ik heb veel volk in deze stad.

11 En hij onthield zich *aldaar* een jaar en zes maanden, leerende onder hen het Woord Gods.

12 Maar als Gallio Stadhouder van Achája was, stonden de Joden eendrachtiglijk tegen Paulus op, en brachten hem voor den Rechterstoel,

13 zeggende: Déze raadt den menschen aan, dat ze God zouden dienen tegen de Wet.

14 En als Paulus *zijnen* mond zoude opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zoo daar eenig ongelijk of kwaad stuk *begaan* was, o Joden, zoo zoude ik met reden ulieden verdragen;

15 maar indien daar geschil is

over een woord en namen en *over* de Wet die onder u is, zoo zult gijzelven toezien; want ik wil over deze dingen geen Rechter zijn.

16 En hij dreef ze weg van den Rechterstoel.

17 Maar alle de Grieken namen Sósthenes, den overste der Synagoge, en sloegen *hem* voor den Rechterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.

18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en voer van daar naar Syrië, en Priscilla en Aquila met hem, *zijn* hoofd te Cenchrea geschoren hebbende; want hij had eene gelofte *gedaan.*

19 En hij kwam te Éfeze aan, en liet ze aldaar; maar híj ging in de Synagoge en handelde met de Joden.

20 En als zij baden dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet;

21 maar hij nam afscheid van hen, zeggende: Ik moet volstrekt het toekomende feest te Jeruzalem houden; doch ik zal tot u wederkeeren, zoo God wil. En hij voer weg van Éfeze.

22 En als hij te Cesaréa was gekomen, ging hij òp *naar Jeruzalem*, en de gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochíë;

23 en als hij *aldaar* eenigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galatië en Frygië, versterkende alle de discipelen.

24 En een zekere Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandríër, een welsprekend man, kwam te Éfeze, machtig zijnde in de Schriften.

25 Deze was in den weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstiglijk de zaken des Heeren, wetende alleenlijk den doop van Johannes;

26 en deze begon vrijmoediglijk te spreken in de Synagoge. En als Aquila en Priscilla hem gehoord hadden, namen zij hem tot zich en leiden hem den weg Gods nauwkeuriger uit.

27 En als hij naar Achája wilde reizen, schreven de broeders, *hem* vermaand hebbende, aan de discipelen dat zij hem ontvangen zouden; welke daar gekomen zijnde, veel heeft toegebracht aan degenen die geloofden door de genade.

28 Want hij overtuigde de Joden met grooten ernst in het openbaar, bewijzende door de Schriften dat Jezus de Christus was.

HOOFDSTUK 19.

EN het geschiedde terwijl Apollos te Corinthe was, dat Paulus de bovenste deelen *des lands* doorreisd hebbende, te Éfeze kwam; en eenige discipelen *aldaar* vindende,

2 zeide hij tot hen: Hebt gij den Heiligen Geest ontvangen als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: Wij hebben zelfs niet gehoord of er een Heilige Geest is.

3 En hij zeide tot hen: Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: In den doop van Johannes.

4 Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt den doop der bekeering, zeggende tot het volk dat zij gelooven zouden in dengenen die na hem kwam, dat is in Christus Jezus.

5 En die *hem* hoorden, werden gedoopt in den naam des Heeren Jezus;

6 en als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen, en zij spraken met *vreemde* talen en profeteerden.

7 En alle dezen waren omtrent twaalf mannen.

8 En hij ging in de Synagoge en sprak vrijmoediglijk drie maanden lang, *met hen* handelende en *hun* aanradende de zaken van het Koninkrijk Gods.

9 Maar als sommigen verhard werden en ongehoorzaam waren, kwaadsprekende van den weg *des Heeren* voor de menigte, week hij van hen en scheidde de discipelen af, dagelijks handelende in de school van zekeren Tyrannus.

10 En dit geschiedde twee jaren lang, alzoo dat allen die in Azië woonden, het Woord des Heeren Jezus hoorden, beiden Joden en Grieken.

11 En God deed ongewone krachten door de handen van Paulus,

12 alzoo dat ook van zijn lijf op de kranken gedragen werden de zweetdoeken of gordeldoeken, en dat de ziekten van hen weken en de booze geesten van hen uitvoeren.

13 En sommigen van de omzwervende Joden, zijnde *duivelbezweerders*, hebben zich onderwonden den naam des Heeren Jezus te noemen over degenen die booze geesten hadden, zeggende: Wij bezweren u bij Jezus dien Paulus predikt.

14 *Dezen* nu waren zekere zeven zonen van Sceva, een Joodschen Overpriester, die dit deden.

15 Maar de booze geest antwoordende, zeide: Jezus ken ik, en *van* Paulus weet ik; maar gijlieden, wie zijt gij?

16 En de mensch in welken de booze geest was, sprong op hen, en hen meester geworden zijnde, kreeg hij de overhand tegen hen, alzoo dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden.

17 En dit werd allen bekend, beiden Joden en Grieken die te Éfeze woonden, en daar viel eene vrees over hen allen, en de naam des Heeren Jezus werd grootgemaakt;

18 en velen dergenen die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hunne daden.

19 Velen ook dergenen die ijdele *kunsten* gepleegd hadden, brachten de boeken bijeen en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid, en berekenden de waarde derzelve, en bevonden *die* vijftig duizend zilveren *penningen*.

20 Alzoo wies het Woord des Heeren met macht en nam de overhand.

21 En als deze dingen volbracht waren, nam Paulus voor in den geest, Macedonië en Achaje doorgegaan hebbende, naar Jeruzalem te reizen, zeggende: Nadat ik aldaar zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien.

22 En als hij naar Macedonië gezonden had twee van degenen die hem dienden, *namelijk* Timótheüs en Erastus, bleef hijzelf een tijd*lang* in Azië.

23 Maar op dien tijd ontstond daar geene kleine beroerte vanwege den weg *des Heeren*.

24 Want een, met name Demétrius, een zilversmid die *kleine* zilveren tempelen van Diana maakte, bracht dien van die kunst geen klein gewin toe;

25 welke hij samenvergaderd
hebbende met de handwerkers van
dergelijke dingen, zeide: Mannen,
gij weet dat wij uit dit gewin
onze welvaart hebben;
26 en gij ziet en hoort, dat
deze Paulus veel volk niet alleen
van Éfeze maar ook bijna van
geheel Azië overreed en afgekeerd
heeft, zeggende, dat het geen go-
den zijn die met handen gemaakt
worden;
27 en wij zijn niet alleen in
gevaar dat dit deel in verachting
kome, maar dat ook de tempel
van de groote godin Diana als
niets geacht zal worden, en dat
ook hare majesteit zal ten onder
gaan, aan welke gansch Azië en
de *geheele* wereld godsdienst be-
wijst.
28 Als zij nu *dit* hoorden, wer-
den zij vol van toornigheid en
riepen, zeggende: Groot is de
Diana der Efeziërs!
29 En de geheele stad werd vol
verwarring, en zij liepen met
een gedruisch eendrachtiglijk naar
de schouwplaats, met zich trekken-
de Gajus en Aristarchus, Macedo-
niërs, metgezellen van Paulus op
de reis.
30 En als Paulus tot het volk
wilde ingaan, lieten de discipelen
het hem niet toe;
31 en sommigen ook der over-
sten van Azië, die vrienden *van*
hem waren, zonden tot hem en
baden dat hij zichzelven op de
schouwplaats niet zoude begeven.
32 Zij riepen dan *de één dit*,
de ander wat anders; want de
vergadering was verward, en het
meeren*deel* wist niet om wat oor-
zaak zij samengekomen waren.
33 En zij deden Alexander uit
de schare voorkomen, alzoo hem
de Joden voortstieten; en Alexan-
der gewenkt hebbende met de
hand, wilde bij het volk verant-
woording doen.
34 Maar als zij verstonden dat
hij een Jood was, werd daar ééne
stem van allen, roepende omtrent
twee uren lang: Groot is de
Diana der Efeziërs!
35 En als de *stads*schrijver de
schare gestild had, zeide hij: Gij
mannen van Éfeze, wat mensch is
er toch die niet weet, dat de stad
der Efeziërs de tempelbewaarster
is van de groote godin Diana, en
van *het beeld* dat uit den hemel
gevallen is?
36 Dewijl dan deze dingen onwe-
dersprekelijk zijn, zoo is het behoor-
lijk dat gij stil zijt en niets onbe-
dachts doet.
37 Want gij hebt deze mannen
hier gebracht, die noch tempel-
roovers zijn noch uwe godin las-
teren.
38 Indien dan nu Demétrius,
en die met hem van de kunst
zijn, tegen iemand eenige zaak
hebben, de rechtsdagen worden
gehouden, en daar zijn Stadhou-
ders: laat ze elkander verklagen.
39 En indien gij iets van andere
dingen verzoekt, dat zal in eene
wettige vergadering beslecht wor-
den.
40 Want wij staan in gevaar dat
wij van oproer zullen verklaagd
worden om *den dag* van heden,
alzoo daar geene oorzaak is waar-
door wij reden zullen kunnen geven
van dezen oploop. En dit gezegd
hebbende, liet hij de vergadering
gaan.

HOOFDSTUK 20.

NADAT nu het oproer gestild
was, Paulus de discipelen tot zich
geroepen en gegroet hebbende,
ging uit om naar Macedonië te
reizen.
2 En als hij die deelen doorge-
reisd en hen met vele redenen
vermaand had, kwam hij in Grie-
kenland;
3 en als hij *aldaar* drie maan-
den doorgebracht had, en hem van
de Joden lagen gelegd werden als
hij naar Syrië zoude varen, zoo
werd hij van zin weder te keeren
door Macedonië.
4 En hem vergezelschapte tot
in Azië Sópater van Beréa, en
van de Thessalonicenzen Aristar-
chus en Secundus, en Gajus van
Derbe, en Timótheüs, en van die
van Azië Tychicus en Trófimus:
5 dezen vooraf henengegaan
zijnde, wachtten ons te Troas.
6 Wij nu voeren af van Filippi
na de dagen der ongehevelde *broo-
den*, en kwamen in vijf dagen bij
hen te Troas, alwaar wij ons ze-
ven dagen onthielden.
7 En op den eersten *dag* der
week, als de discipelen bijeenge-
komen waren om brood te breken,
handelde Paulus met hen, zullen-
de des anderen daags verreizen;
en hij strekte *zijne* rede uit tot
middernacht;
8 en er waren vele lichten in de
opperzaal waar zij vergaderd waren.
9 En een zeker jongeling, met
name Eutychus, zat in het venster,
en met eenen diepen slaap overval-
len zijnde, alzoo Paulus lang *tot
hen* sprak, door den slaap neder-
stortende, viel van de derde zol-
dering nederwaarts en werd dood
opgenomen.
10 Doch Paulus afgekomen zijn-
de, viel op hem, en *hem* om-
vangende, zeide hij: Weest niet
beroerd, want zijne ziel is in hem.
11 En als hij *weder* boven ge-
gaan was, en brood gebroken en
wat gegeten had, en lang, tot den
dageraad toe, met hen gesproken
had, vertrok hij alzoo.
12 En zij brachten den knecht
levend, en waren bovenmate ver-
troost.
13 Maar wij vooruit naar het
schip gegaan zijnde, voeren af
naar Assus, waar wij Paulus zou-
den innemen; want hij had het
alzóó bevolen, en hijzelf zoude
te voet gaan.
14 En als hij zich te Assus bij
ons gevoegd had, namen wij hem
in, en kwamen te Mityléne;
15 en van daar afgevaren zijnde,
kwamen wij den volgenden *dag*
tegen Chios over, en des anderen
daags leiden wij aan te Samos,
en bleven te Trogyllium, en den
dag daaraan kwamen wij te Miléte.
16 Want Paulus had voorge-
nomen Éfeze voorbij te varen, opdat
hij niet den tijd in Azië zoude
verslijten; want hij spoedde zich,
om (zoo het hem mogelijk was)
op den Pinksterdag te Jeruzalem
te zijn.
17 Maar hij zond van Miléte
naar Éfeze, en hij ontbood de
Ouderlingen der gemeente;
18 en als zij tot hem gekomen
waren, zeide hij tot hen: Gijlie-
den weet, van den eersten dag
af dat ik in Azië ben aangekomen,
hoe ik bij u den ganschen tijd
geweest ben,

19 dienende den Heere met alle
ootmoedigheid, en vele tranen,
en verzoekingen, die mij overkomen
zijn door de lagen der
Joden;
20 hoe ik niets achtergehouden
heb van hetgeen nuttig was, dat
ik u niet zoude verkondigd en u
geleerd hebben, in het openbaar en
bij de huizen,
21 betuigende beiden Joden en
Grieken de bekeering tot God en
het geloof in onzen Heere Jezus
Christus.
22 En nu zie, ik, gebonden zijnde
door den Geest, reis naar Jeruzalem,
niet wetende wat mij daar
ontmoeten zal,
23 dan dat de Heilige Geest van
stad tot stad betuigt, zeggende,
dat mij banden en verdrukkingen
aanstaande zijn.
24 Maar ik acht op geen ding,
en houd mijn leven niet dierbaar
voor mijzelven, opdat ik mijnen
loop met blijdschap moge volbrengen,
en den dienst welken ik van
den Heere Jezus ontvangen heb,
om te betuigen het Evangelie der
genade Gods.
25 En nu zie, ik weet dat gij
allen, waar ik doorgegaan ben,
predikende het Koninkrijk Gods,
mijn aangezicht niet meer zien
zult.
26 Daarom betuig ik ulieden op
dezen huidigen dag, dat ik rein
ben van het bloed van *u* allen;
27 want ik heb niets achtergehouden,
dat ik u niet zoude
verkondigd hebben al den raad
Gods.
28 Zoo hebt dan acht op uzelven,
en op de geheele kudde over dewelke
de Heilige Geest u tot opzieners
gesteld heeft, om de gemeente
Gods te weiden, welke
Hij verkregen heeft door zijn eigen
bloed.
29 Want dit weet ik, dat na
mijn vertrek zware wolven tot u
inkomen zullen, die de kudde niet
sparen;
30 en uit uzelven zullen mannen
opstaan, sprekende verkeerde dingen,
om de discipelen af te trekken
achter zich.
31 Daarom waakt, en gedenkt,
dat ik drie jaren *lang* nacht en
dag niet opgehouden heb een
iegelijk met tranen te vermanen.
32 En nu, broeders, ik beveel
u Gode en den Woorde zijner genade,
die machtig is *u* op te bouwen
en u een erfdeel te geven
onder alle de geheiligden.
33 Ik heb niemands zilver of
goud of kleeding begeerd;
34 en gijzelven weet, dat deze
handen tot mijne nooddruft, en
dengenen die met mij waren, gediend
hebben.
35 Ik heb u in alles getoond,
dat men alzóó arbeidende, de zwakken
moet opnemen, en gedenken
aan de woorden des Heeren Jezus,
dat hij gezegd heeft: Het is zaliger
te geven dan te ontvangen.
36 En als hij dit gezegd had,
heeft hij nederknielende met hen
allen gebeden.
37 En daar werd een groot geween
van *hen* allen; en zij vallende
om den hals van Paulus,
kusten hem,
38 zeer bedroefd zijnde, allermeest
over het woord dat hij gezegd
had, dat zij zijn aangezicht
niet meer zien zouden. En zij
geleidden hem naar het schip.

HOOFDSTUK 21.

EN als het geschiedde dat wij
van hen gescheiden en afgevaren
waren, zoo liepen wij rechtuit en
kwamen te Cos, en den *dag* daar-
aan te Rhodus, en van daar te
Pátara.
2 En een schip gevonden heb-
bende dat naar Fenicië overvoer,
gingen wij er in en voeren af.
3 En als wij Cyprus in 't gezicht
gekregen en dat aan de linker*hand*
gelaten hadden, voeren wij naar
Syrië, en kwamen aan te Tyrus;
want het schip zoude aldaar den
last ontladen.
4 En de discipelen gevonden
hebbende, bleven wij daar zeven
dagen; dewelke tot Paulus zeiden
door den Geest, dat hij niet zoude
opgaan naar Jeruzalem.
5 Toen het nu geschiedde dat
wij deze dagen doorgebracht had-
den, gingen wij uit en reisden
voort; en zij geleidden ons allen
met vrouwen en kinderen tot bui-
ten de stad, en aan den oever ne-
derknielende, hebben wij gebeden;
6 en als wij elkander gegroet
hadden, gingen wij in het schip,
maar zijlieden keerden weder *elk*
naar het zijne.
7 Wij nu de vaart volbracht
hebbende van Tyrus, kwamen aan
te Ptolemaïs, en de broeders ge-
groet hebbende, bleven éénen dag
bij hen.
8 En des anderen *daags* gin-
gen Paulus en wij die met hem
waren, van daar en kwamen te
Cesaréa; en gegaan zijnde in het
huis van Filippus den Evangelist
(die *een* was van de zeven), ble-
ven wij bij hem.
9 Deze nu had vier dochters,
nog maagden, die profeteerden.
10 En als wij *daar* vele dagen
gebleven waren, kwam er een
zeker Profeet af van Judéa, met
name Ágabus;
11 en hij kwam tot ons, en nam
den gordel van Paulus, en zichzelven
handen en voeten gebonden heb-
bende, zeide: Dit zegt de Heilige
Geest: Den man wiens deze gordel
is, zullen de Joden alzóó te Jeru-
zalem binden, en overleveren in de
handen der heidenen.
12 Als wij nu dit hoorden, ba-
den beiden wij en die van die
plaats waren, dat hij niet zoude
opgaan naar Jeruzalem.
13 Maar Paulus antwoordde:
Wat doet gij dat gij weent en mijn
hart week maakt? Want ik ben
bereid niet alleen gebonden te
worden, maar ook te sterven te
Jeruzalem voor den naam des
Heeren Jezus.
14 En als hij zich niet liet af-
raden, hielden wij ons tevreden,
zeggende: De wil des Heeren ge-
schiede!
15 En na die dagen maakten wij
ons gereed en gingen òp naar
Jeruzalem;
16 en met ons gingen ook *som-
migen* der discipelen van Cesaréa,
leidende *met zich* eenen zekeren
Mnason van Cyprus, eenen ouden
discipel, bij denwelken wij zouden
te huis liggen.
17 En als wij te Jeruzalem ge-
komen waren, ontvingen ons de
broeders blijdelijk.
18 En den volgenden *dag* ging
Paulus met ons in bij Jacobus;
en alle de Ouderlingen waren daar
gekomen.

19 En als hij ze gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de heidenen door zijnen dienst gedaan had.

20 En zij *dat* gehoord hebbende, loofden den Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoevele duizenden van Joden er zijn die gelooven, en zij zijn allen ijveraars voor de Wet;

21 en zij zijn aangaande u bericht, dat gij alle de Joden die onder de heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende dat zij de kinderen niet zouden besnijden noch naar de wijzen *der Wet* wandelen.

22 Wat is er dan *te doen*? Het is zeer noodig dat de menigte samenkome; want zij zullen hooren dat gij gekomen zijt.

23 Doe dan hetgeen wij u zeggen. Wij hebben vier mannen die eene gelofte gedaan hebben:

24 neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd bescheren mogen, en allen mogen weten, dat er niets aan is *van* hetgeen waarvan zij aangaande u bericht zijn, maar *dat* gij *alzóó* wandelt, dat gij ook zelf de Wet onderhoudt.

25 Doch van de heidenen die gelooven, hebben wij geschreven en goedgevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan dat zij zich wachten van hetgeen den afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij.

26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en den dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in den Tempel, en verkondigde dat de dagen der heiliging vervuld waren, *blijvende daar* totdat voor een iegelijk van hen de offerande opgeofferd was.

27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azië in den Tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem,

28 roepende: Gij Israëlietische mannen, komt te hulp! Deze is de mensch die tegen het volk en de Wet en deze plaats allen overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in den Tempel gebracht, en heeft deze heilige plaats ontheiligd.

29 Want zij hadden te voren Trófimus den Efeziër met hem in de stad gezien, welken zij meenden dat Paulus in den Tempel gebracht had.

30 En de geheele stad kwam in beroering, en het volk liep samen, en zij grepen Paulus en trokken hem buiten den Tempel; en terstond werden de deuren gesloten.

31 En als zij hem zochten te dooden, kwam het gerucht tot den overste der bende, dat geheel Jeruzalem in verwarring was;

32 welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen over honderd tot zich nam, en naar hen toe liep. Zij nu den overste en de krijgsknechten ziende, hielden òp van Paulus te slaan.

33 Toen naderde de overste en greep hem, en beval dat men *hem* met twee ketenen zoude binden, en vraagde, wie hij was en wat hij gedaan had.

34 En onder de schare riep *de één dit*, de ander wat anders;

doch als hij de zekerheid niet kon weten vanwege de beroerte, beval hij dat men hem in de legerplaats zoude brengen.
35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het dat hij van de krijgsknechten gedragen werd, vanwege het geweld der schare;
36 want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem!
37 En als Paulus *nu* in de legerplaats zoude geleid worden, zeide hij tot den overste: Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij zeide: Kent gij Grieksch?
38 Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die vóór deze dagen oproer verwekte en de vier duizend moordenaars naar de woestijn uitleidde?
39 Maar Paulus zeide: Ik ben een Joodsch man van Tarsus, een burger van eene niet onvermaarde stad in Cilicië, en ik bid u, laat mij toe tot het volk te spreken.
40 En als hij het toegelaten had, Paulus staande op de trappen, wenkte met de hand tot het volk; en als daar groote stilte geworden was, sprak hij ze aan in de Hebreeuwsche taal, zeggende:

HOOFDSTUK 22.

MANNEN broeders en vaders, hoort mijne verantwoording die *ik* tegenwoordig tot u *doen zal.*
2 (Als zij nu hoorden dat hij hen in de Hebreeuwsche taal aansprak, hielden zij zich te meer stil. En hij zeide:)
3 Ik ben een Joodsch man, te Tarsus in Cilicië geboren, opgevoed in deze stad, aan de voeten Gamaliëls onderwezen naar de nauwgezetste wijze der vaderlijke Wet, zijnde een ijveraar Gods, gelijkerwijs gij allen heden zijt;
4 die dezen weg vervolgd heb tot den dood, bindende en in de gevangenissen overleverende beiden mannen en vrouwen:
5 gelijk mij ook de Hoogepriester getuige is, en de geheele Raad der Ouderlingen; van dewelke ik ook brieven genomen hebbende tot de broeders, ben naar Damascus gereisd, om ook degenen die dáár waren, gebonden te brengen naar Jeruzalem, opdat zij gestraft zouden worden.
6 Maar het geschiedde mij, als ik reisde en Damascus genaakte, omtrent den middag, dat snellijk uit den hemel een groot licht mij rondom omscheen;
7 en ik viel ter aarde, en ik hoorde eene stem, tot mij zeggende: Saul, Saul, wat vervolgt gij mij?
8 En ik antwoordde: Wie zijt gij Heere? En hij zeide tot mij: Ik ben Jezus de Nazarener welken gij vervolgt.
9 En die met mij waren, zagen wel het licht, en werden zeer bevreesd, maar de stem desgenen die tot mij sprak, hoorden zij niet.
10 En ik zeide: Heere, wat zal ik doen? En de Heere zeide tot mij: Sta op en ga henen naar Damascus, en aldaar zal met u gesproken worden van al hetgeen u geordineerd is te doen.
11 En als ik vanwege de heerlijkheid van dat licht niet zag, zoo werd ik bij de hand geleid van degenen die met mij waren, en kwam te Damascus.

12 En een zekere Ananías, een godvruchtig man naar de Wet, *goede* getuigenis hebbende van alle de Joden die *daar* woonden,

13 kwam tot mij, en bij *mij* staande, zeide tot mij: Saul, broeder, word weder ziende. En ter zelfder ure werd ik ziende op hem.

14 En hij zeide: De God onzer vaderen heeft u te voren verordineerd om zijnen wil te kennen, en den Rechtvaardige te zien, en de stem uit zijnen mond te hooren;

15 want gij zult hem *tot* getuige zijn bij alle menschen van hetgeen gij gezien en gehoord hebt.

16 En nu, wat vertoeft gij? Sta op, en laat u doopen en uwe zonden afwasschen, aanroepende den naam des Heeren.

17 En het gebeurde mij, als ik te Jeruzalem wedergekeerd was en in den Tempel bad, dat ik in eene vertrekking van zinnen was,

18 en dat ik hem zag, en hij tot mij zeide: Spoed u en ga inderhaast uit Jeruzalem; want zij zullen uwe getuigenis van mij niet aannemen.

19 En ik zeide: Heere, zij weten dat ik in de gevangenis wierp en in de Synagogen geeselde die in u geloofden;

20 en toen het bloed van Stéfanus uwen getuige vergoten werd, *dat* ik daar óók bij stond, en mede een welbehagen had in zijnen dood, en de kleederen bewaarde dergenen die hem doodden.

21 En hij zeide tot mij: Ga henen, want ik zal u ver tot de heidenen afzenden.

22 Zij hoorden hem nu tot dit woord toe; en zij verhieven hunne stem, zeggende: Weg van de aarde met zulk eenen; want het is niet behoorlijk dat hij leve!

23 En als zij riepen en de kleederen vàn zich smeten en stof in de lucht wierpen,

24 zoo beval de overste dat men hem in de legerplaats zoude brengen, en zeide dat men hem met geeselen onderzoeken zoude, opdat hij verstaan mocht om wat oorzaak zij alzóó over hem riepen.

25 En als zij hem met de riemen uitrekten, zeide Paulus tot den hoofdman over honderd die daar stond: Is het ulieden geoorloofd eenen Romeinschen mensch, en *dien* onveroordeeld, te geeselen?

26 Als nu de hoofdman over honderd *dat* hoorde, ging hij toe en boodschapte het den overste, zeggende: Zie wat gij te doen hebt; want deze mensch is een Romein.

27 En de overste kwam toe en zeide tot hem: Zeg mij, zijt gij een Romein? En hij zeide: Ja.

28 En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor eene groote som *gelds* verkregen. En Paulus zeide: Maar ik ben ook *een burger* geboren.

29 Terstond dan lieten zij van hem af, die hem zouden ondervocht hebben; en de overste werd óók bevreesd, toen hij verstond dat hij een Romein was, en dat hij hem had gebonden.

30 En des anderen *daags*, willende de zekerheid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los van de banden, en beval dat de Overpriesters en hun geheele Raad zouden komen; en Paulus afgebracht hebbende, stelde hij *hem* vóór hen.

HOOFDSTUK 23.

EN Paulus de oogen op den Raad houdende, zeide: Mannen broeders, ik heb met alle goede conscientie voor God gewandeld tot op dezen dag.

2 Maar de Hoogepriester Ananías beval dengenen die bij hem stonden, dat zij hem op den mond zouden slaan.

3 Toen zeide Paulus tot hem: God zal u slaan, gij gewitte wand! Zit gij ook om mij te oordeelen naar de Wet, en beveelt gij tegen de Wet dat men mij zal slaan?

4 En die daarbij stonden, zeiden: Scheldt gij den Hoogepriester Gods?

5 En Paulus zeide: Ik wist niet, broeders, dat het de Hoogepriester was; want daar is geschreven: Den overste uws volks zult gij niet vloeken.

6 En Paulus wetende dat het éene deel was van de Sadduceërs en het andere van de Farizeërs, riep in den Raad: Mannen broeders, ik ben een Farizeër, eens Farizeërs zoon: ik word over de hoop en opstanding der dooden geoordeeld.

7 En als hij dit gesproken had, ontstond er tweedracht tusschen de Farizeërs en de Sadduceërs, en de menigte werd verdeeld.

8 Want de Sadduceërs zeggen dat er geene opstanding is, noch Engel of geest; maar de Farizeërs belijden het beide.

9 En daar geschiedde een groot geroep; en de Schriftgeleerden van de zijde der Farizeërs stonden op en streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mensch; en indien een geest tot hem gesproken heeft of een Engel, laat ons tegen God niet strijden.

10 En als er groote tweedracht ontstaan was, de overste vreezende dat Paulus van hen verscheurd mocht worden, gebood dat het krijgsvolk zoude afkomen en hem uit het midden van hen wegrukken en in de legerplaats brengen.

11 En den volgenden nacht stond de Heere bij hem, en zeide: Heb goeden moed, Paulus; want gelijk gij te Jeruzalem van mij betuigd hebt, alzóó moet gij ook te Rome getuigen.

12 En als het dag geworden was, maakten sommigen van de Joden eene samenrotting, en vervloekten zichzelven, zeggende, dat zij noch eten noch drinken zouden, totdat zij Paulus zouden gedood hebben.

13 En zij waren meer dan veertig die dezen eed te zamen gedaan hadden;

14 dewelke gingen tot de Overpriesters en de Ouderlingen, en zeiden: Wij hebben onszelven met vervloeking vervloekt, niets te zullen nuttigen totdat wij Paulus zullen gedood hebben.

15 Gij dan nu, laat den overste weten met den Raad, dat hij hem morgen tot u afbrenge, alsof gij nader kennis zoudt nemen van zijne zaken; en wíj zijn bereid hem om te brengen, eer hij bij *u* komt.

16 En als de zoon van Paulus' zuster deze lage gehoord had, kwam hij daar en ging in de legerplaats, en boodschapte het Paulus.

17 En Paulus riep tot zich een van de hoofdmannen over honderd, en zeide: Leid dezen jongeling henen tot den overste; want hij heeft hem wat te boodschappen.
18 Deze dan nam hem en bracht *hem* tot den overste, en zeide: Paulus de gevangene heeft mij tot zich geroepen, en begeerd dat ik dezen jongeling tot u zoude brengen, die u wat heeft te zeggen.
19 De overste nu nam hem bij de hand, en ter zijde gegaan zijnde, vraagde hij: Wat is het dat gij mij hebt te boodschappen?
20 En hij zeide: De Joden zijn overeengekomen om van u te begeeren, dat gij Paulus morgen in den Raad zoudt afbrengen, alsof zij iets van hem nader zouden onderzoeken.
21 Doch geloof hen niet; want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, welke zichzelven met eene vervloeking verbonden hebben, noch te eten noch te drinken totdat zij hem zullen omgebracht hebben; en zij zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u.
22 De overste dan liet den jongeling gaan, *hem* gebiedende: Zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt.
23 En zekere twee van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt tweehonderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesaréa trekken, en zeventig ruiters, en tweehonderd schutters, tegen de derde ure des nachts;
24 en laat ze *zadel*beesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten en behouden overbrengen tot den Stadhouder Felix.
25 En hij schreef eenen brief, hebbende dezen inhoud:
26 Claudius Lysias aan den machtigsten stadhouder Felix groetenis.
27 Alzoo deze man van de Joden gegrepen was, en van hen omgebracht zoude geworden zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem *hun* ontnomen, bericht zijnde dat hij een Romein is;
28 en willende de zaak weten waarover zij hem beschuldigden, bracht ik hem af in hunnen Raad:
29 welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner Wet, maar geene beschuldiging tegen hem te zijn die den dood of banden waardig is.
30 En als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden eene lage tegen dezen man *gelegd* zoude worden, zoo heb ik *hem* terstond aan u gezonden, gebiedende ook den beschuldigers voor u te zeggen hetgeen zij tegen hem hadden. Vaarwel.
31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus en brachten hem des nachts tot Antípatris;
32 en des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij weder naar de legerplaats.
33 Dewelke als zij te Cesaréa gekomen waren en den brief den Stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus vóór hem gesteld.
34 En de Stadhouder *den brief* gelezen hebbende, vraagde uit wat

provincie hij was; en verstaande
dat hij van Cilicië was,
35 zeide hij: Ik zal u hooren
als ook uwe beschuldigers hier
zullen gekomen zijn. En hij beval
dat hij in het Rechthuis van
Herodes zoude bewaard worden.

HOOFDSTUK 24.

En vijf dagen daarna kwam de
Hoogepriester Ananías af met de
Ouderlingen en eenen zekeren voorspraak,
genaamd Tertullus, dewelke
verschenen voor den Stadhouder
tegen Paulus.
2 En als hij geroepen was, begon
Tertullus *hem* te beschuldigen,
zeggende:
3 Dat wij grooten vrede door u
bekomen, en dat *vele* loffelijke
diensten dezen volke geschieden
door uwe voorzichtigheid, machtigste
Felix, nemen wij gansche-lijk
en overal met alle dankbaarheid
aan.
4 Maar opdat ik u niet lang ophoude,
ik bid *u* dat gij ons, naar
uwe bescheidenheid, kortelijk hoort.
5 Want wij hebben dezen man
bevonden te zijn een pest, en een
die oproer verwekt onder alle de
Joden door de *gansche* wereld, en
een opperste voorstander van de
sekte der Nazareners;
6 die ook gepoogd heeft den
Tempel te ontheiligen; welken wij
ook gegrepen hebben en naar
onze Wet hebben willen oordeelen.
7 Maar Lysias de overste daarover
komende, heeft *hem* met
groot geweld uit onze handen weggebracht,
8 gebiedende zijnen beschuldigers
tot u te komen: van denwelken
gij zelf, *hem* onderzocht hebbende,
zult kunnen verstaan al hetgeen
waarvan wij hem beschuldigen.
9 En ook de Joden stemden het
toe, zeggende, dat deze dingen
alzóó waren.
10 Maar Paulus, als hem de
Stadhouder gewenkt had dat hij
zoude spreken, antwoordde: Dewijl
ik weet dat gij nu vele jaren
over dit volk Rechter geweest zijt,
zoo verantwoord ik mijzelven met
des te beteren moed:
11 alzoo gij kunt weten dat het
niet meer dan twaalf dagen zijn,
van dat ik ben opgekomen om
te aanbidden te Jeruzalem.
12 En zij hebben mij noch in
den Tempel gevonden tot iemand
sprekende of *eenige* samenrotting
des volks makende, noch in de
Synagogen, noch in de stad;
13 en zij kunnen niet bewijzen
waarvan zij mij nu beschuldigen.
14 Maar dit beken ik u, dat
ik, naar dien weg welken zij sekte
noemen, den God der vaderen
alzóó dien, geloovende alles wat
in de Wet en in de Profeten geschreven
is,
15 hebbende hoop op God, welke
dezen ook zelven verwachten, dat
er eene opstanding der dooden wezen
zal, beiden der rechtvaardigen
en der onrechtvaardigen;
16 en hierin oefen ik mijzelven,
om altijd eene onergerlijke conscientie
te hebben bij God en de
menschen.
17 Doch na vele jaren ben ik gekomen
om aalmoezen te doen aan
mijn volk, en offeranden:
18 waarover mij gevonden hebben,
geheiligd zijnde, in den Tempel,
niet met volk noch met beroerte,
eenige Joden uit Azië;

19 welke behoorden *hier* vóór
u tegenwoordig te zijn en *mij* te
beschuldigen, indien zij iets tegen
mij hadden.
20 Of dat dezen zelven zeggen, of
zij eenig onrecht in mij gevonden
hebben, als ik voor den Raad stond,
21 dan van dit éénige woord,
hetwelk ik riep, staande onder hen:
Over de opstanding der dooden
word ik heden van ulieden ge-
oordeeld!
22 Toen nu Felix dit gehoord
had, stelde hij ze uit, zeggende:
Als ik nader wetenschap van de-
zen weg zal hebben, wanneer
Lysias de overste zal afgekomen
zijn, zoo zal ik volle kennis ne-
men van uwe zaken.
23 En hij beval den hoofdman
over honderd dat Paulus zoude
bewaard worden, en verlichting
hebben, en dat hij niemand van
de zijnen zoude beletten *hem* te
dienen of tot hem te komen.
24 En na sommige dagen Felix
daar gekomen zijnde met Drusilla
zijne vrouw, die eene Jodin was,
ontbood Paulus, en hoorde hem
van het geloof in Christus.
25 En als hij handelde van
rechtvaardigheid en matigheid en
van het toekomend oordeel, Felix
zeer bevreesd geworden zijnde,
antwoordde: Voor ditmaal ga he-
nen, en als ik gelegen tijd zal
hebben bekomen, zoo zal ik u tot
mij roepen;
26 en te gelijk ook hopende, dat
hem van Paulus geld gegeven
zoude worden opdat hij hem los-
liet; waarom hij hem ook dikmaals
ontbood en met hem sprak.
27 Maar als twee jaren vervuld
waren, kreeg Felix Porcius Festus
in zijne plaats; en Felix willende
den Joden gunst bewijzen, liet
Paulus gevangen.

HOOFDSTUK 25.

FESTUS dan in de provincie
gekomen zijnde, ging na drie da-
gen van Cesaréa òp naar Jeruzalem;
2 en de Hoogepriester en de
voornaamsten der Joden versche-
nen vóór hem tegen Paulus, en
baden hem,
3 begeerende gunst tegen hem,
opdat hij hem zoude doen komen
te Jeruzalem, *en* leggende eene
lage om hem op den weg om te
brengen.
4 Doch Festus antwoordde dat
Paulus te Cesaréa bewaard werd,
en dat hijzelf haast *derwaarts*
zoude verreizen:
5 Die dan, zeide hij, onder u
kunnen, dat zij mede afreizen, en
zoo daar iets onbehoorlijks in dezen
man is, dat zij hem beschuldigen.
6 En als hij onder hen niet meer
dan tien dagen doorgebracht had,
kwam hij af naar Cesaréa; en des
anderen daags op den Rechterstoel
gezeten zijnde, beval hij dat Pau-
lus zoude *voor*gebracht worden.
7 En als hij daar gekomen was,
stonden de Joden die van Jeru-
zalem afgekomen waren, rondom
hem, vele en zware beschuldigin-
gen tegen Paulus inbrengende,
die zij niet konden bewijzen;
8 dewijl hij zich verantwoorden-
de, zeide: Ik heb noch tegen de
wet der Joden, noch tegen den
Tempel, noch tegen den Keizer
iets gezondigd.
9 Maar Festus willende den Jo-
den gunst bewijzen, antwoordde
Paulus en zeide: Wilt gij naar Je-

ruzalem opgaan, en aldáár voor
mij over deze dingen geoordeeld
worden?

10 En Paulus zeide: Ik sta
voor den Rechterstoel des Keizers,
waar ik geoordeeld moet worden;
den Joden heb ik geen onrecht
gedaan, gelijk gij ook zeer wel
weet.

11 Want indien ik onrecht doe,
en iets des doods waardig gedaan
heb, ik weiger niet te sterven;
maar indien er niets *aan* is van het-
geen waarvan dezen mij beschul-
digen, zoo kan niemand mij hun
uit gunst overgeven. Ik beroep
mij op den Keizer.

12 Toen antwoordde Festus,
als hij met den Raad gesproken
had: Hebt gij u op den Keizer
beroepen, gij zult tot den Keizer
gaan.

13 En als eenige dagen voor-
bijgegaan waren, kwamen de Ko-
ning Agrippa en Berníce te Cesa-
réa om Festus te begroeten.

14 En toen zij aldaar vele da-
gen doorgebracht hadden, heeft
Festus de zaken van Paulus aan
den Koning verhaald, zeggende:
Hier is een zeker man van Felix
gevangen gelaten;

15 om wiens wil, als ik te Je-
ruzalem was, de Overpriesters en
de Ouderlingen der Joden versche-
nen, begeerende vonnis tegen hem:

16 aan dewelke ik antwoordde,
dat de Romeinen de gewoonte niet
hebben eenigen mensch uit gunst
ter dood over te geven, eer de
beschuldigde de beschuldigers te-
genwoordig heeft, en plaats van
verantwoording gekregen heeft
over de beschuldiging.

17 Als zij dan gezamenlijk al-
hier gekomen waren, zoo ben ik,
geen uitstel nemende, des *daags*
daaraan op den Rechterstoel ge-
zeten, en beval dat de man zoude
*voor*gebracht worden:

18 over welken de beschuldigers,
hier staande, geene zaak hebben
ingebracht waarvan ik vermoedde,

19 maar hadden tegen hem
eenige vragen van hunnen gods-
dienst, en van zekeren Jezus die
gestorven was, welken Paulus zei-
de te leven.

20 En als ik over de onder-
zoeking van deze zaak in twijfeling
was, zeide ik of hij wilde gaan
naar Jeruzalem, en aldáár over
deze dingen geoordeeld worden.

21 En als Paulus zich beriep
dat men hem tot de kennisneming
des Keizers bewaren zoude, zoo
heb ik bevolen, dat hij bewaard
zoude worden ter tijd toe dat ik
hem tot den Keizer zenden zoude.

22 En Agrippa zeide tot Festus:
Ik wilde ook zelf dien mensch *wel*
hooren. En hij zeide: Morgen
zult gij hem hooren.

23 Des anderen daags dan, als
Agrippa gekomen was en Berníce
met groote pracht, en als zij in-
gegaan waren in het Rechthuis
met de oversten over duizend en
de mannen die de voornaamsten
der stad waren, werd Paulus op
bevel van Festus *voor*gebracht.

24 En Festus zeide: Koning
Agrippa, en alle gij mannen, die
met ons *hier* tegenwoordig zijt,
gij ziet dezen, van welken mij de
gansche menigte der Joden heeft
aangesproken, beide te Jeruzalem
en hier, roepende dat hij niet meer
behoort te leven.

25 Maar ik bevonden hebbende

dat hij niets des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op den Keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden.

26 Van welken ik niets zekers heb aan den heer te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden voorgebracht, en meest voor u, Koning Agrippa, opdat ik, na gedane onderzoeking, wat hebbe te schrijven;

27 want het dunkt mij tegen rede, eenen gevangene te zenden, *en* niet ook de beschuldigingen die tegen hem zijn, te kennen te geven.

HOOFDSTUK 26.

EN Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor uzelven te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich *aldus*:

2 Ik acht mijzelven gelukkig, o Koning Agrippa, dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word;

3 allermeest dewijl ik weet, dat gij kennis hebt van alle gewoonten en vragen die onder de Joden zijn: daarom bid ik u dat gij mij lankmoediglijk hoort.

4 Mijn leven dan van der jonkheid aan, hetwelk van den beginne onder mijn volk te Jeruzalem geweest is, weten alle de Joden,

5 als die sedert lang mij te voren gekend hebben (indien zij het wilden getuigen), dat ik naar de nauwgezetste sekte van onzen godsdienst *als* een Farizeër geleefd heb.

6 En nu sta ik en word geoordeeld over de hoop der belofte, die van God tot de vaderen geschied is;

7 tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag *God* dienende, hopen te komen; over welke hoop ik, o koning Agrippa, van de Joden word beschuldigd.

8 Wat? Wordt het bij ulieden ongeloofelijk geoordeeld dat God de dooden opwekt?

9 Ik meende waarlijk bij mijzelven, dat ik tegen den naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen;

10 hetwelk ik ook gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangenissen gesloten, de macht van de Overpriesters ontvangen hebbende; en als zij omgebracht werden, stemde ik het toe;

11 en door alle de Synagogen heb ik ze dikmaals gestraft en gedwongen te lasteren; en bovenmate tegen hen woedende, heb ik ze vervolgd ook tot in de buiten*landsche* steden.

12 En als ik daarvoor ook naar Damascus reisde, met macht en last welke *ik* van de Overpriesters *had*,

13 zag ik, o Koning, in het midden van den dag op den weg een licht, boven den glans der zon, van den hemel mij en degenen die met mij reisden, omschijnende;

14 en als wij allen ter aarde nedergevallen waren, hoorde ik eene stem tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwsche taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij mij? Het is u hard tegen de prikkels de verzenen te slaan.

15 En ik zeide: Wie zijt gij,
Heere? En hij zeide: Ik ben Jezus
dien gij vervolgt.
16 Maar richt u op en sta op
uwe voeten; want hiertoe ben ik
u verschenen, om u te stellen tot
een dienaar en getuige der dingen,
beide die gij gezien hebt en in
welke ik u *nòg* zal verschijnen,
17 verlossende u van dit volk
en *van* de heidenen, tot dewelke
ik u nu zend
18 om hunne oogen te openen,
en *hen* te bekeeren van de duister-
nis tot het licht, en *van* de macht
des satans tot God; opdat zij ver-
geving der zonden ontvangen, en
een erfdeel onder de geheiligden,
door het geloof in mij.
19 Daarom, o Koning Agrippa,
ben ik dat hemelsch gezicht niet
ongehoorzaam geweest,
20 maar heb, eerst dengenen
die te Damascus waren, en te Je-
ruzalem, en in het geheele land
van Judéa, en den heidenen ver-
kondigd, dat zij zich zouden be-
teren en tot God bekeeren, werken
doende der bekeering waardig.
21 Om dezer zaken wil hebben
mij de Joden in den Tempel ge-
grepen en gepoogd om te brengen.
22 Dan, hulp van God verkregen
hebbende, sta ik tot op dezen dag,
betuigende beiden klein en groot,
niets zeggende buiten hetgeen de
Profeten en Mozes gesproken heb-
ben dat geschieden zoude:
23 *namelijk* dat de Christus lij-
den moest, en dat hij, de eerste
uit de opstanding der dooden zijnde,
een licht zoude verkondigen dezen
volke en den heidenen.
24 En als hij deze dingen tot
verantwoording sprak, zeide Fes-
tus met groote stem: Gij raast,
Paulus, de groote geleerdheid
brengt u tot razernij.
25 Maar hij zeide: Ik raas niet,
machtigste Festus, maar ik spreek
woorden van waarheid en van een
gezond verstand.
26 Want de Koning weet van
deze dingen, tot welken ik ook, vrij-
moedigheid gebruikende, spreek;
want ik geloof niet dat hem iets
van deze dingen verborgen is, want
dit is in geenen hoek geschied.
27 Gelooft gij, o Koning Agrip-
pa, de Profeten? Ik weet dat gij
ze gelooft.
28 En Agrippa zeide tot Paulus:
Gij beweegt mij bijna een Christen
te worden.
29 En Paulus zeide: Ik wenschte
wel van God, dat èn bijna èn ge-
heellijk, niet alleen gij maar ook
allen die mij heden hooren, zooda-
nigen wierden gelijk als ik ben,
uitgenomen deze banden.
30 En als hij dit gezegd had,
stond de Koning op, en de Stad-
houder, en Berníce, en die met
hen gezeten waren;
31 en ter zijde gegaan zijnde,
spraken zij tot elkander, zeggende:
Deze mensch doet niets des doods
of der banden waardig.
32 En Agrippa zeide tot Festus:
Deze mensch kon losgelaten wor-
den, indien hij zich op den Keizer
niet had beroepen.

HOOFDSTUK 27.

EN als het besloten was dat
wij naar Italië zouden afvaren, le-
verden zij Paulus en eenige andere
gevangenen óver aan eenen hoofd-
man over honderd, met name Julius,
van de keizerlijke bende.

2 En in een Adramytteensch
schip gegaan zijnde, alzoo wij de
plaatsen langs Azië bevaren zouden,
voeren wij af; en Aristarchus de
Macedoniër van Thessalonica was
met ons.
3 En des anderen *daags* kwamen
wij aan te Sidon; en Julius vrien-
delijk met Paulus handelende, liet
hem toe tot de vrienden te gaan
om *van hen* verzorgd te worden.
4 En van daar afgevaren zijnde,
voeren wij onder Cyprus henen,
omdat de winden *ons* tegen waren;
5 en de zee die langs Cilicië en
Pamfylië is, doorgevaren zijnde,
kwamen wij aan te Myra in Lycië.
6 En de hoofdman aldaar een
schip gevonden hebbende van
Alexandrië, dat naar Italië voer,
deed ons in hetzelve overgaan.
7 En als wij vele dagen lang-
zaam voortvoeren, en nauwelijks
tegenover Cnidus gekomen waren,
overmits de wind het ons niet toe-
liet, zoo voeren wij onder Creta
henen, tegenover Salmóne;
8 en hetzelve nauwelijks voor-
bijzeilende, kwamen wij in eene
zekere plaats, genaamd Schoone-
havens, waar de stad Lásea nabij
was.
9 En als er veel tijd verloopen
en de vaart nu zorglijk was,
omdat ook de vasten nu voorbij
was, vermaande Paulus ze
10 en zeide tot hen: Mannen,
ik zie dat de vaart zal geschieden
met hinder en groote schade, niet
alleen van de lading en van het
schip, maar ook van ons leven.
11 Doch de hoofdman geloofde
meer den stuurman en den schip-
per dan hetgeen van Paulus ge-
zegd werd.
12 En alzoo de haven ongelegen
was om te overwinteren, vond het
meeren*deel* geraden ook van daar
te varen, of zij soms te Fenix kon-
den aankomen om te overwinteren,
zijnde eene haven op Creta, strek-
kende tegen het Zuidwesten en te-
gen het Noordwesten.
13 En alzoo de zuidenwind zacht
waaide, meenden zij hun voorne-
men verkregen te hebben, en af-
gevaren zijnde, zeilden zij dicht
voorbij Creta henen.
14 Maar niet lang daarna sloeg
tegen hetzelve een stormwind, ge-
naamd Euroclydon;
15 en als het schip daarmede
weggerukt werd, en niet tegen
den wind kon opzeilen, gaven wij
het op en dreven henen.
16 En loopende onder een zeker
eilandje, genaamd Clauda, kon-
den wij nauwelijks de boot machtig
worden;
17 dewelke opgehaald hebbende,
gebruikten zij *alle* hulpmiddelen,
het schip ondergordende; en alzoo
zij vreesden dat zij op de *droogte*
Syrtis vervallen zouden, streken
zij het zeil en dreven alzoo henen;
18 en alzoo wij van het onwe-
der geweldiglijk geslingerd werden,
deden zij den volgenden *dag* eenen
uitworp,
19 en den derden *dag* wierpen
wij met onze eigene handen het
scheepsgereedschap uit;
20 en als noch zon noch gestern-
ten verschenen in vele dagen, en
geen klein onweder *ons* drukte,
zoo werd *ons* voorts alle hoop van
behouden te worden benomen.
21 En als men langen tijd zonder
eten geweest was, toen stond Pau-
lus *òp* in het midden van hen, en

zeide: O mannen, men behoorde
mij wel gehoor gegeven te hebben
en van Creta niet afgevaren te zijn,
en dezen hinder en deze schade
verhoed te hebben.
22 Doch alsnu vermaan ik ulie-
den goedsmoeds te zijn; want daar
zal geen verlies geschieden van
iemands leven onder u, maar al-
leen van het schip.
23 Want dezen zelfden nacht
heeft bij mij gestaan een Engel Gods,
wiens ik ben, welken ik ook dien,
24 zeggende: Vrees niet, Paulus,
gij moet voor den Keizer gesteld
worden; en zie, God heeft u ge-
schonken allen die met u varen.
25 Daarom zijt goedsmoeds, man-
nen, want ik geloof God, dat het
alzóó zijn zal gelijkerwijs het mij
gezegd is.
26 Doch wij moeten op een ze-
ker eiland vervallen.
27 Als nu de veertiende nacht
gekomen was, alzoo wij in de Adria-
tische zee herwaarts en derwaarts
gedreven werden, omtrent het
midden des nachts, vermoedden
de scheepslieden dat hun eenig
land naderde.
28 En het dieplood uitgeworpen
hebbende, vonden zij twintig va-
demen; en een weinig voortgeva-
ren zijnde, wierpen zij wederom het
dieplood uit, en vonden vijftien
vademen;
29 en vreezende dat zij ergens
op harde plaatsen vervallen moch-
ten, wierpen zij vier ankers van
het achterschip uit, en wenschten
dat het dag wierd.
30 Maar als de scheepslieden
uit het schip zochten te vlieden, en
de boot nederlieten in de zee, onder
den schijn alsof zij uit het voorschip
de ankers zouden uitbrengen,
31 zeide Paulus tot den hoofd-
man en tot de krijgsknechten: In-
dien dezen in het schip niet blijven,
kunt gij niet behouden worden.
32 Toen hieuwen de krijgsknech-
ten de touwen af van de boot en
lieten haar afvallen.
33 En ondertusschen dat het
dag zoude worden, vermaande
Paulus *hen* allen dat zij zouden
spijs nemen, en zeide: Het is
heden de veertiende dag, dat gij
verwachtende blijft zonder eten
en niets hebt genomen:
34 daarom vermaan ik u spijs
te nemen, want dat dient tot uw
behoud; want niemand van u zal
een haar van het hoofd vallen.
35 En als hij dit gezegd en
brood genomen had, dankte hij
God in aller tegenwoordigheid, en
hetzelve gebroken hebbende, begon
hij te eten.
36 En zij allen goedsmoeds ge-
worden zijnde, namen ook zelven
spijs.
37 Wij waren nu in het schip
in alles tweehonderd zes en zeven-
tig zielen.
38 En als zij met spijs verza-
digd waren, lichtten zij het schip
en wierpen het koren uit in de zee.
39 En toen het dag werd, ken-
den zij het land niet; maar zij
merkten eenen zekeren inham die
eenen oever had, tegen denwelken
zij geraden vonden, zoo zij konden,
het schip aan te zetten.
40 En als zij de ankers opge-
haald hadden, gaven zij *het schip*
aan de zee over, meteen de roer-
banden losmakende; en het razeil
naar den wind opgehaald hebbende,
hielden zij het naar den oever toe.

41 Maar vervallende op eene
plaats die de zee aan beide zijden
had, zetten zij het schip daarop; en
het voorschip vastzittende, bleef
onbeweeglijk, maar het achterschip
brak van het geweld der baren.
42 De raadslag nu der krijgs-
lieden was, dat zij de gevangenen
zouden dooden, opdat niemand ont-
zwommen zijnde, zoude ontvlieden;
43 maar de hoofdman willende
Paulus behouden, belette hun dat
voornemen, en beval dat degenen
die zwemmen konden, zich eerst
zouden afwerpen en aan land komen,
44 en de anderen, sommigen
op planken, en sommigen op
eenige *stukken* van het schip. En
alzoo is het geschied dat zij allen
behouden aan land gekomen zijn.

HOOFDSTUK 28.

En als zij ontkomen waren,
toen verstonden zij dat het eiland
Melíte heette.
2 En de barbaren bewezen ons
geene gemeene vriendelijkheid;
want een groot vuur ontstoken heb-
bende, namen zij ons allen in, om den
regen die opkwam, en om de koude.
3 En als Paulus een hoop rijzen
bijeengeraapt en op het vuur ge-
legd had, kwam er eene adder uìt
door de hitte en vatte zijne hand.
4 En als de barbaren het beest
aan zijne hand zagen hangen, zei-
den zij tot elkander: Deze mensch
is gewisselijk een doodslager, wel-
ken de wraak niet laat leven, daar
hij uit de zee ontkomen is.
5 Maar hij schudde het beest
af in het vuur, en leed niets
kwaads;
6 en zij verwachtten dat hij
zoude opzwellen of terstond dood
nedervallen. Maar als zij lang ver-
wacht hadden, en zagen dat geen
ongemak over hem kwam, veran-
derden zij en zeiden dat hij een
god was.
7 En hier omtrent die plaats
had de voornaamste van het eiland,
met name Publius, *zijne* landhoe-
ven, die ons ontving en drie dagen
vriendelijk herbergde.
8 En het geschiedde dat de va-
der van Publius, met koortsen
en den rooden loop bevangen zijn-
de, te bed lag; tot denwelken
Paulus inging, en als hij gebeden
had, leide hij de handen op hem,
en maakte hem gezond.
9 Als dit dan geschied was,
kwamen ook tot hem de anderen
die krankheden hadden op het
eiland, en werden genezen:
10 die ons ook eerden met veel
eer, en als wij vertrekken zouden,
bestelden zij *ons* hetgeen van noode
was.
11 En na drie maanden voeren
wij af in een schip van Alexan-
drië, dat op het eiland overwinterd
had, hebbende tot een teeken
Castor en Pollux.
12 En als wij te Syracuse aan-
gekomen waren, bleven wij *aldaar*
drie dagen;
13 van waar wij omvoeren en
te Rhegium aankwamen; en als
na éénen dag de wind Zuid werd,
kwamen wij den tweeden dag te
Putéoli;
14 alwaar wij broeders vonden,
en werden gebeden zeven dagen
bij hen te blijven; en alzoo gingen
wij naar Rome.
15 En van daar kwamen de broe-
ders, van onze zaken gehoord
hebbende, ons te gemoet tot Ap-

piusmarkt en de Drie-tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God en greep moed.

16 En toen wij te Rome gekomen waren, gaf de hoofdman de gevangenen óver aan den overste des legers; maar aan Paulus werd toegelaten op zichzelven te wonen met den krijgsknecht die hem bewaarde.

17 En het geschiedde na drie dagen dat Paulus samenriep degenen die de voornaamsten der Joden waren; en als zij samengekomen waren, zeide hij tot hen: Mannen broeders, ik die niets gedaan heb tegen het volk of de vaderlijke gewoonten, ben gebonden uit Jeruzalem overgeleverd in de handen der Romeinen,

18 dewelke mij onderzocht hebbende, *mij* wilden loslaten, omdat geene schuld des doods in mij was;

19 maar als de Joden *zulks* tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op den Keizer te beroepen, *doch* niet alsof ik mijn volk van iets te beschuldigen had.

20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om *u* te zien en aan te spreken; want vanwege de hope Israëls ben ik met deze keten omvangen.

21 Maar zij zeiden tot hem: Wij hebben noch brieven u aangaande van Judéa ontvangen, noch iemand van de broeders hier gekomen zijnde, heeft van u iets kwaads geboodschapt of gesproken.

22 Maar wij begeeren wel van u te hooren, wat gij gevoelt; want wat deze sekte aangaat, ons is bekend dat ze overal tegengesproken wordt.

23 En als zij hem eenen dag gesteld hadden, kwamen er velen in *zijne* woonplaats; denwelken hij het Koninkrijk Gods uitleide, en betuigde, en poogde hen te bewegen tot het geloof van Jezus, beide uit de wet van Mozes en de Profeten, van 's morgens vroeg tot den avond toe.

24 En sommigen geloofden wel hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet;

25 en tegen elkander oneens zijnde, scheidden zij, als Paulus *dit* éene woord gezegd had, *namelijk*: Wèl heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja den Profeet tot onze vaderen,

26 zeggende: Ga henen tot dit volk, en zeg: Met het gehoor zult gij hooren en geenszins verstaan, en ziende zult gij zien en geenszins bemerken;

27 want het hart dezes volks is dik geworden, en met de ooren hebben zij zwaarlijk gehoord, en hunne oogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eeniger tijd met de oogen zouden zien, en met de ooren hooren, en met het hart verstaan, en zij zich bekeeren en Ik hen geneze.

28 Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods den heidenen gezonden is, en dézen zullen hooren.

29 En als hij dit gezegd had, gingen de Joden weg, veel twisting hebbende onder elkander.

30 En Paulus bleef twee geheele jaren in zijne eigene gehuurde woning, en ontving allen die tot hem kwamen,

31 predikende het Koninkrijk Gods, en leerende van den Heere Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

ROMEINEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een dienstknecht van
Jezus Christus, een geroepen Apos-
tel, afgezonderd tot het Evangelie
Gods
2 (hetwelk Hij te voren beloofd
had door zijne Profeten, in de
heilige Schriften),
3 van zijnen Zoon (die gewor-
den is uit den zade Davids naar
het vleesch;
4 die krachtiglijk bewezen is te
zijn de Zoon Gods naar den Geest
der heiligmaking, uit de opstan-
ding der dooden), *namelijk* Jezus
Christus onzen Heere
5 (door welken wij hebben ont-
vangen genade en het Apostelschap,
tot gehoorzaamheid des geloofs
onder alle de heidenen, voor zijnen
naam;
6 onder welke gij óók zijt, ge-
roepenen van Jezus Christus):
7 allen die te Rome zijt, ge-
liefden Gods *en* geroepene heiligen,
genade zij u en vrede van God
onzen Vader en den Heere Jezus
Christus.
8 Eerstelijk dank ik mijnen God
door Jezus Christus over u allen,
dat uw geloof verkondigd wordt
in de geheele wereld.
9 Want God is mijn getuige,
welken ik dien in mijnen geest,
in het Evangelie zijns Zoons, hoe
ik zonder nalaten uwer gedenk,
10 te allen tijde in mijne ge-
beden biddende, of mogelijk mij
nog te eeniger tijd goede gelegen-
heid gegeven wierd door den wil
Gods om tot ulieden te komen.
11 Want ik verlang om u te
zien, opdat ik u eenige geestelijke
gave mocht mededeelen, ten einde
gij versterkt zoudt worden:
12 dat is, om medevertroost te
worden onder u, door het onder-
ling geloof, zoo het uwe als het
mijne.
13 Doch ik wil niet dat u on-
bekend zij, broeders, dat ik me-
nigmaal voorgenomen heb tot u
te komen (en ben tot nog toe
verhinderd geweest), opdat ik ook
onder u eenige vrucht zoude heb-
ben, gelijk als ook onder de an-
dere heidenen.
14 Beiden Grieken en barbaren,
beiden wijzen en onwijzen ben ik
een schuldenaar:
15 alzoo hetgeen in mij is, dat
is volvaardig om u ook die te Ro-
me zijt, het Evangelie te verkon-
digen.
16 Want ik schaam mij des
Evangelies van Christus niet; want
het is eene kracht Gods tot zalig-

heid een iegelijk die gelooft, eerst
den Jood, en *ook* den Griek.
17 Want de rechtvaardigheid
Gods wordt in hetzelve geopenbaard
uit geloof tot geloof, gelijk ge-
schreven is: Maar de rechtvaar-
dige zal uit het geloof leven.
18 Want de toorn Gods wordt
geopenbaard van den hemel over
alle goddeloosheid en ongerechtig-
heid der menschen, *als* die de
waarheid in ongerechtigheid ten
onder houden;
19 overmits hetgeen van God
kennelijk is, in hen openbaar is;
want God heeft het hun geopen-
baard.
20 Want zijne onzienlijke dingen
worden van de schepping der we-
reld aan uit de schepselen ver-
staan en doorzien, beide zijne
eeuwige kracht en Goddelijkheid,
opdat zij niet te verontschuldigen
zouden zijn;
21 omdat zij God kennende, *Hem*
als God niet hebben verheerlijkt
of gedankt, maar zijn verijdeld
geworden in hunne overleggingen,
en hun onverstandig hart is ver-
duisterd geworden.
22 Zich uitgevende voor wijzen,
zijn zij dwaas geworden,
23 en hebben de heerlijkheid
des onverderfelijken Gods veran-
derd in de gelijkenis eens beelds
van een verderfelijk mensch, en
van gevogelte, en van viervoetige
en kruipende *gedierten.*
24 Daarom heeft God ze ook
overgegeven in de begeerlijkheden
hunner harten tot onreinigheid,
om hunne lichamen onder elkan-
der te onteeren:
25 *als* die de waarheid Gods
veranderd hebben in de leugen,
en het schepsel geëerd en gediend
hebben boven den Schepper, die te
prijzen is in der eeuwigheid. Amen.
26 Daarom heeft God ze over-
gegeven tot oneerbare bewegingen;
want ook hunne vrouwen hebben
het natuurlijk gebruik veranderd
in het *gebruik* tegen natuur,
27 en insgelijks ook de mannen
nalatende het natuurlijk gebruik
der vrouw, zijn verhit geworden
in hunnen lust tegen elkander,
mannen met mannen schandelijk-
heid bedrijvende, en de vergelding
van hunne dwaling die *daartoe* be-
hoorde, in zichzelven ontvangende.
28 En gelijk het hun niet goed-
gedacht heeft God in erkentenis
te houden, zoo heeft God ze over-
gegeven in eenen verkeerden zin,
om te doen dingen die niet betamen:
29 vervuld zijnde met alle on-
gerechtigheid, hoererij, boosheid,
gierigheid, kwaadheid; vol van
nijdigheid, moord, twist, bedrog,
kwaadaardigheid;
30 oorblazers, achterklappers,
haters van God, smaders, hoovaar-
digen, laatdunkenden, uitvinders
van kwade dingen, den ouders
ongehoorzaam;
31 onverstandigen, verbondbre-
kers, zonder natuurlijke liefde,
onverzoenlijken, onbarmhartigen:
32 dewelke daar zij het recht
Gods weten (*namelijk* dat dege-
nen die zulke dingen doen, des
doods waardig zijn), niet alleen
dezelve doen, maar ook mede een
welgevallen hebben in degenen die
ze doen.

HOOFDSTUK 2.

DAAROM zijt gij niet te ver-
ontschuldigen, o mensch, wie gij

zijt, die *anderen* oordeelt; want
waarin gij een ander oordeelt, ver-
oordeelt gij uzelven; want gij die *an-*
deren oordeelt, doet dezelfde dingen.
2 En wij weten dat het oordeel
Gods naar waarheid is over degenen
die zulke dingen doen;
3 en denkt gij dit, o mensch,
die oordeelt degenen die zulke
dingen doen, en dezelve doet, dat
gij het oordeel Gods zult ontvlieden?
4 Of veracht gij den rijkdom
zijner goedertierenheid en ver-
draagzaamheid en lankmoedigheid,
niet wetende dat de goedertieren-
heid Gods u tot bekeering leidt?
5 Maar naar uwe hardigheid en
onbekeerlijk hart vergadert gij u-
zelven toorn als een schat in den
dag des toorns en der openbaring
van het rechtvaardig oordeel Gods,
6 welke een iegelijk vergelden
zal naar zijne werken:
7 dengenen wel, die met vol-
harding in goeddoen, heerlijkheid
en eer en onverderfelijkheid zoe-
ken, het eeuwige leven;
8 maar dengenen die twistgie-
rig zijn, en die der waarheid on-
gehoorzaam doch der ongerechtig-
heid gehoorzaam zijn, *zal* verbol-
genheid en toorn *vergolden worden*:
9 verdrukking en benauwdheid
over alle ziel des menschen die
het kwade werkt, eerst van den
Jood, en *ook* van den Griek;
10 maar heerlijkheid en eer en
vrede een iegelijk die het goede
werkt, eerst den Jood, en *ook*
den Griek.
11 Want daar is geen aanneming
des persoons bij God.
12 Want zoovelen als er zonder
wet gezondigd hebben, zullen ook
zonder wet verloren gaan; en zoo-
velen als er onder de wet gezondigd
hebben, zullen door de wet geoor-
deeld worden
13 (want de hoorders der wet
zijn niet rechtvaardig voor God,
maar de daders der wet zullen
gerechtvaardigd worden;
14 want wanneer de heidenen
die de wet niet hebben, van nature
de dingen doen die der wet zijn,
dezen de wet niet hebbende, zijn
zichzelven eene wet,
15 *als* die betoonen het werk
der wet geschreven in hunne har-
ten, hunne consciëntie medegetui-
gende, en de gedachten onder
elkander *hen* beschuldigende of ook
ontschuldigende),
16 in den dag wanneer God de
verborgene dingen der menschen
zal oordeelen door Jezus Christus,
naar mijn Evangelie.
17 Zie, gij wordt een Jood ge-
naamd, en rust op de wet, en roemt
op God;
18 en gij weet *zijnen* wil, en
beproeft de dingen die *daarvan*
verschillen, zijnde onderwezen uit
de wet;
19 en gij betrouwt uzelven te zijn
een leidsman der blinden, een licht
dergenen die in duisternis zijn,
20 een onderrichter der onwijzen
en een leermeester der onweten-
den, hebbende de gedaante der
kennis en der waarheid in de wet.
21 Die dan een ander leert, leert
gij uzelven niet? Die predikt dat
men niet stelen zal, steelt gij?
22 Die zegt dat men geen over-
spel doen zal, doet gij overspel?
Die van de afgoden een gruwel
hebt, berooft gij het heilige?
23 Die op de wet roemt, onteert
gij God door de overtreding der wet?

24 Want de naam Gods wordt
om uwentwil gelasterd onder de
heidenen, gelijk geschreven is.
25 Want de besnijdenis is wel
nut indien gij de wet doet, maar
indien gij een overtreder der wet
zijt, zoo is uwe besnijdenis voorhuid
geworden.
26 Indien dan de voorhuid de
rechten der wet bewaart, zal niet
zijne voorhuid tot eene besnijdenis
gerekend worden,
27 en zal de voorhuid die uit
de natuur is, als zij de wet volbrengt,
u *niet* oordeelen, die door
de letter en besnijdenis een overtreder
der wet zijt?
28 Want díe is niet een Jood,
die het in 't openbaar is; noch
díe is de besnijdenis, die het in
't openbaar in het vleesch is;
29 maar díe is een Jood, die het
in 't verborgen is; en de besnijdenis
des harten, in den geest, niet
in de letter, *is de besnijdenis*;
wiens lof niet is uit de menschen
maar uit God.

HOOFDSTUK 3.

WELK is dan het voordeel van
den Jood, of welke is de nuttigheid
der besnijdenis?
2 Veel in alle manier. Want *dit
is* wel het eerste, dat hun de woorden
Gods zijn toebetrouwd.
3 Want wat is 't, al zijn sommigen
ongeloovig geweest? Zal
hunne ongeloovigheid het geloof
Gods te niet doen?
4 Dat zij verre; doch God zij
waarachtig, maar alle mensch leugenachtig,
gelijk als geschreven is:
Opdat Gij gerechtvaardigd wordt in
uwe woorden, en overwint wanneer
Gij oordeelt.
5 Indien nu onze ongerechtigheid
Gods gerechtigheid bevestigt,
wat zullen wij zeggen? Is God
onrechtvaardig als Hij toorn over
ons brengt (ik spreek naar den
mensch)?
6 Dat zij verre; anders hoe zal
God de wereld oordeelen?
7 Want indien de waarheid Gods
door mijne leugen overvloediger is
geworden tot zijne heerlijkheid,
wat word ik ook nog als een zondaar
geoordeeld,
8 en *zeggen wij* niet *liever* (gelijk
wij gelasterd worden, en gelijk
sommigen zeggen dat wij zeggen):
Laat ons het kwade doen,
opdat het goede *daaruit* kome?
Welker verdoemenis rechtvaardig
is.
9 Wat dan? Zijn wij uitnemender?
Ganschelijk niet; want wij
hebben te voren beschuldigd beiden
Joden en Grieken, dat ze allen
onder de zonde zijn,
10 gelijk geschreven is: Daar is
niemand rechtvaardig, ook niet één;
11 daar is niemand die verstandig
is, daar is niemand die God zoekt;
12 allen zijn zij afgeweken, te
zamen zijn zij onnut geworden,
daar is niemand die goeddoet, daar
is *ook* niet tot één toe;
13 hunne keel is een geopend
graf; met hunne tongen plegen
zij bedrog; slangenvenijn is onder
hunne lippen;
14 welker mond vol is van vervloeking
en bitterheid;
15 hunne voeten zijn snel om
bloed te vergieten;
16 vernieling en ellendigheid is
in hunne wegen,
17 en den weg des vredes hebben
zij niet gekend:

18 daar is geen vreeze Gods voor
hunne oogen.
19 Wij weten nu dat al wat de
wet zegt, zij dat spreekt tot degenen
die onder de wet zijn, opdat
alle mond gestopt worde en de
geheele wereld *voor* God verdoelijk
zij:
20 daarom zal uit de werken der
wet geen vleesch gerechtvaardigd
worden voor Hem; want door de
wet is de kennis der zonde.
21 Maar nu is de rechtvaardigheid
Gods geopenbaard geworden
zonder de wet, hebbende getuigenis
van de Wet en de Profeten:
22 namelijk de rechtvaardigheid
Gods door het geloof van Jezus
Christus, tot allen en over allen
die gelooven; want daar is geen
onderscheid.
23 Want zij hebben allen gezondigd
en derven de heerlijkheid
Gods,
24 en worden om niet gerechtvaardigd
uit zijne genade door
de verlossing die in Christus Jezus
is,
25 welken God voorgesteld heeft
tot eene verzoening door het geloof
in zijn bloed, tot eene betooning
van zijne rechtvaardigheid door de
vergeving der zonden, die te voren
geschied zijn onder de verdraagzaamheid
Gods,
26 tot eene betooning van zijne
rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen
tijd; opdat Hij rechtvaardig
zij, en rechtvaardigende
dengenen die uit het geloof van
Jezus is.
27 Waar is dan de roem? Hij
is uitgesloten. Door wat wet? Der
werken? Neen, maar door de wet
des geloofs.
28 Wij besluiten dan dat de
mensch door het geloof gerechtvaardigd
wordt, zonder de werken
der wet.
29 Is God *een God* der Joden
alléén, en is Hij het ook niet der
heidenen? Ja, ook der heidenen;
30 nademaal Hij een éénig
God is, die de besnijdenis rechtvaardigen
zal uit het geloof, en
de voorhuid door het geloof.
31 Doen wij dan de wet te niet
door het geloof? Dat zij verre;
maar wij bevestigen de wet.

HOOFDSTUK 4.

WAT zullen wij dan zeggen
dat Abraham onze vader verkregen
heeft naar het vleesch?
2 Want indien Abraham uit de
werken gerechtvaardigd is, zoo
heeft hij roem, maar niet bij God.
3 Want wat zegt de Schrift?
En Abraham geloofde God, en
het is hem gerekend tot rechtvaardigheid.
4 Nu, dengenen die werkt, wordt
het loon niet toegerekend naar
genade, maar naar schuld;
5 doch dengenen die niet werkt,
maar gelooft in Hem die den goddelooze
rechtvaardigt, wordt zijn
geloof gerekend tot rechtvaardigheid;
6 gelijk ook David den mensch
zalig spreekt welken God de rechtvaardigheid
toerekent zonder werken,
7 *zeggende:* Zalig zijn ze welker
ongerechtigheden vergeven zijn
en welker zonden bedekt zijn,
8 zalig is de man welken de
Heere de zonde niet toerekent.
9 Deze zaligspreking dan, is
die *alléén* over de besnijdenis of

óók over de voorhuid? Want wij
zeggen dat aan Abraham het ge-
loof gerekend is tot rechtvaardig-
heid.
10 Hoe is 't *hem* dan toegere-
kend? Als hij in de besnijdenis
was of in de voorhuid? Niet in
de besnijdenis, maar in de voorhuid.
11 En hij heeft het teeken der
besnijdenis ontvangen *tot* een ze-
gel der rechtvaardigheid des ge-
loofs, die *hem* in de voorhuid *was*
toegerekend, opdat hij zoude zijn
een vader van allen die gelooven,
in de voorhuid zijnde, ten einde
ook hun de rechtvaardigheid toe-
gerekend worde,
12 en een vader der besnijdenis,
dengenen *namelijk* die niet alleen
uit de besnijdenis zijn, maar die
ook wandelen in de voetstappen
des geloofs van onzen vader Abra-
ham, hetwelk in de voorhuid was.
13 Want de belofte *is* niet door
de wet aan Abraham of zijn zaad
geschied, namelijk dat hij een erf-
genaam der wereld zoude zijn,
maar door de rechtvaardigheid
des geloofs.
14 Want indien degenen die uit
de wet zijn, erfgenamen zijn, zoo
is het geloof ijdel geworden en
de beloftenis te niet gedaan.
15 Want de wet werkt toorn;
want waar geene wet is, *dáár* is
ook geene overtreding.
16 Daarom is ze uit het geloof,
opdat ze naar genade zij, ten einde
de belofte vast zij al den zade,
niet alleen dat uit de wet is,
maar ook dat uit het geloof
Abrahams is, welke is een vader
van ons allen
17 (gelijk geschreven staat: Ik
heb u tot een vader van vele vol-
ken gesteld); voor Hem aan wel-
ken hij geloofd heeft, *namelijk*
God die de dooden levend maakt,
en roept de dingen die niet zijn,
alsof ze waren.
18 Welke tegen hope op hope
geloofd heeft, dat hij zoude wor-
den een vader van vele volken,
volgens hetgeen gezegd was: Alzóó
zal uw zaad wezen;
19 en niet verzwakt zijnde in
't geloof, heeft hij zijn eigen li-
chaam niet aangemerkt dat alree-
de verstorven was, alzoo hij om-
trent honderd jaren oud was, *noch*
ook dat de moeder in Sara ver-
storven was;
20 en hij heeft aan de belofte-
nis Gods niet getwijfeld door on-
geloof, maar is gesterkt geweest
in 't geloof, gevende Gode de eer,
21 en ten volle verzekerd zijnde
dat hetgeen beloofd was, Hij ook
machtig was te doen.
22 Daarom is het hem ook tot
rechtvaardigheid gerekend.
23 Nu is het niet alleen om
zijnentwil geschreven, dat het hem
toegerekend is,
24 maar ook om onzentwil, wel-
ken het zal toegerekend worden,
namelijk dengenen die gelooven in
Hem die Jezus onzen Heere uit de
dooden opgewekt heeft,
25 welke overgeleverd is om
onze zonden en opgewekt om on-
ze rechtvaardigmaking.

HOOFDSTUK 5.

WIJ dan gerechtvaardigd zijn-
de uit het geloof, hebben vrede
bij God door onzen Heere Jezus
Christus;
2 door welken wij ook de toe-
leiding hebben door 't geloof tot

deze genade in welke wij staan
en roemen in de hoop der heer-
lijkheid Gods.
3 En niet alleen *dit*, maar wij
roemen ook in de verdrukkingen,
wetende dat de verdrukking lijd-
zaamheid werkt,
4 en de lijdzaamheid bevinding,
en de bevinding hoop;
5 en de hoop beschaamt niet,
omdat de liefde Gods in onze har-
ten uitgestort is door den Heiligen
Geest die ons is gegeven.
6 Want Christus, als wij nog
krachteloos waren, is te zijner tijd
voor de goddeloozen gestorven.
7 Want nauwelijks zal iemand
voor eenen rechtvaardige sterven;
want voor den goede zal mogelijk
iemand ook bestaan te sterven;
8 maar God bevestigt zijne lief-
de jegens ons, dat Christus voor
ons gestorven is als wij nog zon-
daars waren:
9 veelmeer dan, zijnde nu ge-
rechtvaardigd door zijn bloed, zul-
len wij door hem behouden wor-
den van den toorn.
10 Want indien wij vijanden
zijnde, met God verzoend zijn door
den dood zijns Zoons, veelmeer
zullen wij verzoend zijnde, behou-
den worden door zijn leven;
11 en niet alleenlijk *dit*, maar wij
roemen ook in God door onzen Heere
Jezus Christus, door welken wij nu
de verzoening gekregen hebben.
12 Daarom gelijk door éénen
mensch de zonde in de wereld
ingekomen is, en door de zonde
de dood, en alzóó de dood tot
alle menschen doorgegaan is, in
welken allen gezondigd hebben;
13 want tot de wet was de zon-
de in de wereld; maar de zonde
wordt niet toegerekend, als er geen
wet is;
14 maar de dood heeft geheerscht
van Adam tot Mozes toe, ook over
degenen die niet gezondigd hadden
in de gelijkheid der overtreding
Adams, welke een voorbeeld is
desgenen die komen zoude.
15 Doch niet gelijk de misdaad,
alzóó is ook de genadegift. Want
indien door de misdaad van éénen
velen gestorven zijn, zoo is veel-
meer de genade Gods, en de gave
door de genade, die daar is van
éénen mensch Jezus Christus, over-
vloedig geweest over velen.
16 En niet gelijk *de schuld was*
door den éénen die gezondigd heeft,
alzóó is de gift. Want de schuld
is wel uit ééne *misdaad* tot ver-
doemenis, maar de genadegift is
uit vele misdaden tot rechtvaar-
digmaking.
17 Want indien door de misdaad
van éénen de dood geheerscht heeft
door dien éénen, veelmeer zullen
degenen die den overvloed der ge-
nade en der gave der rechtvaar-
digheid ontvangen, in het leven
heerschen door dien éénen, *name-
lijk* Jezus Christus.
18 Zoo dan gelijk door ééne mis-
daad *de schuld gekomen is* over alle
menschen tot verdoemenis, alzóó
ook door ééne rechtvaardigheid
komt de genade over alle menschen
tot rechtvaardigmaking des levens;
19 want gelijk door de ongehoor-
zaamheid van dien éénen mensch
velen *tot* zondaars gesteld zijn ge-
worden, alzóó zullen ook door de
gehoorzaamheid van éénen velen
tot rechtvaardigen gesteld worden.
20 Maar de wet is bovendien
ingekomen, opdat de misdaad te

meerder worde; en waar de zonde
meerder geworden is, *daar* is de
genade veel meer overvloedig ge-
weest;
21 opdat gelijk de zonde ge-
heerscht heeft tot den dood, alzóó
ook de genade zoude heerschen
door rechtvaardigheid tot het
eeuwige leven, door Jezus Chris-
tus onzen Heere.

HOOFDSTUK 6.

WAT zullen wij dan zeggen?
Zullen wij in de zonde blijven,
opdat de genade te meerder worde?
2 Dat zij verre. Wij die der
zonde gestorven zijn, hoe zullen
wij nog in dezelve leven?
3 Of weet gij niet, dat zoovelen
als wij in Christus Jezus gedoopt
zijn, wij in zijnen dood gedoopt
zijn?
4 Wij zijn dan met hem begra-
ven door den doop in den dood,
opdat gelijkerwijs Christus uit de
dooden opgewekt is tot de heer-
lijkheid des Vaders, alzóó ook wij
in nieuwigheid des levens wande-
len zouden.
5 Want indien wij met hem
ééne plant geworden zijn in de
gelijkmaking zijns doods, zoo zullen
wij het ook zijn *in de gelijkmaking
zijner* opstanding,
6 dit wetende dat onze oude
mensch met *hem* gekruisigd is,
opdat het lichaam der zonde te niet
gedaan worde, opdat wij niet meer
de zonde dienen;
7 want die gestorven is, die is
gerechtvaardigd van de zonde.
8 Indien wij nu met Christus
gestorven zijn, zoo gelooven wij
dat wij ook met hem zullen leven,
9 wetende dat Christus opge-
wekt zijnde uit de dooden, niet
meer sterft: de dood heerscht niet
meer over hem.
10 Want wat hij gestorven is,
dat is hij der zonde éénmaal ge-
storven; en wat hij leeft, dat leeft
hij Gode.
11 Alzoo ook gijlieden, houdt het
daarvoor dat gij wel der zonde dood
zijt, maar Gode levende zijt in
Christus Jezus onzen Heere.
12 Dat dan de zonde niet heer-
sche in uw sterfelijk lichaam, om
haar te gehoorzamen in de be-
geerlijkheden van dat *lichaam*.
13 En stelt uwe leden niet der
zonde tot wapenen der ongerech-
tigheid, maar stelt uzelven Gode als
uit de dooden levend *geworden*
zijnde, en *stelt* uwe leden Gode
tot wapenen der gerechtigheid.
14 Want de zonde zal over u niet
heerschen; want gij zijt niet onder
de wet maar onder de genade.
15 Wat dan? Zullen wij zondi-
gen, omdat wij niet zijn onder de
wet maar onder de genade? Dat
zij verre.
16 Weet gij niet, dat wien gij
uzelven stelt tot dienstknechten ter
gehoorzaamheid, gij dienstknech-
ten zijt desgenen wien gij gehoor-
zaamt, òf der zonde tot den dood,
òf der gehoorzaamheid tot gerech-
tigheid?
17 Maar Gode zij dank, dat gij
wel dienstknechten der zonde waart,
maar *dat* gij *nu* van harte gehoor-
zaam geworden zijt aan het voor-
beeld der leer tot hetwelk gij
overgegeven zijt,
18 en vrijgemaakt zijnde van de
zonde, zijt gemaakt dienstknechten
der gerechtigheid.
19 Ik spreek op menschelijke

wijze, om der zwakheid uws
vleesches wil; want gelijk gij uwe
leden gesteld hebt *om* dienstbaar
te zijn der onreinigheid en der on-
gerechtigheid tot ongerechtigheid,
alzóó stelt nu uwe leden *om* dienst-
baar *te zijn* der gerechtigheid tot
heiligmaking.
20 Want toen gij dienstknech-
ten waart der zonde, zoo waart gij
vrij van de gerechtigheid.
21 Wat vrucht dan hadt gij toen
van die dingen waarover gij u nu
schaamt? Want het einde derzelve
is de dood.
22 Maar nu van de zonde vrij-
gemaakt zijnde, en Gode dienst-
baar gemaakt zijnde, hebt gij uwe
vrucht tot heiligmaking, en het
einde het eeuwige leven.
23 Want de bezoldiging der zon-
de is de dood, maar de genadegift
Gods is het eeuwige leven door
Jezus Christus onzen Heere.

HOOFDSTUK 7.

WEET gij niet, broeders (want
ik spreek tot degenen die de wet
verstaan), dat de wet heerscht over
den mensch zoo langen tijd als hij
leeft?
2 Want eene vrouw die onder den
man staat, is aan den levenden man
verbonden door de wet; maar in-
dien de man gestorven is, zoo is zij
vrijgemaakt van de wet des mans.
3 Daarom dan indien zij eens an-
deren mans wordt, terwijl de man
leeft, zoo zal zij eene overspeelster
genaamd worden; maar indien de
man gestorven is, zoo is zij vrij van
de wet, alzoo dat zij geen over-
speelster is als zij eens anderen
mans wordt.
4 Zoo dan, mijne broeders, gij
zijt ook der wet gedood door het
lichaam van Christus, opdat gij
zoudt worden eens anderen, *name-
lijk* desgenen die van de dooden
opgewekt is, opdat wij Gode vruch-
ten dragen zouden.
5 Want toen wij in het vleesch
waren, werkten de bewegingen der
zonden die door de wet zijn, in
onze leden, om den dood vruchten
te dragen;
6 maar nu zijn wij vrijgemaakt
van de wet, overmits wij dien
gestorven zijn onder welken wij
gehouden waren, alzoo dat wij
dienen in nieuwigheid des geestes,
en niet *in* de oudheid der letter.
7 Wat zullen wij dan zeggen? Is
de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik
kende de zonde niet dan door de
wet; want ook had ik de begeerlijk-
heid niet geweten *zonde te zijn*,
indien de wet niet zeide: Gij zult
niet begeeren.
8 Maar de zonde oorzaak geno-
men hebbende door het gebod,
heeft in mij alle begeerlijkheid
gewrocht; want zonder de wet is
de zonde dood.
9 En zonder de wet, zoo leefde
ik eertijds; maar als het gebod
gekomen is, zoo is de zonde we-
der levend geworden, doch ik ben
gestorven,
10 en het gebod dat ten leven
was, hetzelve is mij ten dood be-
vonden.
11 Want de zonde oorzaak ge-
nomen hebbende door het gebod,
heeft mij verleid en door hetzelve
gedood.
12 Alzoo is dan de wet heilig,
en het gebod is heilig en rechtvaar-
dig en goed.
13 Is dan het goede mij de dood

geworden? Dat zij verre; maar de
zonde *is mij de dood geworden*,
opdat zij zoude openbaar worden
zonde *te zijn*, werkende mij door
het goede den dood, opdat de zonde
bovenmate wierd zondigende door
het gebod.
14 Want wij weten dat de
wet geestelijk is; maar ìk ben
vleeschelijk, verkocht onder de
zonde.
15 Want hetgeen ik doe, dat
ken ik niet; want hetgeen ik wil,
dat doe ik niet, maar hetgeen ik
haat, dàt doe ik.
16 En indien ik hetgene doe wat
ik niet wil, zoo stem ik der wet
toe dat zij goed is:
17 ìk dan doe hetzelve nu niet
meer, maar de zonde die in mij
woont.
18 Want ik weet dat in mij, dat
is in mijn vleesch, geen goed
woont. Want het willen is *wel* bij
mij, maar het goede te doen, dat
vind ik niet;
19 want het goede dat ik wil,
doe ik niet, maar het kwade dat
ik niet wil, dàt doe ik.
20 Indien ik hetgene doe wat ik
niet wil, zoo doe ìk nu hetzelve
niet meer, maar de zonde die in
mij woont.
21 Zoo vind ik dan deze wet *in
mij*, als ik het goede wil doen,
dat het kwade mij bijligt;
22 want ik heb een vermaak in
de wet Gods naar den inwendigen
mensch,
23 maar ik zie eene andere wet
in mijne leden, welke strijdt tegen
de wet mijns gemoeds, en mij ge-
vangenneemt onder de wet der
zonde die in mijne leden is.
24 Ik ellendig mensch, wie zal
mij verlossen uit het lichaam de-
zes doods?
25 Ik dank God door Jezus
Christus, onzen Heere.
26 Zoo dan, ikzelf dien wel met
het gemoed de wet Gods, maar
met het vleesch de wet der zonde.

HOOFDSTUK 8.

ZOO is er dan nu geene ver-
doemenis voor degenen die in
Christus Jezus zijn, die niet naar
het vleesch wandelen maar naar
den Geest.
2 Want de wet des Geestes des
levens in Christus Jezus heeft mij
vrijgemaakt van de wet der zonde
en des doods.
3 Want hetgeen der wet onmo-
gelijk was, dewijl zij door het
vleesch krachteloos was, heeft God,
zijnen Zoon zendende in gelijk-
heid des zondigen vleesches, en
dat voor de zonde, de zonde ver-
oordeeld in het vleesch,
4 opdat het recht der wet ver-
vuld zoude worden in ons, die
niet naar het vleesch wandelen
maar naar den Geest.
5 Want die naar het vleesch zijn,
bedenken wat des vleesches is;
maar die naar den Geest zijn, *be-
denken* wat des Geestes is;
6 want het bedenken des vlee-
sches is de dood; maar het beden-
ken des Geestes is het leven en
vrede;
7 daarom dat het bedenken des
vleesches vijandschap is tegen God;
want het onderwerpt zich der wet
Gods niet, want het kan ook
niet;
8 en die in het vleesch zijn, kun-
nen Gode niet behagen.
9 Doch gijlieden zijt niet in het

vleesch, maar in den Geest, zoo
anders de Geest Gods in u woont;
maar zoo iemand den Geest van
Christus niet heeft, die komt hem
niet toe.
10 En indien Christus in ulieden
is, zoo is wel het lichaam dood
om der zonde wil; maar de geest
is leven om der gerechtigheid wil.
11 En indien de Geest desge-
nen die Jezus uit de dooden opge-
wekt heeft, in u woont, zoo zal
Hij die Christus uit de dooden
opgewekt heeft, ook uwe sterfe-
lijke lichamen levend maken door
zijnen Geest die in u woont.
12 Zoo dan, broeders, wij zijn
schuldenaars niet aan het vleesch,
om naar het vleesch te leven.
13 Want indien gij naar het
vleesch leeft, zoo zult gij sterven;
maar indien gij door den Geest de
werkingen des lichaams doodt, zoo
zult gij leven.
14 Want zoovelen als er door
den Geest Gods geleid worden,
die zijn kinderen Gods.
15 Want gij hebt niet ontvangen
den geest der dienstbaarheid we-
derom tot vrees, maar gij hebt
ontvangen den Geest der aanne-
ming tot kinderen, door welken
wij roepen: Abba, Vader!
16 Deze Geest getuigt met on-
zen geest dat wij kinderen Gods
zijn;
17 en indien wij kinderen zijn,
zoo zijn wij ook erfgenamen, erfge-
namen Gods en medeërfgenamen
van Christus; zoo wij anders
met *hem* lijden, opdat wij ook met
hem verheerlijkt worden.
18 Want ik houd het daarvoor,
dat het lijden dezes tegenwoor-
digen tijds niet is te waardeeren
tegen de heerlijkheid die aan ons
zal geopenbaard worden.
19 Want het schepsel, *als* met
opgestoken hoofd, verwacht de
openbaring der kinderen Gods.
20 Want het schepsel is der ijdel-
heid onderworpen, niet gewillig,
maar om diens wil die het *der*
ijdelheid onderworpen heeft,
21 op hoop dat ook het schepsel
zelf zal vrijgemaakt worden van de
dienstbaarheid der verderfenis, tot
de vrijheid van de heerlijkheid der
kinderen Gods.
22 Want wij weten, dat het gan-
sche schepsel te zamen zucht en
te zamen *als* in barensnood is tot
nu toe.
23 En niet alleen *dit*, maar ook
wijzelven die de eerstelingen des
Geestes hebben, wij ook zelven, *zeg*
ik, zuchten in onszelven, verwach-
tende de aanneming tot kinderen,
namelijk de verlossing onzes li-
chaams.
24 Want wij zijn in hope zalig
geworden. De hoop nu die gezien
wordt, is geene hoop; want hetgeen
iemand ziet, waarom zal hij het
ook hopen?
25 Maar indien wij hopen het-
geen wij niet zien, zoo verwach-
ten wij het met lijdzaamheid.
26 En desgelijks komt ook de
Geest onze zwakheden mede te
hulp; want wij weten niet wat
wij bidden zullen gelijk het be-
hoort, maar de Geest zelf bidt
voor ons met onuitsprekelijke ver-
zuchtingen;
27 en die de harten doorzoekt,
weet welke de meening des Gees-
tes is, dewijl hij naar God voor de
heiligen bidt.
28 En wij weten, dat dengenen

die God liefhebben, alle dingen mede-
dewerken ten goede, *namelijk* den-
genen die naar *zijn* voornemen ge-
roepen zijn.
29 Want die Hij te voren gekend
heeft, die heeft Hij ook te voren
verordineerd den beelde zijns Zoons
gelijkvormig te zijn, opdat hij de
eerstgeborene zij onder vele broe-
deren;
30 en die Hij te voren verordi-
neerd heeft, dezen heeft Hij ook ge-
roepen; en die Hij geroepen heeft, de-
zen heeft Hij ook gerechtvaardigd;
en die Hij gerechtvaardigd heeft,
dezen heeft Hij ook verheerlijkt.
31 Wat zullen wij dan tot deze
dingen zeggen? Zoo God vóór ons
is, wie zal tégen ons zijn?
32 Die ook zijn eigen Zoon niet
gespaard heeft, maar hem voor
ons allen heeft overgegeven, hoe
zal Hij ons ook met hem niet alle
dingen schenken?
33 Wie zal beschuldiging inbren-
gen tegen de uitverkorenen Gods?
God is het die rechtvaardig maakt.
34 Wie is het die verdoemt?
Christus is het die gestorven is,
ja, wat meer is, die ook opgewekt
is, die ook ter rechter*hand* Gods
is, die ook voor ons bidt.
35 Wie zal ons scheiden van de
liefde van Christus? Verdrukking,
of benauwdheid, of vervolging, of
honger, of naaktheid, of gevaar,
of zwaard?
36 (gelijk geschreven is: Want
om uwentwil worden wij den gan-
schen dag gedood, wij zijn geacht
als schapen ter slachting.)
37 Maar in dit alles zijn wij meer
dan overwinnaars door hem, die
ons liefgehad heeft.
38 Want ik ben verzekerd, dat
noch dood noch leven, noch Enge-
len noch overheden, noch mach-
ten, noch tegenwoordige noch toe-
komende dingen,
39 noch hoogte noch diepte,
noch eenig ander schepsel ons zal
kunnen scheiden van de liefde
Gods, welke is in Christus Jezus
onzen Heere.

HOOFDSTUK 9.

IK zeg de waarheid in Christus,
ik lieg niet (mijne consciëntie mij
medegetuigenis gevende door den
Heiligen Geest),
2 dat het mij eene groote droef-
heid, en mijn hart eene gedurige
smart is.
3 Want ik zoude zelf *wel* wen-
schen verbannen te zijn van Chris-
tus voor mijne broederen, die mijne
maagschap zijn naar het vleesch;
4 welke Israëlieten zijn, welker
is de aanneming tot kinderen, en
de heerlijkheid, en de verbonden,
en de wetgeving, en de dienst
Gods, en de beloftenissen;
5 welker zijn de vaderen, en
uit welke Christus is zooveel het
vleesch aangaat, dewelke is God
boven alles te prijzen in der eeu-
wigheid. Amen.
6 Doch *ik zeg dit* niet alsof het
Woord Gods ware uitgevallen.
Want díe zijn niet allen Israël,
die uit Israël zijn;
7 noch omdat zij Abrahams
zaad zijn, zijn zij allen kinderen,
maar: In Isaäk zal u het zaad
genoemd worden:
8 dat is, niet de kinderen des
vleesches, díe zijn kinderen Gods;
maar de kinderen der beloftenis
worden voor het zaad gerekend.
9 Want dit is het woord der

beloftenis: Omtrent dezen tijd zal
Ik komen, en Sara zal eenen zoon
hebben.
10 En niet alleenlijk *deze* maar
ook Rebekka *is daarvan een be-
wijs*, als zij uit éénen bevrucht
was, *namelijk* Isaäk onzen vader.
11. Want als *de kinderen* nog
niet geboren waren, noch iets goeds
of kwaads gedaan hadden, opdat
het voornemen Gods dat naar de
verkiezing is, *vast* bleve, niet uit de
werken maar uit den roepende,
12 zoo werd tot haar gezegd:
De meerdere zal den mindere die-
nen;
13 gelijk geschreven is: Jakob
heb Ik liefgehad, en Esau heb Ik
gehaat.
14 Wat zullen wij dan zeggen?
Is er onrechtvaardigheid bij God?
Dat zij verre.
15 Want Hij zegt tot Mozes: Ik
zal Mij ontfermen wiens Ik Mij
ontferm, en zal barmhartig zijn
wien Ik barmhartig ben.
16 Zoo *is het* dan niet desgenen
die wil, noch desgenen die loopt,
maar des ontfermenden Gods.
17 Want de Schrift zegt tot Fa-
rao: Hiertoe heb Ik u verwekt,
opdat Ik in u mijne kracht bewij-
zen zoude, en opdat mijn naam
verkondigd worde op de gansche
aarde.
18 Zoo ontfermt Hij zich dan
wiens Hij wil, en verhardt wien Hij
wil.
19 Gij zult dan tot mij zeggen:
Wat klaagt Hij *dan* nog? want wie
heeft zijnen wil wederstaan?
20 Maar toch, o mensch, wie
zijt gij die tegen God antwoordt?
Zal ook het maaksel tot dengenen
die het gemaakt heeft, zeggen:
Waarom hebt gij mij alzóó ge-
maakt?
21 Of heeft de pottenbakker geen
macht over het leem, om uit den-
zelfden klomp te maken het ééne
vat ter eere en het andere ter
oneere?
22 En of God willende *zijnen*
toorn bewijzen en zijne macht be-
kendmaken, met veel lankmoedig-
heid verdragen heeft de vaten des
toorns, tot het verderf toebereid;
23 en opdat Hij zoude bekend-
maken den rijkdom zijner heerlijk-
heid over de vaten der barmhar-
tigheid, die Hij te voren bereid heeft
tot heerlijkheid?
24 Welke Hij ook geroepen heeft,
namelijk ons, niet alleen uit de Jo-
den' maar ook uit de heidenen;
25 gelijk Hij ook in Hoséa zegt:
Ik zal hetgeen mijn volk niet was,
mijn volk noemen, en die niet be-
mind was, *mijne* beminde;
26 en het zal zijn in de plaats
waar tot hen gezegd was: Gijlieden
zijt mijn volk niet, aldaar zullen zij
kinderen des levenden Gods ge-
naamd worden.
27 En Jesaja roept over Israël:
Al ware het getal der kinderen
Israëls gelijk het zand der zee, zoo
zal het overblijfsel behouden wor-
den.
28 Want Hij voleindt eene zaak
en snijdt ze af in rechtvaardigheid;
want de Heere zal eene afgesnedene
zaak doen op de aarde.
29 En gelijk Jesaja te voren ge-
zegd heeft: Indien de Heere Zebaöth
ons geen zaad had overgelaten,
zoo waren wij als Sodom gewor-
den, en Gomorra gelijk gemaakt
geweest.
30 Wat zullen wij dan zeggen?

Dat de heidenen die de rechtvaardigheid niet zochten, de rechtvaardigheid verkregen hebben, doch de rechtvaardigheid die uit het geloof is;
31 maar Israël, dat de wet der rechtvaardigheid zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen.
32 Waarom? Omdat ze *die zochten* niet uit het geloof, maar als uit de werken der wet; want zij hebben zich gestooten aan den steen des aanstoots,
33 gelijk geschreven is: Zie, Ik leg in Sion eenen steen des aanstoots en eene rots der ergernis, en een iegelijk die in Hem gelooft, zal niet beschaamd worden.

HOOFDSTUK 10.

BROEDERS, de toegenegenheid mijns harten en het gebed dat *ik* tot God voor Israël *doe*, is tot *hunne* zaligheid.
2 Want ik geef hun getuigenis, dat zij eenen ijver tot God hebben, maar niet met verstand.
3 Want alzoo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hunne eigene gerechtigheid zoeken op te richten, zoo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen.
4 Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft.
5 Want Mozes beschrijft de rechtvaardigheid die uit de wet is, *zeggende:* De mensch die deze dingen doet, zal door dezelve leven.
6 Maar de rechtvaardigheid die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? dat is Christus *van boven* afbrengen;
7 of wie zal in den afgrond nederdalen? dat is Christus uit de dooden opbrengen.
8 Maar wat zegt ze? Nabij u is het Woord, in uwen mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs hetwelk wij prediken:
9 *namelijk*, indien gij met uwen mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart gelooven dat God hem uit de dooden opgewekt heeft, zoo zult gij zalig worden;
10 want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met den mond belijdt men ter zaligheid.
11 Want de Schrift zegt: Een iegelijk die in hem gelooft, die zal niet beschaamd worden.
12 Want daar is geen onderscheid noch van Jood noch van Griek; want een zelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen die hem aanroepen.
13 Want een iegelijk die den naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.
14 Hoe zullen zij dan *hem* aanroepen, in welken zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij *in hem* gelooven, van welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij hooren, zonder die *hun* predikt?
15 En hoe zullen zij prediken, indien zij niet gezonden worden? Gelijk geschreven is: Hoe liefelijk zijn de voeten dergenen die vrede verkondigen, dergenen die het goede verkondigen!
16 Doch zij zijn niet allen het Evangelie gehoorzaam geweest; want Jesaja zegt: Heere, wie heeft onze prediking geloofd?

17 Zoo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods.

18 Maar ik zeg: Hebben zij het niet gehoord? Ja toch, hun geluid is over de geheele aarde uitgegaan, en hunne woorden tot de einden der wereld.

19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan? Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloerschheid verwekken door *degenen die* geen volk *zijn*; door een onverstandig volk zal Ik u tot toorn verwekken.

20 En Jesaja verstout zich en zegt: Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten, Ik ben openbaar geworden dengenen die naar Mij niet vraagden.

21 Maar tegen Israël zegt Hij: Den geheelen dag heb Ik mijne handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

HOOFDSTUK 11.

IK zeg dan: Heeft God zijn volk verstooten? Dat zij verre; want ik ben óók een Israëliet, uit den zade Abrahams, van den stam Benjamin.

2 God heeft zijn volk niet verstooten, hetwelk Hij te voren gekend heeft. Of weet gij niet wat de Schrift zegt van Elía? hoe hij God aanspreekt tegen Israël, zeggende:

3 Heere, zij hebben uwe Profeten gedood en uwe altaren omgeworpen, en ik ben alléén overgebleven, en zij zoeken mijne ziel.

4 Maar wat zegt tot hem het Goddelijk antwoord? Ik heb Mijzelven *nog* zeven duizend mannen overgelaten, die de knie voor het *beeld* van Baäl niet gebogen hebben.

5 Alzoo is er dan ook in dezen tegenwoordigen tijd een overblijfsel geworden, naar de verkiezing der genade.

6 En indien het door genade is, zoo is het niet meer uit de werken; anders is de genade geene genade meer. En indien het is uit de werken, zoo is het geene genade meer; anders is het werk geen werk meer.

7 Wat dan? Hetgeen Israël zoekt, dat heeft het niet verkregen; maar de uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden

8 (gelijk geschreven is: God heeft hun gegeven eenen geest des diepen slaaps, oogen om niet te zien, en ooren om niet te hooren) tot op den huidigen dag.

9 En David zegt: Hunne tafel worde tot eenen strik en tot eenen val en tot eenen aanstoot en tot eene vergelding voor hen;

10 dat hunne oogen verduisterd worden om niet te zien, en verkrom hunnen rug te allen tijde.

11 Zoo zeg ik dan: Hebben zij gestruikeld opdat zij vallen zouden? Dat zij verre; maar door hunnen val *is* de zaligheid den heidenen *geworden*, om hen tot jaloerschheid te verwekken.

12 En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hunne vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hunne volheid!

13 Want ik spreek tot u, heidenen: voor zooveel ik der heidenen Apostel ben, maak ik mijne bediening heerlijk,

14 of is eenigszins mijn vleesch tot jaloerschheid verwekken en eenigen uit hen behouden mocht.

15 Want indien hunne verwer-

ping de verzoening is der wereld,
wat zal de aanneming wezen,
anders dan het leven uit de doo-
den?
16 En indien de eerstelingen
heilig zijn, zoo is ook het deeg
heilig; en indien de wortel heilig
is, zoo zijn ook de takken *heilig.*
17 En zoo eenige der takken
afgebroken zijn, en gij, een wilde
olijfboom zijnde, in derzelver *plaats*
zijt ingeënt, en des wortels en
der vettigheid des olijfbooms me-
dedeelachtig zijt geworden,
18 zoo roem niet tegen de tak-
ken; en indien gij daartegen roemt,
gíj draagt den wortel niet, maar
de wortel ú.
19 Gij zult dan zeggen: De tak-
ken zijn afgebroken, opdat ìk zou-
de ingeënt worden.
20 Het is wèl; zíj zijn door onge-
loof afgebroken, en gíj staat door
het geloof. Wees niet hooggevoe-
lende, maar vrees;
21 want is het dat God de na-
tuurlijke takken niet gespaard
heeft, *zie toe* dat Hij ook moge-
lijk u niet spare.
22 Zie dan de goedertierenheid
en de gestrengheid Gods: de ge-
strengheid wel over degenen die
gevallen zijn, maar de goedertie-
renheid over u, indien gij in de
goedertierenheid blijft; anders zult
ook gij afgehouwen worden.
23 Maar ook zij, indien ze in
het ongeloof niet blijven, zullen
ingeënt worden; want God is mach-
tig dezelve weder in te enten.
24 Want indien gíj afgehouwen
zijt uit den olijfboom die van na-
ture wild was, en tegen nature
in den goeden olijfboom ingeënt,
hoeveel te meer zullen déze, die na-
tuurlijke *takken* zijn, in hun eigen
olijfboom geënt worden!
25 Want ik wil niet, broeders,
dat u deze verborgenheid onbekend
zij (opdat gij niet wijs zijt bij
uzelven), dat de verharding voor
een deel over Israël gekomen is,
totdat de volheid der heidenen zal
ingegaan zijn.
26 En alzóó zal geheel Israël
zalig worden; gelijk geschreven
is: De Verlosser zal uit Sion ko-
men, en zal de goddeloosheden
afwenden van Jakob;
27 en dit is hun een verbond
van Mij, als Ik hunne zonden zal
wegnemen.
28 Zoo zijn zij wel vijanden wat
aangaat het Evangelie, om uwent-
wil, maar wat aangaat de verkie-
zing, zijn zij beminden, om der
vaderen wil;
29 want de genadegiften en de
roeping Gods zijn onberouwelijk.
30 Want gelijkerwijs ook gij-
lieden eertijds Gode ongehoorzaam
geweest zijt, maar nu barmhar-
tigheid verkregen hebt door de
ongehoorzaamheid van dezen,
31 alzóó zijn ook dézen nu onge-
hoorzaam geweest, opdat ook zij
door uwe barmhartigheid zouden
barmhartigheid verkrijgen;
32 want God heeft ze allen on-
der de ongehoorzaamheid besloten,
opdat Hij hun allen zoude barm-
hartig zijn.
33 O diepte des rijkdoms beide
der wijsheid en der kennisse Gods!
Hoe ondoorzoekelijk zijn zijne oor-
deelen, en onnaspeurlijk zijne we-
gen!
34 Want wie heeft den zin des
Heeren gekend? of wie is zijn
raadsman geweest?

35 Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergolden worden?

36 Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem *zij* de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.

HOOFDSTUK 12.

IK bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uwe lichamen stelt tot eene levende, heilige *en* Gode welbehaaglijke offerande, *welke is* uw redelijke godsdienst;

2 en wordt dezer wereld niet gelijkvormig, maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven welke de goede en welbehaaglijke en volmaakte wil Gods is.

3 Want door de genade die mij gegeven is, zeg ik aan een iegelijk die onder u is, dat hij niet wijs zij boven hetgeen men behoort wijs te zijn, maar dat hij wijs zij tot matigheid, gelijk als God aan een iegelijk de mate des geloofs *toe*gedeeld heeft.

4 Want gelijk wij in één lichaam vele leden hebben, en de leden niet alle dezelfde werking hebben,

5 alzóó zijn wij velen één lichaam in Christus, maar elkeen zijn wij elkanders leden.

6 Hebbende nu verscheidene gaven, naar de genade die ons gegeven is,

7 *zoo laat ons die gaven besteden*, hetzij profetie, naar de mate des geloofs; hetzij bediening, in het bedienen; hetzij die leert, in het leeren;

8 hetzij die vermaant, in het vermanen; die uitdeelt, in eenvoudigheid; die een voorstander is, in naarstigheid; die barmhartigheid doet, in blijmoedigheid.

9 De liefde zij ongeveinsd. Hebt eenen afkeer van het booze, en hangt het goede aan.

10 Hebt elkander hartelijk lief met broederlijke liefde, met eere de één den ander voorgaande.

11 Zijt niet traag in het benaarstigen. Zijt vurig van geest. Dient den Heere.

12 Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking. Volhardt in het gebed.

13 Deelt mede tot de behoeften der heiligen. Tracht naar herbergzaamheid.

14 Zegent ze die u vervolgen; zegent, en vervloekt niet.

15 Verblijdt u met de blijden, en weent met de weenenden.

16 Weest eensgezind onder elkander. Tracht niet naar de hooge dingen, maar voegt u tot de nederige. Zijt niet wijs bij uzelven.

17 Vergeldt niemand kwaad voor kwaad. Bezorgt hetgeen eerlijk is voor alle menschen.

18 Indien het mogelijk is, zooveel in u is, houdt vrede met alle menschen.

19 Wreekt uzelven niet, beminden, maar geeft den toorn plaats; want daar is geschreven: Mij *komt* de wraak *toe*, Ik zal het vergelden, zegt de Heere.

20 Indien dan uwen vijand hongert, zoo spijzig hem; indien hem dorst, zoo geef hem te drinken; want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hoopen.

21 Word van het kwade niet overwonnen, maar overwin het kwade door het goede.

HOOFDSTUK 13.

ALLE ziel zij den machten over *haar* gesteld, onderworpen; want daar is geen macht dan van God, en de machten die daar zijn, die zijn van God geordineerd:

2 alzoo dat die zich tegen de macht stelt, de ordinantie Gods wederstaat; en die ze wederstaan, zullen over zichzelven een oordeel halen.

3 Want de oversten zijn niet *tot* eene vrees den goeden werken, maar den kwaden. Wilt gij nu de macht niet vreezen, doe het goede, en gij zult lof van haar hebben;

4 want zij is Gods dienares, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zoo vrees; want zij draagt het zwaard niet tevergeefs; want zij is Gods dienares, eene wreekster tot straf dengenen die kwaad doet.

5 Daarom is het noodig onderworpen te zijn, niet alleenlijk om der straf maar ook om der consciëntie wil.

6 Want daarom betaalt gij ook schatting; want zij zijn dienaars Gods, hierin geduriglijk bezig zijnde.

7 Zoo geeft dan een iegelijk wat gij schuldig zijt, schatting wien gij de schatting, tol wien gij den tol, vrees wien gij de vrees, eer wien gij de eer *schuldig zijt*.

8 Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben; want die den ander liefheeft, die heeft de wet vervuld.

9 Want dit: Gij zult geen overspel doen, gij zult niet dooden, gij zult niet stelen, gij zult geene valsche getuigenis geven, gij zult niet begeeren, en zoo daar eenig ander gebod is, wordt in dit woord als in eene hoofdsom begrepen, *namelijk* in dit: Gij zult uwen naaste liefhebben gelijk uzelven.

10 De liefde doet den naaste geen kwaad: zoo is dan de liefde de vervulling der wet.

11 En dit *zeg ik te meer*, dewijl wij de gelegenheid des tijds weten, dat het de ure is dat wij nu uit den slaap opwaken; want de zaligheid is ons nu nader dan toen wij *eerst* geloofd hebben.

12 De nacht is voorbijgegaan en de dag is nabij gekomen: laat ons dan afleggen de werken der duisternis en aandoen de wapenen des lichts;

13 laat ons, als in den dag, eerbaar wandelen, niet in brasserijen en dronkenschappen, niet in slaapkameren en ontuchtigheden, niet in twist en nijdigheid;

14 maar doet áán den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vleesch niet tot begeerlijkheden.

HOOFDSTUK 14.

DENGENEN nu die zwak is in het geloof, neemt aan, *maar* niet tot twistige samensprekingen.

2 De één gelooft wel dat men alles eten mag, maar die zwak is, eet moeskruiden.

3 Die eet, verachte hem niet die niet eet, en die niet eet, oordeele hem niet die eet; want God heeft hem aangenomen.

4 Wie zijt gij die eens anders huisknecht oordeelt? Hij staat of hij valt zijn eigen heer; doch hij zal vastgesteld worden, want God is machtig hem vast te stellen.

5 De één acht wel den *éénen* dag boven den *anderen* dag, maar

de ander acht alle de dagen *gelijk*.
Een iegelijk zij in zijn eigen ge-
moed ten volle verzekerd.
6 Die den dag waarneemt, die
neemt *hem* waar den Heere; en
die den dag niet waarneemt, die
neemt *hem* niet waar den Heere.
Die eet, die eet *zulks* den Heere,
want hij dankt God; en die niet
eet, die eet *zulks* den Heere niet,
en hij dankt God.
7 Want niemand van ons leeft
zichzelven, en niemand sterft zich-
zelven;
8 want hetzij dat wij leven, wij
leven den Heere, hetzij dat wij
sterven, wij sterven den Heere:
hetzij dan dat wij leven, hetzij
dat wij sterven, wij zijn des Heeren.
9 Want dáártoe is Christus ook
gestorven en opgestaan en weder
levend geworden, opdat hij beiden
over dooden en levenden heerschen
zoude.
10 Maar gij, wat oordeelt gij
uwen broeder? Of ook gij, wat
veracht gij uwen broeder? Want
wij zullen allen voor den Rech-
terstoel van Christus gesteld wor-
den.
11 Want daar is geschreven: Ik
leef, zegt de Heere; voor Mij zal
alle knie zich buigen, en alle tong
zal God belijden.
12 Zoo dan een iegelijk van ons
zal voor zichzelven Gode reken-
schap geven.
13 Laat ons dan elkander niet
meer oordeelen; maar oordeelt dit
liever, namelijk dat gij den broeder
geen aanstoot of ergernis geeft.
14 Ik weet en ben verzekerd in
den Heere Jezus, dat geen ding on-
rein is in zichzelf; dan die acht iets
onrein te zijn, dien is het onrein.
15 Maar indien uw broeder om
der spijze wil bedroefd wordt, zoo
wandelt gij niet meer naar liefde.
Verderf dien niet met uwe spijze,
voor welken Christus gestorven is.
16 Dat dan uw goed niet gelas-
terd worde.
17 Want het Koninkrijk Gods is
niet spijs en drank, maar recht-
vaardigheid en vrede en blijdschap
door den Heiligen Geest.
18 Want die Christus in deze
dingen dient, is Gode welbehaag-
lijk en aangenaam den menschen.
19 Zoo dan laat ons najagen
hetgeen tot den vrede en hetgeen
tot de stichting onder elkander
dient.
20 Verbreek het werk Gods niet
om der spijze wil. Alle dingen
zijn wel rein, maar het is kwaad
voor den mensch die met aanstoot
eet.
21 Het is goed geen vleesch te
eten noch wijn te drinken, noch
iets waaraan uw broeder zich stoot
of geërgerd wordt, of *waarin* hij
zwak is.
22 Hebt gíj geloof, heb *dat* bij
uzelven voor God. Zalig is hij die
zichzelven niet oordeelt in hetgeen
hij voor goed houdt.
23 Maar die twijfelt indien hij
eet, is veroordeeld, omdat hij niet
uit het geloof *eet*; en al wat uit
het geloof niet is, dat is zonde.

HOOFDSTUK 15.

MAAR wij die sterk zijn, zijn
schuldig de zwakheden der onster-
ken te dragen, en niet onszelven
te behagen.
2 Dat dan een iegelijk van ons
zijnen naaste behage ten goede,
tot stichting.

3 Want ook Christus heeft zich-
zelven niet behaagd, maar gelijk
geschreven is: De smadingen
dergenen die U smaden, zijn op
mij gevallen.
4 Want al wat te voren geschre-
ven is, dat is tot onze leering
te voren geschreven, opdat wij
door lijdzaamheid en vertroosting
der Schriften hoop hebben zouden.
5 Doch de God der lijdzaamheid
en der vertroosting geve u, dat gij
eensgezind zijt onder elkander naar
Christus Jezus,
6 opdat gij eendrachtiglijk met
éénen mond moogt verheerlijken
den God en Vader onzes Heeren
Jezus Christus.
7 Daarom neemt elkander aan,
gelijk ook Christus ons aangeno-
men heeft tot de heerlijkheid Gods.
8 En ik zeg, dat Jezus Christus
een dienaar geworden is der besnij-
denis vanwege de waarheid Gods,
opdat hij bevestigen zoude de be-
loftenissen der vaderen,
9 en de heidenen God vanwege
de barmhartigheid zouden verheer-
lijken; gelijk geschreven is: Daar-
om zal ik U belijden onder de hei-
denen, en uwen naam lofzingen.
10 En wederom zegt Hij: Weest
vroolijk, gij heidenen met zijn volk.
11 En wederom: Looft den
Heere, alle gij heidenen, en prijst
Hem, alle gij volken.
12 En wederom zegt Jesaja: Er
zal zijn de wortel van Isaï, en
die opstaat om over de heidenen te
gebieden: op hem zullen de heide-
nen hopen.
13 De God nu der hope vervulle
ulieden met alle blijdschap en
vrede in het gelooven, opdat gij
overvloedig moogt zijn in de hope,
door de kracht des Heiligen Gees-
tes.
14 Doch, mijne broeders, ook ik-
zelf ben verzekerd van u, dat gij
ook zelven vol zijt van goedheid,
vervuld met alle kennis, machtig
om ook elkander te vermanen;
15 maar ik heb u eenigszins
stoutelijker geschreven, broeders, u
als wederom *dit* indachtig maken-
de, om de genade die mij van
God gegeven is,
16 opdat ik een dienaar van Jezus
Christus zij onder de heidenen, het
Evangelie Gods bedienende, opdat
de offerande der heidenen aange-
naam worde, geheiligd door den
Heiligen Geest.
17 Zoo heb ik dan roem in
Christus Jezus in de dingen, die
God aangaan.
18 Want ik zoude niet durven
iets zeggen, hetwelk Christus door
mij niet gewrocht heeft tot gehoor-
zaamheid der heidenen, met woor-
den en werken,
19 door kracht van teekenen en
wonderen, *en* door de kracht van
den Geest Gods, zoodat ik van Je-
ruzalem af en rondom, tot Illyrië
toe, het Evangelie van Christus
vervuld heb;
20 en alzoo zeer begeerig ge-
weest ben om het Evangelie te ver-
kondigen, niet waar Christus ge-
noemd was, opdat ik niet op eens
anders fundament zoude bouwen;
21 maar gelijk geschreven is:
Denwelken van hem niet was ge-
boodschapt, die zullen het zien, en
dewelke het niet gehoord hebben.
die zullen het verstaan.
22 Waarom ik ook menigmaal
verhinderd geweest ben tot u te
komen;

23 maar nu geene plaats meer
hebbende in deze gewesten, en
sedert vele jaren groot verlangen
hebbende om tot u te komen,
24 zoo zal ik, wanneer ik naar
Spanje reis, tot u komen; want ik
hoop in het doorreizen u te zien,
en van u derwaarts geleid te worden,
als ik eerst van ulieder *tegenwoordigheid*
eenigszins verzadigd
zal zijn.
25 Maar nu reis ik naar Jeruzalem,
dienende de heiligen.
26 Want het heeft *dien van* Macedonië
en Acháje goedgedacht,
eene algemeene handreiking te doen
aan de armen onder de heiligen
die te Jeruzalem zijn.
27 Want het heeft hun *zoo* goedgedacht;
ook zijn zij hunne schuldenaars;
want indien de heidenen
hunner geestelijke *goederen* deelachtig
zijn geworden, zoo zijn zij
ook schuldig hen van lichamelijke
goederen te dienen.
28 Als ik dan dit volbracht en
hun deze vrucht verzegeld zal hebben,
zoo zal ik door ulieder *stad*
naar Spanje afkomen;
29 en ik weet dat ik tot u komende,
met vollen zegen des Evangelies
van Christus komen zal.
30 En ik bid u, broeders, door
onzen Heere Jezus Christus en door
de liefde des Geestes, dat gij met
mij strijdt in de gebeden tot God
voor mij;
31 opdat ik moge bevrijd worden
van de ongehoorzamen in Judéa,
en dat deze mijn dienst, dien *ik*
aan Jeruzalem *doe*, aangenaam zij
den heiligen;
32 opdat ik met blijdschap door
den wil Gods tot u moge komen
en met u verkwikt worden.
33 En de God des vredes zij
met u allen. Amen.

HOOFDSTUK 16.

EN ik beveel u Fébe onze zuster,
die eene dienares is der gemeente
die te Cenchrea is;
2 opdat gij haar ontvangt in den
Heere, gelijk het den heiligen betaamt,
en haar bijstaat in wat zaak
zij u zoude mogen van noode hebben;
want zij is eene voorstandster
geweest van velen, ook van
mijzelven.
3 Groet Priscilla en Aquila, mijne
medewerkers in Christus Jezus,
4 die voor mijn leven hunnen
hals gesteld hebben; dewelke niet
alleen ik dank, maar ook alle de
gemeenten der heidenen.
5 *Groet* ook de gemeente in hun
huis. Groet Epénetus mijnen beminde,
die de eersteling is van
Acháje in Christus.
6 Groet Maria, die veel voor ons
gearbeid heeft.
7 Groet Androníeus en Junias,
mijne magen en mijne medegevangenen,
welke vermaard zijn onder
de Apostelen, die ook vóór mij in
Christus geweest zijn.
8 Groet Amplias mijnen beminde
in den Heere.
9 Groet Urbanus onzen medearbeider
in Christus, en Stachys
mijnen beminde.
10 Groet Apelles die beproefd is
in Christus. Groet ze die van het
huisgezin van Aristobúlus *zijn*.
11 Groet Heródion die van mijne
maagschap is. Groet ze die van
het *huisgezin* van Narcissus *zijn*,
degenen *namelijk* die in den Heere
zijn.
12 Groet Tryféna en Tryfósa,

vrouwen die in den Heere arbeiden.
Groet Persis de beminde *zuster*,
die veel gearbeid heeft in den
Heere.
13 Groet Rufus den uitverko-
rene in den Heere, en zijne moeder
en de mijne.
14 Groet Asyncritus, Flegon,
Hermas, Pátrobas, Hermes, en de
broeders die met hen zijn.
15 Groet Filólogus en Julia, Ne-
reus en zijne zuster, en Olympas,
en alle de heiligen die met hen zijn.
16 Groet elkander met eenen
heiligen kus. De gemeenten van
Christus groeten ulieden.
17 En ik bid u, broeders, neemt
acht op degenen die tweedracht en
ergernissen aanrichten tegen de
leer die gij *van ons* geleerd hebt,
en wijkt af van dezelven.
18 Want dezulken dienen onzen
Heere Jezus Christus niet, maar
hunnen buik, en verleiden door
schoonspreken en prijzen de har-
ten der eenvoudigen.
19 Want uwe gehoorzaamheid is
tot *kennis van* allen gekomen. Ik
verblijd mij dan uwenthalve; en ik
wil dat gij wijs zijt in het goede,
doch onnoozel in het kwade.
20 En de God des vredes zal
den satan haast onder uwe voeten
verpletteren. De genade onzes Hee-
ren Jezus Christus zij met ulieden.
Amen.
21 U groeten Timótheüs mijn
medearbeider, en Lucius en Jason
en Sosípater mijne bloedverwanten.
22 Ik, Tertius, die den brief ge-
schreven heb, groet u in den Heere.
23 U groet Gajus, de huiswaard
van mij en van de geheele ge-
meente. U groet Erastus de rent-
meester der stad, en de broeder
Quartus.
24 De genade onzes Heeren Je-
zus Christus zij met u allen. Amen.
25 Hem nu die machtig is u te
bevestigen, naar mijn Evangelie en
de prediking van Jezus Christus,
naar de openbaring der verbor-
genheid die *van* de tijden der
eeuwen verzwegen is geweest,
26 maar nu geopenbaard is, en
door de profetische Schriften, naar
het bevel des eeuwigen Gods, tot
gehoorzaamheid des geloofs onder
alle de heidenen bekend is gemaakt;
27 Hem, den alleen wijzen God,
zij door Jezus Christus de heerlijk-
heid in de eeuwigheid. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

CORINTHIËRS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een geroepen Apostel
van Jezus Christus door den wil
Gods, en Sósthenes de broeder,
2 aan de gemeente Gods die te
Corinthe is, den geheiligden in
Christus Jezus, den geroepenen
heiligen, met allen die den naam
van onzen Heere Jezus Christus
aanroepen in alle plaats, beiden
hunnen en onzen *Heere*:
3 genade zij u en vrede van
God onzen Vader en den Heere Je-
zus Christus.
4 Ik dank mijnen God te allen tijde
over u, vanwege de genade Gods
die u gegeven is in Christus Jezus,
5 dat gij in alles zijt rijk ge-
worden in hem, in alle rede en
alle kennis,
6 gelijk de getuigenis van Chris-
tus bevestigd is onder u;
7 alzoo dat het u aan geene gave
ontbreekt, verwachtende de open-
baring onzes Heeren Jezus Christus:
8 welke *God* u ook zal beves-
tigen tot den einde toe, *om* on-
straffelijk *te zijn* in den dag on-
zes Heeren Jezus Christus.
9 God is getrouw, door welken
gij geroepen zijt tot de gemeen-
schap van zijnen Zoon Jezus Chris-
tus, onzen Heere.
10 Maar ik bid u, broeders, door
den naam onzes Heeren Jezus
Christus, dat gij allen hetzelfde
spreekt en *dat* onder u geene
scheuringen zijn, maar *dat* gij sa-
mengevoegd zijt in een zelfden zin
en in een zelfde gevoelen.
11 Want mij is van u bekend-
gemaakt, mijne broeders, door
die van Chloë's *huisgezin zijn*, dat
er twisten onder u zijn.
12 En dit zeg ik dat een iegelijk
van u zegt: Ik ben van Paulus, en
ik van Apollos, en ik van Cefas,
en ik van Christus.
13 Is Christus gedeeld? Is Pau-
lus voor u gekruist? Of zijt gij in
Paulus' naam gedoopt?
14 Ik dank God dat ik niemand
van ulieden gedoopt heb dan Cris-
pus en Gajus,
15 opdat niet iemand zegge dat
ik in mijnen naam gedoopt heb.
16 Doch ik heb ook het huisge-
zin van Stéfanas gedoopt; voorts
weet ik niet of ik iemand anders
gedoopt heb.
17 Want Christus heeft mij niet
gezonden om te doopen, maar
om het Evangelie te verkondigen;
niet met wijsheid van woorden,
opdat het kruis van Christus niet
verijdeld worde.
18 Want het Woord des kruises

is wel dengenen die verloren gaan, dwaasheid, maar ons die behouden worden, is het eene kracht Gods:
19 want daar is geschreven: Ik zal de wijsheid der wijzen doen vergaan, en het verstand der verstandigen zal ik te niet maken.
20 Waar is de wijze? Waar is de Schriftgeleerde? Waar is de onderzoeker dezer eeuw? Heeft God de wijsheid dezer wereld niet dwaas gemaakt?
21 Want nademaal in de wijsheid Gods de wereld God niet heeft gekend door de wijsheid, zoo heeft het Gode behaagd door de dwaasheid der prediking zalig te maken die gelooven:
22 overmits de Joden een teeken begeeren, en de Grieken wijsheid zoeken;
23 doch wij prediken Christus den gekruisigde, den Joden wel eene ergernis, en den Grieken eene dwaasheid;
24 maar hun die geroepen zijn, beiden Joden en Grieken, *prediken wij* Christus de kracht Gods en de wijsheid Gods.
25 Want het dwaze Gods is wijzer dan de menschen, en het zwakke Gods is sterker dan de menschen.
26 Want gij ziet uwe roeping, broeders, dat *gij* niet vele wijzen *zijt* naar het vleesch, niet vele machtigen, niet vele edelen;
27 maar het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zoude; en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij het sterke zoude beschamen;
28 en het onedele der wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niets is, opdat Hij hetgeen *iets* is te niet zoude maken;
29 opdat geen vleesch zoude roemen voor Hem.
30 Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid, en heiligmaking, en verlossing;
31 opdat *het zij* gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere.

HOOFDSTUK 2.

EN ik, broeders, als ik tot u gekomen ben, ben niet gekomen met uitnemendheid van woorden of van wijsheid u verkondigende de getuigenis Gods;
2 want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u dan Jezus Christus, en dien gekruisigd.
3 En ik was bij ulieden in zwakheid en in vrees en in vele beving,
4 en mijne rede en mijne prediking was niet in beweeglijke woorden der menschelijke wijsheid, maar in betooning des geestes en der kracht;
5 opdat uw geloof niet zoude zijn in wijsheid der menschen, maar in de kracht Gods.
6 En wij spreken wijsheid onder de volmaakten; doch eene wijsheid niet dezer wereld, noch der oversten dezer wereld die te niet worden;
7 maar wij spreken de wijsheid Gods, *bestaande* in verborgenheid, die bedekt was, welke God te voren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was:
8 welke niemand van de oversten dezer wereld gekend heeft.

Want indien zij ze gekend hadden, zoo zouden zij den Heere der heerlijkheid niet gekruist hebben;
9 maar gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des menschen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien die Hem liefhebben.
10 Doch God heeft *het* ons geopenbaard door zijnen Geest. Want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods.
11 Want wie van de menschen weet hetgeen des menschen is, dan de geest des menschen die in hem is? Alzoo weet ook niemand hetgeen Gods is, dan de Geest Gods.
12 Doch wíj hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen die ons van God geschonken zijn;
13 dewelke wij ook spreken, niet met woorden die de menschelijke wijsheid leert, maar met *woorden* die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende.
14 Maar de natuurlijke mensch begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat ze geestelijk onderscheiden worden.
15 Doch de geestelijke *mensch* onderscheidt wel alle dingen, maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden.
16 Want wie heeft den zin des Heeren gekend, die Hem zoude onderrichten? Maar wíj hebben den zin van Christus.

HOOFDSTUK 3.

En ik, broeders, kon tot u niet spreken als tot geestelijken, maar als tot vleeschelijken, als tot jonge kinderen in Christus.
2 Ik heb u met melk gevoed, en niet met *vaste* spijs, want gij vermocht *toen* nog niet; ja, gij vermoogt ook nu nog niet,
3 want gij zijt nog vleeschelijk; want dewijl er onder u nijd is en twist en tweedracht, zijt gij niet vleeschelijk en wandelt *gij niet* naar den mensch?
4 Want als de één zegt: Ik ben van Paulus, en een ander: Ik *ben* van Apollos, zijt gij niet vleeschelijk?
5 Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars door welke gij geloofd hebt, en *dat* gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft?
6 Ik heb geplant, Apollos heeft natgemaakt, maar God heeft den wasdom gegeven:
7 zoo is dan noch hij die plant iets, noch hij die natmaakt, maar God die den wasdom geeft.
8 En die plant en die natmaakt, zijn één; maar een iegelijk zal zijn loon ontvangen naar zijnen arbeid.
9 Want wij zijn Gods medearbeiders: Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij.
10 Naar de genade Gods die mij gegeven is, heb ik als een wijs bouwmeester het fundament gelegd, en een ander bouwt daarop. Maar een iegelijk zie toe hoe hij daarop bouwt.
11 Want niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.

12 En indien iemand op dit fundament bouwt goud, zilver, kostelijke steenen, hout, hooi, stoppelen,

13 eens iegelijks werk zal openbaar worden; want de dag zal het verklaren, dewijl het door vuur ontdekt wordt; en hoedanig eens iegelijks werk is, zal het vuur beproeven.

14 Zoo iemands werk blijft, dat hij daarop gebouwd heeft, die zal loon ontvangen;

15 zoo iemands werk zal verbrand worden, die zal schade lijden; maar zelf zal hij behouden worden, doch alzóó als door vuur.

16 Weet gij niet dat gij Gods tempel zijt en de Geest Gods in ulieden woont?

17 Zoo iemand den tempel Gods schendt, dien zal God schenden; want de tempel Gods is heilig, welke gíj zijt.

18 Niemand bedriege zichzelven: zoo iemand onder u dunkt dat hij wijs is in deze wereld, die worde dwaas, opdat hij wijs moge worden.

19 Want de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God. Want daar is geschreven: Hij vat de wijzen in hunne arglistigheid;

20 en wederom: De Heere kent de overleggingen der wijzen dat ze ijdel zijn.

21 Niemand dan roeme op menschen, want alles is het uwe:

22 hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Cefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen, zij zijn alle de uwe;

23 doch gíj zijt van Christus, en Christus is Gods.

HOOFDSTUK 4.

ALZOO houde ons een *ieder* mensch als dienaars van Christus en uitdeelers der verborgenheden Gods.

2 En voorts wordt in de uitdeelers vereischt, dat elk getrouw bevonden worde.

3 Doch mij is 't voor het minste dat ik van ulieden geoordeeld worde, of van een menschelijk oordeel; ja, ik oordeel ook mijzelven niet;

4 want ik ben mijzelven van geen ding bewust, doch ik ben daardoor niet gerechtvaardigd; maar die mij oordeelt, is de Heere.

5 Zoo dan oordeelt niets vóór den tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, welke ook in 't licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en openbaren de raadslagen der harten; en alsdàn zal een iegelijk lof hebben van God.

6 En deze dingen, broeders, heb ik op mijzelven en Apollos bij gelijkenis toegepast om uwentwil, opdat gij aan ons zoudt leeren niet te gevoelen boven hetgeen geschreven is, dat gij niet, de één om eens anders wil, opgeblazen wordt tegen den ander.

7 Want wie onderscheidt u? En wat hebt gij dat gij niet hebt ontvangen? En zoo gij het ook ontvangen hebt, wat roemt gij alsof gij het niet ontvangen hadt?

8 Alreede zijt gij verzadigd, alreede zijt gij rijk geworden, zonder ons hebt gij geheerscht; en och of gij heerschtet, opdat ook wij met u heerschen mochten!

9 Want ik acht dat God ons, die de laatste Apostelen zijn, ten toon

heeft gesteld als tot den dood ver-
wezen; want wij zijn een schouw-
spel geworden der wereld en den
Engelen en den menschen.
10 Wíj *zijn* dwazen om Chris-
tus' wil, maar gíj zijt wijzen in
Christus; wíj zijn zwakken, maar
gíj sterken; gíj zijt heerlijken,
maar wíj verachten.
11 Tot op deze tegenwoordige
ure lijden wij honger, en lijden wij
dorst, en zijn naakt, en worden
met vuisten geslagen, en hebben
geene vaste woonplaats,
12 en arbeiden, werkende met
onze eigene handen; wij worden
gescholden en wij zegenen; wij
worden vervolgd en wij verdragen;
13 wij worden gelasterd en wij
bidden; wij zijn geworden als uit-
vaagsels der wereld *en* aller af-
schrapsel tot nu toe.
14 Ik schrijf deze dingen niet om
u te beschamen; maar als mijne
lieve kinderen vermaan ik *u*.
15 Want al hadt gij tien duizend
leermeesters in Christus, zoo *hebt*
gij toch niet vele vaders; want in
Christus Jezus heb ìk u door het
Evangelie geteeld.
16 Zoo vermaan ik u dan, zijt
mijne navolgers.
17 Daarom heb ik Timótheüs tot
u gezonden, die mijn lieve en ge-
trouwe zoon is in den Heere, welke
u zal indachtig maken mijne we-
gen die in Christus zijn, gelijker-
wijs ik alom in alle gemeenten
leer.
18 Doch sommigen zijn opgebla-
zen, alsof ik tot ulieden niet ko-
men zoude;
19 maar ik zal haast tot u ko-
men, zoo de Heere wil, en ik zal
dan verstaan niet de woorden der-
genen die opgeblazen zijn, maar
de kracht;
20 want het Koninkrijk Gods is
niet *gelegen* in woorden, maar in
kracht.
21 Wat wilt gij? Zal ik met de
roede tot u komen, of in liefde en
in den geest der zachtmoedigheid?

HOOFDSTUK 5.

MEN hoort ganschelijk *dat er*
hoererij onder u *is*, en zoodanige
hoererij die ook onder de heidenen
niet genaamd wordt, alzoo dat er
een zijns vaders huisvrouw heeft.
2 En zijt gíj *nog* opgeblazen, en
hebt niet veelmeer leed gedragen,
opdat hij uit het midden van u
weggedaan worde, die deze daad
begaan heeft?
3 Doch ik, als wel met het li-
chaam afwezend maar tegenwoor-
dig zijnde met den geest, heb al-
reede, als*of ik* tegenwoordig *ware*,
dengenen die dat alzoo bedreven
heeft, besloten,
4 in den naam onzes Heeren
Jezus Christus, als gijlieden en
mijn geest *te zamen* vergaderd zul-
len zijn, met de kracht onzes Hee-
ren Jezus Christus,
5 denzulken over te geven den sa-
tan tot verderf des vleesches, opdat
de geest behouden moge worden in
den dag des Heeren Jezus.
6 Uw roem is niet goed. Weet
gij niet dat een weinig zuurdeesem
het geheele deeg zuur maakt?
7 Zuivert dan den ouden zuur-
deesem uit, opdat gij een nieuw
deeg zijn moogt, gelijk gij onge-
zuurd zijt. Want ook ons Pascha
is voor ons geslacht, *namelijk*
Christus.
8 Zoo dan laat ons feest houden,

niet in den ouden zuurdeesem, noch
in den zuurdeesem der kwaadheid
en der boosheid, maar in de onge-
zuurde *brooden* der oprechtheid
en der waarheid.
9 Ik heb u geschreven in den
brief, dat gij u niet zoudt vermen-
gen met de hoereerders;
10 doch niet geheellijk met de
hoereerders dezer wereld, of met
de gierigaards, of met de roovers,
of met de afgodendienaars; want
anders zoudt gij uit de wereld moe-
ten gaan.
11 Maar nu heb ik u geschreven
dat gij u niet zult vermengen, *na-
melijk* indien iemand een broeder
genaamd zijnde, een hoereerder is,
of een gierigaard, of een afgoden-
dienaar, of een lasteraar, of een
dronkaard, of een roover, dat gij
met zoodanig eenen ook niet zult
eten.
12 Want wat heb ik ook die
buiten zijn te oordeelen? Oordeelt
gijlieden niet die binnen zijn?
13 Maar die buiten zijn oordeelt
God. En doet gij dezen booze uit
ulieden weg.

HOOFDSTUK 6.

DURFT iemand van ulieden,
die eene zaak heeft tegen een an-
der, te recht gaan voor de on-
rechtvaardigen, en niet voor de
heiligen?
2 Weet gij niet dat de heiligen
de wereld oordeelen zullen? En in-
dien door u de wereld geoordeeld
wordt, zijt gij onwaardig de minste
rechtzaken?
3 Weet gij niet dat wij de En-
gelen oordeelen zullen? Hoeveel
te meer de zaken die dit leven
aangaan!
4 Zoo gij dan rechtzaken hebt
die dit leven aangaan, zet díe
daarover die in de gemeente het
minst geacht zijn.
5 Ik zeg u *dit* tot schaamte. Is
er *dan* alzoo onder u geen die wijs
is, ook niet één, die zoude kun-
nen oordeelen tusschen zijne broe-
ders?
6 Maar de *éêne* broeder gaat
met den *anderen* broeder te recht,
en dat voor ongeloovigen!
7 Zoo is er dan nu ganschelijk
gebrek onder u, dat gij met elk-
ander rechtzaken hebt. Waarom
lijdt gij niet liever ongelijk? Waar-
om lijdt gij niet liever schade?
8 Maar gijlieden doet ongelijk en
doet schade, en dat den broederen!
9 Of weet gij niet dat de on-
rechtvaardigen het Koninkrijk Gods
niet zullen beërven?
10 Dwaalt niet: noch hoereer-
ders, noch afgodendienaars, noch
overspelers, noch ontuchtigen, noch
die bij mannen liggen, noch die-
ven, noch gierigaards, noch dronk-
aards, geen lasteraars, geen roo-
vers zullen het Koninkrijk Gods
beërven.
11 En dit waart gij sommigen;
maar gij zijt afgewasschen, maar
gij zijt geheiligd, maar gij zijt ge-
rechtvaardigd in den naam des
Heeren Jezus en door den Geest
onzes Gods.
12 Alle dingen zijn mij geoor-
loofd, maar alle dingen zijn niet
oorbaar; alle dingen zijn mij ge-
oorloofd, maar ik zal mij onder de
macht van geen *ding* laten brengen.
13 De spijzen zijn voor den buik,
en de buik *is* voor de spijzen; maar
God zal beide dezen en die te niet
doen. Doch het lichaam is niet

voor de hoererij, maar voor den Heere, en de Heere voor het lichaam.
14 En God heeft ook den Heere opgewekt, en zal ons opwekken door zijne kracht.
15 Weet gij niet dat uwe lichamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus nemen en ze leden eener hoer maken? Dat zij verre.
16 Of weet gij niet, dat die de hoer aanhangt, één lichaam *met haar* is? Want die twee, zegt Hij, zullen tot één vleesch wezen.
17 Maar die den Heere aanhangt, is één geest *met hem*.
18 Vliedt de hoererij. Alle zonde die de mensch doet, is buiten het lichaam; maar die hoererij bedrijft, die zondigt tegen zijn eigen lichaam.
19 Of weet gij niet, dat ulieder lichaam een tempel is des Heiligen Geestes die in u is, dien gij van God hebt, en *dat* gij van uzelven niet zijt?
20 Want gij zijt duur gekocht: zoo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uwen geest, welke Gods zijn.

HOOFDSTUK 7.

AANGAANDE nu de dingen waarvan gij mij geschreven hebt, het is een mensch goed geene vrouw aan te raken;
2 maar om der hoererijen wil zal een iegelijk *man* zijne eigene vrouw hebben, en eene iegelijke *vrouw* zal haren eigenen man hebben.
3 De man zal aan de vrouw de schuldige goedwilligheid betalen, en desgelijks ook de vrouw aan den man.
4 De vrouw heeft de macht niet over haar eigen lichaam, maar de man; en desgelijks heeft ook de man de macht niet over zijn eigen lichaam, maar de vrouw.
5 Onttrekt u elkander niet, tenzij dan met *beider* toestemming voor eenen tijd, opdat gij u tot vasten en bidden moogt verledigen; en komt wederom bijeen, opdat de satan u niet verzoeke, omdat gij u niet kunt onthouden.
6 Doch dit zeg ik uit toelating, niet uit bevel.
7 Want ik wilde dat alle menschen waren gelijk als ikzelf *ben*, maar een iegelijk heeft zijne eigene gave van God, de één wel aldus, maar de ander alzóó.
8 Doch ik zeg den ongetrouwden en den weduwen: het is hun goed, indien zij blijven gelijk als ik.
9 Maar indien zij zich niet kunnen onthouden, dat ze trouwen; want het is beter te trouwen dan te branden.
10 Doch den getrouwden gebied niet ìk, maar de Heere, dat de vrouw van den man niet scheide;
11 en indien zij ook scheidt, dat zij ongetrouwd blijve, of zich met den man verzoene; en dat de man de vrouw niet verlate.
12 Maar den anderen zeg ìk, niet de Heere: indien eenig broeder eene ongeloovige vrouw heeft, en deze tevreden is bij hem te wonen, dat hij ze niet verlate;
13 en eene vrouw die eenen ongeloovigen man heeft, en hij tevreden is bij haar te wonen, dat zij hem niet verlate.
14 Want de ongeloovige man is geheiligd door de vrouw, en de ongeloovige vrouw is geheiligd

door den man; want anders waren
uwe kinderen onrein, maar nu
zijn zij heilig.
15 Maar indien de ongeloovige
scheidt, dat hij scheide: de broeder of de zuster wordt in zoodanige *gevallen* niet dienstbaar gemaakt. Maar God heeft ons tot
vrede geroepen.
16 Want wat weet gij, vrouw,
of gij den man zult zalig maken?
Of wat weet gij, man, of gij de
vrouw zult zalig maken?
17 Doch gelijk God aan een
iegelijk heeft uitgedeeld, gelijk de
Heere een iegelijk geroepen heeft,
dat hij alzóó wandele; en alzóó
ordineer ik in alle de gemeenten.
18 Is iemand besneden zijnde
geroepen, die late zich geene *voorhuid* aantrekken; is iemand in de
voorhuid zijnde geroepen, die late
zich niet besnijden.
19 De besnijdenis is niets en
de voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods.
20 Een iegelijk blijve in die roeping waar hij in geroepen is.
21 Zijt gij een dienstknecht zijnde geroepen, laat u *dat* niet bekommeren; maar indien gij ook
vrij kunt worden, gebruik *dat* liever.
22 Want die in den Heere geroepen is een dienstknecht zijnde,
die is een vrijgelatene des Heeren;
desgelijks ook die vrij zijnde geroepen is, die is een dienstknecht
van Christus.
23 Gij zijt duur gekocht: wordt
geene dienstknechten der menschen.
24 Een iegelijk waarin hij geroepen is, broeders, die blijve in
hetzelve bij God.
25 Aangaande de maagden nu
heb ik geen bevel des Heeren; maar
ik zeg *mijn* gevoelen, als die barmhartigheid van den Heere gekregen
heb om getrouw te zijn.
26 Ik houd dan dit goed te zijn
om den aanstaanden nood, dat het,
zeg ik, den mensch goed is alzóó
te zijn.
27 Zijt gij aan eene vrouw verbonden, zoek geene ontbinding; zijt
gij niet aan eene vrouw verbonden,
zoek geene vrouw.
28 Maar indien gij ook trouwt,
gij zondigt niet; en indien eene
maagd trouwt, zij zondigt niet.
Doch dezulken zullen verdrukking
hebben in het vleesch. En ik spaar
ulieden.
29 Maar dit zeg ik, broeders,
dat de tijd voorts kort is; opdat
ook die vrouwen hebben, zouden
zijn als niet hebbende;
30 en die weenen, als niet weenende; en die blijde zijn, als niet
blijde zijnde; en die koopen, als
niet bezittende;
31 en die deze wereld gebruiken,
als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld gaat voorbij.
32 En ik wil dat gij zonder bekommernis zijt. De ongetrouwde
bekommert zich over de dingen des
Heeren, hoe hij den Heere zal behagen;
33 maar die getrouwd is, bekommert zich over de dingen der wereld, hoe hij de vrouw zal behagen.
34 Eene vrouw en eene maagd
zijn onderscheiden. De ongetrouwde bekommert zich over de dingen
des Heeren, opdat zij heilig zij,
beide aan lichaam en aan geest;
maar die getrouwd is, bekommert
zich over de dingen der wereld,
hoe zij den man zal behagen.

35 En dit zeg ik tot uw eigen voordeel, niet opdat ik eenen strik over u zoude werpen, maar *om u te leiden* tot hetgeen wèl voegt en bekwaam is om den Heere wèl aan te hangen, zonder herwaarts en derwaarts getrokken te worden.

36 Maar zoo iemand acht dat hij niet ongevoeglijk handelt met zijne maagd, indien zij over den jeugdigen tijd gaat, en het alzoo moet geschieden, die doe wat hij wil, hij zondigt niet: dat ze trouwen.

37 Doch wie vaststaat in *zijn* hart, geene noodzaak hebbende, maar macht heeft over zijn eigen wil, en dit in zijn hart besloten heeft dat hij zijne maagd zal bewaren, die doet wèl.

38 Alzoo dan die *haar* ten huwelijk uitgeeft, die doet wèl; en die *ze* ten huwelijk niet uitgeeft, die doet beter.

39 Eene vrouw is door de wet verbonden zoo langen tijd haar man leeft; maar indien haar man ontslapen is, zoo is zij vrij om te trouwen wien zij wil, alleenlijk in den Heere.

40 Maar zij is gelukkiger indien zij alzóó blijft, naar mijn gevoelen; en ik meen ook den Geest Gods te hebben.

HOOFDSTUK 8.

AANGAANDE nu de dingen die den afgoden geofferd zijn, wij weten dat wij allen te zamen kennis hebben. De kennis maakt opgeblazen, maar de liefde sticht.

2 En zoo iemand meent iets te weten, die heeft nog niets gekend gelijk men behoort te kennen;

3 maar zoo iemand God liefheeft, die is van Hem gekend.

4 Aangaande dan het eten der dingen die den afgoden geofferd zijn, wij weten dat een afgod niets is in de wereld, en dat er geen ander God is dan één.

5 Want hoewel daar ook zijn die goden genaamd worden, hetzij in den hemel, hetzij op de aarde (gelijk er vele goden en vele heeren zijn),

6 nochtans hebben wij *maar* éénen God, den Vader, uit welken alle dingen zijn en wij tot Hem, en *maar* éénen Heere, Jezus Christus, door welken alle dingen zijn en wij door hem.

7 Doch in allen is de kennis niet; maar sommigen, met eene consciëntie des afgods tot nog toe, eten als *iets* dat den afgoden geofferd is; en hunne consciëntie zwak zijnde, wordt bevlekt.

8 De spijs nu maakt ons Gode niet aangenaam; want hetzij dat wij eten, wij hebben geen overvloed; en hetzij dat wij niet eten, wij hebben geen gebrek.

9 Maar ziet toe, dat deze uwe macht niet eenigerwijze een aanstoot worde dengenen die zwak zijn.

10 Want zoo iemand u die de kennis hebt, in den afgodstempel ziet aanzitten, zal de consciëntie van hem die zwak is, niet gestijfd worden om te eten de dingen die den afgoden geofferd zijn?

11 En zal de broeder die zwak is, door uwe kennis verloren gaan, om welken Christus gestorven is?

12 Doch gijlieden alzóó tegen de broeders zondigende en hunne zwakke consciëntie kwetsende, zondigt tegen Christus.

13 Daarom indien de spijs mijnen broeder ergert, zoo zal ik in

eeuwigheid geen vleesch eten, opdat ik mijnen broeder niet ergere.

HOOFDSTUK 9.

BEN ik niet een Apostel? Ben ik niet vrij? Heb ik niet Jezus Christus onzen Heere gezien? Zijt gijlieden niet mijn werk in den Heere?

2 Zoo ik anderen geen Apostel ben, nochtans ben ik het ulieden; want het zegel mijns Apostelschaps zijt gijlieden in den Heere.

3 Mijne verantwoording aan degenen die onderzoek over mij doen, is deze.

4 Hebben wij niet macht om te eten en te drinken?

5 Hebben wij niet macht om eene vrouw, eene zuster zijnde, *met ons* om te leiden, gelijk ook de andere Apostelen en de broeders des Heeren en Cefas?

6 Of hebben alleen ik en Bárnabas geene macht van niet te werken?

7 Wie dient ooit in den krijg op eigen bezoldiging? Wie plant eenen wijngaard, en eet niet van zijne vrucht? Of wie weidt eene kudde, en eet niet van de melk der kudde?

8 Spreek ik dit naar den mensch, of zegt ook de Wet dit niet?

9 Want in de wet van Mozes is geschreven: Gij zult eenen dorschenden os niet muilbanden. Zorgt God ook voor de ossen?

10 Of zegt Hij *dat* ganschelijk om onzentwil? Want om onzentwil is *dat* geschreven; overmits die ploegt, op hope moet ploegen, en die op hope dorscht, zijner hope deelachtig *moet* worden.

11 Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het eene groote *zaak*, zoo wij het uwe dat lichamelijk is, maaien?

12 Indien anderen dezer macht over u deelachtig zijn, *waarom* niet veelmeer wij? Doch wij hebben deze macht niet gebruikt, maar wij verdragen het alles, opdat wij niet eenige verhindering geven aan het Evangelie van Christus.

13 Weet gij niet dat degenen die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten, *en* die steeds bij het altaar zijn, met het altaar deelen?

14 Alzóó heeft ook de Heere geordineerd dengenen die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven.

15 Maar ik heb geen van deze dingen gebruikt. En ik heb dit niet geschreven opdat het alzóó aan mij geschieden zoude; want het ware mij beter te sterven, dan dat iemand dezen mijnen roem ijdel zoude maken.

16 Want indien ik het Evangelie verkondig, het is mij geen roem; want de nood is mij opgelegd, en wee mij indien ik het Evangelie niet verkondig!

17 Want indien ik dat gewillig doe, zoo heb ik loon; maar indien onwillig, de uitdeeling is mij *evenwel* toebetrouwd.

18 Wat loon heb ik dan? *Namelijk* dat ik het Evangelie verkondigende, het Evangelie van Christus kosteloos stel, om mijne macht in het Evangelie niet te misbruiken.

19 Want daar ik van allen vrij was, heb ik mijzelven allen dienstbaar gemaakt, opdat ik er meer zoude winnen.

20 En ik ben den Joden gewor-
den als een Jood, opdat ik de Jo-
den winnen zoude; dengenen die
onder de wet zijn, *ben ik geworden*
als onder de wet zijnde, opdat ik
degenen die onder de wet zijn,
winnen zoude;
21 dengenen die zonder de wet
zijn, *ben ik geworden* als zonder
de wet zijnde (voor God *nochtans*
zijnde niet zonder de wet, maar
voor Christus onder de wet), op-
dat ik degenen die zonder de wet
zijn, winnen zoude.
22 Ik ben den zwakken gewor-
den als een zwakke, opdat ik de
zwakken winnen zoude: allen ben
ik alles geworden, opdat ik immers
eenigen behouden zoude.
23 En dit doe ik om des Evan-
gelies wil, opdat ik hetzelve me-
dedeelachtig zoude worden.
24 Weet gijlieden niet, dat die
in de loopbaan loopen, allen wel
loopen, maar *dat* één den prijs
ontvangt? Loopt alzóó, dat gij
dien moogt verkrijgen.
25 En een iegelijk die *om prijs*
strijdt, onthoudt zich in alles. Dézen
dan *doen dit* wel opdat zij eene
verderfelijke kroon zouden ontvan-
gen, maar wíj eene onverderfelijke.
26 Ik loop dan alzóó, niet als
op het onzekere; ik kamp alzóó,
niet als de lucht slaande;
27 maar ik bedwing mijn li-
chaam en breng het tot dienst-
baarheid, opdat ik niet eenigszins,
daar ik anderen gepredikt heb, zelf
verwerpelijk worde.

HOOFDSTUK 10.

EN ik wil niet, broeders, dat gij
onwetende zijt, dat onze vaderen
allen onder de wolk waren, en
allen door de zee doorgegaan zijn,
2 en allen in Mozes gedoopt
zijn in de wolk en in de zee,
3 en allen dezelfde geestelijke
spijs gegeten hebben,
4 en allen denzelfden geestelij-
ken drank gedronken hebben;
want zij dronken uit de geestelijke
steenrots die volgde; en de steen-
rots was Christus.
5 Maar in 't meeren*deel* van
hen heeft God geen welgevallen
gehad; want zij zijn in de woes-
tijn ternedergeslagen.
6 En deze dingen zijn geschied,
ons tot voorbeelden, opdat wij
geenen lust tot het kwaad zouden
hebben, gelijkerwijs als zíj lust
gehad hebben.
7 En wordt geene afgodendie-
naars, gelijkerwijs als sommigen
van hen, gelijk geschreven staat:
Het volk zat neder om te eten en
om te drinken, en zij stonden op om
te spelen.
8 En laat ons niet hoereeren,
gelijk sommigen van hen gehoe-
reerd hebben, en er vielen op
éénen dag drie en twintig duizend.
9 En laat ons Christus niet ver-
zoeken, gelijk ook sommigen van
hen verzocht hebben, en zij werden
van de slangen vernield.
10 En murmureert niet, gelijk
ook sommigen van hen gemurmu-
reerd hebben, en zij werden ver-
nield van den verderver.
11 En alle deze dingen zijn hun
overkomen tot voorbeelden, en
zijn beschreven tot waarschuwing
van ons, op dewelke de einden
der eeuwen gekomen zijn.
12 Zoo dan die meent te staan,
zie toe dat hij niet valle.
13 Ulieden heeft geene verzoeking

bevangen dan menschelijke; doch
God is getrouw, welke u niet zal
laten verzocht worden boven het-
geen gij vermoogt, maar Hij zal
met de verzoeking ook de uitkomst
geven, opdat gij ze kunt verdragen.
14 Daarom, mijne geliefden, vliedt
van den afgodendienst.
15 Als tot verstandigen spreek
ik: oordeelt gij hetgeen ik zeg.
16 De drinkbeker der dankzeg-
ging dien wij *dankzeggende* zege-
nen, is die niet eene gemeenschap
des bloeds van Christus? Het brood
dat wij breken, is dat niet eene
gemeenschap des lichaams van
Christus?
17 Want één brood *is het*, *zóó*
zijn wij velen één lichaam, dewijl
wij allen ééns broods deelachtig zijn.
18 Ziet Israël dat naar het vleesch
is: hebben niet degenen die de
offeranden eten, gemeenschap met
het altaar?
19 Wat zeg ik dan? Dat een af-
god iets is, of dat het afgodenoffer
iets is?
20 Ja, *ik zeg* dat hetgeen de hei-
denen offeren, zij *het* den duivelen
offeren, en niet Gode. En ik wil
niet dat gij met de duivelen ge-
meenschap hebt.
21 Gij kunt den drinkbeker des
Heeren niet drinken en den drink-
beker der duivelen; gij kunt niet
deelachtig zijn der tafel des Hee-
ren en der tafel der duivelen.
22 Of tergen wij den Heere? Zijn
wij sterker dan hij?
23 Alle dingen zijn mij geoor-
loofd, maar alle dingen zijn niet
oorbaar; alle dingen zijn mij ge-
oorloofd, maar alle dingen stich-
ten niet.
24 Niemand zoeke wat zijnszelfs
is, maar een iegelijk *zoeke* wat des
anderen is.
25 Eet al wat in het vleeschhuis
verkocht wordt, niets ondervra-
gende om der consciëntie wil.
26 Want de aarde is des Hee-
ren, en de volheid derzelve.
27 En indien iemand van de on-
geloovigen u noodt, en gij *daar* gaan
wilt, eet al wat ulieden voorgesteld
wordt, niets ondervragende om
der consciëntie wil.
28 Maar zoo iemand tot ulieden
zegt: Dat is afgodenoffer, eet *het*
niet, om desgenen wil die *u dat*
te kennen gegeven heeft, en *om*
der consciëntie wil; want de aarde is
des Heeren, en de volheid derzelve.
29 Doch ik zeg *om* de consciëntie,
niet van uzelven maar des ande-
ren; want waarom wordt mijne
vrijheid geoordeeld van eene andere
consciëntie?
30 En indien ik door genade
der spijze deelachtig ben, waar-
om word ik gelasterd over hetgeen
waarvoor ik dankzeg?
31 Hetzij dan dat gijlieden eet,
hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij
iets *anders* doet, doet het alles
ter eere Gods.
32 Weest zonder aanstoot te
geven, èn den Joden, èn den
Grieken, èn der gemeente Gods:
33 gelijkerwijs ik ook in alles
allen behaag, niet zoekende mijn
eigen voordeel, maar het *voordeel*
van velen, opdat zij mochten be-
houden worden.

HOOFDSTUK 11.

WEEST mijne navolgers, ge-
lijkerwijs ook ik van Christus.
2 En ik prijs u, broeders, dat
gij in alles mijner gedachtig zijt

en de inzettingen behoudt, gelijk ik u *die* overgegeven heb.
3 Doch ik wil dat gij weet, dat Christus het hoofd is eens iegelijken mans, en de man het hoofd der vrouw, en God het hoofd van Christus.
4 Een iegelijk man die bidt of profeteert, hebbende *iets* op het hoofd, die onteert zijn eigen hoofd;
5 maar eene iegelijke vrouw die bidt of profeteert met ongedekten hoofde, onteert haar eigen hoofd; want het is één en hetzelfde, alsof *haar* het haar afgesneden ware.
6 Want indien eene vrouw niet gedekt is, dat zij ook geschoren worde; maar indien het leelijk is voor eene vrouw, geschoren te zijn of het haar afgesneden te hebben, dat zij zich dekke.
7 Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is; maar de vrouw is de heerlijkheid des mans.
8 Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw uit den man;
9 want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om den man.
10 Daarom moet de vrouw eene macht op het hoofd hebben, om der Engelen wil.
11 Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder den man in den Heere.
12 Want gelijkerwijs de vrouw uit den man is, alzóó is ook de man door de vrouw; doch alle dingen *zijn* uit God.
13 Oordeelt gij onder uzelven: is het betamelijk dat de vrouw ongedekt God bidde?
14 Of leert u ook de natuur zelve niet, dat zoo een man lang haar draagt, het hem eene oneer is,
15 maar zoo eene vrouw lang haar draagt, dat het haar eene eer is, omdat haar het lange haar voor een deksel is gegeven?
16 Doch indien iemand schijnt twistgierig te zijn, wíj hebben zulke gewoonte niet, noch de gemeenten Gods.
17 Dit nu *hetgeen* ik *u* aanzeg, prijs ik niet, *namelijk* dat gij niet tot beter maar tot erger samenkomt.
18 Want eerstelijk, als gij samenkomt in de gemeente, zoo hoor ik dat er scheuringen onder u zijn, en ik geloof het ten deele.
19 Want daar moeten ook ketterijen onder u zijn, opdat degenen die oprecht zijn, openbaar mogen worden onder u.
20 Als gij dan samen bijeenkomt, *dat* is niet des Heeren Avondmaal eten;
21 want in het eten neemt een iegelijk te voren zijn eigen avondmaal; en déze is hongerig, en de ander is dronken.
22 Hebt gij dan geen huizen om er te eten en te drinken? Of veracht gij de gemeente Gods, en beschaamt gij degenen die niet hebben? Wat zal ik u zeggen? Zal ik u prijzen? In dezen prijs ik *u* niet.
23 Want ik heb van den Heere ontvangen hetgeen ik u ook overgegeven heb, dat de Heere Jezus in den nacht in welken hij verraden werd, het brood nam;
24 en als hij gedankt had, brak hij het en zeide: Neemt, eet, dat is mijn lichaam dat voor u gebroken wordt: doet dat tot mijne gedachtenis.
25 Desgelijks *nam hij* ook den drinkbeker na het eten des Avond-

maals en zeide: Deze drinkbeker
is het nieuwe Testament in mijn
bloed: doet dat, zoo dikwijls als gij
dien zult drinken, tot mijne ge-
dachtenis.
26 Want zoo dikwijls als gij dit
brood zult eten en dezen drinkbeker
zult drinken, zoo verkondigt den
dood des Heeren, totdat hij komt.
27 Zoo dan wie onwaardiglijk dit
brood eet of den drinkbeker des
Heeren drinkt, die zal schuldig
zijn aan het lichaam en bloed des
Heeren.
28 Maar de mensch beproeve
zichzelven, en ete alzóó van het
brood en drinke van den drink-
beker.
29 Want die onwaardiglijk eet
en drinkt, die eet en drinkt zichzel-
ven een oordeel, niet onderschei-
dende het lichaam des Heeren.
30 Daarom zijn onder u vele
zwakken en kranken, en velen
slapen.
31 Want indien wij onszelven
oordeelden, zoo zouden wij niet
geoordeeld worden.
32 Maar als wij geoordeeld wor-
den, zoo worden wij van den Heere
getuchtigd, opdat wij met de wereld
niet zouden veroordeeld worden.
33 Zoo dan, mijne broeders, als
gij samenkomt om te eten, ver-
wacht elkander.
34 Doch zoo iemand hongert,
dat hij te huis ete, opdat gij niet
tot een oordeel samenkomt. De
overige dingen nu zal ik ordinee-
ren, als ik zal gekomen zijn.

HOOFDSTUK 12.

EN van de geestelijke *gaven*,
broeders, wil ik niet dat gij on-
wetende zijt.
2 Gij weet dat gij heidenen waart,
tot de stomme afgoden henenge-
trokken, naardat gij geleid werdt.
3 Daarom maak ik u bekend, dat
niemand die door den Geest Gods
spreekt, Jezus eene vervloeking
noemt; en niemand kan zeggen
Jezus de Heere *te zijn*, dan door
den Heiligen Geest.
4 En daar is verscheidenheid der
gaven, doch het is dezelfde Geest;
5 en daar is verscheidenheid der
bedieningen, en het is dezelfde
Heere;
6 en daar is verscheidenheid der
werkingen, doch het is dezelfde
God die alles in allen werkt.
7 Maar aan een iegelijk wordt
de openbaring des Geestes gege-
ven tot hetgeen oorbaar is.
8 Want aan dezen wordt door den
Geest gegeven het woord der wijs-
heid, en aan een ander het woord
der kennis, door denzelfden Geest;
9 en aan een ander het geloof,
door denzelfden Geest; en aan een
ander de gaven der gezondmakin-
gen, door denzelfden Geest;
10 en aan een ander de werkin-
gen der krachten; en aan een an-
der profetie; en aan een ander
onderscheidingen der geesten; en
aan een ander menigerlei talen; en
aan een ander uitlegging der talen.
11 Doch alle deze dingen werkt
één en dezelfde Geest, toedeelende
aan een iegelijk in 't bijzonder ge-
lijkerwijs hij wil.
12 Want gelijk het lichaam één
is en vele leden heeft, en alle de
leden van dit ééne lichaam vele
zijnde, *maar* één lichaam zijn, al-
zóó ook Christus.
13 Want ook wij allen zijn door
éénen Geest tot één lichaam ge-

doopt, hetzij Joden hetzij Grieken,
hetzij dienstknechten hetzij vrijen;
en wij zijn allen tot éénen Geest
gedrenkt.
14 Want ook het lichaam is
niet één lid, maar vele *leden.*
15 Indien de voet zeide: Dewijl
ik de hand niet ben, zoo ben ik van
het lichaam niet: is die daarom
niet van het lichaam?
16 En indien het oor zeide:
Dewijl ik het oog niet ben, zoo
ben ik van het lichaam niet: is
het daarom niet van het lichaam?
17 Ware het geheele lichaam
het oog, waar *zoude* het gehoor
zijn? Ware het geheele *lichaam*
gehoor, waar *zoude* de reuk *zijn*?
18 Maar nu heeft God de leden
gezet, elk van dezelve in het li-
chaam gelijk Hij gewild heeft.
19 Waren ze alle *maar* één lid,
waar *zoude* het lichaam *zijn*?
20 Maar nu zijn er wel vele le-
den, doch *maar* één lichaam.
21 En het oog kan niet zeggen
tot de hand: Ik heb u niet van
noode, of wederom het hoofd tot
de voeten: Ik heb u niet van
noode.
22 Ja veeleer, de leden die *ons*
dunken de zwakste des lichaams
te zijn, die zijn noodig;
23 en die ons dunken de minst
aanzienlijke *leden* des lichaams te
zijn, denzelven doen wij overvloe-
diger eer aan, en onze onsierlijke
leden hebben overvloediger versie-
ring.
24 Doch onze sierlijke hebben
het niet van noode; maar God heeft
het lichaam *alzóó* samengevoegd,
gevende overvloediger eer aan het-
geen gebrek *aan dezelve* heeft,
25 opdat geen tweedracht in het
lichaam zij, maar de leden voor
elkander gelijke zorg zouden dra-
gen.
26 En hetzij dat één lid lijdt,
zoo lijden alle de leden mede; het-
zij dat één lid verheerlijkt wordt,
zoo verblijden zich alle de leden
mede.
27 En gijlieden zijt het lichaam
van Christus, en leden in 't bij-
zonder.
28 En God heeft er sommigen in
de gemeente gesteld, ten eerste
Apostelen, ten tweede Profeten,
ten derde Leeraars, daarna krach-
ten, daarna gaven der gezond-
makingen, behulpsels, regeeringen,
menigerlei talen.
29 Zijn ze allen Apostelen? Zijn
ze allen Profeten? Zijn ze allen
Leeraars? Zijn ze allen krachten?
30 Hebben ze allen gaven der
gezondmakingen? Spreken ze allen
met *menigerlei* talen? Zijn ze al-
len uitleggers?
31 Doch ijvert naar de beste ga-
ven; en ik wijs u eenen weg die
nog uitnemender is.

HOOFDSTUK 13.

AL ware het dat ik de talen der
menschen en der Engelen sprak,
en de liefde niet had, zoo ware
ik een klinkend metaal of luidende
schel geworden.
2 En al ware het dat ik de *gave*
der profetie had, en wist alle de ver-
borgenheden en al de wetenschap;
en al ware het dat ik al het geloof
had, zoodat ik bergen verzette,
en de liefde niet had, zoo ware
ik niets.
3 En al ware het dat ik alle mijne
goederen tot onderhoud *der armen*
uitdeelde; en al ware het dat ik

mijn lichaam overgaf, opdat ik verbrand zoude worden, en had de liefde niet, zoo zoude het mij geen nuttigheid geven.
4 De liefde is lankmoedig, zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet lichtvaardiglijk, zij is niet opgeblazen;
5 zij handelt niet ongeschiktelijk, zij zoekt zichzelve niet, zij wordt niet verbitterd, zij denkt geen kwaad;
6 zij verblijdt zich niet in de ongerechtigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid;
7 zij bedekt alle dingen, zij gelooft alle dingen, zij hoopt alle dingen, zij verdraagt alle dingen.
8 De liefde vergaat nimmermeer; maar hetzij profetieën, zij zullen te niet gedaan worden; hetzij talen, zij zullen ophouden; hetzij kennis, zij zal te niet gedaan worden.
9 Want wij kennen ten deele en wij profeteeren ten deele;
10 doch wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten deele is, te niet gedaan worden.
11 Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, was ik gezind als een kind, overleide ik als een kind; maar wanneer ik een man geworden ben, zoo heb ik te niet gedaan hetgeen eens kinds was.
12 Want wij zien nú door eenen spiegel in eene duistere rede, maar alsdàn *zullen wij zien* aangezicht tot aangezicht; nú ken ik ten deele, maar alsdàn zal ik kennen gelijk ook ik gekend ben.
13 En nu blijft geloof, hoop *en* liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde.

HOOFDSTUK 14.

JAAGT de liefde na, en ijvert om de geestelijke *gaven*, maar meest dat gij moogt profeteeren.
2 Want die eene *vreemde* taal spreekt, spreekt niet den menschen maar Gode; want niemand verstaat *het*, doch met den geest spreekt hij verborgenheden;
3 maar die profeteert, spreekt den menschen stichting en vermaning en vertroosting.
4 Die eene *vreemde* taal spreekt, die sticht zichzelven; maar die profeteert, die sticht de gemeente.
5 En ik wil *wel* dat gij allen in *vreemde* talen spreekt, maar meer dat gij profeteert; want die profeteert is meerder dan die *vreemde* talen spreekt, tenzij dan dat hij het uitlegge, opdat de gemeente stichting moge ontvangen.
6 En nu, broeders, indien ik tot u kwam en sprak *vreemde* talen, wat nuttigheid zoude ik u doen, zoo ik tot u niet sprak òf in openbaring, òf in kennis, òf in profetie, òf in leering?
7 Zelfs ook de levenlooze dingen die geluid geven, hetzij fluit, hetzij citer, zoo zij geen onderscheid met *hunnen* klank geven, hoe zal bekend worden hetgeen op de fluit of op de citer gespeeld wordt?
8 Want ook indien de bazuin een onzeker geluid geeft, wie zal zich tot den krijg bereiden?
9 Alzoo ook gijlieden, indien gij niet door de taal eene duidelijke rede geeft, hoe zal verstaan worden hetgeen gesproken wordt? Want gij zult zijn *als* die in de lucht spreekt.

10 Daar zijn, naar het voorvalt,
zoovele soorten van stemmen in
de wereld, en geen derzelve is
zonder stem.
11 Indien ik dan de kracht der
stem niet weet, zoo zal ik hem
die spreekt, barbaarsch zijn, en hij
die spreekt, zal bij mij barbaarsch
zijn.
12 Alzoo ook gij, dewijl gij ijve-
rig zijt naar geestelijke gaven,
zoo zoekt dat gij moogt over-
vloedig zijn tot stichting der ge-
meente.
13 Daarom wie in eene *vreemde*
taal spreekt, die bidde dat hij het
moge uitleggen;
14 want indien ik in eene *vreem-
de* taal bid, mijn geest bidt *wel*,
maar mijn verstand is vruchteloos.
15 Wat is 't dan? Ik zal *wel*
met den geest bidden, maar ik zal
ook met het verstand bidden; ik zal
wel met den geest zingen, maar ik
zal ook met het verstand zingen.
16 Anderszins indien gij dank-
zegt met den geest, hoe zal degene
die de plaats eens ongeleerden ver-
vult, amen zeggen op uwe dank-
zegging, dewijl hij niet weet wat
gij zegt?
17 Want gij dankzegt wel be-
hoorlijk, maar de ander wordt
niet gesticht.
18 Ik dank mijnen God dat ik
meer *vreemde* talen spreek dan
gij allen;
19 maar ik wil *liever* in de ge-
meente vijf woorden spreken met
mijn verstand, opdat ik ook an-
deren moge onderwijzen, dan tien
duizend woorden in eene *vreemde*
taal.
20 Broeders, wordt geene kin-
deren in het verstand, maar zijt
kinderen in de boosheid, en wordt
in het verstand volwassen.
21 In de Wet is geschreven: Ik
zal door lieden van andere talen
en door andere lippen tot dit volk
spreken, en ook alzóó zullen zij
Mij niet hooren, zegt de Heere.
22 Zoo dan, de *vreemde* talen
zijn tot een teeken niet dengenen
die gelooven, maar den ongeloovi-
gen; en de profetie niet den on-
geloovigen, maar dengenen die
gelooven.
23 Indien dan de geheele ge-
meente bijeenvergaderd ware, en
zij allen in *vreemde* talen spraken,
en *eenige* ongeleerden of ongeloo-
vigen inkwamen, zouden zij niet
zeggen dat gij uitzinnig waart?
24 Maar indien zij allen profe-
teerden, en een ongeloovige of
ongeleerde inkwam, die wordt
van allen overtuigd, *en* hij wordt
van allen geoordeeld,
25 en alzóó worden de verborgene
dingen zijns harten openbaar; en
alzóó vallende op *zijn* aangezicht,
zal hij God aanbidden, en verkondi-
gen dat God waarlijk onder u is.
26 Wat is het dan, broeders?
Wanneer gij samenkomt, een iege-
lijk van u heeft hij eenen psalm, heeft
hij eene leer, heeft hij eene *vreemde*
taal, heeft hij eene openbaring,
heeft hij eene uitlegging: laat alle
dingen geschieden tot stichting.
27 En zoo iemand eene *vreemde*
taal spreekt, *dat* het door twee of
ten meeste drie *geschiede*, en bij
beurte, en dat één het uitlegge;
28 maar indien daar geen uitleg-
ger is, dat hij zwijge in de ge-
meente, doch dat hij tot zichzelven
spreke en tot God.
29 En dat twee of drie Profeten

spreken, en dat de anderen oor-
deelen;
30 doch indien eenen anderen
die er zit, *iets* geopenbaard is, dat
de eerste zwijge.
31 Want gij kunt allen de één na
den ander profeteeren, opdat zij al-
len leeren en allen getroost worden.
32 En de geesten der Profeten
zijn den Profeten onderworpen;
33 want God is geen *God* van
verwarring maar van vrede, gelijk
in alle de gemeenten der heiligen.
34 Dat uwe vrouwen in de ge-
meenten zwijgen; want het is haar
niet toegelaten te spreken, maar
bevolen onderworpen te zijn, ge-
lijk ook de Wet zegt.
35 En zoo zij iets willen leeren,
laat ze te huis hare eigene man-
nen vragen; want het staat leelijk
voor de vrouwen dat zij in de ge-
meente spreken.
36 Is het Woord Gods van u uit-
gegaan, of is het tot u alléén ge-
komen?
37 Indien iemand meent een
Profeet te zijn of geestelijk, die
erkenne dat hetgeen ik u schrijf,
des Heeren geboden zijn;
38 maar zoo iemand onwetend
is, die zij onwetend.
39 Zoo dan, broeders, ijvert om
te profeteeren, en verhindert niet
in *vreemde* talen te spreken.
40 Laat alle dingen eerlijk en
met orde geschieden.

HOOFDSTUK 15.

VOORTS, broeders, ik maak u
bekend het Evangelie dat ik u ver-
kondigd heb, hetwelk gij ook aan-
genomen hebt, in hetwelk gij ook
staat,
2 door hetwelk gij ook zalig
wordt, indien gij het behoudt op
zoodanige wijze als ik het u ver-
kondigd heb, tenzij dan dat gij
tevergeefs geloofd hebt.
3 Want ik heb ulieden ten eerste
overgegeven hetgeen ik ook ont-
vangen heb, dat Christus gestor-
ven is voor onze zonden, naar de
Schriften;
4 en dat hij is begraven, en dat
hij is opgewekt ten derden dage,
naar de Schriften;
5 en dat hij is van Cefas gezien,
daarna van de twaalve.
6 Daarna is hij gezien van meer
dan vijfhonderd broederen op één-
maal, van welke het meeren*deel*
nog overig is, en sommigen ook
zijn ontslapen.
7 Daarna is hij gezien van Jaco-
bus, daarna van alle de Apostelen.
8 En ten laatste van allen is hij
ook van mij als van een ontijdig
geborene gezien.
9 Want ik ben de minste van
de Apostelen, die niet waardig ben
een Apostel genaamd te worden,
daarom dat ik de gemeente Gods
vervolgd heb.
10 Doch door de genade Gods
ben ik wat ik ben; en zijne genade
die *aan* mij *bewezen is*, is niet
ijdel geweest, maar ik heb over-
vloediger gearbeid dan zij allen;
doch niet ik, maar de genade Gods
die met mij is.
11 Hetzij dan ik, hetzij zijlieden,
alzóó prediken wij en alzóó hebt
gij geloofd.
12 Indien nu Christus gepredikt
wordt dat hij uit de dooden op-
gewekt is, hoe zeggen sommigen
onder u dat er geene opstanding
der dooden is?
13 En indien er geene opstanding

der dooden is, zoo is Christus óók
niet opgewekt.
14 En indien Christus niet op-
gewekt is, zoo is dan onze pre-
diking ijdel, en ijdel is ook uw
geloof;
15 en zoo worden wij ook be-
vonden valsche getuigen Gods;
want wij hebben van God getuigd
dat hij Christus opgewekt heeft:
dien Hij niet heeft opgewekt, zoo
namelijk de dooden niet opgewekt
worden.
16 Want indien de dooden niet
opgewekt worden, zoo is ook Chris-
tus niet opgewekt;
17 en indien Christus niet opge-
wekt is, zoo is uw geloof tever-
geefs, zoo zijt gij nog in uwe
zonden;
18 zoo zijn dan ook verloren die
in Christus ontslapen zijn.
19 Indien wij alleenlijk in dit le-
ven op Christus zijn hopende, zoo
zijn wij de ellendigste van alle
menschen.
20 Maar nu, Christus is opge-
wekt uit de dooden, *en* is de eer-
steling geworden dergenen die ont-
slapen zijn.
21 Want dewijl de dood door een
mensch is, zoo is ook de opstan-
ding der dooden door een mensch.
22 Want gelijk ze allen in Adam
sterven, alzóó zullen ze ook in
Christus allen levend gemaakt wor-
den;
23 maar een iegelijk in zijne or-
de: de eersteling Christus, daarna
die van Christus zijn in zijne toe-
komst.
24 Daarna zal het einde zijn,
wanneer hij het Koninkrijk aan
God en den Vader zal overgegeven
hebben, wanneer hij zal te niet
gedaan hebben alle heerschappij
en alle macht en kracht.
25 Want hij moet als Koning
heerschen, totdat hij alle de vijan-
den onder zijne voeten zal gelegd
hebben.
26 De laatste vijand die te niet
gedaan wordt, is de dood.
27 Want Hij heeft alle dingen
zijnen voeten onderworpen. Doch
wanneer Hij zegt dat *hem* alle din-
gen onderworpen zijn, zoo is het
openbaar dat Híj uitgenomen wordt
die hem alle dingen onderworpen
heeft.
28 En wanneer hem alle dingen
zullen onderworpen zijn, dan zal
ook de Zoon zelf onderworpen
worden dien die hem alle dingen
onderworpen heeft, opdat God zij
alles in allen.
29 Anders wat zullen zij doen die
voor de dooden gedoopt worden?
Indien de dooden ganschelijk niet
opgewekt worden, waarom worden
zij voor de dooden ook gedoopt?
30 Waarom zijn ook wij alle ure
in gevaar?
31 Ik sterf alle dagen, *hetwelk
ik betuig* bij onzen roem dien ik
heb in Christus Jezus onzen Heere.
32 Zoo ik naar den mensch
tegen de beesten gevochten heb te
Efeze, wat nuttigheid is het mij,
indien de dooden niet opgewekt
worden? Laat ons eten en drinken,
want morgen sterven wij.
33 Dwaalt niet. Kwade samen-
sprekingen verderven goede zeden.
34 Waakt òp rechtvaardiglijk, en
zondigt niet; want sommigen heb-
ben de kennis Gods niet. Ik zeg
het u tot schaamte.
35 Maar, zal iemand zeggen,
hoe zullen de dooden opgewekt

worden, en met hoedanig een lichaam zullen zij komen?

36 Gij dwaas, hetgeen gij zaait, wordt niet levend, tenzij dat het gestorven zij.

37 En hetgeen gij zaait, *daarvan* zaait gij het lichaam niet dat worden zal, maar een bloot graan, naar het voorvalt, van tarwe of van eenig der andere *granen*.

38 Maar God geeft aan hetzelve een lichaam gelijk Hij wil, en aan een iegelijk zaad zijn eigen lichaam.

39 Alle vleesch is niet hetzelfde vleesch; maar een ander is het vleesch der menschen, en een ander is het vleesch der beesten, en een ander der visschen, en een ander der vogelen.

40 En daar zijn hemelsche lichamen, en daar zijn aardsche lichamen; maar eene andere is de heerlijkheid der hemelsche en eene andere der aardsche.

41 Eene andere is de heerlijkheid der zon, en eene andere is de heerlijkheid der maan, en eene andere is de heerlijkheid der sterren; want *de ééne* ster verschilt in heerlijkheid van *de andere* ster.

42 Alzóó zal ook de opstanding der dooden zijn. Het *lichaam* wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opgewekt in onverderfelijkheid.

43 Het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid. Het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht.

44 Een natuurlijk lichaam wordt er gezaaid, een geestelijk lichaam wordt er opgewekt. Daar is een natuurlijk lichaam, en daar is een geestelijk lichaam.

45 Alzóó is er ook geschreven: De eerste mensch Adam is geworden tot eene levende ziel, de laatste Adam tot eenen levendmakenden geest.

46 Doch het geestelijke is niet eerst, maar het natuurlijke, daarna het geestelijke.

47 De eerste mensch is uit de aarde aardsch; de tweede mensch is de Heere uit den hemel.

48 Hoedanig de aardsche *is*, zoodanig zijn ook de aardschen; en hoedanig de hemelsche *is*, zoodanig zijn ook de hemelschen.

49 En gelijkerwijs wij het beeld des aardschen gedragen hebben, *alzóó* zullen wij ook het beeld des hemelschen dragen.

50 Doch dìt zeg ik, broeders, dat vleesch en bloed het Koninkrijk Gods niet beërven kunnen, en de verderfelijkheid beërft de onverderfelijkheid niet.

51 Zie, ik zeg u eene verborgenheid: wij zullen wel niet allen ontslapen, maar wij zullen allen veranderd worden,

52 in een punt *des tijds*, in een oogenblik, met de laatste bazuin; want de bazuin zal slaan, en de dooden zullen onverderfelijk opgewekt worden, en wíj zullen veranderd worden.

53 Want dit verderfelijke moet onverderfelijkheid aandoen, en dit sterfelijke *moet* onsterfelijkheid aandoen.

54 En wanneer dit verderfelijke onverderfelijkheid zal aangedaan hebben, en dit sterfelijke onsterfelijkheid zal aangedaan hebben, alsdàn zal het woord geschieden dat geschreven is: De dood is verslonden tot overwinning.

55 Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uwe overwinning?
56 De prikkel nu des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet.
57 Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heere Jezus Christus.
58 Zoo dan, mijne geliefde broeders, zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere.

HOOFDSTUK 16.

AANGAANDE nu de inzameling die voor de heiligen *geschiedt*, gelijk als ik aan de gemeenten in Galatië verordineerd heb, doet ook gij alzóó.
2 Op elken eersten *dag* der week legge een iegelijk van u *iets* bij zichzelven weg, vergaderende eenen schat, naardat hij welvaart verkregen heeft; opdat de inzamelingen alsdàn niet *eerst* geschieden, wanneer ik gekomen zal zijn.
3 En wanneer ik er zal gekomen zijn, die gij zult bekwaam achten door brieven, dezelven zal ik zenden om uwe gave naar Jeruzalem over te dragen.
4 En indien het *der moeite* waardig mocht zijn dat ik ook *zelf* reizen zoude, zoo zullen zij met mij reizen.
5 Doch ik zal tot u komen wanneer ik Macedonië zal doorgegaan zijn (want ik zal door Macedonië gaan);
6 en ik zal mogelijk bij u blijven of ook overwinteren, opdat gij mij moogt geleiden waar ik zal henenreizen.
7 Want ik wil u nu niet zien in 't voorbijgaan; maar ik hoop eenigen tijd bij u te blijven, indien de Heere het zal toelaten.
8 Maar ik zal te Éfeze blijven tot den Pinkster*dag*.
9 Want mij is eene groote en krachtige deur geopend, en daar zijn vele tegenstanders.
10 Zoo nu Timótheüs komt, ziet dat hij buiten vreeze bij u zij; want hij werkt het werk des Heeren gelijk als ik.
11 Dat hem dan niemand verachte; maar geleidt hem in vrede, opdat hij tot mij kome; want ik verwacht hem met de broederen.
12 En wat aangaat Apollos den broeder, ik heb hem zeer gebeden dat hij met de broederen tot u komen zoude; maar het was ganschelijk *zijn* wil niet dat hij nú zoude komen; doch hij zal komen wanneer het hem welgelegen zal zijn.
13 Waakt, staat in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk.
14 Dat alle uwe dingen in de liefde geschieden.
15 En ik bid u, broeders, gij kent het huis van Stéfanas, dat het is de eersteling van Achàje, en *dat* zij zichzelven den heiligen ten dienste hebben geschikt,
16 dat ook gij u aan de zoodanigen onderwerpt, en aan een iegelijk die medewerkt en arbeidt.
17 En ik verblijd mij over de aankomst van Stéfanas en Fortunatus en Achaïcus; want dezen hebben vervuld hetgeen *mij* aan u ontbrak.
18 Want zij hebben mijnen

geest verkwikt, en *ook* den uwen.
Erkent dan de zoodanigen.
19 U groeten de gemeenten
van Azië. U groeten zeer in den
Heere Aquila en Priscilla, met de
gemeente die te hunnen huize is.
20 U groeten alle de broeders.
Groet elkander met eenen heiligen
kus.
21 De groetenis met mijne hand,
van Paulus.
22 Indien iemand den Heeré
Jezus Christus niet liefheeft, die
zij eene vervloeking: Maran atha.
23 De genade des Heeren Je-
zus Christus zij met u.
24 Mijne liefde zij met u allen
in Christus Jezus. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

CORINTHIËRS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van
Jezus Christus door den wil Gods,
en Timótheüs, de broeder, aan de
gemeente Gods die te Corinthe
is, met alle de heiligen die in
geheel Achája zijn:
2 genade zij u en vrede van
God onzen Vader en den Heere
Jezus Christus.
3 Geloofd zij de God en Vader
onzes Heeren Jezus Christus, de
Vader der barmhartigheden en de
God aller vertroosting,
4 die ons vertroost in al onze
verdrukking, opdat wij zouden
kunnen vertroosten degenen die
in allerlei verdrukking zijn, door
de vertroosting met welke wijzel-
ven van God vertroost worden.
5 Want gelijk het lijden van
Christus overvloedig is in ons,
alzóó is ook door Christus onze
vertroosting overvloedig.
6 Doch hetzij dat wij verdrukt
worden, *het is* tot uwe vertroosting
en zaligheid, die gewrocht wordt
in de lijdzaamheid van hetzelfde
lijden hetwelk wij óók lijden; het-
zij dat wij vertroost worden, *het*
is tot uwe vertroosting en zalig-
heid;
7 en onze hope van u is vast,
als die weten dat, gelijk gij ge-
meenschap hebt aan het lijden,
gij ook alzóó *gemeenschap hebt*
aan de vertroosting.
8 Want wij willen niet, broe-
ders, dat gij onwetende zijt van
onze verdrukking die ons in Azië
overkomen is, dat wij uitnemend
zeer bezwaard zijn geweest boven
onze macht, alzoo dat wij zeer in
twijfel waren ook van het leven.
9 Ja, wij hadden al zelven in
onszelven het vonnis des doods,
opdat wij niet op onszelven ver-
trouwen zouden, maar op God die
de dooden opwekt;

10 die ons uit zoo grooten dood verlost heeft en *nog* verlost, op welken wij hopen dat Hij *ons* ook nog verlossen zal:

11 alzoo gijlieden ook medearbeidt voor ons door het gebed, opdat over de gave, door vele personen aan ons teweeggebracht, *ook* voor ons dankzegging door velen gedaan worde.

12 Want onze roem is deze, *namelijk* de getuigenis onzer conscientie, dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods, niet in vleeschelijke wijsheid, maar in de genade Gods in de wereld verkeerd hebben, en allermeest bij ulieden.

13 Want wij schrijven u geene andere dingen dan die gij kent of ook erkent; en ik hoop dat gij ze ook tot den einde toe erkennen zult,

14 gelijkerwijs gij ook ten deele ons erkend hebt dat wij uw roem zijn, gelijk gij ook de onze zijt in den dag des Heeren Jezus.

15 En op dit betrouwen wilde ik te voren tot u komen, opdat gij eene tweede genade zoudt hebben,

16 en door uwe *stad* naar Macedonië gaan, en wederom van Macedonië tot u komen, en van ulieden naar Judéa geleid worden.

17 Als ik dan dit voorgenomen heb, heb ik ook lichtvaardigheid gebruikt? Of neem ik naar het vleesch voor, hetgeen ik voorneem, opdat bij mij zoude wezen ja ja, en neen neen?

18 Doch God is getrouw, dat ons woord hetwelk tot u *is geschied*, niet is geweest ja en neen;

19 want de Zoon Gods, Jezus Christus, die onder u door ons is gepredikt, *namelijk* door mij en Silvanus en Timótheüs, was niet ja en neen, maar is geweest ja in hem.

20 Want zoovele beloften Gods als er zijn, die zijn in hem ja, en zijn in hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons.

21 Maar die ons met u bevestigt in Christus, en die ons gezalfd heeft, is God;

22 die ons ook heeft verzegeld, en het onderpand des Geestes in onze harten gegeven.

23 Doch ik roep God aan tot een getuige over mijne ziel, dat ik om te sparen nog niet te Corinthe ben gekomen.

24 Niet dat wij heerschappij voeren over uw geloof, maar wij zijn medewerkers uwer blijdschap; want gij staat door het geloof.

HOOFDSTUK 2.

MAAR ik heb dit bij mijzelven voorgenomen, dat ik niet wederom in droefheid tot u komen zoude.

2 Want indien ik ulieden bedroef, wie is het toch die mij zal vroolijk maken, dan degene die van mij bedroefd is geworden?

3 En dit heb ik u geschreven, opdat ik *daar* komende, niet zoude droefheid hebben van degenen van welke ik moest verblijd worden; vertrouwende van u allen, dat mijne blijdschap u aller *blijdschap* is.

4 Want ik heb ulieden uit vele verdrukking en benauwdheid des harten met vele tranen geschreven, niet opdat gij zoudt bedroefd worden, maar opdat gij de liefde zoudt verstaan die ik overvloediglijk tot u heb.

5 Doch indien iemand bedroefd

heeft, die heeft niet mij bedroefd, maar ten deele (opdat ik *hem* niet bezware) ulieden allen.

6 Den zoodanige is deze bestraffing genoeg, die van velen *geschied is*;

7 alzoo dat gij daarentegen *hem* liever *moet* vergeven en vertroosten, opdat de zoodanige door al te overvloedige droefheid niet eenigszins worde verslonden.

8 Daarom bid ik u dat gij de liefde aan hem bevestigt.

9 Want daartoe heb ik ook geschreven, opdat ik uwe beproeving mocht verstaan, of gij in alles gehoorzaam zijt.

10 Wien gij nu iets vergeeft, *dien vergeef* ik óók; want zoo ik ook iets vergeven heb, wien ik vergeven heb, *heb ik het vergeven* om uwentwil, voor het aangezicht van Christus, opdat de satan over ons geen voordeel krijge.

11 Want zijne gedachten zijn ons niet onbekend.

12 Voorts als ik te Troas kwam om het Evangelie van Christus *te prediken*, en als mij eene deur geopend was in den Heere, zoo heb ik geen rust gehad voor mijnen geest, omdat ik Titus mijnen broeder niet vond;

13 maar afscheid van hen genomen hebbende, vertrok ik naar Macedonië.

14 En Gode zij dank, die ons te allen tijde doet triomfeeren in Christus, en den reuk zijner kennis door ons openbaar maakt in alle plaatsen.

15 Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus, in degenen die zalig worden en in degenen die verloren gaan:

16 dézen wel een reuk des doods ten doode, maar génen een reuk des levens ten leven. En wie is tot deze dingen bekwaam?

17 Want wij dragen niet, gelijk velen, het Woord Gods te koop; maar als uit oprechtheid, maar als uit God, in de tegenwoordigheid Gods, spreken wij het in Christus.

HOOFDSTUK 3.

BEGINNEN wij onszelven wederom *u* aan te prijzen? Of behoeven wij ook, gelijk sommigen, brieven van voorschrijving aan u, of *brieven* van voorschrijving van u?

2 Gijlieden zijt onze brief, geschreven in onze harten, bekend en gelezen van alle menschen,

3 als die openbaar zijt geworden dat gij een brief van Christus zijt, en door onzen dienst bereid, die geschreven is niet met inkt maar door den Geest des levenden Gods, niet in steenen tafelen maar in vleezen tafelen des harten.

4 En zoodanig een vertrouwen hebben wij door Christus bij God.

5 Niet dat wij van onszelven bekwaam zijn iets te denken als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God,

6 die ons ook bekwaam gemaakt heeft *om te zijn* dienaars des nieuwen Testaments, niet der letter maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

7 En indien de bediening des doods, in letters *bestaande en* in steenen ingedrukt, in heerlijkheid is geweest, alzoo dat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet sterk konden aanzien om

de heerlijkheid zijns aangezichts, die te niet gedaan zoude worden,
8 hoe zal niet veelmeer de bediening des Geestes in heerlijkheid zijn?
9 Want indien de bediening der verdoemenis heerlijkheid geweest is, veelmeer is de bediening der rechtvaardigheid overvloedig in heerlijkheid.
10 Want ook het verheerlijkte is zelfs niet verheerlijkt in dezen deele, ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid.
11 Want indien hetgeen te niet gedaan wordt, in heerlijkheid was, veelmeer *is* hetgeen blijft, in heerlijkheid.
12 Dewijl wij dan zoodanige hope hebben, zoo gebruiken wij vele vrijmoedigheid in 't spreken,
13 en *doen* niet gelijkerwijs Mozes, *die* een deksel op zijn aangezicht leide, opdat de kinderen Israëls niet sterk zouden zien op het einde desgenen dat te niet gedaan wordt.
14 Maar hunne zinnen zijn verhard geworden. Want tot op *den dag* van heden blijft hetzelfde deksel in het lezen des Ouden Testaments, zonder ontdekt te worden, hetwelk door Christus te niet gedaan wordt.
15 Maar tot den huidigen *dag* toe, wanneer Mozes gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart;
16 doch zoo wanneer het tot den Heere zal bekeerd zijn, zoo wordt het deksel weggenomen.
17 De Heere nu is de Geest; en waar de Geest des Heeren is, aldaar is vrijheid.
18 En wij allen met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren *als* in eenen spiegel aanschouwende, worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

HOOFDSTUK 4.

DAAROM dewijl wij deze bediening hebben, naar de barmhartigheid die ons geschied is, zoo vertragen wij niet;
2 maar wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het Woord Gods vervalschende, maar door openbaring der waarheid onszelven aangenaam makende bij alle consciëntiën der menschen, in de tegenwoordigheid Gods.
3 Doch indien ook ons Evangelie bedekt is, zoo is het bedekt in degenen die verloren gaan:
4 in dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, *namelijk* der ongeloovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, die het beeld Gods is.
5 Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus den Heere, en onszelven, *dat wij* uwe dienaren *zijn* om Jezus' wil.
6 Want God die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zoude schijnen, is degene die in onze harten geschenen heeft, om *te geven* verlichting van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.
7 Maar wij hebben dezen schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes en niet uit ons;
8 *als* die in alles verdrukt wor-

den doch niet benauwd, twijfelmoedig doch niet mismoedig,
9 vervolgd doch niet *daar*in verlaten, nedergeworpen doch niet verdorven,
10 altijd de dooding des Heeren Jezus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam zoude geopenbaard worden.
11 Want wij die leven, worden altijd in den dood overgegeven om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vleesch zoude geopenbaard worden.
12 Zoo dan de dood werkt wel in ons, maar het leven in ulieden.
13 Dewijl wij nu denzelfden Geest des geloofs hebben, gelijk er geschreven is: Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken, zoo gelooven wij ook, daarom spreken wij ook,
14 wetende dat Hij die den Heere Jezus opgewekt heeft, ook ons door Jezus zal opwekken en met ulieden daar zal stellen.
15 Want alle deze dingen zijn om uwentwil, opdat de vermenigvuldigde genade door de dankzegging van velen overvloedig worde ter heerlijkheid Gods.
16 Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mensch verdorven wordt, zoo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag.
17 Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij*gaat*, werkt ons een gansch zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid:
18 dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig.

HOOFDSTUK 5.

WANT wij weten dat, zoo ons aardsche huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, *maar* eeuwig, in de hemelen.
2 Want ook in dezen zuchten wij, verlangende met onze woonstede die uit den hemel is, overkleed te worden,
3 zoo wij ook bekleed *en* niet naakt zullen bevonden worden.
4 Want ook wij die in dezen tabernakel zijn, zuchten bezwaard zijnde; nademaal wij niet willen ontkleed maar overkleed worden, opdat het sterfelijke van het leven verslonden worde.
5 Die ons nu hiertoe bereid heeft, is God, die ons ook het onderpand des Geestes gegeven heeft.
6 Wij hebben dan altijd goeden moed, en weten dat wij, inwonende in het lichaam, uitwonen van den Heere.
7 (Want wij wandelen door geloof *en* niet door aanschouwen.)
8 Maar wij hebben goeden moed, en hebben meer behagen om uit het lichaam uit te wonen en bij den Heere in te wonen.
9 Daarom zijn wij ook zeer begeerig, hetzij inwonende hetzij uitwonende, om hem welbehaaglijk te zijn.
10 Want wij allen moeten geopenbaard worden voor den Rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam *geschiedt*, naardat hij

gedaan heeft, hetzij goed hetzij kwaad.

11 Wij dan wetende den schrik des Heeren, bewegen de menschen tot het geloof, en zijn Gode openbaar geworden; doch ik hoop ook in uwe consciëntiën geopenbaard te zijn.

12 Want wij prijzen onszelven u niet wederom aan, maar wij geven u oorzaak van roem over ons, opdat gij *stof* zoudt hebben tegen degenen die in het aangezicht roemen en niet *in* het hart.

13 Want hetzij dat wij uitzinnig zijn, wij zijn het Gode; hetzij dat wij gematigd van zinnen zijn, wij zijn het ulieden.

14 Want de liefde van Christus dringt ons,

15 als die dit oordeelen, dat, indien één voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En hij is voor allen gestorven, opdat degenen die leven, niet meer zichzelven zouden leven, maar dien die voor hen gestorven en opgewekt is.

16 Zoo dan wij kennen van nu aan niemand naar het vleesch; en indien wij ook Christus naar het vleesch gekend hebben, nochtans kennen wij *hem* nu niet meer *naar het vleesch.*

17 Zoo dan indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel: het oude is voorbijgegaan, zie, het is alles nieuw geworden.

18 En alle deze dingen zijn uit God, die ons met zichzelven verzoend heeft door Jezus Christus, en ons de bediening der verzoening gegeven heeft.

19 Want God was in Christus de wereld met zichzelven verzoenende, hunne zonden hun niet toerekenende, en heeft het Woord der verzoening in ons gelegd.

20 Zoo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade: wij bidden van Christus' wege, laat u met God verzoenen.

21 Want dien die geene zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in hem.

HOOFDSTUK 6.

En wij *als* medearbeidende, bidden *u* ook, dat gij de genade Gods niet tevergeefs moogt ontvangen hebben.

2 Want Hij zegt: In den aangenamen tijd heb Ik u verhoord, en in den dag der zaligheid heb Ik u geholpen: zie, nu is het de welaangename tijd, zie, nu is het de dag der zaligheid.

3 Wij geven geenen aanstoot in eenig ding, opdat de bediening niet gelasterd worde;

4 maar wij als dienaars Gods maken onszelven in alles aangenaam, in veel verdraagzaamheid, in verdrukkingen, in nooden, in benauwdheden,

5 in slagen, in gevangenissen, in beroerten, in arbeid, in waken, in vasten,

6 in reinheid, in kennis, in lankmoedigheid, in goedertierenheid, in den Heiligen Geest, in ongeveinsde liefde,

7 in het woord der waarheid, in de kracht Gods; door de wapenen der gerechtigheid aan de rechter- en aan de linker*zijde*,

8 door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; als verleiders en *nochtans* waarachtigen,

9 als onbekenden en *nochtans* bekend, als stervende en zie, wij leven, als getuchtigd en niet gedood,

10 als droevig zijnde doch altijd blijde, als armen doch velen rijk makende, als niets hebbende en *nochtans* alles bezittende.

11 Onze mond is opengedaan tegen u, o Corinthiërs, ons hart is uitgebreid.

12 Gij zijt niet nauw in ons, maar gij zijt nauw in uwe ingewanden.

13 Nu, *om* dezelfde vergelding *te doen* (ik spreek als tot *mijne* kinderen), zoo wordt gij óók uitgebreid.

14 Trekt niet een ander juk aan met de ongeloovigen. Want wat deelgenootschap heeft de gerechtigheid met de ongerechtigheid, en wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?

15 En wat samenstemming heeft Christus met Belial, of wat deel heeft de geloovige met den ongeloovige?

16 Of wat samenvoeging heeft de Tempel Gods met de afgoden? Want gíj zijt de tempel des levenden Gods, gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder *hen* wandelen, en Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mij een volk zijn.

17 Daarom gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet áán hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen.

18 En Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige.

HOOFDSTUK 7.

DEWIJL wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons onszelven reinigen van alle besmetting des vleesches en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreeze Gods.

2 Geeft ons plaats: wij hebben niemand verongelijkt, wij hebben niemand verdorven, wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht.

3 Ik zeg *dit* niet tot *uwe* veroordeeling; want ik heb te voren gezegd dat gij in onze harten zijt, om te zamen te sterven en te zamen te leven.

4 Ik heb veel vrijmoedigheid in het spreken tegen u, ik heb veel roem over u; ik ben vervuld met vertroosting, ik ben zeer overvloedig van blijdschap in al onze verdrukking.

5 Want ook als wij in Macedonië gekomen zijn, zoo heeft ons vleesch geene rust gehad, maar wij waren in alles verdrukt: van buiten was strijd, van binnen vrees.

6 Doch God die de nederigen vertroost, heeft ons getroost door de komst van Titus.

7 En niet alleen door zijne komst, maar ook door de vertroosting met welke hij over u vertroost is geweest, als hij ons verhaalde uw verlangen, uw kermen, uwen ijver voor mij; alzoo dat ik te meer verblijd ben geweest.

8 Want hoewel ik u in den zendbrief bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij berouwd heeft; want ik zie dat die zendbrief, hoewel voor eenen kleinen tijd, u bedroefd heeft.

9 Nu verblijd ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekeering. Want gij zijt bedroefd geweest naar God, zoodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt.

10 Want de droefheid naar God werkt eene onberouwelijke bekeering tot zaligheid, maar de droefheid der wereld werkt den dood.

11 Want zie, dit, dat gij naar God zijt bedroefd geworden, hoe groote naarstigheid heeft het in u gewrocht, ja verantwoording, ja onlust, ja vrees, ja verlangen, ja ijver, ja wraak: in alles hebt gij uzelven bewezen rein te zijn in deze zaak.

12 Hoewel ik dan aan u geschreven heb, *dat* is niet om diens wil die onrecht gedaan had, noch om diens wil wien onrecht gedaan was, maar opdat onze vlijtigheid voor u bij u zoude openbaar worden, in de tegenwoordigheid Gods.

13 Daarom zijn wij vertroost geworden over uwe vertroosting, en zijn nog overvloediger verblijd geworden over de blijdschap van Titus, omdat zijn geest van u allen verkwikt is geworden.

14 Want indien ik iets bij hem over u geroemd heb, zoo ben ik niet beschaamd geworden; maar gelijk wij alles met waarheid tot u gesproken hebben, alzóó is ook onze roem dien *ik* bij Titus *geroemd heb*, waarheid geworden.

15 En zijne innerlijke bewegingen zijn te overvloediger jegens u, als hij u aller gehoorzaamheid overdenkt, hoe gij hem met vreeze en beven hebt ontvangen.

16 Ik verblijd mij dan dat ik in alles van u vertrouwen mag hebben.

HOOFDSTUK 8.

VOORTS maken wij u bekend, broeders, de genade Gods die in de gemeenten van Macedonië gegeven is:

2 dat in vele beproeving der verdrukking de overvloed hunner blijdschap en hunne zeer diepe armoede overvloedig geweest is tot den rijkdom hunner goeddadigheid.

3 Want zij zijn naar vermogen (ik betuig het), ja, boven vermogen gewillig geweest,

4 ons met vele vermaning biddende, dat wij wilden aannemen de gave en de gemeenschap dezer bediening die voor de heiligen *geschiedt*;

5 en *zij deden* niet *alleen* gelijk wij gehoopt hadden, maar gaven zichzelven eerst aan den Heere en *daarna* aan ons, door den wil van God;

6 alzoo dat wij Titus vermaanden, dat, gelijk hij te voren begonnen had, hij ook alzóó nog deze gave bij u voleinden zoude.

7 Zoo dan gelijk gij in alles overvloedig zijt, in geloof en in woord en in kennis en in alle naarstigheid, en in uwe liefde tot ons, *ziet*, dat gij ook in deze gave overvloedig zijt.

8 Ik zeg *dit* niet *als* gebiedende, maar *als* door de naarstigheid van anderen ook de oprechtheid úwer liefde beproevende.

9 Want gij weet de genade onzes Heeren Jezus Christus, dat hij om uwentwil arm is geworden,

daar hij rijk was, opdat gij door zijne armoede rijk zoudt worden.

10 En ik zeg in dezen *mijne* meening. Want dit is u oorbaar, als die niet alleen het doen maar ook het willen sedert een jaar te voren hebt begonnen.

11 Maar nu voleindigt ook het doen, opdat, gelijk als er geweest is de volvaardigheid des gemoeds om te willen, er ook alzóó zij het voleindigen uit hetgeen gij hebt.

12 Want indien te voren de volvaardigheid des gemoeds dáár is, zoo is iemand aangenaam naar hetgeen hij heeft, niet naar hetgeen hij niet heeft.

13 Want *dit zeg ik*, niet opdat anderen verlichting zouden hebben en gij verdrukking,

14 maar *opdat* uit gelijkheid, in dezen tegenwoordigen tijd, uw overvloed *zij* om hun gebrek *te vervullen*; opdat ook hun overvloed zij om uw gebrek *te vervullen*, opdat er gelijkheid worde,

15 gelijk geschreven is: Die veel *verzameld had*, had niet over, en die weinig *verzameld had*, had niet te weinig.

16 Doch Gode zij dank, die dezelfde naarstigheid voor u in het hart van Titus gegeven heeft,

17 dat hij de vermaning heeft aangenomen, en zeer naarstig zijnde, gewillig tot u gereisd is.

18 En wij hebben ook met hem gezonden den broeder, die lof heeft in het Evangelie door alle de gemeenten.

19 En dat niet alleen, maar hij is ook van de gemeenten verkoren, om met ons te reizen met deze gave, die van ons bediend wordt tot de heerlijkheid des Heeren zelven en de volvaardigheid uws gemoeds;

20 dit verhoedende, dat iemand ons moge lasteren in dezen overvloed die van ons wordt bediend:

21 als die bezorgen hetgeen eerlijk is, niet alleen voor den Heere maar ook voor de menschen.

22 Wij hebben ook met hen gezonden onzen broeder, welken wij in vele dingen dikmaals beproefd hebben dat hij naarstig is, en nu veel naarstiger door het groot vertrouwen dat *hij heeft* tot ulieden.

23 Hetzij *dan* Titus, hij is mijn metgezel en medearbeider bij u; hetzij onze broeders, zij zijn afgezanten der gemeenten *en* eene eer van Christus.

24 Bewijst dan aan hen de bewijzing uwer liefde en onzes roems van u, ook voor het aangezicht der gemeenten.

HOOFDSTUK 9.

WANT van de bediening die voor de heiligen *geschiedt*, is het mij onnoodig aan u te schrijven.

2 Want ik weet de volvaardigheid uws gemoeds, van welke ik roem over u bij de Macedoniërs, dat Achāje sedert een jaar bereid is geweest; en de ijver, van u *begonnen*, heeft er velen opgewekt.

3 Maar ik heb deze broeders gezonden, opdat onze roem dien *wij* over u *hebben*, niet ijdel zoude gemaakt worden in dezen deele, opdat (gelijk ik gezegd heb) gij bereid moogt zijn,

4 *en* dat niet mogelijk, zoo de

Macedoniërs met mij kwamen en
u onbereid vonden, wij (opdat wij
niet zeggen: gij) beschaamd wor-
den in dezen vasten grond des
roemens.
5 Ik heb dan noodig geacht
deze broeders te vermanen, dat
zij eerst tot u zouden komen, en
voorbereiden uwen te voren aan-
gedienden zegen; opdat die ge-
reed zij, alzoo als een zegen, en
niet als eene vrekheid.
6 En dit *zeg ik*: die spaarzame-
lijk zaait, zal ook spaarzamelijk
maaien, en die in zegeningen zaait,
zal ook in zegeningen maaien.
7 Een iegelijk *doe* gelijk hij in
zijn hart voorneemt, niet uit droef-
heid of uit nooddwang. Want God
heeft een blijmoedigen gever lief.
8 En God is machtig alle gena-
de te doen overvloedig zijn in u,
opdat gij in alles te allen tijde
alle genoegzaamheid hebbende,
tot alle goed werk overvloedig
moogt zijn.
9 Gelijk er geschreven is: Hij
heeft gestrooid, hij heeft den ar-
men gegeven; zijne gerechtigheid
blijft in der eeuwigheid.
10 Doch die het zaad den zaaier
verleent, die verleene ook brood
tot spijs, en vermenigvuldige uw
zaaisel, en vermeerdere de vruch-
ten uwer gerechtigheid;
11 dat gij in alles rijk wordt
tot alle goeddadigheid, welke door
ons werkt dankzegging tot God.
12 Want de bediening van dezen
dienst vervult niet alleen het ge-
brek der heiligen, maar is ook
overvloedig door vele dankzeggin-
gen tot God;
13 dewijl zij door de beproeving
dezer bediening God verheerlijken
over de onderwerping uwer belij-
denis onder het Evangelie van
Christus, en *over* de goeddadigheid
der mededeeling aan hen en aan
allen,
14 en door hun gebed voor u,
welke naar u verlangen, om de
uitnemende genade Gods over u.
15 Doch Gode zij dank voor
zijne onuitsprekelijke gave.

HOOFDSTUK 10.

VOORTS ik, Paulus zelf, bid
u door de zachtmoedigheid en
goedertierenheid van Christus, die
tegenwoordig zijnde, wel gering
ben onder u, maar afwezend,
stout ben tegen u;
2 ik bid dan, dat ik tegenwoor-
dig zijnde, niet stout moge zijn
met die vrijmoedigheid, waarme-
de ik geacht word stoutelijk ge-
handeld te hebben tegen sommi-
gen, die ons achten alsof wij naar
het vleesch wandelden.
3 Want wandelende in het
vleesch, voeren wij den krijg niet
naar het vleesch;
4 want de wapenen onzes krijgs
zijn niet vleeschelijk, maar krach-
tig door God tot nederwerping
der sterkten;
5 dewijl wij de overleggingen
ternederwerpen, en alle hoogte
die zich verheft tegen de kennis
Gods, en alle gedachte gevangen
leiden tot de gehoorzaamheid van
Christus,
6 en gereed hebben *hetgeen dient*
om te wreken alle ongehoorzaam-
heid, wanneer uwe gehoorzaam-
heid zal vervuld zijn.
7 Ziet gij áán wat voor oogen
is? Indien iemand bij zichzelven
betrouwt dat hij van Christus is,

die denke dit wederom uit zich-
zelven, dat gelijkerwijs hij van
Christus is, alzóó ook wij van
Christus zijn.
8 Want indien ik ook iets over-
vloediger zoude roemen van onze
macht, welke de Heere ons gege-
ven heeft tot stichting en niet tot
uwe nederwerping, zoo zal ik niet
beschaamd worden:
9 opdat ik niet zoude schijnen,
alsof ik u door de brieven wilde
verschrikken.
10 Want de brieven (zeggen zij)
zijn wel gewichtig en krachtig;
maar de tegenwoordigheid des
lichaams is zwak, en de rede is
verachtelijk.
11 Dezulke bedenke dit, dat,
hoedanigen wij zijn in het woord
door brieven als wij afwezig zijn,
wij ook zoodanigen zijn inderdaad
als wij tegenwoordig zijn.
12 Want wij durven onszelven
niet rekenen of vergelijken met
sommigen die zichzelven prijzen;
maar dezen verstaan niet dat zij
zichzelven met zichzelven meten en
zichzelven met zichzelven vergelij-
ken.
13 Doch wij zullen niet roemen
buiten de maat, maar *daarin*
dat wij naar de maat des regels,
welke maat God ons toegedeeld
heeft, ook tot u toe zijn geko-
men.
14 Want wij strekken onszelven
niet te wijd uit, als die tot u niet
zouden komen; want wij zijn ook
gekomen tot u toe, in het Evan-
gelie van Christus;
15 niet roemende buiten de
maat in anderer arbeid, maar
hebbende hoop, als uw geloof zal
gewassen zijn, dat wij onder ulie-
den overvloediglijk zullen vergroot
worden naar onzen regel,
16 om het Evangelie te verkon-
digen in de *plaatsen* die aan gene
zijde van u *gelegen* zijn; niet om
te roemen in eens anders regel
over hetgeen *alreede* bereid is.
17 Doch wie roemt, die roeme
in den Heere;
18 want niet die zichzelven prijst,
maar dien de Heere prijst, die is
beproefd.

HOOFDSTUK 11.

OCH of gij mij een weinig ver-
droegt in de onwijsheid; ja, ook
verdraagt mij.
2 Want ik ben ijverig over u
met eenen ijver Gods. Want ik
heb ulieden toebereid, om *u als*
eene reine maagd aan éénen man
voor te stellen, *namelijk* aan Chris-
tus;
3 doch ik vrees dat eenigszins,
gelijk de slang Eva door hare
arglistigheid bedrogen heeft, alzóó
uwe zinnen bedorven worden, *om*
af te wijken van de eenvoudigheid
die in Christus is.
4 Want indien degene die komt,
eenen anderen Jezus predikte, dien
wij niet gepredikt hebben, of *in-*
dien gij eenen anderen Geest ont-
vingt, dien gij niet hebt ontvangen,
of een ander Evangelie, dat gij
niet hebt aangenomen, zoo ver-
droegt gij *hem* met recht;
5 want ik acht dat ik nergens
minder in ben geweest dan de uit-
nemendste Apostelen.
6 En indien ik ook onbedreven
ben in woorden, nochtans ben ik
het niet in wetenschap; maar al-
leszins zijn wij in alle dingen on-
der u openbaar geworden.

7 Heb ik zonde gedaan, als ik mijzelven vernederd heb opdat gij zoudt verhoogd worden, overmits ik u het Evangelie Gods om niet verkondigd heb?

8 Ik heb andere gemeenten beroofd, bezoldiging *van haar* nemende om ú te bedienen; en als ik bij u tegenwoordig was en gebrek had, ben ik niemand lastig gevallen.

9 Want mijn gebrek hebben de broeders vervuld die van Macedonië kwamen; en ik heb mijzelven in alles gehouden zonder u te bezwaren en zal *mij nog alzoo* houden.

10 De waarheid van Christus is in mij, dat deze roem in de gewesten van Acháje aan mij niet zal verhinderd worden.

11 Waarom? Is het omdat ik u niet liefheb? God weet het.

12 Maar wat ik doe, dat zal ik nòg doen, om de oorzaak af te snijden dengenen die oorzaak *hebben* willen, opdat zij in hetgeen zij roemen, bevonden mochten worden gelijk als wij.

13 Want zulke valsche apostelen zijn bedrieglijke arbeiders, zich veranderende in Apostelen van Christus.

14 En het is geen wonder; want de satan zelf verandert zich in een Engel des lichts:

15 zoo is het dan niets groots, indien ook zijne dienaars zich veranderen als *waren ze* dienaars der gerechtigheid; van welke het einde zal zijn naar hunne werken.

16 Ik zeg wederom, dat niemand meene dat ik onwijs ben; doch zoo niet, neemt mij *dan* aan als eenen onwijze, opdat ik óók een weinig moge roemen.

17 Wat ik spreek, spreek ik niet naar den Heere, maar als in onwijsheid, in dezen vasten grond des roemens.

18 Dewijl velen roemen naar het vleesch, zoo zal ik óók roemen.

19 Want gij verdraagt gaarne de onwijzen, dewijl gij wijs zijt.

20 Want gij verdraagt het, zoo iemand u dienstbaar maakt, zoo iemand *u* opeet, zoo iemand *van u* neemt, zoo iemand zich verheft, zoo iemand u in het aangezicht slaat.

21 Ik zeg *dit* naar oneer, alsof wíj zwak waren geweest; maar waarin iemand stout is (ik spreek in onwijsheid), *daarin* ben ik óók stout.

22 Zijn zij Hebreërs? Ik ook. Zijn zij Israëlieten? Ik ook. Zijn zij het zaad Abrahams? Ik ook.

23 Zijn zij dienaars van Christus? (ik spreek onwijs zijnde) Ik ben boven *hen*: in arbeid overvloediger, in slagen uitnemender, in gevangenissen overvloediger, in doods*gevaar* menigmaal.

24 Van de Joden heb ik veertig *slagen* min één vijfmaal ontvangen.

25 Driemaal ben ik met roeden gegeeseld geweest, ééns ben ik gesteenigd, driemaal heb ik schipbreuk geleden, een *ganschen* nacht en dag heb ik in de diepte doorgebracht.

26 In het reizen menigmaal in gevaren van rivieren, in gevaren van moordenaars, in gevaren van *mijn* geslacht, in gevaren van de heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valsche broeders;

27 in arbeid en moeite, in wa-
ken menigmaal, in honger en
dorst, in vasten menigmaal, in
koude en naaktheid.
28 Behalve de dingen die van
buiten zijn, overvalt mij dagelijks
de zorg voor alle de gemeenten.
29 Wie is er zwak, dat ìk niet
zwak ben? Wie wordt er geërgerd,
dat ìk niet brand?
30 Indien men moet roemen,
zoo zal ik roemen de dingen mijner
zwakheid.
31 De God en Vader onzes Hee-
ren Jezus Christus, die geprezen
is in der eeuwigheid, weet dat ik
niet lieg.
32 De Stadhouder van den Ko-
ning Arétas in Damascus bezette
de stad der Damasceners, willen-
de mij vangen.
33 En ik werd door een venster
in eene mand over den muur ne-
dergelaten, en ontvlood aan zijne
handen.

HOOFDSTUK 12.

TE roemen is mij waarlijk niet
oorbaar. Want ik zal komen tot
gezichten en openbaringen des
Heeren.
2 Ik ken een mensch in Chris-
tus, vóór veertien jaren (of het
geschied is in het lichaam, weet
ik niet, of buiten het lichaam,
weet ik niet, God weet het), dat
de zoodanige opgetrokken is ge-
weest tot in den derden hemel;
3 en ik ken een zoodanig mensch
(of het in het lichaam of buiten
het lichaam *geschied is*, weet ik
niet, God weet het),
4 dat hij opgetrokken is geweest
in het Paradijs, en gehoord heeft
onuitsprekelijke woorden, die het
een mensch niet geoorloofd is te
spreken.
5 Van den zoodanige zal ik roe-
men, doch van mijzelven zal ik
niet roemen dan in mijne zwak-
heden.
6 Want zoo ik roemen wil, ik
zal niet onwijs zijn; want ik zal
de waarheid zeggen; maar ik houd
daarvan af, opdat niemand van
mij denke boven hetgeen hij ziet
dat ik ben, of dat hij uit mij
hoort.
7 En opdat ik mij door de uit-
nemendheid der openbaringen niet
zoude verheffen, zoo is mij gege-
ven een scherpe doorn in het
vleesch, *namelijk* een engel des
satans, dat hij mij met vuisten
slaan zoude, opdat ik mij niet
zoude verheffen.
8 Hierover heb ik den Heere
driemaal gebeden, opdat hij van
mij zoude wijken.
9 En hij heeft tot mij gezegd:
Mijne genade is u genoeg, want
mijne kracht wordt in zwakheid
volbracht. Zoo zal ik dan veel lie-
ver roemen in mijne zwakheden,
opdat de kracht van Christus in
mij wone.
10 Daarom heb ik een welbe-
hagen in zwakheden, in smaadhe-
den, in nooden, in vervolgingen,
in benauwdheden, om Christus'
wil; want als ik zwak ben, dàn
ben ik machtig.
11 Ik ben roemende onwijs ge-
worden: gij hebt mij genoodzaakt;
want ik behoorde van u geprezen
te zijn; want ik ben in geen ding
minder geweest dan de uitnemend-
ste Apostelen, hoewel ik niets
ben.
12 De merkteekenen van een

Apostel zijn onder u betoond in
alle lijdzaamheid, met teekenen en
wonderen en krachten.
13 Want wat is er waarin gij
minder geweest zijt dan de andere
gemeenten, anders dan dat ikzelf
u niet lastig ben geweest? Ver-
geeft mij dit ongelijk.
14 Zie, ik ben ten derden male
gereed om tot u te komen, en zal
u niet lastig zijn; want ik zoek
niet het uwe, maar u; want de
kinderen moeten niet schatten ver-
gaderen voor de ouders, maar de
ouders voor de kinderen.
15 En ik zal zeer gaarne de
kosten doen, en voor uwe zielen
ten koste gegeven worden; hoewel
ik u overvloediger beminnende,
minder bemind word.
16 Doch het zij zoo: ik heb u
niet bezwaard, maar alzoo ik lis-
tig was, heb ik u met bedrog
gevangen.
17 Heb ik door iemand derge-
nen die ik tot u gezonden heb,
van u mijn voordeel gezocht?
18 Ik heb Titus gebeden, en den
broeder medegezonden: heeft ook
Titus van u zijn voordeel gezocht?
Hebben wij niet in denzelfden geest
gewandeld? *Hebben wij* niet *ge-
wandeld* in dezelfde voetstappen?
19 Meent gij wederom dat wij
ons bij u verontschuldigen? Wij
spreken in de tegenwoordigheid
Gods in Christus; en dit alles, ge-
liefden, tot uwe stichting.
20 Want ik vrees, dat, als ik
gekomen zal zijn, ik u niet eenigs-
zins zal vinden zoodanigen als ik
wil, en *dat* ik van u zal gevonden
worden zoodanig als gij niet wilt;
dat daar eenigszins *zijn* twisten,
nijdigheden, toorn, gekijf, achter-
klap, oorblazingen, opgeblazenhe-
den, beroerten:
21 opdat wederom als ik zal
gekomen zijn, mijn God mij niet
vernedere bij u, en ik rouw hebbe
over velen die te voren gezondigd
hebben, en die zich niet bekeerd
zullen hebben van de onreinigheid
en hoererij en ontuchtigheid die
zij gedaan hebben.

HOOFDSTUK 13.

DIT is de derde maal *dat* ik
tot u kom: in den mond van twee
of drie getuigen zal alle woord
bestaan.
2 Ik heb het te voren gezegd,
en zeg het te voren als tegen-
woordig zijnde de tweede maal,
en ik schrijf het nu afwezend aan
degenen die te voren gezondigd
hebben, en aan alle de anderen,
dat, zoo ik wederkom, ik *hen* niet
zal sparen;
3 dewijl gij zoekt eene proeve
van Christus die in mij spreekt,
welke in u niet zwak is, maar
krachtig is onder u.
4 Want hoewel hij gekruist is
door zwakheid, zoo leeft hij noch-
tans door de kracht Gods; want
ook wij zijn zwak in hem, maar
zullen met hem leven door de
kracht Gods in u.
5 Onderzoekt uzelven of gij in
het geloof zijt, beproeft uzelven.
Of kent gij uzelven niet, dat Je-
zus Christus in u is? tenzij dat
gij eenigszins verwerpelijk zijt.
6 Doch ik hoop dat gij zult
verstaan dat wij niet verwerpelijk
zijn.
7 En ik wensch van God dat
gij geen kwaad doet; niet opdat
wij beproefd zouden bevonden

worden, maar opdat gij het goede
zoudt doen en wij als verwerpelijk
zouden zijn.
8 Want wij vermogen niets tegen de waarheid, maar voor de
waarheid.
9 Want wij verblijden ons wanneer wij zwak zijn en gij sterk
zijt; en wij wenschen ook dit,
namelijk uwe volmaking.
10 Daarom schrijf ik afwezend
deze dingen, opdat ik niet tegenwoordig zijnde, gestrengheid zoude
gebruiken, naar de macht, die
mij de Heere gegeven heeft tot opbouwing en niet tot nederwerping.
11 Voorts, broeders, zijt blijde,
wordt volmaakt, zijt getroost, zijt
eensgezind, leeft in vrede; en de
God der liefde en des vredes zal
met u zijn.
12 Groet elkander met eenen
heiligen kus. U groeten alle de
heiligen.
13 De genade des Heeren Jezus
Christus en de liefde Gods en de
gemeenschap des Heiligen Geestes
zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

GALATIËRS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel (*geroepen* niet van menschen, noch door
een mensch, maar door Jezus
Christus, en God den Vader die
hem uit de dooden opgewekt heeft),
2 en alle de broeders die met mij
zijn, aan de gemeenten van Galatië:
3 genade zij u en vrede van
God den Vader en onzen Heere
Jezus Christus;
4 die zichzelven gegeven heeft
voor onze zonden, opdat hij ons
trekken zoude uit deze tegenwoordige booze wereld, naar den wil
onzes Gods en Vaders,
5 denwelken zij de heerlijkheid
in alle eeuwigheid. Amen.
6 Ik verwonder mij, dat gij,
zoo haast *wijkende* van dengenen
die u in de genade van Christus
geroepen heeft, overgebracht wordt
tot een ander Evangelie,
7 daar er geen ander is; maar
er zijn sommigen die u ontroeren en het Evangelie van Christus
willen verkeeren.
8 Doch al ware het ook dat
wij, of een Engel uit den hemel
u een Evangelie verkondigde buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt.
9 Gelijk wij te voren gezegd
hebben, *zoo* zeg ik ook nu wederom: Indien iemand u een Evangelie verkondigt buiten hetgeen
gij ontvangen hebt, die zij vervloekt.

10 Want predik ik nu de men
schen of God? Of zoek ik men-
schen te behagen? Want indien ik
nog menschen behaagde, zoo ware
ik geen dienstknecht van Christus.
11 Maar ik maak u bekend,
broeders, dat het Evangelie het-
welk van mij verkondigd is, niet
is naar den mensch.
12 Want ik heb ook hetzelve
niet van een mensch ontvangen
noch geleerd, maar door de open-
baring van Jezus Christus.
13 Want gij hebt mijnen om-
gang gehoord die eertijds in het
Jodendom was, dat ik uitnemend
zeer de gemeente Gods vervolgde
en dezelve verwoestte,
14 en *dat* ik in het Jodendom
toenam boven velen van mijnen
ouderdom in mijn geslacht, zijnde
overvloediglijk ijverig voor mijne
vaderlijke inzettingen.
15 Maar wanneer het Gode be-
haagd heeft, die mij van mijn
moederslijf aan afgezonderd heeft,
en geroepen door zijne genade,
16 zijnen Zoon in mij te open-
baren, opdat ik denzelven door
het Evangelie onder de heidenen
zoude verkondigen, zoo ben ik
terstond te rade gegaan niet met
vleesch en bloed,
17 en ben niet wederom gegaan
naar Jeruzalem tot degenen die
vóór mij Apostelen waren; maar
ik ging henen naar Arabië, en
keerde wederom naar Damascus.
18 Daarna kwam ik na drie
jaren weder te Jeruzalem om Pe-
trus te bezoeken, en ik bleef bij
hem vijftien dagen,
19 en zag geenen anderen van
de Apostelen dan Jacobus, den
broeder des Heeren.
20 Hetgeen ik u nu schrijf, zie,
ik getuig voor God dat ik niet
lieg.
21 Daarna ben ik gekomen in
de gewesten van Syrië en van
Cilicië.
22 En ik was van aangezicht
onbekend aan de gemeenten in
Judéa, die in Christus zijn.
23 Maar zij hadden alleenlijk
gehoord *dat men zeide*: Degene
die ons eertijds vervolgde, ver-
kondigt nu het geloof hetwelk hij
eertijds verwoestte.
24 En zij verheerlijkten God
in mij.

HOOFDSTUK 2.

DAARNA ben ik, na veertien
jaren, wederom naar Jeruzalem
opgegaan met Bárnabas, ook Ti-
tus medegenomen hebbende.
2 En ik ging òp door eene open-
baring, en stelde hun het Evan-
gelie voor, dat ik predik onder de
heidenen, en in 't bijzonder den-
genen die in achting waren, opdat
ik niet eenigszins tevergeefs zoude
loopen of geloopen hebben.
3 Maar ook Titus die met mij
was, een Griek zijnde, werd niet
genoodzaakt zich te laten besnij-
den.
4 En *dat* om der ingekropene
valsche broederen wil, die van ter
zijde ingekomen waren om te ver-
spieden onze vrijheid die wij in
Christus Jezus hebben, opdat zij
ons tot dienstbaarheid zouden bren-
gen,
5 denwelken wij ook niet een
uur zijn geweken met onderwer-
ping, opdat de waarheid des Evan-
gelies bij u zoude verblijven.
6 En van degenen die geacht

waren wat te zijn, hoedanigen zij
eertijds waren, verschilt mij niet:
God neemt den persoon des men-
schen niet aan; want die geacht
waren, hebben mij niets toege-
bracht.
7 Maar daarentegen, als zij za-
gen dat mij het Evangelie der
voorhuid toebetrouwd was, gelijk
aan Petrus *dat* der besnijdenis
8 (want die in Petrus krach-
tiglijk werkte tot het Apostelschap
der besnijdenis, die werkte ook
krachtiglijk in mij onder de hei-
denen);
9 en als Jacobus en Cefas en
Johannes, die geacht waren pila-
ren te zijn, de genade die mij
gegeven was, bekenden, gaven
zij mij en Bárnabas de rechter-
hand der gemeenschap, opdat wíj
tot de heidenen en zíj tot de be-
snijdenis *zouden gaan*:
10 alleenlijk dat wij de armen
zouden gedenken, hetwelk ik mij
ook benaarstigd heb te doen.
11 En toen Petrus te Antiochíë
gekomen was, wederstond ik hem
in het aangezicht, omdat hij te
bestraffen was.
12 Want eer sommigen van
Jacobus gekomen waren, at hij
mede met de heidenen; maar toen
zij gekomen waren, onttrok hij
zich en scheidde zichzelven af,
vreezende degenen die uit de be-
snijdenis waren.
13 En ook de andere Joden
veinsden met hem: alzoo dat ook
Bárnabas mede afgetrokken werd
door hunne veinzing.
14 Maar als ik zag dat zij niet
rècht wandelden naar de waar-
heid des Evangelies, zeide ik tot
Petrus in aller tegenwoordigheid:
Indien gij die een Jood zijt, naar
heidensche wijze leeft, en niet
naar Joodsche wijze, waarom nood-
zaakt gij de heidenen naar de
Joodsche wijze te leven?
15 Wíj zijn van nature Joden,
en niet zondaars uit de heide-
nen;
16 *doch* wetende dat de mensch
niet gerechtvaardigd wordt uit de
werken der wet, maar door het
geloof van Jezus Christus, zoo
hebben wij ook in Christus Jezus
geloofd, opdat wij zouden gerecht-
vaardigd worden uit het geloof
van Christus en niet uit de wer-
ken der wet; daarom dat uit de
werken der wet geen vleesch zal
gerechtvaardigd worden.
17 Maar indien wij die in Chris-
tus zoeken gerechtvaardigd te
worden, ook zelven zondaars be-
vonden worden, is dan Christus
een dienaar der zonde? Dat zij
verre.
18 Want indien ik hetgeen ik
afgebroken heb, wederom opbouw,
zoo stel ik mijzelven tot een over-
treder.
19 Want ik ben door de wet
der wet gestorven, opdat ik Gode
leven zoude.
20 Ik ben met Christus ge-
kruist; en ik leef, *doch* niet meer
ìk, maar Christus leeft in mij; en
hetgeen ik nu in het vleesch leef,
dat leef ik door het geloof des
Zoons Gods, die mij liefgehad
heeft en zichzelven voor mij over-
gegeven heeft.
21 Ik doe de genade Gods niet
te niet. Want indien de recht-
vaardigheid door de wet is, zoo
is dan Christus tevergeefs gestor-
ven.

HOOFDSTUK 3.

O gij uitzinnige Galatiërs, wie heeft u betooverd, dat gij der waarheid niet zoudt gehoorzaam zijn; denwelken Jezus Christus voor de oogen te voren geschilderd is geweest, onder u gekruist zijnde?

2 Dit alleen wil ik van u leeren: hebt gij den Geest ontvangen uit de werken der wet of uit de prediking des geloofs?

3 Zijt gij zóó uitzinnig? Daar gij met den Geest begonnen zijt, voleindigt gij nu met het vleesch?

4 Hebt gij zóóveel tevergeefs geleden? indien ook maar tevergeefs!

5 Die u dan den Geest verleent en krachten onder u werkt, *doet Hij dat* uit de werken der wet of uit de prediking des geloofs?

6 Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd heeft, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend.

7 Zoo verstaat gij dan, dat degenen die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn.

8 En de Schrift te voren ziende dat God de heidenen uit het geloof zoude rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het Evangelie verkondigd, *zeggende:* In u zullen alle de volkeren gezegend worden.

9 Zoo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met den geloovigen Abraham.

10 Want zoovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want daar is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen.

11 En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar; want de rechtvaardige zal uit het geloof leven.

12 Doch de wet is niet uit het geloof; maar de mensch die deze dingen doet, zal door dezelve leven.

13 Christus heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; want daar is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt;

14 opdat de zegening Abrahams tot de heidenen komen zoude in Christus Jezus, *en* opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof.

15 Broeders, ik spreek naar den mensch: zelfs eens menschen verbond dat bevestigd is, doet niemand te niet, of *niemand* doet daartoe.

16 Zoo zijn nu de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van één: En uwen zade, hetwelk is Christus.

17 En dit zeg ik: Het verbond, dat te voren van God bevestigd is op Christus, wordt door de wet, die na vierhonderd en dertig jaren gekomen is, niet krachteloos gemaakt om de beloftenis te niet te doen.

18 Want indien de erfenis uit de wet is, zoo is ze niet meer uit de beloftenis; maar God heeft ze Abraham door de beloftenis genadiglijk gegeven.

19 Waartoe is dan de wet? Zij is om der overtredingen wil daarbij gesteld, totdat het zaad zoude gekomen zijn, aan hetwelk het

beloofd was; en zij is door de
Engelen besteld in de hand des
middelaars.
20 En de middelaar is niet *mid-
delaar* van éénen, maar God is
één.
21 Is dan de wet tegen de be-
loftenissen Gods? Dat zij verre.
Want indien daar eene wet gege-
ven ware die machtig was levend
te maken, zoo zoude waarlijk
de rechtvaardigheid uit de wet
zijn.
22 Maar de Schrift heeft het
alles onder de zonde besloten,
opdat de belofte uit het geloof
van Jezus Christus den geloovigen
zoude gegeven worden.
23 Doch eer het geloof kwam,
waren wij onder de wet in bewa-
ring gesteld, en zijn besloten ge-
weest tot op het geloof dat geo-
penbaard zoude worden.
24 Zoo dan, de wet is onze
tuchtmeester geweest tot Christus,
opdat wij uit het geloof zouden
gerechtvaardigd worden;
25 maar als het geloof gekomen
is, zoo zijn wij niet meer onder
den tuchtmeester.
26 Want gij zijt allen kinderen
Gods door het geloof in Christus
Jezus.
27 Want zoovelen als gij in
Christus gedoopt zijt, hebt gij
Christus aangedaan.
28 Daarin is noch Jood noch
Griek, daarin is noch dienstbare
noch vrije, daarin is geen man en
vrouw. Want gij allen zijt één in
Christus Jezus.
29 En indien gij van Christus
zijt, zoo zijt gij dan Abrahams
zaad, en naar de beloftenis erfge-
namen.

HOOFDSTUK 4.

DOCH ik zeg, zoo langen tijd
als de erfgenaam een kind is, zoo
verschilt hij niets van een dienst-
knecht, hoewel hij een heer is van
alles;
2 maar hij is onder voogden en
verzorgers, tot den tijd van den
vader te voren gesteld.
3 Alzóó wij ook, toen wij kin-
deren waren, zoo waren wij dienst-
baar gemaakt onder de eerste be-
ginselen der wereld;
4 maar wanneer de volheid des
tijds gekomen is, heeft God zijnen
Zoon uitgezonden, geworden uit
eene vrouw, geworden onder de
wet,
5 opdat hij degenen die onder
de wet waren, verlossen zoude,
en opdat wij de aanneming tot
kinderen verkrijgen zouden.
6 En overmits gij kinderen zijt,
zoo heeft God den Geest zijns Zoons
uitgezonden in uwe harten, die
roept: Abba, Vader!
7 Zoo dan, gij zijt niet meer een
dienstknecht maar een zoon; en
indien gij een zoon zijt, zoo zijt
gij ook een erfgenaam Gods door
Christus.
8 Maar toen, als gij God niet
kendet, diendet gij degenen die
van nature geen goden zijn;
9 en nu, als gij God kent, ja,
veelmeer van God gekend zijt, hoe
keert gij u wederom tot de zwak-
ke en arme eerste beginselen, wel-
ke gij wederom van voren aan
wilt dienen?
10 Gij onderhoudt dagen, en
maanden, en tijden, en jaren.
11 Ik vrees voor u, dat ik eenigs-
zins tevergeefs aan u gearbeid heb.

12 Weest gij als ik, want ook ik ben als gij; broeders, ik bid u: gij hebt mij geen ongelijk gedaan.

13 En gij weet dat ik u door zwakheid des vleesches het Evangelie de eerste maal verkondigd heb;

14 en mijne verzoeking die in mijn vleesch *geschiedde*, hebt gij niet veracht noch verfoeid; maar gij naamt mij aan als een Engel Gods, *ja*, als Christus Jezus.

15 Welke was dan uwe gelukachting? Want ik geef u getuigenis, dat gij, zoo het mogelijk ware, uwe oogen zoudt uitgegraven en mij gegeven hebben.

16 Ben ik dan uw vijand geworden, u de waarheid zeggende?

17 Zij ijveren niet rècht over u, maar zij willen ons uitsluiten, opdat gij over hen zoudt ijveren.

18 Doch in het goede te allen tijde te ijveren is goed, en niet alleenlijk als ik bij u tegenwoordig ben,

19 mijne kinderkens, die ik wederom arbeid te baren, totdat Christus eene gestalte in u krijge.

20 Doch ik wilde dat ik nu bij u tegenwoordig ware, en mijne stem mocht veranderen; want ik ben in twijfel over u.

21 Zegt mij, gij die onder de wet wilt zijn, hoort gij de wet niet?

22 Want daar is geschreven, dat Abraham twee zonen had, éénen uit de dienstmaagd en éénen uit de vrije.

23 Maar géne die uit de dienstmaagd was, is naar het vleesch geboren geweest; doch déze die uit de vrije was, door de beloftenis.

24 Hetwelk dingen zijn die andere beduiding hebben. Want deze zijn de twee verbonden: het ééne van den berg Sinaï, tot dienstbaarheid barende, hetwelk is Hagar.

25 Want dit, *namelijk* Hagar, is Sinaï, een berg in Arabië, en komt overeen met Jeruzalem dat nu is, en dienstbaar is met hare kinderen.

26 Maar Jeruzalem dat boven is, dat is vrij, hetwelk is onzer aller moeder.

27 Want daar is geschreven: Wees vroolijk, gij onvruchtbare die niet baart; breek uit en roep, gij die geen barensnood hebt; want de kinderen der eenzame zijn vele, meer dan dergene die den man heeft.

28 Maar wij, broeders, zijn kinderen der belofte, als Isaäk was.

29 Doch gelijkerwijs toen die naar het vleesch geboren was vervolgde dengenen die naar den geest *geboren was*, alzóó ook nu.

30 Maar wat zegt de Schrift? Werp de dienstmaagd uit en haren zoon; want de zoon der dienstmaagd zal geenszins erven met den zoon der vrije.

31 Zoo dan, broeders, wij zijn niet kinderen der dienstmaagd maar der vrije.

HOOFDSTUK 5.

STAAT dan in de vrijheid met welke Christus ons vrijgemaakt heeft, en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen.

2 Zie, ik Paulus zeg u, zoo gij u laat besnijden, dat Christus u niets nut zal zijn;

3 en ik betuig wederom aan een
iegelijk mensch die zich laat be-
snijden, dat hij een schuldenaar
is de geheele wet te doen.
4 Christus is u ijdel geworden,
die door de wet gerechtvaardigd
wilt worden: gij zijt van de ge-
nade vervallen.
5 Want wij verwachten door
den Geest uit het geloof de hoop
der rechtvaardigheid.
6 Want in Christus Jezus heeft
noch besnijdenis eenige kracht,
noch voorhuid, maar het geloof,
door de liefde werkende.
7 Gij liept wèl: wie heeft u
verhinderd der waarheid gehoor-
zaam te zijn?
8 Dit gevoelen is niet uit Hem
die u roept.
9 Een weinig zuurdeesem ver-
zuurt het geheele deeg.
10 Ik vertrouw van u in den
Heere, dat gij niets anders zult
gevoelen; maar die u ontroert,
zal het oordeel dragen, wie hij
ook zij.
11 Maar ik, broeders, indien ik
nog de besnijdenis predik, waarom
word ik nog vervolgd? Zoo is dan
de ergernis des kruises vernietigd.
12 Och of zij ook afgesneden
wierden die u onrustig maken!
13 Want gij zijt tot vrijheid ge-
roepen, broeders; alleenlijk *ge-
bruikt* de vrijheid niet tot eene
oorzaak voor het vleesch, maar
dient elkander door de liefde.
14 Want de geheele wet wordt
in één woord vervuld, *namelijk* in
dit: Gij zult uwen naaste liefheb-
ben gelijk uzelven.
15 Maar indien gij elkander bijt
en vereet, ziet toe dat gij van
elkander niet verteerd wordt.
16 En ik zeg, wandelt door den
Geest, en volbrengt de begeerlijk-
heid des vleesches niet.
17 Want het vleesch begeert
tegen den Geest, en de Geest tegen
het vleesch; en deze staan tegen
elkander, alzoo dat gij niet doet
hetgeen gij wildet.
18 Maar indien gij door den
Geest geleid wordt, zoo zijt gij niet
onder de wet.
19 De werken des vleesches nu
zijn openbaar: welke zijn overspel,
hoererij, onreinigheid, ontuchtig-
heid,
20 afgoderij, venijngeving, vij-
andschappen, twisten, afgunstig-
heden, toorn, gekijf, tweedracht,
ketterijen,
21 nijd, moord, dronkenschap-
pen, brasserijen, en dergelijke;
van dewelke ik u te voren zeg,
gelijk ik ook te voren gezegd heb,
dat die zulke dingen doen, het Ko-
ninkrijk Gods niet zullen beërven.
22 Maar de vrucht des Geestes is
liefde, blijdschap, vrede, lankmoe-
digheid, goedertierenheid, goed-
heid, geloof, zachtmoedigheid, ma-
tigheid.
23 Tegen de zoodanigen is de
wet niet.
24 Maar die van Christus zijn,
hebben het vleesch gekruist met
de bewegingen en begeerlijkheden.
25 Indien wij door den Geest
leven, zoo laat ons ook door den
Geest wandelen.
26 Laat ons niet zijn zoekers
van ijdele eer, elkander tergende,
elkander benijdende.

HOOFDSTUK 6.

BROEDERS, indien ook een
mensch overvallen ware door eeni-

ge misdaad, gij die geestelijk zijt,
brengt den zoodanige te recht met
den geest der zachtmoedigheid:
ziende op uzelven, opdat ook gij
niet verzocht wordt.
2 Draagt elkanders lasten, en
vervult alzóó de wet van Christus.
3 Want zoo iemand meent iets
te zijn, daar hij niets is, die be-
driegt zichzelven in *zijn* gemoed.
4 Maar een iegelijk beproeve zijn
eigen werk; en alsdàn zal hij aan
zichzelven alleen roem hebben, en
niet aan een ander.
5 Want een iegelijk zal zijn
eigen pak dragen.
6 En die onderwezen wordt in
het Woord, deele mede van alle
goederen dengenen die *hem* onder-
wijst.
7 Dwaalt niet, God laat zich
niet bespotten. Want zoo wat de
mensch zaait, dat zal hij ook
maaien.
8 Want die in zijn eigen vleesch
zaait, zal uit het vleesch verder-
fenis maaien; maar die in den
geest zaait, zal uit den geest het
eeuwige leven maaien.
9 Doch laat ons goeddoende
niet vertragen; want te zijner tijd
zullen wij maaien, zoo wij niet
verslappen.
10 Zoo dan, terwijl wij tijd heb-
ben, laat ons goeddoen aan allen,
maar meest aan de huisgenooten
des geloofs.
11 Ziet hoe grooten brief ik u
geschreven heb met mijne hand.
12 Alle degenen die een schoon
gelaat willen toonen naar het
vleesch, die noodzaken u besneden
te worden, alleenlijk opdat zij van-
wege het kruis van Christus niet
zouden vervolgd worden.
13 Want ook zijzelven die be-
sneden worden, houden de wet
niet; maar zij willen dat gíj be-
sneden wordt, opdat zij in úw
vleesch roemen zouden.
14 Maar het zij verre van mij
dat ik zoude roemen anders dan
in het kruis onzes Heeren Jezus
Christus, door welken de wereld
míj gekruisigd is, en ìk der wereld;
15 want in Christus Jezus heeft
noch besnijdenis eenige kracht,
noch voorhuid, maar een nieuw
schepsel.
16 En zoovelen als er naar dezen
regel zullen wandelen, over dezel-
ven *zal zijn* vrede en barmhartig-
heid, en over het Israël Gods.
17 Voorts doe niemand mij
moeite aan; want ik draag de
litteekenen des Heeren Jezus in
mijn lichaam.
18 De genade onzes Heeren Je-
zus Christus zij met uwen geest,
broeders. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

EFEZIËRS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van Je-
zus Christus door den wil Gods,
aan de heiligen die te Éfeze zijn,
en geloovigen in Christus Jezus:
2 genade zij u en vrede van
God onzen Vader en den Heere
Jezus Christus.
3 Gezegend zij de God en Vader
onzes Heeren Jezus Christus, die
ons gezegend heeft met alle geeste-
lijke zegening in den hemel in
Christus,
4 gelijk Hij ons uitverkoren heeft
in hem vóór de grondlegging der
wereld, opdat wij zouden heilig en
onberispelijk zijn voor Hem in de
liefde;
5 die ons te voren verordineerd
heeft tot aanneming tot kinderen
door Jezus Christus in zichzelven,
naar het welbehagen van zijnen
wil,
6 tot prijs der heerlijkheid zijner
genade door welke Hij ons bege-
nadigd heeft in den Geliefde,
7 in welken wij hebben de ver-
lossing door zijn bloed, *namelijk*
de vergeving der misdaden, naar
den rijkdom zijner genade,
8 met welke Hij overvloedig is
geweest over ons in alle wijsheid
en voorzichtigheid,
9 ons bekendgemaakt hebbende
de verborgenheid van zijnen wil,
naar zijn welbehagen, hetwelk Hij
voorgenomen had in zichzelven,
10 om in de bedeeling van de
volheid der tijden wederom alles
tot één te vergaderen in Christus,
beide wat in den hemel is en wat
op de aarde is,
11 in hem in welken wij ook
een erfdeel geworden zijn, wij die
te voren verordineerd waren naar
het voornemen desgenen die alle
dingen werkt naar den raad van
zijnen wil,
12 opdat wij zouden zijn tot
prijs zijner heerlijkheid, wij die
eerst in Christus gehoopt hebben.
13 In welken ook gij *zijt*, nadat
gij het Woord der waarheid, *na-
melijk* het Evangelie uwer zalig-
heid, gehoord hebt; in welken gij
ook, nadat gij geloofd hebt, zijt
verzegeld geworden met den Hei-
ligen Geest der belofte,
14 die het onderpand is van
onze erfenis tot de verkregene ver-
lossing, tot prijs zijner heerlijk-
heid.
15 Daarom ook ik, gehoord heb-
bende het geloof in den Heere
Jezus dat onder u is, en de liefde
tot alle de heiligen,
16 houd niet op voor u te dan-

ken, gedenkende uwer in mijne gebeden,

17 opdat de God onzes Heeren Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der openbaring in zijne kennis,

18 *namelijk* verlichte oogen uws verstands, opdat gij moogt weten welke de hope is van zijne roeping, en welke de rijkdom is van de heerlijkheid zijner erfenis in de heiligen;

19 en welke de uitnemende grootheid zijner kracht is aan ons die gelooven, naar de werking der sterkte zijner macht,

20 die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij hem uit de dooden heeft opgewekt en *hem* heeft gezet tot zijne rechter*hand* in den hemel,

21 ver boven alle overheid en macht en kracht en heerschappij, en allen naam die genaamd wordt niet alleen in deze wereld maar ook in de toekomende;

22 en Hij heeft alle dingen zijnen voeten onderworpen, en heeft hem der gemeente gegeven tot een Hoofd boven alle dingen,

23 welke zijn lichaam is, *en* de vervulling desgenen die alles in allen vervult.

HOOFDSTUK 2.

En u *heeft Hij mede levend gemaakt*, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden,

2 in welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der lucht, van den geest die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid,

3 onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden onzes vleesches, doende den wil des vleesches en der gedachten; en wij waren van nature kinderen des toorns gelijk ook de anderen.

4 Maar God die rijk is in barmhartigheid, door zijne groote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft,

5 ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft *ons* levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden),

6 en heeft *ons* mede opgewekt, en heeft *ons* mede gezet in den hemel in Christus Jezus,

7 opdat Hij zoude betoonen in de toekomende eeuwen den uitnemenden rijkdom zijner genade, door de goederentierenheid over ons in Christus Jezus.

8 Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave:

9 niet uit de werken, opdat niemand roeme.

10 Want wij zijn zíjn maaksel, geschapen is Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft opdat wij in dezelve zouden wandelen.

11 Daarom gedenkt, dat gij die eertijds heidenen waart in het vleesch, en die voorhuid genaamd werdt van degenen die genaamd zijn besnijdenis in het vleesch, die met handen geschiedt,

12 dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geene hope hebbende en zonder God in de wereld.

13 Maar nu in Christus Jezus

zijt gij die eertijds verre waart,
nabij geworden door het bloed
van Christus.
14 Want hij is onze vrede, die
deze beiden één gemaakt heeft;
en den middelmuur des afscheid-
sels gebroken hebbende,
15 heeft hij de vijandschap in
zijn vleesch te niet gemaakt, *na-*
melijk de wet der geboden in
inzettingen *bestaande*, opdat hij
die twee in zichzelven tot éénen
nieuwen mensch zoude scheppen,
vrede makende,
16 en *opdat* hij die beiden met
God in één lichaam zoude ver-
zoenen door het kruis, de vijand-
schap aan hetzelve gedood heb-
bende.
17 En komende, heeft hij door
het Evangelie vrede verkondigd u
die verre waart, en dien die nabij
waren.
18 Want door hem hebben wij
beiden den toegang door éénen
Geest tot den Vader.
19 Zoo zijt gij dan niet meer
vreemdelingen en bijwoners, maar
medeburgers der heiligen en huis-
genooten Gods,
20 gebouwd op het fundament
der Apostelen en Profeten, waar-
van Jezus Christus is de uiterste
hoeksteen,
21 op welken het geheele ge-
bouw, bekwamelijk samengevoegd
zijnde, opwast tot eenen heiligen
tempel in den Heere,
22 op welken ook gij medege-
bouwd wordt tot eene woonstede
Gods in den Geest.

HOOFDSTUK 3.

OM deze oorzaak *ben* ik Pau-
lus de gevangene van Christus
Jezus voor u die heidenen zijt:
2 indien gij maar gehoord hebt
van de bedeeling der genade Gods
die mij gegeven is aan u,
3 dat Hij mij door openbaring
heeft bekendgemaakt deze verbor-
genheid (gelijk ik met weinige
woorden te voren geschreven heb,
4 waaraan gij, *dit* lezende, kunt
bemerken mijne wetenschap in
deze verborgenheid van Christus),
5 welke in andere eeuwen den
kinderen der menschen niet is be-
kendgemaakt, gelijk ze nu is ge-
openbaard aan zijne heilige Apos-
telen en Profeten door den Geest;
6 *namelijk* dat de heidenen zijn
medeërfgenamen, en van hetzelfde
lichaam, en mededeelgenooten zij-
ner belofte in Christus door het
Evangelie,
7 waarvan ik een dienaar ge-
worden ben naar de gave der ge-
nade Gods, die mij gegeven is
naar de werking zijner kracht.
8 Mij, den allerminsten van alle
de heiligen, is deze genade gege-
ven, om onder de heidenen door
het Evangelie te verkondigen den
onnaspeurlijken rijkdom van Chris-
tus,
9 en allen te verlichten, *dat ze*
mogen verstaan welke de gemeen-
schap der verborgenheid is, die
van *alle* eeuwen verborgen is ge-
weest in God, welke alle dingen
geschapen heeft door Jezus Chris-
tus,
10 opdat nu door de gemeente
bekendgemaakt worde aan de over-
heden en de machten in den hemel
de veelvuldige wijsheid Gods,
11 naar het eeuwig voornemen
dat Hij gemaakt heeft in Christus
Jezus onzen Heere,

12 in denwelken wij hebben de
vrijmoedigheid en den toegang met
vertrouwen door het geloof aan
hem.
13 Daarom bid ik dat gij niet
vertraagt in mijne verdrukkingen
voor u, hetwelk is uwe heerlijkheid.
14 Om deze oorzaak buig ik
mijne knieën tot den Vader onzes
Heeren Jezus Christus,
15 uit welken al het geslacht
in de hemelen en op de aarde ge-
naamd wordt,
16 opdat Hij u geve, naar den
rijkdom zijner heerlijkheid, met
kracht versterkt te worden door
zijnen Geest in den inwendigen
mensch,
17 opdat Christus door het ge-
loof in uwe harten wone, en gij
in de liefde geworteld en gegrond
zijt;
18 opdat gij ten volle kondet
begrijpen met alle de heiligen,
welke de breedte en lengte en
diepte en hoogte is,
19 en bekennen de liefde van
Christus die de kennis te boven
gaat, opdat gij vervuld wordt tot
al de volheid Gods.
20 Hem nu die machtig is meer
dan overvloedig te doen boven al
wat wij bidden of denken, naar
de kracht die in ons werkt,
21 Hem, *zeg ik*, zij de heerlijk-
heid in de gemeente door Christus
Jezus, in alle geslachten, tot alle
eeuwigheid. Amen.

HOOFDSTUK 4.

ZOO bid ik u dan, ik de ge-
vangene in den Heere, dat gij
wandelt waardiglijk der roeping
met welke gij geroepen zijt,
2 met alle ootmoedigheid en
zachtmoedigheid, met lankmoedig-
heid, verdragende elkander in
liefde,
3 u benaarstigende te behouden
de eenigheid des Geestes door den
band des vredes.
4 Eén lichaam is het en één
Geest, gelijkerwijs gij ook geroe-
pen zijt tot ééne hoop uwer roeping;
5 één Heere, één geloof, één
doop;
6 één God en Vader van allen,
die daar is boven allen en door
allen en in u allen.
7 Maar aan elk van ons is de
genade gegeven naar de mate der
gave van Christus.
8 Daarom zegt Hij: Als hij op-
gevaren is in de hoogte, heeft hij
de gevangenis gevangengenomen,
en heeft den menschen gaven ge-
geven.
9 Nu dit: Hij is opgevaren, wat
is het, dan dat hij ook eerst is
nedergedaald in de benedenste
deelen der aarde?
10 Die nedergedaald is, is dezelf-
de ook die opgevaren is ver boven
alle de hemelen, opdat hij alle
dingen vervullen zoude.
11 En déze heeft gegeven som-
migen tot Apostelen, en sommi-
gen tot Profeten, en sommigen
tot Evangelisten, en sommigen tot
Herders en Leeraars,
12 tot de volmaking der heili-
gen, tot het werk der bediening,
tot opbouwing des lichaams van
Christus;
13 totdat wij allen zullen komen
tot de eenigheid des geloofs en der
kennis van den Zoon Gods, tot
een volkomen man, tot de mate
van de grootte der volheid van
Christus;

14 opdat wij niet meer kinderen zouden zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met allen wind der leer, door de bedriegerij der menschen, door arglistigheid om listiglijk tot dwaling te brengen,
15 maar de waarheid betrachtende in liefde, alleszins zouden opwassen in hem die het Hoofd is, *namelijk* Christus,
16 uit welken het geheele lichaam, bekwamelijk samengevoegd en samen vastgemaakt zijnde door alle voegselen der toebrenging, naar de werking van ieder deel in *zijne* mate, den wasdom des lichaams bekomt, tot zijns zelfs opbouwing in de liefde.
17 Ik zeg dan dit en betuig het in den Heere, dat gij niet meer wandelt gelijk als de andere heidenen wandelen in de ijdelheid huns gemoeds;
18 verduisterd in het verstand, vervreemd zijnde van het leven Gods, door de onwetendheid die in hen is, door de verharding huns harten;
19 welke ongevoelig geworden zijnde, zichzelven hebben overgegeven tot ontuchtigheid, om alle onreinigheid gieriglijk te bedrijven.
20 Doch gij hebt Christus alzóó niet geleerd,
21 indien gij maar hem gehoord hebt en door hem geleerd zijt, gelijk de waarheid in Jezus is,
22 *te weten* dat gij zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, den ouden mensch die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding,
23 en dat gij zoudt vernieuwd worden in den geest uws gemoeds,
24 en den nieuwen mensch aandoen, die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid.
25 Daarom legt àf de leugen, en spreekt de waarheid een iegelijk met zijnen naaste; want wij zijn elkanders leden.
26 Wordt toornig en zondigt niet: de zon ga niet onder over uwe toornigheid,
27 en geeft den duivel geene plaats.
28 Die gestolen heeft, stele niet meer, maar arbeide liever, werkende wat goed is met de handen, opdat hij hebbe mede te deelen dengenen die nood heeft.
29 Geen vuile rede ga uit uwen mond, maar zoo er eenige goede *rede* is tot nuttige stichting, opdat zij genade geve dien die ze hooren.
30 En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet, door welken gij verzegeld zijt tot den dag der verlossing.
31 Alle bitterheid en toornigheid en gramschap en geroep en lastering zij van u geweerd, met alle boosheid.
32 Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkerwijs ook God in Christus ulieden vergeven heeft.

HOOFDSTUK 5.

ZIJT dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;
2 en wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft en zichzelven voor ons heeft overgegeven tot eene offerande en een slachtoffer, Gode tot eenen welriekenden reuk.

3 Maar laat hoererij en alle onreinigheid of gierigheid onder u ook niet genaamd worden, gelijkerwijs het den heiligen betaamt;

4 noch oneerbaarheid, noch zot geklap, of gekkernij, welke niet betamen, maar veelmeer dankzegging.

5 Want dit weet gij, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het Koninkrijk van Christus en van God.

6 Dat niemand u verleide met ijdele woorden; want om deze dingen komt de toorn Gods over de kinderen der ongehoorzaamheid.

7 Zoo zijt dan hunne medegenooten niet.

8 Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere: wandelt als kinderen des lichts

9 (want de vrucht des Geestes is in alle goedigheid en rechtvaardigheid en waarheid),

10 beproevende wat den Heere welbehaaglijk is.

11 En hebt geen gemeenschap met de onvruchtbare werken der duisternis, maar bestraft ze ook veeleer.

12 Want hetgeen heimelijk van hen geschiedt, is schandelijk ook te zeggen.

13 Maar alle deze dingen van het licht bestraft zijnde, worden openbaar; want al wat openbaar maakt, is licht.

14 Daarom zegt Hij: Ontwaak gij die slaapt, en sta òp uit de dooden, en Christus zal over u lichten.

15 Ziet dan hoe gij voorzichtiglijk wandelt, niet als onwijzen maar als wijzen,

16 den tijd uitkoopende, dewijl de dagen boos zijn.

17 Daarom zijt niet onverstandig, maar verstaat welke de wil des Heeren is.

18 En wordt niet dronken van wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met den Geest,

19 sprekende onder elkander met psalmen en lofzangen en geestelijke liedekens, zingende en psalmende den Heere in uw hart,

20 dankende te allen tijde over alle dingen God en den Vader in den naam onzes Heeren Jezus Christus,

21 elkander onderdanig zijnde in de vreeze Gods.

22 Gij vrouwen, weest uwen eigenen mannen onderdanig, gelijk den Heere;

23 want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het Hoofd der gemeente is; en híj is de behouder des lichaams.

24 Daarom gelijk de gemeente Christus onderdanig is, alzóó ook de vrouwen haren eigenen mannen in alles.

25 Gij mannen, hebt uwe eigene vrouwen lief, gelijk ook Christus de gemeente liefgehad heeft en zichzelven voor haar heeft overgegeven,

26 opdat hij ze heiligen zoude, *haar* gereinigd hebbende met het bad des waters door het Woord,

27 opdat hij ze zichzelven heerlijk zoude voorstellen, eene gemeente die geen vlek of rimpel heeft of iets dergelijks, maar dat zij zoude heilig zijn en onberispelijk.

28 Alzóó zijn de mannen schuldig hunne eigene vrouwen lief te hebben gelijk hunne eigene licha-

men. Die zijne eigene vrouw liefheeft, die heeft zichzelven lief.

29 Want niemand heeft ooit zijn eigen vleesch gehaat, maar hij voedt het en onderhoudt het, gelijkerwijs ook de Heere de gemeente.

30 Want wij zijn leden zijns lichaams, van zijn vleesch en van zijn been.

31 Daarom zal een mensch zijn vader en moeder verlaten en zal zijne vrouw aanhangen; en die twee zullen tot één vleesch wezen.

32 Deze verborgenheid is groot; doch ik zeg *dit*, *ziende* op Christus en op de gemeente.

33 Zoo dan ook gijlieden elk in 't bijzonder, een iegelijk hebbe zijne eigene vrouw alzóó lief als zichzelven; en de vrouw *zie* dat zij den man vreeze.

HOOFDSTUK 6.

GIJ kinderen, zijt uwen ouders gehoorzaam in den Heere; want dat is recht.

2 Eer uwen vader en uwe moeder (hetwelk het eerste gebod is met eene belofte),

3 opdat het u wèl ga en gij lang leeft op aarde.

4 En gij vaders, verwekt uwe kinderen niet tot toorn, maar voedt ze òp in de leering en vermaning des Heeren.

5 Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam *uwen* heeren naar het vleesch, met vreeze en beven, in eenvoudigheid uws harten, gelijk als aan Christus,

6 niet naar oogendienst als menschenbehagers, maar als dienstknechten van Christus, doende den wil Gods van harte,

7 dienende met goedwilligheid den Heere en niet de menschen,

8 wetende dat zoo wat goed een iegelijk gedaan zal hebben, hij dat van den Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht hetzij vrije.

9 En gij heeren, doet hetzelfde bij hen, nalatende de dreiging, als die weet dat ook uw eigen Heere in de hemelen is, en *dat* er geene aanneming des persoons bij Hem is.

10 Voorts, mijne broeders, wordt krachtig in den Heere en in de sterkte zijner macht.

11 Doet áán de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels.

12 Want wij hebben den strijd niet tegen vleesch en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.

13 Daarom neemt áán de geheele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den boozen dag, en alles verricht hebbende, staande blijven.

14 Staat dan, uwe lendenen omgord hebbende met de waarheid, en aangedaan hebbende het borstwapen der gerechtigheid,

15 en de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes;

16 bovenal aangenomen hebbende het schild des geloofs, met hetwelk gij alle de vurige pijlen des boozen zult kunnen uitblusschen.

17 En neemt den helm der zaligheid, en het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods Woord;

18 met alle bidding en smee-
king biddende te allen tijde in den
geest, en tot hetzelve wakende
met alle gedurigheid en smeeking
voor alle de heiligen,
19 en voor mij, opdat mij het
Woord gegeven worde in de ope-
ning mijns monds, met vrijmoe-
digheid om de verborgenheid des
Evangelies bekend te maken;
20 waarover ik een gezant ben
in eene keten; opdat ik in het-
zelve vrijmoediglijk moge spreken
gelijk mij betaamt te spreken.
21 En opdat ook gij moogt we-
ten hetgeen mij aangaat *en* wat
ik doe, *dat* alles zal u Tychicus,
de geliefde broeder en getrouwe
dienaar in den Heere, bekendma-
ken;
22 denwelken ik te dien einde
tot u gezonden heb, opdat gij on-
ze zaken zoudt weten en hij uwe
harten zoude vertroosten.
23 Vrede zij den broederen en
liefde met geloof, van God den
Vader en den Heere Jezus Chris-
tus.
24 De genade *zij* met alle de-
genen die onzen Heere Jezus Chris-
tus liefhebben in onverderfelijk-
heid. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

FILIPPENZEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS en Timótheüs, dienst-
knechten van Jezus Christus, aan
alle de heiligen in Christus Jezus
die te Filippi zijn, met de Opzie-
ners en Diakenen:
2 genade zij u en vrede van
God onzen Vader en den Heere
Jezus Christus.
3 Ik dank mijnen God zoo dik-
wijls als ik uwer gedenk
4 (te allen tijde in al mijn ge-
bed voor u allen met blijdschap
het gebed doende),
5 over uwe gemeenschap aan
het Evangelie, van den eersten
dag af tot nu toe:
6 dit vertrouwende, dat Hij die
in u een goed werk begonnen
heeft, *dat* voleindigen zal tot op
den dag van Jezus Christus;
7 gelijk het bij mij recht is dat
ik van u allen dit gevoel, omdat
ik in *mijn* hart houd, dat gij,
beide in mijne banden en *in mijne*
verantwoording en bevestiging des
Evangelies, gij allen, *zeg ik*,
mijner genade mede deelachtig
zijt.
8 Want God is mijn getuige,
hoezeer ik begeerig ben naar u

allen met innerlijke bewegingen
van Jezus Christus.
9 En dit bid ik *God*, dat uwe
liefde nog meer en meer overvloe-
dig worde in erkentenis en alle
gevoelen,
10 opdat gij beproeft de dingen
die *daarvan* verschillen; opdat gij
oprecht zijt en zonder aanstoot te
geven, tot den dag van Christus,
11 vervuld met vruchten der ge-
rechtigheid die door Jezus Chris-
tus zijn, tot heerlijkheid en prijs
van God.
12 En ik wil dat gij weet, broe-
ders, dat hetgeen aan mij *is ge-
schied*, meer tot bevordering des
Evangelies gekomen is;
13 alzoo dat mijne banden in
Christus openbaar geworden zijn
in 't gansche Rechthuis en aan
alle anderen,
14 en *dat* het meeren*deel* der
broederen in den Heere, door mij-
ne banden vertrouwen gekregen
hebbende, overvloediger het Woord
onbevreesd durven spreken.
15 Sommigen prediken ook wel
Christus door nijd en twist, maar
sommigen ook door goedwilligheid.
16 Génen verkondigen wel Chris-
tus uit twisting, niet zuiver, mee-
nende aan mijne banden verdruk-
king toe te brengen;
17 doch dézen uit liefde, dewijl
zij weten dat ik tot verantwoor-
ding des Evangelies gezet ben.
18 Wat dan? Nochtans wordt
Christus op allerlei wijze, hetzij
onder een deksel hetzij in waar-
heid, verkondigd; en daarin ver
blijd ik mij, ja, ik zal mij ook
verblijden.
19 Want ik weet dat dit mij
ter zaligheid gedijen zal door uw
gebed en toebrenging des Geestes
van Jezus Christus,
20 volgens mijne ernstige ver-
wachting en hoop, dat ik in gee-
ne zaak zal beschaamd worden,
maar *dat* in alle vrijmoedigheid,
gelijk te allen tijde alzoo ook nu,
Christus zal grootgemaakt worden
in mijn lichaam, hetzij door het
leven hetzij door den dood.
21 Want het leven is mij Chris-
tus, en het sterven is *mij* gewin.
22 Maar of te leven in het vleesch,
hetzelve mij oorbaar zij, en wat
ik verkiezen zal, weet ik niet.
23 Want ik word van deze twee
gedrongen, hebbende begeerte om
ontbonden te worden en met Chris-
tus te zijn; want *dat* is zeer ver-
re het beste;
24 maar in het vleesch te blij-
ven is noodiger om uwentwil.
25 En dit vertrouw en weet ik,
dat ik zal blijven en met u allen
zal verblijven tot uwe bevordering
en blijdschap des geloofs,
26 opdat uw roem in Christus
Jezus overvloedig zij aan mij, door
mijne tegenwoordigheid wederom
bij u.
27 Alleenlijk wandelt waardig-
lijk het Evangelie van Christus,
opdat, hetzij ik kom en u zie,
hetzij ik afwezig ben, ik van uwe
zaken moge hooren, dat gij staat
in éénen geest, met één gemoed
gezamenlijk strijdende door het
geloof des Evangelies,
28 en dat gij in geen ding ver-
schrikt wordt van degenen die
tegenstaan: hetwelk hùn wel een
bewijs is des verderfs, maar ú der
zaligheid, en dat van God.
29 Want u is uit genade gege-
ven in de zaak van Christus, niet

alleen in hem te gelooven, maar
ook voor hem te lijden,
30 denzelfden strijd hebbende,
hoedanigen gij in mij gezien hebt
en nu in mij hoort.

HOOFDSTUK 2.

INDIEN er dan eenige vertroos-
ting is in Christus, indien er
eenige troost is der liefde, indien
er eenige gemeenschap is des
Geestes, indien er eenige innerlij-
ke bewegingen en ontfermingen
zijn,
2 zoo vervult mijne blijdschap,
dat gij moogt eensgezind zijn, de-
zelfde liefde hebbende, van één
gemoed *en* van één gevoelen zijn-
de.
3 *Doet* geen ding door twisting
of ijdele eer, maar door ootmoe-
digheid achte de één den ander
uitnemender dan zichzelven.
4 Een iegelijk zie niet op het
zijne, maar een iegelijk *zie* ook
op hetgeen der anderen is.
5 Want dat gevoelen zij in u
hetwelk ook in Christus Jezus was,
6 die in de gestaltenis Gods
zijnde, het geen roof geacht heeft
Gode evengelijk te zijn,
7 maar heeft zichzelven vernie-
tigd, de gestaltenis eens dienst-
knechts aangenomen hebbende, en
is den menschen gelijk geworden;
8 en in gedaante bevonden als
een mensch, heeft hij zichzelven
vernederd, gehoorzaam geworden
zijnde tot den dood, ja, den dood
des kruises.
9 Daarom heeft God hem ook
uitermate verhoogd, en heeft hem
eenen naam gegeven welke boven
allen naam is,
10 opdat in den naam van Jezus
zich zoude buigen alle knie der-
genen, die in den hemel, en die
op de aarde, en die onder de
aarde zijn,
11 en alle tong zoude belijden
dat Jezus Christus de Heere is tot
heerlijkheid Gods des Vaders.
12 Alzoo dan, mijne geliefden,
gelijk gij te allen tijde gehoorzaam
geweest zijt, niet als in mijne te-
genwoordigheid alleen, maar veel-
meer nu in mijn afwezen, werkt
uws zelfs zaligheid met vreeze en
beven;
13 want het is God die in u
werkt beide het willen en het wer-
ken, naar *zijn* welbehagen.
14 Doet alle dingen zonder mur-
mureeren en tegenspreken,
15 opdat gij moogt onberispe-
lijk en oprecht zijn, kinderen Gods
zijnde, onstraffelijk in 't midden
van een krom en verdraaid geslacht,
onder welke gij schijnt als lichten
in de wereld;
16 voorhoudende het Woord
des levens, mij tot eenen roem
tegen den dag van Christus, dat
ik niet tevergeefs heb geloopen
noch tevergeefs gearbeid.
17 Ja, indien ik ook tot een
drankoffer geofferd word over de
offerande en bediening uws ge-
loofs, zoo verblijd ik mij en ver-
blijd mij met u allen,
18 en om datzelfde verblijdt gij
u óók, en verblijdt u ook met mij.
19 En ik hoop in den Heere
Jezus, Timótheüs haast tot u te
zenden, opdat ik óók welgemoed
moge zijn, als ik uwe zaken zal
verstaan hebben.
20 Want ik heb niemand die
even alzoo gezind is, dewelke op-
rechtelijk uwe zaken zal bezorgen.

21 Want zij zoeken allen het
hunne, niet hetgeen van Christus
Jezus is.
22 En gij weet zijne beproeving,
dat hij, als een kind *zijnen* vader,
met mij gediend heeft in het
Evangelie.
23 Ik hoop dan wel dezen van
stonde aan te zenden, zoo*dra* als ik
in mijne zaken zal voorzien hebben;
24 doch ik vertrouw in den
Heere, dat ik ook zelf haast *tot
u* komen zal.
25 Maar ik heb noodig geacht
tot u te zenden Epafrodítus, mij-
nen broeder en medearbeider en
medestrijder, en uwen afgezonde-
ne en bedienaar mijner nooddruft,
26 dewijl hij zeer begeerig was
naar u allen, en zeer beangst was,
omdat gij gehoord hadt dat hij
krank was.
27 En hij is ook krank geweest
tot nabij den dood; maar God
heeft zich zijner ontfermd, en niet
alleen zijner maar ook mijner,
opdat ik niet droefheid op droef-
heid zoude hebben.
28 Zoo heb ik hem dan te spoe-
diger gezonden, opdat gij, hem
ziende, wederom u zoudt verblij-
den, en ìk te minder droevig
zoude zijn.
29 Ontvangt hem dan in den
Heere met alle blijdschap, en houdt
dezulken in waarde.
30 Want om het werk van Chris-
tus was hij tot nabij den dood
gekomen, *zijn* leven niet achten-
de, opdat hij het gebrek uwer
bediening aan mij vervullen zoude.

HOOFDSTUK 3.

VOORTS, mijne broeders, ver-
blijdt u in den Heere. Dezelfde
dingen aan u te schrijven, is mij
niet verdrietig, en het is ú zeker.
2 Ziet op de honden, ziet op
de kwade arbeiders, ziet op de
versnijding.
3 Want wíj zijn de besnijding,
wij die God in den Geest dienen,
en in Christus Jezus roemen, en
niet in het vleesch betrouwen:
4 hoewel ik heb dat ik ook in
het vleesch betrouwen mocht. In-
dien iemand anders meent te be-
trouwen in het vleesch, ìk nog
meer,
5 besneden ten achtsten dage,
uit het geslacht Israëls, van den
stam Benjamin, een Hebreër uit
de Hebreërs, naar de wet een
Farizeër,
6 naar den ijver een vervolger
der gemeente, naar de rechtvaar-
heid die in de wet is, zijnde on-
berispelijk.
7 Maar hetgeen mij gewin was,
dat heb ik om Christus' wil scha-
de geacht.
8 Ja gewisselijk, ik acht ook
alle dingen schade te zijn om de
uitnemendheid der kennis van
Christus Jezus mijnen Heere, om
wiens wil ik alle die dingen scha-
de gerekend heb, en acht die drek
te zijn, opdat ik Christus moge
gewinnen,
9 en in hem bevonden worde,
niet hebbende mijne rechtvaardig-
heid die uit de wet is, maar die
door het geloof van Christus is,
namelijk de rechtvaardigheid die
uit God is door het geloof;
10 opdat ik hem kenne, en de
kracht zijner opstanding, en de
gemeenschap zijns lijdens, zijnen
dood gelijkvormig wordende:
11 of ik eenigszins moge komen

tot de wederopstanding der dooden.

12 Niet dat ik het alreede gekregen heb of alreede volmaakt ben; maar ik jaag er naar of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben.

13 Broeders, ik acht niet dat ikzelf het gegrepen heb.

14 Maar één ding *doe ik*, vergetende hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen vóór is, jaag ik naar het wit tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus.

15 Zoovelen dan als wij volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen; en indien gij iets anders gevoelt, ook dat zal God u openbaren.

16 Doch waar wij toe gekomen zijn, laat ons *daarin* naar denzelfden regel wandelen, laat ons hetzelfde gevoelen.

17 Weest mede mijne navolgers, broeders, en merkt op degenen die alzóó wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.

18 Want velen wandelen *anders*, van dewelke ik u dikmaals gezegd heb en nu ook weenende zeg, dat ze vijanden des kruises van Christus zijn,

19 welker einde is het verderf, welker God is de buik, en *welker* heerlijkheid is in hunne schande, dewelke aardsche dingen bedenken.

20 Maar ònze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, *namelijk* den Heere Jezus Christus,

21 die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelve gelijkvormig worde aan zijn heerlijk lichaam, naar de werking waardoor hij ook alle dingen zichzelven kan onderwerpen.

HOOFDSTUK 4.

ZOO dan, mijne geliefde en zeer gewenschte broeders, mijne blijdschap en kroon, staat alzóó in den Heere, geliefden.

2 Ik vermaan Euódia en ik vermaan Syntyché, dat zij eensgezind zijn in den Heere.

3 En ik bid ook u, gij *mijn* oprechte metgezel, wees deze *vrouwen* behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het Evangelie, ook met Clemens en mijne andere medearbeiders, welker namen zijn in het boek des levens.

4 Verblijdt u in den Heere te allen tijde; wederom zeg ik, verblijdt u.

5 Uwe bescheidenheid zij allen menschen bekend. De Heere is nabij.

6 Weest in geen ding bezorgd, maar laat uwe begeerten in alles, door bidden en smeeken, met dankzegging bekend worden bij God.

7 En de vrede Gods die alle verstand te boven gaat, zal uwe harten en uwe zinnen bewaren in Christus Jezus.

8 Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat wèl luidt, zoo daar eenige deugd is en zoo daar eenige lof is, bedenkt dat.

9 Hetgeen gij ook geleerd en ontvangen en gehoord en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.

10 En ik ben grootelijks verblijd geweest in den Heere, dat gij nu eenmaal wederom aangewakkerd zijt om aan mij te gedenken; waar-

aan gij ook gedacht hebt, maar gij
hebt de gelegenheid niet gehad.
11 Niet dat ik *dit* zeg vanwege
gebrek; want ik heb geleerd ver-
genoegd te zijn in hetgeen ik ben;
12 en ik weet vernederd te wor-
den, ik weet ook overvloed te heb-
ben; alleszins en in alles ben ik
onderwezen, beide verzadigd te zijn
en honger te lijden, beide over-
vloed te hebben en gebrek te
lijden.
13 Ik vermag alle dingen door
Christus die mij kracht geeft.
14 Nochtans hebt gij wèl gedaan
dat gij met mijne verdrukking ge-
meenschap gehad hebt.
15 En ook gij, Filippenzen, weet,
dat in het begin des Evangelies,
toen ik van Macedonië vertrokken
ben, geene gemeente mij *iets* me-
degedeeld heeft tot rekening van
uitgaaf en ontvangst, dan gij al-
leen.
16 Want ook in Thessalonica
hebt gij mij eenmaal en ander-
maal gezonden tot *mijne* nooddruft.
17 Niet dat ik de gave zoek,
maar ik zoek de vrucht die over-
vloedig is tot uwe rekening.
18 Maar ik heb alles ontvangen,
en ik heb overvloed; ik ben ver-
vuld geworden als ik van Epafro-
dítus ontvangen heb wat van u
gezonden was, *als* een welriekenden
reuk, eene aangename offerande,
Gode welbehaaglijk.
19 Doch mijn God zal naar zijnen
rijkdom vervullen al uwe nood-
druft, in heerlijkheid door Chris-
tus Jezus.
20 Onzen God nu en Vader zij
de heerlijkheid in alle eeuwigheid.
Amen.
21 Groet alle heiligen in Chris-
tus Jezus. U groeten de broeders
die met mij zijn.
22 Alle de heiligen groeten u,
en meest die van het huis des
Keizers zijn.
23 De genade onzes Heeren Je-
zus Christus zij met u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

COLOSSENZEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van
Jezus Christus door den wil Gods,
en Timótheüs de broeder,
2 aan de heilige en geloovige
broederen in Christus die te Colosse
zijn: genade zij u en vrede van
God onzen Vader en den Heere
Jezus Christus.
3 Wij danken den God en Va-
der onzes Heeren Jezus Christus,
altijd voor u biddende,
4 alzoo wij van uw geloof in

Christus Jezus gehoord hebben, en
van de liefde die *gij hebt* tot alle
heiligen,
5 om de hope die u weggelegd
is in de hemelen, van welke gij
te voren gehoord hebt door het
Woord der waarheid, *namelijk*
des Evangelies;
6 hetwelk tot u gekomen is,
gelijk ook in de geheele wereld;
en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van dien dag af
dat gij *het* gehoord hebt en de
genade Gods in waarheid bekend
hebt:
7 gelijk gij ook geleerd hebt van
Épafras, onzen geliefden mededienstknecht, dewelke een getrouw
dienaar van Christus is voor u,
8 die ons ook verklaard heeft
uwe liefde in den Geest.
9 Waarom ook wij, van dien
dag af dat wij het gehoord hebben,
niet ophouden voor u te bidden
en te begeeren, dat gij moogt
vervuld worden met de kennis van
zijnen wil, in alle wijsheid en
geestelijk verstand,
10 opdat gij moogt wandelen
waardiglijk den Heere tot alle behaaglijkheid, in alle goede werken
vrucht dragende, en wassende in
de kennisse Gods;
11 met alle kracht bekrachtigd
zijnde, naar de sterkte zijner heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en
lankmoedigheid, met blijdschap;
12 dankende den Vader, die ons
bekwaam gemaakt heeft om deel
te hebben in de erve der heiligen
in het licht;
13 die ons getrokken heeft uit
de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van
den Zoon zijner liefde,
14 in denwelken wij de verlossing
hebben door zijn bloed, *namelijk*
de vergeving der zonden,
15 dewelke het beeld is des onzienlijken Gods, de eerstgeborene
aller creature.
16 Want door hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen
en die op de aarde zijn, die zienlijk en die onzienlijk zijn, hetzij
tronen, hetzij heerschappijen, hetzij
overheden, hetzij machten: alle
dingen zijn door hem en tot hem
geschapen:
17 en híj is vóór alle dingen,
en alle dingen bestaan te zamen
door hem.
18 En híj is het Hoofd des
lichaams, *namelijk* der gemeente,
hij die het begin is, de eerstgeborene uit de dooden, opdat hij
in allen de eerste zoude zijn.
19 Want het is *des Vaders*
welbehagen geweest, dat in hem
al de volheid wonen zoude,
20 en dat Hij door hem, vrede
gemaakt hebbende door het bloed
zijns kruises, door hem, *zeg ik*,
alle dingen verzoenen zoude tot
zichzelven, hetzij de dingen die op
de aarde, hetzij de dingen die in
de hemelen zijn.
21 En hij heeft u die eertijds
vervreemd waart, en vijanden door
het verstand in de booze werken,
nu ook verzoend
22 in het lichaam zijns vleesches
door den dood, opdat hij u heilig
en onberispelijk en onbestraffelijk
vóór zich zoude stellen:
23 indien gij maar blijft in het
geloof gefundeerd en vast, en niet
bewogen wordt van de hope des
Evangelies dat gij gehoord hebt,
hetwelk gepredikt is onder al de

creature die onder den hemel is;
van hetwelk ik Paulus een dienaar
geworden ben;
24 die mij nu verblijd in mijn
lijden voor u, en vervul in mijn
vleesch de overblijfselen der ver-
drukkingen van Christus voor
zijn lichaam, hetwelk is de ge-
meente;
25 welker dienaar ik geworden
ben naar de bedeeling Gods, die
mij gegeven is aan u om te ver-
vullen het Woord Gods:
26 *namelijk* de verborgenheid,
die verborgen is geweest van *alle*
eeuwen en van *alle* geslachten,
maar nu geopenbaard is aan zijne
heiligen,
27 aan wie God heeft willen
bekendmaken, welke is de rijkdom
der heerlijkheid dezer verborgen-
heid onder de heidenen, welke is
Christus onder u, de hope der
heerlijkheid;
28 denwelken wíj verkondigen,
vermanende een iegelijk mensch
en leerende een iegelijk mensch in
alle wijsheid, opdat wij een iege-
lijk mensch volmaakt zouden stel-
len in Christus Jezus;
29 waartoe ik ook arbeid, strij-
dende naar zijne werking die in
mij werkt met kracht.

HOOFDSTUK 2.

WANT ik wil dat gij weet, hoe
grooten strijd ik voor u heb, en
voor degenen die te Laodicéa zijn,
en zoovelen als er mijn aangezicht
in het vleesch niet hebben ge-
zien,
2 opdat hunne harten vertroost
mogen worden, en zij samenge-
voegd zijn in de liefde, en *dat*
tot allen rijkdom der volle verze-
kerdheid des verstands, tot kennis
der verborgenheid van God en den
Vader, en van Christus,
3 in denwelken alle de schatten
der wijsheid en der kennis ver-
borgen zijn.
4 En dit zeg ik, opdat niet
iemand u misleide met beweegre-
denen die eenen schijn hebben.
5 Want hoewel ik met het
vleesch vàn *u* ben, nochtans ben
ik met den geest bij u, mij ver-
blijdende en ziende uwe goede
ordening en de vastheid uws ge-
loofs in Christus.
6 Gelijk gij dan Christus Jezus
den Heere hebt aangenomen, wan-
delt *alzóó* in hem,
7 geworteld en opgebouwd in
hem, en bevestigd in het geloof,
gelijkerwijs gij geleerd zijt, over-
vloedig zijnde in hetzelve met dank-
zegging.
8 Ziet toe dat niemand u als
eenen roof vervoere door de phi-
losofie en ijdele verleiding, naar
de overlevering der menschen, naar
de eerste beginselen der wereld,
en niet naar Christus.
9 Want in hem woont al de
volheid der Godheid lichamelijk;
10 en gij zijt in hem volmaakt,
die het Hoofd is van alle overheid
en macht;
11 in welken gij ook besneden
zijt met eene besnijdenis, die zon-
der handen geschiedt, in het uit-
trekken van het lichaam der zonden
des vleesches, door de besnijdenis
van Christus:
12 zijnde met hem begraven in
den doop, in welken gij ook met
hem opgewekt zijt door het geloof
der werking Gods, die hem uit
de dooden opgewekt heeft.

13 En Hij heeft u, als gij dood
waart in de misdaden en *in* de
voorhuid uws vleesches, mede le-
vend gemaakt met hem, alle *uwe*
misdaden u vergevende;
14 uitgewischt hebbende het
handschrift dat tegen ons was,
in inzettingen *bestaande*, hetwelk,
zeg ik, eenigerwijze tegen ons
was, en heeft dat uit het midden
weggenomen, hetzelve aan het
kruis genageld hebbende;
15 *en* de overheden en de mach-
ten uitgetogen hebbende, heeft
Hij die in het openbaar ten toon
gesteld, en heeft door hetzelve
over hen getriomfeerd.
16 Dat u dan niemand oordeele
in spijs of in drank, of in het
stuk des feest*dags* of der nieuwe
maan of der sabbatten;
17 welke zijn eene schaduw der
toekomende dingen, maar het
lichaam is van Christus.
18 Dat *dan* niemand u over-
heersche naar zijnen wil in nede-
righeid en dienst der Engelen,
intredende in hetgeen hij niet ge-
zien heeft, tevergeefs opgeblazen
zijnde door het verstand zijns vlee-
sches,
19 en het Hoofd niet behou-
dende, uit hetwelk het geheele
lichaam, door de samenvoegselen
en samenbindingen voorzien en
samengevoegd zijnde, opwast met
Goddelijken wasdom.
20 Indien gij dan met Christus
de eerste beginselen der wereld
zijt afgestorven, wat wordt gij,
alsof gij in de wereld leefdet, met
inzettingen belast,
21 *namelijk:* Raak niet, en
smaak niet, en roer niet aan?
22 welke dingen alle verderven
door het gebruik, *ingevoerd* naar
de geboden en leeringen der men-
schen;
23 dewelke wel hebben eene
*schijn*rede van wijsheid in eigen-
willigen *gods*dienst, en nederig-
heid, en *in* het lichaam niet te
sparen, *doch* zijn niet in eenige
waarde, *maar* tot verzading des
vleesches.

HOOFDSTUK 3.

INDIEN gij dan met Christus
opgewekt zijt, zoo zoekt de din-
gen die boven zijn, waar Christus
is zittende aan de rechter*hand*
Gods;
2 bedenkt de dingen die boven
zijn, niet die op aarde zijn.
3 Want gij zijt gestorven, en
uw leven is met Christus verbor-
gen in God.
4 Wanneer *nu* Christus zal ge-
openbaard zijn, die ons leven is,
dan zult ook gij met hem geopen-
baard worden in heerlijkheid.
5 Doodt dan uwe leden die op
de aarde zijn, *namelijk* hoererij,
onreinigheid, *schandelijke* bewe-
ging, kwade begeerlijkheid, en
de gierigheid, welke is afgoden-
dienst:
6 om welke de toorn Gods komt
over de kinderen der ongehoor-
zaamheid;
7 in dewelke ook gij eertijds
hebt gewandeld, toen gij in de-
zelve leefdet.
8 Maar nu, legt ook gij dit alles
af, *namelijk* gramschap, toornig-
heid, kwaadheid, lastering, vuil
spreken uit uwen mond.
9 Liegt niet tegen elkander, de-
wijl gij uitgedaan hebt den ouden
mensch met zijne werken,

10 en aangedaan hebt den nieu-
wen *mensch*, die vernieuwd wordt
tot kennis, naar het evenbeeld
desgenen die hem geschapen heeft;
11 waarin niet is Griek en
Jood, besnijdenis en voorhuid, bar-
baar *en* Scyth, dienstknecht *en*
vrije, maar Christus is alles en in
allen.
12 Zoo doet dan aan, als uit-
verkorenen Gods, heiligen en be-
minden, de innerlijke bewegingen
der barmhartigheid, goedertieren-
heid, ootmoedigheid, zachtmoedig-
heid, lankmoedigheid:
13 verdragende elkander en ver-
gevende de één den ander, zoo
iemand tegen iemand *eenige* klacht
heeft; gelijkerwijs als Christus u
vergeven heeft, *doet* ook gij alzóó.
14 En boven dit alles, *doet áán*
de liefde, dewelke is de band der
volmaaktheid.
15 En de vrede Gods heersche
in uwe harten, tot welken gij ook
geroepen zijt in één lichaam; en
weest dankbaar.
16 Het Woord van Christus
wone rijkelijk in u, in alle wijs-
heid; leert en vermaant elkander
met psalmen en lofzangen en
geestelijke liedekens, zingende den
Heere met aangenaamheid in uw
hart.
17 En al wat gij doet met woor-
den of met werken, *doet* het alles
in den naam des Heeren Jezus,
dankende God en den Vader door
hem.
18 Gij vrouwen, zijt uwen eige-
nen mannen onderdanig, gelijk
het betaamt in den Heere.
19 Gij mannen, hebt uwe vrou-
wen lief, en wordt niet verbitterd
tegen haar.
20 Gij kinderen, zijt *uwen* ouders
gehoorzaam in alles, want dat is
den Heere welbehaaglijk.
21 Gij vaders, tergt uwe kin-
deren niet, opdat zij niet moede-
loos worden.
22 Gij dienstknechten, zijt in
alles gehoorzaam *uwen* heeren
naar het vleesch, niet met oogen-
diensten als menschenbehagers,
maar met eenvoudigheid des har-
ten, vreezende God.
23 En al wat gij doet, doet dat
van harte als den Heere en niet
den menschen,
24 wetende dat gij van den
Heere zult ontvangen de vergelding
der erfenis; want gij dient den
Heere Christus.
25 Maar die onrecht doet, die
zal het onrecht dragen dat hij ge-
daan heeft, en er is geene aanne-
ming des persoons.

HOOFDSTUK 4.

GIJ heeren, doet *uwen* dienst-
knechten recht en gelijk, wetende
dat ook gij eenen Heere hebt in
de hemelen.
2 Houdt sterk áán in het gebed,
en waakt in hetzelve met dank-
zegging;
3 biddende meteen ook voor
ons, dat God ons de deur des
Woords opene, om te spreken de
verborgenheid van Christus, om
welke ik ook gebonden ben,
4 opdat ik dezelve moge open-
baren, gelijk ik moet spreken.
5 Wandelt met wijsheid bij de-
genen die buiten zijn, den be-
kwamen tijd uitkoopende.
6 Uw woord zij te allen tijde
in aangenaamheid, met zout be-
sprengd, opdat gij moogt weten

hoe gij een iegelijk moet antwoorden.
7 Alle mijne zaken zal u bekendmaken Tychicus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar en mededienstknecht in den Heere,
8 denwelken ik tot hetzelfde einde tot u gezonden heb, opdat hij uwe zaken wete en uwe harten vertrooste,
9 met Onésimus, den getrouwen en geliefden broeder, dewelke uit de uwen is; zij zullen u alles bekendmaken wat hier is.
10 U groet Aristarchus mijn medegevangene, en Marcus, de neef van Bárnabas (aangaande welken gij bevelen ontvangen hebt: zoo hij tot u komt, ontvangt hem),
11 en Jezus, gezegd Justus, welke uit de besnijdenis zijn: dezen alleen zijn *mijne* medearbeiders in het Koninkrijk Gods, die mij eene vertroosting geweest zijn.
12 U groet Épafras die uit de uwen is, een dienstknecht van Christus, te allen tijde strijdende voor u in de gebeden, opdat gij staan moogt volmaakt en volkomen in al den wil Gods.
13 Want ik geef hem getuigenis dat hij grooten ijver heeft over u en degenen die in Laodicéa zijn en degenen die in Hiërápolis zijn.
14 U groet Lucas de medicijnmeester, de geliefde, en Demas.
15 Groet de broederen die in Laodicéa zijn, en Nymfas, en de gemeente die in zijn huis is.
16 En wanneer deze zendbrief van u zal gelezen zijn, maakt dat die ook in de gemeente der Laodicenzen gelezen worde, en dat ook gij dien leest die uit Laodicéa *geschreven is.*
17 En zegt aan Archippus: Zie op de bediening die gij aangenomen hebt in den Heere, dat gij die vervult.
18 De groetenis met mijne hand, van Paulus. Gedenkt mijne banden. De genade zij met u. Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

THESSALONICENZEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS en Silvanus en Timótheüs aan de gemeente der Thessalonicenzen, *welke is* in God den Vader en den Heere Jezus Christus: genade zij u en vrede van God onzen Vader en den Heere Jezus Christus.
2 Wij danken God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden;
3 zonder ophouden gedenkende het werk uws geloofs, en den

arbeid der liefde, en de verdraag-
zaamheid der hope op onzen Heere
Jezus Christus, voor onzen God
en Vader;
4 wetende, geliefde broeders,
uwe verkiezing van God.
5 Want ons Evangelie is onder
u niet alleen in woorden geweest,
maar ook in kracht, en in den
Heiligen Geest, en in vele verze-
kerdheid, gelijk gij weet hoedani-
gen wij onder u geweest zijn om
uwentwil.
6 En gíj zijt onze navolgers ge-
worden en des Heeren, het Woord
aangenomen hebbende in vele ver-
drukking, met blijdschap des Hei-
ligen Geestes,
7 alzoo dat gij voorbeelden ge-
worden zijt allen den geloovigen
in Macedonië en Achája.
8 Want van u is het Woord
des Heeren ruchtbaar geworden
niet alleen in Macedonië en Achája;
maar ook in alle plaatsen is uw
geloof dat *gij* op God *hebt*, uitge-
gaan, zoodat wij niet van noode
hebben iets *daarvan* te spreken.
9 Want zijzelven verkondigen
van ons, hoedanigen ingang wij
tot u hebben, en hoe gij tot God
bekeerd zijt van de afgoden, om
den levenden en waarachtigen God
te dienen,
10 en zijnen Zoon uit de heme-
len te verwachten, denwelken Hij
uit de dooden opgewekt heeft,
namelijk Jezus, die ons verlost
van den toekomenden toorn.

HOOFDSTUK 2.

WANT gij weet zelven, broe-
ders, onzen ingang tot u, dat die
niet ijdel is geweest;
2 maar hoewel wij te voren ge-
leden hadden, en ook ons smaad-
heid aangedaan was, gelijk gij
weet, te Filippi, zoo hebben wij
nochtans vrijmoedigheid gebruikt
in onzen God, om het Evangelie
Gods tot u te spreken in veel
strijd.
3 Want onze vermaning is niet
geweest uit verleiding, noch uit
onreinigheid, noch met bedrog;
4 maar gelijk wij van God be-
proefd zijn geweest, dat ons het
Evangelie zoude toebetrouwd wor-
den, alzóó spreken wij, niet als
menschen behagende, maar Gode
die onze harten beproeft.
5 Want wij hebben nooit met
pluimstrijkende woorden omge-
gaan, gelijk gij weet, noch met
eenig bedeksel van gierigheid, God
is getuige;
6 noch zoekende eer uit men-
schen, noch van u noch van an-
deren; hoewel wij *u* tot last kon-
den zijn als Christus' Apostelen;
7 maar wij zijn vriendelijk ge-
weest in het midden van u. Gelijk
als eene voedster hare kinderen
koestert,
8 alzóó wij, tot u zeer genegen
zijnde, hebben u gaarne willen
mededeelen niet alleen het Evan-
gelie Gods, maar ook onze eigene
zielen, daarom omdat gij ons lief
geworden waart.
9 Want gij gedenkt, broeders,
onzen arbeid en moeite; want nacht
en dag werkende, opdat wij nie-
mand onder u zouden lastig zijn,
hebben wij het Evangelie Gods
onder u gepredikt.
10 Gíj zijt getuigen en God,
hoe heiliglijk en rechtvaardiglijk
en onberispelijk wij u die geloooft,
geweest zijn:

11 gelijk gij weet, hoe wij een
iegelijk van u, als een vader zijne
kinderen, vermaanden en ver-
troostten,
12 en betuigden dat gij zoudt
wandelen waardiglijk Gode, die u
roept tot zijn Koninkrijk en heer-
lijkheid.
13 Daarom danken wij ook God
zonder ophouden, dat, als gij het
Woord der prediking Gods van
ons ontvangen hebt, gij dat aan-
genomen hebt niet *als* der men-
schen woord, maar (gelijk het
waarlijk is) *als* Gods Woord, dat
ook werkt in *u* die gelooft.
14 Want gij, broeders, zijt na-
volgers geworden der gemeenten
Gods die in Judéa zijn, in Christus
Jezus; dewijl ook gij hetzelfde ge-
leden hebt van uwe eigene mede-
burgers, gelijk als zij van de Jo-
den;
15 welke ook gedood hebben
den Heere Jezus en hunne eigene
Profeten, en ons hebben vervolgd,
en Gode niet behagen, en allen
menschen tegen zijn,
16 en ons verhinderen te spre-
ken tot de heidenen, dat zij zalig
mochten worden; opdat zij te allen
tijde hunne zonden vervullen zou-
den. En de toorn is over hen ge-
komen tot den einde.
17 Maar wij, broeders, van u
beroofd geweest zijnde voor eene
kleine wijle tijds, naar het aange-
zicht, niet naar het hart, hebben
ons te overvloediger benaarstigd
om uw aangezicht te zien, met
groote begeerte.
18 Daarom hebben wij tot u
willen komen (immers ik Paulus)
eenmaal en andermaal, maar de
satan heeft *het* ons belet.
19 Want welke is onze hoop
of blijdschap of kroon des roems?
Zijt gíj die ook niet, voor onzen
Heere Jezus Christus in zijne toe-
komst?
20 Want gíj zijt onze heerlijk-
heid en blijdschap.

HOOFDSTUK 3.

DAAROM *deze begeerte* niet
langer kunnende verdragen, hebben
wij gaarne te Athene willen alléén
gelaten worden,
2 en hebben gezonden Timó-
theüs, onzen broeder, en Gods
dienaar, en onzen medearbeider
in het Evangelie van Christus, om
u te versterken en u te vermanen
aangaande uw geloof,
3 opdat niemand bewogen wor-
de in deze verdrukkingen; want
gij weet zelven dat wij hiertoe
gesteld zijn.
4 Want ook toen wij bij u wa-
ren, voorzeiden wij u dat wij zou-
den verdrukt worden, gelijk ook
geschied is, en gij weet het.
5 Daarom ook *deze begeerte* niet
langer kunnende verdragen, heb
ik *hem* gezonden om uw geloof te
verstaan, of niet misschien de ver-
zoeker u zoude verzocht hebben
en onze arbeid ijdel zoude wezen.
6 Maar als Timótheüs nu van
ulieden tot ons gekomen was, en
ons de goede boodschap gebracht
had van uw geloof en liefde, en
dat gij altijd goede gedachtenis
van ons hebt, zeer begeerig zijn-
de om ons te zien, gelijk wij ook
om ulieden:
7 zoo zijn wij daarom, broeders,
over u in al onze verdrukking en
nood vertroost geworden door uw
geloof;

8 want nu leven wij, indien gij
*vast*staat in den Heere.
9 Want wat dankzegging kunnen wij Gode tot vergelding wedergeven voor u, vanwege al de blijdschap waarmede wij ons om uwentwil verblijden voor onzen God,
10 nacht en dag zeer overvloediglijk biddende om uw aangezicht te mogen zien, en te volmaken hetgeen aan uw geloof ontbreekt?
11 Doch onze God en Vader zelf en onze Heere Jezus Christus richte onzen weg tot u.
12 En de Heere vermeerdere u en make *u* overvloedig in de liefde jegens elkander en jegens allen, gelijk wij ook zijn jegens u;
13 opdat hij uwe harten versterke om onberispelijk te zijn in heiligmaking voor onzen God en Vader, in de toekomst onzes Heeren Jezus Christus met alle zijne heiligen.

HOOFDSTUK 4.

VOORTS dan, broeders, wij bidden en vermanen u in den Heere Jezus, gelijk gij van ons ontvangen hebt hoe gij moet wandelen en Gode behagen, dat gij *daarin* meer overvloedig wordt.
2 Want gij weet wat bevelen wij u gegeven hebben door den Heere Jezus.
3 Want dit is de wil Gods, uwe heiligmaking: dat gij u onthoudt van de hoererij,
4 dat een iegelijk van u wete zijn vat te bezitten in heiligmaking en eere,
5 niet in *kwade* beweging der begeerlijkheid, gelijk als de heidenen die God niet kennen.
6 Dat niemand zijnen broeder vertrede noch bedriege in *zijne* handeling; want de Heere is een wreker over dit alles, gelijk wij u ook te voren gezegd en betuigd hebben.
7 Want God heeft ons niet geroepen tot onreinigheid, maar tot heiligmaking.
8 Zoo dan wie *dit* verwerpt, die verwerpt geen mensch, maar God, die ook zijnen Heiligen Geest in ons heeft gegeven.
9 Van de broederlijke liefde nu hebt gij niet van noode dat ik u schrijve, want gijzelven zijt van God geleerd om elkander lief te hebben.
10 Want gij doet hetzelve ook aan alle de broederen die in geheel Macedonië zijn. Maar wij vermanen u, broeders, dat gij meer overvloedig wordt,
11 en dat gij u benaarstigt stil te zijn, en uwe eigene dingen te doen, en te werken met uwe eigene handen, gelijk wij u bevolen hebben;
12 opdat gij eerlijk wandelt bij degenen die buiten zijn, en geen ding van noode hebt.
13 Doch, broeders, ik wil niet dat gij onwetende zijt van degenen die ontslapen zijn, opdat gij niet bedroefd zijt gelijk als de anderen, die geene hope hebben.
14 Want indien wij gelooven dat Jezus gestorven is en opgestaan, alzóó zal ook God degenen die ontslapen zijn, in Jezus *weder*brengen met hem.
15 Want dat zeggen wij u door het Woord des Heeren, dat wij die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet zullen

vóórkomen degenen die ontslapen
zijn.
16 Want de Heere zelf zal met
een geroep, met de stem des Ar-
changels en met de bazuin Gods,
nederdalen van den hemel, en die
in Christus gestorven zijn, zullen
eerst opstaan;
17 daarna wij die levend over-
gebleven zijn, zullen te zamen met
hen opgenomen worden in de wol-
ken, den Heere te gemoet in de
lucht; en alzóó zullen wij altijd
met den Heere wezen.
18 Zoo dan vertroost elkander
met deze woorden.

HOOFDSTUK 5.

MAAR van de tijden en de
gelegenheden, broeders, hebt gij
niet van noode dat men u schrijve.
2 Want gij weet zelven zeer wel,
dat de dag des Heeren alzóó zal
komen, gelijk een dief in den
nacht.
3 Want wanneer zij zullen zeg-
gen: Het is vrede en zonder ge-
vaar, dan zal een haastig verderf
hun overkomen, gelijk de barens-
nood eene bevruchte *vrouw*; en
zij zullen het geenszins ontvlieden.
4 Maar gij, broeders, gij zijt
niet in duisternis, dat u die dag
als een dief zoude bevangen.
5 Gij zijt allen kinderen des
lichts en kinderen des dags; wij
zijn niet des nachts noch der duis-
ternis.
6 Zoo laat ons dan niet slapen
gelijk als de anderen, maar laat
ons waken en nuchter zijn.
7 Want die slapen, slapen des
nachts, en die dronken zijn, zijn
des nachts dronken.
8 Maar wij die des dags zijn,
laat ons nuchter zijn, aangedaan
hebbende het borstwapen des ge-
loofs en der liefde, en *tot* eenen
helm de hoop der zaligheid.
9 Want God heeft ons niet ge-
steld tot toorn, maar tot verkrij-
ging der zaligheid door onzen Hee-
re Jezus Christus,
10 die voor ons gestorven is,
opdat wij, hetzij dat wij waken,
hetzij dat wij slapen, te zamen
met hem leven zouden.
11 Daarom vermaant elkander,
en sticht de één den ander, gelijk
gij ook doet.
12 En wij bidden u, broeders,
erkent degenen die onder u arbei-
den, en uwe voorstanders zijn in
den Heere en u vermanen,
13 en acht ze zeer veel in lief-
de, om huns werks wil. Zijt vreed-
zaam onder elkander.
14 En wij bidden u, broeders,
vermaant de ongeregelden, ver-
troost de kleinmoedigen, onder-
steunt de zwakken, zijt lankmoe-
dig jegens allen.
15 Ziet dat niemand kwaad voor
kwaad iemand vergelde, maar
jaagt te allen tijde het goede na,
zoo jegens elkander als jegens
allen.
16 Verblijdt u te allen tijde.
17 Bidt zonder ophouden.
18 Dankt *God* in alles; want
dit is de wil Gods in Christus
Jezus over u.
19 Bluscht den Geest niet uit.
20 Veracht de profetieën niet.
21 Beproeft alle dingen; behoudt
het goede.
22 Onthoudt u van allen schijn
des kwaads.
23 En de God des vredes zelf
heilige u geheel en al; en uw

geheel oprechte geest en ziel en
lichaam worde onberispelijk be-
waard in de toekomst onzes Hee-
ren Jezus Christus.
24 Hij die u roept, is getrouw,
die het ook doen zal.
25 Broeders, bidt voor ons.
26 Groet alle de broeders met
eenen heiligen kus.
27 Ik bezweer ulieden bij den
Heere, dat deze zendbrief allen den
heiligen broederen gelezen worde.
28 De genade onzes Heeren Je-
zus Christus zij met ulieden. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

THESSALONICENZEN.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS en Silvanus en Timó-
theüs aan de gemeente der Thes-
salonicenzen, *welke is* in God on-
zen Vader en den Heere Jezus
Christus:
2 genade zij u en vrede van
God onzen Vader en den Heere
Jezus Christus.
3 Wij moeten God te allen tij-
de danken over u, broeders, ge-
lijk billijk is, omdat uw geloof zeer
wast, en *omdat* de liefde van een
iegelijk van u allen jegens elkan-
der overvloedig wordt,
4 alzoo dat wijzelven van u roe-
men in de gemeenten Gods, over
uwe lijdzaamheid en geloof in alle
uwe vervolgingen en verdrukkin-
gen die gij verdraagt:
5 een bewijs van Gods recht-
vaardig oordeel, opdat gij waar-
dig geacht wordt het Koninkrijk
Gods voor hetwelk gij ook lijdt;
6 alzoo het recht is bij God,
verdrukking te vergelden denge-
nen die u verdrukken,
7 en u die verdrukt wordt,
verkwikking met ons, in de open-
baring des Heeren Jezus van
den hemel met de Engelen zijner
kracht,
8 met vlammend vuur wraak
doende over degenen die God niet
kennen, en over degenen die het
Evangelie onzes Heeren Jezus
Christus niet gehoorzaam zijn;
9 dewelke zullen *tot* straf lij-
den het eeuwig verderf van het
aangezicht des Heeren en van de
heerlijkheid zijner sterkte,
10 wanneer hij zal gekomen
zijn om verheerlijkt te worden in
zijne heiligen, en wonderbaar te
worden in allen die gelooven (over-
mits onze getuigenis onder u is
geloofd geworden) in dien dag.
11 Waarom wij ook altijd bid-
den voor u, dat onze God u
waardig achte der roeping, en
vervulle al het welbehagen *zijner*

goedheid, en het werk des geloofs
met kracht;
12 opdat de naam onzes Hee-
ren Jezus Christus verheerlijkt
worde in u, en gij in hem, naar
de genade van onzen God en den
Heere Jezus Christus.

HOOFDSTUK 2.

En wij bidden u, broeders,
door de toekomst onzes Heeren
Jezus Christus en onze toeverga-
dering tot hem,
2 dat gij niet haastelijk bewo-
gen wordt van verstand, of ver-
schrikt, noch door geest, noch
door woord, noch door zendbrief,
als van ons *geschreven*, alsof de
dag van Christus aanstaande ware.
3 Dat niemand u verleide op
eenigerlei wijze; want *die komt*
niet, tenzij dat eerst de afval ge-
komen zij, en *dat* geopenbaard zij
de mensch der zonde, de zoon des
verderfs,
4 die zich tegenstelt en verheft
boven al wat God genaamd of
als God geëerd wordt, alzoo dat
hij in den Tempel Gods als een
God zal zitten, zichzelven vertoo-
nende dat hij God is.
5 Gedenkt gij niet dat ik, nog
bij u zijnde, u deze dingen ge-
zegd heb?
6 En nu, wat *hem* wederhoudt,
weet gij, opdat hij geopenbaard
worde te zijner eigener tijd.
7 Want de verborgenheid der
ongerechtigheid wordt alreede ge-
wrocht; alleenlijk die hem nu we-
derhoudt, *die zal hem wederhouden*,
totdat hij uit het midden zal *weg-*
gedaan worden;
8 en alsdàn zal de ongerechtige
geopenbaard worden, denwelken
de Heere verdoen zal door den
geest zijns monds, en te niet ma-
ken door de verschijning zijner
toekomst,
9 *hem*, *zeg ik*, wiens toekomst
is naar de werking des satans, in
alle kracht en teekenen en won-
deren der leugen,
10 en in alle verleiding der on-
rechtvaardigheid in degenen die
verloren gaan, daarom dat zij de
liefde der waarheid niet aangeno-
men hebben om zalig te worden.
11 En daarom zal God hun zen-
den eene kracht der dwaling, dat
zij de leugen zouden gelooven;
12 opdat zij allen veroordeeld
worden, die de waarheid niet ge-
loofd hebben, maar een welbeha-
gen hebben gehad in de ongerech-
tigheid.
13 Maar wíj zijn schuldig altijd
God te danken over u, broeders,
die van den Heere bemind zijt,
dat God u van den beginne ver-
koren heeft tot zaligheid, in hei-
ligmaking des Geestes en geloof
der waarheid;
14 waartoe Hij u geroepen heeft
door ons Evangelie, tot verkrij-
ging der heerlijkheid onzes Hee-
ren Jezus Christus.
15 Zoo dan, broeders, staat
vast, en houdt de inzettingen die
u geleerd zijn, hetzij door *ons*
woord, hetzij door onzen zend-
brief;
16 en onze Heere Jezus Chris-
tus zelf, en onze God en Vader
die ons heeft liefgehad, en gege-
ven heeft eene eeuwige vertroosting
en goede hope in genade,
17 vertrooste uwe harten, en
versterke u in alle goed woord en
werk.

HOOFDSTUK 3.

VOORTS, broeders, bidt voor
ons, opdat het Woord des Hee-
ren *zijnen* loop hebbe, en verheer-
lijkt worde gelijk ook bij u,
2 en opdat wij mogen verlost
worden van de ongeschikte en
booze menschen; want het geloof
is niet aller.
3 Maar de Heere is getrouw,
die u zal versterken en bewaren
van den booze.
4 En wij vertrouwen van u in
den Heere, dat gij hetgeen wij
u bevelen, ook doet en doen zult.
5 Doch de Heere richte uwe
harten tot de liefde Gods en tot
de lijdzaamheid van Christus.
6 En wij bevelen u, broeders,
in den naam onzen Heeren Jezus
Christus, dat gij u onttrekt aan
een iegelijk broeder die ongeregeld
wandelt, en niet naar de inzetting
die hij van ons ontvangen heeft.
7 Want gijzelven weet hoe men
ons behoort na te volgen; want
wij hebben ons niet ongeregeld
gedragen onder u,
8 en wij hebben geen brood
bij iemand gegeten voor niet,
maar in arbeid en moeite, nacht
en dag werkende, opdat wij niet
iemand van u zouden lastig zijn:
9 niet dat wij de macht niet
hebben, maar opdat wij onszelven
u geven zouden *tot* een voorbeeld
om ons na te volgen.
10 Want ook toen wij bij u
waren, hebben wij u dit bevolen,
dat zoo iemand niet wil werken,
hij ook niet ete.
11 Want wij hooren dat som-
migen onder u ongeregeld wande-
len, niet werkende maar ijdele
dingen doende.
12 Doch de zoodanigen bevelen
en vermanen wij door onzen Hee-
re Jezus Christus, dat zij met
stilheid werkende, hun eigen brood
eten.
13 En gij, broeders, vertraagt
niet in goed te doen.
14 Maar indien iemand ons
woord, door dezen brief *geschre-
ven*, niet gehoorzaam is, teekent
dien, en vermengt u niet met hem,
opdat hij beschaamd worde;
15 en houdt *hem* niet als eenen
vijand, maar vermaant *hem* als
eenen broeder.
16 De Heere nu des vredes
zelf geve u vrede te allen tijde
op allerlei wijze. De Heere zij met
u allen.
17 De groetenis met mijne hand,
van Paulus; hetwelk is een tee-
ken in iederen zendbrief: alzóó
schrijf ik.
18 De genade onzes Heeren
Jezus Christus zij met u allen.
Amen.

DE EERSTE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMÓTHEÜS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van Je-
zus Christus, naar het bevel van
God onzen Zaligmaker, en van
den Heere Jezus Christus *die* onze
hope *is*,
2 aan Timótheüs, *mijnen* op-
rechten zoon in het geloof: ge-
nade, barmhartigheid, vrede zij
u van God onzen Vader en Chris-
tus Jezus onzen Heere.
3 Gelijk ik u vermaand heb dat
gij te Éfeze zoudt blijven, als ik
naar Macedonië reisde, *zoo ver-
maan ik het u nog*, opdat gij som-
migen beveelt geene andere leer
te leeren,
4 noch zich te begeven tot fa-
belen en oneindige geslachtsreke-
ningen, welke meer *twist*vragen
voortbrengen dan stichting Gods
die in het geloof is.
5 Maar het einde des gebods is
liefde uit een rein hart en *uit* eene
goede conscientie en *uit* een on-
geveinsd geloof,
6 waarvan sommigen afgeweken
zijnde, zich gewend hebben tot
ijdelspreking;
7 willende Leeraars der wet zijn,
niet verstaande noch wat zij zeg-
gen, noch wat zij bevestigen.
8 Doch wij weten dat de wet
goed is, zoo iemand die wettelijk
gebruikt,
9 en hij dit weet, dat den recht-
vaardige de wet niet is gezet, maar
den ongerechtigen en den halsstar-
rigen, den goddeloozen en den
zondaren, den onheiligen en den
ongoddelijken, den vadermoorders
en den moedermoorders, den dood-
slagers,
10 den hoereerders, dien die
bij mannen liggen, den menschen-
dieven, den leugenaars, den mein-
eedigen, en zoo daar iets anders
tegen de gezonde leer is,
11 naar het Evangelie der heer-
lijkheid des zaligen Gods, dat mij
toebetrouwd is.
12 En ik dank hem die mij
bekrachtigd heeft, *namelijk* Chris-
tus Jezus onzen Heere, dat hij
mij getrouw geacht heeft, *mij*
in de bediening gesteld hebben-
de,
13 die te voren een *gods*laste-
raar was en een vervolger en een
verdrukker; maar mij is barmhar-
tigheid geschied, dewijl ik het on-
wetende gedaan heb in *mijne* on-
geloovigheid;
14 doch de genade onzes Hee-
ren is zeer overvloedig geweest,

met geloof en liefde die daar is
in Christus Jezus.
15 Dit is een getrouw woord
en alle aanneming waardig, dat
Christus Jezus in de wereld gekomen
is om de zondaren zalig te
maken, van welke ik de voornaamste
ben;
16 maar dáárom is mij barmhartigheid
geschied, opdat Jezus
Christus in mij, die de voornaamste
ben, al *zijne* lankmoedigheid
zoude betoonen, tot een voorbeeld
dergenen die in hem gelooven
zullen ten eeuwigen leven.
17 Den Koning nu der eeuwen,
den onverderfelijken, den onzienlijken,
den alleenwijzen God, zij
eere en heerlijkheid in alle eeuwigheid.
Amen.
18 Dit gebod beveel ik u, *mijn*
zoon Timótheüs, dat gij naar de
profetieën die over u voorafgegaan
zijn, in dezelve den goeden strijd
strijdt,
19 houdende het geloof en eene
goede consciëntie; welke sommigen
verstooten hebbende, in het
geloof schipbreuk geleden hebben:
20 onder welke is Hymenéüs en
Alexander, die ik den satan overgegeven
heb, opdat zij zouden
leeren niet *meer* te lasteren.

HOOFDSTUK 2.

Ik vermaan dan vóór alle dingen,
dat er gedaan worden smeekingen,
gebeden, voorbiddingen,
dankzeggingen voor alle menschen,
2 voor Koningen en allen die
in hoogheid zijn, opdat wij een
gerust en stil leven leiden mogen
in alle godzaligheid en eerbaarheid.
3 Want dat is goed en aangenaam
voor God onzen Zaligmaker,
4 welke wil dat alle menschen
zalig worden en tot kennis der
waarheid komen.
5 Want daar is één God, daar
is ook één Middelaar Gods en der
menschen, de mensch Christus
Jezus,
6 die zichzelven gegeven heeft
tot een rantsoen voor allen, *zijnde*
de getuigenis te zijner tijd;
7 waartoe ik gesteld ben een
Prediker en Apostel (ik zeg de
waarheid in Christus, ik lieg niet),
een Leeraar der heidenen in geloof
en waarheid.
8 Ik wil dan dat de mannen
bidden in alle plaatsen, opheffende
heilige handen, zonder toorn en
twisting.
9 Desgelijks ook dat de vrouwen
in een eerbaar gewaad met schaamte
en matigheid zichzelven versieren,
niet in vlechtingen *des haars*,
of goud, of paarlen, of kostelijke
kleeding,
10 maar (hetwelk den vrouwen
betaamt die de godvruchtigheid
belijden) door goede werken.
11 Eene vrouw late zich leeren
in stilheid, in alle onderdanigheid.
12 Doch ik laat de vrouw niet
toe dat ze leere, noch over den
man heersche, maar *wil* dat ze
in stilheid zij.
13 Want Adam is eerst gemaakt,
daarna Eva;
14 en Adam is niet verleid geworden,
maar de vrouw verleid
zijnde, is in overtreding geweest.
15 Doch zij zal zalig worden in
kinderen te baren, zoo zij blijft
in geloof en liefde en heiligmaking
met matigheid.

HOOFDSTUK 3.

DIT is een getrouw woord:
zoo iemand tot een Opzienersambt
lust heeft, die begeert een treffelijk werk.
2 Een Opziener dan moet onberispelijk zijn, ééner vrouwe man,
wakker, matig, eerbaar, gaarne
herbergende, bekwaam om te
leeren;
3 niet geneigd tot den wijn,
geen smijter, geen vuilgewinzoeker, maar bescheiden, geen vechter, niet geldgierig;
4 die zijn eigen huis wèl regeert,
zijne kinderen in onderdanigheid
houdende met alle stemmigheid,
5 (want zoo iemand zijn eigen
huis niet weet te regeeren, hoe
zal hij voor de gemeente Gods
zorg dragen?)
6 geen nieuweling, opdat hij
niet opgeblazen worde en in het
oordeel des duivels valle.
7 En hij moet ook eene goede
getuigenis hebben van degenen die
buiten zijn, opdat hij niet valle in
smaadheid en *in* den strik des
duivels.
8 De Diakenen insgelijks *moeten*
eerbaar *zijn*, niet tweetongig, niet
die zich tot veel wijn begeven,
geen vuilgewinzoekers;
9 houdende de verborgenheid
des geloofs in eene reine consciëntie.
10 En dat dezen ook eerst beproefd worden *en* dat ze daarna
dienen, zoo zij onbestraffelijk zijn.
11 De vrouwen insgelijks *moeten*
eerbaar *zijn*, geen lasteraarsters,
wakker, getrouw in alles.
12 Dat de Diakenen ééner vrouwe mannen zijn, die *hunne* kinderen en hunne eigene huizen wèl
regeeren.
13 Want die wèl gediend hebben, verkrijgen zichzelven eenen
goeden opgang en veel vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is
in Christus Jezus.
14 Deze dingen schrijf ik u,
hopende zeer haast tot u te komen;
15 maar zoo ik vertoef, opdat
gij moogt weten hoe men in het
Huis Gods moet verkeeren, hetwelk is de gemeente des levenden
Gods, een pilaar en vastigheid der
waarheid.
16 En buiten allen twijfel, de
verborgenheid der godzaligheid is
groot: God is geopenbaard in het
vleesch, is gerechtvaardigd in den
Geest, is gezien van de Engelen,
is gepredikt onder de heidenen, is
geloofd in de wereld, is opgenomen in heerlijkheid.

HOOFDSTUK 4.

DOCH de Geest zegt duidelijk,
dat in de laatste tijden sommigen
zullen afvallen van het geloof, zich
begevende tot verleidende geesten
en leeringen der duivelen,
2 door geveinsdheid der leugensprekers, hebbende hunne eigene
consciëntie *als* met een brandijzer
toegeschroeid;
3 verbiedende te huwen, *gebiedende* van spijzen te onthouden
die God geschapen heeft tot nuttiging met dankzegging voor de geloovigen en die de waarheid hebben bekend.
4 Want alle schepsel Gods is
goed, en daar is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen
zijnde.

5 Want het wordt geheiligd door
het Woord Gods en *door* het gebed.
6 Als gij deze dingen den broederen voorstelt, zoo zult gij een goed dienaar van Jezus Christus zijn, opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer welke gij achtervolgd hebt.
7 Maar verwerp de ongoddelijke en oudwijfsche fabelen; en oefen uzelven tot godzaligheid.
8 Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut; maar de godzaligheid is tot alle dingen nut, hebbende de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens.
9 Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig.
10 Want hiertoe arbeiden wij ook en worden gesmaad, omdat wij gehoopt hebben op den levenden God, die een behouder is aller menschen, *maar* allermeest der geloovigen.
11 Beveel deze dingen en leer ze.
12 Niemand verachte uwe jonkheid; maar wees een voorbeeld der geloovigen in woord, in wandel, in liefde, in den geest, in geloof, in reinigheid.
13 Houd áán in 't lezen, in 't vermanen, in 't leeren, totdat ik kom.
14 Verzuim de gave niet die in u is, die u gegeven is door de profetie, met oplegging der handen der Ouderlingschap.
15 Bedenk deze dingen, wees hierin *bezig*, opdat uw toenemen openbaar zij in alles.
16 Heb acht op uzelven en op de leer, volhard in deze; want dat doende, zult gij èn uzelven behouden èn die u hooren.

HOOFDSTUK 5.

BESTRAF eenen ouden *man* niet hardelijk, maar vermaan *hem* als eenen vader, de jonge als broeders,
2 de oude *vrouwen* als moeders, de jonge als zusters in alle reinigheid.
3 Eer de weduwen die waarlijk weduwen zijn.
4 Maar zoo eenige weduwe kinderen heeft of kindskinderen, dat die leeren eerst aan hun eigen huis godzaligheid te oefenen, en den voorouderen wedervergelding te doen; want dat is goed en aangenaam voor God.
5 Die nu waarlijk weduwe is en alléén gelaten, die hoopt op God, en blijft in smeekingen en gebeden nacht en dag;
6 maar die haren wellust volgt, die is levende gestorven.
7 En beveel dit, opdat zij onberispelijk zijn.
8 Doch zoo iemand de zijnen en voornamelijk *zijne* huisgenooten niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend, en is erger dan een ongeloovige.
9 Dat eene weduwe gekozen worde niet minder dan van zestig jaren, welke ééns mans vrouw geweest is,
10 getuigenis hebbende van goede werken, zoo zij kinderen opgevoed heeft, zoo zij *gaarne* heeft geherbergd, zoo zij der heiligen voeten heeft gewasschen, zoo zij den verdrukten genoegzame hulp gedaan heeft, zoo zij alle goed werk nagetracht heeft.
11 Maar neem de jonge weduwen niet aan; want als zij weel-

derig geworden zijn tegen Christus, zoo willen zij huwen,

12 hebbende *haar* oordeel, omdat zij *haar* eerste geloof hebben te niet gedaan.

13 En meteen ook leeren zij ledig omgaan bij de huizen, en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig en ijdele dingen doende, sprekende hetgeen niet betaamt.

14 Ik wil dan dat de jonge *weduwen* huwen, kinderen telen, het huis regeeren, geen oorzaak van lastering aan de wederpartij geven.

15 Want eenigen hebben zich alreede afgewend achter den satan.

16 Zoo eenig geloovig *man* of geloovige *vrouw* weduwen heeft, dat die haar genoegzame hulp doe, en dat de gemeente niet bezwaard worde, opdat zij aan degenen die waarlijk weduwen zijn, genoegzame hulp doen moge.

17 Dat de Ouderlingen die wèl regeeren, dubbele eer waardig geacht worden, voornamelijk die arbeiden in het Woord en de leer.

18 Want de Schrift zegt: Eenen dorschenden os zult gij niet muilbanden, en: De arbeider is zijn loon waardig.

19 Neem tegen eenen Ouderling geene beschuldiging aan, anders dan onder twee of drie getuigen.

20 Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vreeze mogen hebben.

21 Ik betuig voor God en den Heere Jezus Christus en de uitverkorene Engelen, dat gij deze dingen onderhoudt zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid.

22 Leg niemand haastelijk de handen op, en heb geene gemeenschap aan anderer zonden. Bewaar uzelven rein.

23 Drink niet langer water *alleen*, maar gebruik een weinig wijn, om uwe maag en uwe menigvuldige zwakheden.

24 Van sommige menschen zijn de zonden te voren openbaar, en gaan vooraf tot *hunne* veroordeeling, en in sommige ook volgen zij na.

25 Desgelijks ook de goede werken zijn te voren openbaar, en *die* waar het anders mede gelegen is, kunnen niet verborgen worden.

HOOFDSTUK 6.

De dienstknechten, zoovelen als er onder het juk zijn, zullen hunnen heeren alle eer waardig achten, opdat de naam Gods en de leer niet gelasterd worde.

2 En die geloovige heeren hebben, zullen ze niet verachten, omdat ze broeders zijn, maar zullen ze te meer dienen, omdat zij geloovig en geliefd zijn, als die dezer weldaad mededeelachtig zijn. Leer en vermaan deze dingen.

3 Indien iemand eene andere leer leert, en niet overeenkomt met de gezonde woorden onzes Heeren Jezus Christus, en met de leer die naar de godzaligheid is,

4 die is opgeblazen en weet niets, maar hij raast omtrent *twistvragen* en woordenstrijd; uit welke komt nijd, twist, lasteringen, kwade bedenkingen,

5 verkeerde krakeelingen van menschen, die een verdorven verstand hebben en van de waarheid beroofd zijn, meenende dat de

godzaligheid een gewin is. Wijk af van dezulken.

6 Doch de godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging.

7 Want wij hebben niets in de wereld gebracht: het is openbaar dat wij ook niet kunnen iets daaruit dragen;

8 maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmede vergenoegd zijn.

9 Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en *in* den strik, en *in* vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de menschen doen verzinken in verderf en ondergang.

10 Want de geldgierigheid is een wortel van alle kwaad: tot welke sommigen lust hebbende, zijn afgedwaald van het geloof, en hebben zichzelven met vele smarten doorstoken.

11 Maar gij, o mensch Gods, vlied deze dingen, en jaag naar gerechtigheid, godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid.

12 Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, en de goede belijdenis beleden hebt voor vele getuigen.

13 Ik beveel u voor God die alle ding levend maakt, en *voor* Christus Jezus die onder Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft,

14 dat gij dit gebod houdt, onbevlekt *en* onberispelijk, tot op de verschijning onzes Heeren Jezus Christus;

15 welke te zijner tijd vertoonen zal de zalige en alleenmachtige Heere, de Koning der koningen en Heere der heeren,

16 die alleen onsterfelijkheid heeft, en een ontoegankelijk licht bewoont, denwelken geen mensch gezien heeft, noch zien kan; welken zij eere en eeuwige kracht. Amen.

17 Beveel den rijken in deze tegenwoordige wereld dat zij niet hoogmoedig zijn, noch *hunne* hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms, maar op den levenden God die ons alle dingen rijkelijk verleent om te genieten;

18 dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne mededeelende zijn *en* gemeenzaam;

19 leggende zichzelven weg tot eenen schat een goed fundament tegen het toekomende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen.

20 O Timótheüs, bewaar het pand *u* toebetrouwd, eenen afkeer hebbende van het ongoddelijk ijdelroepen, en van de tegenstellingen der valschelijk genaamde wetenschap;

21 dewelke sommigen voorgevende, zijn van het geloof afgeweken. De genade zij met u. Amen.

DE TWEEDE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TIMÓTHEÜS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een Apostel van Je-
zus Christus door den wil Gods,
naar de belofte des levens, dat in
Christus Jezus is,
2 aan Timótheüs, *mijnen* ge-
liefden zoon: genade, barmhartig-
heid, vrede zij *u* van God den
Vader en Christus Jezus onzen
Heere.
3 Ik dank God, wien ik dien
van *mijne* voorouderen af in eene
reine consciëntie, gelijk ik zonder
ophouden uwer gedachtig ben in
mijne gebeden nacht en dag,
4 zeer begeerig zijnde om u te
zien, als ik gedenk aan uwe tra-
nen, opdat ik met blijdschap moge
vervuld worden,
5 als ik mij in gedachtenis breng
het ongeveinsd geloof dat in u is,
hetwelk eerst gewoond heeft in
uwe grootmoeder Loïs en uwe
moeder Euníce; en ik ben verze-
kerd dat het ook in u *woont*.
6 Om welke oorzaak ik u in-
dachtig maak, dat gij opwekt de
gave Gods, die in u is door de
oplegging mijner handen.
7 Want God heeft ons niet ge-
geven eenen geest der vreesach-
tigheid, maar der kracht en der
liefde en der gematigdheid.
8 Schaam u dan niet der getui-
genis onzes Heeren, noch mijns
die zijn gevangene ben; maar lijd
verdrukkingen met het Evangelie,
naar de kracht Gods,
9 die ons heeft zalig gemaakt
en geroepen met eene heilige roe-
ping, niet naar onze werken, maar
naar zijn eigen voornemen en ge-
nade, die ons gegeven is in Chris-
tus Jezus vóór de tijden der eeuwen,
10 doch nu geopenbaard is door
de verschijning onzes Zaligmakers
Jezus Christus, die den dood heeft
te niet gedaan, en het leven en
de onverderfelijkheid aan 't licht
gebracht door het Evangelie,
11 waartoe ik gesteld ben een
Prediker en een Apostel en een
Leeraar der heidenen;
12 om welke oorzaak ik ook
deze dingen lijd, maar ik word
niet beschaamd; want ik weet
wien ik geloofd heb, en ik ben
verzekerd dat Hij machtig is mijn
pand, bij *Hem* weggelegd, te be-
waren tot dien dag.
13 Houd het voorbeeld der ge-
zonde woorden, die gij van mij
gehoord hebt, in geloof en liefde
die in Christus Jezus is:
14 bewaar het goede pand dat
u toebetrouwd is, door den Hei-
ligen Geest die in ons woont.

15 Gij weet dit, dat allen die
in Azië zijn, zich van mij afge-
wend hebben, onder dewelke is
Fygellus en Hermógenes.
16 De Heere geve den huize
van Onesíforus barmhartigheid;
want hij heeft mij dikmaals ver-
kwikt, en heeft zich mijner keten
niet geschaamd;
17 maar als hij te Rome geko-
men was, heeft hij mij zeer naar-
stiglijk gezocht, en heeft *mij* ge-
vonden.
18 De Heere geve hem dat hij
barmhartigheid vinde bij den Heere
in dien dag; en hoeveel hij *mij*
te Éfeze gediend heeft, weet gij
zeer wel.

HOOFDSTUK 2.

GIJ dan, mijn zoon, word ge-
sterkt in de genade die in Christus
Jezus is;
2 en hetgeen gij van mij ge-
hoord hebt onder vele getuigen,
betrouw dat aan getrouwe men-
schen, welke bekwaam zullen zijn
om ook anderen te leeren.
3 Gij dan, lijd verdrukkingen,
als een goed krijgsknecht van Je-
zus Christus.
4 Niemand die in den krijg
dient, wordt ingewikkeld in de
handelingen des leeftochts, opdat
hij díen moge behagen die *hem*
tot den krijg aangenomen heeft.
5 En indien ook iemand strijdt,
die wordt niet gekroond, zoo hij
niet wettelijk heeft gestreden.
6 De landman als hij arbeidt,
moet alzoo het eerst de vruchten
genieten.
7 Merk hetgeen ik zeg; doch
de Heere geve u verstand in alle
dingen.
8 Houd in gedachtenis dat Jezus
Christus uit de dooden is opge-
wekt, welke is uit den zade Da-
vids, naar mijn Evangelie;
9 om hetwelk ik verdrukkingen
lijd tot de banden toe als een
kwaaddoener; maar het Woord
Gods is niet gebonden.
10 Daarom verdraag ik alles om
de uitverkorenen, opdat ook zij
de zaligheid zouden verkrijgen die
in Christus Jezus is, met eeuwige
heerlijkheid.
11 Dit is een getrouw woord;
want indien wij met *hem* gestor-
ven zijn, zoo zullen wij ook met
hem leven;
12 indien wij verdragen, wij
zullen ook met *hem* heerschen;
indien wij *hem* verloochenen, hij
zal ons óók verloochenen;
13 indien wij ontrouw zijn, híj
blijft getrouw: hij kan zichzelven
niet verloochenen.
14 Breng deze dingen in ge-
dachtenis, en betuig voor den
Heere dat zij geen woordenstrijd
voeren, *hetwelk* tot geen ding nut
is dan tot verkeering der toehoor-
ders.
15 Benaarstig u om uzelven
Gode beproefd voor te stellen,
als een arbeider die niet beschaamd
wordt, die het Woord der waar-
heid rècht snijdt.
16 Maar stel u tegen het ongod-
delijk ijdelroepen; want zij zullen
in meerder goddeloosheid toene-
men,
17 en hun woord zal voorteten
gelijk de kanker; onder welke is
Hymenéüs en Filétus,
18 die van de waarheid zijn
afgeweken, zeggende dat de op-
standing alreede geschied is, en

het geloof van sommigen verkee-
ren.
19 Evenwel het vaste fundament
Gods staat, hebbende dit zegel:
De Heere kent degenen die de
zijnen zijn, en: Een iegelijk die
den naam van Christus noemt,
sta af van ongerechtigheid.
20 Doch in een groot huis zijn
niet alleen gouden en zilveren va-
ten, maar ook houten en aarden
vaten, en sommige ter eere, maar
sommige ter oneere.
21 Indien dan iemand zichzelven
van deze reinigt, die zal een vat
zijn ter eere, geheiligd en be-
kwaam tot gebruik des Heeren,
tot alle goed werk toebereid.
22 Maar vlied de begeerlijkhe-
den der jonkheid, en jaag naar
rechtvaardigheid, geloof, liefde,
vrede met degenen die den Heere
aanroepen uit een rein hart.
23 En verwerp de vragen die
dwaas en zonder leering zijn, we-
tende dat ze twistingen voortbren-
gen;
24 en een dienstknecht des Hee-
ren moet niet twisten, maar
vriendelijk zijn jegens allen, be-
kwaam om te leeren, *en* die de
kwaden kan verdragen;
25 met zachtmoedigheid onder-
wijzende degenen die tegenstaan,
of God hun te eeniger tijd bekee-
ring gave tot erkentenis der waar-
heid,
26 en zij wederom ontwaken
mochten uit den strik des duivels,
onder welken zij gevangen waren
tot zijnen wil.

HOOFDSTUK 3.

EN weet dit, dat in de laatste
dagen ontstaan zullen zware tijden.
2 Want de menschen zullen
zijn liefhebbers van zichzelven,
geldgierig, laatdunkend, hoovaar-
dig, lasteraars, den ouders onge-
hoorzaam, ondankbaar, onheilig,
3 zonder natuurlijke liefde, on-
verzoenlijk, achterklappers, onma-
tig, wreed, zonder liefde tot de
goeden,
4 verraders, roekeloos, opge-
blazen, meer liefhebbers der wel-
lusten dan liefhebbers Gods,
5 hebbende eene gedaante van
godzaligheid, maar die de kracht
derzelve verloochend hebben. Heb
ook eenen afkeer van dezen.
6 Want van dezen zijn er die
in de huizen insluipen, en de vrouw-
kens gevangennemen die met
zonden beladen zijn en door me-
nigerlei begeerlijkheden gedreven
worden,
7 *vrouwkens* die altijd leeren
en nimmermeer tot kennis der
waarheid kunnen komen.
8 Gelijkerwijs nu Jannes en
Jambres Mozes tegenstonden, al-
zóó staan ook dezen de waarheid
tegen, menschen verdorven zijnde
van verstand, verwerpelijk aan-
gaande het geloof.
9 Maar zij zullen niet meer toe-
nemen; want hunne uitzinnigheid
zal allen openbaar worden, gelijk
ook *die* van genen geworden is.
10 Maar gíj hebt achtervolgd
mijne leer, wijze van doen, voor-
nemen, geloof, lankmoedigheid,
liefde, lijdzaamheid,
11 *mijne* vervolgingen, *mijn* lij-
den, zooals mij overkomen is in
Antiochíë, in Icónium *en* in Lys-
tra: hoedanige vervolgingen ik
geleden heb, en de Heere heeft
mij uit alle verlost.

12 En ook allen die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.

13 Doch de booze menschen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en verleid wordende.

14 Maar blijf gíj in hetgeen gij geleerd hebt en *waarvan* u verzekering gedaan is, wetende van wien gij het geleerd hebt,

15 en dat gij van kind af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof hetwelk in Christus Jezus is.

16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot leering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is;

17 opdat de mensch Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

HOOFDSTUK 4.

IK betuig dan voor God en den Heere Jezus Christus, die de levenden en dooden oordeelen zal in zijne verschijning en *in* zijn Koninkrijk:

2 predik het woord; houd áán tijdiglijk, ontijdiglijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer.

3 Want daar zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen; maar kittelachtig zijnde van gehoor, zullen zij zichzelven leeraars opgaren naar hunne eigene begeerlijkheden,

4 en zullen *hun* gehoor van de waarheid afwenden, en zullen zich keeren tot fabelen.

5 Maar gij, wees wakker in alles; lijd verdrukkingen; doe het werk van een Evangelist; maak dat men van uwen dienst ten volle verzekerd zij.

6 Want ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande.

7 Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden;

8 voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke de Heere, de rechtvaardige Rechter, mij in dien dag geven zal, en niet alleen mij, maar ook allen die zijne verschijning liefgehad hebben.

9 Benaarstig u haastelijk tot mij te komen.

10 Want Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen, en is naar Thessaloníca gereisd, Crescens naar Galatië, Titus naar Dalmatië.

11 Lucas is alleen met mij. Neem Marcus mede en breng *hem* met u; want hij is mij zeer nut tot den dienst.

12 Maar Tychicus heb ik naar Éfeze gezonden.

13 Breng den reismantel mede dien ik te Troas bij Carpus gelaten heb, als gij komt, en de boeken, inzonderheid de perkamenten.

14 Alexander de kopersmid heeft mij veel kwaads betoond: de Heere vergelde hem naar zijne werken.

15 Van welken wacht gij u óók; want hij heeft onze woorden zeer tegengestaan.

16 In mijne eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten. Het worde hun niet toegerekend.

17 Maar de Heere heeft mij bijgestaan en heeft mij bekrachtigd, opdat men door mij ten volle zoude verzekerd zijn van de prediking, en alle heidenen *dezelve* zouden hooren; en ik ben uit den muil des leeuws verlost.

18 En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot zijn hemelsch Koninkrijk. Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

19 Groet Prisca en Aquila en het huis van Onesíforus.

20 Erastus is te Corinthe gebleven; en Tróſimus heb ik te Miléte krank gelaten.

21 Benaarstig u om vóór den winter te komen. U groet Eubúlus, en Pudens, en Linus, en Claudia, en alle de broeders.

22 De Heere Jezus Christus zij met uwen geest. De genade zij met ulieden. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

TITUS.

HOOFDSTUK 1.

PAULUS, een dienstknecht Gods en een Apostel van Jezus Christus naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis der waarheid die naar de godzaligheid is,

2 in de hope des eeuwigen levens, welke God die niet liegen kan, beloofd heeft vóór de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft te zijner tijd,

3 *namelijk* zijn Woord, door de prediking die mij toebetrouwd is, naar het bevel Gods onzes Zaligmakers, aan Titus, *mijnen* oprechten zoon naar het gemeen geloof:

4 genade, barmhartigheid, vrede zij *u* van God den Vader en den Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker.

5 Om die oorzaak heb ik u op Creta gelaten, opdat gij hetgeen *nog* ontbrak, voorts zoudt terechtbrengen, en *opdat* gij van stad tot stad Ouderlingen zoudt stellen, gelijk ik u bevolen heb:

6 indien iemand onberispelijk is, ééner vrouwe man, geloovige kinderen hebbende, die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid, of ongehoorzaam zijn.

7 Want een Opziener moet onberispelijk zijn, als een huisverzorger Gods, niet eigenzinnig, niet geneigd tot toornigheid, niet geneigd tot den wijn, geen smijter, geen vuilgewinzoeker,

8 maar die gaarne herbergt, die de goeden liefheeft, matig, rechtvaardig, heilig, kuisch;

9 die vasthoudt aan het getrouwe Woord dat naar de leer is, opdat hij machtig zij, beide om te vermanen door de gezonde leer en om de tegensprekers te wederleggen.
10 Want daar zijn ook vele ongeregelden, ijdelheidsprekers en verleiders van zinnen, inzonderheid die uit de besnijdenis zijn,
11 welken men den mond moet stoppen; die geheele huizen verkeeren, leerende wat niet behoort om vuilgewins wil.
12 Een uit hen, zijnde hun eigen profeet, heeft gezegd: De Cretenzen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken.
13 Deze getuigenis is waar. Daarom bestraf ze scherpelijk, opdat zij gezond mogen zijn in het geloof,
14 en zich niet begeven tot Joodsche fabelen en geboden der menschen die *zich* van de waarheid afkeeren.
15 Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevlekten en ongeloovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en conscientie zijn bevlekt.
16 Zij belijden dat ze God kennen, maar zij verloochenen *Hem* met de werken, alzoo zij gruwelijk zijn en ongehoorzaam en tot alle goed werk ongeschikt.

HOOFDSTUK 2.

DOCH gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt:
2 dat de oude mannen nuchter zijn, stemmig, voorzichtig, gezond in het geloof, in de liefde, in de lijdzaamheid.
3 De oude vrouwen insgelijks, dat zij in *hare* dracht zijn gelijk den heiligen betaamt, dat ze geen lasteraarsters zijn, zich niet tot veel wijn begevende, *maar* leeraressen zijn van het goede;
4 opdat zij de jonge *vrouwen* leeren voorzichtig te zijn, hare mannen lief te hebben, hare kinderen lief te hebben,
5 matig te zijn, kuisch te zijn, het huis te bewaren, goed te zijn, haren eigenen mannen onderdanig te zijn, opdat het Woord Gods niet gelasterd worde.
6 Vermaan de jonge *mannen* insgelijks, dat zij matig zijn.
7 Betoon uzelven in alles een voorbeeld van goede werken; *betoon* in de leer onvervalschtheid, deftigheid, oprechtheid,
8 het Woord gezond *en* onverwerpelijk, opdat degene die daartegen is, beschaamd worde en niets kwaads van ulieden hebbe te zeggen.
9 *Vermaan* de dienstknechten, dat zij hunnen eigenen heeren onderdanig zijn, dat ze in alles welbehaaglijk zijn, niet tegensprekende;
10 niets onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende; opdat zij de leer van God onzen Zaligmaker in alles mogen versieren.
11 Want de zaligmakende genade Gods is verschenen allen menschen,
12 en onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid en de wereldsche begeerlijkheden verzakende, matiglijk en rechtvaardiglijk en godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld,
13 verwachtende de zalige hope en verschijning der heerlijkheid

van den grooten God en van onzen
Zaligmaker Jezus Christus,
14 die zichzelven voor ons gegeven
heeft, opdat hij ons zoude
verlossen van alle ongerechtigheid,
en zichzelven een eigen volk zoude
reinigen, ijverig in goede werken.
15 Spreek dit, en vermaan en
bestraf met allen ernst. Dat niemand
u verachte.

HOOFDSTUK 3.

VERMAAN hen dat zij den
overheden en machten onderdanig
zijn, dat ze *hun* gehoorzaam zijn,
dat ze tot alle goed werk bereid
zijn;
2 dat ze niemand lasteren, geen
vechters zijn, *maar* bescheiden
zijn, alle zachtmoedigheid bewijzende
jegens alle menschen.
3 Want ook wij waren eertijds
onwijs, ongehoorzaam, dwalende,
menigerlei begeerlijkheden en wellusten
dienende, in boosheid en
nijdigheid levende, hatelijk zijnde
en elkander hatende;
4 maar wanneer de goedertierenheid
van God onzen Zaligmaker
en *zijne* liefde tot de menschen
verschenen is,
5 heeft Hij ons zalig gemaakt,
niet uit de werken der rechtvaardigheid
die wíj gedaan hadden,
maar naar zíjne barmhartigheid,
door het bad der wedergeboorte
en vernieuwing des Heiligen Geestes,
6 denwelken Hij over ons rijkelijk
heeft uitgegoten door Jezus
Christus onzen Zaligmaker;
7 opdat wij gerechtvaardigd zijnde
door zíjne genade, erfgenamen
zouden worden naar de hope des
eeuwigen levens.
8 Dit is een getrouw woord,
en deze dingen wil ik dat gij ernstiglijk
bevestigt, opdat degenen
die aan God gelooven, zorg dragen
om goede werken voór te
staan. Deze dingen zijn het, die
goed en nuttig zijn den menschen.
9 Maar wedersta de dwaze vragen
en geslachtsrekeningen en twistingen
en strijdvoeringen over de
Wet; want zij zijn onnut en ijdel.
10 Verwerp eenen ketterschen
mensch na de eerste en tweede
vermaning,
11 wetende, dat de zoodanige
verkeerd is en zondigt, zijnde bij
zichzelven veroordeeld.
12 Als ik Ártemas tot u zal
zenden of Tychicus, zoo benaarstig
u tot mij te komen te Nicópolis;
want aldaar heb ik voorgenomen
te overwinteren.
13 Geleid Zenas, den Wetgeleerde,
en Apollos zorgvuldiglijk,
opdat hun niets ontbreke.
14 En dat ook de onzen leeren
goede werken voor te staan tot
noodig gebruik, opdat zij niet
onvruchtbaar zijn.
15 Die met mij zijn, groeten u
allen. Groet ze die ons liefhebben
in 't geloof. De genade zij met
u allen. Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN

FILÉMON.

PAULUS, een gevangene van
Christus Jezus, en Timótheüs de
broeder, aan Filémon den geliefde
en onzen medearbeider,
2 en aan Appia de geliefde, en
aan Archippus onzen medestrijder,
en aan de gemeente die te uwen
huize is:
3 genade zij ulieden en vrede
van God onzen Vader en den Heere
Jezus Christus.
4 Ik dank mijnen God, uwer
altijd gedachtig zijnde in mijne
gebeden,
5 alzoo ik hoor uwe liefde en
geloof, hetwelk gij hebt aan den
Heere Jezus en jegens alle de
heiligen,
6 opdat de gemeenschap uws
geloofs krachtig worde in de be-
kendmaking van alle goed, hetwelk
in ulieden is door Christus Jezus.
7 Want wij hebben groote vreug-
de en vertroosting over uwe liefde,
dat de ingewanden der heiligen
verkwikt zijn geworden door u,
broeder.
8 Daarom, hoewel ik groote
vrijmoedigheid heb in Christus om
u te bevelen hetgeen betamelijk is,
9 zoo bid ik *nochtans* liever door
de liefde, daar ik zoodanig een
ben, te weten Paulus, een oud
man, en nu ook een gevangene
van Jezus Christus;
10 ik bid u *dan* voor mijnen
zoon, denwelken ik in mijne ban-
den heb geteeld, *namelijk* Onési-
mus,
11 die eertijds u onnut was,
maar nu u en mij zeer nuttig;
denwelken ik wedergezonden heb.
12 Doch gij, neem hem, dat
is, mijne ingewanden, *weder* aan;
13 denwelken ik wel had willen
bij mij behouden, opdat hij mij
voor u dienen zoude in de banden
des Evangelies;
14 maar ik heb zonder uw
goedvinden niets willen doen, opdat
uwe goeddadigheid niet zoude zijn
als naar bedwang, maar naar
vrijwilligheid.
15 Want veellicht is hij daarom
voor eenen kleinen tijd *van u* ge-
scheiden geweest, opdat gij hem
eeuwig zoudt weder hebben:
16 *nu* voortaan niet als een
dienstknecht, maar meer dan een
dienstknecht, *namelijk* een gelief-
den broeder, inzonderheid mij,
hoeveel te meer dan u, beide in
het vleesch en in den Heere.
17 Indien gij mij dan houdt
voor een metgezel, zoo neem hem
aan, gelijk als mij.
18 En indien hij u iets veron-

gelijkt heeft of schuldig is, reken
dat mij toe.
19 Ik, Paulus, heb het geschre-
ven met deze mijne hand: ik zal
het betalen; opdat ik u niet zegge
dat gij ook uzelven mij daartoe
schuldig zijt.
20 Ja, broeder, laat mij uwer
hierin genieten in den Heere; ver-
kwik mijne ingewanden in den
Heere.
21 Ik heb aan u geschreven,
vertrouwende op uwe gehoorzaam-
heid, en ik weet dat gij doen zult
ook boven hetgeen ik zeg.
22 En bereid mij ook te gelijk
eene herberg; want ik hoop dat
ik door uwe gebeden ulieden zal
geschonken worden.
23 U groeten Épafras, mijn
medegevangene in Christus Jezus,
24 Marcus, Aristarchus, Demas,
Lucas, mijne medearbeiders.
25 De genade onzes Heeren Je-
zus Christus zij met uwen geest.
Amen.

DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS

AAN DE

HEBREËRS.

HOOFDSTUK 1.

GOD voortijds veelmaals en op
velerlei wijze tot de vaderen ge-
sproken hebbende door de Profe-
ten, heeft in deze laatste dagen
tot ons gesproken door den Zoon,
2 welken Hij gesteld heeft tot
een erfgenaam van alles, door wel-
ken Hij ook de wereld gemaakt heeft.
3 Dewelke, alzoo hij is het af-
schijnsel *zijner* heerlijkheid, en het
uitgedrukte beeld zijner zelfstan-
digheid, en alle dingen draagt
door het woord zijner kracht, na-
dat hij de reinigmaking onzer zon-
den door zichzelven teweegge-
bracht heeft, is gezeten aan de
rechter*hand* der Majesteit in de
hoogste *hemelen*,
4 zooveel treffelijker geworden
dan de Engelen, als hij uitne-
mender naam boven hen geërfd
heeft.
5 Want tot wien van de Enge-
len heeft Hij ooit gezegd: Gij
zijt mijn Zoon, heden heb Ik u
gegenereerd? En wederom: Ik
zal hem tot een Vader zijn, en
hij zal Mij tot een Zoon zijn?
6 En als Hij wederom den Eerst-
geborene inbrengt in de wereld,
zegt Hij: En dat alle Engelen
Gods hem aanbidden.
7 En tot de Engelen zegt Hij
wel: Die zijne Engelen maakt
geesten, en zijne dienaars eene
vlam des vuurs;
8 maar tot den Zoon *zegt Hij*:
Uw troon, o God, is in alle eeuwig-

heid; de schepter uws Koninkrijks
is een rechte schepter.
9 Gij hebt rechtvaardigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat:
daarom heeft u, o God, uw God
gezalfd met olie der vreugde boven uwe medegenooten.
10 En: Gij, Heere, hebt in den
beginne de aarde gegrond, en de
hemelen zijn werken uwer handen;
11 déze zullen vergaan, maar
Gíj blijft altijd; en zij zullen alle
als een kleed verouden,
12 en als een dekkleed zult Gij
ze ineenrollen, en zij zullen veranderd worden; maar Gíj zijt dezelfde, en úwe jaren zullen niet
ophouden.
13 En tot welken der Engelen
heeft Hij ooit gezegd: Zit aan
mijne rechter*hand*, totdat Ik uwe
vijanden zal gezet hebben tot een
voetbank uwer voeten?
14 Zijn ze niet allen gedienstige
geesten, die tot dienst uitgezonden
worden om dergenen wil die de
zaligheid beërven zullen?

HOOFDSTUK 2.

DAAROM moeten wij ons te meer houden aan hetgeen *van ons* gehoord is, opdat wij niet te eeniger tijd doorvloeien.
2 Want indien het woord, door
de Engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft,
3 hoe zullen wíj ontvlieden,
indien wij op zoo groote zaligheid
geen acht nemen? Dewelke begonnen zijnde verkondigd te worden door den Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen
die *hem* gehoord hebben,
4 God bovendien medegetuigende door teekenen en wonderen
en menigerlei krachten, en bedeelingen des Heiligen Geestes, naar
zijnen wil.
5 Want Hij heeft den Engelen niet onderworpen de toekomende wereld, van welke wij
spreken.
6 Maar daar heeft iemand ergens betuigd, zeggende: Wat is
de mensch dat Gij zijner gedenkt,
of den menschen Zoon dat Gij
hem bezoekt?
7 Gij hebt hem een weinig
minder gemaakt dan de Engelen:
met heerlijkheid en eere hebt Gij
hem gekroond, en Gij hebt hem
gesteld over de werken uwer handen:
8 alle dingen hebt Gij onder
zijne voeten onderworpen. Want
daarin dat Hij hem alle dingen
heeft onderworpen, heeft Hij niets
overgelaten dat hem niet onderworpen is; doch nu zien wij nog niet
dat alle dingen hem onderworpen
zijn.
9 Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eere gekroond, die een
weinig minder dan de Engelen
geworden was, vanwege het lijden des doods, opdat hij door de
genade Gods voor allen den dood
smaken zoude.
10 Want het betaamde Hem,
om welken alle dingen zijn en
door welken alle dingen zijn, dat
Hij vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden
zoude heiligen.
11 Want èn hij die heiligt èn
zij die geheiligd worden, zijn allen
uit één; om welke oorzaak hij

zich niet schaamt hen broeders te
noemen,
12 zeggende: Ik zal uwen naam
mijnen broederen verkondigen, in
't midden der gemeente zal ik U
lofzingen;
13 en wederom: Ik zal mijn
vertrouwen op Hem stellen; en
wederom: Ziedaar, ik en de kinderen
die God mij gegeven heeft.
14 Overmits dan de kinderen
des vleesches en bloeds deelachtig
zijn, zoo is hij ook desgelijks derzelve
deelachtig geworden, opdat
hij door den dood te niet doen
zoude dengenen die het geweld
des doods had, dat is, den duivel,
15 en verlossen zoude alle degenen
die met vrees des doods
door al *hun* leven der dienstbaarheid
onderworpen waren.
16 Want waarlijk, hij neemt de
Engelen niet aan, maar hij neemt
het zaad Abrahams aan.
17 Waarom hij in alles den
broederen moest gelijk worden,
opdat hij een barmhartig en een
getrouw Hoogepriester zoude zijn
in de dingen die bij God *te doen
waren*, om de zonden des volks
te verzoenen.
18 Want in hetgeen hijzelf verzocht
zijnde, geleden heeft, kan
hij dengenen die verzocht worden,
te hulp komen.

HOOFDSTUK 3.

HIEROM, heilige broeders, die
der hemelsche roeping deelachtig
zijt, aanmerkt den Apostel en
Hoogepriester onzer belijdenis,
Christus Jezus,
2 die getrouw is dengenen die
hem gesteld heeft, gelijk ook Mozes
in geheel zijn huis was.
3 Want deze is zooveel meerder
heerlijkheid waardig geacht dan
Mozes, als degene die het huis
gebouwd heeft, meerder eere heeft
dan het huis.
4 Want ieder huis wordt van
iemand gebouwd; maar die dit
alles gebouwd heeft, is God.
5 En Mozes is wel getrouw geweest
in geheel zijn huis als een
dienaar, tot getuigenis der dingen
die *daarna* gesproken zouden worden;
6 maar Christus, als de Zoon
over zijn eigen huis, wiens huis
wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid
en den roem der hope
tot den einde toe vast behouden.
7 Daarom gelijk de Heilige Geest
zegt: Heden indien gij zijne stem
hoort,
8 zoo verhardt uwe harten niet,
gelijk *het geschied is* in de verbittering
ten dage der verzoeking in
de woestijn,
9 alwaar Mij uwe vaderen verzocht
hebben; zij hebben Mij beproefd,
en hebben mijne werken
gezien, veertig jaren lang.
10 Daarom was Ik vertoornd
over dat geslacht, en sprak: Altijd
dwalen zij met het hart, en zij
hebben mijne wegen niet gekend.
11 Zoo heb Ik dan gezworen in
mijnen toorn: Indien zij in mijne
rust zullen ingaan!
12 Ziet toe, broeders, dat niet
te eeniger tijd in iemand van u
zij een boos, ongeloovig hart, om
af te wijken van den levenden God;
13 maar vermaant elkander te
allen dage, zoolang als het heden
genaamd wordt, opdat niet iemand
uit u verhard worde door de verleiding
der zonde.

14 Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zoo wij anders het begin van dezen vasten grond tot den einde toe vast behouden,

15 terwijl daar gezegd wordt: Heden indien gij zijne stem hoort, zoo verhardt uwe harten niet, gelijk in de verbittering *geschied is.*

16 Want sommigen als zij die gehoord hadden, hebben *Hem* verbitterd, doch niet allen die uit Egypte door Mozes uitgegaan zijn.

17 Over welke nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Was het niet over degenen die gezondigd hadden, welker lichamen gevallen zijn in de woestijn?

18 En welken heeft Hij gezworen dat zij in zijne rust niet zouden ingaan, anders dan dengenen die ongehoorzaam geweest waren?

19 En wij zien dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege *hun* ongeloof.

HOOFDSTUK 4.

LAAT ons dan vreezen, dat niet te eeniger tijd de belofte van in zijne rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn.

2 Want ook ons is het Evangelie verkondigd, gelijk als hun; maar het Woord der prediking deed hun geen nut, dewijl het met het geloof niet gemengd was in degenen die het gehoord hebben.

3 Want wij die geloofd hebben, gaan in de rust, gelijk Hij gezegd heeft: Zoo heb Ik dan gezworen in mijnen toorn: Indien zij zullen ingaan in mijne rust! hoewel *zijne* werken van de grondlegging der wereld af al volbracht waren.

4 Want Hij heeft ergens van den zevenden *dag* aldus gesproken: En God heeft op den zevenden dag van alle zijne werken gerust.

5 En in deze *plaats* wederom: Indien zij in mijne rust zullen ingaan!

6 Dewijl dan blijft, dat sommigen in die *rust* ingaan, en degenen wien het Evangelie het eerst verkondigd was, niet ingegaan zijn vanwege de ongehoorzaamheid,

7 zoo bepaalt Hij wederom een zekeren dag, *namelijk* heden, door David zeggende zoo langen tijd daarna (gelijkerwijs gezegd is): Heden indien gij zijne stem hoort, zoo verhardt uwe harten niet.

8 Want indien Jozua hen in de rust gebracht heeft, zoo had Hij daarna niet gesproken van eenen anderen dag.

9 Daar blijft dan eene rust óver voor het volk Gods.

10 Want die ingegaan is in zijne rust, die heeft zelf óók van zijne werken gerust, gelijk God van de zijne.

11 Laat ons dan ons benaarstigen om in die rust in te gaan, opdat niet iemand in hetzelfde exempel der ongeloovigheid valle.

12 Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan eenig tweesnijdend zwaard, en gaat dóór tot de verdeeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeeler der gedachten en der overleggingen des harten;

13 en daar is geen schepsel onzichtbaar voor Hem, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor

de oogen desgenen met welken wij te doen hebben.

14 Dewijl wij dan eenen grooten Hoogepriester hebben, die door de hemelen doorgegaan is, *namelijk* Jezus den Zoon Gods, zoo laat ons deze belijdenis vasthouden.

15 Want wij hebben geenen Hoogepriester die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, *doch* zonder zonde.

16 Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

HOOFDSTUK 5.

WANT alle Hoogepriester, uit de menschen genomen, wordt gesteld voor de menschen in de zaken die bij God *te doen zijn*, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonden;

2 die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheid omvangen is.

3 En om dier *zwakheid* wil moet hij, gelijk voor het volk, alzóó ook voor zichzelven offeren voor de zonden.

4 En niemand neemt zichzelven die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs als Ääron.

5 Alzóó heeft ook Christus zichzelven niet verheerlijkt om Hoogepriester te worden, maar die tot hem gesproken heeft: Gij zijt mijn Zoon, heden heb Ik u gegenereerd.

6 Gelijk Hij ook op eene andere *plaats* zegt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening Melchizédeks.

7 Die in de dagen zijns vleesches gebeden en smeekingen tot dengenen die hem uit den dood kon verlossen, met sterke roeping en tranen, geofferd hebbende, en verhoord zijnde uit de vrees,

8 hoewel hij de Zoon was, *nochtans* gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen hij heeft geleden,

9 en geheiligd zijnde, is hij allen die hem gehoorzaam zijn, eene oorzaak der eeuwige zaligheid geworden,

10 en is van God genaamd een Hoogepriester naar de ordening Melchizédeks.

11 Van denwelken wij hebben vele dingen, en zwaar om te verklaren, te zeggen, dewijl gij traag om te hooren geworden zijt.

12 Want gij, daar gij leeraars behoordet te zijn vanwege den tijd, hebt wederom van noode dat men ú leere welke de eerste beginselen zijn der woorden Gods; en gij zijt geworden *als* die melk van noode hebben en niet vaste spijs.

13 Want een iegelijk die der melk deelachtig is, die is onervaren in het Woord der gerechtigheid, want hij is een kind.

14 Maar der volmaakten is de vaste spijs, die door de gewoonheid de zinnen geoefend hebben tot onderscheiding beide des goeds en des kwaads.

HOOFDSTUK 6.

DAAROM, nalatende het beginsel der leer van Christus, laat

ons tot de volmaaktheid voortvaren, niet wederom leggende het fundament van de bekeering van doode werken, en van het geloof in God,

2 van de leer der doopen, en van de oplegging der handen, en van de opstanding der dooden, en van het eeuwig oordeel.

3 En dit zullen wij *ook* doen, indien God het toelaat.

4 Want het is onmogelijk, degenen die ééns verlicht geweest zijn, en de hemelsche gave gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn,

5 en gesmaakt hebben het goede Woord Gods en de krachten der toekomende eeuw,

6 en afvallig worden, *die*, *zeg ik*, wederom te vernieuwen tot bekeering, als welke zichzelven den Zoon Gods wederom kruisigen en openlijk te schande maken.

7 Want de aarde die den regen, menigmaal op haar komende, indrinkt, en bekwaam kruid voortbrengt voor degenen, door welke zij ook gebouwd wordt, die ontvangt zegen van God;

8 maar die doornen en distelen draagt, die is verwerpelijk en nabij de vervloeking, welker einde is tot verbranding.

9 Maar, geliefden, wij verzekeren ons van u betere dingen, en met de zaligheid gevoegd, hoewel wij alzóó spreken.

10 Want God is niet onrechtvaardig, dat Hij uw werk zoude vergeten, en den arbeid der liefde die gij aan zijnen naam bewezen hebt, als die de heiligen gediend hebt en *nog* dient.

11 Maar wij begeeren, dat een iegelijk van u dezelfde naarstigheid bewijze tot de volle verzekerdheid der hoop, tot den einde toe;

12 opdat gij niet traag wordt, maar navolgers zijt dergenen die door geloof en lankmoedigheid de beloftenissen beërven.

13 Want als God Abraham de belofte deed, dewijl Hij bij niemand die meerder was, had te zweren, zoo zwoer Hij bij zichzelven,

14 zeggende: Waarlijk, zegenende zal Ik u zegenen, en vermenigvuldigende zal Ik u vermenigvuldigen.

15 En alzóó lankmoediglijk verwacht hebbende, heeft hij de belofte verkregen.

16 Want de menschen zweren wel bij den meerdere *dan zij zijn*; en de eed tot bevestiging is denzelven een einde van alle tegenspreking;

17 waarin God willende den erfgenamen der beloftenis overvloediglijker bewijzen de onveranderlijkheid zijns raads, met eenen eed daartusschen gekomen is;

18 opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liegt, eene sterke vertroosting zouden hebben, *wij namelijk* die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hope vast te houden;

19 welke wij hebben als een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in 't binnenste des voorhangsels,

20 waar de voorlooper voor ons is ingegaan, *namelijk* Jezus, naar de ordening Melchizédeks een Hoogepriester geworden zijnde in der eeuwigheid.

HOOFDSTUK 7.

WANT deze Melchizédek was Koning van Salem, een Priester des allerhoogsten Gods, die Abraham te gemoet ging, als hij wederkeerde van het verslaan der Koningen, en hem zegende;

2 aan welken ook Abraham van alles de tienden deelde; die vooreerst overgezet wordt Koning der gerechtigheid, en daarna ook was een Koning van Salem, hetwelk is een Koning des vredes;

3 zonder vader, zonder moeder, zonder geslachtsrekening, noch begin der dagen noch einde des levens hebbende; maar den Zoon Gods gelijk geworden zijnde, een Priester blijft in eeuwigheid.

4 Aanmerkt nu hoe groot deze geweest is, aan denwelken ook Abraham de Patriarch tienden gegeven heeft uit den buit.

5 En die uit de kinderen van Levi het Priesterschap ontvangen, hebben wel bevel om tienden te nemen van het volk naar de Wet, dat is, van hunne broederen, hoewel die uit de lendenen Abrahams voortgekomen zijn;

6 maar hij die *zijne* geslachtsrekening uit hen niet heeft, die heeft van Abraham tienden genomen; en hem die de beloftenissen had, heeft hij gezegend.

7 Nu zonder eenig tegenspreken, hetgeen minder is, wordt gezegend van hetgeen meerder is.

8 En hier nemen wel tienden de menschen die sterven; maar aldáár *neemt ze* die, van welken getuigd wordt dat hij leeft.

9 En om zoo te spreken, ook Levi die tienden neemt, heeft door Abraham tienden gegeven;

10 want hij was nog in de lendenen des vaders, als Melchizédek hem te gemoet ging.

11 Indien dan nu de volkomenheid door het Levietische Priesterschap ware (want onder hetzelve heeft het volk de Wet ontvangen), wat nood was het nog, dat een ander Priester naar de ordening Melchizédeks zoude opstaan, en die niet zoude gezegd worden te zijn naar de ordening Aärons?

12 Want het Priesterschap veranderd zijnde, zoo geschiedt er ook noodzakelijk verandering der Wet.

13 Want hij, op wien deze dingen gezegd worden, behoort tot een anderen stam, van welken niemand zich tot het altaar begeven heeft.

14 Want het is openbaar dat onze Heere uit Juda gesproten is, op welken stam Mozes niets gesproken heeft van het Priesterschap.

15 En *dit* is nog veelmeer openbaar, zoo er naar de gelijkenis van Melchizédek een ander Priester opstaat,

16 die *dit* niet naar de wet des vleeschelijken gebods is geworden, maar naar de kracht des onvergankelijken levens.

17 Want Hij getuigt: Gij zijt Priester in der eeuwigheid naar de ordening Melchizédeks.

18 Want de vernietiging van het voorgaande gebod geschiedt om deszelfs zwakheids en onprofijtelijkheids wil;

19 want de Wet heeft geen ding volmaakt, maar de aanleiding van

eene betere hoop, door welke wij
tot God genaken.
20 En voor zooveel het niet
zonder eedzwering *is geschied* (want
génen zijn wel zonder eedzwering
Priesters geworden,
21 maar déze met eedzwering
door dien, die tot hem gezegd
heeft: De Heere heeft gezworen,
en het zal Hem niet berouwen:
Gij zijt Priester in der eeuwig-
heid naar de ordening Melchizé-
deks):
22 van een zooveel beter Verbond
is Jezus borg geworden.
23 En génen zijn wel vele
Priesters geworden, omdat zij door
den dood verhinderd werden altijd
te blijven;
24 maar déze, omdat hij in der
eeuwigheid blijft, heeft een onver-
gankelijk Priesterschap,
25 waarom hij ook volkomen
kan zalig maken degenen die door
hem tot God gaan, alzoo hij altijd
leeft om voor hen te bidden.
26 Want zoodanig een Hooge-
priester betaamde ons, heilig, on-
noozel, onbesmet, afgescheiden
van de zondaren, en hooger dan
de hemelen geworden;
27 wien het niet alle dagen
noodig was, gelijk den Hooge-
priesters, eerst voor zijne eigene
zonden slachtofferen op te offeren,
daarna *voor de zonden* des volks;
want dat heeft hij éénmaal ge-
daan, als hij zichzelven opgeofferd
heeft.
28 Want de Wet stelt tot Hoo-
gepriesters menschen die zwakheid
hebben; maar het woord der eed-
zwering, die na de Wet is *gevolgd*,
stelt den Zoon die in der eeuwig-
heid geheiligd is.

HOOFDSTUK 8.

DE hoofdsom nu der dingen
waarvan wij spreken, is, *dat* wij
hebben zoodanigen Hoogepriester,
die gezeten is aan de rechter*hand*
van den troon der Majesteit in de
hemelen,
2 een bedienaar des heiligdoms
en des waren Tabernakels, welken
de Heere heeft opgericht, en geen
mensch.
3 Want een iegelijk Hoogepries-
ter wordt gesteld om gaven en
slachtofferen te offeren; waarom
het noodzakelijk was dat ook deze
iets had wat hij zoude offeren.
4 Want indien hij op aarde wa-
re, zoo zoude hij zelfs geen Pries-
ter zijn, dewijl er Priesters zijn,
die naar de Wet gaven offeren;
5 welke het vóórbeeld en de
schaduw der hemelsche dingen
dienen, gelijk Mozes door Godde-
lijke aanspraak vermaand was, als
hij den Tabernakel volmaken zoude.
Want zie, zegt Hij, dat gij het
alles maakt naar de afbeelding
die u op den berg getoond is.
6 En nu heeft hij zooveel uit-
nemender bediening gekregen, als
hij ook eens beteren Verbonds
Middelaar is, hetwelk in betere
beloftenissen bevestigd is.
7 Want indien dat eerste *Ver-
bond* onberispelijk geweest ware,
zoo zoude voor het tweede geene
plaats gezocht zijn geweest.
8 Want *hen* berispende, zegt
Hij tot hen: Zie, de dagen komen,
spreekt de Heere, en Ik zal over
het huis Israëls en over het huis
van Juda een nieuw Verbond
oprichten,
9 niet naar het Verbond dat Ik

met hunne vaderen gemaakt heb ten dage als Ik hen bij de hand nam om hen uit Egypteland te leiden; want zij zijn in dit mijn Verbond niet gebleven, en Ik heb op hen niet geacht, zegt de Heere.

10 Want dit is het Verbond dat Ik met het huis Israëls maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal mijne wetten in hun verstand geven, en in hunne harten zal Ik die inschrijven; en Ik zal hun tot een God zijn, en zij zullen Mij tot een volk zijn.

11 En zij zullen niet leeren een iegelijk zijnen naaste en een iegelijk zijnen broeder, zeggende: Ken den Heere; want zij zullen Mij allen kennen, van den kleine onder hen tot den groote onder hen;

12 want Ik zal hunne ongerechtigheden genadig zijn, en hunne zonden en hunne overtredingen zal Ik geenszins meer gedenken.

13 Als Hij zegt: Een nieuw *Verbond*, zoo heeft Hij het eerste oud gemaakt: wat nu oud gemaakt en verouderd is, is nabij de verdwijning.

HOOFDSTUK 9.

ZOO had dan ook wel het eerste *Verbond* rechten van den *Gods*dienst, en het wereldlijk heiligdom.

2 Want de Tabernakel was toebereid, *namelijk* de eerste, in welken was de kandelaar en de tafel en de toonbrooden, welke genaamd wordt het Heilige;

3 maar achter het tweede voorhangsel was de Tabernakel, genaamd het Heilige der heiligen,

4 hebbende een gouden wierookvat, en de Ark des Verbonds, alom met goud overdekt, in welke was de gouden kruik waar het manna in was, en de staf Aärons die gebloeid had, en de tafelen des Verbonds.

5 En boven over deze *Ark* waren de cherubs der heerlijkheid, die het verzoendeksel beschaduwden: van welke dingen wij nu van stuk tot stuk niet zullen zeggen.

6 Deze dingen nu aldus toebereid zijnde, zoo gingen wel de Priesters in den eersten Tabernakel te allen tijde om de *Gods*diensten te volbrengen;

7 maar in den tweeden *Tabernakel ging* alléén de Hoogepriester éénmaal des jaars, niet zonder bloed, hetwelk hij offerde voor zichzelven en *voor* des volks misdaden,

8 *waarmede* de Heilige Geest dit beduidde, dat de weg des heiligdoms nog niet openbaar gemaakt was, zoolang de eerste Tabernakel nog stand had,

9 welke was eene afbeelding voor dien tegenwoordigen tijd, in welken gaven en slachtofferen geofferd werden, die dengenen die den dienst pleegde, niet konden heiligen naar de consciëntie,

10 *bestaande* alleen in spijzen, en dranken, en verscheidene wasschingen, en rechtvaardigmakingen des vleesches, tot op den tijd der verbetering opgelegd.

11 Maar Christus de Hoogepriester der toekomende goederen gekomen zijnde, is door den meerderen en volmaakteren Tabernakel, niet met handen gemaakt, dat is, niet van dit maaksel,

12 noch door het bloed der bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed, éénmaal inge-

gaan in het heiligdom, eene eeuwi-
ge verlossing teweeggebracht heb-
bende.
13 Want indien het bloed der
stieren en bokken, en de asch der
jonge koe, besprengende de on-
reinen, *hen* heiligt tot de reinig-
heid des vleesches:
14 hoeveel te meer zal het bloed
van Christus, die door den eeuwi-
gen Geest zichzelven Gode onstraf-
felijk opgeofferd heeft, uwe con-
sciëntie reinigen van doode werken,
om den levenden God te dienen!
15 En dáárom is hij de Midde-
laar des nieuwen Testaments, op-
dat, de dood *daartusschen* geko-
men zijnde tot verzoening der
overtredingen die onder het eerste
Testament waren, degenen die
geroepen zijn, de beloftenis der
eeuwige erve ontvangen zouden.
16 Want waar een testament
is, daar is het noodzaak dat de
dood des testamentmakers *tus-
schen*kome;
17 want een testament is vast
in de dooden, dewijl het nog geen
kracht heeft wanneer de testament-
maker leeft:
18 waarom ook het eerste niet
zonder bloed is ingewijd.
19 Want als alle de geboden
naar de wet van Mozes tot al het
volk uitgesproken waren, nam hij
het bloed der kalveren en bokken,
met water en purperen wol en
hysop, en besprengde beide het
boek zelf en al het volk,
20 zeggende: Dit is het bloed
des Testaments hetwelk God aan
ulieden heeft geboden.
21 En hij besprengde desgelijks
ook den Tabernakel en alle de
vaten van den dienst met het bloed.
22 En bijna alle dingen worden
door bloed gereinigd naar de Wet,
en zonder bloedstorting geschiedt
geene vergeving.
23 Zoo was het dan noodzaak,
dat wel de vóórbeeldingen der
dingen die in de hemelen zijn,
door deze dingen gereinigd wer-
den, maar de hemelsche dingen
zelve door betere offeranden dan
deze.
24 Want Christus is niet inge-
gaan in het heiligdom dat met
handen gemaakt is, hetwelk is
een tegenbeeld van het ware, maar
in den hemel zelven, om nu te
verschijnen voor het aangezicht
Gods voor ons;
25 noch ook opdat hij zichzel-
ven dikmaals zoude opofferen, ge-
lijk de Hoogepriester alle jaren
in het heiligdom ingaat met vreemd
bloed
26 (anders had hij dikmaals
moeten lijden van de grondleg-
ging der wereld af); maar nu is
hij éénmaal in de voleinding der
eeuwen geopenbaard, om de zonde
te niet te doen door zijns zelfs
offerande.
27 En gelijk het den menschen
gezet is éénmaal te sterven, en
daarna het oordeel,
28 alzóó zal ook Christus, één-
maal geofferd zijnde om veler zon-
den weg te nemen, ten anderen
male zonder zonde gezien worden
van degenen die hem verwachten
tot zaligheid.

HOOFDSTUK 10.

WANT de Wet, hebbende eene
schaduw der toekomende goede-
ren, niet het beeld zelf der zaken,
kan met dezelfde offeranden, die

zij alle jaren geduriglijk opofferen, nimmermeer heiligen degenen die er toegaan:

2 anderszins zouden zij opgehouden hebben geofferd te worden, omdat degenen die den dienst pleegden, geene consciëntie meer zouden hebben der zonden, éénmaal gereinigd geweest zijnde;

3 maar *nu geschiedt* in dezelve alle jaren weder gedachtenis der zonden.

4 Want het is onmogelijk dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneemt.

5 Daarom komende in de wereld, zegt hij: Slachtoffer en offerande hebt Gij niet gewild, maar Gij hebt mij het lichaam toebereid;

6 brandofferen en *offer* voor de zonde hebben U niet behaagd;

7 toen sprak ik: Zie, ik kom (in het begin des boeks is van mij geschreven) om uwen wil te doen, o God.

8 Als hij te voren gezegd had: Slachtoffer en offerande en brandoffers en *offer* voor de zonde hebt Gij niet gewild, noch hebben U behaagd (dewelke naar de Wet geofferd worden),

9 toen sprak hij: Zie, ik kom om uwen wil te doen, o God. Hij neemt het eerste weg, om het tweede te stellen.

10 In welken wil wij geheiligd zijn door de offerande des lichaams van Jezus Christus éénmaal *geschied.*

11 En een iegelijk Priester stond wel alle dagen dienende, en dezelfde slachtofferen dikmaals offerende, die de zonden nimmermeer kunnen wegnemen;

12 maar déze, één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is in eeuwigheid gezeten aan de rechter*hand* Gods,

13 voorts verwachtende totdat zijne vijanden gesteld worden tot eene voetbank zijner voeten.

14 Want met ééne offerande heeft hij in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden.

15 En de Heilige Geest getuigt het ons óók.

16 Want nadat hij te voren gezegd had: Dit is het Verbond dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heere: Ik zal mijne wetten geven in hunne harten, en Ik zal die inschrijven in hunne verstanden;

17 en hunner zonden en hunner ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken.

18 Waar nu vergeving derzelve is, daar is geene offerande meer voor de zonde.

19 Dewijl wij dan, broeders, vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus,

20 op eenen verschen en levenden weg, welken hij ons ingewijd heeft door het voorhangsel, dat is, *door* zijn vleesch,

21 en *dewijl wij hebben* eenen grooten Priester over 't Huis Gods,

22 zoo laat ons toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, *onze* harten gereinigd zijnde van de kwade consciëntie, en het lichaam gewasschen zijnde met rein water:

23 laat ons de onwankelbare belijdenis der hope *vast*houden (want die het beloofd heeft, is getrouw);

24 en laat ons op elkander acht
nemen, tot opscherping der liefde
en der goede werken;
25 en laat ons onze onderlinge
bijeenkomst niet nalaten, gelijk
sommigen de gewoonte hebben,
maar *elkander* vermanen: en *dat*
zooveel te meer, als gij ziet dat
de dag nadert.
26 Want zoo wij willens zondi-
gen, nadat wij de kennis der waar-
heid ontvangen hebben, zoo blijft
daar geen slachtoffer meer óver
voor de zonden,
27 maar eene schrikkelijke ver-
wachting des oordeels, en hitte
des vuurs, dat de tegenstanders
zal verslinden.
28 Als iemand de wet van Mo-
zes heeft te niet gedaan, die sterft
zonder barmhartigheid onder twee
of drie getuigen;
29 hoeveel te zwaarder straf,
meent gij, zal híj waardig geacht
worden, die den Zoon Gods vertre-
den heeft, en het bloed des Tes-
taments onrein geacht heeft, waar-
door hij geheiligd was, en den
Geest der genade smaadheid heeft
aangedaan!
30 Want wij kennen Hem die ge-
zegd heeft: Míjne is de wraak,
Ik zal het vergelden, spreekt de
Heere. En wederom: De Heere
zal zijn volk oordeelen.
31 Vreeselijk is het te vallen
in de handen des levenden Gods.
32 Doch gedenkt der vorige da-
gen, in dewelke, nadat gij ver-
licht zijt geweest, gij veel strijd
des lijdens hebt verdragen,
33 ten deele als gij door smaad-
heden en verdrukkingen een
schouwspel geworden zijt, en ten
deele als gij gemeenschap gehad
hebt met degenen die alzóó behan-
deld werden.
34 Want gij hebt ook over mij-
ne banden medelijden gehad, en
de rooving uwer goederen met
blijdschap aangenomen, wetende
dat gij in uzelven een beter en
blijvend goed in de hemelen hebt.
35 Werpt dan uwe vrijmoedig-
heid niet weg, welke eene groote
vergelding des loons heeft.
36 Want gij hebt lijdzaamheid
van noode, opdat gij den wil Gods
gedaan hebbende, de beloftenis
moogt wegdragen.
37 Want nog een zeer weinig
tijds, *en* hij die te komen staat,
zal komen en niet vertoeven.
38 Maar de rechtvaardige zal
uit het geloof leven; en zoo *iemand*
zich onttrekt, mijne ziel heeft in
hem geen behagen.
39 Maar wíj zijn niet van dege-
nen die zich onttrekken ten ver-
derve, maar van degenen die ge-
looven tot behoudenis der ziel.

HOOFDSTUK 11.

HET geloof nu is een vaste
grond der dingen die men hoopt,
en een bewijs der zaken die men
niet ziet.
2 Want door hetzelve hebben
de ouden getuigenis bekomen.
3 Door het geloof verstaan wij
dat de wereld door het Woord
Gods is toebereid, alzoo dat de
dingen die men ziet, niet gewor-
den zijn uit dingen die gezien wor-
den.
4 Door het geloof heeft Abel
eene meerdere offerande Gode ge-
offerd dan Kaïn, door hetwelk hij
getuigenis bekomen heeft dat hij
rechtvaardig was, alzoo God over

zijne gaven getuigenis gaf; en door
dat *geloof* spreekt hij nog nadat
hij gestorven is.
5 Door het geloof is Henoch
weggenomen geweest, opdat hij
den dood niet zoude zien, en hij
werd niet gevonden, daarom dat
God hem weggenomen had. Want
vóór zijne wegneming heeft hij
getuigenis gehad dat hij Gode behaagde.
6 Maar zonder geloof is het onmogelijk
Gode te behagen. Want
die tot God komt, moet gelooven
dat Hij is, en een belooner is dergenen
die Hem zoeken.
7 Door het geloof heeft Noach,
door Goddelijke aanspraak vermaand
zijnde aangaande de dingen
die nog niet gezien werden, *en*
bevreesd geworden zijnde, de ark
toebereid tot behoudenis van zijn
huisgezin; door welke *ark* hij de
wereld heeft veroordeeld, en is
geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid
die naar het geloof is.
8 Door het geloof is Abraham
geroepen zijnde, gehoorzaam geweest,
om uit te gaan naar de
plaats, die hij tot een erfdeel ontvangen
zoude, en hij is uitgegaan,
niet wetende waar hij komen zoude.
9 Door het geloof is hij een inwoner
geweest in het land der
belofte als in een vreemd *land*,
en heeft in tabernakelen gewoond,
met Isaäk en Jakob die medeërfgenamen
waren derzelfde belofte;
10 want hij verwachtte de stad
die fundamenten heeft, welker kunstenaar
en bouwmeester God is.
11 Door het geloof heeft ook
Sara zelve kracht ontvangen
om zaad te geven, en boven den
tijd *haars* ouderdoms heeft zij gebaard,
overmits zij Hem getrouw
heeft geacht die het beloofd had.
12 Daarom zijn ook van éénen,
en dat van eenen verstorvene, *zoovelen*
in menigte geboren als de
sterren des hemels, en als het
zand dat aan den oever der zee is,
hetwelk ontallijk is.
13 Deze allen zijn in het geloof
gestorven, de beloften niet verkregen
hebbende, maar hebben
dezelve van verre gezien en geloofd
en omhelsd, en hebben beleden
dat zij gasten en vreemdelingen
op de aarde waren.
14 Want die zulke dingen zeggen,
betoonen klaarlijk dat zij een
vaderland zoeken.
15 En indien zij aan dat *vaderland*
gedacht hadden van hetwelk
zij uitgegaan waren, zij zouden
tijd gehad hebben om weder te
keeren;
16 maar nu zijn zij begeerig
naar een beter, dat is, naar het
hemelsche. Daarom schaamt God
zich hunner niet, om hun God genaamd
te worden; want Hij had
hun eene stad bereid.
17 Door het geloof heeft Abraham,
als hij verzocht werd, Isaäk
geofferd, en hij die de beloften
ontvangen had, heeft *zijnen* eeniggeborene
geofferd
18 (tot denwelken gezegd was:
In Isaäk zal u het zaad genaamd
worden), overleggende dat God
machtig was *hem* ook uit de dooden
te verwekken;
19 waaruit hij hem ook bij gelijkenis
wedergekregen heeft.
20 Door het geloof heeft Isaäk
zijne zonen Jakob en Ezau gezegend
aangaande toekomende dingen.

21 Door het geloof heeft Jakob
stervende een iegelijk der zonen
Jozefs gezegend, en heeft aange-
beden, *leunende* op het opperste
van zijnen staf.
22 Door het geloof heeft Jozef
stervende gemeld van den uitgang
der kinderen Israëls, en heeft be-
vel gegeven van zijne gebeenten.
23 Door het geloof werd Mozes,
toen hij geboren was, drie maan-
den lang van zijne ouders verbor-
gen, overmits zij zagen dat het
kindeken schoon was; en zij vrees-
den het gebod des Konings niet.
24 Door het geloof heeft Mozes,
nu groot geworden zijnde, gewei-
gerd een zoon van Farao's doch-
ter genaamd te worden,
25 verkiezende liever met het
volk Gods kwalijk behandeld te
worden, dan voor eenen tijd de
genieting der zonde te hebben,
26 achtende de versmaadheid
van Christus meerdere rijkdom te
zijn dan de schatten in Egypte;
want hij zag op de vergelding des
loons.
27 Door het geloof heeft hij
Egypte verlaten, niet vreezende
den toorn des Konings; want hij
hield zich vast als ziende den On-
zienlijke.
28 Door het geloof heeft hij het
Pascha verordineerd, en de be-
sprenging des bloeds, opdat de
verderver der eerstgeborenen hen
niet raken zoude.
29 Door het geloof zijn zij de
Roode zee doorgegaan als door
het droge; hetwelk de Egyptenaars
óók beproevende, zijn verdron-
ken.
30 Door het geloof zijn de mu-
ren van Jericho gevallen, als ze
tot zeven dagen toe omringd wa-
ren geweest.
31 Door het geloof is Rachab
de hoer niet omgekomen met de
ongehoorzamen, als zij de verspie-
ders met vrede had ontvangen.
32 En wat zal ik nog *meer*
zeggen? Want de tijd zal mij
ontbreken, zoude ik verhalen van
Gideon, en Barak, en Simson, en
Jefta, en David, en Samuël, en
de Profeten;
33 welke door het geloof ko-
ninkrijken hebben overwonnen,
gerechtigheid geoefend, de belof-
tenissen verkregen, de muilen der
leeuwen toegestopt,
34 de kracht des vuurs hebben
uitgebluscht, de scherpte des
zwaards zijn ontvloden, uit zwak-
heid krachten hebben gekregen,
in den krijg sterk geworden zijn,
heirlegers der vreemden op de
vlucht hebben gebracht;
35 de vrouwen hebben hare
dooden uit de opstanding *weder*-
gekregen; en anderen zijn uitge-
rekt geworden, de *aangebodene*
verlossing niet aannemende, opdat
zij eene betere opstanding verkrij-
gen zouden;
36 en anderen hebben bespot-
tingen en geeselingen ondergaan,
en ook banden en gevangenis,
37 zijn gesteenigd geworden,
in stukken gezaagd, verzocht,
door het zwaard ter dood gebracht,
hebben gewandeld in schaapsvellen
en in geitevellen, verlaten, ver-
drukt, kwalijk behandeld zijnde
38 (welker de wereld niet waar-
dig was), hebben in woestijnen
gedoold en *op* bergen en *in* spe-
lonken en *in* de holen der aarde.
39 En deze allen hebbende door

het geloof getuigenis gehad, hebben de belofte niet verkregen,
40 alzoo God wat beters over ons voorzien had, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden.

HOOFDSTUK 12.

DAAROM dan ook, alzoo wij zoo groot eene wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last en de zonde die *ons* lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid loopen de loopbaan die ons voorgesteld is,
2 ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, dewelke voor de vreugde die hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en de schande veracht, en is gezeten aan de rechter*hand* des troons Gods.
3 Want aanmerkt dezen, die zoodanig een tegenspreken van de zondaren tegen zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uwe zielen.
4 Gij hebt nog ten bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde;
5 en gij hebt vergeten de vermaning, die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt.
6 Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geeselt eenen iegelijken zoon dien Hij aanneemt.
7 Indien gij de kastijding verdraagt, zoo gedraagt God zich jegens u als zonen; (want wat zoon is er dien de vader niet kastijdt?)
8 maar indien gij zonder kastijding zijt, welker allen deelachtig zijn geworden, zoo zijt gij dan bastaarden en niet zonen.
9 Voorts, wij hebben de vaders onzes vleesches wel tot kastijders gehad, en wij ontzagen ze: zullen wij *dan* niet veelmeer den Vader der geesten onderworpen zijn, en leven?
10 Want génen hebben *ons* wel voor eenen korten tijd, naardat het hun goeddacht, gekastijd; maar déze kastijdt *ons* tot *ons* nut, opdat wij zijner heiligheid zouden deelachtig worden.
11 En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geene *zaak* van vreugde maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij vàn zich eene vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen die door dezelve geoefend zijn.
12 Daarom richt weder òp de trage handen en de slappe knieën,
13 en maakt rechte paden voor uwe voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar *opdat* het veelmeer genezen worde.
14 Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal:
15 toeziende dat niet iemand verachtere van de genade Gods; dat niet eenige wortel der bitterheid, opwaarts spruitende, beroerte make, en door dezelve velen ontreinigd worden.
16 Dat niet iemand zij een hoereerder of een onheilige gelijk Esau, die om ééne spijze het recht van zijne eerstgeboorte weggaf.
17 Want gij weet, dat hij ook daarna, de zegening willende beerven, verworpen werd; want hij vond geene plaats des berouws, hoewel hij dezelve met tranen zocht.

18 Want gij zijt niet gekomen
tot den tastelijken berg, en het
brandende vuur, en donkerheid,
en duisternis, en onweder,
19 en tot het geklank der ba-
zuin, en de stem der woorden,
welke die ze hoorden, baden, dat
het woord tot hen niet meer zoude
gedaan worden
20 (want zij konden niet dra-
gen hetgeen er geboden werd:
Indien ook een gedierte den berg
aanraakt, het zal gesteenigd of
met eenen pijl doorschoten worden;
21 en Mozes, zóó vreeselijk was
het gezicht, zeide: Ik ben zeer
bevreesd en bevende);
22 maar gij zijt gekomen tot
den berg Sion en de stad des le-
venden Gods, tot het hemelsche
Jeruzalem en de vele duizenden
der Engelen,
23 tot de algemeene vergade-
ring en de gemeente der eerstge-
borenen, die in de hemelen op-
geschreven zijn, en tot God, den
Rechter over allen, en de geesten
der volmaakte rechtvaardigen,
24 en tot den Middelaar des
nieuwen Testaments, Jezus, en het
bloed der besprenging, dat betere
dingen spreekt dan Abel.
25 Ziet toe dat gij dien die
spreekt, niet verwerpt; want in-
dien dézen niet zijn ontvloden,
die dengenen verwierpen welke
op aarde Goddelijke antwoorden
gaf, veelmeer *zullen* wij niet *ont-
vlieden*, zoo wij ons van díen af-
keeren die van de hemelen *is*;
26 wiens stem toen de aarde
bewoog; maar nu heeft Hij ver-
kondigd, zeggende: Nog éénmaal
zal Ik bewegen niet alleen de
aarde, maar ook den hemel.
27 En dit *woord*: Nog éénmaal,
wijst *áán* de verandering der be-
weeglijke dingen, als welke ge-
maakt waren, opdat blijven zouden
de dingen die niet beweeglijk zijn.
28 Daarom, alzoo wij een onbe-
weeglijk Koninkrijk ontvangen,
laat ons de genade *vast*houden,
door dewelke wij God welbehaag-
lijk mogen dienen, met eerbied en
godvruchtigheid.
29 Want onze God is een ver-
terend vuur.

HOOFDSTUK 13.

DAT de broederlijke liefde blijve.
2 Vergeet de herbergzaamheid
niet; want hierdoor hebben som-
migen onwetend Engelen geher-
bergd.
3 Gedenkt der gevangenen, alsof
gij medegevangenen waart, *en*
dergenen die kwalijk behandeld
worden, alsof gij ook zelven in
het lichaam *kwalijk behandeld*
waart.
4 Het huwelijk *zij* eerlijk onder
allen, en het bed onbevlekt; maar
hoereerders en overspelers zal God
oordeelen.
5 *Uw* wandel zij zonder geld-
gierigheid, en zijt vergenoegd met
het tegenwoordige; want Hij heeft
gezegd: Ik zal u niet begeven
en Ik zal u niet verlaten;
6 zoodat wij vrijmoediglijk dur-
ven zeggen: De Heere is mij een
helper, en ik zal niet vreezen,
wat mij een mensch zal doen.
7 Gedenkt uwer voorgangeren,
die u het Woord Gods gesproken
hebben, *en* volgt hun geloof na,
aanschouwende de uitkomst *hun-
ner* wandeling.
8 Jezus Christus is gisteren en

heden dezelfde en in der eeuwigheid.

9 Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leeringen; want het is goed dat het hart gesterkt worde door genade, niet door spijzen, door welke geene nuttigheid bekomen hebben die *daarin* gewandeld hebben.

10 Wij hebben een altaar, van hetwelk geen macht hebben te eten die den Tabernakel dienen.

11 Want welker dieren bloed voor de zonde gedragen werd in het heiligdom door den Hoogepriester, derzelver lichamen werden verbrand buiten de legerplaats.

12 Daarom heeft ook Jezus, opdat hij door zijn eigen bloed het volk zoude heiligen, buiten de poort geleden.

13 Zoo laat ons dan tot hem uitgaan buiten de legerplaats, zijne smaadheid dragende.

14 Want wij hebben hier geene blijvende stad, maar wij zoeken de toekomende.

15 Laat ons dan door hem altijd Gode opofferen eene offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen die zijnen naam belijden.

16 En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet; want aan zoodanige offeranden heeft God een welbehagen.

17 Zijt uwen voorgangeren gehoorzaam en zijt hun onderdanig; want zij waken voor uwe zielen, als die rekenschap geven zullen: opdat zij dat doen mogen met vreugde, en niet al zuchtende; want dat is u niet nuttig.

18 Bidt voor ons; want wij vertrouwen dat wij eene goede consciëntie hebben, als die in alles eerlijk willen wandelen.

19 En ik bid *u* te meer dat gij dit doet, opdat ik te eerder ulieden moge wedergegeven worden.

20 De God nu des vredes, die den grooten Herder der schapen door het bloed des eeuwigen Testaments uit de dooden heeft wedergebracht, *namelijk* onzen Heere Jezus Christus,

21 die volmake u in alle goed werk, opdat gij zijnen wil moogt doen, werkende in u hetgeen voor Hem welbehaaglijk is door Jezus Christus, denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

22 Doch ik bid u, broeders, verdraagt het woord dezer vermaning; want ik heb u in 't kort geschreven.

23 Weet dat de broeder Timótheüs losgelaten is, met welken (zoo hij haast komt) ik u zal zien.

24 Groet alle uwe voorgangeren en alle de heiligen. U groeten die van Italië zijn.

25 De genade zij met u allen. Amen.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JACOBUS.

HOOFDSTUK 1.

JACOBUS, een dienstknecht Gods en des Heeren Jezus Christus, aan de twaalf stammen die in de verstrooiing zijn, zaligheid.

2 Acht het voor groote vreugde, mijne broeders, wanneer gij in velerlei verzoekingen valt,

3 wetende dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt.

4 Doch de lijdzaamheid hebbe een volmaakt werk, opdat gij moogt volmaakt zijn en geheel oprecht, in geen ding gebrekkelijk.

5 En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij *ze* van God begeere, die een iegelijk mildelijk geeft, en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden.

6 Maar dat hij *ze* begeere in geloof, niet twijfelende; want die twijfelt, is eene bare der zee gelijk, die van den wind gedreven en op- en neergeworpen wordt.

7 Want die mensch meene niet dat hij iets ontvangen zal van den Heere.

8 Een dubbelhartig man *is* ongestadig in alle zijne wegen.

9 Maar de broeder die nederig is, roeme in zijne hoogheid,

10 en de rijke in zijne vernedering; want hij zal als eene bloem van het gras voorbijgaan.

11 Want de zon is opgegaan met de hitte, en heeft het gras dor gemaakt, en zijne bloem is afgevallen, en de schoone gedaante haars aanschijns is vergaan: alzóó zal ook de rijke in zijne wegen verwelken.

12 Zalig is de man die verzoeking verdraagt; want als hij beproefd zal geweest zijn, zoo zal hij de kroon des levens ontvangen, welke de Heere beloofd heeft dengenen die Hem liefhebben.

13 Niemand als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht; want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hijzelf verzoekt niemand.

14 Maar een iegelijk wordt verzocht, als hij van zijne eigene begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt;

15 daarna de begeerlijkheid ontvangen hebbende, baart zonde, en de zonde voleindigd zijnde, baart den dood.

16 Dwaalt niet, mijne geliefde broeders.

17 Alle goede gave en alle volmaakte gift is van boven, van den Vader der lichten afkomende,

bij welken geene verandering is
of schaduw van omkeering.
18 Naar zijnen wil heeft Hij ons
gebaard door het Woord der waar-
heid, opdat wij zouden zijn *als*
eerstelingen zijner schepselen.
19 Zoo dan, mijne geliefde
broeders, een iegelijk mensch zij
rasch om te hooren, traag om te
spreken, traag tot toorn.
20 Want de toorn des mans
werkt Gods gerechtigheid niet.
21 Daarom afgelegd hebbende
alle vuiligheid en overvloed van
boosheid, ontvangt met zachtmoe-
digheid het Woord dat in *u* ge-
plant wordt, hetwelk uwe zielen
kan zalig maken.
22 En zijt daders des Woords, en
niet alleen hoorders, uzelven met
valsche overlegging bedriegende.
23 Want zoo iemand een hoor-
der is des Woords, en niet een
dader, die is een man gelijk,
welke zijn aangeboren aangezicht
bemerkt in eenen spiegel.
24 Want hij heeft zichzelven
bemerkt, en is weggegaan, en heeft
terstond vergeten, hoedanig hij was.
25 Maar die inziet in de vol-
maakte wet die der vrijheid is,
en daarbij blijft, déze geen ver-
getelijk hoorder geworden zijnde,
maar een dader des werks, déze,
zeg ik, zal gelukzalig zijn in dit
zijn doen.
26 Indien iemand onder u dunkt
dat hij godsdienstig is, en zijne
tong niet in toom houdt, maar
zijn hart verleidt, diens godsdienst
is ijdel.
27 De zuivere en onbevlekte
godsdienst voor God en den Vader is
deze: weezen en weduwen bezoeken
in hunne verdrukking, *en* zich-
zelven onbesmet bewaren van de
wereld.

HOOFDSTUK 2.

MIJNE broeders, hebt niet het
geloof onzes Heeren Jezus Chris-
tus, *des Heeren* der heerlijkheid,
met aanneming des persoons.
2 Want zoo in uwe vergadering
kwam een man met eenen gouden
ring aan den vinger, in eene sier-
lijke kleeding, en daar kwam ook
een arm man in met eene slechte
kleeding,
3 en gij zoudt aanzien dengenen
die de sierlijke kleeding draagt,
en tot hem zeggen: Zit gíj hier
op eene eervolle plaats, en zoudt
zeggen tot den arme: Sta gíj dáár,
of zit hier onder mijne voetbank:
4 hebt gij dan niet in uzelven
een onderscheid gemaakt, en zijt
rechters geworden van kwade over-
leggingen?
5 Hoort, mijne geliefde broeders,
heeft God niet uitverkoren de
armen dezer wereld *om* rijk *te zijn*
in 't geloof, en erfgenamen des
Koninkrijks hetwelk Hij belooft
dengenen die Hem liefhebben?
6 Maar gíj hebt den arme oneer
aangedaan. Overweldigen u niet
de rijken, en trekken zíj u *niet*
voor de Rechterstoelen?
7 Lasteren zíj niet den goeden
naam die over u aangeroepen is?
8 Indien gij dan de konink-
lijke wet volbrengt, naar de Schrift:
Gij zult uwen naaste liefhebben
als uzelven, zoo doet gij wèl;
9 maar indien gij den persoon
aanneemt, zoo doet gij zonde en
wordt van de wet bestraft als
overtreders.
10 Want wie de geheele wet zal

houden, en in één zal struikelen,
die is schuldig geworden aan alle.
11 Want die gezegd heeft: Gij
zult geen overspel doen, die heeft
óók gezegd: Gij zult niet dooden.
Indien gij nu geen overspel zult
doen, maar zult dooden, zoo zijt
gij een overtreder der wet geworden.
12 Spreekt alzóó en doet alzóó,
als die door de wet der vrijheid
zult geoordeeld worden.
13 Want een onbarmhartig oordeel *zal gaan* over dengenen die
geene barmhartigheid gedaan heeft;
en de barmhartigheid roemt tegen
het oordeel.
14 Wat nuttigheid is het, mijne broeders, indien iemand zegt
dat hij het geloof heeft, en de
werken niet heeft? Kan dat geloof
hem zalig maken?
15 Indien er nu een broeder of
zuster naakt zouden zijn, en gebrek zouden hebben aan dagelijksch
voedsel,
16 en iemand van u tot hen
zoude zeggen: Gaat henen in vrede, wordt warm en wordt verzadigd; en gijlieden zoudt hun niet
geven de nooddruftigheden des
lichaams, wat nuttigheid is dat?
17 Alzóó ook het geloof, indien
het de werken niet heeft, is bij
zichzelf dood.
18 Maar, zal iemand zeggen,
gíj hebt het geloof, en ìk heb de
werken. Toon mij uw geloof uit
uwe werken, en ìk zal u uit mijne werken mijn geloof toonen.
19 Gij gelooft dat God een
éénig *God* is; gij doet wèl: de
duivelen gelooven het ook, en zij
sidderen.
20 Maar wilt gij weten, o ijdel
mensch, dat het geloof zonder de
werken dood is?
21 Abraham onze vader, is hij
niet uit de werken gerechtvaardigd, als hij Isaäk zijnen zoon
geofferd heeft op het altaar?
22 Ziet gij wel dat het geloof
medegewrocht heeft met zijne werken, en het geloof volmaakt is
geweest uit de werken?
23 En de Schrift is vervuld geworden, die daar zegt: En Abraham geloofde God, en het is hem
tot rechtvaardigheid gerekend, en
hij is een vriend Gods genaamd
geweest.
24 Ziet gij dan nu dat een mensch
uit de werken gerechtvaardigd
wordt, en niet alleenlijk uit het
geloof?
25 En desgelijks ook Rachab de
hoer, is zij niet uit de werken
gerechtvaardigd geweest, als zij de
gezondenen heeft ontvangen, en
door eenen anderen weg uitgelaten?
26 Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, alzóó is ook het
geloof zonder de werken dood.

HOOFDSTUK 3.

ZIJT niet vele meesters, mijne broeders, wetende dat wij te
meerder oordeel zullen ontvangen.
2 Want wij struikelen allen in
veel. Indien iemand in woorden
niet struikelt, die is een volmaakt
man, machtig om ook het geheele
lichaam in toom te houden.
3 Zie, wij leggen den paarden
toomen in de monden, opdat zij
ons zouden gehoorzamen, en wij
leiden *daarmede* hun geheele lichaam om;
4 zie, ook de schepen, hoewel
ze zoo groot zijn en van harde

winden gedreven, zij worden om-
gewend van een zeer klein roer,
waarhenen ook de begeerte des
stuurders wil:
5 alzóó is ook de tong een klein
lid, en roemt *nochtans* groote
dingen. Zie, een klein vuur, hoe
grooten hoop hout het aansteekt!
6 De tong is óók een vuur, een
wereld der ongerechtigheid: alzóó
is de tong onder onze leden ge-
steld, welke het geheele lichaam
besmet, en ontsteekt het rad *on-
zer* geboorte, en wordt ontstoken
van de hel.
7 Want alle natuur beide der
wilde dieren en der vogelen, beide
der kruipende en der zeedieren,
wordt getemd en is getemd geweest
van de menschelijke natuur;
8 maar de tong kan geen mensch
temmen. Zij is een onbedwing-
baar kwaad, vol van doodelijk
venijn.
9 Door haar loven wij God en
den Vader; en door haar vervloe-
ken wij de menschen, die naar
de gelijkenis Gods gemaakt zijn.
10 Uit denzelfden mond komt
voort zegening en vervloeking. Dit
moet, mijne broeders, alzóó niet
geschieden.
11 Welt ook eene fontein uit
eene zelfde ader het zoet en het
bitter?
12 Kan ook, mijne broeders,
een vijgeboom olijven voortbren-
gen, of een wijnstok vijgen? Alzóó
kan geene fontein zout en zoet
water voortbrengen.
13 Wie is wijs en verstandig
onder u? Die bewijze uit *zijnen*
goeden wandel zijne werken, in
zachtmoedige wijsheid.
14 Maar indien gij bitteren nijd
en twistgierigheid hebt in uw hart,
zoo roemt en liegt niet tegen de
waarheid.
15 Deze is de wijsheid niet die
van boven afkomt, maar is aardsch,
natuurlijk, duivelsch.
16 Want waar nijd en twist-
gierigheid is, aldáár is verwarring
en alle booze handel.
17 Maar de wijsheid die van
boven is, die is ten eerste zuiver,
daarna vreedzaam, bescheiden, ge-
zeglijk, vol van barmhartigheid en
van goede vruchten, niet partij-
diglijk oordeelende en ongeveinsd.
18 En de vrucht der rechtvaar-
digheid wordt in vrede gezaaid
voor degenen die vrede maken.

HOOFDSTUK 4.

VAN waar *komen* krijgen en
vechterijen onder u? *Komen ze*
niet hiervan, *namelijk* uit uwe
wellusten die in uwe leden strijd
voeren?
2 Gij begeert en hebt niet;
gij benijdt en ijvert *naar dingen*,
en kunt ze niet verkrijgen; gij
vecht en voert krijg, doch gij
hebt niet, omdat gij niet bidt.
3 Gij bidt en gij ontvangt niet,
omdat gij kwalijk bidt, opdat gij
het in uwe wellusten doorbrengen
zoudt.
4 Overspelers en overspeelsters,
weet gij niet dat de vriendschap
der wereld eene vijandschap Gods
is? Zoo wie dan een vriend der we-
reld wil zijn, die wordt een vijand
Gods gesteld.
5 Of meent gij dat de Schrift
tevergeefs zegt: De Geest die
in ons woont, heeft die lust tot
nijdigheid?
6 Ja, hij geeft meerdere gena-

de. Daarom zegt *de Schrift*: God
wederstaat de hoovaardigen, maar
den nederigen geeft Hij genade.
7 Zoo onderwerpt u dan Gode;
wederstaat den duivel, en hij zal
van u vlieden,
8 Naakt tot God, en Hij zàl tot
u naken. Reinigt de handen, gij
zondaars, en zuivert de harten,
gij dubbelhartigen.
9 Gedraagt u als ellendigen en
treurt en weent; uw lachen wor-
de veranderd in treuren, en *uwe*
blijdschap in bedroefdheid.
10 Vernedert u voor den Heere,
en Hij zal u verhoogen.
11 Broeders, spreekt niet kwa-
lijk van elkander. Die van *zijnen*
broeder kwalijk spreekt en zijnen
broeder oordeelt, die spreekt kwa-
lijk van de wet en oordeelt de
wet. Indien gij nu de wet oordeelt,
zoo zijt gij geen dader der wet,
maar een rechter.
12 Daar is een éénig Wetgever,
die behouden kan en verderven.
Doch wie zijt gíj, die een ander
oordeelt?
13 Welaan nu, gij die daar zegt:
Wij zullen heden of morgen naar
zulk eene stad reizen, en aldaar
een jaar doorbrengen, en koop-
manschap drijven en winst doen,
14 gij die niet weet wat mor-
gen *geschieden zal*; want hoeda-
nig is uw leven? Want het is een
damp, die voor een weinig *tijds*
gezien wordt en daarna verdwijnt.
15 In plaats dat gij zoudt zeg-
gen: Indien de Heere wil en wij
leven zullen, zoo zullen wij dit of
dat doen.
16 Maar nu roemt gij in uwen
hoogmoed: al zoodanige roem is
boos.
17 Wie dan weet goed te doen
en het niet doet, díen is het zonde.

HOOFDSTUK 5.

WELAAN nu, gij rijken, weent
en huilt over uwe ellendigheden
die over u komen.
2 Uw rijkdom is verrot, en
uwe kleederen zijn van de motten
gegeten geworden:
3 uw goud en zilver is verroest,
en hun roest zal u zijn tot eene
getuigenis, en zal uw vleesch als
een vuur verteren; gij hebt schat-
ten vergaderd in de laatste dagen.
4 Zie, het loon der werklieden
die uwe landen gemaaid hebben,
hetwelk van u verkort is, roept;
en het geschrei dergenen die ge-
oogst hebben, is gekomen tot in
de ooren des Heeren Zebaöth.
5 Gij hebt weelderig geleefd op
de aarde, en wellusten gevolgd;
gij hebt uwe harten gevoed als in
eenen dag der slachting.
6 Gij hebt veroordeeld, gij hebt
gedood den rechtvaardige, *en* hij
wederstaat u niet.
7 Zoo zijt dan lankmoedig, broe-
ders, tot de toekomst des Heeren.
Zie, de landman verwacht de
kostelijke vrucht des lands, lank-
moedig zijnde over dezelve, totdat
het den vroegen en spaden regen
zal hebben ontvangen.
8 Weest gij óók lankmoedig,
versterkt uwe harten; want de
toekomst des Heeren genaakt.
9 Zucht niet tegen elkander,
broeders, opdat gij niet veroordeeld
wordt: zie, de Rechter staat voor
de deur.
10 Mijne broeders, neemt tot
een exempel des lijdens en der
lankmoedigheid de Profeten, die

in den naam des Heeren gesproken hebben.
11 Zie, wij houden ze gelukzalig die verdragen. Gij hebt de verdraagzaamheid Jobs gehoord, en gij hebt het einde des Heeren gezien, dat de Heere zeer barmhartig is en een Ontfermer.
12 Doch vóór alle dingen, mijne broeders, zweert niet, noch bij den hemel, noch bij de aarde, noch eenigen anderen eed; maar uw ja zij ja, en het neen neen, opdat gij in geen oordeel valt.
13 Is iemand onder u in lijden, dat hij bidde. Is iemand goedsmoeds, dat hij psalmzinge.
14 Is iemand krank onder u, dat hij tot zich roepe de Ouderlingen der gemeente, en dat zij over hem bidden, hem zalvende met olie in den naam des Heeren:
15 en het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en de Heere zal hem oprichten, en zoo hij zonden gedaan zal hebben, het zal hem vergeven worden.
16 Belijdt elkander de misdaden, en bidt voor elkander, opdat gij gezond wordt. Een krachtig gebed des rechtvaardigen vermag veel.
17 Elía was een mensch van gelijke bewegingen als wij, en hij bad een gebed dat het niet zoude regenen; en het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden.
18 En hij bad wederom, en de hemel gaf regen, en de aarde bracht hare vrucht voort.
19 Broeders, indien iemand onder u van de waarheid is afgedwaald, en iemand hem bekeert,
20 die wete, dat degene die eenen zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert, eene ziel van den dood zal behouden, en menigte der zonden zal bedekken.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK 1.

PETRUS, een Apostel van Jezus Christus, den vreemdelingen verstrooid in Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en Bithynië,
2 den uitverkorenen naar de voorkennis Gods des Vaders, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus: genade en vrede zij u vermenigvuldigd.
3 Geloofd zij de God en Vader onzes Heeren Jezus Christus, die naar zijne groote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot eene levende hope, door de opstanding van Jezus Christus uit de dooden,
4 tot eene onverderfelijke en

onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u,

5 die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd.

6 In welken gij u verheugt, nu een weinig *tijds* (zoo het noodig is) bedroefd zijnde door menigerlei verzoekingen;

7 opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan des gouds, hetwelk vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus;

8 denwelken gij niet gezien hebt en *nochtans* liefhebt; in denwelken gij nu, hoewel *hem* niet ziende, maar geloovende, u verheugt met eene onuitsprekelijke en heerlijke vreugde,

9 verkrijgende het einde uws geloofs, *namelijk* de zaligheid der zielen.

10 Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de Profeten, die geprofeteerd hebben van de genade aan u *geschied*,

11 onderzoekende op welken of hoedanigen tijd de Geest van Christus, die in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden *dat* op Christus *komen zoude*, en de heerlijkheid daarna *volgende*;

12 denwelken geopenbaard is, dat zij niet zichzelven maar ons bedienden deze dingen, die u nu aangediend zijn door degenen, die u het Evangelie verkondigd hebben door den Heiligen Geest, die van den hemel gezonden is; in welke dingen de Engelen begeerig zijn in te zien.

13 Daarom opschortende de lendenen uws verstands, *en* nuchter zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus.

14 Als gehoorzame kinderen wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden die te voren in uwe onwetendheid waren.

15 Maar gelijk Hij die u geroepen heeft, heilig is, *zoo* wordt ook gijzelven heilig in al *uwen* wandel,

16 daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig.

17 En indien gij tot eenen Vader aanroept dengenen die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zoo wandelt in vreeze den tijd uwer inwoning,

18 wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die *u* van de vaderen overgeleverd *is*,

19 maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam;

20 dewelke wel vóórgekend is geweest vóór de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil,

21 die door hem gelooft in God, welke hem opgewekt heeft uit de dooden, en hem heerlijkheid gegeven heeft, opdat uw geloof en hoop op God zijn zoude.

22 Hebbende *dan* uwe zielen gereinigd in de gehoorzaamheid der waarheid, door den Geest, tot ongeveinsde broederlijke liefde,

zoo hebt elkander vuriglijk lief
uit een rein hart,
23 gij die wedergeboren zijt,
niet uit vergankelijk maar *uit* on-
vergankelijk zaad, door het levende
en eeuwig blijvende Woord Gods.
24 Want alle vleesch is als gras,
en alle heerlijkheid des menschen
is als eene bloem van het gras.
Het gras is verdord, en zijne bloem
is afgevallen;
25 maar het Woord des Heeren
blijft in der eeuwigheid. En dit is
het Woord dat onder u verkon-
digd is.

HOOFDSTUK 2.

ZOO legt dan àf alle kwaad-
heid en alle bedrog en geveinsd-
heid en nijdigheid en alle achter-
klappingen;
2 en als nieuwgeborene kinder-
kens zijt zeer begeerig naar de
redelijke onvervalschte melk, opdat
gij door dezelve moogt opwassen;
3 indien gij anders gesmaakt
hebt dat de Heere goedertieren is.
4 Tot welken komende *als tot*
eenen levenden steen, van de
menschen wel verworpen maar bij
God uitverkoren *en* dierbaar,
5 zoo wordt gij ook zelven als
levende steenen gebouwd *tot* een
geestelijk huis, *tot* een heilig Pries-
terdom, om geestelijke offeranden
op te offeren, die Gode aangenaam
zijn door Jezus Christus.
6 Daarom is ook vervat in de
Schrift: Zie, Ik leg in Sion eenen
uitersten hoeksteen, die uitverko-
ren *en* dierbaar is; en die in hem
gelooft, zal niet beschaamd worden.
7 U dan die gelooft, is hij dier-
baar; maar den ongehoorzamen
wordt gezegd: De steen dien de
bouwlieden verworpen hebben,
déze is geworden tot een hoofd
des hoeks, en een steen des aan-
stoots, en eene rots der ergernis;
8 dengenen *namelijk* die zich
aan het Woord stooten, ongehoor-
zaam zijnde, waartoe zij ook ge-
zet zijn.
9 Maar gíj zijt een uitverkoren
geslacht, een koninklijk Priester-
dom, een heilig volk, een ver-
kregen volk, opdat gij zoudt ver-
kondigen de deugden desgenen
die u uit de duisternis geroepen
heeft tot zijn wonderbaar licht,
10 gij die eertijds geen volk
waart, maar nu Gods volk zijt;
die *eertijds* niet ontfermd waart,
maar nu ontfermd zijt geworden.
11 Geliefden, ik vermaan *u* als
inwoners en vreemdelingen, dat
gij u onthoudt van de vleeschelijke
begeerlijkheden, welke krijg voeren
tegen de ziel;
12 en houdt uwen wandel eer-
lijk onder de heidenen, opdat in
hetgeen zij kwalijk van u spreken
als van kwaaddoeners, zij uit de
goede werken die zij in *u* zien,
God verheerlijken mogen in den
dag der bezoeking.
13 Zijt dan alle menschelijke
ordening onderdanig om des Hee-
ren wil, hetzij den Koning, als
de opperste macht hebbende,
14 hetzij den Stadhouderen, als
die van hem gezonden worden tot
straf wel der kwaaddoeners, maar
tot prijs dergenen die goed doen.
15 Want alzóó is het de wil
Gods, dat gij wèl doende den mond
stopt aan de onwetendheid der
dwaze menschen;
16 als vrijen, en niet de vrijheid
hebbende tot een deksel der boos-

heid, maar als dienstknechten
Gods.
17 Eert een iegelijk; hebt de
broederschap lief; vreest God;
eert den Koning.
18 Gij huisknechten, zijt met
alle vreeze onderdanig den heeren,
niet alleen den goeden en bescheidenen,
maar ook den harden.
19 Want dat is genade, indien
iemand om de consciëntie voor God
zwarigheid verdraagt, lijdende ten
onrechte.
20 Want wat lof is het, indien
gij verdraagt als gij zondigt en
daarover geslagen wordt? Maar
indien gij verdraagt als gij wèl
doet en *daarover* lijdt, dat is genade
bij God.
21 Want hiertoe zijt gij geroepen,
dewijl ook Christus voor ons
geleden heeft, ons een exempel
nalatende, opdat gij zijne voetstappen
zoudt navolgen;
22 die geene zonde gedaan heeft,
en daar is geen bedrog in zijnen
mond gevonden;
23 die als hij gescholden werd,
niet wederschold, en als hij leed,
niet dreigde, maar het overgaf aan
dien die rechtvaardiglijk oordeelt;
24 die zelf onze zonden in zijn
lichaam gedragen heeft op het
hout, opdat wij der zonden afgestorven
zijnde, der gerechtigheid
leven zouden; door wiens striemen
gij genezen zijt.
25 Want gij waart als dwalende
schapen, maar gij zijt nu bekeerd
tot den Herder en Opziener uwer
zielen.

HOOFDSTUK 3.

DESGELIJKS gij vrouwen, zijt
uwen eigenen mannen onderdanig,
opdat ook zoo eenigen den Woorde
ongehoorzaam zijn, zij door den
wandel der vrouwen zonder woord
mogen gewonnen worden,
2 als zij zullen ingezien hebben
uwen kuischen wandel in vreeze.
3 Welker versiersel zij, niet
hetgeen uiterlijk is, *bestaande* in
het vlechten des haars, en omhangen
van goud, of van kleederen
aan te trekken,
4 maar de verborgen mensch
des harten, in het onverderfelijk
versiersel van eenen zachtmoedigen
en stillen geest, die kostelijk is
voor God.
5 Want alzóó versierden zichzelven
eertijds ook de heilige vrouwen,
die op God hoopten, en
waren haren eigenen mannen onderdanig:
6 gelijk Sara Abraham gehoorzaam
is geweest, hem noemende
heer, welker dochters gij geworden
zijt, als gij wèl doet, en niet vreest
voor eenige verschrikking.
7 Gij mannen insgelijks, woont
bij *haar* met verstand, aan het
vrouwelijke vat, als het zwakste,
eere gevende, als die ook medeerfgenamen
der genade des levens
met haar zijt, opdat uwe gebeden
niet verhinderd worden.
8 En eindelijk, zijt allen eensgezind,
medelijdend, de broeders
liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid
bewogen, vriendelijk;
9 vergeldt niet kwaad voor
kwaad, of schelden voor schelden,
maar zegent daarentegen: wetende
dat gij daartoe geroepen zijt, opdat
gij zegening zoudt beërven.
10 Want wie het leven wil
liefhebben, en goede dagen zien,
die stille zijne tong van het kwade,

en zijne lippen dat ze geen bedrog spreken;

11 die wijke àf van het kwade, en doe het goede; die zoeke vrede en jage denzelven na.

12 Want de oogen des Heeren zijn over de rechtvaardigen en zijne ooren tot hun gebed; maar het aangezicht des Heeren is tegen degenen die kwaad doen.

13 En wie is het die u kwaad doen zal, indien gij navolgers zijt van het goede?

14 Maar indien gij ook lijdt om der gerechtigheid wil, zoo zijt gij zalig; en vreest niet uit vreeze van hen, en wordt niet ontroerd;

15 maar heiligt God den Heere in uwe harten; en zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk die u rekenschap afeischt van de hope die in u is, met zachtmoedigheid en vreeze.

16 En hebt eene goede conscientie, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken als van kwaaddoeners, zij beschaamd mogen worden die uwen goeden wandel in Christus lasteren.

17 Want het is beter dat gij wèl doende (indien de wil Gods het wil) lijdt, dan kwaad doende.

18 Want Christus heeft ook ééns voor de zonden geleden, hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat hij ons tot God zoude brengen; die wel is gedood in het vleesch, maar levend gemaakt door den Geest.

19 In denwelken hij ook henengegaan zijnde, den geesten die in de gevangenis *zijn*, gepredikt heeft,

20 die eertijds ongehoorzaam waren, wanneer de lankmoedigheid Gods eenmaal verwachtte in de dagen van Noach, als de ark toebereid werd, waarin weinige (dat is, acht) zielen behouden werden door het water.

21 Waarvan het tegenbeeld, de doop, ons nu ook behoudt, niet die eene aflegging is der vuiligheid des lichaams, maar die eene vraag is eener goede consciëntie tot God, door de opstanding van Jezus Christus;

22 welke is aan de rechter*hand* Gods, opgevaren ten hemel, de Engelen en machten en krachten hem onderdanig gemaakt zijnde.

HOOFDSTUK 4.

DEWIJL dan Christus voor ons in het vleesch geleden heeft, zoo wapent gij u ook met dezelfde gedachte, *namelijk* dat wie in het vleesch geleden heeft, die heeft opgehouden van de zonde,

2 om nu niet meer naar de begeerlijkheden der menschen, maar naar den wil Gods den tijd die overig is in het vleesch, te leven.

3 Want het is ons genoeg, dat wij den voorgaanden tijd des levens der heidenen wil volbracht hebben, en gewandeld hebben in ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen,

4 waarin zij zich vreemd houden, als gij niet medeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en *u* lasteren;

5 dewelke zullen rekenschap geven dengenen die bereid staat om te oordeelen de levenden en de dooden.

6 Want daartoe is ook den doo-

den het Evangelie verkondigd geworden, opdat zij wel zouden geoordeeld worden naar den mensch in het vleesch, maar leven zouden naar God in den geest.
7 En het einde aller dingen is nabij: zijt dan nuchter, en waakt in de gebeden.
8 Maar vooral hebt vurige liefde tot elkander; want de liefde zal menigte van zonden bedekken.
9 Zijt herbergzaam jegens elkander, zonder murmureeren.
10 Een iegelijk gelijk hij gave ontvangen heeft, *alzóó* bediene hij dezelve aan den ander, als goede uitdeelers der menigerlei genade Gods.
11 Indien iemand spreekt, *die spreke* als de woorden Gods; indien iemand dient, *die diene* als uit kracht die God verleent; opdat God in allen geprezen worde door Jezus Christus, welken toekomt de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
12 Geliefden, houdt u niet vreemd over de hitte *der verdrukking* onder u, die u geschiedt tot verzoeking, alsof u *iets* vreemds overkwame;
13 maar gelijk gij gemeenschap hebt aan het lijden van Christus, *alzóó* verblijdt u: opdat gij ook in de openbaring zijner heerlijkheid u moogt verblijden en verheugen.
14 Indien gij gesmaad wordt om den naam van Christus, zoo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid en *de Geest* Gods rust op u. Wat hen aangaat, hij wordt wel gelasterd, maar wat u aangaat, hij wordt verheerlijkt.
15 Doch dat niemand van u lijde als een doodslager, of dief, of kwaaddoener, of als een die zich met eens anders doen bemoeit;
16 maar indien *iemand lijdt* als een Christen, die schame zich niet, maar verheerlijke God in dezen deele.
17 Want het is de tijd dat het oordeel beginne van het Huis Gods; en indien het eerst van ons *begint*, welk zal het einde zijn dergenen die het Evangelie Gods ongehoorzaam zijn?
18 En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddelooze en zondaar verschijnen?
19 Zoo dan ook die lijden naar den wil Gods, dat zij hunne zielen *Hem* als den getrouwen Schepper bevelen met wèl doen.

HOOFDSTUK 5.

DE Ouderlingen die onder u zijn, vermaan ik, die een medeouderling en getuige des lijdens van Christus ben, en deelachtig der heerlijkheid die geopenbaard zal worden:
2 weidt de kudde Gods die onder u is, hebbende opzicht *daarover* niet uit bedwang maar gewilliglijk, noch om vuilgewin maar met een volvaardig gemoed,
3 noch als heerschappij voerende over het erfdeel *des Heeren*, maar *als* voorbeelden der kudde geworden zijnde.
4 En als de overste Herder verschenen zal zijn, zoo zult gij de onverwelkelijke kroon der heerlijkheid behalen.
5 Desgelijks gij jongen, zijt den ouden onderdanig; en zijt allen elkander onderdanig; zijt met de ootmoedigheid bekleed; want God wederstaat de hoovaardigen, maar

den nederigen geeft Hij genade.
6 Vernedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhooge te zijner tijd.
7 Werpt al uwe bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u.
8 Zijt nuchter *en* waakt; want uwe tegenpartij, de duivel, gaat òm als een brieschende leeuw, zoekende wien hij zoude mogen verslinden;
9 denwelken wederstaat, vast zijnde in het geloof, wetende dat hetzelfde lijden aan uwe broederschap die in de wereld is, volbracht wordt.
10 De God nu aller genade, die ons geroepen heeft tot zijne eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig *tijds* zullen geleden hebben, dezelve volmake, bevestige, versterke *en* fundeere ulieden.
11 Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.
12 Door Silvanus die u een getrouw broeder is, zoo ik acht, heb ik met weinige *woorden* geschreven, vermanende en betuigende dat déze is de waarachtige genade Gods, in welke gij staat.
13 U groet de medeüitverkorene *gemeente* die in Babylon is, en Marcus mijn zoon.
14 Groet elkander met eenen kus der liefde. Vrede zij u allen die in Christus Jezus zijt. Amen.

DE TWEEDE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL PETRUS.

HOOFDSTUK 1.

SIMEON Petrus, een dienstknecht en Apostel van Jezus Christus, aan degenen die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben, door de rechtvaardigheid onzes Gods en Zaligmakers Jezus Christus:
2 genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis van God en van Jezus onzen Heere,
3 gelijk ons zijne Goddelijke kracht alles wat tot het leven en de godzaligheid *behoort*, geschonken heeft, door de kennis desgenen die ons geroepen heeft tot heerlijkheid en deugd;
4 door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zoudt worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf dat in de wereld is door de begeerlijkheid.
5 En gij tot hetzelve ook alle naarstigheid toebrengende, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis,

6 en bij de kennis matigheid,
en bij de matigheid lijdzaam-
heid, en bij de lijdzaamheid god-
zaligheid,
7 en bij de godzaligheid broe-
derlijke liefde, en bij de broeder-
lijke liefde liefde *jegens allen.*
8 Want zoo deze dingen bij u
zijn en *in u* overvloedig zijn, zij
zullen *u* niet ledig of onvrucht-
baar laten in de kennis onzes
Heeren Jezus Christus.
9 Want bij welken deze dingen
niet zijn, die is blind, van verre
niet ziende, hebbende vergeten de
reiniging zijner vorige zonden.
10 Daarom, broeders, benaar-
stigt u te meer om uwe roeping
en verkiezing vast te maken; want
dat doende, zult gij nimmermeer
struikelen.
11 Want alzóó zal u rijkelijk
toegevoegd worden de ingang in
het eeuwig Koninkrijk onzes Hee-
ren en Zaligmakers Jezus Christus.
12 Daarom zal ik niet verzui-
men u altijd daarvan te vermanen,
hoewel gij het weet en in de tegen-
woordige waarheid versterkt zijt.
13 En ik acht het recht te zijn,
zoolang ik in dezen tabernakel
ben, dat ik u opwekke door ver-
maning,
14 alzoo ik weet dat de afleg-
ging mijns tabernakels haast zijn
zal, gelijkerwijs ook onze Heere
Jezus Christus mij heeft geopen-
baard.
15 Doch ik zal ook naarstigheid
doen bij alle gelegenheid, dat gij
na mijnen uitgang van deze din-
gen gedachtenis moogt hebben.
16 Want wij zijn geen kunstig-
lijk verdichte fabelen nagevolgd,
als wij u bekendgemaakt hebben
de kracht en toekomst onzes Hee-
ren Jezus Christus, maar wij zijn
aanschouwers geweest van zijne
majesteit.
17 Want hij heeft van God den
Vader eer en heerlijkheid ontvan-
gen, als zoodanig eene stem van
de hoogwaardige heerlijkheid tot
hem gebracht werd: Déze is mijn
geliefde Zoon, in denwelken Ik
mijn welbehagen heb.
18 En deze stem hebben wíj
gehoord, als zij van den hemel
gebracht is geweest, toen wij met
hem op den heiligen berg waren.
19 En wij hebben het profeti-
sche Woord dat zeer vast is; en
gij doet wèl dat gij daarop acht
hebt als op een licht, schijnende
in eene duistere plaats, totdat de
dag aanlichte en de morgenster
opga in uwe harten.
20 Dit eerst wetende dat geen
profetie der Schrift is van eigene
uitlegging;
21 want de profetie is voortijds
niet voortgebracht door den wil
eens menschen, maar de heilige
menschen Gods, van den Heiligen
Geest gedreven zijnde, hebben *ze*
gesproken.

HOOFDSTUK 2.

EN daar zijn ook valsche pro-
feten onder het volk geweest, gelijk
ook onder u valsche leeraars zijn
zullen, die verderfelijke ketterijen
bedektelijk invoeren zullen, ook
den Heere die hen gekocht heeft,
verloochenende, *en* een haastig
verderf over zichzelven brengende;
2 en velen zullen hunne ver-
dorvenheden navolgen, door welke
de weg der waarheid zal gelasterd
worden;

3 en zij zullen door gierigheid, met gemaakte woorden, van u eene koopmanschap maken; over welke het oordeel sedert lang niet ledig is, en hun verderf sluimert niet.
4 Want indien God de Engelen die gezondigd hebben, niet gespaard heeft, maar die in de hel geworpen hebbende, overgegeven heeft aan de ketenen der duisternis, om tot het oordeel bewaard te worden;
5 en de oude wereld niet heeft gespaard, maar Noach den prediker der gerechtigheid zijn achttal bewaard heeft, als Hij den zondvloed over de wereld der goddeloozen heeft gebracht;
6 en de steden Sodom en Gomorra tot asch verbrandende, met omkeering veroordeeld heeft, en tot een exempel gezet dengenen die goddelooslijk zouden leven;
7 en den rechtvaardigen Lot, die vermoeid was van den ontuchtigen wandel der gruwelijke menschen, *daaruit* verlost heeft
8 (want deze rechtvaardige *man* wonende onder hen, heeft dag op dag *zijne* rechtvaardige ziel gekweld door het zien en hooren van *hunne* ongerechtige werken):
9 zoo weet de Heere de godzaligen uit de verzoeking te verlossen, en de onrechtvaardigen te bewaren tot den dag des oordeels om gestraft te worden;
10 maar allermeest degenen die naar het vleesch in onreine begeerlijkheid wandelen, en de heerschappij verachten: die stout zijn, zichzelven behagen, en die de heerlijkheden niet schromen te lasteren;
11 daar de Engelen, in sterkte en kracht meerder zijnde, geen lasterlijk oordeel tegen haar voor den Heere voorbrengen.
12 Maar dezen, als onredelijke dieren, die de natuur volgen en voortgebracht zijn om gevangen en gedood te worden, dewijl zij lasteren hetgeen zij niet verstaan, zullen in hunne verdorvenheid verdorven worden,
13 en zullen verkrijgen het loon der ongerechtigheid, als die de dagelijksche weelde *hun* vermaak achten, zijnde vlekken en smetten, en zijn weelderig in hunne bedriegerijen, als zij in de maaltijden met u zijn;
14 hebbende de oogen vol overspel en die niet ophouden van zondigen; verlokkende de onvaste zielen, hebbende het hart geoefend in gierigheid, kinderen der vervloeking;
15 die den rechten weg verlaten hebbende, zijn verdwaald, en volgen den weg van Bileam, den *zoon* Beors, die het loon der ongerechtigheid liefgehad heeft;
16 maar hij heeft de bestraffing zijner ongerechtigheid gehad; *want* het jukdragende stomme *dier*, sprekende met menschenstem, heeft des Profeten dwaasheid verhinderd.
17 Dezen zijn waterlooze fonteinen, wolken van eenen draaiwind gedreven, denwelken de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt.
18 Want zij zeer opgeblazene ijdelheid sprekende, verlokken door de begeerlijkheden des vleesches, *en* door ontuchtigheden degenen die waarlijk ontvloden waren

van degenen die in dwaling wan-
delen,
19 belovende hun vrijheid, daar
zijzelven dienstknechten zijn der
verdorvenheid; want van wien
iemand overwonnen is, dien is hij
ook tot een dienstknecht gemaakt.
20 Want indien zij, nadat ze
door de kennis des Heeren en
Zaligmakers Jezus Christus de be-
smettingen der wereld ontvloden
zijn, en in dezelve wederom inge-
wikkeld zijnde, *van dezelve* over-
wonnen worden, zoo is hun het laat-
ste erger geworden dan het eerste.
21 Want het ware hun beter
dat zij den weg der gerechtigheid
niet gekend hadden, dan dat zij
dien gekend hebbende, zich *weder*
afkeeren van het heilig gebod dat
hun overgegeven was.
22 Maar hun is overkomen het-
geen met een waar spreekwoord
gezegd wordt: De hond is weder-
gekeerd tot zijn eigen uitbraaksel,
en de gewasschene zeug tot de
wenteling in het slijk.

HOOFDSTUK 3.

DEZEN tweeden zendbrief, ge-
liefden, schrijf ik nu aan u, in
welke *beide* ik door vermaning uw
oprecht gemoed opwek,
2 opdat gij gedachtig zijt aan
de woorden die van de heilige
Profeten te voren gesproken zijn,
en aan ons gebod, die des Heeren
en Zaligmakers Apostelen zijn:
3 dit eerst wetende, dat in 't
laatste der dagen spotters komen
zullen, die naar hunne eigene
begeerlijkheden zullen wandelen
4 en zeggen: Waar is de be-
lofte zijner toekomst? want van
dien *dag* dat de vaderen ontslapen
zijn, blijven alle dingen alzóó *gelijk*
van het begin der schepping.
5 Want willens is dit hun on-
bekend, dat door het Woord Gods
de hemelen sedert lang geweest
zijn, en de aarde uit het water
en in het water bestaande,
6 door welke de wereld die
toen was, met het water van den
zondvloed bedekt zijnde, vergaan is.
7 Maar de hemelen die nu zijn,
en de aarde, zijn door hetzelfde
Woord als een schat weggelegd,
en worden ten vure bewaard te-
gen den dag des oordeels en der ver-
derving der goddelooze menschen.
8 Doch deze ééne zaak zij u niet
onbekend, geliefden, dat één dag
bij den Heere is als duizend jaren,
en duizend jaren als één dag.
9 De Heere vertraagt de belofte
niet (gelijk eenigen *dat* traagheid
achten), maar is lankmoedig over
ons, niet willende dat eenigen
verloren gaan, maar dat ze allen
tot bekeering komen.
10 Maar de dag des Heeren zal
komen als een dief in den nacht,
in welken de hemelen met een
gedruisch zullen voorbijgaan, en
de elementen branden zullen en
vergaan, en de aarde en de wer-
ken die daarin zijn, zullen ver-
branden.
11 Dewijl dan deze dingen alle
vergaan, hoedanigen behoort gij
te zijn in heiligen wandel en god-
zaligheid,
12 verwachtende en haastende
tot de toekomst van den dag Gods,
in welken de hemelen door vuur
ontstoken zijnde, zullen vergaan,
en de elementen brandende zullen
versmelten!
13 Maar wij verwachten, naar

zijne belofte, nieuwe hemelen en eene nieuwe aarde, in dewelke gerechtigheid woont.
14 Daarom, geliefden, verwachtende deze dingen, benaarstigt u dat gij onbevlekt en onbestraffelijk van Hem bevonden moogt worden in vrede;
15 en acht de lankmoedigheid onzes Heeren voor zaligheid, gelijkerwijs ook onze geliefde broeder Paulus, naar de wijsheid die hem gegeven is, ulieden geschreven heeft,
16 gelijk ook in alle zendbrieven, daarin van deze dingen sprekende; in welke sommige dingen zwaar zijn om te verstaan, die de ongeleerde en onvaste *menschen* verdraaien, gelijk ook de andere Schriften, tot hun eigen verderf.
17 Gij dan, geliefden, *zulks* te voren wetende, ziet toe dat gij niet door de verleiding der gruwelijke menschen mede afgerukt wordt, en uitvalt van uwe vastigheid;
18 maar wast òp in de genade en kennis onzes Heeren en Zaligmakers Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid, beide nu en in den dag der eeuwigheid. Amen.

DE EERSTE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

HOOFDSTUK 1.

HETGEEN van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze oogen, hetgeen wij aanschouwd hebben en onze handen getast hebben van het Woord des levens
2 (want het leven is geopenbaard, en wij hebben het gezien, en wij getuigen en verkondigen ulieden dat eeuwige leven, hetwelk bij den Vader was en ons is geopenbaard):
3 hetgeen wij *dan* gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook gij met ons gemeenschap zoudt hebben, en deze onze gemeenschap ook *zij* met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus.
4 En deze dingen schrijven wij u, opdat uwe blijdschap vervuld zij.
5 En dit is de verkondiging die wij van hem gehoord hebben en wij u verkondigen, dat God een licht is en gansch geene duisternis in Hem is.
6 Indien wij zeggen dat wij gemeenschap met Hem hebben, en wij in de duisternis wandelen, zoo liegen wij en doen de waarheid niet;

7 maar indien wij in het licht
wandelen, gelijk Hij in het licht
is, zoo hebben wij gemeenschap
met elkander, en het bloed van
Jezus Christus zijnen Zoon reinigt
ons van alle zonde.
8 Indien wij zeggen dat wij
geene zonde hebben, zoo verlei-
den wij onszelven, en de waar-
heid is in ons niet.
9 Indien wij onze zonden belij-
den, Hij is getrouw en rechtvaar-
dig, dat Hij ons de zonden vergeve
en ons reinige van alle ongerech-
tigheid.
10 Indien wij zeggen dat wij
niet gezondigd hebben, zoo maken
wij Hem tot een leugenaar, en
zijn Woord is niet in ons.

HOOFDSTUK 2.

MIJNE kinderkens, ik schrijf
u deze dingen opdat gij niet zon-
digt. En indien iemand gezondigd
heeft, wij hebben eenen Voorspraak
bij den Vader, Jezus Christus den
rechtvaardige.
2 En hij is eene verzoening
voor onze zonden, en niet alleen
voor de onze, maar ook voor *de*
zonden der geheele wereld.
3 En hieraan kennen wij dat
wij hem gekend hebben, zoo wij
zijne geboden bewaren.
4 Die daar zegt: Ik ken hem,
en zijne geboden niet bewaart,
die is een leugenaar, en in dien
is de waarheid niet;
5 maar zoo wie zijn woord be-
waart, in dien is waarlijk de lief-
de Gods volmaakt geworden. Hier-
aan kennen wij dat wij in hem zijn.
6 Die zegt dat hij in hem blijft,
die moet ook zelf alzóó wandelen
gelijk hij gewandeld heeft.
7 Broeders, ik schrijf u geen
nieuw gebod, maar een oud ge-
bod, dat gij van den beginne ge-
had hebt. Dit oude gebod is het
woord dat gij van den beginne ge-
hoord hebt.
8 Wederom schrijf ik u een
nieuw gebod: hetgeen waarachtig
is in hem, zij ook in u *waarach-*
tig; want de duisternis gaat voor-
bij, en het waarachtige licht schijnt
nu.
9 Die zegt dat hij in het licht
is, en zijnen broeder haat, die is
in de duisternis tot nog toe.
10 Die zijnen broeder liefheeft,
blijft in het licht, en geene erger-
nis is in hem;
11 maar die zijnen broeder haat,
is in de duisternis en wandelt in
de duisternis, en weet niet waar
hij henengaat; want de duisternis
heeft zijne oogen verblind.
12 Ik schrijf u, kinderkens,
want de zonden zijn u vergeven
om zijns naams wil.
13 Ik schrijf u, vaders, want
gij hebt *hem* gekend die van den
beginne is. Ik schrijf u, jongelin-
gen, want gij hebt den booze
overwonnen. Ik schrijf u, kinde-
ren, want gij hebt den Vader ge-
kend.
14 Ik heb u geschreven, vaders,
want gij hebt *hem* gekend die van
den beginne is. Ik heb u geschre-
ven, jongelingen, want gij zijt
sterk, en het Woord Gods blijft
in u, en gij hebt den booze over-
wonnen.
15 Hebt de wereld niet lief, noch
hetgeen in de wereld is: zoo iemand
de wereld liefheeft, de liefde des
Vaders is niet in hem.
16 Want al wat in de wereld

is, *namelijk* de begeerlijkheid des vleesches en de begeerlijkheid der oogen en de grootschheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld.

17 En de wereld gaat voorbij en hare begeerlijkheid, maar die den wil Gods doet, blijft in der eeuwigheid.

18 Kinderkens, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt dat de Antichrist komt, *zoo* zijn ook nu velé Antichristen geworden; waaruit wij kennen dat het de laatste ure is.

19 Zij zijn uit ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet; want indien zij uit ons geweest waren, zoo zouden zij met ons gebleven zijn; maar *dit is geschied* opdat ze zouden openbaar worden dat ze niet allen uit ons zijn.

20 Doch gij hebt de zalving van den Heilige, en gij weet alle dingen.

21 Ik heb u niet geschreven omdat gij de waarheid niet weet, maar omdat gij die weet, en omdat geen leugen uit de waarheid is.

22 Wie is de leugenaar, dan die loochent dat Jezus is de Christus? Deze is de Antichrist, die den Vader en den Zoon loochent.

23 Een iegelijk die den Zoon loochent, heeft ook den Vader niet.

24 Hetgeen gijlieden dan van den beginne gehoord hebt, dat blijve in u. Indien in u blijft wat gij van den beginne gehoord hebt, zoo zult gij ook in den Zoon en in den Vader blijven.

25 En dit is de belofte die hij ons beloofd heeft, *namelijk* het eeuwige leven.

26 Dit heb ik u geschreven van degenen die u verleiden.

27 En de zalving die gijlieden van hem ontvangen hebt, blijft in u, en gij hebt niet van noode dat iemand u leere; maar gelijk deze zalving u leert van alle dingen, *zoo* is zij ook waarachtig en is geen leugen; en gelijk zij u geleerd heeft, *zoo* zult gij in hem blijven.

28 En nu, kinderkens, blijft in hem, opdat wanneer hij zal geopenbaard zijn, wij vrijmoedigheid hebben, en wij van hem niet beschaamd gemaakt worden in zijne toekomst.

29 Indien gij weet dat Hij rechtvaardig is, zoo weet gij dat een iegelijk die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.

HOOFDSTUK 3.

ZIET hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft, *namelijk* dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden. Daarom kent ons de wereld niet, omdat zij Hem niet kent.

2 Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen; maar wij weten dat, als *hij* zal geopenbaard zijn, wij hem gelijk zullen wezen; want wij zullen hem zien gelijk hij is.

3 En een iegelijk die deze hope op hem heeft, die reinigt zichzelven, gelijk hij rein is.

4 Een iegelijk die de zonde doet, die doet ook de ongerechtigheid; want de zonde is de ongerechtigheid.

5 En gij weet dat hij geopenbaard is, opdat hij onze zonden zoude wegnemen; en geen zonde is in hem.

6 Een iegelijk die in hem blijft, die zondigt niet; een iegelijk die zondigt, die heeft hem niet gezien en heeft hem niet gekend.

7 Kinderkens, dat u niemand verleide. Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, gelijk híj rechtvaardig is.

8 Die de zonde doet, is uit den duivel, want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon Gods geopenbaard, opdat hij de werken des duivels verbreken zoude.

9 Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet; want zijn zaad blijft in hem, en hij kan niet zondigen; want hij is uit God geboren.

10 Hierin zijn de kinderen Gods en de kinderen des duivels openbaar. Een iegelijk die de rechtvaardigheid niet doet, die is niet uit God, en die zijnen broeder niet liefheeft.

11 Want dit is de verkondiging die gij van den beginne gehoord hebt, dat wij elkander zouden liefhebben.

12 Niet gelijk Kain, *die* uit den booze was en zijnen broeder doodsloeg; en om wat oorzaak sloeg hij hem dood? Omdat zijne werken boos waren, en *die* zijns broeders rechtvaardig.

13 Verwondert u niet, mijne broeders, zoo u de wereld haat.

14 Wíj weten dat wij overgegaan zijn uit den dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben. Die *zijnen* broeder niet liefheeft, blijft in den dood.

15 Een iegelijk die zijnen broeder haat, is een doodslager; en gij weet dat geen doodslager het eeuwige leven heeft in zich blijvende.

16 Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat hij zijn leven voor ons gesteld heeft; en wíj zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen.

17 Zoo wie nu het goed der wereld heeft, en ziet zijnen broeder gebrek hebben, en sluit zijn hart toe voor hem, hoe blijft de liefde Gods in hem?

18 Mijne kinderkens, laat ons niet liefhebben met het woord noch met de tong, maar met de daad en waarheid.

19 En hieraan kennen wij dat wij uit de waarheid zijn, en wij zullen onze harten verzekeren voor Hem.

20 Want indien ons hart *ons* veroordeelt, God is meerder dan ons hart, en Hij kent alle dingen.

21 Geliefden, indien ons hart ons niet veroordeelt, zoo hebben wij vrijmoedigheid tot God,

22 en zoo wat wij bidden, ontvangen wij van Hem, dewijl wij zijne geboden bewaren en doen hetgeen behaaglijk is voor Hem.

23 En dit is zijn gebod dat wij gelooven in den naam zijns Zoons Jezus Christus, en elkander liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft.

24 En die zijne geboden bewaart, blijft in Hem, en Hij in denzelven. En hieraan kennen wij dat Hij in ons blijft, *namelijk* uit den Geest dien Hij ons gegeven heeft.

HOOFDSTUK 4.

GELIEFDEN, gelooft niet eenen iegelijken geest, maar beproeft de

geesten of zij uit God zijn; want vele valsche profeten zijn uitgegaan in de wereld.

2 Hieraan kent gij den Geest Gods: alle geest die belijdt dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God;

3 en alle geest die niet belijdt dat Jezus Christus in het vleesch gekomen is, die is uit God niet; maar dit is *de geest* van den Antichrist, welke *geest* gij gehoord hebt dat komen zal, en is nu alreede in de wereld.

4 Kinderkens, gíj zijt uit God, en hebt hen overwonnen; want Hij is meerder die in ú is, dan die in de wereld is.

5 Zíj zijn uit de wereld: daarom spreken zij uit de wereld, en de wereld hoort hen.

6 Wíj zijn uit God. Die God kent, hoort ons; die uit God niet is, hoort ons niet. Hieruit kennen wij den geest der waarheid en den geest der dwaling.

7 Geliefden, laat ons elkander liefhebben, want de liefde is uit God; en een iegelijk die liefheeft, is uit God geboren en kent God.

8 Die niet liefheeft, die heeft God niet gekend, want God is liefde.

9 Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God zijn eeniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door hem.

10 Hierin is de liefde, niet dat wíj God liefgehad hebben, maar dat Híj ons lief heeft gehad, en zijnen Zoon gezonden heeft *tot* eene verzoening voor onze zonden.

11 Geliefden, indien God ons alzóó lief heeft gehad, zoo zijn ook wij schuldig elkander lief te hebben.

12 Niemand heeft ooit God aanschouwd: indien wij elkander liefhebben, zoo blijft God in ons, en zijne liefde is in ons volmaakt.

13 Hieraan kennen wij dat wij in Hem blijven, en Híj in ons, omdat Hij ons van zijnen Geest gegeven heeft.

14 En wíj hebben het aanschouwd en getuigen, dat de Vader *zijnen* Zoon gezonden heeft *tot* eenen Zaligmaker der wereld.

15 Zoo wie beleden zal hebben dat Jezus de Zoon Gods is, God blijft in hem en hij in God.

16 En wíj hebben gekend en geloofd de liefde die God tot ons heeft. God is liefde, en die in de liefde blijft, die blijft in God en God in hem.

17 Hierin is de liefde bij ons volmaakt, opdat wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, *namelijk* dat gelijk Híj is, wij óók zijn in deze wereld.

18 Daar is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees buiten; want de vrees heeft pijn, *en* die vreest, is niet volmaakt in de liefde.

19 Wíj hebben Hem lief, omdat Híj ons eerst liefgehad heeft.

20 Indien iemand zegt: Ik heb God lief, en zijnen broeder haat, die is een leugenaar; want die zijnen broeder niet liefheeft dien hij gezien heeft, hoe kan hij God liefhebben dien hij niet gezien heeft?

21 En dit gebod hebben wij van Hem, *namelijk* dat die God liefheeft, ook zijnen broeder liefhebbe.

HOOFDSTUK 5.

EEN iegelijk die gelooft dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren; en een iegelijk die liefheeft dengenen die geboren heeft, die heeft ook lief dengenen die uit Hem geboren is.

2 Hieraan kennen wij dat wij de kinderen Gods liefhebben, wanneer wij God liefhebben en zijne geboden bewaren.

3 Want dit is de liefde Gods, dat wij zijne geboden bewaren. En zijne geboden zijn niet zwaar.

4 Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwint, *namelijk* ons geloof.

5 Wie is het die de wereld overwint, dan die gelooft dat Jezus is de Zoon Gods?

6 Déze is het die gekomen is door water en bloed, *namelijk* Jezus de Christus: niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het die getuigt, dat de Geest de waarheid is.

7 Want drie zijn er die getuigen in den hemel: de Vader, het Woord, en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.

8 En drie zijn er die getuigen op de aarde: de Geest, en het water, en het bloed; en die drie zijn tot één.

9 Indien wij de getuigenis der menschen aannemen, de getuigenis Gods is meerder; want dit is de getuigenis Gods, welke Hij van zijnen Zoon getuigd heeft.

10 Die in den Zoon Gods gelooft, heeft de getuigenis in zichzelven; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis die God getuigd heeft van zijnen Zoon.

11 En dit is de getuigenis, *namelijk* dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft; en dit leven is in zijnen Zoon.

12 Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon Gods niet heeft, die heeft het leven niet.

13 Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den naam des Zoons Gods, opdat gij weet dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den naam des Zoons Gods.

14 En dit is de vrijmoedigheid die wij tot Hem hebben, dat zoo wij iets bidden naar zijnen wil, Hij ons verhoort.

15 En indien wij weten dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, zoo weten wij dat wij de beden verkrijgen die wij van Hem gebeden hebben.

16 Indien iemand zijnen broeder ziet zondigen eene zonde niet tot den dood, die zal *God* bidden, en Hij zal hem het leven geven, dengenen, *zeg ik*, die zondigen niet tot den dood. Daar is eene zonde tot den dood: voor díe *zonde* zeg ik niet dat hij zal bidden.

17 Alle ongerechtigheid is zonde, en daar is zonde niet tot den dood.

18 Wij weten, dat een iegelijk die uit God geboren is, niet zondigt; maar die uit God geboren is, bewaart zichzelven, en de booze vat hem niet.

19 Wij weten dat wij uit God zijn, en dat de geheele wereld ligt in het booze.

20 Doch wij weten dat de Zoon
Gods gekomen is, en ons het
verstand gegeven heeft dat wij den
Waarachtige kennen; en wij zijn
in den Waarachtige, *namelijk* in
zijnen Zoon Jezus Christus. Déze
is de waarachtige God en het
eeuwige leven.
21 Kinderkens, bewaart uzelven
van de afgoden. Amen.

DE TWEEDE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

DE Ouderling aan de uitver-
korene vrouw en aan hare kin-
deren, die ik in waarheid liefheb,
en niet alleen ik, maar ook allen
die de waarheid gekend hebben,
2 om der waarheid wil die in
ons blijft, en met ons zal zijn in
der eeuwigheid:
3 genade, barmhartigheid, vre-
de zij met ulieden van God den
Vader en van den Heere Jezus
Christus, den Zoon des Vaders,
in waarheid en liefde.
4 Ik ben zeer verblijd geweest,
dat ik van uwe kinderen gevon-
den heb, die in de waarheid wan-
delen, gelijk wij een gebod ont-
vangen hebben van den Vader.
5 En nu bid ik u, *uitverkorene*
vrouw, niet als u schrijvende een
nieuw gebod, maar hetgeen wij
gehad hebben van den beginne, *na-
melijk* dat wij elkander liefhebben.
6 En dit is de liefde, dat wij
wandelen naar zijne geboden. Dit
is het gebod, gelijk gijlieden van
den beginne gehoord hebt, dat gij
in hetzelve zoudt wandelen.
7 Want daar zijn vele verlei-
ders in de wereld gekomen, die
niet belijden dat Jezus Christus in
het vleesch gekomen is. Déze is
de verleider en de Antichrist.
8 Ziet toe voor uzelven dat wij
niet verliezen hetgeen wij gear-
beid hebben, maar een vol loon
mogen ontvangen.
9 Een iegelijk die overtreedt en
niet blijft in de leer van Christus,
die heeft God niet; die in de leer
van Christus blijft, déze heeft
beiden den Vader en den Zoon.
10 Indien iemand tot ulieden
komt en deze leer niet brengt,
ontvangt hem niet in huis, en
zegt tot hem niet: Wees gegroet.
11 Want die tot hem zegt:
Wees gegroet, die heeft gemeen-
schap aan zijne booze werken.
12 Ik heb veel aan ulieden te
schrijven, doch ik heb niet gewild
door papier en inkt; maar ik hoop
tot ulieden te komen en mond
tot mond *met u* te spreken, opdat
onze blijdschap volkomen moge zijn.
13 U groeten de kinderen van
uwe zuster de uitverkorene. Amen.

DE DERDE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JOHANNES.

DE Ouderling aan den gelief-
den Gajus, welken ik in waarheid
liefheb.
2 Geliefde, vóór alle dingen
wensch ik dat gij welvaart en ge-
zond zijt, gelijk uwe ziel welvaart.
3 Want ik ben zeer verblijd
geweest, als de broeders kwamen
en getuigden van uwe waarheid,
gelijk gij in de waarheid wandelt.
4 Ik heb geen meerdere blijd-
schap dan hierin, dat ik hoor dat
mijne kinderen in de waarheid
wandelen.
5 Geliefde, gij doet trouwelijk
in al hetgeen gij doet aan de broe-
deren en aan de vreemdelingen,
6 die getuigd hebben van uwe
liefde, in de tegenwoordigheid der
gemeente; welken indien gij geleide
doet, gelijk het Gode waardig is,
zoo zult gij wèl doen.
7 Want zij zijn voor zijnen naam
uitgegaan, niets nemende van de
heidenen.
8 Wij dan zijn schuldig de zoo-
danigen te ontvangen, opdat wij
medearbeiders der waarheid mo-
gen worden.
9 Ik heb aan de gemeente ge-
schreven; maar Diótrefes, die on-
der hen zoekt de eerste te zijn,
neemt ons niet aan.
10 Daarom, indien ik kom, zoo
zal ik in gedachtenis brengen zij-
ne werken die hij doet, met booze
woorden snaterende tegen ons; en
hiermede niet vergenoegd zijnde,
zoo ontvangt hijzelf de broeders
niet, en verhindert degenen die
het willen *doen*, en werpt ze uit
de gemeente.
11 Geliefde, volg het kwade
niet na, maar het goede. Die goed
doet, is uit God, maar die kwaad
doet, heeft God niet gezien.
12 Aan Demetrius wordt getui-
genis gegeven van allen, en van
de waarheid zelve; en wij getui-
gen óók, en gij weet dat onze
getuigenis waarachtig is.
13 Ik had veel te schrijven, maar
ik wil u niet schrijven met inkt en
pen;
14 maar ik hoop u haast te zien,
en wij zullen mond tot mond spre-
ken.
15 Vrede zij u. De vrienden groe-
ten u. Groet de vrienden met name.

DE ALGEMEENE BRIEF

VAN DEN

APOSTEL JUDAS.

JUDAS, een dienstknecht van
Jezus Christus, en broeder van
Jacobus, aan de geroepenen die
door God den Vader geheiligd zijn,
en *door* Jezus Christus bewaard:
2 barmhartigheid en vrede en
liefde zij *u* vermenigvuldigd.
3 Geliefden, alzoo ik alle naarstigheid
doe om u te schrijven
van de gemeene zaligheid, zoo heb
ik noodzaak gehad aan u te schrijven,
en *u* te vermanen dat gij
strijdt voor het geloof, dat eenmaal
den heiligen overgeleverd is.
4 Want daar zijn sommige menschen
ingeslopen, die eertijds tot
dit oordeel te voren opgeschreven
zijn, goddeloozen, die de genade
onzes Gods veranderen in ontuchtigheid,
en den éénigen Heerscher,
God, en onzen Heere Jezus Christus
verloochenen.
5 Maar ik wil u indachtig maken,
als die dit eenmaal weet,
dat de Heere het volk uit Egypteland
verlost hebbende, wederom
degenen die niet geloofden, verdorven
heeft.
6 En de Engelen die hun beginsel
niet bewaard hebben, maar
hunne eigene woonstede verlaten
hebben, heeft Hij tot het oordeel
des grooten dags met eeuwige
banden onder de duisternis bewaard:
7 gelijk Sodom en Gomorra en
de steden rondom dezelve, die op
gelijke wijze als dezen gehoereerd
hebben, en ander vleesch zijn nagegaan,
tot een exempel voorgesteld
zijn, dragende de straf des
eeuwigen vuurs.
8 Desgelijks evenwel ook dezen,
in slaap gebracht zijnde, verontreinigen
het vleesch, en verwerpen
de heerschappij, en lasteren
de heerlijkheden.
9 Maar Michaël de Archangel,
toen hij met den duivel twistte,
en handelde van het lichaam van
Mozes, durfde geen oordeel van
lastering tegen *hem* voorbrengen,
maar zeide: De Heere bestraffe u.
10 Maar dezen hetgeen zij niet
weten, dat lasteren zij; en hetgeen
zij natuurlijk, als de onredelijke
dieren, weten, in hetzelve verderven
zij zich.
11 Wee hun; want zij zijn den
weg Kaïns ingegaan, en door de
verleiding van het loon Bileams
zijn zij henengestort, en zijn
door de tegenspreking Korachs
vergaan.
12 Dezen zijn vlekken in de liefdemaaltijden,
en als zij met u ter
maaltijd zijn, weiden zij zichzelven

zonder vrees; zij zijn waterlooze
wolken, die van de winden om-
gedreven worden; zij zijn als boo-
men in het afgaan van den herfst,
onvruchtbaar, tweemaal verstor-
ven, *en* ontworteld;
13 wilde baren der zee, hunne
eigene schande opschuimende;
dwalende sterren, denwelken de
donkerheid der duisternis in der
eeuwigheid bewaard wordt.
14 En van dezen heeft ook He-
noch, de zevende van Adam, ge-
profeteerd, zeggende: Zie, de
Heere is gekomen met zijne vele
duizenden heiligen,
15 om gericht te houden tegen
allen, en te straffen alle godde-
loozen onder hen, vanwege alle
hunne goddelooze werken die zij
goddelooslijk gedaan hebben, en
vanwege alle de harde *woorden*
die de goddelooze zondaars tegen
Hem gesproken hebben.
16 Dezen zijn murmureerders,
klagers over hunnen staat, wan-
delende naar hunne begeerlijkhe-
den, en hun mond spreekt zeer
opgeblazene dingen, zich verwon-
derende over de personen om des
voordeels wil.
17 Maar, geliefden, gedenkt gij
der woorden die voorzegd zijn van
de Apostelen onzes Heeren Jezus
Christus:
18 dat zij u gezegd hebben,
dat er in den laatsten tijd spotters
zullen zijn, die naar hunne god-
delooze begeerlijkheden wandelen
zullen.
19 Dezen zijn het die zichzelven
afscheiden, natuurlijke *menschen*,
den Geest niet hebbende.
20 Maar, geliefden, bouwt gij
uzelven op uw allerheiligst geloof,
biddende in den Heiligen Geest;
21 bewaart uzelven in de liefde
Gods, verwachtende de barmhar-
tigheid onzes Heeren Jezus Chris-
tus ten eeuwigen leven.
22 En ontfermt u wel over eeni-
gen, onderscheid makende;
23 maar behoudt anderen door
vrees, en grijpt ze uit het vuur;
en haat ook den rok die van het
vleesch bevlekt is.
24 Hem nu die machtig is u
van struikelen te bewaren, en on-
straffelijk te stellen voor zijne heer-
lijkheid in vreugde,
25 den alleenwijzen God, onzen
Zaligmaker, zij heerlijkheid en ma-
jesteit, kracht en macht, beide nu
en in alle eeuwigheid. Amen.

DE OPENBARING

VAN

JOHANNES.

HOOFDSTUK 1.

DE openbaring van Jezus Chris-
tus, die God hem gegeven heeft,
om zijnen dienstknechten te toonen
de dingen die haast geschieden
moeten, en die hij door zijnen
Engel gezonden en zijnen dienst-
knecht Johannes te kennen gege-
ven heeft:
2 dewelke het Woord Gods be-
tuigd heeft, en de getuigenis van
Jezus Christus, en al wat hij ge-
zien heeft.
3 Zalig is hij die leest, en zijn
zij die hooren de woorden dezer
profetie, en die bewaren hetgeen
in dezelve geschreven is; want de
tijd is nabij.
4 Johannes aan de zeven ge-
meenten die in Azië zijn: genade
zij u en vrede van Hem die is,
en die was, en die komen zal,
en van de zeven Geesten die vóór
zijnen troon zijn,
5 en van Jezus Christus, die de
getrouwe Getuige is, de eerstge-
borene uit de dooden, en de
Overste van de Koningen der
aarde. Hem die ons heeft liefge-
had en ons van onze zonden ge-
wasschen heeft in zijn bloed,
6 en die ons gemaakt heeft tot
Koningen en Priesters Gode en
zijnen Vader, hem, *zeg ik*, zij de
heerlijkheid en de kracht in alle
eeuwigheid. Amen.
7 Zie, hij komt met de wolken,
en alle oog zal hem zien, ook
degenen die hem doorstoken heb-
ben; en alle geslachten der aarde
zullen over hem rouw bedrijven;
ja, amen.
8 Ik ben de Alpha en de Omega,
het begin en het einde, zegt de
Heere, die is, en die was, en die
komen zal, de Almachtige.
9 Ik, Johannes, die ook uw
broeder ben en medegenoot in de
verdrukking en in het Koninkrijk
en *in* de lijdzaamheid van Jezus
Christus, was op het eiland ge-
naamd Patmos, om het Woord
Gods en om de getuigenis van
Jezus Christus.
10 *En* ik was in den geest op
den dag des Heeren, en ik hoorde
achter mij eene groote stem als
van eene bazuin,
11 zeggende: Ik ben de Alpha en
de Omega, de eerste en de laatste;
en: Hetgeen gij ziet, schrijf dat
in een boek, en zend het aan de
zeven gemeenten die in Azië zijn,
namelijk naar Éfeze, en naar Smyr-
na, en naar Pérgamus, en naar
Thyatíra, en naar Sardes, en naar
Filadelfia, en naar Laodicéa.

12 En ik keerde mij om, om
te zien de stem, die met mij ge-
sproken had; en mij omgekeerd
hebbende, zag ik zeven gouden
kandelaren,
13 en in het midden van de
zeven kandelaren eenen, den Zoon
des menschen gelijk zijnde, bekleed
met een lang kleed tot de voeten,
en omgord aan de borsten met
eenen gouden gordel;
14 en zijn hoofd en haar was
wit gelijk als witte wol, gelijk
sneeuw, en zijne oogen gelijk eene
vlam vuurs;
15 en zijne voeten waren blin-
kend koper gelijk, en gloeiden als
in eenen oven; en zijne stem *was*
als eene stem van vele wateren.
16 En hij had zeven sterren in
zijne rechterhand; en uit zijnen
mond ging een tweesnijdend scherp
zwaard; en zijn aangezicht was
gelijk de zon schijnt in hare
kracht.
17 En toen ik hem zag, viel ik
als dood aan zijne voeten; en hij
leide zijne rechterhand op mij,
zeggende tot mij: Vrees niet; ik
ben de eerste en de laatste,
18 en die leef, en ik ben dood
geweest; en zie, ik ben levend in
alle eeuwigheid. Amen. En ik heb
de sleutels der hel en des doods.
19 Schrijf hetgeen gij gezien
hebt, en hetgeen is en hetgeen
geschieden zal na dezen:
20 de verborgenheid der zeven
sterren die gij gezien hebt in
mijne rechter*hand*, en de zeven
gouden kandelaren. De zeven ster-
ren zijn de Engelen der zeven ge-
meenten, en de zeven kandelaren,
die gij gezien hebt, zijn de zeven
gemeenten.

HOOFDSTUK 2.

SCHRIJF aan den Engel der
gemeente van Éfeze: Dit zegt hij
die de zeven sterren in zijne rech-
ter*hand* houdt, die in het midden
der zeven gouden kandelaren wan-
delt:
2 Ik weet uwe werken, en uwen
arbeid, en uwe lijdzaamheid, en
dat gij de kwaden niet kunt ver-
dragen, en *dat* gij beproefd hebt
degenen die voorgeven, dat zij
Apostelen zijn, en zij zijn het
niet, en hebt ze leugenaars be-
vonden;
3 en gij hebt verdragen en hebt
geduld, en gij hebt om mijns
naams wil gearbeid, en zijt niet
moede geworden.
4 Maar ik heb tegen u, dat gij
uwe eerste liefde hebt verlaten.
5 Gedenk dan waarvan gij uit-
gevallen zijt, en bekeer u, en doe
de eerste werken; en zoo niet,
ik zal u haastelijk *bij*komen, en
zal uwen kandelaar van zijne plaats
weren, indien gij u niet bekeert.
6 Maar dit hebt gij, dat gij de
werken der Nicolaïeten haat, welke
ik óók haat.
7 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt. Die overwint, ik zal hem
geven te eten van den boom des
levens, die in het midden van het
Paradijs Gods is.
8 En schrijf aan den Engel der
gemeente van die van Smyrna:
Dit zegt de eerste en de laatste,
die dood geweest is en *weder* le-
vend is geworden:
9 Ik weet uwe werken, en ver-
drukking, en armoede (doch gij
zijt rijk), en de lastering derge-

nen die zeggen dat ze Joden zijn
en zijn het niet, maar zijn eene
Synagoge des satans.
10 Vrees geen der dingen die
gij lijden zult. Zie, de duivel zal
eenigen van ulieden in de gevan-
genis werpen, opdat gij verzocht
wordt, en gij zult eene verdruk-
king hebben van tien dagen. Wees
getrouw tot den dood, en ik zal
u geven de kroon des levens.
11 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt. Die overwint, zal van den
tweeden dood niet beschadigd
worden.
12 En schrijf aan den Engel
der gemeente die in Pérgamus
is: Dit zegt hij die het tweesnij-
dend scherp zwaard heeft:
13 Ik weet uwe werken, en
waar gij woont, *namelijk* waar de
troon des satans is; en gij houdt
mijnen naam, en hebt mijn geloof
niet verloochend, ook in die da-
gen, in welke Ántipas mijn ge-
trouwe getuige was, welke gedood
is bij ulieden waar de satan woont.
14 Maar ik heb *eenige* weinige
dingen tegen u, dat gij aldaar
hebt die de leering Bileams hou-
den, die Balak leerde den kinde-
ren Israëls een aanstoot voor te
werpen, opdat ze zouden afgoden-
offer eten en hoereeren.
15 Alzóó hebt ook gij die de
leering der Nicolaïeten houden,
hetwelk ik haat.
16 Bekeer u; en zoo niet, ik
zal u haastelijk *bij*komen, en zal
tegen hen krijg voeren met het
zwaard mijns monds.
17 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt. Die overwint, ik zal hem
geven te eten van het manna dat
verborgen is, en ik zal hem geven
eenen witten keursteen, en op
den keursteen eenen nieuwen naam
geschreven, welken niemand kent
dan die hem ontvangt.
18 En schrijf aan den Engel
der gemeente te Thyatíra: Dit
zegt de Zoon Gods, die zijne oogen
heeft als eene vlam vuurs; en
zijne voeten zijn blinkend koper
gelijk:
19 Ik weet uwe werken, en
liefde, en dienst, en geloof, en
uwe lijdzaamheid, en uwe werken,
en *dat* de laatste meer *zijn* dan
de eerste.
20 Maar ik heb *eenige* weinige
dingen tegen u, dat gij de vrouw
Jézabel, die zichzelve zegt eene
profetes te zijn, laat leeren en
mijne dienstknechten verleiden dat
ze hoereeren en afgodenoffer eten.
21 En ik heb haar tijd gegeven,
opdat zij zich zoude bekeeren van
hare hoererij, en zij heeft zich
niet bekeerd.
22 Zie, ik werp haar te bed,
en die met haar overspel bedrij-
ven, in groote verdrukking, zoo
zij zich niet bekeeren van hunne
werken.
23 En hare kinderen zal ik door
den dood ombrengen, en alle ge-
meenten zullen weten, dat ik het
ben die nieren en harten onder-
zoek. En ik zal ulieden geven
een iegelijk naar uwe werken.
24 Doch ik zeg tot ulieden, en
tot de anderen die te Thyatíra
zijn, zoovelen als er deze leer niet
hebben, en die de diepten des
satans niet gekend hebben, gelijk
zij zeggen: Ik zal u geenen an-
deren last opleggen,

25 Maar hetgeen gij hebt, houdt
dat totdat ik zal komen.
26 En die overwint en die mijne
werken tot den einde toe bewaart,
ik zal hem macht geven over de
heidenen;
27 en hij zal ze hoeden met
eenen ijzeren staf; zij zullen als pot-
tenbakkersvaten vermorzeld wor-
den, gelijk ook ik van mijnen
Vader ontvangen heb.
28 En ik zal hem de morgen-
ster geven.
29 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt.

HOOFDSTUK 3.

EN schrijf aan den Engel der
gemeente die te Sardes is: Dit
zegt die de zeven Geesten Gods
heeft, en de zeven sterren: Ik
weet uwe werken, dat gij den
naam hebt dat gij leeft, en gij
zijt dood.
2 Wees wakende, en versterk
het overige dat sterven zoude;
want ik heb uwe werken niet vol
gevonden voor God.
3 Gedenk dan, hoe gij het ont-
vangen en gehoord hebt, en be-
waar het, en bekeer u. Indien gij
dan niet waakt, zoo zal ik over
u komen als een dief, en gij zult
niet weten op wat ure ik over u
komen zal.
4 Doch gij hebt *eenige* weinige
namen ook te Sardes, die hunne
kleederen niet bevlekt hebben, en
zij zullen met mij wandelen in
witte *kleederen*, overmits zij het
waardig zijn.
5 Die overwint, die zal bekleed
worden met witte kleederen; en
ik zal zijnen naam geenszins uit-
doen uit het boek des levens, en
ik zal zijnen naam belijden voor
mijnen Vader en voor zijne En-
gelen.
6 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten zegt.
7 En schrijf aan den Engel der
gemeente die in Filadelfia is: Dit
zegt de Heilige, de Waarachtige,
die den sleutel Davids heeft, die
opent en niemand sluit, en hij
sluit en niemand opent:
8 Ik weet uwe werken; zie, ik
heb eene geopende deur voor u
gegeven, en niemand kan die
sluiten; want gij hebt kleine kracht,
en gij hebt mijn Woord bewaard
en hebt mijnen naam niet ver-
loochend.
9 Zie, ik geef *u eenigen* uit de
Synagoge des satans, dergenen die
zeggen dat ze Joden zijn, en zijn
het niet, maar liegen; zie, ik zal
maken dat zij zullen komen en
aanbidden voor uwe voeten, en
bekennen dat ik u liefheb.
10 Omdat gij het woord mijner
lijdzaamheid bewaard hebt, zoo
zal ik ook u bewaren uit de ure
der verzoeking, die over de ge-
heele wereld komen zal, om te
verzoeken die op de aarde wonen.
11 Zie, ik kom haastelijk; houd
wat gij hebt, opdat niemand uwe
kroon neme.
12 Die overwint, ik zal hem
maken tot eenen pilaar in den
Tempel mijns Gods, en hij zal
niet meer daar uitgaan; en ik zal
op hem schrijven den naam mijns
Gods, en den naam van de stad
mijns Gods, *namelijk* van het nieu-
we Jeruzalem dat uit den hemel van
mijnen God afdaalt, en *ook* mijnen
nieuwen naam.

13 Die ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt.
14 En schrijf aan den Engel
van de gemeente der Laodicenzen:
Dit zegt de Amen, de trouwe en
waarachtige Getuige, het Begin
der schepping Gods:
15 Ik weet uwe werken, dat
gij noch koud zijt, noch heet: och
of gij koud waart of heet!
16 Zoo dan omdat gij lauw zijt,
en noch koud, noch heet, ik zal
u uit mijnen mond spuwen.
17 Want gij zegt: Ik ben rijk,
en verrijkt geworden, en heb geens
dings gebrek; en gij weet niet dat
gij zijt ellendig en jammerlijk en
arm en blind en naakt.
18 Ik raad u dat gij van mij
koopt goud, beproefd komende
uit het vuur, opdat gij rijk moogt
worden; en witte kleederen, opdat
gij moogt bekleed worden en de
schande uwer naaktheid niet ge-
openbaard worde; en zalf uwe
oogen met oogenzalf, opdat gij
zien moogt.
19 Zoo wie ik liefheb, die be-
straf en kastijd ik: wees dan ijverig
en bekeer u.
20 Zie, ik sta aan de deur en
ik klop: indien iemand mijne stem
zal hooren en de deur opendoen,
ik zal tot hem inkomen, en ik zal
met hem avondmaal houden, en
hij met mij.
21 Die overwint, ik zal hem
geven met mij te zitten in mijnen
troon, gelijk als ik overwonnen
heb en ben gezeten met mijnen
Vader in zijnen troon.
22 Wie ooren heeft, die hoore
wat de Geest tot de gemeenten
zegt.

HOOFDSTUK 4.

NA dezen zag ik, en zie, eene
deur was geopend in den hemel;
en de eerste stem, die ik gehoord
had als van eene bazuin met mij
sprekende, zeide: Kom hier op,
en ik zal u toonen hetgeen na
dezen geschieden moet.
2 En terstond werd ik in den
geest; en zie, daar was een troon
gezet in den hemel, en daar zat
een op den troon.
3 En die daarop zat, was in
't aanzien den steen jaspis en sar-
dius gelijk; en een regenboog was
rondom den troon, in het aanzien
den *steen* smaragd gelijk.
4 En rondom den troon waren
vier en twintig tronen; en op de
tronen zag ik de vier en twintig
Ouderlingen zittende, bekleed met
witte kleederen, en zij hadden
gouden kronen op hunne hoofden.
5 En van den troon gingen uit
bliksemen en donderslagen en stem-
men; en zeven vurige lampen
waren brandende vóór den troon;
welke zijn de zeven Geesten Gods.
6 En vóór den troon was eene
glazen zee, kristal gelijk. En in
het midden des troons en rondom
den troon vier dieren, zijnde vol
oogen van voren en van achteren.
7 En het eerste dier was eenen
leeuw gelijk, en het tweede dier
een kalf gelijk, en het derde dier
had het aangezicht als een mensch,
en het vierde dier was eenen
vliegenden arend gelijk.
8 En de vier dieren hadden elk
voor zichzelf zes vleugelen rondom,
en waren van binnen vol oogen;
en zij hebben geen rust dag en
nacht, zeggende: Heilig, heilig,

heilig is de Heere God, de Al-
machtige, die was, en die is, en
die komen zal.
9 En wanneer de dieren heer-
lijkheid en eere en dankzegging
gaven Hem die op den troon zat,
die in alle eeuwigheid leeft,
10 zoo vielen de vier en twintig
Ouderlingen voor Hem die op den
troon zat, en aanbaden Hem die
leeft in alle eeuwigheid, en wier-
pen hunne kronen vóór den troon,
zeggende:
11 Gij, Heere, zijt waardig te
ontvangen de heerlijkheid en de
eer en de kracht; want Gíj hebt
alle dingen geschapen, en door
uwen wil zijn zij, en zijn ze ge-
schapen.

HOOFDSTUK 5.

EN ik zag in de rechter*hand*
desgenen die op den troon zat,
een boek, beschreven van binnen
en van buiten, verzegeld met zeven
zegelen.
2 En ik zag eenen sterken Engel,
uitroepende met eene groote stem:
Wie is waardig het boek te openen
en zijne zegelen open te breken?
3 En niemand in den hemel,
noch op de aarde, noch onder de
aarde, kon het boek openen noch
hetzelve *in*zien.
4 En ik weende zeer, dat nie-
mand waardig bevonden was om
dat boek te openen en te lezen,
noch hetzelve *in* te zien.
5 En een van de Ouderlingen
zeide tot mij: Ween niet; zie, de
Leeuw die uit den stam Juda is,
de wortel Davids, heeft overwonnen,
om het boek te openen, en zijne
zeven zegelen open te breken.
6 En ik zag, en zie, in het
midden van den troon en van de
vier dieren en in het midden van
de Ouderlingen een Lam staande
als geslacht, hebbende zeven hoor-
nen en zeven oogen, dewelke zijn
de zeven Geesten Gods, die uitge-
zonden zijn in alle landen.
7 En het kwam, en heeft het
boek genomen uit de rechter*hand*
desgenen die op den troon zat.
8 En als het dat boek genomen
had, vielen de vier dieren en de
vier en twintig Ouderlingen voor
het Lam *neder*, hebbende elk ci-
ters en gouden fiolen, zijnde vol
reukwerk, welke zijn de gebeden
der heiligen.
9 En zij zongen een nieuw lied,
zeggende: Gij zijt waardig het boek
te nemen en zijne zegelen te ope-
nen; want gij zijt geslacht, en
hebt ons Gode gekocht met uw
bloed, uit alle geslacht en taal
en volk en natie;
10 en gij hebt ons onzen God
gemaakt tot Koningen en Prieste-
ren; en wij zullen als Koningen
heerschen op de aarde.
11 En ik zag, en ik hoorde
eene stem veler Engelen rondom
den troon en de dieren en de
Ouderlingen; en hun getal was
tienduizendmaal tienduizenden en
duizendmaal duizenden,
12 zeggende met eene groote
stem: Het Lam dat geslacht is,
is waardig te ontvangen de kracht
en rijkdom en wijsheid en sterkte
en eere en heerlijkheid en dankzeg-
ging.
13 En alle schepsel dat in den
hemel is, en op de aarde, en on-
der de aarde, en die in de zee
zijn, en alles wat in dezelve is,
hoorde ik zeggen: Hem die op den

troon zit en het Lam zij de dank-
zegging en de eere en de heerlijk-
heid en de kracht in alle eeuwig-
heid.
14 En de vier dieren zeiden:
Amen. En de vier en twintig
Ouderlingen vielen *neder* en aan-
baden dengenen die leeft in alle
eeuwigheid.

HOOFDSTUK 6.

EN ik zag, toen het Lam één
van de zegelen geopend had, en
ik hoorde één uit de vier dieren
zeggen, als eene stem van eenen
donderslag: Kom en zie.
2 En ik zag, en zie, een wit
paard, en die daarop zat, had
eenen boog, en hem is eene kroon
gegeven, en hij ging uit, over-
winnende, en opdat hij overwonne.
3 En toen het 't tweede zegel
geopend had, hoorde ik het tweede
dier zeggen: Kom en zie.
4 En een ander paard ging uit,
dat rood was; en dien die daarop
zat, werd *macht* gegeven den vre-
de te nemen van de aarde, en
dat zij elkander zouden dooden;
en hem werd een groot zwaard
gegeven.
5 En toen het 't derde zegel
geopend had, hoorde ik het derde
dier zeggen: Kom en zie. En ik
zag, en zie, een zwart paard, en
die daarop zat, had eene weeg-
schaal in zijne hand.
6 En ik hoorde eene stem in
het midden van de vier dieren,
die zeide: Een maatje tarwe voor
eenen penning, en drie maatjes
gerst voor eenen penning; en be-
schadig de olie en den wijn niet.
7 En toen het 't vierde zegel
geopend had, hoorde ik eene stem
van het vierde dier, die zeide:
Kom en zie.
8 En ik zag, en zie, een vaal
paard, en die daarop zat, zijn
naam was de dood, en de hel
volgde hem na; en hun werd
macht gegeven om te dooden tot
het vierde *deel* der aarde toe, met
zwaard en met honger en met den
dood en door de wilde beesten
der aarde.
9 En toen het 't vijfde zegel
geopend had, zag ik onder het
altaar de zielen dergenen die ge-
dood waren om het Woord Gods
en om de getuigenis die zij had-
den.
10 En zij riepen met groote
stem, zeggende: Hoelang, o hei-
lige en waarachtige Heerscher,
oordeelt en wreekt Gij ons bloed
niet aan degenen die op de aarde
wonen?
11 En aan een iegelijk werden
lange witte kleederen gegeven, en
hun werd gezegd dat zij nog eenen
kleinen tijd rusten zouden, totdat
ook hunne mededienstknechten en
hunne broeders zouden vervuld zijn,
die gedood zouden worden gelijk
als zij.
12 En ik zag, toen het 't zesde
zegel geopend had, en zie, daar
werd eene groote aardbeving; en
de zon werd zwart als een haren
zak, en de maan werd als bloed,
13 en de sterren des hemels
vielen op de aarde, gelijk een vij-
geboom zijne onrijpe vijgen afwerpt,
als hij van eenen grooten wind
geschud wordt.
14 En de hemel is weggeweken
als een boek dat toegerold wordt;
en alle bergen en eilanden zijn be-
wogen uit hunne plaatsen.

15 En de Koningen der aarde,
en de grooten, en de rijken, en
de oversten over duizend, en de
machtigen, en alle dienstknechten,
en alle vrijen, verborgen zichzel-
ven in de spelonken en in de steen-
rotsen der bergen,
16 en zeiden tot de bergen en
tot de steenrotsen: Valt op ons,
en verbergt ons van het aangezicht
desgenen die op den troon zit, en
van den toorn des Lams;
17 want de groote dag zijns
toorns is gekomen, en wie kan
bestaan?

HOOFDSTUK 7.

EN na dezen zag ik vier En-
gelen staan op de vier hoeken der
aarde, houdende de vier winden
der aarde, opdat geen wind zoude
waaien op de aarde, noch op de
zee, noch tegen eenigen boom.
2 En ik zag eenen anderen En-
gel opkomen van den opgang der
zon, hebbende het zegel des leven-
den Gods; en hij riep met eene
groote stem tot de vier Engelen,
welken *macht* gegeven was de aar-
de en de zee te beschadigen,
3 zeggende: Beschadigt de aar-
de niet, noch de zee, noch de
boomen, totdat wij de dienstknech-
ten onzes Gods zullen verzegeld
hebben aan hunne voorhoofden.
4 En ik hoorde het getal der-
genen die verzegeld waren: hon-
derd vier en veertig duizend waren
verzegeld uit alle geslachten der
kinderen Israëls.
5 Uit het geslacht Juda waren
twaalf duizend verzegeld; uit het ge-
slacht Ruben waren twaalf duizend
verzegeld; uit het geslacht Gad wa-
ren twaalf duizend verzegeld;
6 uit het geslacht Aser waren
twaalf duizend verzegeld; uit het
geslacht Náftali waren twaalf dui-
zend verzegeld; uit het geslacht
Manasse waren twaalf duizend ver-
zegeld;
7 uit het geslacht Simeon waren
twaalf duizend verzegeld; uit het
geslacht Levi waren twaalf duizend
verzegeld; uit het geslacht Issa-
schar waren twaalf duizend ver-
zegeld;
8 uit het geslacht Zébulon wa-
ren twaalf duizend verzegeld; uit
het geslacht Jozef waren twaalf
duizend verzegeld; uit het geslacht
Benjamin waren twaalf duizend
verzegeld.
9 Na dezen zag ik, en zie, eene
groote schare, die niemand tellen
kon, uit alle natie en geslachten
en volken en talen, staande vóór
den troon en vóór het Lam, be-
kleed zijnde met lange witte klee-
deren, en palm*takken* waren in
hunne handen.
10 En zij riepen met groote
stem, zeggende: De zaligheid zij
onzen God die op den troon zit,
en het Lam.
11 En alle de Engelen stonden
rondom den troon en *rondom* de
Ouderlingen en de vier dieren,
en vielen voor den troon *neder* op
hun aangezicht, en aanbaden God,
12 zeggende: Amen. De lof en
de heerlijkheid en de wijsheid en
de dankzegging en de eere en de
kracht en de sterkte zij onzen God
in alle eeuwigheid. Amen.
13 En een uit de Ouderlingen
antwoordde, zeggende tot mij:
Dezen die bekleed zijn met de lan-
ge witte kleederen, wie zijn zij en
van waar zijn ze gekomen?

14 En ik sprak tot hem: Heere,
gij weet het. En hij zeide tot mij:
Dezen zijn het die uit de groote
verdrukking komen; en zij hebben
hunne lange kleederen gewasschen,
en hebben hunne lange kleederen
wit gemaakt in het bloed des
Lams.
15 Daarom zijn zij vóór den
troon Gods, en dienen Hem dag
en nacht in zijnen Tempel; en die
op den troon zit, zal hen over-
schaduwen.
16 Zij zullen niet meer honge-
ren en zullen niet meer dorsten,
en de zon zal op hen niet vallen,
noch eenige hitte.
17 Want het Lam dat in 't mid-
den des troons is, zal ze weiden,
en zal hun een Leidsman zijn tot
levende fonteinen der wateren; en
God zal alle tranen van hunne
oogen afwisschen.

HOOFDSTUK 8.

En toen het 't zevende zegel
geopend had, werd daar een stil-
zwijgen in den hemel, omtrent
van een half uur.
2 En ik zag de zeven Engelen
die voor God stonden, en hun
werden zeven bazuinen gegeven.
3 En daar kwam een andere
Engel, en stond aan het altaar,
hebbende een gouden wierookvat;
en hem werd veel reukwerk ge-
geven, opdat hij 't *met* de gebe-
den aller heiligen zoude leggen
op het gouden altaar dat vóór den
troon is.
4 En de rook des reukwerks
met de gebeden der heiligen ging
òp van de hand des Engels voor God.
5 En de Engel nam het wie-
rookvat, en vulde dat met het
vuur des altaars, en wierp het
op de aarde; en daar geschiedden
stemmen en donderslagen en blik-
semen en aardbeving.
6 En de zeven Engelen die de
zeven bazuinen hadden, bereidden
zich om te bazuinen.
7 En de eerste Engel heeft ge-
bazuind, en daar is geworden hagel
en vuur, gemengd met bloed, en
zij zijn op de aarde geworpen; en
het derde *deel* der boomen is ver-
brand, en al het groene gras is
verbrand.
8 En de tweede Engel heeft
gebazuind, en daar werd *iets* als
een groote berg, van vuur bran-
dende, in de zee geworpen; en het
derde *deel* der zee is bloed ge-
worden,
9 en het derde *deel* der schep-
selen in de zee die leven hebben,
is gestorven; en het derde *deel*
der schepen is vergaan.
10 En de derde Engel heeft
gebazuind, en daar is eene groote
ster, brandende als een fakkel,
gevallen uit den hemel, en is ge-
vallen op het derde *deel* der rivieren
en op de fonteinen der wateren.
11 En de naam der ster wordt
genaamd Alsem; en het derde *deel*
der wateren werd tot alsem, en
vele menschen zijn gestorven van
de wateren, want zij waren bitter
geworden.
12 En de vierde Engel heeft
gebazuind, en het derde *deel* der
zon werd geslagen, en het derde
deel der maan, en het derde *deel*
der sterren, opdat het derde *deel*
derzelve zoude verduisterd worden,
en opdat het derde *deel* van den dag
niet zoude lichten, en van den
nacht desgelijks.

13 En ik zag, en ik hoorde
eenen Engel vliegen in het midden
des hemels, zeggende met groote
stem: Wee, wee, wee dengenen
die op de aarde wonen, vanwege
de overige stemmen der bazuin
der drie Engelen die *nog* bazuinen
zullen!

HOOFDSTUK 9.

EN de vijfde Engel heeft ge-
bazuind, en ik zag eene ster, ge-
vallen uit den hemel op de aarde,
en haar werd gegeven de sleutel
van den put des afgronds.
2 En zij heeft den put des af-
gronds geopend; en daar is rook
opgegaan uit den put, als rook
eens grooten ovens; en de zon en
de lucht is verduisterd geworden
van den rook des puts.
3 En uit den rook kwamen
sprinkhanen op de aarde, en hun
werd macht gegeven, gelijk de
schorpioenen der aarde macht
hebben.
4 En hun werd gezegd, dat zij
het gras der aarde niet zouden
beschadigen, noch eenig groen,
noch eenigen boom, dan de men-
schen alléén die het zegel Gods
aan hunne voorhoofden niet heb-
ben.
5 En hun werd *macht* gegeven,
niet dat zij ze zouden dooden,
maar dat zij *van hen* zouden ge-
pijnigd worden vijf maanden; en
hunne pijniging was als de pijni-
ging van een schorpioen wanneer
hij een mensch gestoken heeft.
6 En in die dagen zullen de
menschen den dood zoeken en zul-
len dien niet vinden, en zij zullen
begeeren te sterven, en de dood
zal van hen vlieden.
7 En de gedaanten der sprink-
hanen waren den paarden gelijk
die tot den oorlog bereid zijn; en
op hunne hoofden waren als kro-
nen, het goud gelijk, en hunne
aangezichten als aangezichten van
menschen.
8 En zij hadden haar als haar
der vrouwen; en hunne tanden
waren als *tanden* der leeuwen.
9 En zij hadden borstwapenen
als ijzeren borstwapenen; en het
gedruisch hunner vleugelen was
als een gedruisch der wagenen,
wanneer vele paarden naar den
strijd loopen.
10 En zij hadden staarten, den
schorpioenen gelijk, en daar waren
angels in hunne staarten; en hunne
macht was de menschen te be-
schadigen vijf maanden.
11 En zij hadden over zich tot
eenen Koning den engel des af-
gronds; zijn naam was in 't He-
breeuwsch Abaddon, en in de
Grieksche *taal* had hij den naam
Apollyon.
12 Het éene wee is weggegaan:
zie, daar komen nog twee weeën
na dezen.
13 En de zesde Engel heeft ge-
bazuind, en ik hoorde éene stem
uit de vier hoornen des gouden
altaars dat voor God was,
14 zeggende tot den zesden
Engel die de bazuin had: Ontbind
de vier Engelen die gebonden zijn
bij de groote rivier den Eufraat.
15 En de vier Engelen zijn ont-
bonden geworden, welke bereid
waren tegen de ure en dag en
maand en jaar, opdat zij het derde
deel der menschen zouden dooden.
16 En het getal van de heir-
legers der ruiterij was tweemaal

tienduizenden der tienduizenden;
en ik hoorde hun getal.
17 En ik zag alzóó de paarden
in dit gezicht, en die daarop zaten,
hebbende vurige en hemelsblauwe
en sulfervervige borstwapenen; en
de hoofden der paarden waren als
hoofden van leeuwen, en uit hunne
monden ging uìt vuur en rook en
sulfer.
18 Door deze drie werd het
derde *deel* der menschen gedood,
namelijk door het vuur en door
den rook en door het sulfer dat
uit hunne monden uitging.
19 Want hunne macht is in
hunnen mond en in hunne staar-
ten. Want hunne staarten zijn den
slangen gelijk, en hebben hoofden
en beschadigen met dezelve.
20 En de overige menschen die
niet gedood zijn door deze plagen,
hebben zich niet bekeerd van de
werken hunner handen, dat zij
niet zouden aanbidden de duivelen,
en de gouden en zilveren en ko-
peren en steenen en houten af-
goden, die noch zien kunnen, nòch
hooren, noch wandelen;
21 en zij hebben zich *ook* niet be-
keerd van hunne doodslagen, noch
van hunne venijngevingen, noch
van hunne hoererij, noch van hun-
ne dieverijen.

HOOFDSTUK 10.

EN ik zag eenen anderen ster-
ken Engel, afkomende van den
hemel, die bekleed was met eene
wolk; en een regenboog was boven
zijn hoofd, en zijn aangezicht was
als de zon, en zijne voeten waren
als pilaren van vuur.
2 En hij had in zijne hand een
boeksken dat geopend was; en hij
zette zijnen rechtervoet op de zee,
en den linker op de aarde.
3 En hij riep met eene groote
stem, gelijkerwijs een leeuw brult;
en als hij geroepen had, spraken
de zeven donderslagen hunne
stemmen.
4 En toen de zeven donderslа-
gen hunne stemmen gesproken
hadden, zoo zoude ik ze geschreven
hebben; en ik hoorde eene stem
uit den hemel, die tot mij zeide:
Verzegel hetgeen de zeven don-
derslagen gesproken hebben, en
schrijf dat niet.
5 En de Engel, dien ik zag
staan op de zee en op de aarde,
hief zijne hand òp naar den hemel;
6 en hij zwoer bij dien die leeft
in alle eeuwigheid, die den hemel
geschapen heeft en hetgeen daarin
is, en de aarde en hetgeen daarin
is, en de zee en hetgeen daarin
is, dat er geen tijd meer zal zijn;
7 maar in de dagen der stem
des zevenden Engels, wanneer hij
bazuinen zal, zoo zal de verbor-
genheid Gods vervuld worden,
gelijk Hij zijnen dienstknechten,
den Profeten, verkondigd heeft.
8 En de stem die ik gehoord
had uit den hemel, sprak wederom
met mij en zeide: Ga henen, neem
het boeksken dat geopend *en* in
de hand des Engels is, die op de
zee en op de aarde staat.
9 En ik ging henen tot den
Engel, zeggende tot hem: Geef
mij dat boeksken. En hij zeide tot
mij: Neem dat en eet het op; en
het zal uwen buik bitter maken,
maar in uwen mond zal het zoet
zijn als honig.
10 En ik nam dat boeksken uit
de hand des Engels, en ik at dat

op; en het was in mijnen mond zoet als honig, en als ik het gegeten had, werd mijn buik bitter.
11 En hij zeide tot mij: Gij moet wederom profeteeren voor vele volken en natiën en talen en Koningen.

HOOFDSTUK 11.

En mij werd een rietstok gegeven, eene *meet*roede gelijk; en de Engel stond en zeide: Sta op, en meet den Tempel Gods, en het altaar, en degenen die daarin aanbidden.
2 En laat het voorhof uit, dat van buiten den Tempel is, en meet dat niet; want het is den heidenen gegeven; en zij zullen de heilige stad vertreden twee en veertig maanden.
3 En ik zal mijnen twee getuigen *macht* geven, en zij zullen profeteeren duizend tweehonderd zestig dagen, met zakken bekleed.
4 Dezen zijn de twee olijfboomen en de twee kandelaren, die voor den God der aarde staan.
5 En zoo iemand die wil beschadigen, een vuur zal uit hunnen mond uitgaan en zal hunne vijanden verslinden; en zoo iemand hen wil beschadigen, díe moet alzóó gedood worden.
6 Dezen hebben macht den hemel te sluiten, opdat er geen regen regene in de dagen hunner profeteering; en zij hebben macht over de wateren, om die in bloed te verkeeren, en de aarde te slaan met allerlei plage, zoo menigmaal als zij zullen willen.
7 En als zij hunne getuigenis zullen geëindigd hebben, zal het beest dat uit den afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en het zal ze overwinnen en zal ze dooden.
8 En hunne doode lichamen *zullen liggen* op de straat der groote stad, die geestelijk genoemd wordt Sodom en Egypte, alwaar ook onze Heere gekruist is.
9 En *de menschen* uit de volken en geslachten en talen en natiën zullen hunne doode lichamen zien drie dagen en eenen halven, en zullen niet toelaten dat hunne doode lichamen in graven gelegd worden.
10 En die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen, en zullen vreugde bedrijven, en zullen elkander geschenken zenden, omdat deze twee Profeten degenen die op de aarde wonen, gepijnigd hadden.
11 En na die drie dagen en eenen halven is een geest des levens uit God in hen gegaan; en zij stonden op hunne voeten, en daar is groote vrees gevallen op degenen die hen aanschouwden.
12 En zij hoorden eene groote stem uit den hemel, die tot hen zeide: Komt herwaarts op. En zij voeren òp naar den hemel in de wolk, en hunne vijanden aanschouwden ze.
13 En in die ure geschiedde eene groote aardbeving, en het tiende *deel* der stad is gevallen, en daar zijn in de aardbeving gedood zeven duizend namen van menschen; en de overigen zijn zeer bevreesd geworden en hebben den God des hemels heerlijkheid gegeven.
14 Het tweede wee is weggegaan: zie, het derde wee komt haast.

15 En de zevende Engel heeft gebazuind, en daar geschiedden groote stemmen in den hemel, zeggende: De koninkrijken der wereld zijn geworden van onzen Heere en van zijnen Christus, en Hij zal als Koning heerschen in alle eeuwigheid.

16 En de vier en twintig Ouderlingen, die vóór God zitten op hunne tronen, vielen *neder* op hunne aangezichten en aanbaden God,

17 zeggende: Wij danken U, Heere God almachtig, die is, en die was, en die komen zal, dat Gij uwe groote kracht hebt aangenomen en als Koning hebt geheerscht:

18 en de volkeren waren toornig geworden, en uw toorn is gekomen, en de tijd der dooden om geoordeeld te worden, en om het loon te geven aan uwe dienstknechten de Profeten en de heiligen en degenen die uwen naam vreezen, de kleinen en de grooten, en om te verderven degenen die op de aarde verdierven.

19 En de Tempel Gods in den hemel is geopend geworden, en de Ark zijns verbonds is gezien in zijnen Tempel; en daar werden bliksemen en stemmen en donderslagen en aardbeving en groote hagel.

HOOFDSTUK 12.

En daar werd een groot teeken gezien in den hemel, *namelijk* eene vrouw, bekleed met de zon, en de maan was onder hare voeten, en op haar hoofd eene kroon van twaalf sterren.

2 En zij was zwanger, en riep, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren.

3 En daar werd een ander teeken gezien in den hemel; en zie, daar was een groote roode draak, hebbende zeven hoofden en tien hoornen, en op zijne hoofden zeven koninklijke hoeden.

4 En zijn staart trok het derde *deel* der sterren des hemels, en wierp die op de aarde. En de draak stond vóór de vrouw die baren zoude, opdat hij haar kind zoude verslinden, wanneer zij het zoude gebaard hebben.

5 En zij baarde eenen mannelijken zoon, die alle de heidenen zoude hoeden met eene ijzeren roede; en haar kind werd weggerukt tot God en zijnen troon.

6 En de vrouw vluchtte in de woestijn, alwaar zij eene plaats had, *haar* van God bereid, opdat zij ze aldaar zouden voeden duizend tweehonderd zestig dagen.

7 En daar werd krijg in den hemel: Michaël en zijne Engelen krijgden tegen den draak; en de draak krijgde *óók* en zijne engelen.

8 En zij hebben niets vermocht, en hunne plaats is niet meer gevonden in den hemel.

9 En de groote draak is geworpen, *namelijk* de oude slang, welke genaamd wordt duivel en satan, die de geheele wereld verleidt, hij is, *zeg ik*, geworpen op de aarde, en zijne engelen zijn met hem geworpen.

10 En ik hoorde eene groote stem, zeggende in den hemel: Nu is de zaligheid en de kracht en het Koninkrijk geworden van onzen God, en de macht van zijnen Christus; want de verklager onzer broederen, die hen verklaagde voor onzen God dag en nacht, is nedergeworpen,

11 en zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams en door het woord hunner getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot den dood toe.
12 Hierom bedrijft vreugde, gij hemelen en gij die daarin woont. Wee dengenen die de aarde en de zee bewonen; want de duivel is tot u afgekomen, en heeft grooten toorn, wetende dat hij eenen kleinen tijd heeft.
13 En toen de draak zag dat hij op de aarde geworpen was, zoo heeft hij de vrouw vervolgd die het jongsken gebaard had.
14 En aan de vrouw zijn gegeven twee vleugelen eens grooten arends, opdat zij zoude vliegen in de woestijn, in hare plaats, alwaar zij gevoed wordt eenen tijd en tijden en eenen halven tijd, buiten het gezicht der slang.
15 En de slang wierp uit haren mond achter de vrouw water als eene rivier, opdat zij haar door de rivier zoude doen wegvoeren.
16 En de aarde kwam de vrouw te hulp, en de aarde opende haren mond en verzwolg de rivier, welke de draak uit zijnen mond had geworpen.
17 En de draak vergrimde op de vrouw, en ging henen om krijg te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de geboden Gods bewaren en de getuigenis van Jezus Christus hebben.
18 En ik stond op het zand der zee.

HOOFDSTUK 13.

EN ik zag uit de zee een beest opkomen, hebbende zeven hoofden en tien hoornen; en op zijne hoornen waren tien koninklijke hoeden, en op zijne hoofden was een naam van *gods*lastering.
2 En het beest dat ik zag, was eenen pardel gelijk, en zijne voeten als *de voeten* eens beers, en zijn mond als de mond eens leeuws. En de draak gaf hem zijne kracht en zijnen troon en groote macht.
3 En ik zag één van zijne hoofden als tot den dood gewond, en zijne doodelijke wond werd genezen; en de geheele aarde verwonderde zich achter het beest.
4 En zij aanbaden den draak, die aan het beest macht gegeven had, en zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is aan dit beest gelijk? Wie kan krijg voeren tegen hetzelve?
5 En aan hetzelve werd een mond gegeven om groote dingen en *gods*lasteringen te spreken; en aan hetzelve werd macht gegeven om *zulks* te doen twee en veertig maanden.
6 En het opende zijnen mond tot lastering tegen God, om zijnen naam te lasteren, en zijnen Tabernakel, en die in den hemel wonen.
7 En aan hetzelve werd *macht* gegeven om den heiligen krijg aan te doen, en om die te overwinnen; en aan hetzelve werd macht gegeven over alle geslacht en taal en volk.
8 En allen die op de aarde wonen, zullen hetzelve aanbidden, welker namen niet zijn geschreven in het boek des levens des Lams dat geslacht is, van de grondlegging der wereld.

9 Indien iemand ooren heeft, die hoore.

10 Indien iemand in de gevangenis leidt, die gaat *zelf* in de gevangenis; indien iemand met het zwaard zal dooden, die moet zelf met het zwaard gedood worden. Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen.

11 En ik zag een ander beest uit de aarde opkomen, en het had twee hoornen, des Lams *hoornen* gelijk, en het sprak als de draak.

12 En het oefent al de macht van het eerste beest in tegenwoordigheid van hetzelve, en het maakt dat de aarde en die daarin wonen, het eerste beest aanbidden, welks doodelijke wond genezen was.

13 En het doet groote teekenen, zoodat het ook vuur uit den hemel doet afkomen op de aarde voor de menschen,

14 en verleidt degenen die op de aarde wonen, door de teekenen die aan hetzelve te doen gegeven zijn in de tegenwoordigheid van het beest, zeggende tot degenen die op de aarde wonen, dat zij voor het beest, dat de wond des zwaards had en *weder* leefde, een beeld zouden maken.

15 En aan hetzelve werd *macht* gegeven om aan het beeld van het beest eenen geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zoude spreken, en maken dat allen die het beeld van het beest niet zouden aanbidden, gedood zouden worden.

16 En het maakt dat het aan allen, kleinen en grooten, en rijken en armen, en vrijen en dienstknechten, een merkteeken geeft aan hunne rechterhand of aan hunne voorhoofden,

17 en dat niemand mag koopen of verkoopen dan die dat merkteeken heeft, of den naam van het beest, of het getal zijns naams.

18 Hier is de wijsheid: die het verstand heeft, berekene het getal van het beest; want het is een getal eens menschen, en zijn getal is zeshonderd zes en zestig.

HOOFDSTUK 14.

EN ik zag, en zie, het Lam stond op den berg Sion, en met hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den naam zijns Vaders geschreven aan hunne voorhoofden.

2 En ik hoorde eene stem uit den hemel, als eene stem van vele wateren en als eene stem van een grooten donderslag. En ik hoorde eene stem van citerspelers, spelende op hunne citers;

3 en zij zongen als een nieuw gezang vóór den troon en vóór de vier dieren en de Ouderlingen; en niemand kon dat gezang leeren dan de honderd vier en veertig duizend, die van de aarde gekocht waren.

4 Dezen zijn het die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden. Dezen zijn het die het Lam volgen, waar het ook henengaat. Dezen zijn gekocht uit de menschen *tot* eerstelingen voor God en het Lam.

5 En in hunnen mond is geen bedrog gevonden; want zij zijn onberispelijk vóór den troon Gods.

6 En ik zag eenen anderen Engel, vliegende in het midden des hemels, en hij had het eeuwig

Evangelie, om te verkondigen aan
degenen die op de aarde wonen,
en aan alle natie en geslacht en
taal en volk,
7 zeggende met eene groote
stem: Vreest God en geeft Hem
heerlijkheid; want de ure zijns
oordeels is gekomen; en aanbidt
Hem die den hemel en de aarde
en de zee en de fonteinen der
wateren gemaakt heeft.
8 En daar is een andere Engel
gevolgd, zeggende: Zij is gevallen,
zij is gevallen, Babylon die groote
stad, omdat zij uit den wijn des
toorns harer hoererij alle volken
heeft gedrenkt.
9 En een derde Engel is hen
gevolgd, zeggende met eene groote
stem: Indien iemand het beest
aanbidt en zijn beeld, en ontvangt
het merkteeken aan zijn voorhoofd
of aan zijne hand,
10 die zal óók drinken uit den
wijn van den toorn Gods, die ongemengd
ingeschonken is in den
drinkbeker zijns toorns; en hij zal
gepijnigd worden met vuur en
sulfer voor de heilige Engelen en
voor het Lam.
11 En de rook van hunne pijniging
gaat òp in alle eeuwigheid,
en zij hebben geene rust dag en
nacht, die het beest aanbidden
en zijn beeld, en zoo iemand
het merkteeken zijns naams ontvangt.
12 Hier is de lijdzaamheid der
heiligen; hier zijn ze die de geboden
Gods bewaren en het geloof
van Jezus.
13 En ik hoorde eene stem uit
den hemel, die tot mij zeide:
Schrijf: Zalig zijn de dooden die
in den Heere sterven, van nu aan.
Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten
mogen van hunnen arbeid; en
hunne werken volgen met hen.
14 En ik zag, en zie, eene
witte wolk, en op de wolk was
een gezeten, des menschen Zoon
gelijk, hebbende op zijn hoofd een
gouden kroon en in zijne hand
een scherpe sikkel.
15 En een andere Engel kwam
uit den Tempel, roepende met
eene groote stem tot dengenen
die op de wolk zat: Zend uwe
sikkel en maai; want de ure om
te maaien is voor u gekomen,
dewijl de oogst der aarde rijp is
geworden.
16 En die op de wolk zat, zond
zijne sikkel op de aarde, en de
aarde werd gemaaid.
17 En een andere Engel kwam
uit den Tempel die in den hemel
is, hebbende ook zelf een scherpe
sikkel.
18 En een andere Engel kwam
uit van het altaar, die macht had
over het vuur, en hij riep met
een groot geroep tot dengenen die
de scherpe sikkel had, zeggende:
Zend uwe scherpe sikkel en snijd
âf de druiventakken van den wijngaard
der aarde, want zijne druiven
zijn rijp.
19 En de Engel zond zijne
sikkel op de aarde, en sneed *de
druiven* âf van den wijngaard der
aarde, en wierp ze in den grooten
wijnpersbak van den toorn
Gods.
20 En de wijnpersbak werd buiten
de stad getreden, en daar is
bloed uit den wijnpersbak gekomen,
tot aan de toomen der paarden,
duizend zeshonderd stadiën
ver.

HOOFDSTUK 15.

EN ik zag een ander groot en wonderlijk teeken in den hemel, *namelijk* zeven Engelen, hebbende de zeven laatste plagen; want in deze is de toorn Gods geëindigd.

2 En ik zag als eene glazen zee met vuur gemengd; en die de overwinning hadden van het beest en van zijn beeld, en van zijn merkteeken *en* van het getal zijns naams, welke stonden aan de glazen zee, hebbende de citers Gods.

3 En zij zongen het gezang van Mozes, den dienstknecht Gods, en het gezang des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn uwe werken, Heere, Gij almachtige God; rechtvaardig en waarachtig zijn uwe wegen, Gij Koning der heiligen.

4 Wie zoude U niet vreezen, Heere, en uwen naam *niet* verheerlijken? Want Gij zijt alleen heilig; want alle volkeren zullen komen en voor U aanbidden; want uwe oordeelen zijn openbaar geworden.

5 En na dezen zag ik, en zie, de Tempel van den Tabernakel der getuigenis in den hemel werd geopend;

6 en de zeven Engelen die de zeven plagen hadden, kwamen uit den Tempel, bekleed met rein en blinkend lijnwaad, en omgord om de borst met gouden gordels.

7 En een van de vier dieren gaf den zeven Engelen zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods die in alle eeuwigheid leeft.

8 En de Tempel werd vervuld met rook uit de heerlijkheid Gods, en uit zijne kracht; en niemand kon in den Tempel ingaan, totdat de zeven plagen der zeven Engelen geëindigd waren.

HOOFDSTUK 16.

EN ik hoorde eene groote stem uit den Tempel, zeggende tot de zeven Engelen: Gaat henen en giet de *zeven* fiolen van den toorn Gods uìt op de aarde.

2 En de eerste ging henen en goot zijne fiool uìt op de aarde: en daar werd een kwaad en boos gezweer aan de menschen, die het merkteeken van het beest hadden en die zijn beeld aanbaden.

3 En de tweede Engel goot zijne fiool uìt in de zee: en zij werd bloed als eens dooden, en alle levende ziel is gestorven in de zee.

4 En de derde Engel goot zijne fiool uìt in de rivieren en in de fonteinen der wateren: en *de wateren* werden bloed.

5 En ik hoorde den Engel der wateren zeggen: Gij zijt rechtvaardig, Heere, die is, en die was, en die zijn zal, dat Gij dit geoordeeld hebt;

6 dewijl zij het bloed der heiligen en der Profeten vergoten hebben, zoo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven; want zij zijn het waardig.

7 En ik hoorde eenen anderen van het altaar zeggen: Ja, Heere, Gij almachtige God, uwe oordeelen zijn waarachtig en rechtvaardig.

8 En de vierde Engel goot zijne fiool uìt op de zon: en haar is *macht* gegeven de menschen te verhitten door vuur;

9 en de menschen werden ver-
hit met groote hitte, en lasterden
den naam Gods, die macht heeft
over deze plagen, en zij bekeer-
den zich niet om Hem heerlijkheid
te geven.
10 En de vijfde Engel goot zijne
fiool uìt op den troon van het
beest: en zijn rijk is verduisterd
geworden, en zij kauwden hunne
tongen van pijn,
11 en zij lasterden den God des
hemels vanwege hunne pijnen en
vanwege hunne zweren, en zij
bekeerden zich niet van hunne
werken.
12 En de zesde Engel goot zijne
fiool uìt op de groote rivier den
Eufraat: en zijn water is uitge-
droogd, opdat bereid zoude wor-
den de weg der Koningen die van
den opgang der zon *komen zullen.*
13 En ik zag uit den mond van
den draak en uit den mond van het
beest en uit den mond van den
valschen profeet drie onreine gees-
ten *gaan*, den vorschen gelijk;
14 want het zijn geesten der
duivelen, en zij doen teekenen,
welke uitgaan tot de Koningen
der aarde en der geheele wereld,
om die te vergaderen tot den
krijg van dien grooten dag des
almachtigen Gods.
15 Zie, ik kom als een dief.
Zalig is hij die waakt en zijne
kleederen bewaart, opdat hij niet
naakt wandele en men zijne
schaamte *niet* zie.
16 En zij hebben ze vergaderd
in de plaats welke in 't Hebreeuwsch
genaamd wordt Armageddon.
17 En de zevende Engel goot
zijne fiool uìt in de lucht: en daar
kwam eene groote stem uit den
Tempel des hemels, van den troon,
zeggende: Het is geschied.
18 En daar geschiedden stem-
men en donderslagen en bliksemen,
en daar geschiedde eene groote
aardbeving, hoedanige niet is ge-
schied van dat de menschen op
de aarde geweest zijn, *namelijk*
eene zoodanige aardbeving *en* zóó
groot.
19 En de groote stad is in drie
deelen gescheurd, en de steden
der heidenen zijn gevallen. En
het groote Babylon is gedacht
geworden voor God, om haar te
geven den drinkbeker van den wijn
des toorns zijner gramschap.
20 En alle eiland is gevloden,
en de bergen zijn niet gevonden.
21 En een groote hagel, *elk* als
een talent*pond* zwaar, viel neder
uit den hemel op de menschen;
en de menschen lasterden God
vanwege de plage des hagels, want
deszelfs plage was zeer groot.

HOOFDSTUK 17.

EN een uit de zeven Engelen
die de zeven fiolen hadden, kwam
en sprak met mij, en zeide tot
mij: Kom herwaarts, ik zal u
toonen het oordeel der groote
hoer, die zit op vele wateren,
2 met welke de Koningen der
aarde gehoereerd hebben; en die
de aarde bewonen, zijn dronken
geworden van den wijn harer
hoererij.
3 En hij bracht mij weg in
eene woestijn, in den geest: en
ik zag eene vrouw, zittende op
een scharlakenrood beest, dat vol
was van namen der *gods*lastering,
en zeven hoofden en tien hoornen
had.

4 En de vrouw was bekleed met
purper en scharlaken, en versierd
met goud en kostelijk gesteente
en paarlen, en had in hare hand
eenen gouden drinkbeker, vol van
gruwelen en van onreinigheid ha-
rer hoererij.
5 En op haar voorhoofd was
een naam geschreven, *namelijk:*
Verborgenheid, het groote Baby-
lon, de moeder der hoererijen en
der gruwelen der aarde.
6 En ik zag dat de vrouw dron-
ken was van het bloed der hei-
ligen en van het bloed der getui-
gen van Jezus. En ik verwonderde
mij, als ik ze zag, met groote
verwondering.
7 En de Engel zeide tot mij:
Waarom verwondert gij u? Ik
zal u zeggen de verborgenheid van
de vrouw en van het beest dat
haar draagt, hetwelk de zeven
hoofden en de tien hoornen heeft.
8 Het beest dat gij gezien hebt,
was en is niet, en het zal opko-
men uit den afgrond, en ten ver-
derve gaan; en die op de aarde
wonen (welker namen niet zijn
geschreven in het boek des levens
van de grondlegging der wereld),
zullen verwonderd zijn, ziende het
beest dat was en niet is, hoewel
het is.
9 Hier is het verstand dat wijs-
heid heeft. De zeven hoofden zijn
zeven bergen, op welke de vrouw zit.
10 En het zijn *ook* zeven Ko-
ningen: de vijf zijn gevallen, en
de één is, de ander is nog niet
gekomen, en wanneer hij zal ge-
komen zijn, moet hij een weinig
tijds blijven.
11 En het beest dat was en
niet is, dit is ook de achtste *Ko-
ning*, en is uit de zeven, en gaat
ten verderve.
12 En de tien hoornen die gij
gezien hebt, zijn tien Koningen,
die het koninkrijk nog niet heb-
ben ontvangen, maar als Konin-
gen macht ontvangen op ééne ure
met het beest.
13 Dezen hebben éénerlei mee-
ning, en zullen hunne kracht en
macht aan het beest overgeven.
14 Dezen zullen tegen het Lam
krijgen, en het Lam zal ze over-
winnen (want het is een Heere
der heeren en een Koning der
koningen), en die met hem zijn,
de geroepenen en uitverkorenen
en geloovigen.
15 En hij zeide tot mij: De
wateren die gij gezien hebt, waar
de hoer zit, zijn volken en scha-
ren en natiën en tongen.
16 En de tien hoornen die gij
gezien hebt op het beest, die zul-
len de hoer haten, en zullen ze
woest en naakt maken; en zij
zullen haar vleesch eten, en zul-
len ze met vuur verbranden.
17 Want God heeft *hun* in
hunne harten gegeven, dat zij zijne
meening doen, en dat zij éénerlei
meening doen, en dat zij hun konink-
rijk aan het beest geven, totdat de
woorden Gods voleindigd zullen zijn.
18 En de vrouw die gij gezien
hebt, is de groote stad die het
koninkrijk heeft over de Koningen
der aarde.

HOOFDSTUK 18.

En na dezen zag ik eenen an-
deren Engel afkomen uit den he-
mel, hebbende groote macht; en
de aarde is verlicht geworden van
zijne heerlijkheid.

2 En hij riep krachtiglijk met eene groote stem, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, de groote *stad* Babylon, en is geworden eene woonstede der duivelen, en eene bewaarplaats van alle onreine geesten en eene bewaarplaats van alle onrein en hatelijk gevogelte;

3 dewijl uit den wijn des toorns harer hoererij alle volkeren gedronken hebben, en de Koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, en de kooplieden der aarde rijk zijn geworden uit de kracht harer weelde.

4 En ik hoorde eene andere stem uit den hemel, zeggende: Gaat uìt van haar, mijn volk, opdat gij aan hare zonden geen gemeenschap hebt, en opdat gij van hare plagen niet ontvangt.

5 Want hare zonden zijn *de ééne op de andere* gevolgd tot den hemel toe, en God is harer ongerechtigheden gedachtig geworden.

6 Vergeldt haar gelijk als zij ulieden vergolden heeft, en verdubbelt haar dubbel naar hare werken; in den drinkbeker waarin zij geschonken heeft, schenkt haar dubbel.

7 Zooveel als zij zichzelve verheerlijkt heeft en weelde gehad heeft, doet haar zóó groote pijniging en rouw aan. Want zij zegt in haar hart: Ik zit *als* eene Koningin, en ben geene weduwe, en zal geenen rouw zien.

8 Daarom zullen hare plagen op éénen dag komen, *namelijk* dood en rouw en honger, en zij zal met vuur verbrand worden; want sterk is de Heere God die haar oordeelt.

9 En de Koningen der aarde, die met haar gehoereerd en weelde gehad hebben, zullen ze beweenen en rouw over haar bedrijven, wanneer zij den rook haars brands zullen zien,

10 van verre staande uit vrees van hare pijniging, zeggende: Wee, wee, de groote stad Babylon, de sterke stad; want uw oordeel is in één uur gekomen.

11 En de kooplieden der aarde zullen weenen en rouw maken over haar, omdat niemand hunne waar meer koopt:

12 waar van goud, en van zilver, en van kostelijk gesteente, en van paarlen, en van fijn lijnwaad, en van purper, en van zijde, en van scharlaken, en allerlei welriekend hout, en allerlei ivoren vaten, en allerlei vaten van het kostelijkste hout, en van koper, en van ijzer, en van marmersteen,

13 en kaneel, en reukwerk, en welriekende zalf, en wierook, en wijn, en olie, en meelbloem, en tarwe, en lastbeesten, en schapen; en van paarden, en van koetswagens, en van lichamen, en de zielen der menschen.

14 En de vrucht der begeerlijkheid uwer ziel is van u weggegaan, en al wat lekker en wat heerlijk was, is van u weggegaan, en gij zult dat niet meer vinden.

15 De kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan uit vrees van hare pijniging, weenende en rouw makende,

16 en zeggende: Wee, wee, de groote stad, die bekleed was met fijn lijnwaad en purper en scharlaken, en versierd met goud en

met kostelijk gesteente en *met* paarlen; want in één uur is zoo groote rijkdom verwoest.

17 En alle stuurlieden, en al het volk op de schepen, en bootsgezellen, en allen die ter zee handelen, stonden van verre

18 en riepen, ziende den rook van haren brand, *en* zeggende: Wat *stad* was deze groote stad gelijk?

19 En zij wierpen stof op hunne hoofden en riepen, weenende en rouw bedrijvende, zeggende: Wee, wee de groote stad, in dewelke allen die schepen in de zee hadden, van hare kostelijkheid rijk geworden zijn; want zij is in één uur verwoest geworden.

20 Bedrijf vreugde over haar, gij hemel, en gij heilige Apostelen en gij Profeten; want God heeft uw oordeel aan haar geoordeeld.

21 En een sterke Engel hief eenen steen op als een grooten molensteen, en wierp *dien* in de zee, zeggende: Aldus zal de groote stad Babylon met geweld geworpen worden, en zal niet meer worden gevonden.

22 En de stem der citerspelers en der zangers en der fluitspelers en der bazuinblazers zal niet meer in u gehoord worden; en geen kunstenaar van eenige kunst zal meer in u gevonden worden, en geen geluid des molens zal in u meer gehoord worden.

23 En het licht der kaars zal in u niet meer schijnen; en de stem eens bruidegoms en eener bruid zal in u niet meer gehoord worden; want uwe kooplieden waren de grooten der aarde, want door uwe tooverij zijn alle volken verleid geweest.

24 En in dezelve is gevonden het bloed der Profeten en der heiligen en aller dergenen die gedood zijn op de aarde.

HOOFDSTUK 19.

En na dezen hoorde ik als eene groote stem eener groote schare in den hemel, zeggende: Hallelújah! De zaligheid en de heerlijkheid en de eere en de kracht zij den Heere onzen God.

2 Want zijne oordeelen zijn waarachtig en rechtvaardig, dewijl Hij de groote hoer geoordeeld heeft, die de aarde verdorven heeft met hare hoererij, en Hij het bloed zijner dienaren van hare hand gewroken heeft.

3 En zij zeiden ten tweeden male: Hallelújah! En haar rook gaat òp in alle eeuwigheid.

4 En de vier en twintig Ouderlingen en de vier dieren vielen *neder* en aanbaden God die op den troon zat, zeggende: Amen. Hallelújah!

5 En eene stem kwam uit den troon, zeggende: Looft onzen God, gij alle zijne dienstknechten en gij die Hem vreest, beiden klein en groot.

6 En ik hoorde als eene stem eener groote schare en als eene stem van vele wateren en als eene stem van sterke donderslagen, zeggende: Hallelújah! want de Heere, de almachtige God, heeft als Koning geheerscht.

7 Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en zijne vrouw heeft zichzelve bereid.

8 En haar is gegeven, dat zij
bekleed worde met rein en blin-
kend fijn lijnwaad; want dit fijne
lijnwaad zijn de rechtvaardigma-
kingen der heiligen.
9 En hij zeide tot mij: Schrijf:
Zalig zijn ze die geroepen zijn tot
het Avondmaal van de bruiloft des
Lams. En hij zeide tot mij: Deze
zijn de waarachtige woorden Gods.
10 En ik viel *neder* voor zijne
voeten om hem te aanbidden, en
hij zeide tot mij: Zie dat gij dat
niet *doet*; ik ben uw medediensт-
knecht, en *die* uwer broederen die
de getuigenis van Jezus hebben:
aanbid God. Want de getuigenis
van Jezus is de geest der profetie.
11 En ik zag den hemel geo-
pend: en zie, een wit paard, en
die op hetzelve zat, was genaamd
Getrouw en Waarachtig, en hij
oordeelt en voert krijg in gerech-
tigheid.
12 En zijne oogen waren als
eene vlam vuurs, en op zijn hoofd
waren vele koninklijke hoeden;
en hij had eenen naam geschreven
dien niemand wist dan hijzelf.
13 En hij was bekleed met een
kleed dat met bloed geverfd was;
en zijn naam wordt genaamd het
Woord Gods.
14 En de heirlegers in den he-
mel volgden hem op witte paar-
den, gekleed met wit en rein fijn
lijnwaad.
15 En uit zijnen mond ging
een scherp zwaard, opdat hij daar-
mede de heidenen slaan zoude.
En hij zal ze hoeden met eene
ijzeren roede; en hij treedt den
wijnpersbak van den wijn des toorns
en der gramschap des almachtigen
Gods.
16 En hij heeft op *zijn* kleed
en op zijne dij dezen naam geschre-
ven: Koning der koningen en Heere
der heeren.
17 En ik zag eenen Engel, staan-
de in de zon; en hij riep met
eene groote stem, zeggende tot
alle de vogelen, die in het midden
des hemels vlogen: Komt herwaarts
en vergadert u tot het avondmaal
des grooten Gods,
18 opdat gij eet het vleesch der
Koningen, en het vleesch der over-
sten over duizend, en het vleesch
der sterken, en het vleesch der
paarden en dergenen die daarop
zitten, en het vleesch van alle
vrijen en dienstknechten, en klei-
nen en grooten.
19 En ik zag het beest en de
Koningen der aarde en hunne heir-
legers vergaderd om krijg te voe-
ren tegen hem, die op het paard
zat, en tegen zijn heirleger.
20 En het beest werd gegrepen,
en met hetzelve de valsche profeet,
die de teekenen in de tegenwoor-
digheid van hetzelve gedaan had,
door welke hij verleid had die het
merkteeken van het beest ontvan-
gen hadden, en die deszelfs beeld
aanbaden. Deze twee zijn levend
geworpen in den poel des vuurs
die met sulfer brandt.
21 En de overigen werden ge-
dood met het zwaard desgenen
die op het paard zat, hetwelk uit zij-
nen mond ging; en alle de vogelen
werden verzadigd van hun vleesch.

HOOFDSTUK 20.

EN ik zag eenen Engel afkomen
uit den hemel, hebbende den sleutel
des afgronds en eene groote keten
in zijne hand;

2 en hij greep den draak, de oude slang, welke is de duivel en satan, en bond hem duizend jaren,

3 en wierp hem in den afgrond, en sloot hem daarin, en verzegelde *dien* boven hem, opdat hij de volkeren niet meer verleiden zoude, totdat de duizend jaren zouden geëindigd zijn. En daarna moet hij eenen kleinen tijd ontbonden worden.

4 En ik zag tronen, en zij zaten op dezelve; en het oordeel werd hun gegeven; en *ik zag* de zielen dergenen die onthoofd waren om de getuigenis van Jezus en om het Woord Gods, en die het beest en deszelfs beeld niet aangebeden hadden, en die het merkteeken niet ontvangen hadden aan hun voorhoofd en aan hunne hand; en zij leefden en heerschten als Koningen met Christus de duizend jaren.

5 Maar de overigen der dooden werden niet weder levend, totdat de duizend jaren geëindigd waren. Deze is de eerste opstanding.

6 Zalig en heilig is hij die deel heeft in de eerste opstanding; over dezen heeft de tweede dood geen macht, maar zij zullen Priesters van God en van Christus zijn, en zij zullen met hem als Koningen heerschen duizend jaren.

7 En wanneer de duizend jaren zullen geëindigd zijn, zal de satan uit zijne gevangenis ontbonden worden,

8 en hij zal uitgaan om de volken te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn, Gog en Magog, om hen te vergaderen tot den krijg; welker getal is als het zand aan de zee.

9 En zij zijn opgekomen op de breedte der aarde, en omringden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad; en daar kwam vuur neder van God uit den hemel, en heeft ze verslonden.

10 En de duivel die hen verleidde, werd geworpen in den poel van vuur en sulfer, alwaar het beest en de valsche profeet is; en zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid.

11 En ik zag eenen grooten witten troon, en dengenen die daarop zat, van wiens aangezicht de aarde en de hemel wegvlood, en geene plaats is voor die gevonden.

12 En ik zag de dooden, klein en groot, staande voor God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, dat des levens is; en de dooden werden geoordeeld uit hetgeen in de boeken geschreven was, naar hunne werken.

13 En de zee gaf de dooden die in haar waren; en de dood en de hel gaven de dooden die in hen waren, en zij werden geoordeeld een iegelijk naar zijne werken.

14 En de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs: dit is de tweede dood.

15 En zoo iemand niet gevonden werd geschreven in het boek des levens, die werd geworpen in den poel des vuurs.

HOOFDSTUK 21.

EN ik zag eenen nieuwen hemel en eene nieuwe aarde; want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan, en de zee was niet meer.

2 En ik, Johannes, zag de hei-
lige stad, het nieuwe Jeruzalem,
nederdalende van God uit den
hemel, toebereid als eene bruid
die voor haren man versierd is.
3 En ik hoorde eene groote
stem uit den hemel, zeggende:
Zie, de Tabernakel Gods is bij de
menschen, en Hij zal bij hen wo-
nen, en zij zullen zijn volk zijn,
en God zelf zal bij hen *en* hun
God zijn.
4 En God zal alle tranen van
hunne oogen afwisschen, en de
dood zal niet meer zijn, noch rouw,
noch gekrijt, noch moeite zal meer
zijn; want de eerste dingen zijn
weggegaan.
5 En die op den troon zat, zeide:
Zie, Ik maak alle dingen nieuw.
En Hij zeide tot mij: Schrijf; want
deze woorden zijn waarachtig en
getrouw.
6 En Hij sprak tot mij: Het is
geschied. Ik ben de Alpha en de
Omega, het begin en het einde.
Ik zal den dorstige geven uit de
fontein van het water des levens
voor niet.
7 Die overwint, zal alles beër-
ven, en Ik zal hem een God zijn,
en hij zal Mij een zoon zijn.
8 Maar den vreesachtigen, en
ongeloovigen, en gruwelijken, en
doodslagers, en hoereerders, en
toovenaars, en afgodendienaars,
en al den leugenaars, hun deel is
in den poel die brandt van vuur
en sulfer; hetwelk is de tweede
dood.
9 En tot mij kwam een van de
zeven Engelen die de zeven fiolen
hadden, welke vol waren geweest
van de zeven laatste plagen, en
sprak met mij, zeggende: Kom
herwaarts, ik zal u toonen de
Bruid, de vrouw des Lams.
10 En hij voerde mij weg in
den geest op eenen grooten en
hoogen berg, en hij toonde mij
de groote stad, het heilige Jeru-
zalem, nederdalende uit den hemel
van God;
11 en zij had de heerlijkheid
Gods, en haar licht was den aller-
kostelijksten steen gelijk, *namelijk*
als de steen jaspis, blinkende ge-
lijk kristal.
12 En zij had eenen grooten en
hoogen muur, en had twaalf
poorten, en in de poorten twaalf
Engelen, en namen daarop ge-
schreven, welke zijn *de namen* van
de twaalf geslachten der kinderen
Israëls.
13 Van het Oosten waren drie
poorten, van het Noorden drie
poorten, van het Zuiden drie
poorten, van het Westen drie
poorten.
14 En de muur der stad had
twaalf fundamenten, en in dezelve
de namen der twaalf Apostelen
des Lams.
15 En hij die met mij sprak,
had een gouden rietstok, opdat hij
de stad zoude meten, en hare
poorten, en haren muur.
16 En de stad lag vierkant, en
hare lengte was zoo groot als *hare*
breedte; en hij mat de stad met
den rietstok op twaalf duizend
stadiën; de lengte en de breedte
en de hoogte derzelve waren even-
gelijk.
17 En hij mat haren muur op
honderd vier en veertig ellen,
naar de maat eens menschen,
welke des Engels was.
18 En het gebouw van haren

muur was jaspis; en de stad was
zuiver goud, zijnde zuiver glas
gelijk.
19 En de fundamenten van den
muur der stad waren met allerlei
kostelijk gesteente versierd. Het
eerste fundament was jaspis, het
tweede saffier, het derde chalcé-
don, het vierde smaragd,
20 het vijfde sardónyx, het zesde
sárdius, het zevende chrysoliet,
het achtste beril, het negende to-
paas, het tiende chysopraas, het
elfde hyacint, het twaalfde ame-
thist.
21 En de twaalf poorten waren
twaalf paarlen: een iegelijke poort
was uit ééne parel; en de straat der
stad was zuiver goud, gelijk door-
schijnend glas.
22 En ik zag geenen Tempel
in dezelve; want de Heere, de
almachtige God, is haar Tempel,
en het Lam.
23 En de stad behoeft de zon
en de maan niet, dat zij in dezelve
zouden schijnen; want de heer-
lijkheid Gods heeft ze verlicht,
en het Lam is hare kaars.
24 En de volkeren die zalig
worden, zullen in haar licht wan-
delen; en de Koningen der aarde
brengen hunne heerlijkheid en
eere in dezelve;
25 en hare poorten zullen niet
gesloten worden des daags; want
aldaar zal geen nacht zijn;
26 en zij zullen de heerlijkheid
en de eere der volkeren daarin
brengen.
27 En in haar zal niet inkomen
iets dat ontreinigt en gruwelijk-
heid doet en leugen *spreekt*, maar
die geschreven zijn in het boek
des levens des Lams.

HOOFDSTUK 22.

EN hij toonde mij eene zuivere
rivier van het water des levens,
klaar als kristal, voortkomende
uit den troon Gods en des Lams.
2 In het midden van hare straat,
en op de éene en de andere zijde
der rivier, was de boom des le-
vens, voortbrengende twaalf vruch-
ten, van maand tot maand gevende
zijne vrucht; en de bladeren des
booms waren tot genezing der
heidenen.
3 En geene vervloeking zal er
meer tegen *iemand* zijn. En de
troon Gods en des Lams zal daarin
zijn, en zijne dienstknechten zul-
len Hem dienen,
4 en zullen zijn aangezicht zien,
en zijn naam zal op hunne voor-
hoofden zijn.
5 En aldaar zal geen nacht zijn,
en zij zullen geen kaars noch licht
der zon van noode hebben; want
de Heere God verlicht ze, en zij
zullen als Koningen heerschen in
alle eeuwigheid.
6 En hij zeide tot mij: Deze
woorden zijn getrouw en waar-
achtig; en de Heere, de God der
heilige Profeten, heeft zijnen En-
gel gezonden, om zijnen dienst-
knechten te toonen hetgeen haast
moet geschieden.
7 Zie, ik kom haastelijk. Zalig
is hij die de woorden der profetie
dezes boeks bewaart.
8 En ik, Johannes, ben degene
die deze dingen gezien en gehoord
heb. En toen ik ze gehoord en
gezien had, viel ik *neder* om te
aanbidden voor de voeten des
Engels die mij deze dingen toonde.
9 En hij zeide tot mij: Zie dat

gij het niet *doet*; want ik ben uw
mededienstknecht, en *die* van uwe
broederen, de Profeten, en van
degenen die de woorden dezes
boeks bewaren: aanbid God.
10 En hij zeide tot mij: Ver-
zegel de woorden der profetie
dezes boeks niet; want de tijd is
nabij.
11 Die onrecht doet, dat hij
nog onrecht doe; en die vuil is,
dat hij nog vuil worde; en die
rechtvaardig is, dat hij nog ge-
rechtvaardigd worde; en die heilig
is, dat hij nog geheiligd worde.
12 En zie, ik kom haastelijk,
en mijn loon is met mij, om een
iegelijk te vergelden, gelijk zijn
werk zal zijn.
13 Ik ben de Alpha en de Ome-
ga, het begin en het einde, de
eerste en de laatste.
14 Zalig zijn ze die zijne gebo-
den doen, opdat hunne macht zij
aan den boom des levens, en zij
door de poorten mogen ingaan in
de stad.
15 Maar buiten zullen zijn de
honden, en de toovenaars, en de
hoereerders, en de doodslagers,
en de afgodendienaars, en een
iegelijk die de leugen liefheeft en
doet.
16 Ik, Jezus, heb mijnen Engel
gezonden, om ulieden deze dingen
te getuigen in de gemeenten.
Ik ben de wortel en het geslacht
Davids, de blinkende morgenster.
17 En de Geest en de Bruid
zeggen: Kom. En die het hoort,
zegge: Kom. En die dorst heeft,
kome; en die wil, neme het wa-
ter des levens om niet.
18 Want ik betuig aan een
iegelijk die de woorden der pro-
fetie dezes boeks hoort: Indien
iemand tot deze dingen toedoet,
God zal over hem toedoen de pla-
gen die in dit boek geschreven zijn;
19 en indien iemand afdoet van
de woorden des boeks dezer pro-
fetie, God zal zijn deel afdoen uit
het boek des levens, en uit de
heilige stad, en *uit* hetgeen in dit
boek geschreven is.
20 Die deze dingen getuigt,
zegt: Ja, ik kom haastelijk. Amen.
Ja, kom Heere Jezus.
21 De genade onzes Heeren Je-
zus Christus *zij* met u allen. Amen.

EINDE DES NIEUWEN TESTAMENTS.